

PENYATA RASMI

**MESYUARAT KE-3 PENGKAL KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG KE-14
16-20 NOVEMBER 2020**

DEWAN NEGERI PAHANG

A decorative border featuring stylized black floral and leaf motifs surrounding a central white rectangular area.

**MESYUARAT KE-3
PENGGAJ KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG
KE-14**

**HARI PERTAMA
16 NOVEMBER 2020 (ISNIN)**

KANDUNGAN

HARI PERTAMA: 16 NOVEMBER 2020 (ISNIN)

<u>BIL</u>	<u>PERKARA</u>	<u>MUKA SURAT</u>
1	KEHADIRAN	i - iv
2	DOA	1
3	MENGESAHKAN PERINGATAN MESYUARAT - MESYUARAT KE-2 PENGGAL KE-3 DEWAN NEGERI PAHANG KE-14	1
4	PEMASYURAN DARIPADA YANG DI-PERTUA	2
5	PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR	3
6	RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020 DN 12/2020	20
7	UCAPAN BAJET	21
8	USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021	44

**MESYUARAT KE-3 PENGGAL KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG KE-14
DI DEWAN NEGERI, WISMA SRI PAHANG, KUANTAN.**

Hari Pertama : 16 November 2020 (Isnin)

Masa : 9.30 Pagi

HADIR:

Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua Dewan Negeri Pahang

Dato' Sri Haji Mohamed bin Haji Jaafar,
SSAP., DIMP., SMP., KMN., PJK.

- **Jenderak**

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang

Dato' Sri Haji Wan Rosdy bin Wan Ismail,
SSAP., DSAP., DIMP., SMP., AMP.

- **Jelai**

Pengerusi:

**Jawatankuasa Perancangan, Kewangan, Tanah, Sumber Asli, Tenaga dan Air.
Jawatankuasa Pelaburan, Perindustrian dan Ekonomi.**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Mohd. Sharkar bin Haji Shamsudin,
SSAP., SMP., DSAP., DIMP.

- **Lanchang**

**Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Kebudayaan, Alam Sekitar,
Perladangan dan Komoditi**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Ir. Mohd. Soffi bin Tan Sri Abd Razak,
SSAP., SMP., DSAP., DIMP., AMP.

- **Benta**

Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Bioteknologi

Yang Berhormat Dato' Sri Hajah Shahaniza binti Shamsuddin,
SSAP., DIMP., AMP., BCM.

- **Kuala Sentul**

**Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Kebajikan Masyarakat,
Pembangunan Wanita dan Keluarga**

Yang Berhormat Dato' Sri Syed Ibrahim bin Syed Ahmad,
SSAP., DIMP., AMP., AMN.

- **Kerdau**

Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan

Yang Berhormat Dato' Sri Norolazali bin Sulaiman,
SSAP., DIMP.

- **Guai**

Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Kesihatan

Yang Berhormat Dato' Sri Mohd. Johari bin Hussain,
SSAP., DIMP., PPA.

- **Tioman**

**Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Belia, Sukan dan
Badan-badan Bukan Kerajaan**

Yang Berhormat Dato' Abd. Aziz bin Haji Mat Kiram, DIMP., SMP., AMP., KMN., PJK. Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Luar Bandar Dan Hal Ehwal Orang Asli	- Batu Talam
Yang Berhormat Dato' Mohammad Fakhrudin bin Mohd. Ariff, DSAP., DIMP., AMP., AMN., PKT. Pengerusi Jawatankuasa Sains, Teknologi, Inovasi, Komunikasi dan Multimedia	- Bebar
Yang Berhormat Dato' Nazri bin Ngah, DSAP., DIMP. Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal FELDA, Koperasi, Usahawan dan Hal Ehwal Pengguna	- Pulau Tawar
Yang Berhormat Dato' Abd Rahim bin Muda, DSAP., AMP., PKC. Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan dan Perumahan	- Lepar
Dato' Sri DiRaja Haji Adnan bin Haji Yaakob, SDSA., SSAP., DSAP., DGSM.	- Pelangai
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shahiruddin bin Ab. Moin, SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., PKT.	- Dong
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shafik Fauzan bin Sharif, SSAP., DSAP., DIMP., SMP.	- Inderapura
Yang Berhormat Dato' Mohd. Fadil bin Osman, DIMP., SMP.	- Kemayan
Yang Berhormat Dato' Haji Md. Sohaimi bin Haji Mohamed Shah, DIMP., AMP.	- Sungai Leming
Yang Berhormat Dato' Khairuddin bin Mahmud, DIMP., SMP	- Pulau Manis
Yang Berhormat Dato' Mustapa bin Long, DIMP.	- Padang Tengku
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Sh. Mohmed Puzi bin Sh. Ali, SSAP., DJMK., DSAP., DIMP., AMP., PKC.	- Peramu Jaya
Yang Berhormat Dato' Nor Azmi bin Mat Ludin, DIMP.	- Kuala Semantan
Yang Berhormat Datin Samsiah binti Arshad, KMN	- Bukit Ibam
Yang Berhormat Tuan. Ir. Razali bin Kassim	- Muadzam Shah
Yang Berhormat Encik Lee Ah Wong, SMP., PKC	- Cheka

Yang Berhormat Mohd Sharim bin Hj Md Zain	- Chini
Yang Berhormat Tuan Haji Rosli bin Abdul Jabar	- Tanjung Lumpur
Yang Berhormat Tuan Haji Andansura bin Rabu	- Beserah
Yang Berhormat Encik Mohd Sofian bin Abd Jalil	- Luit
Yang Berhormat Encik Mohd Tarmizi bin Yahaya	- Panching
Yang Berhormat Encik Mohd Zakhwan bin Ahmad Badaruddin	- Tahan
Yang Berhormat Encik Mujibur Rahman bin Ishak	- Chenor
Yang Berhormat Encik Shahril Azman bin Abd Halim	- Jengka
Yang Berhormat Tuan Haji Zuridan bin Mohd Daud	- Damak
Yang Berhormat Encik Chow Yu Hui	- Tras
Yang Berhormat Puan Kamache a/p A. Doray Rajoo	- Sabai
Yang Berhormat Encik Lee Chin Chen	- Bilut
Yang Berhormat Cik Leong Yu Man	- Triang
Yang Berhormat Encik Sim Chon Siang	- Teruntum
Yang Berhormat Encik Chiong Yoke Kong	- Tanah Rata
Yang Berhormat Encik Woo Chee Wan	- Mentakab
Yang Berhormat Puan Young Syefura binti Othman	- Ketari

AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN II PERKARA 11 UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN PAHANG:

Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang,
Dato' Sri Dr. Sallehuddin bin Ishak,
SSAP., SIMP., DIMP., JSM., PJK.

Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri Pahang,
Dato' Indera Nazri bin Abu Bakar,
SIMP., DSAP., DIMP., SMP.

Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri Pahang,
Dato' Sri Haji Shamsulbahri bin Haji Ibrahim,
SSAP., DSAP., AMP.

TIDAK HADIR DENGAN MAAF:

Yang Berhormat Yang di-Pertua Dewan Negeri Pahang

Dato' Sri Haji Ishak bin Haji Muhamad,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP., PKC.

Yang Berhormat Encik Lee Chean Chung

- **Semambu**

SETIAUSAHA MESYUARAT:

Tuan Syed Ahmad Khirulanwar Alyahya bin Syed Abdul Rahman, AAP.

SETIAUSAHA DEWAN

Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang Ke-14, di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan.

Hari : Isnin, 16 November 2020
bersamaan 30 Rabiulawal 1442 Hijriah
Masa : 9.30 pagi

DOA

Bacaan doa.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bismillahirrahmanirrahim. Segala puji bagi Allah, dibuka Mesyuarat Dewan Negeri dengan menyebut nama Allah, kepada-Nya terpulang segala puji-pujian. Ya Allah yang bersifat Maha Hikmah, limpah keadilan yang menanggungkan kewajipan ke atas Raja dan Ahli-ahli Dewan Negeri bagi mentadbir masalah masyarakat, pergaulan, mudah-mudahan sentosa, aman, makmur, limpah kebahagiaan meliputi penduduk negeri Pahang ini. Ya Allah, kami sekalian hamba-Mu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negeri, menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negeri ini serta rakyatnya sekalian.

Ya Allah, berkat-Mu ke atas kami berhimpun. Dipohon anugerahkan Taufik-Mu, dipohonkan menyuluh, memandukan pada ketika kami berunding, menimbang, bertukar fikiran pada segala perkara yang dibentangkan dengan saksama; serta keamanan, kemakmuran dan kesejahteraan bagi negeri ini serta penduduk-penduduknya sekalian. Ya Allah, dipohon doa kami diperkenan. Amin, Ya Rabbal 'Alamin.

MENGESAHKAN PERINGATAN MESYUARAT

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Kedua: Mengesahkan Peringatan Mesyuarat.

Mengesahkan Peringatan Mesyuarat Kedua Penggal Ketiga Dewan Negeri Pahang Keempat Belas pada 24 Ogos 2020 di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh, selamat pagi dan salam sejahtera. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon izin membawa cadangan bahawa Peringatan Mesyuarat Kedua Penggal Ketiga Dewan Negeri Pahang Keempat Belas pada 24 Ogos 2020 di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan disahkan.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh, salam sejahtera. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, soalnya ialah suatu cadangan bagi mengesahkan Peringatan Mesyuarat Kedua Penggal Ketiga Dewan Negeri Pahang Keempat Belas pada 24 Ogos 2020 di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan, telah pun mendapat sokongan. Sekiranya tiada apa-apa pindaan, Ahli-ahli Yang Berhormat yang bersetuju sila nyatakan “setuju”.

AHLI-AHLI YANG BERTHORMAT

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat yang tidak bersetuju sila nyatakan “tidak”. Tiada. Peringatan Mesyuarat tersebut disahkan dengan tiada pindaan.

PEMASYHURAN

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga: Pemasyhuran daripada Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh. Salam Sejahtera dan Selamat Pagi. Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Alhamdulillah dan marilah kita bersama-sama bersyukur kehadiran Allah S.W.T., dengan izin-Nya kita semua dapat menghadiri Mesyuarat Ketiga Penggal Ketiga Dewan Negeri Pahang Keempat Belas pada pagi yang berbahagia ini. Pada pagi ini, saya lihat Ahli-ahli Yang Berhormat kelihatan bersemangat dan komited untuk terus berkhidmat pada bangsa dan tanah air.

Saya ingin memaklumkan Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa Yang di-Pertua Dewan Negeri, Yang Berhormat Dato’ Sri Haji Ishak bin Haji Muhamad telah menjalani pembedahan pintasan jantung (*bypass*) dan kini sedang menjalani rawatan susulan di Institut Jantung Negara (IJN), Kuala Lumpur. Oleh itu, marilah kita bersama-sama mendoakan agar beliau segera sembuh dan dapat terus berkhidmat seperti sedia kala, dan saya dimaklumkan bahawa Yang Berhormat Dato’ Sri Yang di-Pertua Dewan Negeri telah pun beransur baik.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, mengikut bilangan 2, 21, 22 dan 23 dalam Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat (*Standing Orders*), Yang di-Pertua boleh menetapkan kerusi bagi tiap-tiap Ahli Dewan dan boleh mengubah ketetapan ini dari semasa ke semasa sebagaimana yang baik pada pertimbangannya.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, kedudukan kerusi telah kembali seperti susunan asal sebelum berlakunya wabak COVID-19. Bagaimanapun, atas nasihat dan pandangan Jabatan Kesihatan Negeri Pahang, pihak Dewan Negeri telah memasang penghadang lutsinar sebagai langkah kawalan kesihatan. Pun begitu, pemakaian pelitup muka perlulah dipakai sepanjang masa, kecuali semasa Ahli-ahli Yang Berhormat menyampaikan ucapan dan perbahasan.

Saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat berasa selesa dengan norma baharu ini dan tidak mengganggu fokus Ahli-ahli Yang Berhormat dan terus dapat menyumbang kepada Dewan yang mulia ini. Kita sedia maklum bahawa situasi negara masih lagi belum bebas daripada menghadapi wabak COVID-19. Atas kesedaran tersebut, adalah wajar untuk kita memastikan sesi persidangan ini berpandukan kepada Prosedur-prosedur Operasi Standard (SOP) yang ditetapkan oleh Kementerian Kesihatan.

Justeru, atas kesedaran tersebut, saya ingin mengingatkan Ahli-ahli Yang Berhormat dan Ketua-ketua Jabatan yang hadir untuk terus mematuhi arahan-arahan yang ditetapkan dari semasa ke semasa. Antaranya ialah mengamalkan 3W iaitu *Wash* (basuh tangan), *Wear* (memakai pelitup muka) dan *Warn* (elakkan bersalaman dan rawatan jika bergejala) dan mengelakkan 3C iaitu *close conversation* (sembang dekat), *crowded places* (tempat sesak) dan *confined spaces* (tempat sempit dan tertutup).

Oleh itu, saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat sentiasa menjaga diri kerana kita merupakan *role model* kepada rakyat dan sentiasa mengingati pesanan Kementerian Kesihatan “Kita Jaga Kita”. Suka saya memohon Ahli-ahli Yang Berhormat agar memberi kerjasama kepada saya sebagai Yang di-Pertua Dewan Negeri, semoga sesi mesyuarat dapat diadakan dengan lancar dan sempurna. Baiklah, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, kita teruskan dengan aturan mesyuarat yang seterusnya.

PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Keempat: Pertanyaan-pertanyaan Kepada Menteri Besar

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian,
Suka saya memaklumkan bahawa Sesi Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri Besar akan disusuli dengan beberapa pertanyaan lisan. Bagaimanapun, saya ingin memaklumkan bahawa saya akan menghadkan bilangan pertanyaan dikemukakan. Pertanyaan lisan mestilah ringkas dan padat supaya kita dapat bersidang dalam masa yang ditetapkan.

Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya menjemput Ahli Yang Berhormat daripada Kawasan Teruntum. Silakan.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato’ Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 1.

[Banjir di negeri Pahang.

- a) Berapakah kos yang telah dibelanjakan oleh kerajaan negeri sejak 2017 hingga kini untuk mengatasi banjir di negeri Pahang?
- b) Jika tiada fenomena banjir besar berlaku di Pahang, apakah yang dilakukan ke atas stok barang bantuan yang telah disiapkan?

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat daripada Teruntum yang bertanyakan soalan berkenaan dengan kos banjir yang dibelanjakan oleh Kerajaan Negeri sejak 2017 bagi tujuan untuk mengatasi banjir di negeri kita.

Soalan yang ke-2, Yang Berhormat bertanyakan jika tiada fenomena banjir apakah yang dilakukan ke atas stok barang yang telah siap siagakan di pengkalan hadapan.

Untuk makluman Yang Berhormat daripada Teruntum, peruntukan Kerajaan Negeri sahaja bagi mengatasi banjir semenjak tahun 2017 sehingga 2020, sehingga kini berjumlah RM11,055,831.74. Manakala peruntukan daripada persekutuan, tempoh yang sama berjumlah RM498,790,501.99.

Kalau diikutkan pecahan mengikut tahun, bagi tahun 2017: RM3.8 juta Kerajaan Negeri, Persekutuan RM155 juta. 2018: Kerajaan Negeri RM2.5 juta, Kerajaan Persekutuan RM192 juta. 2019: Kerajaan Negeri RM1.8 juta, Kerajaan Persekutuan RM92 juta. Tahun ini, sehingga kini Kerajaan Negeri RM2.9 juta, manakala Kerajaan Persekutuan RM58 juta.

Manakala bagi soalan (b), untuk makluman Yang Berhormat, sebelum tahun 2019 semua stok barang yang tidak habis akan diagihkan kepada komuniti setempat dan golongan sasar jabatan secara sumbangan yang diuruskan melalui Pengerusi Jawatankuasa Bencana Daerah. Walau bagaimanapun, bermula tahun ini, sekiranya ada stok yang tidak habis ataupun tidak berlaku banjir, pihak syarikat yang membekalkannya akan *buy back* maknanya dia sanggup beli dengan harga 30% daripada harga asal dan hasil daripada jualan tersebut akan dimasukkan ke dalam Tabung Kumpulan Wang Amanah Malapetaka Negeri Pahang. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan tambahan.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Sila.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Terima kasih atas jawapan diberi oleh YAB Menteri Besar.

Soalan tambahan saya adalah untuk projek mendalamkan Sungai Kuantan untuk mengelakkan banjir kilat di Bandar Kuantan seperti 2013 dan 2014. Soalan saya, bilakah projek ini akan dijalankan? Terima kasih.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan daripada ADUN Teruntum ni, bertanyakan peruntukan 2017 dan stok bekalan.

Jadi projek tu tahun bila Yang Berhormat?

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Maksud saya bila projek ini akan dijalankan? Mendalamkan sungai.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yelah. Projek apa? Dan bila?

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Mendalamkan sungai, korek pasir dan mendalamkan untuk mengelakkan banjir kilat seperti pada tahun 2013 dan 2014.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Untuk mendalami pasir ini, Kerajaan Negeri telah menubuhkan Pengurusan Pasir Pahang Berhad. Yang tersiratnya, selain daripada kita menubuhkan Pengurusan Pasir Pahang Berhad tersebut untuk mengelakkan ketirisan penjualan secara haram pasir, adalah juga bertujuan mendalamkan sungai secara tidak langsung. Dan ini telah terbukti semenjak tahun 2018, 2019. Dan sama-sama kita berdoa supaya pada tahun ini juga tidak berlaku lagi banjir besar dan ini menunjukkan bahawa ada kesan-kesan positif daripada tindakan Kerajaan Negeri. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah. Saya pergi ke soalan seterusnya. Jemput ADUN Kuala Semantan.

YB. DATO' NOR AZMI BIN MAT LUDIN

Bismillahirrahmannirrahim. Assalamualaikum WBT. Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 2.

[Apakah tindakan kerajaan negeri untuk menghidupkan kembali sektor pelancongan yang terjejas oleh COVID-19?]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri, Perbadanan Produktiviti Malaysia dan juga *Malaysian Tourism Council* telah bekerjasama mengadakan khidmat nasihat secara dalam talian maya iaitu "*Tourism Virtual Advisory Clinic (T-VAC)*" yang telah dirasmikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar semasa kita mengadakan mesyuarat Exco di Bentong. Khidmat nasihat ini membuka peluang kepada semua pengusaha-pengusaha pelancong untuk mendapatkan nasihat kepakaran, pengurusan dan kewangan dalam menghadapi realiti dan normal baru bagi mendepani pandemik COVID-19 yang dijangka akan terus kekal dalam kehidupan kita di masa-masa yang akan datang ataupun sehinggalah vaksin tersebut dapat ditemui.

Mengaktifkan kerjasama negeri-negeri jiran bersempadanan seperti Perak, Selangor, Johor dan juga... dan Negeri Sembilan, bagi negeri-negeri wilayah pantai timur Terengganu dan Kelantan dalam memasarkan pakej-pakej menarik intra negeri. Kerajaan Negeri juga sedang giat mengadakan beberapa siri lawatan famere...

fameri... familisasi... *familiarization*. Minta maaf ye Dato' Yang di-Pertua, tak minum lagi.

Familiarisation product pasca COVID-19 di seluruh daerah di negeri Pahang bersama dengan pengamal-pengamal media, *bloggers*, *influencers* dan juga pengusaha pelancong atau pun *travel agent* bagi mempromosi destinasi pelancongan baru dan sedia ada melalui paparan media, melalui media cetak, media elektronik mahupun media sosial. Kita menggunakan *tag line* sebab kita sekarang ni tak boleh semua melawat kita cakap "*dream today, visit Pahang tomorrow*".

Pengusaha-pengusaha pelancongan juga wajib menghasilkan pakej-pakej pelancongan hasil daripada lawatan famili... familai... familiarisasi tersebut bagi mempromosikan dan membawa lebih ramai pelancong ke negeri Pahang. Seterusnya Kerajaan Negeri juga akan terus bersama dengan *Tourism Malaysia* di dalam program-program promosi mereka, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah. Kita pergi kepada soalan seterusnya. Saya menjemput Yang Berhormat ADUN Damak.

YB. TUAN HAJI ZURIDAN BIN MOHD DAUD

Bismillahirrahmannirrahim. Assalamualaikum WBT. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 3.

- [a) Berapakah jumlah keluasan tanah yang telah diluluskan untuk projek durian Musang King di daerah Jerantut?
- b) Apakah langkah-langkah yang diambil bagi memastikan projek durian Musang King tidak menjejaskan kawasan tadahan air?]

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Terima kasih kepada ADUN Damak kerana mengemukakan soalan berkaitan dengan penanaman mini projek penanaman durian Musang King di daerah Jerantut dan bagi menjawab soalan pertama iaitu berapakah keluasan yang telah diluluskan di daerah Jerantut.

Sebenarnya berdasarkan kepada rekod yang ada di Perbadanan Setiausaha Kerajaan Pahang atau PSK, sehingga 20 Oktober tahun 2020, keluasan yang telah diluluskan ialah 268.19 ekar di mukim Tembeling dan mukim Ulu Cheka, daerah Jerantut. Dan keluasannya ialah 250 ekar di mukim Tembeling, di mana tahun kelulusannya tahun 2016 kepada Ladang Sungai Retang, syarikatnya. Dan di Ulu Cheka kelulusan tahun 2020 ialah kepada Syarikat Kawah Mas Services Sdn. Bhd. seluas 48.19 ekar, di mukim Ulu Cheka.

Namun pada masa yang sama terdapat juga sebuah syarikat yang telah mengemukakan permohonan untuk kelulusan penukaran syarat guna tanah kepada sawit yang asalnya kepada tanaman Musang King di kawasan mukim Ulu Cheka seluas 3,833 ekar. Itu yang soalan yang pertama.

Yang kedua pula apakah langkah-langkah yang diambil bagi memastikan Musang King tidak menjejaskan kawasan tadahan air? Untuk makluman Dewan yang mulia ini, projek-projek pembangunan pertanian ataupun agro yang diluluskan oleh Kerajaan Negeri sebenarnya diluluskan dengan syarat, tertakluk kepada peraturan yang perlu dipenuhi semasa dan selepas mendapatkan kelulusan.

Bagi memastikan projek diluluskan tidak mendatangkan kesan negatif kepada alam sekitar. Pihak syarikat yang mendapat kelulusan perlu menyediakan laporan alam sekitar ataupun laporan EIA *Environmental Impact Assessment* dengan izin yang disyaratkan oleh Jabatan Alam Sekitar.

Selain daripada itu, pemantauan berkala ke atas projek turut dilaksanakan oleh agensi-agensi yang berkaitan bagi memastikan pelaksanaan projek mematuhi syarat dan peraturan yang telah er... diluluskan. Malahan er... pihak Jabatan Pertanian Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, mengeluarkan garis panduan khas pembangunan tanaman durian di tanah yang bercerun dan ini mempunyai *detail* ataupun perinciannya bagaimana untuk dilaksanakan projek-projek tanaman durian di kawasan terutama sekali kawasan-kawasan yang bercerun. Itulah di antara yang er... penjelasan di dalam Dewan yang mulia ini. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Baiklah kita pergi ke soalan seterusnya, saya jemput Yang Berhormat ADUN Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon izin kemukakan soalan 4.

[Terdapat golongan ibu tunggal warga asing yang selalu dipinggirkan dari sistem bantuan kewangan kerajaan, walaupun mereka bukan warganegara tapi perlu menanggung anak-anak kecil yang merupakan warganegara Malaysia, adakah kerajaan negeri bercadang untuk membantu golongan ini?]

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Untuk menjawab soalan Wakil daripada Triang err... untuk makluman ya mengikut garis panduan sistem pengurusan kewangan bantuan bulanan persekutuan dan juga negeri yang dikendalikan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat, syaratnya hanya warganegara Malaysia yang layak sahaja dipertimbangkan bantuan kewangan bulanan. Tapi kalau Wakil-Wakil Rakyat ada mendapati ada ibu atau bapa tunggal sekalipun yang mempunyai anak-anak warganegara Malaysia yang perlukan bantuan sila kemukakan kepada kami untuk kita bantu ya mengikut permasalahan yang mereka hadapi. Terima kasih.

YB. CIK LEONG YU MAN

Soalan tambahan. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya berterima kasih kepada keprihatinan Kerajaan Negeri untuk bersedia membantu golongan ini. Cuma persoalan adalah sekiranya kita tiada satu sistem untuk membantu mereka yang bantuan yang disalurkan kepada golongan ini dia hanya dikategorikan sebagai *ad hoc* atau pun *one-off* atau pun atas budi bicara kerajaan. Jadi untuk jangka

masa panjang dia bukan satu er... akar penyelesaian untuk membantu golongan ini. Adakah Kerajaan Negeri bersedia supaya memasuki kelayakan mereka dalam sistem bantuan kewangan?

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Untuk er... makluman YB. daripada Triang juga kita sekarang sedang mengemas kini data kemiskinan negeri Pahang dan sekiranya sesuai dan layak kita akan pertimbangkan. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baik soalan seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 5.

[Gejala dadah di kalangan remaja.

- a) Sila berikan jumlah pelajar yang terlibat dengan gejala dadah di setiap sekolah negeri Pahang mengikut DUN?
- b) Apakah langkah dan tindakan yang diambil dalam menangani masalah tersebut]?

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Terima kasih saya ucapkan kepada Teruntum di atas soalan yang dikemukakan kepada pihak kerajaan mengenai gejala dadah yang berlaku di kalangan remaja khususnya di sekolah-sekolah. Beliau memintakan pendetailan di DUN-DUN dan juga langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak berwajib kepada hal ataupun isu yang demikian.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Dadah ini adalah merupakan najis dan musuh kepada negara sepertimana juga isu arak yang kita pandangkan dengan pandangan yang serius kita tidak boleh mengambil lebih kurang dan apa namanya pendetailan yang dimintakan di setiap DUN saya bolehlah hantar secara bertulis. Secara *lump sum* nya kita boleh katakan setiap DUN itu ada 1 atau 2 kes dan jumlahnya boleh diambil sebanyak 50 kes bagi setiap apa... DUN yang telah dapat dikenalpastikan.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Perkara ini memang kita memandang serius. Pihak sekolah telah mendapat kerjasama daripada AADK bagaimana untuk mengatasi dan memulihkan keadaan yang berlaku di sekolah-sekolah berkenaan. Seumpamanya pihak sekolah sendiri di peringkat awal lagi mengadakan sesi khidmat nasihat oleh guru kaunseling sekolah-sekolah yang terlibat. Pelajar-pelajar diberikan bimbingan, diberikan nasihat, diberikan tunjuk ajar secara kerohanian, secara pemikiran dan juga secara arah tuju kehidupan mereka supaya mereka memahami apakah sebenarnya tujuan dan matlamat mereka yang menyebabkan mereka itu boleh terjerumus kepada gejala dadah.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
AADK juga telah memberikan kerjasama kepada pihak-pihak sekolah dengan mengadakan program pencegahan er... di sekolah-sekolah terutamanya sekolah yang berada di kawasan berisiko tinggi. AADK juga bersama dengan sekolah mengadakan program "Sayangi Hidup, Elak Derita Selamanya" di sekolah-sekolah menengah dan mengadakan program pintar iaitu pelaksanaan Program Intelek Asuhan Rohani kepada anak-anak kita yang di sekolah rendah. Ini semua bertujuan untuk menyedarkan anak-anak kita dan mendidik mereka supaya jauh daripada gejala dadah dan untuk membina matlamat hidup mereka yang lebih selesa. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Terima kasih oleh Wakil Kerajaan. Soalan tambahan saya, adakah guru-guru juga terlibat dalam kes dadah di seluruh Pahang ini? Maafkah kepada semua guru tapi saya perlu tanya soalan ini. Terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Kita tak dapat nak memberi jawapan secara tepat tetapi kemungkinan tidak boleh kita nafikan juga, insya-Allah kita akan dapatkan datanya dan kita akan jawab secara bertulis kepada Teruntum sama ada, ada ataupun tidak. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. DATIN SAMSIAH BINTI ARSHAD

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila. Bukit Ibam sila.

YB. DATIN SAMSIAH BINTI ARSHAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kita ketahui bahawa AADK ada mengadakan beberapa program rintis er... untuk bersama-sama dengan penagih-penagih kita er... dan juga keluarga. Jadi soalan saya setakat ini, apakah keberkesanannya di kalangan impak daripada program rintis yang dilaksanakan di kawasan-kawasan *focus point*? Terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sememangnya setiap program ataupun aktiviti termasuklah di dalam mencegah pengambilan dadah ini hasrat dan harapan kita supaya benda itu akan dapat er... terhenti dan tidak berlaku tetapi apa bukanlah jumlah yang kita katakan sebanyak 50

kes di seluruh negeri Pahang ini sebagai jumlah yang kecil kerana kita tidak nak mengambil ringan tetapi alhamdulillah dengan berkat usaha pihak-pihak pentadbiran sekolah dan AADK ini, perkara ini dapat kita sama-samakan gembelngkan dan juga dapat mengambil tanggapan yang positif daripada anak-anak pelajar kita dan kita berdoa kehadiran Ilahi supaya perkara ini dapat dihentikan dan dijadikan iktibar kepada semua pelajar dan ibu bapa. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan seterusnya, saya jemput Yang Berhormat ADUN Tanah Rata.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Selamat pagi YB Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon kemukakan soalan nombor 6. Terima kasih.

[Apakah status dan perkembangan projek membina klinik kesihatan baharu di Cameron Highlands yang diumumkan dalam Belanjawan Kerajaan Persekutuan Malaysia bagi tahun 2020?]

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Dan terima kasih juga kepada Wakil Tanah Rata yang bertanyakan soalan berkaitan dengan pembinaan Klinik Kesihatan baru di Cameron Highlands. Untuk makluman Sidang Dewan Yang di Muliakan, klinik yang dimaksudkan oleh Wakil Tanah Rata adalah klinik kesihatan jenis empat dengan kuarters di Kampung Raja Cameron Highlands. Projek ini telah diluluskan di dalam er... rancangan... di dalam belanjawan yang lalu di bawah peruntukan Rancangan Malaysia Ke-11, *Rolling Plan* yang Ke-4. Projek ini dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya di bawah Cawangan Kerja Kesihatan.

Untuk makluman Sidang Dewan yang dimulikan khususnya Wakil daripada Tanah Rata, mesyuarat penyelarasan projek oleh Jabatan Kerja Raya telah diadakan untuk membentangkan analisa dan *flexibility* awal untuk teruskan projek ini dan er... status atau perkembangan semasa projek ini masih lagi di dalam tindakan untuk menyediakan pelan reka bentuk pembangunan, Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Soalan tambahan. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Bolehkan saya di sini tahu bahawa berapakah anggaran kos untuk pembinaan projek ini dan juga er... jangka masa permulaan untuk projek ini? Terima kasih.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, er... untuk soalan yang berkaitan dengan kos err... kos projek ini kalau mengikut standard bagi KK jenis 4 adalah RM47 juta ataupun RM47.2 juta. Walau bagaimanapun Dato' Sri Yang di-Pertua, anggaran-anggaran kos ini adalah berdasarkan kepada satu standard yang asas bagi sebuah KK di kawasan Kuala Lumpur.

Ini untuk tujuan belanjawan tapi untuk mengetahui apakah peruntukan ataupun kos sebenar pelaksanaan projek ini, pihak JKR dan pasukan kesihatan perlu turun ke

lapangan untuk melihat bagaimanakah keadaan muka bumi di situ dan bagaimanakah reka bentuk yang sesuai untuk bangunan tersebut dan pastinya ada sedikit sebanyak perbezaan daripada anggaran awal, Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baik. Soalan seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Beserah.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya kemukakan soalan saya yang ke-7.

[Ke arah mewujudkan belia yang memiliki peribadi yang bersepadu dari segi rohaniah, akliah dan jasmaniah, bertanggungjawab, berdikari, bersemangat sukarela dan patriotik serta menjadi penggerak kepada kemajuan dan kemakmuran bangsa, agama dan negara untuk masa depan.

1. Apakah program-program pembangunan belia yang telah berjalan untuk belia di negeri Pahang?
2. Nyatakan jumlah belia yang sedang menyertai Program Pembangunan Usahawan Muda/Belia di setiap daerah.
3. Apakah kaedah pemantauan yang dilaksanakan bagi mengukur keberkesanan setiap program yang dijalankan.]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua dan terima kasih juga kepada ADUN Beserah yang bertanya soalan nombor 7 iaitu ke arah manakah dalam pewujudan belia yang memiliki peribadi yang bersepadu dari segi er... rohaniah, akliah dan jasmaniah, bertanggungjawab, berdikari, bersemangat sukarela dan patriotik serta menjadi penggerak kepada semua kemajuan dan kemakmuran bangsa, agama dan negara untuk masa hadapan.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri melalui Majlis Belia dan Jabatan Belia serta Sukan Negeri Pahang telah mengadakan beberapa inisiatif program-program pembangunan belia yang telah dilaksanakan di negeri Pahang terbahagi kepada tiga bahagian seperti berikut:

1. Dalam kategori ekonomi:
 - i. Y-Career (Youth Career);
 - ii. Kem Juara B-Best (Belia Bestari);
 - iii. Program Belia Bestari (B-Best);
 - iv. Youth Business Expo;
 - v. Kursus Rancangan Perniagaan Digital Online Business;
 - vi. Kursus Halal In Food and Beverages (F&B) Industry;
 - vii. Pengurusan Kewangan;
 - viii. Kursus Kemahiran Komersial;
 - ix. Komunikasi Perniagaan;

- x. Kursus Ternakan Ikan Air Tawar;
- xi. Kursus Fertigasi

dan ada beberapa kursus yang tak sempat kita laksanakan kerana COVID-19 yang melanda pada masa kini iaitu kursus kepimpinan di Kuala Gandah, kursus *diving* di Pulau Tioman dan juga kursus *drone* dan ada juga kursus yang semangat tinggi di kalangan belia-belie pada hari ini iaitu kursus *e-Sport*, ini bagi kategori ekonomi.

Bagi kategori kepimpinan dan pembangunan sahsiah, program yang diadakan seperti Program Felo Perdana iaitu melibatkan belia-belie dalam urus tadbir khusus di peringkat tertinggi supaya mereka tahu tentang pentadbiran negara dan juga negeri. Kedua, program Felo Korporat yang melibatkan IPTA dan IPTS di negeri Pahang iaitu melibatkan siswazah dan siswi err... siswa dan siswi dalam kursus tersebut.

Anugerah Perdana Belia Negara 2020 Peringkat Negeri Pahang, kita bersyukur pada kali ini untuk makluman Sidang Dewan, alhamdulillah kita telah mendapat Johan bagi kategori Belia dan Beliawanis iaitu saudara Muhammad Izat Afifi Dato' Haji Abdul Hamid sebagai Tokoh Belia Negara Perdana, johan peringkat kebangsaan adalah belia dari negeri Pahang. Begitu juga beliawanis Cik Norlana binti Muhamad merupakan tokoh beliawanis yang juga johan di peringkat kebangsaan dari negeri Pahang. Dan ada satu lagi iaitu dari kategori persatuan kita mendapat tempat kedua iaitu Persatuan FELDA Siantan Jengka 19, pengerusinya Mohd Zulshafik bin Abdul Wahab. Ketiga-tiga ini alhamdulillah telah diraikan oleh Kerajaan Negeri melalui penyampaian sijil-sijil penghargaan dan juga insentif berupa wang ringgit sebanyak RM10,000.00 setiap seorang. [Ahli Dewan menepuk meja]. Kuat sikit tepuk. [Ahli Dewan menepuk meja]. Terima kasih Sidang Dewan.

Seterusnya untuk makluman Sidang Dewan juga kursus pengurusan organisasi, KPO. Kursus ini melibatkan pelaksanaan di dalam semua daerah dalam negeri Pahang. Ini kategori kepimpinan dan sahsiah. Untuk makluman Sidang Dewan juga kalau satu ketika dahulu kita ada TQO, *Total Quality Organisation* dan satu masa juga kita ada *Total Quality Management* ataupun TQM. Mengambil kira soalan ADUN Beserah tadi sebab ADUN Beserah ini dia *engineer*, ustaz pun ya. Jadi kita ambil satu lagi *Total Quality Spiritual* iaitu TQS. Insya-Allah belia tidak orang kata mesra agama dan setakat ini alhamdulillah program-program keagamaan setiasa diambil tahu oleh pihak belia untuk melestarikan sahsiah yang menepati akhlah err... rohaniah dan jasmaniah.

Sidang Dewan yang dikasihi sekalian, Pembangunan Sosial. Bagi kategori ini pula Kerajaan Negeri mengadakan program sambutan Hari Belia Negara 2020 Peringkat Negeri Pahang dan antara perkara yang menjadi satu igauan anak-anak muda belia negeri Pahang, kita Kerajaan Negeri telah mengesyorkan satu anugerah iaitu Anugerah Belia Diraja bagi kali kedua tahun ini yang telah diputuskan kepada saudara Al-Jufferi iaitu pemenang Juara Silat Dunia keempat tahun berturut-turut yang sebelum ini tokoh belia yang dinobatkan sebagai Tokoh Belia Diraja iaitu salah seorang belia dari Jengka yang telah berjaya mendaki sehingga ke peringkat kaki Gunung Everest, untuk makluman Sidang Dewan.

Majlis Perundingan Belia Negara Peringkat Negeri Pahang Sidang Ke-2 Penggal Ke-32 Sesi 2019 - 2020 juga antara program yang dibangunkan ataupun diadakan bagi kategori pembangunan sosial.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, Penglibatan Belia Beliawanis dengan program pembangunan usahawan yang dianjurkan oleh Kementerian Belia dan Sukan Malaysia dan Jabatan Belia serta Sukan

Negeri Pahang sama ada di peringkat daerah, negeri atau kebangsaan adalah seramai 337 orang bagi tahun 2019 hingga tahun 2020. Program usahawan belia yang telah dilaksanakan *Y-Career* atau *Youth Career*, Kem Juara *B-Best*, Program Belia Bestari sebagaimana yang sebutkan daripada awalnya juga dan yang keempatnya *Youth Business Expo* 2019 sempena sambutan Hari Belia Negeri Pahang. Untuk tahun 2020, program usahawan secara bersemuka tidak dapat dijalankan kerana pandemik COVID-19 yang melanda seluruh dunia termasuk Malaysia.

Peserta belia yang menyertai Program Usahawan Belia Di Negeri Pahang pada tahun 2019 adalah seramai 337 orang sebagaimana yang saya sebutkan tadi dan pecahannya lebih kurang beginilah ya ikut data yang ada pada saya ini. Kuantan - 47 orang, Pekan - 30 orang, Rompin - 30 orang, Maran - 30 orang, Bentong - 30 orang, Temerloh - 30 orang, Jerantut - 30 orang, Lipis - 30 orang, Bera - 30 orang, Raub - 30 orang dan Cameron Highlands - 20 orang. Kesemua sekali berjumlah 337 orang.

Pemantauan keberkesanan program telah dilaksanakan secara berkala bagi meneliti kelemahan dan potensi setiap program melalui kaedah penyelidikan yang dilaksanakan di Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia ataupun IYRES. Di samping itu juga, setiap beberapa program yang dilaksanakan di jabatan dan daerah, pemantauan serta *post-mortem* sebelum, semasa dan selepas pelaksanaan program dibuat bagi mendapatkan maklum balas mengenai keberkesanan setiap program tersebut.

Seterusnya setiap program yang dilaksanakan akan dibekalkan borang kaji selidik ataupun soal selidik secara langsung bagi menerima maklum balas terus peserta selepas pelaksanaan program tersebut.

Jadi saya kira jawapan ini sedikit sebanyak dapat membantu kepada ADUN Beserah, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, soalan seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Padang Tengku.

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Assalamualaikum WBT. Soalan saya soalan nombor 8.

[Mohon kerajaan menjelaskan:

Kerajaan Persekutuan memperkenalkan Jawatankuasa Kemajuan dan Pembangunan Kampung (JKPK) bagi menggantikan Majlis Pengurusan Komuniti Kampung (MPKK) dan Jawatankuasa Kemajuan dan Kemakmuran Kampung (JKKK) dalam konteks negeri Pahang.

- 1.1. Apakah kerajaan negeri tertakluk dengan keputusan Kerajaan Persekutuan atau kita mempunyai pendekatan dan kaedah tersendiri berkaitan isu ini?]

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua.

Soalan Ahli dari Padang Tengku sedikit sebanyak adalah mengenai institusi JKKK. Kerajaan Negeri masih memperhalusi cadangan pelaksanaan Jawatankuasa Pembangunan dan Keselamatan Kampung atau singkatannya JPKK bagi menggantikan Majlis Pengurusan Komuniti Kampung sebelum ini (MPKK) dan juga Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung, (JKKK).

Pada dasarnya Kerajaan Negeri telahpun bersetuju untuk penjenamaan semula JKKK ini kepada JPKK. Insya-Allah institusi ini akan dilaksanakan bermula pada tahun depan awal tahun depan iaitu 1.1.2021 er... insya-Allah, sekian Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Soalan tambahan, er... apa yang saya nak tanya ialah tentang perancangan latihan bagi menyediakan barisan KKK yang betul-betul dapat menangani er... masalah ataupun er... isu-isu kepimpinan semasa itu soalan yang pertama.

Soalan yang kedua ialah berkaitan dengan er... elaun er... ini Tok Empat-tok empat suruh tanya ini sekarang ini kita ape... RM500.00. Adakah kerajaan er... bercadang untuk melaksanakan ataupun naikan elaun ini kepada tahap upah minima umpamanya daripada RM1,000.00 ke RM1,200.00? terima kasih.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Soal kursus kepada pimpinan barisan JKKK ini insya-Allah pihak kerajaan sedang merancang untuk mengadakan kursus-kursus ataupun penerangan-penerangan kepada jawatankuasa khususnya yang baru. Mungkin di kampung-kampung pun dia agak keliru sebelum pada ini kerana sebelum pada ini beberapa perubahan apabila berubahnya kerajaan khususnya zaman PH ia bertukar kepada MPKK.

Jadi kalau di kampung tu ada 3. Ada *banner* JKKK, ada *banner* MPKK ini ada satu lagi KKK ini. Jadi itu sebabnya pandangan daripada Padang Tengku itu amat baik insya-Allah jika ada selesai dah penjenamaan semula ini pihak Kerajaan Negeri akan menyusun semulalah institusi JKKK ini dengan kursus-kursus yang difikirkan perlu.

Keduanya dari segi elaun apabila kita er... telah menjenamakan semula di bawah KPLB elaun-elaun asas akan dibayar oleh KPLB yang RM500.00 itu. Pada sebelum pada ini Kerajaan Negeri hanya *mentopup* beberapa sedikit sebanyak jadi sebab itulah sebelum pada ini mungkin ahli... Pengerusi JKKK ini akan mendapat keseluruhan elaun lebih kurang RM800.00 hingga RM1,000.00. Maksudnya KPLB Kementerian Pembangunan Luar Bandar akan menyediakan elaun yang RM500.00 tadi dan insya-Allah Kerajaan Negeri akan menambahlah itu mengikut keputusan atau kedudukan ini kewangan negeri itu yang biasa sebelum ini, itu sahaja terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Soalan tambahan. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua.

Er... saya ingin mengajukan soalan berkaitan dengan JKKK ini ialah berkaitan dengan persempadanan yang dilakukan oleh SPR semasa Pilihan Raya yang lalu

menyebabkan ada JKKK yang mentadbir kawasan sehingga kepada 2 DUN ataupun 2 Parlimen dan ada yang mencakupi sehingga 3 Parlimen ataupun 3 DUN di bawah satu pentadbiran dia.

Soalan saya, adakah pihak kerajaan er... memberi peluang supaya perkara ini dapat kita atur semula di mana setiap JKKK yang dilantik itu dapat menjalankan tugas dan tanggungjawab dia mencakupi kepada DUN-DUN yang diberikan kuasa sebab pada saya jika kita lihat keadaan sekarang maka seseorang Pengerusi JKKK yang akan mentadbir contohnya mentadbir di DUN Inderapura, mentadbir di DUN Pulau Manis, mentadbir di DUN Panching. Jadi adakah pihak kerajaan dapat menerima satu pandangan seandainya kita er... membuat pelantikan baru bagi setiap DUN, terima kasih.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Batu Talam, minta laluan Dato' Sri Yang di-Pertua.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Soalan yang diajukan oleh ADUN Pulau Manis sebentar tadi sebenarnya Kerajaan Negeri telah pun mengambil tindakan. Baru-baru ini kita telah minta SPR, Pegawai Daerah, Pejabat Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri untuk mengkaji, menilai dan kita telah pun membuat keputusan, kerana kita memahami setiap apa yang diperkatakan oleh Yang Berhormat tadi. Dan insya-Allah dalam masa terdekat kita akan keluarkan er... secara bertulis sempadan-sempadan baru, pentadbiran baru yang telah ditetapkan oleh Kerajaan Negeri. Saya minta maaf kerana Kerajaan Negeri tidak memberitahu kepada rakan-rakan Ahli Yang Berhormat.

Maknanya Kerajaan Negeri lebih ke hadapan daripada Yang Berhormat. Ini ada maklumat tambahan. Kemudian er... yang terlibat Pekan, Rompin, Temerloh, Bera dan juga Kuantan, Jerantut tak silap saya. Kuantan, Jerantut. Mana sempadan daerah-daerah yang terlibat, kita buat penyusunan semula bagi tujuan untuk mempercepatkan sesuatu proses ataupun untuk menghalang birokrasi yang selama ini kita dapati yang duduk di er... Jerantut, kena pergi ke Maran. Yang duduk di Maran, kena pergi Jerantut dan sebagainya. Tetapi ianya tidak melibatkan er... pengundi-pengundi... Bentong, Temerloh lagi satu. Boleh dikatakan secara menyeluruh, Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, dan maknanya tindakan telah diambil sebelum Yang Berhormat cakap di Dewan yang mulia ini, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Kita pergi ke soalan seterusnya, saya jemput Yang Berhormat ADUN Ketari.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera, selamat pagi.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya kemukakan Soalan Nombor 9.

[Krisis ekonomi COVID-19 masih belum menunjukkan kesan penuhnya terhadap ekonomi negara. Apakah usaha untuk kerajaan negeri untuk terus membantu pengusaha kecil dan sederhana untuk memastikan mereka dapat mengharungi krisis ini dan tidak memberhentikan pekerja?]

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Terima kasih kepada Dato' Sri Yang di-Pertua, terima kasih juga kepada ADUN Ketari kerana prihatin terhadap rakyat PKS dan peniaga kecil kerana akibat COVID-19. Kerajaan Negeri sentiasa membantu pengusaha kecil, sederhana, PKS dalam pelbagai bentuk.

Pertama, memberi kelonggaran tempoh bayaran sewaan premis PKNP tempoh selama 6 bulan bermula Mac hingga Ogos 2020. Dua, mengurangkan 50% kadar sewaan bagi usahawan bumiputera bengkel PPD Sungai Soi tempoh 6 bulan bermula Mac hingga Ogos 2020. Tiga, mengurangkan kadar sewaan tanah TKPM iaitu tanah Taman Kekal Pengeluaran Makanan sebanyak 50% daripada kadar sewa yang ditetapkan bermula April 2020 iaitu membantu usahawan tani dalam pengeluaran makanan agar pengeluaran makanan cukup untuk dipasarkan di negeri Pahang.

Nombor empat, pengurangan kadar sewa bagi premis PKPP sebanyak 50% bagi tempoh 4 bulan mulai Mac hingga Jun 2020. Lima, penangguhan kutipan hutang peserta di semua Rancangan Sosial PKPP bagi tempoh 6 bulan bermula daripada Mac hingga Ogos 2020. Enam, pelanjutan tempoh masa bayaran cukai tanah bagi hak milik tanah perniagaan, industri dan pertanian tahun 2020 hingga 31 Julai 2020. Tujuh, pelanjutan tempoh akhir bayaran denda lewat bagi cukai tanah hak milik tanah perniagaan, industri dan pertanian tahun 2020 hingga 1 Ogos 2020 dan pengecualian bayaran duti hiburan tiga bulan bermula Mac hingga Mei 2020.

Kerajaan Negeri juga sentiasa bekerjasama dan menyokong penuh usaha Kerajaan Pusat yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam Pakej Ransangan Ekonomi Prihatin Rakyat berupa Subsidi Upah, Geran Khas Prihatin, kemudahan kredit dengan memberi Moratorium ke atas bayaran ansuran PKS selama 6 bulan.

Kerajaan Negeri juga sentiasa bekerjasama dengan mana-mana jabatan bagi membantu usahawan kecil, sederhana memantau prestasi dan akademi mereka melalui jabatan-jabatan yang berada di negeri Pahang dengan kerjasama Kementerian Kewangan melalui Program PENJANA usaha bagi memastikan usahawan mendapat bantuan PENJANA dan setakat ini kita mendapat 5 hingga 6% daripada usahawan kecil Pahang daripada RM35 bilion yang diperuntukkan oleh Kerajaan Pusat.

Kerajaan Negeri juga bekerjasama sentiasa prihatin dengan kebajikan rakyat. Justeru Kerajaan Negeri melalui PBT bertindak bermula daripada bulan April hingga Mei pemansuhan denda lewat bayar cukai taksiran serta bantuan khas tunai secara *offline* [editor: *one-off*] di seluruh negeri Pahang. Pihak Berkuasa Tempatan juga PBT membenarkan peniaga kecil penjaja menjalankan perniagaan di kawasan perumahan ketika pergerakan terhad.

Kerajaan Negeri juga bekerjasama dengan agensi kerajaan MARA dengan dalam membasmi mengharungi krisis COVID-19 ini dan untuk tidak memberhentikan pekerja-pekerja. MARA telah menyediakan kemudahan latihan, bimbingan, pembiayaan, geran dan ruang premis perniagaan. Walau bagaimanapun Kerajaan Negeri sentiasa melihat kesusahan semua rakyat jelata di negeri Pahang tidak kira PKS. Sekian terima kasih.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Soalan tambahan. Boleh...

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Kalau berkaitan ni... berkaitanlah... kalau tidak... tidaklah. Terpulang kepada Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua untuk membuat pilihan. Ini menyebut pasal COVID ini, Ketari pula bertanya. Baru-baru ini ada timbul Ketari pergi berkelah tak pakai, macam mana ceritanya, ha... itu ceritanya lebih kurang.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Soalan Yang Berhormat Pelangai tiada berkaitan. Jadi saya tidak jawab. Saya jawab. Saya nak tanya soalan tambahan kepada Yang Berhormat Exco.

Yang pertama, tadi ada menyebut mengenai er... 5 hingga 6% er... daripada PENJANA yang diterima daripada RM35 bilion. Jadi saya nak bertanya, berapakah jumlah usahawan kecil dan sederhana Pahang yang dapat daripada 5 hingga 6% tersebut? Itu yang pertama.

Yang kedua, saya nak bertanya er... antara bantuan untuk usahawan kecil dan sederhana daripada Kerajaan Persekutuan adalah Geran Khas Prihatin yang disebut oleh Yang Berhormat Exco. Jadi kita er... sudah mendapat bantuan ini telah menyuntik modal dan mengurangkan beban kos perniagaan. Kita sudah ada GPK 1.0 dan GPK 2.0. Jadi adakah Kerajaan Negeri mempunyai maklumat dan tentang berapa ramai usahawan di negeri Pahang yang menerima bantuan GPK tersebut? Itu saja, terima kasih.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Terima kasih kepada ADUN Ketari kerana sangat-sangat prihatin er... kepada PKS di zaman COVID-19 ini. Untuk Kerajaan Negeri Pahang, kita mendapat 5 hingga 6% daripada RM35 bilion. Pada pengiraan saya lebih kurang RM2.1 bilion kepada PKS-PKS untuk negeri Pahang.

Soalan kedua tadi, saya pun dah lupa apa soalan kedua tadi sebab saya memikirkan peratus tadi dah lupa.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Soalan kedua, berapa ramai usahawan kecil dan sederhana daripada negeri Pahang yang mendapat bantuan GPK 1 dan 2, Geran Khas Prihatin?

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Jumlah tersebut... jumlah usahawan, saya akan siasat dan bagi jawapan bertulis kepada Yang Berhormat, sekian terima kasih.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Soalan tambahan. Adakah Kerajaan Negeri berhasrat untuk mengurangkan cukai pintu ataupun cukai tanah terhadap pengusaha sederhana dan kecil ini dalam tempoh setahun atau dua ini? Terima kasih.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Kerajaan Negeri sentiasa prihatin terhadap kesusahan rakyat. Apa yang disarankan oleh Yang Berhormat kita akan perhatian dan perhalusi selepas ini, sekian terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah kita pergi kepada soalan seterusnya. Soalan yang terakhir pada pagi ini. Saya menjemput Yang Berhormat ADUN Kemayan.

YB. DATO' HAJI MOHD. FADIL BIN OSMAN

Assalamualaikum. Selamat pagi. Soalan saya soalan nombor 10.

[Perumahan Rakyat 1Malaysia (PR1MA) tahun lepas, kerajaan Pahang terpaksa membatalkan 7 projek Perumahan Rakyat 1Malaysia (PR1MA) di sekitar Jerantut dan Kuantan.

1. Adakah Kerajaan Negeri berhasrat memulakan projek ini semula memandangkan masih ramai generasi muda yang sudah berkahwin masih belum mampu memiliki rumah sendiri berikutan harga rumah di pasaran pada ketika ini melebihi harga RM200,000.00?]

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Assalamualaikum Dato' Sri Yang di-Pertua. Ahli-ahli Dewan yang dihormati sekalian. Terima kasih kepada Kemayan kerana telah menanyakan soalan yang menjadi er... apa ni perhatian utamalah Kemayan.

Terutamanya berkaitan rumah untuk generasi muda. Untuk makluman Kemayan setakat ini memang Kerajaan Negeri ada membatalkan beberapa projek PRIMA Pahang er... atas sebab-sebab yang tertentu. Yang pertamanya adalah tidak membayar *earnest money* atau wang pendahuluan tanda setuju terima oleh pemaju yang telah diluluskan.

Kegagalan untuk mendapatkan Kebenaran Merancang daripada PBT, kita bagi tempoh sehingga 12 bulan untuk pihak pemaju yang telah diluluskan untuk mendapatkan Kebenaran Merancang dan ada juga kegagalan kerana tidak membayar apa ni... yuran juruukur kepada Lembaga Juruukur menyebabkan tanah yang telah diperuntukkan untuk projek PRIMA tidak dapat diserahkan kepada pemaju.

Soalan yang kedua berkaitan dengan adakah Kerajaan Negeri berhasrat untuk memulakan projek ini? Kerajaan Negeri sentiasa bersedia terbuka kepada mana-mana pihak pemaju untuk memohon kawasan-kawasan sama ada yang telah dibatalkan ataupun kawasan-kawasan yang lain yang boleh memberi manfaat kepada rakyat. Sekian, terima kasih.

YB. DATO' HAJI MD. SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan tambahan.

Yang pertama, er... masalah pembayaran 10% *deposit money* antara masalah besar yang dihadapi oleh generasi muda. Jadi, adakah usaha ataupun inisiatif pihak kerajaan bagi menyelesaikan perkara yang tersebut?

Yang keduanya, Dato' Sri Yang di-Pertua, adakah pihak kerajaan bercadang meneruskan projek-projek yang murni itu di seluruh daerah-daerah negeri Pahang ini? Terima kasih.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Terima kasih Sungai Lembing.

Soalan yang pertama berkaitan dengan apa ni... bayaran 10% perumahan PRIMA Pahang dan juga Rumah Makmur yang di bawah Kerajaan Negeri adalah dibiayai oleh pihak bank oleh pada mereka yang layak yang tidak terikat dengan Kerajaan Negeri. Bayaran 10% itu adalah er... antara pihak apa ni bank atau pemaju dengan pihak pembeli. Jadi kita cuma boleh *facilitate* lah.

Berkaitan yang kedua, Kerajaan Negeri sentiasa mengambil berat bagi mereka yang berpendapatan rendah untuk kita bantu. Contohnya saya ingat saya boleh sebutlah di sini Rumah Rakyat Pahang. Yang Amat Berhormat Menteri Besar sendiri amat prihatin dan kita telah bagi sebanyak 98 unit rumah seluruh Pahang. Ini adalah satu kaedah cara yang digunakan oleh Kerajaan Negeri untuk membantu mereka yang layak yang ada tanah tetapi tidak mempunyai sumber pendapatan tetap. Itu kita bantu dengan memberi rumah secara percuma kepada mereka yang layak.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, kita selesai membincangkan 10 pertanyaan-pertanyaan. Saya bercadang untuk menempoh persidangan pada pagi ini untuk minum pagi dan persidangan disambung semula pada pukul 11.00 pagi. Saya mohon Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan bergerak keluar dalam keadaan tertib dan mematuhi penjarakan fizikal.

[Persidangan ditempokkan pada 10.32 pagi]

RANG UNDANG-UNDANG

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Kelima: Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 Kertas DN12/2020 Belanjawan Negeri Pahang 2021 Kertas DN19/2020. Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang akan membawa cadangan.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Saya memohon mengemukakan Rang Undang-undang Enakmen Perbekalan (2021/2020).

YB. DATO HAJI MD SUHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya memohon izin menyokong cadangan tersebut.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen bagi mengeluarkan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan Untuk Perkhidmatan Tahun 2021 dan bagi memperuntukkan jumlah wang itu untuk maksud tertentu.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon Rang Undang-undang tersebut dibaca bagi kali yang kedua pada hari ini juga.

YB. DATO HAJI MD SUHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya memohon izin menyokong cadangan itu.

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Perbekalan (2021) 2020 dibaca bagi kali yang kedua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat dengan ini sukacita saya menjemput Yang Amat Berhormat Menteri Besar menyampaikan ucapan Belanjawan Negeri Pahang 2021. Dipersilakan.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan;

“Suatu Enakmen bagi mengeluarkan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perkhidmatan Tahun 2021 dan bagi memperuntukkan jumlah wang itu untuk maksud tertentu.”

UCAPAN BAJET

Assalamualaikum WBT, salam sejahtera. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Kita bersyukur ke hadrat Allah SWT, kerana dengan limpah inayah-Nya kita dapat hadir ke Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang Yang Ke-14 yang bermula pada 16 November 2020. Pada sidang kali ini, insya-Allah saya akan membentangkan Belanjawan Negeri Pahang Darul Makmur bagi Tahun 2021 yang bertemakan Kemakmuran Negeri Manfaat Bersama.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Dalam Belanjawan 2021, Kerajaan Pusat telah memperuntukkan sejumlah RM322.54 bilion, di mana RM236.5 bilion adalah untuk Perbelanjaan Mengurus sementara RM69 bilion adalah untuk Perbelanjaan Pembangunan serta peruntukan RM17 bilion untuk Kumpulan Wang COVID-19. Manakala peruntukan untuk Simpanan Luar Jangka berjumlah RM2 bilion. Tahniah diucapkan kepada Kerajaan Persekutuan kerana dapat menyediakan Belanjawan untuk kepentingan rakyat.

Kerajaan Negeri merakamkan ucapan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan atas kelulusan beberapa projek. Antara projek yang berimpak tinggi ialah:

- Pelaksanaan Projek Central Spine Road di jajaran baharu di negeri Pahang dengan peruntukan berjumlah RM383.5 juta.
- Peruntukan RM45 juta bagi memenuhi keperluan Pembekalan Air bagi sektor Petrokimia yang tertumpu di Zon Perindustrian Gebeng.
- Pelaksanaan inisiatif Pas Perjalanan Tanpa Had My30 akan diteruskan dan diperluaskan ke Bandar Kuantan dan Pulau Pinang dengan peruntukan keseluruhan RM300 juta. Inisiatif ini membolehkan pengguna menikmati perkhidmatan bas dan rel kendalian Kumpulan Prasarana dengan harga RM30.00 sebulan.

Seterusnya,

- Pelaksanaan Program Transformasi Perkhidmatan Bas Berhenti-henti secara berfasa ke Kuantan dan beberapa ibu negeri lain dengan peruntukan keseluruhan RM150 juta.
- Pas Perjalanan Bulanan Tanpa Had dengan harga RM5.00 untuk pelajar sekolah Tahun 1 hingga Tingkatan 6 serta golongan Orang Kelainan Upaya (OKU). Untuk negeri Pahang, mereka boleh menggunakan pas ini bagi perkhidmatan kereta api antara bandar Kuala Lipis dan Tumpat dengan tambangnya hanyalah RM5.00 sebulan berbanding sebelum ini secara purata RM5.00 sehari.

Seterusnya

- Projek Jalan Pintasan Bagi Mengatasi Kesesakan Cameron Highlands.
- Ada juga terdapat penambahan peruntukan di bawah Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur dan Kesejahteraan Hidup ataupun TAHAP kepada semua Kerajaan Negeri daripada RM350 juta kepada RM400 juta; dan,
- Kenaikan had kelayakan penggunaan dana di bawah Sistem Maklumat Rekod-rekod Jalan Raya Malaysia ataupun MARRIS sehingga 20% atau RM50 juta.

Dalam pembentangan Belanjawan 2019 yang lalu, Kerajaan Pusat telah mengumumkan perkongsian 50% hasil kutipan bagi Cukai Pelancongan yang akan diterima sebagai hasil kepada Kerajaan Negeri. Alhamdulillah, negeri Pahang telah menerima cukai ini sebanyak RM7.86 juta pada tahun 2019 dan RM7.8 juta pada tahun 2020.

Walau bagaimanapun, pada tahun ini sektor pelancongan turut menghadapi kesan secara langsung akibat pandemik COVID-19. Negeri Pahang dianggarkan kehilangan hampir 1.05 juta pelancong setiap bulan, mulai Mac 2020 sehingga Oktober 2020. Data ketibaan pelancong bagi tempoh Januari sehingga Jun 2020 adalah seramai 2.7 juta orang sahaja berbanding tempoh yang sama pada tahun 2019 seramai 6.3 juta orang.

Untuk makluman, Geran Hitung Kepala merupakan salah satu pemberian oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri. Pada tahun ini, Kerajaan Negeri telah menerima sebanyak RM25.2 juta bagi pemberian tersebut. Justeru, Kerajaan Negeri amat berbesar hati sekiranya Kerajaan Persekutuan dapat mempertimbangkan peningkatan pemberian geran tersebut pada tahun hadapan.

Kerajaan Negeri juga telah menyelaraskan permohonan projek pembangunan sebanyak 1,160 projek yang bernilai RM55.67 bilion dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMK-12). Senarai projek ini merangkumi projek *Public Funding Initiative* ataupun PFI yang bernilai RM20.67 bilion. Selain itu, Kerajaan Negeri turut menyelaraskan projek pembangunan Rancangan Malaysia Ke-12 yang melibatkan peruntukan negeri bagi tempoh lima tahun mulai 2021 hingga 2025 dengan nilai keseluruhan sebanyak RM2.53 bilion.

Kerajaan Negeri lagi sekali mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan atas peruntukan yang diberikan pada tahun 2020. Semoga kerjasama ini berterusan seiring dengan usaha untuk membangunkan ekonomi negeri dan kemakmuran rakyat.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sepertimana kita semua sedia maklum, seluruh dunia termasuk negara kita sedang berhadapan dengan penularan pandemik COVID-19 yang nampaknya semakin membimbangkan semua pihak. Pandemik ini telah mewujudkan krisis kepada ekonomi dunia. Sepanjang tempoh ini, negara kita telah mengalami beberapa fasa Perintah Kawalan Pergerakan bermula Mac 2020 sehingga kini. Kerajaan Negeri Pahang amat prihatin dengan situasi yang berlaku pada masa ini yang mengakibatkan sebilangan rakyat terjejas sumber pendapatan sekali gus memberi kesan kepada kehidupan seharian.

Bagi menzahirkan keprihatinan terhadap situasi yang dihadapi oleh mereka yang terkesan akibat pandemik COVID-19, Kerajaan Negeri telah melancarkan pelbagai inisiatif melalui beberapa fasa untuk membantu rakyat di negeri Pahang meringankan beban mereka.

Terdapat 22 inisiatif yang telah diperuntukkan bagi fasa pertama sehingga fasa kelima. Keseluruhan peruntukan bernilai RM20.27 juta. Sehingga kini, Kerajaan Negeri telah membelanjakan sejumlah RM16.081 juta. Antara inisiatif utama yang dilaksanakan adalah:

- Pertama, bantuan tunai kepada golongan peniaga, penjaja dan pemandu teksi yang terjejas seramai 17,935 orang. Jumlah keseluruhan peruntukan ialah RM3.58 juta.

- Kedua, bantuan tunai kepada pemain industri pelancongan, usahawan mikro *e-hailing*, veteran tentera, bekas polis, anggota sukarelawan Rejimen 505 Askar Wataniah dan nelayan tidak berlesen yang berjumlah RM1.8 juta.
- Ketiga, bantuan tunai sebanyak RM150.00 dan barangan makanan bernilai RM50.00 kepada 23,720 penerima oleh pemimpin masyarakat, Badan Bukan Kerajaan (NGO), Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Rancangan serta kawasan yang terjejas sumber pendapatan. Jumlah keseluruhan peruntukan ialah RM4.744 juta.
- Keempat, bantuan tunai sejumlah RM200.00 kepada 3,060 pelajar yang terkandas. Jumlah peruntukan adalah RM612,000.00.
- Kelima, sumbangan wang tunai RM100.00 dan barangan keperluan bernilai RM50.00 kepada 3,975 masyarakat Orang Asli melibatkan jumlah keseluruhan RM596,000.00
- Keenam, peruntukan sebanyak RM4.7 juta kepada *frontliners* sepanjang tugas menangani COVID-19.
- Ketujuh, memberi insentif khas kepada 98 orang petugas COVID-19 dari hospital-hospital dan klinik-klinik kesihatan di negeri Pahang yang ditugaskan ke negeri Sabah sebanyak RM500.00 seorang yang melibatkan jumlah RM49,000.00 kepada *frontliners* sepanjang tugas menangani COVID-19. Semoga inisiatif ini dapat membantu rakyat dalam kalangan pelbagai kaum, usia dan kerjaya yang terjejas sepanjang tempoh PKP.

Semoga inisiatif ini juga dapat membantu rakyat dalam kalangan pelbagai kaum, usia dan kerjaya terjejas.

Alhamdulillah, selaku Pentadbir Negeri, Kerajaan Negeri Pahang telah membuat pengagihan secara bersasar merentasi semua kluster yang terkesan dengan pandemik ini mengikut kemampuan kewangan kita. Bidalan orang tua-tua, “berbelanja jangan sampai boros, berjimat jangan sampai kedekut”.

Marilah kita sama-sama berdoa supaya musibah yang sedang melanda negara kita khususnya di negeri Pahang dapat diatasi dengan kerjasama semua rakyat melalui pematuhan kepada peraturan yang telah ditetapkan oleh pihak berkuasa.

Yang Berhormat Dato’ Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin untuk menjemput Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan Negeri Pahang, Yang Berhormat Dato’ Sri Syed Ibrahim bin Syed Ahmad untuk bacaan doa. Bagi mereka yang bukan beragama Islam bolehlah bertafakur.

YB. DATO’ SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

[Bahasa Arab]

Kami di dalam perhimpunan, di dalam Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pahang pada ketika ini bersama kepimpinan kami menadah tangan kami yang hina dengan rendah hati dan tawaduk khusyuk kepada-Mu Ya Allah semoga engkau angkatilah segala wabak dan penyakit yang sedang engkau ujikan kepada kami ketika ini Ya Allah.

Ya Allah, kami juga merayu kepada-Mu seandainya ujian ini engkau timpakan kepada kami di atas kesilapan dan kesalahan kami, kami memohon kepada-Mu engkau tukarkanlah segala kesilapan dengan keampunan rahmat-Mu jua Ya Allah.

Ya Allah, engkau berikan segala kebaikan kepada negara kami dan negeri kami Pahang Darul Makmur, diberikan kebaikan dunia dan akhirat, dijauhkan segala penularan wabak COVID-19 dan dilimpahkan segala inayah-Mu [Ayat al-Quran]

Ya Allah, kami berhimpun di saat ini tidak ada lain dan tidak ada bukan melainkan memikul amanah yang telah engkau berikan kepada kami dan kami berusaha sedaya mungkin supaya negara kami dan negeri kami Pahang Darul Makmur dilimpahkan inayah [Ayat al-Quran].

Ya Allah, kepada-Mu kami berserah dan kepada-Mu juga kami berharap dan kepada-Mu kami kembali. Tidak ada lagi tempat untuk kami merayu dan berharap melainkan kepada-Mu. Maka peliharalah negeri kami dan tanah air ini dengan sebaik-baik pemeliharaan dan sebaik-baik penjagaan daripada pandangan-Mu Ya Allah. [Bahasa Arab]

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Terima kasih Yang Berhormat Exco Agama dan Pendidikan yang juga merupakan ADUN Kerdau.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kita kena terus berdoa kerana sehingga kini, tak silap saya 14 hari berturut-turut kita 0 kes COVID-19 di negeri Pahang. Insyallah.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Walaupun kita sekarang sedang bergelut dengan pandemik COVID-19, saya amat bersyukur ke hadrat Allah Subhanahu Wata'ala kerana kedudukan kewangan negeri terus berada dalam keadaan yang baik.

Sehingga 13 November 2020, Kerajaan Negeri telah berjaya mengutip hasil sebanyak RM730.26 juta berbanding sasaran yang ditetapkan sebanyak RM744 juta iaitu pencapaian sebanyak 98.15%. Manakala Perbelanjaan Kerajaan Negeri pula adalah RM560.78 juta iaitu bersamaan 75.64%. Berdasarkan kadar kutipan hasil semasa, saya yakin kita mampu mencapai kutipan hasil melebihi 100% menjelang penghujung bulan Disember 2020. Ini adalah pencapaian yang sangat membanggakan dan seterusnya menepis dakwaan sesetengah pihak yang mengatakan kedudukan kewangan Kerajaan Negeri tidak kukuh. Kerajaan Negeri bukan sahaja mampu membayar gaji tanpa gagal bahkan mampu memberikan bonus kepada semua kakitangan kerajaan di negeri Pahang.

Selain itu, Kerajaan Negeri juga mempunyai pelaburan deposit dalam institusi kewangan bernilai RM250 juta pada tahun 2020. Jumlah ini adalah jumlah yang tertinggi dalam sejarah Kerajaan Negeri.

Terima kasih diucapkan kepada semua penjawat awam negeri Pahang yang telah bekerja keras meningkatkan hasil Kerajaan Negeri.

Hasil yang diperolehi pada tahun 2020 oleh Kerajaan Negeri, selain diperuntukkan untuk perbelanjaan mengurus kepada jabatan-jabatan di bawah pentadbiran Kerajaan

Negeri Pahang, ia juga diberikan semula dalam bentuk sumbangan kepada agensi-agensi Kerajaan Negeri seperti berikut:

- Pihak Berkuasa Tempatan sebanyak RM4.9 juta
- Perbadanan Muzium Negeri Pahang sebanyak RM4 juta,
- Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser (PKBF) sebanyak RM8.2 juta,
- Pahang Skills Development Centre (PSDC) sebanyak RM300,000.00.
- Kolej Universiti Islam Pahang Sultan Ahmad Shah (KUIPSAS) sebanyak RM831,000.00.
- Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Pahang sebanyak RM6.4 juta; dan
- Lembaga Pembangunan Tioman (TDA) sebanyak RM2.26 juta.

Selain daripada itu, Kerajaan Negeri turut memberikan bantuan berikut kepada rakyat di negeri Pahang:

- Sumbangan COVID-19 - RM20.27 juta.
- Bantuan Malapetaka - RM2 juta.
- Sumbangan Dana Khas iaitu (sumbangan kepada rakyat yang memerlukan) - RM32.21 juta.
- Tabung Perumahan Rakyat Pahang - RM12.9 juta.
- Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan dan Kemakmuran Kampung - RM7 juta.
- Peruntukan Khas kepada Ahli Dewan Negeri termasuk Ahli Dewan Negeri dari pembangkang RM19.7 juta.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Demi kepentingan dan kesejahteraan rakyat, Belanjawan 2021 akan menyediakan peruntukan berjumlah RM795.466 juta bagi Perbelanjaan Mengurus yang merangkumi perbelanjaan Emolumen, Perkhidmatan dan Bekalan, Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap, Perbelanjaan Lain dan Aset. Anggaran Perbelanjaan Mengurus untuk tahun 2021 telah meningkat sebanyak RM55.573 juta atau 7.5% berbanding tahun 2020.

Manakala bagi Perbelanjaan Pembangunan, peruntukan adalah sebanyak RM201.915 juta. Ia akan melibatkan projek infrastruktur sejumlah RM109.415 juta dan pembiayaan secara langsung, manakala RM92.5 juta adalah daripada pinjaman Kerajaan Persekutuan bagi membiayai Projek Bekalan Air. Projek ini akan menyumbang sebanyak 45% daripada keseluruhan peruntukan projek pembangunan. Ini menunjukkan komitmen yang tinggi oleh Kerajaan Negeri dalam memberikan khidmat yang terbaik kepada rakyat dari segi bekalan air.

Secara keseluruhan, anggaran Perbelanjaan Pembangunan untuk tahun 2021 telah meningkat sebanyak RM81.165 juta atau 67% berbanding tahun 2020.

Belanjawan tahun 2021 ini adalah belanjawan yang telah mengambil kira semua aspek dan cabaran dalam menghadapi COVID-19. Belanjawan Tahun 2021 turut memberi tumpuan kepada keselesaan dan kesejahteraan rakyat melalui peningkatan Perbelanjaan Pembangunan.

Bagi tahun 2021, Kerajaan Negeri dijangka mengutip hasil sebanyak RM800.798 juta iaitu peningkatan sebanyak RM56.775 juta atau 7.6% berbanding anggaran tahun

- Pertama : Melonjak ekonomi ke arah negeri berdikari.
- Kedua : Memperkasa perkhidmatan dan modal insan.
- Ketiga : Mensejahterakan kehidupan rakyat.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, Kerajaan Negeri telah menetapkan kutipan hasil tanah sebagai salah satu Petunjuk Prestasi Utama atau *Key Performance Indicator* pada tahun ini dengan sasaran hasil tanah ditetapkan sebanyak 95% dan sasaran bagi kutipan tunggakan cukai adalah sebanyak 80%.

Sasaran kutipan hasil tanah bagi negeri Pahang untuk tahun 2021 adalah sebanyak RM452.285 juta. Kutipan ini termasuk bayaran premium tanah, permit, denda, rampasan dan sebagainya.

Unit Penguatkuasaan Negeri Pahang yang telah ditubuhkan pada 15 Oktober 2019 lebih memberikan tumpuan berterusan terhadap kes-kes yang menyebabkan kehilangan hasil Kerajaan Negeri. Sebagai contohnya, Operasi Penguatkuasaan Perundangan Tanah di Kampung Pamah Lebar, daerah Raub melibatkan kawasan seluas 198.53 ekar telah berjaya mengekang kerugian hasil Kerajaan Negeri yang dianggarkan berjumlah RM3.15 juta.

Manakala Operasi Penguatkuasaan di Kampung Kundang, daerah Pekan yang melibatkan keluasan tanah seluas 500 ekar milik Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang berjaya mengekang ketirisan kutipan hasil Kerajaan Negeri yang dianggarkan bernilai RM3 juta. Sehingga ke hari ini, Unit Penguatkuasaan Negeri Pahang telah berjaya menyita 20 buah jentera yang dianggarkan bernilai RM1.8 juta di atas pelbagai kesalahan. Jumlah kompaun dan denda yang berjaya dikutip sepanjang tahun 2019 dan 2020 adalah bernilai RM627 ribu dan 43 kes telah dibawa ke mahkamah untuk tindakan pendakwaan.

Unit Penguatkuasaan Negeri Pahang turut memainkan peranan penting dalam menjaga khazanah alam negeri Pahang untuk manfaat segenap rakyat. Tindakan penguatkuasaan Ops Lestari 2 di Sungai Ichat, daerah Cameron Highlands seluas 230 ekar telah berjaya mengembalikan kejernihan dan kualiti air Sungai Ichat sebagai sumber simpanan bekalan air kepada penduduk di Cameron Highlands. ADUN Tanah Rata, senyumlah sikit. Operasi mencegah lombong haram di daerah Lipis telah berjaya memastikan bekalan sumber air penduduk terjaga dan hutan-hutan simpan kekal tidak diceroboh dengan sewenang-wenangnya.

Bagi meningkatkan keberkesanan pemantauan penguatkuasaan, Unit Penguatkuasaan Negeri Pahang selaku wakil Kerajaan Negeri telah berkolaborasi dengan Agensi Angkasa Malaysia ataupun MYSA bagi membangunkan sistem pemantauan menggunakan data-data satelit. Penggunaan sistem ini memberikan anjakan kepada kemampuan Unit Penguatkuasaan Negeri Pahang dan agensi-agensi lain bagi menganalisis dan memantau aktiviti guna tanah di seluruh negeri Pahang tanpa melibatkan sebarang kos.

Pewujudan unit-unit baharu seperti Unit Ketirisan Hasil dan Unit Pasukan Khas pada tahun 2019 telah menunjukkan kesan yang sangat positif. Sebanyak RM231,000.00 tunggakan pinjaman ternakan dan sejumlah RM148,000.00 tunggakan sewa Taman Kekal Pengeluaran Makanan telah berjaya dikutip.

Prestasi yang cemerlang turut dicatatkan oleh Unit Pasukan Khas apabila berjaya mengutip RM31 juta tunggakan hasil tanah dengan komitmen yang jitu daripada

Kerajaan Negeri Pahang sedang dalam perancangan bagi mewujudkan Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat Plus. Wilayah Pahang Barat Plus merangkumi daerah Cameron Highlands, Lipis, Jerantut, Raub, Bentong dan Bera. Plus ini adalah merujuk kepada daerah Bera. Tujuan Majlis ini ditubuhkan adalah untuk memantau pelaksanaan Pelan Pembangunan Ekonomi Pahang Barat yang akan menjadi hala tuju kepada perancangan pembangunan di Wilayah Pahang Barat Plus. Ini adalah kerana pembangunan di Wilayah Pahang Barat Plus jauh ketinggalan jika dibandingkan pembangunan di Wilayah Pantai Timur khususnya daerah Kuantan.

Selain dari itu, terdapat tiga kawasan taman perindustrian yang akan diberikan tumpuan iaitu Tanjung Agas Maritime Park, Gambang Halal Park dan Pahang Technology Park. Bahagian Perancang Ekonomi Negeri, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pahang bersama-sama dengan syarikat berkaitan Kerajaan Negeri dan Majlis Pembangunan Wilayah Ekonomi Pantai Timur sedang giat melakukan promosi melalui lawatan, forum dan *trade missions* untuk menarik pelabur tempatan dan pelabur asing untuk melabur di kawasan perindustrian yang terlibat.

Dalam usaha memperkasakan usahawan di negeri Pahang, Kerajaan Negeri akan membangunkan Pelan Pembangunan Industri Kecil Sederhana Negeri Pahang yang bertujuan untuk memperkukuhkan sektor Perusahaan Kecil dan Sederhana, serta membantu sektor perusahaan mikro di negeri ini selain untuk membina kapasiti dan keupayaan sesebuah perusahaan dalam meningkatkan lagi skala perniagaan hingga ke pasaran antarabangsa.

Melalui usaha ini, Kerajaan Negeri akan menyediakan medium pemasaran secara dalam talian untuk usahawan dagang di samping menganjurkan Kursus e-dagang bagi SME melalui kerjasama dengan syarikat milik Kerajaan Negeri. Pelan ini juga akan menyediakan skim latihan bagi graduan baharu dan usahawan sedia ada yang merupakan anak kelahiran Pahang supaya dapat memajukan aktiviti sosio-ekonomi rakyat dan menyediakan peluang pekerjaan.

Bagi tujuan pembangunan usahawan ini, Kerajaan Negeri juga akan memperuntukkan sejumlah RM7.6 juta dalam Rancangan Malaysia Ke-12.

Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sebanyak RM1.5 juta pada tahun 2020 bagi 16 projek di bawah Projek Penyediaan Infrastruktur dan Fasiliti Pelancongan 2020 meliputi setiap daerah di negeri Pahang.

Kerajaan Negeri juga telah mengemukakan permohonan projek-projek pelancongan kepada Kerajaan Persekutuan yang berjumlah RM49.25 juta.

Sejak pengumuman Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan, hotel dan resort di negeri Pahang menerima 3,000 tempahan bilik penginapan susulan kebenaran rentas negeri. Sehubungan itu, bagi membantu semula ekonomi sektor pelancongan, Kerajaan Negeri berhasrat untuk menyediakan bantuan *rebate* ataupun kupon dengan jumlah keseluruhan sebanyak RM50,000.00 melalui aplikasi PahangGo. Kupon ini boleh digunakan di hotel-hotel terpilih yang dikenal pasti.

Tourism Pahang turut memainkan peranan melalui pelaksanaan pelbagai program pelancongan secara individu atau webinar. Antara strategi *Tourism* Pahang, *Tourism* Malaysia dan Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia pada tahun 2021 adalah:

- Pertama, memperhebatkan promosi tanah tinggi, Taman Negara dan Tioman.
- Kedua, meningkatkan penggunaan platform digital; dan
- Ketiga, mengambil bahagian dalam platform promosi terkini seperti *Virtual Travel Fair* bersama dengan penggiat-penggiat industri.

Kerajaan Negeri akan memperuntukkan sebanyak RM5 juta kepada *Tourism* Pahang untuk mempergiatkan usaha mempromosikan sektor pelancongan negeri Pahang pada tahun 2021.

Jabatan Pertanian Negeri Pahang akan meneruskan tumpuan untuk meningkatkan pengeluaran bahan makanan seperti sayur-sayuran, buah-buahan, kelapa, tanaman kontan, herba, rempah ratus serta komoditi berpotensi dan bernilai tinggi melalui penyaluran insentif pengembangan teknologi dalam bentuk benih, bahan *input* serta kemudahan infrastruktur ladang untuk peningkatan produktiviti tanaman.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, mohon izin untuk minum air.

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sehingga akhir tahun 2019, sebanyak 619,000 tan metrik hasil pertanian dengan nilai RM2.29 bilion telah dikeluarkan oleh negeri Pahang. Pengeluaran bahan makanan sehingga Ogos 2020 telah mencapai 259,000 tan metrik dengan nilai RM1.66 bilion dan dijangka meningkat kepada 620,000 tan dengan nilai RM2.48 bilion sehingga akhir 2020. Sehingga akhir 2021, peningkatan pengeluaran dianggarkan mencapai 631,000 tan metrik dengan nilai RM2.5 bilion.

Kerajaan Negeri dengan ini akan memperuntukkan sebanyak RM5.5 juta pada tahun 2021 untuk memantapkan lagi sektor pertanian. Peningkatan peruntukan sebanyak RM0.5 juta atau 10% daripada tahun 2020 diharap dapat menggalakkan lebih ramai penglibatan anggota masyarakat dalam pembangunan pertanian dan membantu lebih ramai golongan muda dan B40 menerima insentif teknologi pertanian untuk menjana sumber pendapatan. Contohnya melalui Program Tanaman Keliling Rumah, insentif berupa benih dan bahan input pertanian akan disalurkan kepada individu dan juga komuniti setempat dan dijangkakan seramai 1,000 orang akan mendapat manfaat daripada program ini pada tahun 2021.

Kerajaan Negeri juga memberi penekanan kepada pengekalan amalan pertanian yang baik yang menjurus penglibatan lebih ramai petani memperolehi sijil myGAP dan myOrganic. Ketetapan ini untuk pengeluaran bahan makanan yang lebih berkualiti dan berorientasikan eksport. Sehingga akhir tahun 2019, terdapat 597 ladang dengan keluasan 5,910 hektar telah memperolehi sijil myGAP dan dijangkakan angka ini akan melonjak kepada 800 ladang menjelang akhir tahun 2021.

Bagi menambah pengetahuan dan peningkatan kemahiran para petani, sebanyak 414 latihan dirancang untuk diadakan sepanjang tahun 2021 dengan penglibatan seramai 8,280 orang petani di seluruh negeri Pahang.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Asas pengurusan hutan di negeri Pahang telah bermula dengan memperuntukkan hutan-hutan simpan kekal yang menjadi khazanah negara diwartakan bertujuan untuk memastikan perlindungan dan pemeliharaan kawasan tersebut. Tanah yang telah dianggap sebagai Hutan Simpan Kekal adalah tertakluk di bawah pengurusan hutan secara berkekalan atau *Sustainable Forest Management (SFM)*.

Sehingga kini, atas kerjasama yang baik dan komited di antara jabatan-jabatan dan agensi-agensi di negeri Pahang, telah memperlihatkan komitmen yang tinggi dalam pemeliharaan sumber hutan negara untuk kesejahteraan masyarakat masa kini dan akan datang. Ini jelas terbukti dengan jumlah hutan di negeri Pahang sehingga Jun 2020 adalah seluas 2.05 juta hektar atau 57% daripada keluasan tanah negeri seluas 3.59 juta hektar. Daripada jumlah ini, seluas 1.55 juta hektar atau 43% merupakan Hutan Simpan Kekal manakala 399.7 ribu hektar atau 11% adalah Taman

Negara/Suaka Hidupan Liar dan Burung serta selebihnya 86.9 ribu hektar atau 2% adalah Tanah Kerajaan Berhutan.

Sesungguhnya negeri Pahang harus berbangga kerana berupaya mengekalkan khazanah hijau ini dengan begitu luas iaitu melebihi 50% daripada keluasan tanah negeri. Melalui usaha ini, ianya dapat memberikan manfaat jangka panjang seperti pengekalan kawasan tadahan air yang turut dirasai oleh negeri-negeri yang bersempadan dengan negeri Pahang seperti Selangor dan Wilayah Persekutuan.

Selain itu, Jabatan Perhutanan Negeri Pahang juga akan terus memberi keutamaan kepada pembangunan untuk aktiviti memulihara dan melindungi kepelbagaian biologi hutan untuk memastikan pengekalan dan penggunaannya secara terus dan terancang. Bagi tujuan ini, Kerajaan Negeri telah berset... bersetuju memperuntukkan sebanyak RM3.7 juta untuk tujuan pembangunan, penguatkuasaan dan termasuklah memasukkan cip ke pokok-pokok bagi tujuan pemuliharaan hutan di negeri Pahang.

Di samping itu juga, Kerajaan Negeri akanewartakan beberapa kawasan sebagai Taman di negeri Pahang. Antaranya ialah Lubuk Yu di daerah Maran. [Ahli dewan menepuk meja] Kawasan ADUN Kuala Sentul, Exco Wanita. Sektor ini akan terus menjadi salah satu penyumbang utama kepada sumber pendapatan negeri dengan jangkaan sasaran sejumlah RM165 juta bagi tahun 2021. Kutipan ini adalah daripada bayaran premium, royalti dan caj-caj lain.

Jabatan Perhutanan Negeri Pahang telah melaksanakan 11 Operasi Bersepadu bersama agensi-agensi berkaitan seperti Polis Diraja Malaysia dan Unit Penguatkuasaan Negeri Pahang. Secara keseluruhannya sehingga kini, hasil lelongan kayu rampasan adalah bernilai RM3.14 juta manakala kompaun dan ganti rugi bernilai RM5.18 juta telah berjaya diperolehi.

Seterusnya, melalui Rancangan Malaysia Ke-12, pelbagai projek pembangunan dan aktiviti perhutanan juga telah dirancang dengan anggaran peruntukan sebanyak RM35.5 juta.

Tahun 2020 adalah tahun yang mencabar kerana COVID-19 telah melanda seluruh dunia. Negeri Pahang turut merasai kesan daripada penularan wabak tersebut dari segi sektor ekonomi. Sekatan pergerakan jelas sekali menyebabkan bilangan pelabur berkurang di semua negeri termasuklah di negeri Pahang.

Bagi tahun 2019, negeri Pahang telah menerima pelaburan melalui *Malaysian Investment Development Authority* (MIDA) sebanyak RM4.9 bilion melibatkan 34 buah projek. RM3.9 bilion merupakan daripada pelaburan asing dan RM1 bilion daripada pelaburan tempatan. Sebanyak 3,319 peluang pekerjaan telah disediakan.

Manakala bagi tahun 2020 sehingga Jun, negeri Pahang telah menerima pelaburan sebanyak RM1.3 bilion dimana RM61 juta merupakan daripada pelaburan asing dan selebihnya daripada pelaburan tempatan. Tiga syarikat utama yang terlibat dalam pelaburan ini ialah Ayuga Agarwood Hitec Plantation Sdn. Bhd. di daerah Bentong, BRB Malaysia Sdn. Bhd. di Gebeng, daerah Kuantan dan Lotus KFM Berhad di Pelabuhan Kuantan, daerah Kuantan. Projek ini telah menyediakan kira-kira 715 peluang pekerjaan.

Jumlah pelaburan di bawah Majlis Pembangunan Wilayah Pantai Timur (ECERDC) pada tahun 2019 mencatatkan jumlah pelaburan sebanyak RM6.1 bilion di negeri Pahang yang menjana sekurang-kurangnya 3,469 peluang pekerjaan. Manakala pada

tahun 2020, jumlah pelaburan yang telah dicatatkan adalah sebanyak RM1.6 bilion yang menjana sebanyak 1,542 peluang pekerjaan.

Dari bulan November 2019 sehingga kini, melalui Unit Antarabangsa, Kerajaan Negeri Pahang telah menerima 49 permohonan pelabur asing dari Singapura, Thailand, China, Eropah, Timur Tengah dan Korea. Antara 49 permohonan itu, 19 syarikat pelabur asing telah menandatangani Memorandum Perjanjian Persefahaman ataupun MOU dan dua syarikat telah menandatangani Memorandum Perjanjian Bersama ataupun MOA bagi pihak Kerajaan Negeri Pahang yang bernilai keseluruhan RM910 juta.

Bagi tujuan menyokong pelaburan di negeri Pahang, Pelabuhan Kuantan kini sedang berusaha untuk merealisasikan beberapa program pembangunan fizikal untuk kemudahan perdagangan... perdagangan dan industri. Pada tahun 2021, Lembaga Pelabuhan Kuantan mensasarkan dua projek pembangunan utama yang sedang diusahakan pada tahun 2020 iaitu pembinaan dua buah dermaga kimia cecair yang baharu serta pembangunan Hab Logistik Maritim untuk industri minyak dan gas di dalam kawasan *New Deep Water Terminal* Pelabuhan Kuantan seperti pembinaan jeti baharu sepanjang 350 meter, *wharf hard standing area*, gudang berbumbung serta tangki simpanan air dan minyak.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sebagai sebuah Kerajaan Negeri yang prihatin, kerajaan amat memberi penekanan terhadap kualiti sistem penyampaian perkhidmatan awam di negeri Pahang dalam usaha untuk memenuhi ekspektasi serta meningkatkan tahap kepuasan pelanggan dengan menaik taraf infrastruktur pentadbiran Kerajaan Negeri.

Pada tahun 2019, Kerajaan Negeri telah mengumumkan tentang beberapa penubuhan unit dan agensi di bawah seliaan Kerajaan Negeri seperti Perbadanan Kemajuan Cameron Highlands, Unit Antarabangsa, Unit Ketirisan Hasil, Pahang Mining Corporation Sdn. Bhd., Pahang Water dan Energy Resources Sdn. Bhd., Unit Pembangunan Wanita dan PahangGo. Semua penubuhan organisasi ini telah memberikan impak yang positif pada tahun 2020 dalam memantapkan lagi tadbir urus perkhidmatan kepada rakyat di samping menyumbangkan tambahan hasil kepada Kerajaan Negeri.

Kerajaan Negeri seterusnya pada tahun 2021 akan memperuntukkan sebanyak RM5 juta untuk pengukuhan Pentadbiran Tioman dan penguatkuasaan kawalan 23 pulau di bawah gugusan Pulau Tioman. [Ahli dewan menepuk meja]

Kerajaan Negeri juga dalam kajian penstrukturan semula struktur organisasi Jabatan Agama Islam Pahang. Penstrukturan ini akan melibatkan dua daerah dan sebanyak empat buah Pejabat Agama Islam Daerah iaitu Kuantan, Maran, Jengka dan Chenor. Bagi daerah Kuantan, akan diwujudkan tambahan satu Pejabat Agama Islam Daerah baru di Mukim Kuala Kuantan 2 dan mengekalkan Pejabat Agama Islam Daerah sedia ada di Bandar Kuantan. Manakala bagi daerah Maran, akan kekal dua Pejabat Agama Islam Daerah iaitu Pejabat Agama Islam Daerah Maran dan Jengka.

Penularan wabak COVID-19 telah memberi kesan secara langsung terhadap kemajuan pelaksanaan pembinaan Pusat Pentadbiran Sultan Ahmad Shah ataupun PPSAS. Pelaksanaan projek ini telah diberhentikan buat sementara waktu bermula 18 Mac 2020 sepanjang tempoh PKP. Walau bagaimanapun, projek kini sedang giat dilaksanakan mengikut perancangan yang ditetapkan. Sehingga Oktober 2020, kemajuan sebenar projek ini adalah sebanyak 53.5%.

Kerajaan Negeri komited untuk memastikan pembinaan PPSAS dapat disiapkan pada tahun 2021 supaya perkhidmatan yang lebih berkesan dapat diberikan kepada pelanggan dengan suasana kerja yang lebih kondusif.

Selain itu, bagi memastikan PPSAS menjadi antara bangunan kerajaan yang terunggul, Kerajaan Negeri akan memastikan infra telekomunikasi untuk jalur lebar berkelajuan tinggi dan perkhidmatan selular teknologi 4G yang menyeluruh di dalam dan luar PPSAS. Infra telekomunikasi juga perlu ke arah ketersediaan untuk sasaran menjadi bangunan kerajaan yang pertama mempunyai akses teknologi 5G.

Pada tahun 2020, bagi menyokong penyampaian perkhidmatan, sebanyak RM360,000.00 telah diperuntukkan bagi penggantian infrastruktur Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT) di jabatan-jabatan kerajaan meliputi server, komputer dan juga pencetak yang digunakan bagi pengoperasian sistem-sistem *online* di kaunter.

Selain itu, Kerajaan Negeri juga telah meluluskan peruntukan sebanyak RM220,000.00 bagi penyelenggaraan ICT di ruang pejabat Unit Penguatkuasaan Negeri Pahang serta RM71,000.00 bagi kerja-kerja penyelenggaraan dan peralatan ICT serta sambungan rangkaian luaran ataupun UNIFI di Pejabat Pentadbiran Pulau Tioman.

Justeru, pada tahun 2021, sejumlah RM7.9 juta akan diperuntukkan oleh Kerajaan Negeri iaitu peningkatan sebanyak RM3.48 juta berbanding tahun 2020 bagi pembangunan teknologi maklumat kepada jabatan dan agensi Kerajaan Negeri bagi memastikan kelancaran sistem penyampaian perkhidmatan awam secara berterusan.

Kerajaan Negeri melalui Yayasan Pahang telah membangunkan Pelan Strategik Yayasan Pahang dengan Kumpulan 2020 sehingga 2028. Anggaran peruntukan perbelanjaan tahun 2021 bagi bantuan pendidikan dan kebajikan, program pendidikan serta bantuan kemasyarakatan adalah sebanyak RM65 juta merangkumi pendidikan berjumlah RM51 juta, komuniti berjumlah RM13 juta dan ekonomi sebanyak RM1 juta.

Antara sasaran Yayasan Pahang pada tahun 2021 ialah:

- Pertama, *ranking* ke-3 dan ke atas peringkat Kebangsaan dalam pencapaian Peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia.
- Kedua, 80% anak yatim melanjutkan pelajaran ke Institut Pengajian Tinggi (IPT).
- Ketiga, 95% boleh membaca seawal Tahun 1.
- Keempat, 10% masyarakat Orang Asli yang berjaya melanjutkan pelajaran ke IPT; dan
- RM20 juta setahun kutipan bayaran balik pinjaman pendidikan Yayasan Pahang.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri akan memperuntukkan sebanyak RM129.26 juta bagi Perbelanjaan Mengurus dan Pembangunan untuk Jabatan Agama Islam Pahang (JAIP) pada tahun 2021. Peruntukan ini merangkumi pembelian kenderaan kepada sekolah-sekolah dan masjid sebanyak 16 buah yang melibatkan RM1.92 juta, pembinaan dewan serbaguna dan bangunan akademik di Sekolah Menengah Agama Al-Maidah Addinia Padang Tengku Kuala Lipis, menaik taraf bangunan di bawah pentadbiran Jabatan Agama Islam Pahang termasuk Pejabat Agama Islam Daerah dan asrama sekolah-sekolah yang keseluruhannya berjumlah RM9.6 juta.

Selain peruntukan Kerajaan Negeri, Jabatan Agama Islam Pahang juga menerima peruntukan daripada Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) bagi peruntukan elaun guru Kelas Agama Fardhu Ain (KAFA) sebanyak RM30.9 juta setahun dan peruntukan bagi bayaran elaun imam kariah sebanyak RM9.8 juta setahun.

Jabatan Agama Islam Pahang mensasarkan untuk melaksanakan penambahbaikan sistem perkhidmatan kepada rakyat antaranya adalah:

- Mewujudkan direktori Penolong Pendaftar Nikah, Cerai dan Rujuk Orang Islam (wali hakim) Negeri Pahang dalam Sistem e-Munakahat sedia ada bagi membantu memudahkan masyarakat dalam membuat urusan terutamanya proses perkahwinan.
- Mewujudkan perkhidmatan rundingcara (khidmat nasihat) atas talian dalam menyelesaikan sesuatu aduan yang diterima dengan mengambil masa yang seminima mungkin. Kaedah ini juga dilihat dapat membantu meningkatkan peratusan aduan yang berjaya diselesaikan dalam tempoh yang singkat.

Perbadanan Muzium Negeri Pahang bukan sahaja sekadar mengurus bagi mengekalkan muzium yang sedia ada, tetapi telah melakukan perubahan, perkembangan, perancangan dan aktiviti yang menyumbang kepada pembangunan masyarakat Pahang khususnya dan Malaysia amnya.

Bagi tahun 2020, Perbadanan Muzium Negeri Pahang telah menaik taraf Muzium Seni Pahang dan bangunan bekas pejabat Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser (Pelancongan Pahang) di Kuantan kepada Kompleks Muzium Negeri Sultan Haji Ahmad Shah. Walaupun Belanjawan 2020 Perbadanan Muzium Negeri Pahang meningkat, tetapi hasil dari pengeluaran belanjawan ini akan memberi pulangan yang setimpal kepada pembangunan Negeri Pahang.

Sehubungan dengan itu, Kerajaan Negeri Pahang akan memperuntukkan sebanyak RM10 juta bagi mengurus dan mentadbir Perbadanan Muzium Negeri Pahang termasuk projek menaik taraf muzium-muzium dan kajian pembangunan artifak.

Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang bertindak sebagai agensi peneraju dalam memacu perkhidmatan perpustakaan dan maklumat sekali gus memastikan Khazanah Warisan Intelek Negeri terpelihara. Perpustakaan amat komited menyediakan perkhidmatan terkini khususnya dalam mengiringi Revolusi Industri Keempat (*IR 4.0*), Kepintaran Buatan (*Artificial Intelligence*) dan Data Raya (*Big Data*).

Di samping menyediakan perkhidmatan perpustakaan secara konvensional, Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang tidak ketinggalan dalam arus ledakan penyampaian maklumat secara maya melalui perkhidmatan portal U-Pustaka yang berkolaborasi dengan perpustakaan negeri-negeri lain dan juga agensi kerajaan yang lain seperti *Malaysian Administrative Modernisation and Management Planning Unit* (MAMPU) dan Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri.

Pada tahun 2021, Kerajaan Negeri akan memperuntukkan RM6.6 juta untuk membantu perpustakaan ke arah sebuah Pusat Kecemerlangan dan Pendigitalan Sumber Ilmu Negeri.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Negeri Pahang memiliki ramai atlet yang kini bergelar *Olympian* bermula dengan Saudara Amirul Hamizan Ibrahim (Acara Angkat Berat pada Olimpik Beijing 2008), Saudara Mohd Faizal Baharom (Acara Angkat Berat pada Olimpik London 2012), Saudari Michelle Koh (Acara Golf Wanita pada Olimpik Rio 2016) dan Saudari Nur Shazlin Mohamad Latif (Acara Sukan Pelayaran pada Olimpik Rio 2016). Turut mencatat sejarah adalah Saudara Mohd Syamil Mohd Saad (Acara Powerlifting pada Sukan Paralimpik Rio 2016).

Keberkesanan setiap program pembangunan sukan yang dilaksanakan adalah terletak kepada pengukuran pencapaian atlet-atlet negeri ini di kejohanan-kejohanan yang disertai termasuklah Kejohanan Sukan Malaysia (SUKMA) yang merupakan sukan bertaraf kebangsaan yang paling prestij di negara ini. Seterusnya atlet-atlet yang menunjukkan kecemerlangan di dalam sukan masing-masing akan dinilai bagi melayakkan diri mewakili negara ke kejohanan-kejohanan yang bertaraf antarabangsa seperti Sukan SEA, Sukan KOMANWEL, Sukan ASIA dan Sukan OLIMPIK.

Pada tahun 2021, Kerajaan Negeri akan memperuntukkan sebanyak RM2.8 juta yang merangkumi perbelanjaan mengurus dan penyelenggaraan di Majlis Sukan Pahang termasuk kerja-kerja kawalan keselamatan dan pembaikan bagi meningkatkan perkhidmatan infrastruktur dan pengurusan. Semoga dengan peruntukan pembangunan ini dapat memberi keselesaan kepada pihak pengurusan dan atlet-atlet dalam menjalani latihan.

Terdapat beberapa program telah berjaya dilaksanakan semasa tempoh Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) secara maya iaitu Kejohanan MyESports: MyStay@HomeChallenge Peringkat Negeri Pahang yang telah menarik ramai penyertaan belia-belie Negeri Pahang. Program ini telah dilaksanakan di bawah Bahagian Pembangunan Sukan dengan kerjasama e-Sports Malaysia Pahang.

Kerajaan Negeri turut berbangga dengan pencapaian Cik Nurliana Mohammad yang telah dianugerahkan sebagai Tokoh Belia Negara 2020. Sebagai tanda penghargaan, Kerajaan Negeri telah menyumbangkan sebanyak RM10,000.00 kepada beliau. Semoga ia dapat menyuntik semangat kepada belia-belie di luar sana yang merupakan tulang belakang negara.

Kerajaan Negeri sentiasa mengiktiraf orang-orang muda sebagai pelapis generasi masa hadapan. Oleh itu, Kerajaan Negeri akan menyediakan satu Dana Khas sebanyak RM10 juta yang boleh dijadikan sebagai bantuan awal dan pengembangan perniagaan khususnya untuk golongan anak-anak muda negeri Pahang untuk melibatkan diri dalam sektor perniagaan. Lima syarikat GLC dan pihak Majlis Daerah akan dilibatkan untuk melaksanakan program ini.

Selain itu juga, Kerajaan Negeri bersetuju meluluskan peruntukan pembangunan Belia Negeri Pahang sebanyak RM470,000.00 untuk diagihkan kepada Majlis Belia Negeri Pahang, 11 Majlis Belia Daerah dan 15 Badan Gabungan bagi memastikan pembangunan belia secara komprehensif dapat dilaksanakan.

Kerajaan Negeri juga akan terus memperkasakan kursus-kursus kemahiran untuk melahirkan modal insan yang berdaya saing pada masa hadapan.

Di samping itu, Kerajaan Negeri juga akan terus memperkasakan peranan Badan Bukan Kerajaan yang saling bekerjasama atas semangat sukarelawan seperti *Squad Bencana Pahang* yang membantu Kerajaan Negeri dalam menghadapi musibah.

Kerajaan Negeri juga menyedari bahawa Gerakan Koperasi memberi sumbangan yang besar kepada pembangunan ekonomi rakyat negeri Pahang terutamanya golongan bumiputera. Pada tahun 2020 Kerajaan Negeri telah menyumbangkan sejumlah RM1 juta kepada Gerakan koperasi di negeri Pahang. Kerajaan Negeri akan terus mewujudkan Gerakan Koperasi di negeri Pahang demi mewujudkan kemakmuran bersama untuk dinikmati oleh rakyat dan setiap peringkat lapisan masyarakat.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Prestasi pelaksanaan projek pembangunan di bawah *Rolling Plan* Ke-4 Rancangan Malaysia Ke-12.

Saya ulang Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Prestasi pelaksanaan projek pembangunan di bawah *Rolling Plan* Ke-4 Rancangan Malaysia Ke-11 iaitu sejumlah RM0.91 bilion telah dibelanjakan bagi melaksanakan 355 projek di negeri Pahang, iaitu 42.83% daripada siling yang telah diperuntukkan. Prestasi ini boleh dibanggakan kerana prestasi nasional ialah 44.84%.

Diharapkan pelaksanaan projek-projek di negeri Pahang akan berjalan dengan lancar dan apabila siap kelak akan memberikan manfaat kepada rakyat negeri Pahang. Kerajaan Negeri sentiasa menekankan aspek integriti dan urus tadbir yang baik yang perlu diamalkan bagi menjayakan semua perancangan dan dasar negara.

Sehingga 7 September 2020, Kerajaan Persekutuan telah meluluskan peruntukan sebanyak RM66.1 juta bagi melaksanakan 2,457 projek ataupun program di negeri Pahang meliputi pelbagai peruntukan seperti Peruntukan Khas Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Ahli Parlimen, Yang Berhormat Senator, Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat ADUN, Projek Sambungan, Projek Kecil Persekutuan, Kementerian Kewangan, Projek Mesra Rakyat dan Projek di bawah Unit Perancang Ekonomi Jabatan Perdana Menteri.

Penyaluran peruntukan-peruntukan ini bertujuan menambah dan melengkapkan lagi pelaksanaan program dan projek Rancangan Malaysia Lima (5) Tahun (RMLT), merapatkan hubungan antara pemimpin dengan rakyat dan juga sebagai wadah menunjukkan keprihatinan kerajaan terhadap masalah rakyat.

Pada tahun ini juga, Kerajaan Negeri disalurkan peruntukan oleh Kerajaan Persekutuan berjumlah RM10 juta bagi Projek Rangsangan Ekonomi. Sebanyak 228 projek di seluruh daerah di negeri Pahang dapat dibangunkan. Sehingga kini kemajuan projek telah mencapai 98% siap. Sedikit sebanyak peruntukan yang disalurkan ini dapat membantu kontraktor-kontraktor kecil yang terjejas dengan pandemik COVID-19.

Pembangunan sebuah negeri bergantung kepada jaringan kemudahan jalan raya yang sempurna bagi menjadi penghubung ekonomi mahupun sosial. Oleh yang demikian, Kerajaan Negeri ingin mengambil kesempatan untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan atas peruntukan yang disalurkan bagi penyenggaraan jalan negeri yang berjumlah RM298 juta pada tahun 2020. Kita diberikan khabar gembira dengan pengumuman penambahan sejumlah RM50 juta untuk semua negeri bagi tahun 2021. Ini akan membolehkan semua rakyat di negeri Pahang secara tidak langsung akan dapat merasai manfaat ini.

Kerajaan Negeri merakamkan setinggi-tinggi penghargaan terima kasih atas kerjasama yang erat dan lancar di antara Kerajaan Negeri dan Persekutuan dalam

bersama-sama menyediakan kemudahan dan infrastruktur yang terbaik kepada rakyat negeri Pahang.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Secara keseluruhannya negeri Pahang telah mencapai 98% kawasan liputan bekalan air di mana 100% bagi kawasan bandar telah pun mendapat bekalan air bersih manakala kawasan luar bandar 98%.

Bagi tahun 2021, pelaksanaan projek pembinaan sebuah loji rawatan air dan tangki air di Kuantan dijangka akan dimulakan bagi memenuhi keperluan bekalan air di Kawasan Perindustrian Gebeng dengan anggaran kos projek keseluruhan RM619 juta.

Di antara projek yang sedang giat dilaksanakan adalah membina tangkiimbangan di Kawasan Perindustrian Gebeng berjumlah RM173 juta, membina dan menyiapkan loji air di Semambu berjumlah RM446 juta dan projek pembinaan paip agihan air dari Kemaman ke Kawasan Perindustrian Gebeng berjumlah RM115 juta. Selain itu, terdapat juga projek untuk mengatasi kekeruhan di Loji Rawatan Air di Sungai Bilut, Sungai Semantan dan Sungai Klau, daerah Raub berjumlah RM18 juta.

Kerajaan Negeri ingin merakamkan penghargaan kepada Kerajaan Persekutuan kerana meluluskan pembiayaan secara pinjaman bagi pelaksanaan Projek Paip Agihan dari Kemaman ke Gebeng bagi memenuhi permintaan bekalan air daripada pemain-pemain industri di Kawasan Perindustrian Gebeng dan Malaysia-China Kuantan Industry Park ataupun (MCKIP). Ini menunjukkan Kerajaan Negeri sebuah kerajaan yang mesra perniagaan dan komited menjadikan Kawasan Perindustrian Gebeng dan MCKIP sebagai kawasan perindustrian berteknologi tinggi.

Dalam usaha untuk mencapai matlamat tersebut, Kerajaan Negeri terus memberikan komitmen untuk melaksanakan program bekalan air yang telah dirancang. Pada tahun 2020, sebanyak RM35.2 juta peruntukan telah disediakan bagi menyiapkan projek-projek pembangunan infrastruktur bekalan air baharu serta menaik taraf sistem sedia ada. Manakala pada tahun 2021, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sebanyak RM92.5 juta iaitu peningkatan sebanyak RM57.3 juta bagi tujuan perbekalan air negeri Pahang.

Bagi tahun 2021, Kerajaan Negeri melalui Pengurusan Air Pahang Berhad ataupun PAIP akan meneruskan pelaksanaan projek-projek yang telah dirancang di bawah program Rancangan Malaysia Ke-12 yang mana sebahagian besarnya adalah merupakan projek-projek sambungan yang telah mula dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Ke-10 dan Rancangan Malaysia Ke-11. Projek-projek tersebut melibatkan pembinaan loji rawatan air, pembinaan tangki simpanan dan pemasangan paip yang telah pun siap dan digunakan oleh pihak industri dan pengguna domestik.

Kerajaan Negeri juga sedang dalam fasa terakhir untuk memuktamadkan perjanjian penstrukturan semula perkhidmatan bekalan air negeri Pahang dengan Kerajaan Persekutuan dan dijangkakan perjanjian berkenaan akan termeterai sebelum 31 Disember 2020. Melalui penstrukturan semula perkhidmatan bekalan air Negeri Pahang, pinjaman bekalan air luar bandar yang bernilai RM1 bilion Kerajaan Negeri akan dihapus kira dan baki pinjaman bekalan air akan diinovasikan kepada Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB).

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri kini berpuas hati dengan prestasi PAIP ataupun Perbadanan Air Pahang yang telah boleh berdikari berdasarkan kedudukan kewangan syarikat yang stabil dan kukuh. Kerajaan Negeri tidak perlu lagi menyalurkan bantuan geran secara tahunan kepada pihak PAIP untuk tujuan pengoperasian mereka. Sehingga 31 Oktober 2020, PAIP telah memperolehi keuntungan kasar sebanyak RM23.5 juta dan dijangka meningkat kepada RM32 juta pada tahun 2021.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Agenda perumahan mampu milik akan terus menjadi agenda utama Pentadbiran Kerajaan Negeri Pahang bagi penyediaan rumah mampu milik kepada rakyat Negeri Pahang.

Projek PRIMA Pahang dilaksanakan dengan kerjasama strategik antara Kerajaan Negeri dan syarikat pemaju perumahan. Kerajaan Negeri memberikan tanah kerajaan dengan bayaran premium yang sangat minimum iaitu RM2,000.00 bagi setiap lot rumah. Dengan kos tanah yang sangat minimum ini, Kerajaan Negeri mampu menetapkan harga jualan rumah PRIMA Pahang yang berkeluasan binaan rumah 1,000 kaki persegi pada harga hanya RM150,000.00 sahaja. Malahan bagi penjawat awam, diberikan potongan 10% menjadikan harga rumah tersebut hanya RM135,000.00. Inilah komitmen dan iltizam Kerajaan Negeri dalam menyediakan rumah yang benar-benar mampu milik kepada rakyat negeri Pahang. Sasaran bagi tahun 2021, PRIMA Pahang dijangka akan dibangunkan sebanyak 1,000 unit.

Manakala Program Rumah Makmur dilaksanakan sebagai penambahbaikan kepada program PRIMA Pahang sedia ada. Golongan sasar adalah kepada mereka yang berpendapatan RM5,000.00 ke bawah satu isi rumah. Sehingga kini, sebanyak 16 projek telah diluluskan dengan jumlah rumah sebanyak 4,222 unit. Pada tahun 2020, sebanyak 5 projek telah memulakan kerja pembinaan iaitu 3 projek di Lipis, 1 projek di Kuantan dan 1 projek di Maran. Harga rumah bagi Rumah Makmur ini ialah sebanyak RM80,000.00 sahaja.

Kerajaan Negeri seterusnya tampil dengan inisiatif mewujudkan Tabung Perumahan Rakyat Pahang. Sehingga Oktober 2020, jumlah kutipan terkumpul bagi Tabung Perumahan Rakyat Pahang adalah sebanyak RM12.9 juta berbanding sasaran sebanyak RM6 juta yang diumumkan dalam Belanjawan 2020. Kutipan untuk tabung ini adalah daripada caruman oleh pemaju swasta sebanyak RM11.92 juta dan sumbangan daripada Kerajaan Negeri Pahang sebanyak RM980,000.00. Jumlah kutipan Tabung Perumahan Rakyat Pahang ini dijangka akan terus meningkat pada tahun 2021.

Melalui dana daripada tabung ini, Kerajaan Negeri telah melancarkan Projek Rumah Rakyat Pahang untuk membina rumah kepada golongan B40, miskin atau miskin tegar yang tersenarai dalam senarai e-Kasih, yang tidak memiliki rumah, atau rumah yang didiami terlalu uzur untuk dibaiki serta bantuan baik pulih rumah-rumah yang daif atau tidak selamat untuk diduduki. Kerajaan Negeri telah meluluskan peruntukan sebanyak RM6.3 juta bagi pembinaan 98 unit Projek Rumah Rakyat Pahang yang berkeluasan 750 kaki persegi dengan kos sebanyak RM60,000.00 dan diberikan secara percuma kepada mereka yang layak. Permohonan rumah ini dibuat melalui Yang Berhormat Ahli Dewan Undangan Negeri kawasan masing-masing dan pemilihan diputuskan oleh jawatankuasa yang dipengerusikan oleh Pegawai Daerah. Bagi tahun 2021, program ini akan diteruskan dengan pembinaan 98 unit rumah lagi iaitu Rumah Rakyat Pahang. [Ahli Dewan menepuk meja].

Di samping itu, peruntukan bagi pembaikan sebuah rumah maksimum sebanyak RM10,000.00 turut diberikan bagi pembaikan rumah rakyat yang memerlukan dari semasa ke semasa.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Penubuhan Unit Hal Ehwal Orang Asli Negeri Pahang pada tahun 2019 telah memberi banyak impak positif dalam pengurusan dan pembangunan masyarakat Orang Asli di Negeri Pahang sepanjang tahun 2020. Kerajaan Negeri memperuntukkan RM2.1 juta untuk tujuan pengurusan dan pembangunan masyarakat Orang Asli.

Fokus utama unit ini pada tahun 2021 adalah untuk memperkemaskan solusi bagi isu-isu tanah Orang Asli dan memberi fokus kepada pembangunan belia dan kepimpinan masyarakat Orang Asli.

Kerajaan Negeri dalam perancangan untuk penubuhan Perbadanan Orang Asli Negeri Pahang. Fungsi Perbadanan Orang Asli Pahang adalah sebagai badan yang bertanggungjawab menyediakan pelan induk pengurusan dan pembangunan ekonomi secara lebih terancang untuk masyarakat Orang Asli Negeri Pahang. Perbadanan Orang Asli Pahang dijangka mampu memberi impak positif kepada kelancaran proses pembangunan ekonomi masyarakat Orang Asli Negeri Pahang dan akan bertindak mengurus ekonomi Orang Asli secara lebih berstrategi, sistematik dan holistik. Perbadanan Orang Asli Pahang juga akan diberi hak untuk menguruskan pembangunan projek ekonomi untuk tanah-tanah Orang Asli yang telah diwartakan.

Kerajaan Negeri sentiasa bersiap siaga dalam menghadapi apa jua bencana yang melanda, sama ada bencana semula jadi mahupun kejadian yang tidak diingini. Oleh yang demikian, Kerajaan Negeri telah menyalurkan RM3 juta kepada Kumpulan Wang Amanah Jawatankuasa Malapetaka Negeri Pahang, di bawah kawalan Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Pahang mulai tahun 2021, iaitu peningkatan sebanyak RM1 juta atau 50% berbanding tahun 2020.

Peka dengan keadaan ekonomi rakyat Pahang, Kerajaan Negeri melalui Majlis Perbandaran Kuantan, telah melonggarkan syarat kepada peniaga dengan memberikan kebenaran melaksanakan aktiviti perniagaan di mana-mana lokasi yang bersesuaian. Sebanyak 1,210 permit harian perniagaan telah dikeluarkan oleh MPK sejak bulan Julai 2020. Usaha ini membolehkan golongan B40 yang terkesan akibat pandemik berupaya meneruskan kelangsungan hidup mereka.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri juga berhasrat akan memperluaskan insentif ini kepada semua Pihak Berkuasa Tempatan di seluruh negeri Pahang.

Tidak dilupakan, peranan wanita yang menjadi tulang belakang kemajuan negeri Pahang, tanpa mereka maka pincanglah struktur sesebuah pentadbiran. Ini adalah kerana wanita kini adalah wanita yang bergerak bersama-sama seiring dengan alaf baharu. Pada tahun 2020, Kerajaan Negeri telah menyumbangkan peruntukan sebanyak RM772,000.00 untuk pembangunan wanita.

Pada tahun ini, Kerajaan Negeri amat berbangga kerana seorang kanak-kanak perempuan kelahiran negeri Pahang telah terpilih untuk menerima Anugerah Pingat Hang Tuah yang merupakan satu anugerah pengiktirafan keberanian luar biasa kanak-kanak di Malaysia. Beliau adalah adik Nuraina Erieka Binti Abdullah berumur 13 tahun yang juga merupakan Orang Kelainan Upaya (OKU) yang telah menunjukkan keberanian luar biasa menyelamatkan nyawa adiknya yang berusia 3 bulan dalam

kebakaran di rumah sewa di Flat Taman Anggerik, Jalan Berserah Kuantan. Ini telah membuktikan peranan wanita telah bermula daripada awal usia lagi. Sekalung tahniah diucapkan kepada adik Nuraina Erieka atas penganugerahan ini dan sebagai menghargai pengorbanan beliau, Kerajaan Negeri Pahang turut berbesar hati menganugerahkan beliau sebagai Tokoh Srikandi Kanak-Kanak Negeri Pahang 2020 dan menerima hadiah sebanyak RM2,000.00. [Ahli Dewan menepuk meja].

Selain itu juga, pada 4 September yang lalu, Kerajaan Negeri Pahang telah menyerahkan sebuah rumah kepada Majlis Pembangunan Wanita Pahang yang bernilai RM1.2 juta untuk dijadikan Pusat Menangani Krisis Wanita yang menyediakan perlindungan sementara kepada wanita-wanita yang terlibat dalam keganasan rumah tangga, penderaan mental, fizikal dan sebagainya. Berdasarkan rekod, jumlah keganasan rumah tangga yang dilaporkan di negeri ini sehingga Oktober 2020 ialah sebanyak 57 kes yang meliputi kes perintah perlindungan, khidmat kaunselor, khidmat nasihat dan rujukan dari hospital.

Menyedari hakikat pentingnya golongan wanita, Kerajaan Negeri bersetuju memperuntukkan sebanyak RM1.5 juta melalui Program Cakna Suri iaitu Ujian Mamogram secara percuma kepada 6,000 wanita di seluruh negeri Pahang pada tahun 2021. Jikalau Yang Berhormat tak berapa faham ataupun tak berapa tahu ujian Mamogram, boleh tanya Yang Berhormat daripada Pulau Tawar, apa itu ujian Mamogram [ketawa] Sebabnya dalam EXCO itu, ada kawan-kawan tanya, apa dia Mamogram ini? Jadi Yang Berhormat Pulau Tawar dia tak bercakap, dia tunjuk dengan tanda tangan jer. Untuk lebih *detail*, bila sidang Dewan tangguh, boleh tanya Yang Berhormat...apa dia ujian Mamogram. Kalau tanya Yang Berhormat Kuala Sentul, dia tak akan bercakap. [ketawa]

Peserta adalah berdasarkan kriteria yang akan ditetapkan bermula awal tahun hadapan di klinik-klinik yang dipilih. Semoga sedikit sebanyak ianya dapat membantu pengesanan awal kanser payudara yang sering dihadapi oleh wanita kini.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri sentiasa memikirkan jalan yang terbaik bagi membantu rakyat lebih-lebih lagi yang terkesan daripada cabaran pandemik ini. Dari rakyat kita perolehi, kepada rakyat juga kita memberi. Dengan ini, Kerajaan Negeri bersetuju menyalurkan lebihan hasil yang berjumlah RM5 juta kepada Akaun Amanah Bencana Negeri Pahang untuk digunakan bagi tujuan mengekang wabak dan juga membantu mereka yang terkesan dengan pandemik COVID-19.

Di kesempatan ini juga, Kerajaan Negeri ingin mengucapkan rasa syukur dan terima kasih yang tidak terhingga atas keprihatinan semua pihak dalam sama-sama membantu menghadapi saat-saat getir sebegini. Ini dibuktikan dengan komitmen caruman yang telah dibuat secara sukarela oleh 4,589 kakitangan Kerajaan Negeri Pahang melalui pemotongan gaji bermula bulan April sehingga September 2020. Jumlah keseluruhan yang berjaya dikumpulkan adalah sebanyak RM573,000.00.

Bahkan mulai bulan November, Disember tahun 2020 serta Januari tahun 2021 semua rakan-rakan Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk membuat potongan gaji pokok sebanyak 10% untuk disumbangkan dalam Akaun Amanah Bencana Negeri Pahang.

Di Dewan ini juga saya menyeru agar semua Ahli Dewan Negeri termasuk pembangkang untuk turut membuat potongan 10% gaji pokok bagi disalurkan ke dalam Akaun Amanah Bencana Negeri Pahang.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya bagi pihak Kerajaan Negeri mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada seluruh rakyat jelata, yang telah memberi kerjasama yang baik, sehingga membolehkan kerajaan berfungsi sewajarnya. Sepertimana kita punya... apa ni... kita punya *tagline* kita, yang kita promotekan 'Kita Jaga Kita'. 'Kita Jaga Kita' dan ianya amat sesuai untuk kita hayati bersama. Tidak ada niat untuk saya menunjukan kepada mana-mana Ahli-ahli Yang Berhormat di dalam Dewan ini. "Kita Jaga Kita" ya.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, ini tentunya menepati kehendak agama seperti Firman Allah Subhanahu ata'ala dalam Surah An-Nisa', Ayat 59 yang bermaksud;

"Wahai orang-orang yang beriman. Taati Allah, taati Rasul dan para pemimpin dalam kalangan kamu".

Dan hubungan ini pula hendaklah berlangsung dalam apa juga keadaan sepertimana pula Hadith Nabi S.A.W, riwayat Muslim yang bermaksud;

"Kamu wajib patuh dan setia sama ada dalam keadaan susah atau senang, suka atau duka dan walaupun merugikan kepentinganmu".

Dan sesungguhnya, hubungan rakyat dengan kerajaan mestilah yang sentiasa bersifat dua hala; kewajipan kerajaan ke atas rakyat ialah berlaku saksama dan memelihara hak-hak serta kebajikan mereka, manakala rakyat pula wajib memberikan kerjasama baik dalam sama-sama membangunkan negara dan mentaati peraturan dan undang-undang yang ditetapkan.

Saya juga mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada para penjawat awam sama ada penjawat awam negeri ataupun persekutuan. Sebagai pentadbir dan pelaksana, peranan penjawat awam sangatlah ditagih dan dihargai dalam memastikan apa juga dasar dan projek yang dirangkakan oleh Kerajaan Negeri, dapat diterjemah dan dilaksanakan dengan jaya dan berkesan serta menepati matlamat dan sasaran.

Penjawat awam yang terdiri daripada pelbagai pasukan beruniform seperti Angkatan Tentera Malaysia, Polis DiRaja Malaysia, Jabatan Kesihatan Negeri, Majlis Keselamatan Negara, Angkatan Pertahanan Awam Malaysia, Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia sehinggalah kepada entiti seperti Jabatan Sukarelawan Malaysia atau RELA telah menunjukkan prestasi cemerlang, bersama-sama Kerajaan Negeri Pahang membendung jangkitan COVID-19 ini. Kerajaan Negeri merakamkan ucapan terima kasih yang tidak terhingga atas komitmen yang diberikan. Jasa dan pengorbanan tuan-tuan sangatlah kami hargai.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, dan sudah tentulah saya perlu ucapkan terima kasih kepada rakan-rakan Ahli-ahli Yang Berhormat, serta juga rakan-rakan Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, yang sama-sama berganding bahu bagi mengemudi dan menjayakan apa juga perancangan oleh Kerajaan Negeri.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, Kemuncak kepada segalanya ialah persembahan ucapan setinggi-tinggi junjung kasih ke sisi Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang yang juga Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah Ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah, Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong Tunku Hajah Azizah Aminah Maimunah Iskandariah Binti Almarhum Al-Mutawakkil Alallah Sultan Iskandar Al-Haj dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia

Pemangku Raja Pahang, Tengku Mahkota Tengku Hassan Ibrahim Alam Shah Ibni Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah.

Patik doakan moga-moga Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku sentiasa dikurniakan taufiq dan hidayah, sihat walafiat; agar pemerintahan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku terus-menerus terzhahir dengan kata-kata keramat - 'Raja Rakyat, Sehati Sejiwa; Raja Rakyat, Berpisah Tiada'.

Ampun Tuanku.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri Pahang sentiasa mendengar keluh kesah rakyat dalam menghadapi cabaran situasi ini. Kerajaan Negeri juga sedaya boleh meneruskan perjuangan bagi memastikan kebajikan setiap lapisan masyarakat di negeri Pahang terjaga. Oleh itu, Kerajaan Negeri amat berbesar hati ingin mengumumkan Bantuan Prihatin Pahang pada tahun 2021 kepada rakyat Negeri Pahang.

- Pertama, bagi menjaga kebajikan golongan Warga Emas yang berumur 80 tahun ke atas. Sumbangan secara *one-off* sebanyak RM250.00 seorang melibatkan seramai 2,054 orang dengan peruntukan berjumlah RM513,500.00.
- Kedua, membantu Orang Kelainan Upaya ataupun OKU, Kerajaan Negeri akan memperuntukkan sejumlah RM8,493,250.00 kepada 33,973 penerima secara *one-off* dengan kadar RM250.00 seorang.
- Bagi 3,014 penerima Bantuan Am Kerajaan Negeri melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat, Kerajaan Negeri akan menaikkan kadar bantuan am ini dari RM300.00 sebulan kepada RM350.00 sebulan yang menjadikan keseluruhan peruntukan tambahan adalah sebanyak RM1,808,400.00 setahun.
- Keempat, bagi menghargai bakti Imam-imam Kariah, Kerajaan Negeri memperuntukkan sumbangan secara *one-off* sebanyak RM750.00 seorang kepada seramai 1,032 Imam diseluruh Negeri Pahang dengan jumlah peruntukan RM774,000.00.
- Selain itu, tidak dilupakan juga jasa Bilal dan Siak, Kerajaan Negeri memperuntukkan sumbangan secara *one-off* sebanyak RM250.00 seorang yang melibatkan seramai 888 Bilal dan 889 Siak seluruh negeri Pahang dengan jumlah peruntukan RM448,250.00.
- Yang Keenam, bagi tujuan memberi semangat kepada seramai 24 ribu pelajar-pelajar Sekolah Bantuan Penuh Kerajaan yang bakal memasuki alam persekolahan Darjah 1 pada tahun 2021. Sejumlah RM2.4 juta diperuntukkan iaitu pemberian secara *one-off* RM100.00 kepada setiap murid.
- Seterusnya, tidak dilupakan juga kepada 543 Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan dan Kemakmuran Kampung (JKKK), 62 Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung Baru (JKKB) dan 70 Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Rancangan (JKKR) yang telah banyak menyumbangkan bakti di peringkat akar umbi. Kerajaan Negeri dengan ini bersetuju memperuntukkan sejumlah RM250.00 secara *one-off* kepada setiap Pengerusi dengan jumlah peruntukan RM168,750.00.

- Tidak sekadar itu, untuk meringankan kos sara hidup kumpulan B40, sumbangan secara *one-off* sebanyak RM250.00 diperuntukkan kepada setiap peserta e-Kasih miskin tegar seramai 1,594 orang. Ia akan melibatkan peruntukan keseluruhan berjumlah RM398,500.00.
- Selain itu, Kerajaan Negeri juga telah bersetuju memperuntukkan sebanyak RM840 ribu setahun untuk Elaun Tambahan Guru Al-Quran dan Fardhu Ain Asrama kepada 350 orang pada kadar RM200.00 seorang mulai tahun 2021. Elaun ini akan meningkat daripada RM800.00 kepada RM1,000.00 sebulan.
- Kerajaan Negeri juga prihatin kepada Institusi Maahad Tahfiz yang ada di negeri Pahang. Oleh itu, Maahad Tahfiz yang berdaftar dengan Majlis Ugama Islam Pahang (MUIP) akan menerima peruntukan berjumlah RM1 juta secara keseluruhan untuk diagihkan kepada 89 buah Maahad Tahfiz.
- Seramai 301 orang Tok Batin akan turut menerima sumbangan secara *one-off* bernilai RM250.00 seorang yang berjumlah RM75,250.00.
- Kerajaan Negeri juga akan meneruskan pemberian sebanyak RM200.00 kepada pasangan yang berkahwin buat kali pertama pada tahun hadapan. Iaitu, ini adalah yang telah kita setuju pada tahun 2020 dan akan diteruskan untuk tahun 2021. Bagi kahwin kali pertama Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua. Yang kedua tanggung sendiri.
- Kerajaan Negeri juga akan memperuntukkan RM10,000.00 untuk setiap 52 Pusat Pemulihan Dalam Komuniti untuk memberikan latihan dan pemulihan kepada Orang Kelainan Upaya (OKU). Jumlah peruntukan adalah sebanyak RM520,000.00

.Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, Kerajaan Negeri ingin mengucapkan tahniah dan syabas kepada penjawat awam yang bertungkus-lumus membantu memberikan perkhidmatan yang terbaik, meskipun dalam keadaan yang sukar biarpun kadangkala mereka menerima kritikan tetapi ianya langsung tidak melemahkan diri untuk mencurahkan bakti khususnya di negeri Pahang.

"Pokok tidak akan mampu berdiri utuh tanpa akar yang kuat mencengkam bumi, biarpun angin, taufan, ribut melanda, tetap mampu berdiri teguh mendongak ke langit". Begitulah simboliknya kepentingan penjawat awam kepada negeri Pahang.

Dengan rasa penuh syukur Kerajaan Negeri bersetuju untuk memberikan bantuan Khas Kewangan sebanyak RM1,000.00 kepada semua kakitangan kerajaan tanpa pengecualian gred, kerana setiap inci kejayaan yang kita rasai hari ini adalah hasil usaha padu kita semua. Seramai 8,000 penjawat awam akan menerima manfaat tersebut dan pembayaran dibuat sebelum 16 Januari 2021. Jumlah peruntukan untuk Bayaran Khas Kewangan ini adalah sebanyak RM8 juta.

Pemberian Bantuan Khas Kewangan ini bertambah berbanding dengan tahun lepas yang berjumlah RM750.00 dan insya-Allah, pada tahun yang mendatang, sekiranya prestasi kewangan negeri bertambah kukuh, tidak mustahil Kerajaan Negeri akan memberikan Bantuan Kewangan Khas yang lebih tinggi daripada tahun ini.

Tidak dilupakan juga kepada Guru-guru Kelas Al-Quran dan Fardhu Ain di sekolah dan asrama, Kerajaan Negeri turut bersetuju untuk memberikan Bantuan Khas Kewangan secara *one-off* berjumlah RM300.00 kepada 2,978 guru yang terlibat. Jumlah peruntukan Bantuan Khas Kewangan adalah sebanyak RM893,400.00.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Harapan Kerajaan Negeri agar kita sentiasa ingat seperti mana kata orang tua-tua
'Jika berbelanja janganlah sampai boros, dan jika berjimat janganlah sampai kedekut'.

*Buah kerdas buah genuak,
Dalam hutan tumbuh meliar,
Usah risau usahlah cuak,
Nasib rakyat takkan terbiar.*

*Dalam hutan tumbuh meliar,
Sukar dikesan oleh ruminan,
Nasib rakyat takkan terbiar,
Belanjawan Negeri ialah jaminan.*

*Sukar dikesan oleh ruminan,
Khasiatnya tinggi sudah tertera,
Belanjawan Negeri ialah jaminan,
Negeri makmur rakyat sejahtera.*

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya dengan ini membentangkan Belanjawan 2021 dan saya mohon mendapat sokongan semua, Insya-Allah. Saya mohon mencadangkan. Wabillahi taufik wal hidayah wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. DATO' HAJI MD SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon izin menyokong cadangan ini. [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Tahniah Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Rang Undang-undang ini telah dicadang dan disokong untuk dibaca bagi kali yang kedua. Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian sebelum perkara ini dibuka bagi dibahaskan sukacita saya menarik perhatian Yang Berhormat sekalian kepada peraturan 66 (2) Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Negeri Pahang bahawa perbahasan mengenai Rang Undang-undang ini mestilah ditangguhkan sekurang-kurangnya satu jam. Oleh itu perbahasan atas Rang Undang-undang ini akan dimulakan pada hari Selasa 17 November 2020 dan akan dibahaskan bersekali dengan usul Anggaran Pembangunan dan Perbekalan Air 2021 yang akan dibentangkan sebentar lagi. Sekarang mesyuarat beralih kepada aturan urusan mesyuarat selanjutnya.

USUL

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara keenam: Usul.

Usul Anggaran Pembangunan dan Perbekalan Air 2021. Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang akan membawa cadangan.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin untuk membawa satu usul di Dewan yang mulia ini yang berbunyi bahawa Dewan ini mengikut peruntukan Seksyen 9 Akta Kumpulan Wang Pembangunan Negeri dan mengikut ketetapan yang menubuhkan Kumpulan Wang Pembangunan dan Kumpulan Wang Perbekalan Air dengan ini bersetuju meluluskan anggaran perbelanjaan bagi tahun 2021 daripada Kumpulan Wang-kumpulan wang tersebut sebagaimana yang dibentangkan dalam persidangan ini sebagai kertas Dewan Negeri 19/2020.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya berharap agar usul yang saya bentangkan ini akan mendapat sokongan dan kelulusan Dewan yang mulia ini.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon menyokong usul yang telah dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian,
Saya akan menempohkan perbahasan usul ini untuk dibahaskan bersama-sama Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020 pada hari Selasa 17 November 2020. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat saya akan cuba memberi peluang kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian untuk berbahas pada hari esok dan kita akan cuba mengaturnya jadual perbahasan Ahli-Ahli Yang Berhormat mengikut yang akan kita tetapkan nanti. Jika sekiranya Ahli-ahli Yang Berhormat tidak bersetuju ataupun tidak... nak berucap itu tidak ada masalah. Saya berharap penempohan yang diberikan ini akan dapat memberi peluang kepada Ahli-ahli Yang Berhormat meneliti kandungan ucapan Pembentangan Bajet 2021. Persidangan ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan jam 12.36 tengah hari]

A decorative border featuring stylized black floral and leaf motifs surrounding a central white rectangular area.

**MESYUARAT KE-3
PENGGAJ KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG
KE-14**

**HARI KE-2
17 NOVEMBER 2020 (SELASA)**

KANDUNGAN

HARI KE-2: 17 NOVEMBER 2020 (SELASA)

<u>BIL</u>	<u>PERKARA</u>	<u>MUKA SURAT</u>
1	KEHADIRAN	i - iv
2	DOA	1
3	PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR	1
4	PERBAHASAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021	25
5	SAMBUNGAN PERBAHASAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021	46

**MESYUARAT KE-3 PENGGAL KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG KE-14
DI DEWAN NEGERI, WISMA SRI PAHANG, KUANTAN.**

Hari Pertama : 17 November 2020 (Selasa)

Masa : 9.30 Pagi

HADIR:

Yang Berhormat Yang di-Pertua Dewan Negeri Pahang

Dato' Sri Haji Ishak bin Haji Muhamad,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP., PKC.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang

Dato' Sri Haji Wan Rosdy bin Wan Ismail,
SSAP., DSAP., DIMP., SMP., AMP.

- **Jelai**

Pengerusi:

**Jawatankuasa Perancangan, Kewangan, Tanah, Sumber Asli, Tenaga dan Air.
Jawatankuasa Pelaburan, Perindustrian dan Ekonomi.**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Mohd. Sharkar bin Haji Shamsudin,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP.

- **Lanchang**

**Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Kebudayaan, Alam Sekitar,
Perladangan dan Komoditi**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Ir. Mohd. Soffi bin Tan Sri Abd Razak,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP.

- **Benta**

Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Bioteknologi

Yang Berhormat Dato' Sri Hajah Shahaniza binti Shamsuddin,
SSAP., DIMP., AMP., BCM.

- **Kuala Sentul**

**Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Kebajikan Masyarakat,
Pembangunan Wanita dan Keluarga**

Yang Berhormat Dato' Sri Syed Ibrahim bin Syed Ahmad,
SSAP., DIMP., AMP., AMN.

- **Kerdau**

Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan

Yang Berhormat Dato' Sri Norolazali bin Sulaiman,
SSAP., DIMP.

- **Guai**

Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Kesihatan

Yang Berhormat Dato' Sri Mohd. Johari bin Hussain,
SSAP., DIMP., PPA.
**Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Belia, Sukan dan
Badan-badan Bukan Kerajaan**

- **Tioman**

Yang Berhormat Dato' Abd. Aziz bin Haji Mat Kiram,
DIMP., SMP., AMP., KMN., PJK.
**Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Luar Bandar Dan
Hal Ehwal Orang Asli**

- **Batu Talam**

Yang Berhormat Dato' Mohammad Fakhruddin bin Mohd. Ariff,
DSAP., DIMP., AMP., AMN., PKT.
**Pengerusi Jawatankuasa Sains, Teknologi, Inovasi, Komunikasi
dan Multimedia**

- **Bebar**

Yang Berhormat Dato' Nazri bin Ngah,
DSAP., DIMP.
**Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal FELDA, Koperasi, Usahawan
dan Hal Ehwal Pengguna**

- **Pulau Tawar**

Yang Berhormat Dato' Abd Rahim bin Muda,
DSAP., AMP., PKC.
Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan dan Perumahan

- **Lepar**

Dato' Sri DiRaja Haji Adnan bin Haji Yaakob,
SDSA., SSAP., DSAP., DGSM.

- **Pelangai**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shahiruddin bin Ab. Moin,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., PKT.

- **Dong**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shafik Fauzan bin Sharif,
SSAP., DSAP., DIMP., SMP.

- **Inderapura**

Dato' Sri Haji Mohamed bin Haji Jaafar,
SSAP., DIMP., SMP., KMN., PJK.
(Timbalan Yang di-Pertua Dewan Negeri)

- **Jenderak**

Yang Berhormat Dato' Mohd. Fadil bin Osman,
DIMP., SMP.

- **Kemayan**

Yang Berhormat Dato' Haji Md. Sohaimi bin Haji Mohamed Shah,
DIMP., AMP.

- **Sungai
Leming**

Yang Berhormat Dato' Khairuddin bin Mahmud,
DIMP., SMP

- **Pulau Manis**

Yang Berhormat Dato' Mustapa bin Long,
DIMP.

- **Padang
Tengku**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Sh. Mohmed Puzi bin Sh. Ali,
SSAP., DJMK., DSAP., DIMP., AMP., PKC.

- **Peramu Jaya**

Yang Berhormat Dato' Nor Azmi bin Mat Ludin, DIMP.	- Kuala Semantan
Yang Berhormat Datin Samsiah binti Arshad, KMN	- Bukit Ibam
Yang Berhormat Tuan. Ir. Razali bin Kassim	- Muadzam Shah
Yang Berhormat Encik Lee Ah Wong, SMP., PKC	- Cheka
Yang Berhormat Mohd Sharim bin Hj Md Zain	- Chini
Yang Berhormat Tuan Haji Rosli bin Abdul Jabar	- Tanjung Lumpur
Yang Berhormat Tuan Haji Andansura bin Rabu	- Beserah
Yang Berhormat Encik Mohd Sofian bin Abd Jalil	- Luit
Yang Berhormat Encik Mohd Tarmizi bin Yahaya	- Panching
Yang Berhormat Encik Mohd Zakhwan bin Ahmad Badaruddin	- Tahan
Yang Berhormat Encik Mujibur Rahman bin Ishak	- Chenor
Yang Berhormat Encik Shahril Azman bin Abd Halim	- Jengka
Yang Berhormat Tuan Haji Zuridan bin Mohd Daud	- Damak
Yang Berhormat Encik Chow Yu Hui	- Tras
Yang Berhormat Puan Kamache a/p A. Doray Rajoo	- Sabai
Yang Berhormat Encik Lee Chin Chen	- Bilut
Yang Berhormat Cik Leong Yu Man	- Triang
Yang Berhormat Encik Sim Chon Siang	- Teruntum
Yang Berhormat Encik Chiong Yoke Kong	- Tanah Rata
Yang Berhormat Encik Woo Chee Wan	- Mentakab
Yang Berhormat Puan Young Syefura binti Othman	- Ketari

**AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN II
PERKARA 11 UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN PAHANG:**

Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang,
Dato' Sri Dr. Sallehuddin bin Ishak,
SSAP., SIMP., DIMP., JSM., PJK.

Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri Pahang,
Dato' Indera Nazri bin Abu Bakar,
SIMP., DSAP., DIMP., SMP.

Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri Pahang,
Dato' Sri Haji Shamsulbahri bin Haji Ibrahim,
SSAP., DSAP., AMP.

TIDAK HADIR DENGAN MAAF:

Yang Berhormat Encik Lee Chean Chung

- **Semambu**

SETIAUSAHA MESYUARAT:

Tuan Syed Ahmad Khirulanwar Alyahya bin Syed Abdul Rahman, AAP.

Encik Muhamad Anuarudin bin Mohd Yusoff@Ahmat, AMP.

SETIAUSAHA DEWAN

Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang Ke-14 di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan.

Hari : Selasa, 17 November 2020
bersamaan 1 Rabiulakhir 1442 Hijriah.
Masa : 9.30 pagi

DOA

Bacaan doa.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT. Bismillahirrahmanirrahim. Segala puji bagi Allah, dibuka Mesyuarat Dewan Negeri dengan menyebut nama Allah Yang Maha Pemurah, Yang Maha Mengasihani, kepada-Nya terpulang segala puji-pujian. Ya Allah yang bersifat Maha Hikmah, limpah keadilan yang menanggungkan kewajipan ke atas Raja dan Ahli-ahli Dewan Negeri bagi mentadbir masalah masyarakat, pergaulan, mudah-mudahan sentosa, aman, makmur, limpah kebahagiaan meliputi penduduk negeri Pahang ini. Ya Allah, kami sekalian hamba-Mu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negeri, menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negeri ini serta rakyatnya sekalian.

Ya Allah, berkat-Mu ke atas kami berhimpun. Dipohon anugerahkan taufik-Mu, dipohon menyuluh memandu pada ketika kami berunding, menimbang, bertukar fikiran pada segala perkara yang dibentangkan dengan saksama; serta keamanan, kemakmuran dan kesejahteraan bagi negeri ini serta penduduk-penduduknya sekalian. Ya Allah, dipohon doa kami diperkenan. Amin Ya Rabbal 'Alamin.

PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Kedua: Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri Besar.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera dan selamat pagi. Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, alhamdulillah dan marilah kita bersama-sama bersyukur ke hadrat Allah SWT dengan izin-Nya kita semua dapat menghadiri Mesyuarat Ketiga Penggal Ketiga Dewan Negeri Pahang Keempat Belas pada pagi yang berbahagia ini.

Baiklah, untuk meneruskan aturan mesyuarat yang seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Cheka.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Selamat pagi. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya minta izin untuk kemukakan soalan nombor 1.

[Kerajaan Negeri sentiasa berusaha untuk menaik taraf loji air bersih agar permintaan pengguna boleh dipenuhi dari semasa ke semasa.

- (a) Dari tahun 2018 hingga tahun 2020, loji air mana telah dinaik taraf dan berapakah peruntukan telah diluluskan?
- (b) Apakah kesan/manfaat yang akan diberi kepada pengguna?]

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Assalamualaikum WBT. Selamat pagi, salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih YB. daripada Cheka yang bertanyakan soalan loji manakah yang telah dinaikkan taraf air semenjak 2018 hingga tahun 2020 dan sebanyak mana peruntukan yang telah diluluskan.

Untuk makluman Yang Berhormat, daripada tempoh 2018 sehingga 2020, sejumlah RM511 juta telah pun diluluskan bagi tujuan menaik taraf empat Loji Rawatan Air atau pun LRA. Yang pertama ialah di Loji Rawatan Air Jelai, Lipis dengan kos sebanyak RM20 juta, yang kedua Loji Rawatan Air Kerchau, Lipis dengan kos sebanyak RM5 juta, yang ketiga Loji Rawatan Air (LRA) Karak, Bentong dengan kos sebanyak RM40 juta dan yang terakhir adalah Loji Rawatan Air Semambu Fasa 3, Kuantan dengan kos sebanyak RM446 juta. Itu soalan yang pertama.

Yang kedua; Berkaitan dengan apakah kesan manfaat yang akan diberikan kepada pengguna? Secara logiknya mendatangkan kebaikan, faedah kepada pengguna. Yang kedua menyelesaikan masalah, masalah bekalan air yang selalu terganggu. Itu secara logiknyalah ya tapi secara akademiknya, prinsipnya, *detailnya* macam Loji Rawatan Air di Jelai daripada 18 juta liter sehari, dia boleh naik kepada 28.8 juta liter sehari iaitu pertambahan sebanyak 10.8 juta liter sehari dan ini sudah pastilah menyelesaikan masalah bekalan air di bandar Lipis dan kawasan sekitarnya dan pembinaannya dijangka siap pada tahun hadapan 2021.

Loji air yang kedua, loji rawatan air yang kedua di Kechau, Lipis akan dijangka siap pada tahun 2021 juga dan sepertimana saya katakan tadi akan menyelesaikan masalah air di kawasan tersebutlah. Yang ketiga Loji Rawatan Air Karak, Bentong asalnya daripada 8 juta liter sehari kepada 19 juta liter sehari iaitu pertambahan sebanyak 11 juta liter sehari dan ini dijangka siap pada tahun 2020. Soalannya kesan manfaat kepada pengguna ialah menyelesaikan masalah pengguna.

Yang keempat ialah Loji Rawatan Air Semambu Fasa 3, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Daripada 290 juta liter sehari dia akan menjadi 590 juta liter sehari. Pertambahan sebanyak 300 juta liter sehari dijangka siap pada tahun 2025 dan ini sekiranya siap dibina nanti akan menyelesaikan masalah penduduk setempat. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, kita pergi kepada soalan seterusnya. Saya jemput ADUN Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Saya mohon izin kemukakan soalan nombor 2.

[Sila nyatakan perkembangan terkini mengenai penstrukturan semula air di Pahang.]

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Terima kasih Yang Berhormat daripada Triang yang menyatakan, yang bertanyakan perkembangan terkini mengenai penstrukturan air di negeri Pahang. Untuk makluman Yang Berhormat daripada Triang, saya ingin nyatakan di sini bahawa sebenarnya Kerajaan Negeri telah menubuhkan satu pasukan khas yang dianggotai oleh Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri, Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri, Pengarah Tanah dan Galian Negeri, Timbalan SUK Bahagian Pembangunan, Timbalan SUK Bahagian Pengurusan dan Setiausaha Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Pahang.

Pasukan khas ini saya nak cerita sikit Yang Berhormat Yang di-Pertua ya, maknanya penstrukturan air ini adalah satu benda yang sangat serius yang perlu dikaji dengan teliti dan perlu diperhalusi dan sebab itulah Kerajaan Negeri menubuhkan satu pasukan khas sebab dia ada perbincangan, ada perjanjian undang-undang dan sebagainya dengan pihak Kerajaan Negeri, Kerajaan Persekutuan dan juga dengan agensi lain yang terlibat.

Jadi, pasukan khas ini peranannya ialah untuk memastikan proses penstrukturan semula yang melibatkan perundingan dan persetujuan bagi terma-terma yang ditawarkan oleh Kerajaan Persekutuan diperhalusi dan dimuktamadkan. Pasukan khas ini telah pun selesai merundingkan terma-terma tawaran kepada Kementerian Air Tanah dan Sumber Asli. Hasil daripada perjanjian, perbincangan dan sebagainya Kerajaan Negeri telah bersetuju memuktamadkan 3 perjanjian yang terlibat dalam proses penstrukturan itu.

Yang pertama sekali ialah Perjanjian Utama ataupun dengan izin, *Master Agreement* iaitu melibatkan Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Pahang, Pengurusan Air Pahang Berhad dan Pengurusan Aset Air Berhad. Yang ke-2 ialah Perjanjian Pajakan ataupun *Lease Agreement*. Yang ini melibatkan Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB) dan Pengurusan Air Pahang Berhad. Yang ke-3 ialah Perjanjian Kemudahan, *Facility Agreement* iaitu melibatkan Pengurusan Aset Air Berhad dan Pengurusan Air Pahang Berhad.

Perjanjian ini dijangka akan dapat er... ditandatangani sebelum akhir Disember 2020 selepas semua perkara ini mendapat kelulusan akhir Mesyuarat Jemaah Menteri, maknanya kena bawa ke Kabinet dan untuk makluman Yang Berhormat daripada segi Kerajaan Negeri, semuanya telah siap dan kita telah pun hantar ke menteri yang berkenaan untuk bawa kertas ini ke Kabinet jadi kita tunggu sajalah. *On our part* dah *settle* dah. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Soalan tambahan. Selepas penstrukturan semula air di Pahang, apakah impak yang secara terus boleh dirasakan oleh pengguna-pengguna air di Pahang? Impak terbesar?

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sesuatu perkara yang kita buat sudah pastinya mendatangkan manfaat kepada rakyat. Sesuatu perkara yang kita buat perubahan adalah perubahan yang positif kepada rakyat. Begitu juga dengan penstrukturan air ini sudah pastinya ianya mendatangkan kebaikan kepada rakyat dan daripada segi tarif dan sebagainya kita tidak putuskan lagi tetapi ini adalah kuasa Kerajaan Persekutuan setelah berbincang dengan Kerajaan Negeri. Cuma Kerajaan Negeri akan bagi jaminan di sini bahawa kenaikan ini, kita tidak akan membebankan penduduk-penduduk di luar bandar, sepertimana kita naik cukai tanahlah, 10 ekar ke bawah tak kena. Ha, lebih kurang macam tulah ya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Dijemput Yang Berhormat ADUN Tanah Rata.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya di sini mohon kemukakan soalan nombor 3. Terima kasih.

[Nyatakan inisiatif Kerajaan Persekutuan dan negeri Pahang untuk membantu sektor pertanian, dan khususnya sektor pertanian di negeri Pahang bagi mengharungi cabaran ekonomi ekoran penularan wabak COVID-19.]

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Er... terima kasih kepada ADUN Tanah Rata yang telah mengemukakan soalan berkaitan dengan inisiatif er... Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri Pahang untuk membantu sektor pertanian khususnya er... bagi mengharungi cabaran ekonomi ekoran daripada penularan wabak COVID-19 sepertimana kita sedia maklum er... gejala COVID-19 ini menular bukan sahaja di Malaysia tetapi di seluruh dunia.

Secara globalnya semua negara-negara mengalami er... cabaran yang begitu getir dan ini tidak terkecuali negara-negara maju di dunia seperti di Amerika, di Eropah dan lain-lain dan er... sehingga kini usaha er... sedang dibuat untuk memastikan bahawasanya er... utamanya dalam menangani pandemik ini kita mengutamakan keselamatan er... penduduk ataupun rakyat jelata tetapi pada masa yang sama juga dengan adanya langkah-langkah atau SOP yang diperkenalkan ia sedikit sebanyak... bukan sedikit sebanyak maknanya banyak juga menjejaskan er... sektor ekonomi kita dan Malaysia tidak terkecuali.

Jadi dalam konteks ini apabila berlakunya COVID-19 Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri mengambil langkah-langkah yang er... proaktif untuk memastikan er... ekonomi kita dapat dijana dan kalau menyentuh sektor pertanian bekalan makanan... bekalan makanan kita ini dapat terus er... dipertahankan, diperkukuhkan er... rantai er... pembekalannya kerana makanan merupakan er... apa yang ditakrifkan sebagai di bawah *food security*, dengan izin, keselamatan makanan.

Jadi Kerajaan Persekutuan telah pada khususnya memperkenalkan beberapa pendekatan di bawah Kementerian er... Pertanian dan Industri Makanan (MAFI) ya. Semua agensi Jabatan Pertanian, Jabatan Perikanan, Jabatan Veterinar, agensi-

agensi bawah Kementerian, FAMA, LPP telah mengambil inisiatif untuk membantu kumpulan sasar masing-masing.

Contohnya, Jabatan Pertanian telah memperkenalkan Program Pertanian Bandar di bawah inisiatif Pelan Jana Semula Ekonomi Negara ataupun (PENJANA) dan bawah program ini er... antara yang diperkenalkan ialah pertanian bandar ini bertujuan membantu mengurangkan kos sara hidup penduduk bandar dan pinggir bandar bagi mewujudkan interaksi sosial serta menjamin bahan makanan yang dikeluarkan selamat untuk dimakan.

Jadi dalam inisiatif ini er... Jabatan Pertanian telah menyalurkan er... bantuan dalam bentuk input-input pertanian seperti benih, baja malahan memberikan er... kursus teknikal dan nasihat er... kepada mereka yang terlibat dan er... dalam konteks ini Jabatan Pertanian telah ataupun kerajaan melalui Jabatan Pertanian telah memperuntukkan RM600,000.00 bagi tahun 2020 untuk memberi manfaat kepada lebih kurang 1,700 individu dan 30 komuniti untuk melaksanakan er... Projek er... Pertanian Bandar ini.

Di samping itu juga, bagi membantu golongan B40 er... di bawah Jabatan Pertanian juga dilaksanakan program peningkatan pendapatan golongan ini dengan projek tanaman kontan, sayur-sayuran dan rempah ratus dan ini merupakan program di mana er... input-input pertanian juga di... er... diberikan dan kaedah pertanian fertigasi diperkenalkan dan er... insiatif ini er... melibatkan hampir RM1 juta lebih kurang dalam RM979,000.00 kepada 75 orang petani er... bagi membantu golongan yang dinyatakan.

Malahan pihak Kerajaan Pusat juga melalui LPP Pahang telah er... memperuntukkan atau meluluskan sejumlah RM4.6 juta di mana LPP telah mengagihkan bantuan kepada 23 PPK di seluruh negeri Pahang dan er... projek yang dicadangkan ialah projek berbentuk fertigasi, ternakan termasuk juga ini er... projek bagi *aquaculture* seperti ternakan ataupun er... projek ikan keli di seluruh er... negeri Pahang, insya-Allah.

Dan er... di bawah er... Jabatan Veterinar juga memperuntukkan ataupun melaksanakan program dinamakan sebagai Program Rezeki Ternak yang er... nilainya berjumlah lebih kurang RM1 juta dan dianggarkan lebih kurang 387 penternak er... yang terdiri daripada kumpulan penternak kecil dan sederhana menerima bantuan seperti makanan ternakan, bahan binaan, peralatan dan ternakan itu sendiri.

Manakala di bawah Jabatan Perikanan, Jabatan Perikanan juga telah er... membantu dalam tempoh PKP yang diperkenalkan sehingga Jun 2020 yang lalu dengan er... memberikan bantuan kepada penternak-penternak er... khususnya sama ada nelayan er... laut, nelayan yang melaksanakan er... aktiviti *aquaculture* sama ada er... sungai, dalam kolam mahupun tasik dan er... ini telah dapat membantu memastikan bekalan er... ikan kepada pengguna dapat disalurkan.

Dan yang paling penting sekali Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, semasa Perintah Kawalan Pergerakan dilaksanakan oleh Kerajaan Pusat, agensi-agensi di bawah Kementerian Pertanian telah membantu memudahkan iaitu dengan mengeluarkan surat kebenaran pergerakan merentasi sempadan dan juga mentakrifkan aktiviti-aktiviti pertanian ini di bawah perkhidmatan *essential*, penting, *the essential services*.

Jadi kalau kita er... perhatikan bahawasanya terdapat er... surat-surat yang telah dikeluarkan oleh Jabatan Pertanian ya kepada pengusaha-pengusaha misal contohnya di negeri Pahang sendiri er... pengeluaran surat pengesahan dalam aktiviti rantai pembejalan dan pemasaran makanan telah dikeluarkan sehingga maknanya pada tempoh sehingga Mei 2020 terdapat 2,432 surat-surat seumpama ini telah pun dikeluarkan bagi membolehkan ini pergerakan untuk er... memasarkan hasil-hasil pertanian dilaksanakan bagi semua daerah.

Dan er... pada masa yang sama juga Jabatan Pertanian mengeluarkan notis pengoperasian premis input pertanian seperti baja dan racun dan ini melibatkan 103 premis di Negeri Pahang Darul Makmur dan pada masa yang sama untuk makluman, Agrobank juga telah menyediakan kemudahan-kemudahan pinjaman kepada petani, penternak dan nelayan dan pinjaman ini dikeluarkan untuk membantu er... petani, penternak dan nelayan ini meneruskan er... aktiviti mereka dalam tempoh COVID-19 dan baru-baru ini Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, dalam pembentangan bajet yang dibentangkan oleh er... Yang Berhormat Perdana Menteri juga er... merangka ataupun mencadangkan beberapa bantuan ataupun skim untuk membantu petani, penternak dan nelayan yang terkesan akibat daripada COVID-19. Terima kasih.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Untuk... difahamkan... untuk pertanian yang melibatkan penggunaan tanah, adakah pihak kerajaan pertimbang untuk memberikan mana-mana potongan cukai ke ataupun rebate dalam mana-mana bentuk untuk pengusaha pertanian yang berskala kecil? Terima kasih.

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Terima kasih er... rakan daripada Exco Benta.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Bagi mereka yang berskala kecil ini, semasa kita menaikkan cukai tempoh hari kita tak naikan cukai mereka. 10 ekar ke bawah saya baru sebut tadi, 10 ekar ke bawah cukai sama sepertimana 26, 27 tahun yang lalu. Maknanya tidak ada kenaikan dan kalau sekiranya ada lagi perlu bantuan daripada kerajaan untuk kita bagi *rebate*, kupon dan sebagainya, perkara ini boleh dibawa ke pengetahuan pihak kerajaan dan kerajaan akan tengok.

Sekiranya ada boleh menambahkan hasil, boleh melipatgandakan lagi hasilnya, kerajaan boleh bagi tak ada masalah. Sebab kerajaan selama ini pun daripada berapa

kali dah kita pertimbangkan kenaikan cukai, kita bagi *rebate* bagi diskaun dan sebagainya. Maknanya kerajaan yang ada pada hari ini boleh berbincang dan boleh berundinglah Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah...

YB. CIK LEONG YU MAN

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila, Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Er... Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saya difahamkan untuk peneroka-peneroka FELDA yang mempunyai tanah melebihi 10 ekar. Sebagai contoh 10.1, 10.2 tetapi mereka masih ditawarkan kadar er... cukai tanah bawah 10 ekar. Adakah polisi ini juga boleh diamalkan kepada pekebun-pekebun kecil yang lain bahawa sekiranya keluasan tanah sedikit sahaja melebihi 10 ekar tetapi mereka masih boleh menikmati kadar cukai bawah 10 ekar tanah... bawah 10 ekar?

YAB. DATO' SRI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
10 ekar ke bawah tak kena tetapi dalam masa yang sama kepada peneroka-peneroka FELDA, tanah mereka yang lebih 10 ekar pun tak kena. Ini jelas, kita dah... kita dah bagitahu daripada awal lagi. 10 ekar ke bawah, peneroka FELDA, pekebun kecil dan sebagainya. Tak kena kan? Kampung Baru Cina dan sebagainya. Jadi kita tahu. Insya-Allah bila kita buat sesuatu benda, yang pertama sekali saya bersama rakan-rakan Exco pastikan adakah perkara ini membebaskan rakyat atau tidak? Kalau membebaskan rakyat kita tak buat tapi kalau tanah yang syarikat-syarikat yang besar dan sebagainya, bayar hasil yang... yang sikit jadi ini tidak adil kepada... kepada kerajaan dan juga kepada rakyat yang mempunyai tanah yang sikit.

Sebab sepatutnya mereka mempunyai tanah yang besar, berskala besar mereka kena membayar cukai kepada Kerajaan Negeri sebab kita ada komitmen kita sepertimana yang saya katakan tadi dan kerajaan yang ada pada hari ini insya-Allah apa yang kita dapat kita akan serah balik kepada rakyat sepertimana pembentangan bajet saya pada pagi semalam. Ha jadi er... Yang Berhormat daripada Triang saya ingat sebelum bertanya soalan elok buat study sikit ya sebab peneroka FELDA tidak terlibat. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, kita pergi kepada soalan seterusnya...

YB. CIK LEONG YU MAN

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya... baik. Sila.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Boleh?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baik.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua,
Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Dewan ni, untuk pekebun-pekebun di Cameron Highlands di daerah Cameron Highlands mereka ni semua pekebun-pekebun ni yang er... bertaraf yang sebelum ni TOL yang sekarang mereka membuat sewaan daripada Pahang Corp. Mereka ni semua dikenakan satu kadar sewaan yang sama. Tak kiranya mereka besar ke, kecil ke, 1 ekar, 2 ekar, 10 ekar pun sama. Mereka dikenakan kadar sewaan yang sama iaitu RM4,500.00 untuk 1 ekar tanah er... untuk pekebun-pekebun di Cameron Highlands.

Oleh itu saya di sini juga nak tanya juga. Adakah pihak kerajaan juga menimbang untuk memberikan satu mekanisme ataupun polisi yang fleksibel untuk pengusaha yang berskala kecil er... katanya er... pekebun yang di bawah 5 ekar ataupun di bawah 3 ekar diberikan mereka satu potongan cukai ke ataupun er... potongan dari kadar sewaan. Adakah pihak kerajaan akan menimbang? Sebab untuk pekebun di Cameron Highlands ni mereka dikenakan kadar sewaan yang sama. Terima kasih.

YAB. DATO' SRI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Kita tak boleh banding Cameron Highlands dengan di tanah biasa ni. Sebab Cameron Highlands ini *yield* dia tinggi. Apa dia punya pulangan, dia punya hasil, pendapatan dan sebagainya sangat berbeza. Sebagai contohnya kalau padi di Rompin, *yield* dia mungkin 2.5 tan per hektar tapi kalau di Sekinchan dengan Kedah mencecah 8 hingga 10 tan. Jadi sebab itulah berbeza, *handicap* dia tak samalah Yang Berhormat ya.

Tanah yang di... tanah yang di tanah biasa ni, *yield* dia rendah, di Cameron Highlands *yield* dia tinggi. Bila *yield* tinggi, pendaftaran pun tinggi dan sudah tentu apa ni dia punya bayaran sewaan, *charge* dan sebagainya tidak sama. Sebagai contohnya, buat rumah di Cameron Highlands kalau rumah kos rendah berbanding dengan tempat biasa ni sama dengan Pulau Tioman sebab kos dia tinggi. Nak bawa naik ke atas, Tioman... nak kena gunakan bot dan sebagainya.

Tapi walau bagaimanapun, sepertimana saya katakan tadi sebab permintaan Yang Berhormat daripada ADUN Tanah Rata sama ada kerajaan boleh pertimbangkan atau tidak? Boleh kemukakan cadangan, bagi alasan yang baik, kukuh dan sebagainya. Kalau rasionalnya bagus, menguntungkan kedua-dua pihak, Kerajaan Negeri akan pertimbangkan. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Saya jemput soalan seterusnya, Yang Berhormat ADUN daripada Semantan.

YB. DATO' NOR AZMI BIN MAT LUDIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 4.

[Penubuhan Majlis Wanita Negeri Pahang adalah merupakan suatu komitmen pihak Kerajaan Negeri untuk terus memperkasakan wanita dalam pelbagai bidang termasuk memberi peluang sama rata kepada golongan ini untuk bersama-sama membangunkan negeri. Apakah statistik dan jenis bantuan yang telah disalurkan untuk pembangunan wanita dalam konteks memperkasakan wanita di negeri Pahang ini? Bagaimanakah cara untuk golongan wanita lain di bawah memperolehi manfaat tersebut?]

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Bagi menjawab soalan Wakil daripada Semantan. Saya ingin memaklumkan bahawa Majlis Pembangunan Wanita Pahang ataupun MPWP telah diumumkan penubuhannya pada September 2019 oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar di Majlis Sambutan Hari Wanita Negeri Pahang 2019 dan penubuhan MPWP secara rasmi hanya dapat dilaksanakan pada bulan Januari tahun ini dan manakala Unit Pembangunan Wanita Negeri Pahang juga telah diwujudkan pada bulan Januari tahun yang sama tahun ini sebagai urus setia rasmi kepada MPWP.

Dan setakat ini, walaupun belum setahun penubuhan MPWP dan Unit Wanita, kita telah berjaya mengadakan pelbagai program termasuk menyampaikan sumbangan untuk mereka yang golongan wanita yang terkesan akibat COVID-19 kepada 2,100 keluarga wanita di seluruh negeri Pahang iaitu bantuan berbentuk makanan... barangan makananlah ya dan bantuan *pampers* kanak-kanak serta dewasa kita telah salurkan kepada 700 keluarga wanita di seluruh negeri Pahang. Dan ini melibatkan perbelanjaan berjumlah RM140,000.00 melalui peruntukan Kerajaan Negeri.

Dan dalam isu permasalahan wanita pula, MPWP memainkan peranan sebagai pemudah cara menyalurkan permasalahan wanita kepada Pusat Khidmat Aduan Wanita Negeri Pahang ataupun er... Kaunter Aduan Wanita di Unit Pembangunan Wanita Negeri Pahang yang berada di UTC Kuantan. Sepanjang tempoh 5 bulan daripada bulan Februari sehingga Oktober, MPWP telah menyalurkan 56 kes wanita yang melibatkan kes penderitaan fizikal dan mental, kes rumah tangga, kes undang-undang, kes bantuan hospital, pendidikan anak-anak, kes anak *autism*, kes anak tiada surat pendaftaran kelahiran dan kad pengenalan.

Daripada 56 kes ini, 28 kes telah pun dapat diselesaikan dengan kerjasama jabatan serta agensi berkaitan. MPWP juga telah menjalankan program-program komuniti dan sosial dan setakat ini sebanyak 157 program telah pun dilaksanakan di seluruh negeri Pahang dan MPWP juga turut menjalankan program kebajikan dan setakat ini telah berjaya membuat 569 siri ziarah serta lawatan.

Dan MPWP juga membantu Jabatan Pembangunan Wanita Pahang di bawah Kementerian Pembangunan Wanita untuk memberikan taklimat Bantuan Khas Ibu Tunggal di bawah PENJANA dan setakat ini, kita telah pun menerima ataupun telah

diluluskan ya permohonan ibu tunggal seluruh negeri Pahang seramai 4,281 orang dan golongan wanita lain boleh memperolehi manfaat yang disebutkan di atas dengan menyertai Majlis Pembangunan Wanita di peringkat Parlimen dan ianya terbuka kepada semua NGO wanita di negeri Pahang tanpa mengira bangsa dan agama. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan seterusnya dijemput Yang Berhormat ADUN Beserah.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya kemukakan soalan nombor 5.

[Kelas Al Quran dan Fardhu Ain (KAFA) menjadi satu sistem pendidikan kerohanian yang penting bagi anak-anak.

- (a) Adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk mewajibkan setiap anak-anak berumur 7 hingga 11 tahun mengikuti pengajian KAFA ini?
- (b) Berapakah jumlah perbelanjaan yang telah dikeluarkan oleh Kerajaan Negeri bagi membiayai kelas KAFA termasuk pembangunan di negeri Pahang dari tahun 2015?
- (c) Berapa buah sekolah di negeri Pahang yang telah mengadakan kelas KAFA mengikut daerah dan jumlah pelajar setiap daerah?

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada sahabat saya ADUN Beserah yang telah menanyakan mengenai sekolah er... Al-Quran dan Fardhu Ain (KAFA); "Adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk mewajibkan setiap anak-anak berumur 7 hingga 11 tahun untuk mengikuti pengajian KAFA ini?"

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Kerajaan Negeri memang amat menyedari bahawasanya apa yang disabdakan oleh Rasulullah SAW [Bacaan dalam Bahasa Arab] "Barang siapa yang dikehendaki oleh Allah SWT kepada individu itu satu kebaikan, maka diberi jalan mudah untuk mereka memahami urusan agama mereka".

Justeru itu, Kerajaan Negeri telah melaksanakan kelas pengajian KAFA ini dan Fardhu Ain di seluruh negeri Pahang. Walaupun demikian, tidaklah diwajibkan kepada pelajar-pelajar ataupun calon-calon yang ingin memasuki kelas KAFA.

Namun demikian, kelas pengajian KAFA ini, sangat-sangat mendapat sambutan yang hangat daripada anak-anak kita sama ada di kampung-kampung, di taman-taman ataupun di bandar dan dia telah dilaksanakan dan diuruskan oleh Jabatan Agama Islam Pahang dengan bantuan JAKIM, Jabatan Kemajuan Islam Malaysia bagi memastikan pembelajaran ini dapat dilaksanakan dengan sebaik-baiknya. Kerajaan Negeri sangat memberi komitmen dan galakan kepada anak-anak kita supaya mereka mengambil pengajian ini.

Soalan yang er... berikutnya daripada KAFA ini, er... ADUN Beserah menanyakan; “Berapakah jumlah pembelajaran yang dikeluarkan oleh kerajaan... perbelanjaan yang dikeluarkan oleh Kerajaan bagi membiayai kelas KAFA termasuk pembangunan di negeri Pahang dan dari tahun 2015?”

Bagi menjelaskan soalan perbelanjaan ini, semenjak tahun 2015 kerajaan telah membelanjakan lebih daripada RM29 juta setahun, 2016 - RM56 juta, 2017 - RM33 juta, 2018 - RM35 juta, 2019 - RM30 juta, 2020 iaitu tahun ini sebanyak RM33 juta.

Seterusnya, sahabat saya daripada Beserah menanyakan; “Berapakah buah sekolah di negeri Pahang yang telah mengadakan kelas KAFA mengikut daerah?” Seluruh Pahang kita telah memiliki lebih 70 er... 3,000 buah sekolah dan 74,000 orang pelajar Dato’ Sri Yang di-Pertua. Terima kasih banyak Dato’ Sri.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Soalan tambahan. Terima kasih diucapkan kepada Wakil Kerajaan di atas jawapan yang diberikan. Cuma soalan tambahan saya er... daripada jawapan tersebut, apakah sebenarnya halangan yang... di pihak Kerajaan untuk mewajibkan pelajar-pelajar kita ini menyertai kelas KAFA. Apakah halangan-halangan utama er... yang... yang menyebabkan kita tidak dapat nak mewajibkan pelajar-pelajar ini menyertai kelas KAFA? Terima kasih.

YB. DATO’ SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato’ Sri Yang di-Pertua,
Tidak ada sebarang halangan untuk menyunatkan ataupun mewajibkan pelajar ini belajar. Jadi kalau dia orang nak belajar, dia orang boleh belajar. Inisiatif peribadi, ibu bapa sepatutnya mendidik anak dia [Bacaan dalam Bahasa Arab] “Ajar anak-anak kamu untuk belajar agama.”

Jadi, apa namanya kita bersyukur Dato’ Sri Yang di-Pertua, era 70-an dulu memang kurang orang belajar KAFA ini dan kita pun kurang menyediakan kemudahan, tapi di era 80-an, 90-an dan sekarang ini, dengan komitmen kerajaan yang bersungguh-sungguh untuk memastikan anak-anak kita mendapat pendidikan asas agama ini, kita tengok sekarang ini, orang baca khutbah pun tak pelat dah. Kalau 70-an, 80-an dulu, komited tu dia baca kemetot Dato’ Sri Yang di-Pertua. Jadi banyak perkataan-perkataan yang tidak disebut dengan betul.

Sekarang ni, masya-Allah [Bacaan dalam Bahasa Arab], Tok Khatib pun dah fasih makna menyebut kalimah-kalimah dan Ahli-ahli Dewan ini kalau kita suruh berkhotbah pun dah fasih, kerana apa? Kerana adanya produk KAFA yang telah disediakan oleh kerajaan. Terima kasih Dato’ Sri Yang di-Pertua.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Soalan tambahan yang kedua...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan tambahan? Sila.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Soalan tambahan yang kedua. Terima kasih di atas penjelasan Wakil daripada kerajaan cuma saya mengharapkan jika tidak ada sebarang halangan yang boleh mewajibkan anak-anak, kita ambil pendekatan er... perancangan tempoh tiga tahun daripada sekarang ke, setahun, dua tahun daripada sekarang. Mulai tahun 2023 semua pelajar berusia tujuh tahun wajib, semua sekolah wajib menyertai kerana dari apa yang dinyatakan oleh Wakil Kerajaan tadi kebbaikannya terlalu banyak. Pembentukan keperibadian anak-anak ini penting. Jadi kalau itu menjadi satu benda utama, maka kita tidak ada halangan dan sepatutnya kita mewajibkan anak-anak di negeri Pahang menyertai kelas KAFA ini, tidak ada pilihan.

Hah... yang ini yang... yang kita... kita harap dan juga kita mengeluarkan perbelanjaan purata RM30 juta setahun daripada tempoh 5 tahun lalu. RM30 juta setahun ini besar jika dibandingkan dengan perbelanjaan negeri kita, maka kita perlukan hasil dan pulangan yang baik dan besar juga berdasarkan apa perbelanjaan yang kita buat. Maka mewajibkan anak-anak ini menyertai kelas KAFA, saya rasa mampu untuk nak memberikan pulangan yang lebih baik untuk generasi akan datang. Terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Cadangan sahabat saya daripada Beserah ini amatlah baik dan insya-Allah kita boleh pertimbangkan untuk mewajibkan ataupun bagaimana caranya. Walaupun sebenarnya kita nampak kesan daripada KAFA ini sungguh baik. Kita tengok sendiri bukan sahaja orang Islam, yang bukan Islam pun dah pandai membaca dalil-dalil, hadis dan ayat Al-Quran kerana apa? Pengaruh daripada KAFA ini telah memberikan kesan positif. Insya-Allah kita boleh pertimbangkan seandainya perkara ini apa er... dapat kita laksanakan. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Minta laluan. Boleh? Nak tumpang tanya ya. Yang pelajaran KAFA ini adakah untuk sekolah-sekolah Islam sahaja ataupun Sekolah Kebangsaan ataupun dimasukkan juga ke sekolah-sekolah *vernacular*? Terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Setakat ini tidak ada di Sekolah-sekolah Jenis Kebangsaan kelas KAFA tapi kalau seandainya apa... ada permintaan daripada Sabai, saya boleh usahakan bantu untuk adakan kelas KAFA di mana-mana sekolah berkenaan. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah. Soalan seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Semambu.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua, saya mewakilkan kawan saya mengemukakan soalan nombor 6.

[Masalah keselamatan jalan dan trafik di bandar Kuantan

- (a) Adakah penarafan jalan ke 4 lorong untuk Jalan Sungai Lembing sehingga ke Taman Impianku atau tol simpang lampu trafik akan bermula dan bila penarafan dijadualkan?
- (b) Masalah Jalan Haji Ahmad, Kuantan yang tidak rata membahayakan pengguna jalan raya, adakah Kerajaan Negeri dan agensi terbabit akan membuat penaiktarafan untuk jalan tersebut?

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua,
Soalan daripada Semambu menyentuh soal keselamatan jalan dan trafik di bandar Kuantan. Saya kalau boleh nak dapat sedikit penjelasan daripada Wakil Semambu tapi dia tidak ada, jadi saya kongsi sedikit ayatnya agar saya tidak salah faham tentang soalan ini.

Soalan pertama; Adakah penarafan jalan ke 4 lorong untuk Jalan Sungai Lembing sehingga ke Taman Impianku atau tol simpang lampu trafik akan bermula dan bila penarafan dijadualkan? Saya rasa penarafan ini mungkin penaiktarafan ataupun pembesaran maksudnya. Untuk soalan yang pertama ini sebenarnya cadangan untuk naik taraf Jalan Sungai Lembing dari Kampung Padang hingga ke Simpang Tol Bukit Goh telah dipohon dalam Rancangan Malaysia Ke-12 (RMK-12) dan projek ini akan dilaksanakan apabila kelulusan diperolehi.

Soalan kedua; Wakil daripada Semambu adalah masalah Jalan Haji Ahmad, Kuantan yang tidak rata membahayakan pengguna jalan raya, adakah Kerajaan Negeri dan agensi terbabit akan membuat penaiktarafan untuk jalan tersebut?

Jadi, ini pun saya rasa satu soalan yang kurang tepat. Er... sebenarnya Jalan Haji Ahmad, Kuantan merupakan sebuah Jalan Persekutuan. Jadi kita tak nampak jalan buat masa ini untuk dinaik taraf dengan ruang persekitaran yang ada. Apa yang dibuat oleh kerajaan melalui JKR apabila berlakunya kerosakan jalan, kita akan membuat penyelenggaraan. Jadi untuk jalan ini, notis kerosakan ataupun *notice of defect* telah pun dipohon kepada JKR bagi kerja-kerja membaiki jalan yang rosak dan akan dilaksanakan apabila peruntukan diterima, Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Boleh saya...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

...mohon bertanya...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Pulau Manis.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

...seperti Sabai tadi sebab saya perhatikan Semambu ni tak ada daripada hari semalam dah. Jadi, hari ni soalnya pun telah diwakilkan kepada rakannya daripada Teruntum. Jadi boleh pihak Dewan menyatakan Semambu ni ada di mana?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat Semambu dia sekarang ni bercuti. Bercuti dan ada seminar di negeri China.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan tambahan. Terima kasih er... Wakil Kerajaan. Sebenarnya saya tinggal di Jalan Haji Ahmad. So, saya fahamlah kenapa jalan dibangkitkan oleh er... kawan saya. Saya nak mintak tanya kenapa selepas jalan dibaiki tak lamanya akan rosak semula. Adakah er... tar yang diturapkan itu tidak mengikut spesifikasi atau er... *just a simple-simple* kita cakap cincai-cincaillah er... turap dan er... untuk yang lubang-lubang yang besar, yang seperti dekat... yang *corner* dekat... yang dekat Taman Tunas Jaya 1 tu. Memang selalu, boleh katakan 2, 3 bulan mesti lubang. Er... mintak pihak kerajaan.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Susah juga saya nak menjawab soalan Wakil kepada Wakil Semambu ni. Er... ringkasnya pada fahaman saya Dato' Sri Yang di-Pertua, apa sahaja di dunia ini apabila dia bermula, akan berakhir, ya. Kita pun lahir kecil, jadi besar, lepas tu kecut, lepas tu meninggal, reput dalam tanah.

Jadi dalam hal soal jalan ini ada macam-macam sebab berkemungkinan yang boleh merosakkan jalan itu. Mungkin disebabkan oleh, contohnya sekarang ni Yang Berhormat, musim hujan sebagai contoh. Dalam membina jalan yang elok ni ada macam-macam kaedah kalau jalan kita buat menggunakan tar. Tar itu ada kalanya dia alah kepada air sebagai contoh. Jadi kalau kita nak tahan lama kita buat jalan konkrit simen itu. Tapi tak sedap pulak naik Yang Berhormat dia bergetar, bergegar je kan.

Jadi susah untuk saya menjawab soalan Yang Berhormat itu. Walau bagaimanapun sekiranya ada sebarang kecuaihan dari segi pelaksanaan jalan ataupun penyalahgunaan jalan ya er... bolehlah diadukan kepada pihak JKR ataupun kepada saya sendiri. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Saya jemput soalan seterusnya, ADUN Tahan. Yang Berhormat ADUN Tahan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Assalamualaikum WBT. Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 7.

[Mohon pihak kerajaan nyatakan pendekatan dan persiapan dalam menangani isu kehilangan pekerjaan dan pengangguran dalam tempoh COVID-19 terutamanya di kalangan belia dan anak muda?]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Juga terima kasih kepada ADUN Tahan atas er... soalan yang dibangkitkan iaitu mohon pihak kerajaan nyatakan pendekatan dan persiapan dalam menangani isu kehilangan pekerjaan dan pengangguran dalam tempoh COVID-19 terutamanya di kalangan anak muda, belia di negeri Pahang?

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Melalui Kementerian Belia dan Sukan Malaysia (KBSM) telah berusaha menangani isu kehilangan pekerjaan dan pengangguran dalam tempoh COVID-19 terutamanya di kalangan belia ataupun anak muda melalui inisiatif yang pelbagai. Dilaksanakan oleh KBS iaitu antara lainnya melancarkan Skim Perantisan Nasional ataupun SPN pada 23 Julai 2020 yang lalu.

Sehingga 3... tarikh 3 Ogos 2020, seramai 903 orang belia telah berdaftar untuk SPN. Skim ini bertujuan untuk memberi pendedahan, pengalaman bekerja kepada golongan belia melalui jaminan pekerjaan oleh syarikat atau organisasi terbabit serta membantu melonjakkan kebolehpasaran belia semasa tempoh COVID-19.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Selain itu, inisiatif lain yang dilaksanakan oleh Kementerian Belia dan Sukan adalah menerajui pembangunan *Single Landing Page*, dengan izin atau Pusat Sehenti yang dinamakan Sistem MyBelia. Sistem ini menyediakan maklumat bersepadu mengenai inisiatif disediakan kerajaan dan bukan kerajaan yang merangkumi peluang pekerjaan, penciptaan pekerjaan, latihan dan kemahiran serta dana dan juga kemudahan yang ditawarkan.

KBS juga melalui inisiatif seterusnya melaksanakan program MyGIG dengan kerjasama Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia (MDEC) pada Jun yang lalu. Ia bertujuan untuk meningkatkan pembabitan belia dalam ekonomi atau Ekonomi Perkongsian bagi menjana pendapatan, sama ada secara sampingan ataupun kekal. Program ini terdiri daripada MyGIG Servis yang menggunakan platform e-Rezeki, dengan sokongan Majlis Belia Malaysia (MBM) sebagai rakan strategik. Program ini dijangka memberi manfaat kepada 1,000 orang belia yang mana 578 orang sudah berdaftar.

MyGIG Freelance, dengan izin menerusi platform *Global Online Workforce* ataupun GLOW dijangka memberi manfaat kepada 1,000 orang dan sehingga kini 623 orang sudah mendaftar. Program ini memperkenalkan peluang pekerjaan baharu secara digital dengan kemahiran tertentu seperti *programming*, pereka grafik dan lain-lain perkhidmatan bernilai tambah yang tinggi.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Menjawab soalan ini juga Kerajaan Negeri melalui PERKESO iaitu salah satu iaitu agensi yang menangani hal ehwal pekerja melalui Akta Perkhidmatan Pekerja 155 telah melakukan beberapa usaha membantu golongan yang kehilangan pekerjaan di negeri Pahang. Antara langkah-langkah dan tindakan yang diambil adalah seperti berikut Yang Berhormat Yang di-Pertua.

Pertama; Faedah Kewangan Sistem Insurans Pekerjaan atau singkatannya SIP ataupun S.I.P. Daripada statistik di EIS Centre PERKESO, bagi negeri Pahang sehingga 30 Oktober 2020 seramai lebih kurang 2,217 orang pekerja yang kehilangan pekerjaan dan telah membuat permohonan Faedah S.I.P yang saya sebutkan tadi iaitu Faedah Kewangan Sistem Insuran Pekerjaan. Berdasarkan statistik pembayaran faedah S.I.P. atau SIP dari Cawangan Kewangan Insurans Pekerjaan, Ibu Pejabat PERKESO sehingga Oktober sejumlah RM8,600,000.00 telah dibayar mengikut tuntutan Elaun Mencari Pekerjaan ataupun E.M.P ringkasnya yang telah dipohon.

Yang kedua; Faedah Latihan Sistem Insurans Pekerjaan, S.I.P. atau SIP juga. Selain daripada faedah kewangan yang ditawarkan, S.I.P. atau SIP juga menawarkan faedah latihan bagi mereka yang kehilangan pekerjaan di mana mereka yang tidak bernasib baik ini diberi peluang untuk meningkatkan kemahiran mereka melalui latihan atau kursus oleh penyedia latihan yang berdaftar dengan PERKESO. PERKESO akan menanggung yuran latihan sebanyak maksimum RM4,000.00 serta membayar elaun latihan kepada peserta di antara RM10.00 hingga RM20.00 bergantung kepada tempoh hari latihan yang disertainya.

Yang ketiga; Faedah Bantuan Pencarian Pekerjaan Sistem Insurans Pekerjaan, SIP atau S.I.P yang saya sebutkan tadi. Menerusi kaedah sokongan secara individu oleh Pegawai Perkhidmatan Pekerjaan PERKESO kepada mereka yang kehilangan pekerjaan atau Orang Berinsurans, OB. Ini bukan OB yang golf tu Yang Berhormat Yang di-Pertua. Ini OB, Orang Berinsurans yang berdaftar dengan Program Penempatan Pekerjaan Semula. Mereka akan dibantu dengan aktiviti pencarian pekerjaan seperti jawatan-jawatan kosong yang bersesuaian, temu duga terbuka dan karnival kerjaya yang sedang berlangsung serta sebarang bengkel kebolehpekerjaan atau peningkatan kemahiran yang diadakan berhampiran.

Selain itu, perkhidmatan kaunseling juga disediakan oleh Pegawai Perkhidmatan Pekerjaan PERKESO bagi mengenal pasti jurang kemahiran dan masalah yang dihadapi oleh Orang Berinsurans dalam membantu membuat pilihan dan hala tuju kerjaya.

Yang keempat; Melalui Portal Pekerjaan ataupun *MYFutureJobs*. Ini antara satu yang er... perkara sangat-sangat penting iaitu PERKESO telah mewujudkan sebuah portal pekerjaan baharu iaitu Portal *MYFutureJobs* ya, bagi membantu para majikan mengiklankan kekosongan jawatan yang tersedia serta membantu golongan pencari kerja di luar sana memohon jawatan kosong yang diiklankan di seluruh negara Malaysia.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Berdasarkan statistik dari EIS Centre PERKESO sehingga September 2020, seramai 1,280 orang eh *no sorry* er... 1,280 majikan di negeri Pahang telah berdaftar dengan Portal *MYFutureJobs* dan menawarkan hampir 11,835 kekosongan jawatan dan yang akhir sekali, yang kelima; Program Karnival Pekerjaan dan Temuduga Terbuka.

PERKESO Negeri Pahang telah menganjurkan beberapa program Karnival Pekerjaan dan temu duga terbuka dan data yang dibekalkan di sini kalau er... melihat kepada data-data ini jumlah temu duga... temu duga terbuka melibatkan di daerah Kuantan, Temerloh, Bentong dan er... tambahan juga di... *career* ataupun di tempat-tempat yang lain oleh *job fair* juga melibatkan daerah Chini, Rompin, Pulau Tioman, Lipis ya. Ini antara er... perkara-perkara ataupun lokasi-lokasi yang telah dilaksanakan oleh pihak er... PERKESO. Sekian, terima kasih Yang Berhormat.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila, Tahan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Er... di antara golongan yang terjejas dan juga terkesan er... akibat COVID-19 itu adalah golongan peniaga dan juga penjaja kecil di pasar malam dan juga di pekan-pekan sehari.

Saya didatangi oleh ramai peniaga dan penjaja-penjaja kecil pasar malam dan juga pekan sehari di kalangan belia terutamanya yang mana ada di kalangan mereka yang hampir 7 bulan tidak berniaga kerana pasar-pasar malam yang mereka er... berniaga sebelum ini yang mendatangkan pulangan yang besar tidak beroperasi.

Macam di tempat saya di dalam DUN Tahan, Pasar Malam Jerantut Feri, Pasar Malam FELDA Padang Piol, FELDA Sungai Retang dan juga Kuala Tahan antara pasar malam yang memberikan pulangan besar kepada penjaja-penjaja tidak dibuka sehingga sekarang dengan alasan SOP. Pasar malam ini untuk makluman diselenggara oleh JKKK.

Bila saya merujuk kepada Ketua-ketua Kampung, mereka tidak bersedia untuk membuka dengan alasan SOP yang... yang ketat. Oleh kerana itu, saya ingin bertanya adakah Kerajaan Negeri bersedia untuk mengkaji semula SOP-SOP tersebut supaya boleh membuka, memberi ruang dan peluang er... kepada peniaga-peniaga ini untuk berniaga. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Terima kasih dan terima kasih juga pada ADUN Tahan yang er... begitu prihatin terhadap permasalahan di kawasan bukan sahaja ADUN Tahan mana ADUN Tioman pun sama. Er... kita melihat Kerajaan Negeri dalam usaha menangani masalah anak-anak muda bahkan peniaga-peniaga kecil yang lain.

Sehingga kini, Kerajaan Negeri telah meluluskan bagi satu contoh er... membenarkan sesiapa sahaja boleh berniaga di rumah dan juga kediaman tetapi perlu mengikuti er... panduan-panduan yang diselaraskan oleh pihak PBT setempat. Dan er... baru-baru ini kita lihat Tan Sri Annuar Musa sebagai contoh, membuka seluas-luasnya peluang perniagaan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan sebagainya.

Ini telah dilakukan oleh Kerajaan Negeri di Pahang kita dan saya lihat er... cadangan oleh ADUN Tahan ini sangat baik er... ada kesinambungan apa yang Kerajaan Negeri buat dan kita berharap PBT sebenarnya bukan tak nak bagi. Saya sendiri pun menghadapi satu ketika didatangi oleh Ketua Kampung sendiri ya menanyakan bagaimana keadaan agak dah stabil er... masjid pun dah dibuka tapi pasar malam sukar untuk diberi kebenaran mengadakan pasar malam tersebut.

Alasannya ialah RELA tak cukup untuk menjaga lalu masuk pengunjung-pengunjung di pasar malam kerana mereka tidak mahu berkompromi kerana apa yang akan berlaku sekiranya tidak ada pematuhan dan pelanggaran kepada SOP-SOP tersebut kesan dia lebih besar iaitu kita takut er... inilah wabak COVID-19 ini.

Jadi walau bagaimanapun, sebagai inisiatif yang baik, kita akan cuba melihat juga er... kepada mana-mana pihak yang er... bermasalah dari segi membuka pasar malam, boleh majukan kepada pihak PBT dan juga Wakil Rakyat atau wakil er... Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang di kawasan tersebut untuk menilai dan mengkaji semula dan saya mengharapkan dapat satu tindakan yang positif untuk ke arah er... memberi ruang dan peluang kepada anak-anak muda ataupun peniaga-peniaga pasar malam ini beroperasi seperti sedia kala. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah saya pergi kepada...

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Soalan tambahan...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

... soalan seterusnya. Saya jemput Yang Berhormat ADUN Cheka.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Yang Berhormat Yang di-Pertua, soalan saya soalan nombor 8.

[Penduduk kampung di daerah Lipis, khasnya kampung-kampung di kawasan DUN Cheka mengadu rangkaian *wireless* adalah sangat tidak memuaskan.

- (a) Adakah projek naik taraf *network wireless* dibuat/dirancang di kawasan DUN Cheka dari tahun 2018 hingga tahun 2020?
- (b) Kalau tiada, apakah rancangan yang akan dibuat untuk memenuhi permintaan penduduk pada masa hadapan?]

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Bismillahirrahmanirrahim. Saya berterima kasih kepada ADUN kawasan Cheka kerana telah mengemukakan er... soalan nombor 8. Untuk er... makluman Sidang Dewan, Kerajaan Negeri dengan kerjasama Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia sentiasa memberikan tumpuan kepada pembangunan infrastruktur komunikasi bagi membolehkan rakyat untuk menikmati akses kepada perkhidmatan jalur lebar yang berkualiti tinggi yang lebih menyeluruh.

Merujuk kepada soalan ADUN Cheka, er... sehingga kini melalui inisiatif Pemberian Perkhidmatan Sejagat atau PPS, terdapat 9 menara komunikasi yang telah siap beroperasi di DUN Cheka dan selain daripada itu, 32 alat pemancar komunikasi di menara sedia ada telah dinaik taraf kepada liputan 3G dan 4G di DUN Cheka.

Untuk makluman Sidang Dewan, daripada tahun 2021 hingga 2025, satu pelan infrastruktur digital yang dikenali sebagai Pelan Jalinan Digital Negara atau JENDELA telah dibangunkan oleh SKMM dengan kerjasama pelbagai pihak termasuklah di peringkat Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

Jadi untuk soalan ADUN Cheka, saya ingin bertanya kampung mana yang ADUN Cheka maksudkan dalam kawasan DUN Cheka ini yang mempunyai masalah?

YB. ENCIK LEE AH WONG

Aduan yang paling banyak ialah dari Kampung Kuala Kenong.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Kampung Macang Berguling ada?

YB. ENCIK LEE AH WONG

Ada. Tapi agak jauh daripada Kuala Kenong itu.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Kampung...

YB. ENCIK LEE AH WONG

Pokok itu tak ada dah.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Kampung Macang Berguling ni kampung YB. ke?

YB. ENCIK LEE AH WONG

Ha... di kawasan kampung saya. Di kawasan saya.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Kampung... Kampung Macang Berguling. Dia macam-macam nama ini. Kalau sejarah nama-nama ini, er... di Kuala Lipis ada Kampung Budu. Tapi yang tahu asal-usul ini Yang Amat Berhormat Menteri Besar kita. Ini... untuk makluman Sidang Dewan er... melalui Pelan JENDELA, infrastruktur digital ini, lebih kurang sekurang-kurangnya 5 menara baru akan dibina di er... kawasan luar bandar di DUN Cheka yang akan dilaksanakan secara berperingkat bermula pada tahun 2021.

Kampung yang terbabit untuk sementara ini yang saya boleh bagitahu la ya, Kampung Lada, Kampung Macang Berguling, Kampung Kuala Lanar, Kampung Salang, Kampung Lalang. Tapi saya nak tanya YB. la, saya er... saya rasa tu sikit. Kampung Macang Berguling ni macam mana dapat nama Kampung Macang Berguling?

YB. ENCIK LEE AH WONG

Adanya pokok macang terletak di atas bukit. Apabila buah macang itu masak dan gugur, akan guling ke kaki bukit [Ahli Dewan ketawa dan menepuk meja]. Beginilah nama kampung itu. [Ahli Dewan ketawa dan menepuk meja]

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Terima kasih YB. Rupanya Kampung Macang Berguling ini dia dengan buah ya. Buah macang itu gugur dan dia berguling. Ha... Kampung Macang Berguling.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat, jawab soalan dia tanya. [Ahli Dewan ketawa]

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Ya... ya. Er... nak tanya kampung mana tu, pembangunan tu? Jadi 6 kampung la Kampung Lada, er... 5 kampung. Kampung Lada, Kampung Macang Berguling, Kampung Kuala Lanar, Kampung Salang dan Kampung Lalang dan 1 kampung mungkin akan dapat 2. Mungkin kampung YB. kot, Kampung Kenong tu.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Kampung Lalang itu dalam kawasan er... YB. Benta.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Ha... takpe. Tapi nak memberi... memberi maklumkan lah. Maknanya kita ambil tahu...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat Cheka... Yang Berhormat Cheka, kalau ada nak bercakap bangun ya. Sila bangun.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Jadi, saya nak mengambil perhatian bahawa kita akan ambil perhatian, permintaan daripada sahabat saya daripada DUN Cheka, supaya Kampung Kenong ini akan dimasukkan di dalam senarai.

Di samping itu juga, 16 alat pemancar komunikasi di menara sedia ada akan dinaik taraf kepada 4G di DUN Cheka yang dijangka siap secara berperingkat hingga tahun 2023. Sebagai tambahan, sebanyak 381 pelanggan jalur lebar talian tetap di DUN Cheka akan dinaik taraf kepada talian... daripada talian tembaga kepada talian teknologi gentian *optic* menjelang penghujung tahun 2021.

Saya juga nak menyeru kepada Sidang Dewan, sekiranya ada keperluan berkaitan dengan kampung masing-masing bolehlah er... memberikan er... menghantar surat kepada SKMM atau salinan kepada saya dan juga ataupun merujuk kepada Pejabat Daerah supaya maklumat-maklumat ini yang terkini dapat disalurkan kepada pihak SKMM supaya kawasan-kawasan bermasalah akan dapat diambil tindakan yang lebih baik untuk di dalam Pelan JENDELA di antara 2021 hingga 2025. Sekian, terima kasih.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Soalan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila, Pulau Manis.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Er... saya sebenarnya tertarik dengan penjelasan diberikan oleh pihak Exco Kerajaan Negeri berkenaan dengan kita mengembangkan lagi sistem kuasa *wireless* rangkaian jalur lebar daripada 3G ke 4G. Jadi, kebetulan sahabat saya daripada Cheka dia naikan kawasan-kawasan di mungkin di kawasan pinggir bandar ataupun di luar bandar tapi ada penempatan. Saya ingin maklumkan dalam Dewan ini bahawa di dalam Parlimen Pekan, duduk berhampiran dengan bandar Pekan, di rumah saya sendiri lebih kurang dalam 2 minit saja daripada rumah nak sampai ke bandar Pekan perjalanannya pun saya tidak mendapat satu sistem yang memuaskan kita.

Contohnya kalau telefon saya ada dalam rumah, kalau tidak ada dekat dengan diri saya, saya tak boleh tahu siapa yang memanggil maknanya seperti tidak ada panggilan. Jadi yang ini pun saya rasa pihak Exco kena ambik perhatianlah. Kebetulan Exco pun datang daripada Parlimen Pekan. Jadi... [ketawa] sebab apa, kalau saya pegang telefon, kalau ada orang *call* barulah saya nampak dia bergerak.

Kalau tidak memang tak dapat. Ha... ini yang berlaku di Kampung Ketapang. Saya panggil... jangan tanya pulak saya apa pulak asal Ketapang saya tak tahu tapi di Kampung Ketapang ni ialah satu kawasan yang sangat berhampiran dengan bandar Pekan. Jadi mohon sedikit penjelasan daripada pihak Exco.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Terima kasih er... ADUN sahabat saya daripada Pulau Manis. Er... Ketapang ni bukan pokok ke?

Yang Berhormat er... Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Untuk makluman Sidang Dewan, sebanyak 28 menara baru di seluruh negeri Pahang telah dibina er... yang akan dijangka siap er... suku tahun pertama 2021 dan er... di Lipis, kita ada 4 menara baru, Cameron Highlands, 2 menara baru, Raub... di Cameron Highlands 2 menara baru tapi saya nak maklum Sidang Dewan. Daripada Sungai Koyan ke Lembah Bertam juga telah dibina 9 menara baru yang telah pun beroperasi dan dapat memberikan keselesaan kepada pengguna-pengguna daripada Sungai Koyan ke Lembah Bertam untuk ke Cameron Highlands.

Dan dijangkakan tidak lama lagi lebih banyak pemberi-pemberi perkhidmatan *cellular* akan mula masuk untuk memberikan perkhidmatan kepada pengguna-pengguna jalan raya yang berhubung daripada Sungai Koyan hingga ke Lembah Bertam, Cameron Highlands dan juga 2 lagi menara baru telah dibina di Cameron Highlands er... Raub - 2, Bentong - 1, Temerloh - 2, Bera - 5, Jerantut ada 4, Maran - 1, Kuantan - 1, Pekan er... 2 termasuk di kampung yang bertanya kepada sayalah daripada Pulau Manis di Kampung Ketapang ataupun Alor Ara dibina satu menara baru untuk memberikan... menyelesaikan masalah yang terbabit di kawasan tersebut dan di Rompin - 4 menara baru. Sekian, Yang Berhormat Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, kita beralih kepada soalan seterusnya. Saya jemput Yang Berhormat ADUN Jengka.

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Bismillahirrahmanirrahim. Dato' Sri Yang di-Pertua, er... saya nak bagi ceria sikit saya dalam Bahasa Urdu ya? Er... [Bahasa Urdu], sekian.

[Apakah status dan perkembangan terkini perumahan generasi ke-2 FELDA di semua tanah rancangan FELDA di Pahang. Sama ada yang terbengkalai atau ada pembinaan baharu.]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Cakap apa tu? [Ahli Dewan ketawa]

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Assalamualaikum WBT. Terima kasih Yang di-Pertua... Dato' Sri Yang di-Pertua, terima kasih kepada ADUN Jengka. Saya jawab dalam Bahasa Melayu. Saya pun ada belajar Urdu sikit-sikit tapi dah lupa. Saya 10 tahun pergi ke Bangladesh. Yang saya tahu [Bahasa Urdu], makna ajak makan. Terima kasih kepada ADUN Jengka menanyakan tentang status perkembangan terkini perumahan generasi ke-2 FELDA. Ada yang terbengkalai dan adakah FELDA akan bina baru?

Sebanyak 18 tapak Perumahan Generasi Baharu FELDA sedang dibangunkan di Tanah Rancangan seluruh negeri Pahang. Daripada senarai tersebut, 5 di FELDA Padang Piol - 26 unit, Selancar 4/5 - 480 unit, Selendang 2 - 360 unit, Keratong 4 - 266 unit, Koyan 1B - 24 unit. Semua telah siap sepenuhnya telah diduduki oleh peserta-peserta anak generasi ke-2 FELDA yang berkecukupan.

Sementara 3 tapak unit yang sedang dalam pembinaan iaitu 70% ke atas. Di FELDA Sungai Koyan 1 - 206 unit, FELDA Sungai Tekam Getah - 100 unit, Chini 3 - 29 unit akan disiapkan secara berperingkat sehingga 2022. Sebanyak 3 er... RM38 juta disediakan oleh Kerajaan Pusat melalui FELDA kepada FELDA untuk menyiapkan projek tersebut... 3 tapak tersebut.

Walau bagaimanapun, FELDA tetap akan menyiapkan Perumahan Generasi Ke-2 yang kurang daripada 69% yang selama ini terbengkalai di mana kontraktornya telah ditamatkan er... kontraknya iaitu di 10 kawasan terbengkalai iaitu di FELDA Jengka 11 - 180 unit, di FELDA Sungai Retang tempat saya 400 unit, tempat ADUN Tahan terbengkalai, FELDA Kota Gelanggi 2 juga tempat saya FELDA kawasan Pulau Tawar - 144 unit, Keratong 7 - 400 unit, Jengka 12 juga kawasan saya 50 unit, Jengka 6 - 100 unit, Bukit Sagu 1 - 300 unit, Kampung Awah - 58 unit, Bukit sa... Bukit Tajau - 100 unit, Jengka 1 - 110 unit. FELDA akan siapkan kawasan... kawasan-kawasan tersebut jika kedudukan kewangan FELDA stabil. Sekian, terima kasih.

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Cakap Melayu ya.

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Er... terima kasih kepada Dato' Sri, terima kasih Tuan *Speaker*. Er... terima kasih atas maklumat yang diberikan tadi cuma dalam DUN Jengka tu takdaklah pembinaan tadi. Takpelah. Saya nak er... melihat sikit kepada ucapan belanjawan er... Yang Amat Berhormat semalam yang menyentuh kepada tabung perumahan er... rumah er... Tabung Perumahan Rakyat Pahang yang mengumpul RM12 juta lebih dan er... berjaya untuk membina RRP pada tahun ini sebanyak 98 buah dan akan diteruskan pada tahun depan 98 buah.

Er... cuma saya minta supaya ada satu perbincangan dengan pihak FELDA kerana apabila dua buah rumah yang diluluskan di kawasan Jengka... sebab kawasan saya FELDA, er... dua orang yang dipilih untuk dibina rumah di belakang rumah ayah dia di kawasan FELDA berdepan dengan halangan. Ada undang-undang yang mengatakan bahawa er... kawasan perumahan hanya sebuah rumah, kawasan perumahan belakang rumah ayahnya tu hanya sebuah rumah sahaja yang boleh dibina maka terhalang... apabila terhalang maka pihak Majlis Daerah Maran terpaksa beri 2 buah rumah kepada 2 orang yang dipilih ini di kawasan Bandar Pusat, rumah PPRT.

Jadi, saya sudah bertemu dengan Pengurus Besar FELDA Wilayah. Dia kata, benda ini boleh diselesaikan dengan dia panggil kerjasama daripada Kerajaan Negeri dengan pihak FELDA untuk menghilangkan halangan tersebut dan dia kata di Johor telah pun memulakan perkara itu dan er... generasi ke-2 FELDA boleh membina rumah di belakang rumah ayah mereka tanpa sebarang halangan. Jadi, sekiranya halangan itu boleh di er... hilangkan, maka RRP yang kita kerajaan laksanakan setiap tahun ini insya-Allah akan dapat dilaksanakan dengan baik dan anak peneroka yang B40 dapat mengambil manfaat ini. Sekian.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Terima kasih kepada ADUN kawasan Jengka. Dahulu, memang dibolehkan. Masa Kerajaan Barisan Nasional dibolehkan buat satu rumah di belakang rumah ibunya... bapanya setelah mendapat persetujuan adik-beradik. Akhir-akhirnya ada halangan dari segi kemasukan air, api dan sebagainya dan Pengurus Rancangan tidak bertanggungjawab untuk menandatangani borang untuk masuk air dan api.

Baru-baru ini saya er... bermesyuarat dengan pihak pengurusan FELDA bersama semua *D.O-D.O* dan kita benarkan. FELDA akan berurusan untuk kebenaran halangan tersebut untuk masuk air dan api dan insya-Allah Kerajaan Negeri akan sentiasa bekerjasama dengan pengurusan baru FELDA sekarang untuk men... dibolehkan buat rumah ke-2 di belakang rumah induk di kawasan skim-skim FELDA. Itu sahaja. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, soalan kita yang terakhir pada pagi ini ialah Yang Berhormat ADUN Bilut. Jemput.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, soalan saya soalan nombor 10.

[Isu pelantikan Ketua Kampung Baru Cina.

- 1.1 Selepas bulan September 2018, tiada Ketua Kampung di Kampung-kampung Baru Cina dalam Pahang telah dilantik sejak tempoh jawatan bagi ketua kampung yang sebelum ini tamat. Adakah Kerajaan Negeri mempunyai rancangan untuk melantik Ketua Kampung? Sekiranya ya, bilakah tarikh pelantikan.
- 1.2 Apakah pendekatan yang diambil oleh Kerajaan Negeri untuk menyelesaikan masalah penduduk Kampung Baru Cina apabila ketua kampung baru tidak dilantik?]

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Assalamualaikum WBT Yang di-Pertua, terima kasih Bilut kerana tanyakan soalan berkaitan dengan pelantikan JKK Kampung Baru Cina.

Untuk makluman Ahli-ahli Dewan dan Bilut, sebenarnya Kerajaan Negeri telah mendapat arahan daripada pihak KPKT untuk menamakan jawatankuasa JKKKB akhir tahun lepas iaitu akhir 2019 dan pada awal tahun kita telah memohon supaya senarai ini dikemukakan kepada Kerajaan Tempatan. Oleh kerana masalah COVID, masing-masing memberi alasanlah. Saya pun dapat senarai daripada JKK penuh untuk JKK Kampung Baru Cina ini adalah pada bulan 9 ya dan Majlis Mesyuarat Kerajaan pada bulan 9 iaitu Bilangan 37 Tahun 2020 telah meluluskan pelantikan Ahli Jawatankuasa JKKKB yang berkuat kuasa mulai 1 Oktober 2020 hingga 30 September 2022. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah. Terima kasih Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kita telah selesai membincangkan 10 pertanyaan-pertanyaan. Saya bercadang untuk menempohkan persidangan pada pagi ini untuk minum pagi dan persidangan kita akan disambung semula pukul 11:15 minit pagi.

Saya mohon Ahli-ahli Yang Berhormat bergerak keluar dalam Dewan dalam keadaan tertib dan mematuhi penjarakan fizikal. Persidangan ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan jam 10:48 pagi]

[Persidangan disambung semula]

PERBAHASAN
RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2021) 2020 DAN USUL
ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021.

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga: Perbahasan Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air 2021.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT, salam sejahtera. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan sekarang... Majlis sekarang ialah Suatu Enakmen bagi mengeluarkan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Yang Disatukan untuk perkhidmatan tahun 2021 dan bagi memperuntukkan jumlah wang itu untuk maksud tertentu dan satu usul yang berbunyi:

“Bahawa Dewan ini, mengikut peruntukan Seksyen 9, Akta Kumpulan Wang Pembangunan Negeri dan mengikut ketetapan yang menubuhkan Kumpulan Wang Pembangunan dan Kumpulan Wang Perbekalan Air, dengan ini bersetuju meluluskan Anggaran Perbelanjaan bagi tahun 2021 daripada Kumpulan Wang Kumpulan Wang tersebut itu sebagaimana yang dibentangkan dalam Persidangan ini sebagai Kertas DN19/2020.”

Rang Undang-undang dan Usul ini telah dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang pada hari semalam, 16 November 2020 dan telah pun mendapat sokongan. Rang Undang-undang dan Usul ini akan dibuka untuk dibahas. Sukacita saya ingin memaklumkan bahawa ruang perbahasan yang diberikan perlulah digunakan dengan sebaiknya. Ahli-ahli Yang Berhormat perlulah berbahas dengan berhemat, menyampaikan hujah dengan bernas dan tidak terlalu panjang. Setiap Ahli Yang Berhormat diberi masa 10-15 minit sahaja bagi perbahasan.

Seperti yang dimaklumkan semalam, saya telah mengatur jadual perbahasan yang melibatkan seramai 6 orang Ahli Dewan Negeri pada sesi sebelah pagi dan 8 orang pada sebelah petang. Oleh itu, saya menjemput Ahli Yang Berhormat... Dato'... Yang Berhormat daripada Sungai Lembing. Silakan.

YB. DATO' HAJI MD. SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT [Bacaan ayat Al-Quran].

Tuan Yang di-Pertua,

Terima kasih er... banyak-banyak kerana memberi peluang kepada saya bagi turut serta membahaskan ucap... ucapan belanjawan dan juga Pembentangan Rang Undang-Undang Perbekalan (2021) 2020 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar Pahang pada hari semalam.

Tuan Yang di-Pertua,

Syabas dan tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar kerana membentangkan belanjawan yang saya kira mencakupi seluruh lapisan masyarakat dan juga kita berharap dengan er... belanjawan yang ada ini benar-benar

kita akan dapat berusaha membantu dan juga menggalakkan masyarakat kita berusaha sedaya-upaya terutama sekali dengan keadaan kita menghadapi bencana pandemik COVID-19.

Tuan Yang di-Pertua,
Selain daripada perkara-perkara yang dibincang... yang dibentangkan pada hari semalam, saya juga er... merasa er... cukup terkesan sekali terutama sekali er... seingat saya pada masa-masa belanjawan yang lepas er... tak pernah lagi er... terutama sekali daripada segi peruntukan keagamaan er... Kerajaan Negeri membangkitkan bantuan untuk er... Siak dan Bilal. Biasanya Imam sahaja Tuan Yang di-Pertua, tapi pada kali ini Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar er... turut menyenaraikan er... Siak dan Bilal bagi er... mendapat sumbangan.

Saya ingat lagi Tuan Yang di-Pertua, pada masa bajet yang lepas, dekat hari raya, ada Imam yang meleleh air mata sebab nama dia tak tersenarai dalam senarai bantuan. Jadi er... selaku Wakil Rakyat, saya berusaha mendapatkan bagi juga kepada er... Imam yang tersebut yang nama dia entah di mana tertinggal tak sempat disenaraikan.

Tuan Yang di-Pertua,
Antara perkara-perkara yang saya nak bangkitkan adalah berkenaan dengan kesesakan lalu lintas di bandar Kuantan. Kalau jambatan baru Tanjung Lumpur, jambatan Tanjung Lumpur yang ke-2, kita memerlukan er... *flyover*, jalan pintasan kerana kalau jalan tersebut dibuka, er... saya rasa pihak polis pun er... mungkin tak mampu nak mengawal lalu lintas. Betapa sibuknya er... jalan tersebut kalau jambatan tu dibuka. Jadi, kita mencadangkan kepada Kerajaan Negeri di mana-mana yang perlu di Kuantan ni ada beberapa tempat ya yang perlukan *flyover* er... dan juga setengah-setengahnya kita er... tukar kepada er... *roundabout* untuk mengurangkan kesesakan lalu lintas.

Selain daripada tu Tuan Yang di-Pertua, ada cadangan supaya pihak Kerajaan Negeri membuka laluan... membina jambatan er... menyambungkan er... daripada Sungai Isap ke Indera Mahkota sebab er... kalau jalan tersebut pun sibuk kemudian kalau sini ada er... berlaku banjir besar di Jalan Sungai Isap tu bila kita bina satu... satu jambatan menyambungkan antara sungai... Sungai Isap ya jambatan di sungai... Sungai Kuantan antara Indera Mahkota ke Sungai Isap, maksud saya itu di samping Jambatan Bukit Rengin yang ada mungkin dapat membantu daripada segi lalu lintas perhubungan er... bagi penduduk-penduduk di kawasan Tanah Putih, kawasan Sungai Isap untuk menghala ke bandar Kuantan ataupun ke Indera Mahkota. Ada cadangan daripada masyarakat.

Tuan Yang di-Pertua,
Di samping itu juga isu keluhan pemandu teksi. Masalah er... pemandu teksi yang menggunakan NGV ataupun gas. Jadi sebelum COVID, kita ada satu stesen NGV di Gambang. Tak tahu berapa juta Petronas memperuntukkan peruntukan tapi malangnya lebih kurang seminggu lepas er... pengumuman COVID tu, stesen tersebut ditutup. Ini menyukarkan pengguna-pengguna dan juga er... pemandu-pemandu teksi ataupun mereka yang er... membawa Grab. Kalau Tuan Yang di-Pertua isi minyak pakai gas nak penuh tangki RM20.00 lebih kurang. Bolehlah mereka menggunakan sejauh 200 kilometer penuh tangki tu.

Pada masa sekarang ni setengah-setengah mereka terpaksa lari ke Kemaman dah di... di Pahang dah takde ni stesen NGV. Jadi saya mencadangkan supaya pertamanya buka semula. Apa masalahnya? Kita dah belanja berjuta-juta lepas tu

tutup pula stesen NGV tersebut yang di Gambang dan kalau boleh er... satu lagi kita buka juga mungkin di Bentong ataupun di Karak bagi memudahkan laluan er... mereka-mereka yang menghala ke Pahang, ke Kelantan.

Tuan Yang di-Pertua,

Er... di samping itu juga saya minta er... pihak kerajaan er... cuba semak kembali berkenaan dengan isu Empangan Kobat. Ada teguran Empangan Kobat ni er... dah terlalu banyak tanah atau pasir yang bertimbun. Jadi kita tahu Empangan Kobat ni penting untuk masalah air di bandar Kuantan. Jadi kena ada usaha segera supaya timbunan pasir tersebut dialih ataupun er... dibersihkan. Hanya satu pintu saja... pintu keluar masuk air yang apa yang boleh dibuka di kawasan tersebut. Saya minta pihak kerajaan ataupun mereka yang terlibat supaya er... cek berkenaan dengan empangan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua,

Di samping itu juga, kita mengalu-alukan, semalam dalam ucapan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar membuka peluang kepada penjaja-penjaja kecil terutama dalam keadaan COVID sekarang ni yang nak berniaga, buka warung, berniaga kecil-kecilan. Kalau di Wilayah Persekutuan, menteri ada buat pengumuman, tak ada lesen, tak ada cukai sampai bulan enam pada tahun akan datang.

Kita juga er... di negeri Pahang ini boleh kita mengambil inisiatif bagi galakan kepada mereka. Jadi kita tak mahu dengar ada peniaga-peniaga kecil yang baru nak menjual ikan ke, jual goreng pisang ataupun lain-lain lagi barang dirampas, kereta sorong dirampas. Jadi kita tak mahu dengar hal-hal yang begitu. Kalau di Kuala Lumpur boleh bagi galakan buka peluang seluas-luasnya untuk golongan-golongan B40 ke M40 ni er... kita negeri Pahang pun mesti bagi galakan yang tersebut.

Di samping itu juga Tuan Yang di-Pertua,

Saya juga er... berharap... kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar, syabas dan tahniah Rumah Rakyat Pahang adalah merupakan satu inisiatif ataupun satu usaha yang terbaik di mana kalau di Sungai Lembing ini dua rumah dah hampir nak siap dah. Rumah dah siap hanya menunggu bekalan air dan api jadi saya sangatlah mengalu-alukan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang meneruskan projek tersebut.

Malah kalau ikut cadangan saya Tuan Yang di-Pertua, kalau dapat Kerajaan Negeri timbangan biar 4 unit satu DUN pun baik juga. Meleleh air mata Tuan Yang di-Pertua, orang yang minta tolong tu. Er... mereka yang memang tak ada kemampuan untuk yang apa mendirikan rumah, tak ada kemampuan untuk membuat... menyewa rumah, kita bagi dia satu nyawa dalam kehidupan.

Tuan Yang di-Pertua,

Di samping itu juga, perkembangan Pahang Barat, Pahang Timur kita mengalu-alukan langkah Kerajaan Negeri hanya saya sekali lagi menyeru kepada pihak Kerajaan Negeri supaya memikirkan semula jalan Sungai Lembing ke Jerantut. Sebenarnya dah berapa banyak kali daripada dulu lagi tahun 80-an isu jalan Sungai Lembing ke Jerantut ini dikemukakan tapi nampaknya tak ada perkembangan yang seterusnya. Yang saya tahu hanya er... peruntukan untuk menjalankan kajian sahaja.

Kajian tu saya rasa dah cukup sebab bila kita menyambungkan jalan daripada Sungai Lembing ke Jerantut seterusnya ke Taman Negara er... daerah Jengka yang kita tengok perkembangan Bandar Jengka sekarang ni mengkagumkan. Saya nampak Bandar Jengka ni dah boleh menyaingi Pekan agaknya daripada segi pembangunan

dia Tuan Yang di-Pertua. Kalau kita sambungkan jalan daripada Kuantan ke Jerantut er... sudah tentu lagi pembangunan semua sekali daerah Jerantut sampai ke Taman Negara dan juga perkembangan Bandar Tun Razak di Jengka tu akan bertambah pesat. Pasaraya Mydin di Bandar Pusat Jengka pun hebat daripada Kuantan lagi. Bangunan dia besar, Tuan Yang di-Pertua.

Di samping itu juga Tuan Yang di-Pertua, Isu er... bekalan air. Isu bekalan air ini kalau di Sungai Lembing ini er... saya nak tanya la pihak kerajaan iaitu Projek Loji Air FELDA dan juga Projek er... *Tube Well* di FELDA Bukit Sagu. Sepatutnya projek tersebut yang menelan belanja lebih kurang RM25 juta dapat menampung bekalan air paip di FELDA tapi projek itu dah jadi projek gajah putih.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, Kalau macam Projek *Tube Well* yang dibina di Kelantan nampaknya berjalan dengan baik, mengapa Projek *Tube Well* di Bukit Sagu air masuk sekejap je? Lepas tu terus *jammed* sampai sekarang. Ha... itu kadang-kadang kesilapan sama ada pihak kerajaan ataupun agensi kerajaan. Agensi yang berkaitan tu sepatutnya bila nak membina *tube well* ke, loji air ataupun berkenaan dengan kemudahan-kemudahan bekalan air, rujuklah kepada jabatan yang berkaitan. Kalau negeri Pahang ni PAIP.

Satu lagi contoh di... bekalan air paip Kampung Orang Asli Sungai Emas. Satu-satunya kawasan di Sungai Lembing yang tak dapat bekalan air paip. Sepatutnya dah sempurna tapi projek tersebut projek daripada agensi kerajaan kemudian er... projek bekalan air, projek tersebut tidak rujuk terutama sekali daripada segi pelantikan kontraktor kepada PAIP. Satu hari sahaja Tuan Yang di-Pertua, bekalan air paip ada kat Sungai Emas.

Nasib baik di Sungai Emas tu ada bekalan air bukit ataupun daripada Jabatan Kesihatan. Sampai sekarang ni orang kampung er... bergantung kepada bekalan air bukit tersebut. Itulah sebabnya Tuan Yang di-Pertua, bila sebut bekalan air bukit ni kita kena pastikan kawasan-kawasan yang berkaitan dengan bekalan air bukit ni selaku alternatif mesti kita er... ambil berat dan juga kawasan keliling tu jangan dicemar ataupun ada aktiviti-aktiviti pembangunan ataupun pembalakan.

Tak usahkan er... di Kampung Orang Asli Sungai Emas Yang di-Pertua, di bandar Sungai Lembing sendiri... di bandar Sungai Lembing sendiri kalau nak tunggu bekalan air paip memang selalunya bekalan air paip selalunya ada masa okey ada masanya tak berapa jalan. Sebab kita perlukan lebih kurang RM13 juta untuk ganti paip-paip lama di seluruh Pekan Sungai Lembing tu. Kalau nak tukar sekali gus saya rasa kita mungkin tak mampu. Jadi bekalan air bukit ada tiga ataupun empat kawasan di Sungai Lembing termasuk di tengah bandar Sungai Lembing, bekalan air daripada dalam tanahlah yang membekalkan keperluan air kepada masyarakat ataupun kepada penduduk, Tuan Yang di-Pertua.

Jadi itulah sebabnya saya selagi saya pun beberapa kali memaklumkan dalam mesyuarat supaya kawasan-kawasan yang berkaitan dengan bekalan air bukit tu kita kena jaga. Kalau kita pergi di Sungai Lembing kita pun rasa seronok buka paip kat dapur orang kampung ha... ini bekalan air paip, ini air bukit. Bila air tu berjalan dengan baik dan lancar.

Tuan Yang di-Pertua, Selain daripada itu, saya juga er... mohon kepada pihak Kerajaan Negeri supaya kita juga er... memikirkan jalan ataupun keceriaan kawasan antara sempadan negeri Pahang dan Terengganu iaitu antara Kemaman - Cherating ya. Cherating dengan

Kemaman. Jadi jalan-jalan, keceriaan lampu kita kena pastikan bahawa kalau di negeri Terengganu nampaknya gah, megah dia punya lampu-lampu jalan dia dan juga jalan-jalan dia yang besar tu, kita sempadan Pahang pun kita kena pastikan sebab Pahang boleh. '*Pahang the First*' itu moto Kerajaan Negeri, kita kena pastikan. Bila orang Terengganu masuk Pahang pun dia pun terpesona walaupun kita tahu tiap-tiap minggu orang Terengganu pun ramai tiap-tiap hujung minggu ya datang ke Pahang kalau masa terutama sekali sebelum COVID dulu.

Jadi Tuan Yang di-Pertua,
Ucapan saya er... terima kasih. Sekianlah. Wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Saya mohon menyokong. [Ahli Dewan menepuk meja]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Tanjung Lumpur.

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Assalamualaikum WBT. Yang Berhormat... terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua. Pertama-tama saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Yang di-Pertua kerana membenarkan saya untuk menyertai perbahasan ucapan Bajet Belanjawan Negeri Pahang 2021 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada hari semalam.

Jadi untuk perbahasan er... bagi pihak saya pada pagi ini jadi yang pertama saya suka untuk ketengahkan isu berkaitan dengan sekolah agama er... yang mana pada hari semalam dalam pembentangan bajet telah menjelaskan bahawa 89 buah sekolah agama yang berdaftar dengan pihak kerajaan akan mendapat bantuan. Maka di sini suka saya nak menekankan er... kita menyedari bahawa pendidikan agama adalah merupakan satu pendidikan yang pada ketika ini kita melihat...

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Boleh... boleh celah sikit?

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Ya.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Setahu saya Dato' Sri Yang di-Pertua, Yang Amat Berhormat sebutkan itu sekolah-sekolah pondok dan tahfiz - 89 buah, bukan sekolah agama. Kita sekolah agama ada 18 buah. Terima kasih, Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Ya... ya. Sekolah pondok dan tahfizlah yang disebut semalam. Jadi ringkas itu jadi sekolah agama jadi cuma dari sudut... [Ahli Dewan ketawa] dari sudut istilah itu tidak betul tapi betul jugalah [Ahli Dewan ketawa] er... tidak apalah kita faham. Jadi di sana er... saya suka saya nak menyebut bahawa kita pada ketika ini, kita tidak mampu nak menolak bagaimana kecenderungan ibu bapa pada ketika ini hendak memasukkan anak mereka ke sekolah agama dan kita juga sedar bahawa sekolah

agama ini adalah sebuah institusi ataupun pondok yang disebutkan tadi adalah institusi yang sangat berperanan dalam mendidik sahshiah generasi kitalah terutama di negeri Pahang.

Bagaimana kita faham dan hadis yang telah dibacakan oleh Yang Berhormat Exco tadi [Ayat al-Quran], 'Barang siapa yang Allah kehendaki kebaikan kepada-Nya nescaya Allah akan jadikan ia faham di dalam agama'. Jadi berkaitan dengan hadis ini, er... ada 2 peristiwa yang mungkin saya sebutkan secara ringkas. Er... pada zaman Saidina Umar ketika balik daripada peperangan, salah seorang daripada tentera er... Saidina Umar bertemu dengan er... satu kotak harta yang mana kebetulan dia pun dah lama pergi berperang dalam keadaan isteri dan anak-anak tidak mempunyai belanja tetapi dia mengambil keputusan pulangkan semula kotak itu kepada Saidina Umar. Ini adalah harta *ghanimah* lalu bila dipulangkan semula er... ucapan Umarnya ialah kesyukuran kerana ada daripada kalangan tenteranya yang faham terhadap agama.

Dan satu peristiwa lagi Saidina Umar, dia menguji seorang budak pengembala kambing er... jadi kambing pun banyak. Saidina Umar jumpa dia tanya; "Boleh tak kalau jualkan seekor kambing kepada aku?" Budak ini kata; "Tak boleh sebab ini bukan kambing aku". Umar kata; "Tak apa, kambing itu kan banyak bukan orang tahu". Lalu budak itu kata; "Er... betul tuan kambing tidak tahu tapi Allah tahu".

Maka di situ Saidina Umar melafazkan ucapan yang sama, bersyukur kerana rakyat aku faham terhadap agama. Jadi maksud [Bacaan dalam Bahasa Arab] ialah apabila seorang itu faham agama maka dia dapat mengelakkan diri dia daripada melakukan perkara yang dimurkai oleh Allah SWT. Jadi inilah di antara sahshiah yang dibina oleh pendidikan atau pun institusi agama.

Maka di sini suka saya menyarankan kerana kita melihat institusi tahfiz, pondok dan sebagainya er... bukan sahaja yang berdaftar tetapi er... saya yakin dalam pengetahuan kerajaan masih banyak lagi pondok-pondok yang tidak berdaftar dengan kerajaan yang berhadapan dengan kekangan dari sudut dana yang mana kita melihat pengusaha-pengusaha ini kadang kala bergelut er... dengan usaha untuk mencari dana er... bagi tujuan untuk memenuhi kriteria SOP supaya sekolah mereka itu dapat diluluskan oleh pihak MUIP... oleh pihak kerajaan dan seterusnya mereka akan er... setelah mereka diluluskan mereka akan dapat pula bantuan daripada pihak kerajaan.

Jadi suka saya menarik perhatian pada pihak kerajaan er... kalau boleh er... untuk keluarkan Bajet ataupun membantu sekolah agama yang masih belum berdaftar ini er... supaya mereka dapat membina binaan-binaan dan sebagainya yang memenuhi kriteria sehinggalah ianya dapat diluluskan. Sebab ada yang kalau kita ikut BOMBA ada yang tak cukup tangga er... bukan tak ada tangga, terjun tak bertanggung er... ada tangga satu. Jadi tidak memenuhi. Jadi untuk bina itu perlu kepada dana er... jadi insya-Allah ini harapan er... pihak sayalah er... supaya perkara tersebut diambil... diambil perhatian.

Perkara yang kedua ialah berkaitan dengan insentif kepada golongan B40 er... golongan miskin tegar er... makna golongan ini adalah golongan yang mesti kita ambil berat disebabkan mereka juga bakal menjadi saksi kepada kita di hari akhirat nanti. Maka di sana kita melihat bagaimana golongan er... B40. Cuma isu yang saya nak bawa di sini ialah program i-Suri yang di bawah KWSP lah i-Suri iaitu er... simpanan untuk hari tua kita sebut yang mana untuk i-Suri ini bayaran dia lebih kurang RM60.00 setahun atau pun RM5.00 sebulan.

Saya pergi ke pejabat KWSP pada baru-baru ini untuk melihatlah program ini yang mana kita melihat ramai lagi kalangan B40 ini yang tidak bayar pun, tak bayar. Mereka tahu dan mereka tidak mula mendaftar walaupun RM5.00 sebulan, RM5.00 je. RM60.00 setahun. Jadi kita... saya suka mencadangkan bahawa kalaulah er... boleh bantuan yang mereka perolehi seperti bantuan am, JKM mereka juga boleh bantuan e-Kasih dan sebagainya kalau dapat, kalau tidak dapatlah duit lain potong duit ini pun rasa boleh kot er... tapi mesti diprogramkanlah sebab rugi kalau mereka tidak dapat yang ini rugi sangat untuk simpanan mereka di hari tua.

Kemudian yang ketiga ialah berkaitan dengan rumah er... rumah ini isu besarlah mana-mana pun er... masuklah di tempat saya sendiri yang mana kita lihat inisiatif kerajaan dalam membantu rakyat banyak, PR1MA misalnya er... kita fahamlah ini adalah tujuan untuk kita membantu rakyat dengan tema, 'Rumah Mampu Milik', itu PR1MA tetapi tidak semua mampu milik, ada yang mampu tilik je pun rumah ni disebabkan tidak mempunyai apa kriteria-kriteria yang cukup. Antaranya tidak ada *slip* gaji, sukar mendapat pinjaman bank dan sebagainya.

Begitu juga rumah-rumah lain yang dibina oleh kerajaan er... begitu juga Kerajaan Persekutuan, ada bina rumah daripada SPNB, Rumah Mesra Rakyat jadi semua ini selain daripada dia perlukan *slip* gaji, dia juga perlukan tanah makna mesti ada... ada tanah. Jadi apa yang saya nak sebut ialah pagi ini ialah sasaran kerajaan kepada satu kumpulan yang dia itu tanah pun tiada dan kemudian *slip* gaji pun tiada.

Tanah pun tiada, *slip* gaji pun tiada nak mohon rumah SPNB memang tidak bolehlah sebab tidak ada tanah ataupun rumah RRP yang kita bina sekarang ini sama macam Sungai Lembing jugalah, hak saya sudah hendak siap dah di DUN Tanjung Lumpur tu yang ini pun perlu kepada tanah tetapi ada satu kumpulan ini tanah pun tiada, *slip* gaji pun tiada yang saya kira kerajaan er... perlu untuk sasarkan kepada kumpulan ini untuk membantu mereka.

Memang ada inisiatif dia di antaranya rumah RRS seperti Pak Mahat, di... apa di... kemudian di... Pandan memang ada tetapi yang menunggu sekarang ini beribu-ribu yang menunggu *queue* er... giliran ertinya keperluan terlebih banyak daripada apa yang ada. Jadi saya suka mencadangkan yang pertama, kalau dapat dibina dengan lebih banyak satu.

Yang kedua er... mungkin ini agak sukar er... sebab kita er... mesyuarat daerah baru-baru ni, nak dapat tanah kubur pun payah jugak. Apatah lagi kalau dapatlah dibina tanah kelompok... diberi tanah kelompok. Bila ada tanah kelompok walaupun hanya keluasan sebuah rumah, mungkin mereka boleh bina rumah sendiri dan mereka juga boleh mohon rumah seperti SPNB dan sebagainya. Maka itu adalah cara terbaik bagi tujuan kita menyelesaikan masalah-masalah rumah kepada... kepada rakyat.

Kemudian, isu setempat er... isu setempat er... saya suka nak ketengahkan ni kepada dua Excolah. Pertama, Exco Penempatan Kerajaan Negeri dan Tempatan. Dua, Exco Pelancongan. Bagaimana kita lihat Tanjung Lumpur sekarang ni, er... sebagai pusat, sebagai tempat yang paling ramailah rasanya dikunjungi oleh tetamu setelah siapnya apa Swiss Bell ataupun Kuantan Resort City. Hotel itu boleh dikatakan sentiasa penuh saya lihat.

Boleh dikatakan sentiasa penuh dan saya kadang-kadang pergi juga dekat lobi bertanya ada datang daripada sebelum PKP hari itulah, daripada Selangor dan sebagainya dan nampaknya mereka lebih suka duduk di situ berbanding dengan tempat lain kerana mungkin *view* dialah pemandangannya yang cantik er... pantai.

Tetapi yang membelakangi pantai itu, bila tengok ialah rumah-rumah buruk usang yang saya hitung lebih kurang ada 40 lebih lagi.

Baru dua, tiga hari sebelum sidang Dewan saya pergi sana dan lebih kurang ada dalam 40 lebih lagi rumah yang sangat teruk yang didiami oleh masyarakat situ. Kita sedar di situ adalah tanah sewaan. Tanah sewa dan dimaklumkan ada yang dah beli tetapi rumah tu memang sangat-sangat teruk yang saya kira perlu kepada satu tindakan daripada pihak kerajaan sama ada er... beri tapi cuma penghuni tu ada daripada Pahang memang ada orang asal Tanjung Lumpur dan ada juga daripada Siam dan sebagainya.

Yang itu tak apalah kita boleh arahkan dia pindah. Tetapi yang tempatan tu boleh difikirkan untuk diberi rumah kepada mereka dan apa yang kita kena fikir ialah untuk dihapuskan rumah tu, kerana memang teruk sangat er... kita tak sanggup tengok dia duduk rumah tu dan kita juga bimbang apakah kerajaan bersedia untuk er... sekali lagi dimaki secara berjemaah [ketawa] disebabkan kehadiran orang luar datang er... membantu dan sebagainya.

Kita tak boleh elak dia bantu dan kita tak ada... ada *result* sikit satu jer lagi er... jadi segeralah er... jangan sampai ada pulak orang luar datang buat lagi perkara yang sama sekali lagi sampai dia kata Kerajaan Negeri Pahang ni kerajaan bangsat. Makna kalau bangsat tu, tak ada benda baik dah kita ni. Makna yang kita buat lama-lama tu ertinya tak ada apa, tak ada kebaikan langsung.

Jadi kita perlu segerakan keadaan er... selesaikan masalah di situ dan terakhir ialah berkaitan dengan jalan. Jalan Tanjung Lumpur ke Kempadang er... adalah jalan yang sangat sibuk er... kerana pertumbuhan taman-taman baru dan kita yakin dia akan er... bertambah sibuk setelah siapnya jambatan kedua nanti kerana kenderaan daripada arah Pekan pasti akan ambik jalan tu bagi tujuan untuk sampai cepat ke bandar Kuantan.

Jadi buat kesekian kalinya ha... benda yang sama juga mohonlah seberapa segera untuk dibina jejantas merentasi daripada Sungai Derhaka ke SMK... SM Tanjung Lumpur... Sekolah Menengah Tanjung Lumpur yang saya kira kenderaan di situ semakin sibuk er... semakin bertambah. Er... mudahan-mudahan, insya-Allahlah dah lama dah, ni dah empat kali dah sebut dalam Dewan. Mudah-mudahan ini adalah kali terakhir dan seterusnya sama ada saya mati ataupun dapat jejantas tu, insya-Allah. Mudah-mudahanlah harapannya begitu, ya. Saya juga ada sedikit cadanganlah kepada Yang Berhormat Yang di-Pertua.

Yang Berhormat Yang di-Pertua ni, dia seorang lima hari ni. Er... jadi kalau mungkin Dewan ni er... boleh bincang sesekali tukar ganti tak apa kot. Ganti saya pun boleh [Ahli Dewan ketawa], kalau diberi izin. Kesian kepada Yang Berhormat Yang di-Pertua.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saya baru nak cadangkan Wakil daripada Tanjung Lumpur. [Ahli Dewan ketawa]

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Terima kasih kepada Yang Berhormat Yang di-Pertua. Assalamualaikum WBT.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Insyallah Yang Berhormat, kalau saya tak tahan nanti saya bagi tahu [Ahli Dewan ketawa]. Kita sudah ada cadangan kalau diperlukan. Saya juga berharap Yang Berhormat Dato' Sri Speaker mungkin boleh hadir satu hari ke dua hari untuk membantu, insyallah. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Padang Tengku. Sila.

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Bismillahirrahmanirrahim. Alhamdulillah (ayat Al-Quran). Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua atas peluang yang diberikan kepada saya untuk sama-sama turut membahaskan Bajet Negeri Pahang tahun 2021. Terlebih dahulu saya nak mengucapkan tahniah khusus kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan juga pasukannya yang telah dapat meletakkan kedudukan kewangan pada satu... kewangan negeri pada satu tahap yang kukuh dan stabil sehingga terbukti pada semalam satu pembentangan belanjawan yang cukup baik, bermanfaat dan juga bersifat mesra rakyat.

Sesungguhnya Kerajaan Negeri Pahang adalah sebuah kerajaan yang tidak berelectorate, berpolitik sepanjang masa dan hanya pandai berjanji semata-mata. Tetapi sebaliknya Kerajaan Negeri Pahang ialah sebuah kerajaan yang penuh dengan tanggungjawab sebagaimana yang pernah dikatakan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar; "Tiada Janji, Lihatlah Bukti" dan hari ini terbukti bahawa kerajaan yang pernah ditohmahkan hanya boleh bertahan selama tiga bulan sahaja, ianya telah bangkit sebagai sebuah kerajaan yang berjaya dan makmur di mana kemakmuran negeri dapat dimanfaatkan bersama sebagaimana er... terjemah dalam tema bajet 2021 ini.

Berteraskan kepada tiga... tiga strategi utama iaitu Melonjakkan Ekonomi ke Arah Negeri Bestari, Memperkasakan Perkhidmatan Awam dan Modal Insan dan juga Kesejahteraan Kehidupan Rakyat er... Kerajaan Negeri Pahang telah meletakkan satu kedudukan belanjawan yang sebenarnya begitu bermanfaat dan insyallah ianya akan memberikan er... pulangan yang baik khususnya dalam kita menangani masalah semasa yang dihadapi oleh penduduk di negeri Pahang ini.

Yang Amat Berhormat... Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya ingin menyentuh beberapa perkara yang berkaitan dengan ketiga-tiga strategi itu. Yang pertama ialah er... berkaitan dengan rancangan mewujudkan Majlis Pembangunan Pahang Barat Plus yang meliputi daerah Cameron Highlands, Lipis, Jerantut, Raub, Bentong dan Bera. Jadi sebagai orang yang datang daripada Lipis dan kami daripada Pahang Barat khususnya Lipis.

Kami merasakan ini merupakan sesuatu yang amat dialu-alukan dan sebenarnya dinanti-nantikan. Sebenarnya sebelum ini kita ada satu rancangan yang dikenali sebagai AI... IADP Pahang Barat, *Integrated Agriculture Development Project* yang berteraskan kepada pertanian tetapi projek itu kemudiannya dibatalkan dan juga kita ada ECER yang sebenarnya menjanjikan beberapa projek pembangunan untuk termasuk Wilayah Pahang Barat ini tetapi kehadiran...

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Er... Pahang Barat saya nak tanya ada... bolehkah sekiranya nak tanya wakil daripada ni. Contohnya diwujudkan juga Pahang Tengah, Temerloh dengan Maran tak ada [ketawa] yang lain tu semua ada. Ni Yang Amat Berhormat Menteri Besar ni kena tanya juga ni [ketawa].

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Itu boleh masuk ke dalam ucapan saya untuk dijawab oleh Menteri Besar [Ahli Dewan ketawa]. Ya, saya berbalik kepada er... apa ni Rancangan apa Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat ini yang pastinya er... program ataupun majlis ni akan menjadi satu majlis yang dapat er... membangunkan oleh Pahang Barat secara tersusun dan teratur dalam satu pelan pembangunan yang terancang. Selama ini bukan tak ada er... pihak kerajaan menyediakan ataupun membangunkan pelan-pelan pembangunan.

Misalnya pernah dibangunkan Pelan Tindakan Khas Pembangunan Merapoh 2014 yang er... dilakukan ataupun yang telah dibina oleh Jabatan Perancang Bandar dan Desa dan kemudian di tiap-tiap daerah biasanya ada rancangan er... Rancangan Penempatan Daerah-daerah tetapi kita tahu buku yang cantik, pelan yang cantik tetapi jika tidak ada organisasi yang dapat menyelaraskan dan melaksanakan maka ianya tidak begitu jelas bagaimana program-program ataupun perancangan itu dapat dilaksanakan.

Justeru itu, harapan kami khususnya di Padang Tengku dengan kewujudan Majlis Pembangunan Pahang Barat ini ianya akan menjadi satu agensi pelaksana yang berwibawa dan dapat melaksanakan apa yang dirancangan. Di Wilayah Pahang Barat ini kita sebenarnya banyak aset-aset, banyak kekayaan-kekayaan yang harus kita manfaat... kita manfaatkan secara optimum. Umpamanya laluan utara... laluan utama ke Lembah Kelang, dari Lembah Kelang ke Kelantan melalui rangkaian er... ni rangkaian CHR, Lebuhraya Utama Lingkaran Tengah yang menghubungkan Kuala Lumpur dengan Pantai Timur.

Kemudian kita ada laluan jalan kereta api yang menghubungkan Singapura ke Tumpat dan sebenarnya melalui wilayah-wilayah di Pahang Barat termasuk Bera, Jerantut, Lipis sampai ke Gua Musang, yang sebenarnya boleh kita apa nama ni... *exploit*kan dia sebagai satu pelancongan yang boleh... yang boleh memberikan pendapatan ataupun pekerjaan. Umpamanya *rail tourism*, *railway tourism* apa namanya ni pelancongan berasaskan kereta api.

Merapoh sebagai bandar *eco* dan geopelancongan, Lipis *Geopark* yang sekarang ini berada dalam kajian UKM, aktiviti perniagaan dan *extreme sport*, aktiviti sukan air dan kayak di Sungai Tanum, Lipis sebagai bandar sejarah, industri pelancongan emas dan biji besi, industri berasaskan perkayuan dan buluh, industri pertanian dan industri permakanan, *hub* pendidikan pedagogi kaum pribumi dan geosains hutan dan hidupan liar, budaya dan kesenian dan keakrifan tempatan dan macam-macam lagi yang boleh kita *exploit*kan di Pahang Barat menjadikan Pahang Barat kalau betul caranya satu wilayah yang kaya, yang maju, yang boleh kita banggakan.

Justeru itu, kegagalan yang pernah dilakukan oleh IADP Pahang Barat yang sekadar hari ini meninggalkan bekas-bekasnya sahaja yang tidak terurus dan juga kehadiran ECERDC yang wilayahnya bagi Wilayah Pahang Barat kurang... kurang dirasai

kehadirannya seperti kewujudan projek berimpak tinggi taman herba di Chegar Perah yang dahulunya diuar-uarkan sebagai satu projek yang besar dan memberikan manfaat kepada penduduk setempat tetapi hari ini telah bertukar menjadi ladang Musang King. Jadi ini satu perkara yang menimbulkan tanda tanya dan juga kehairanan kepada penduduk setempat. Justeru itu, kita mengharapkan dengan menjadikan Pahang Barat sebagai satu kawasan yang perlu dibangun dan akhirnya melalui Majlis Wilayah Pahang Barat ini kita yakin bahawa kawasan ini akan dijadikan satu kawasan yang maju, kawasan yang selesa untuk dikunjungi dan didiami.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Maka menjadi harapan kami kepada Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat ini ialah pertama; Pahang Barat menjadi wilayah yang maju dan terkeluar daripada senarai daerah-daerah termiskin dalam negara. Yang kedua; Penglibatan anak-anak tempatan yang turut mendapat limpahan nikmat bukan sekadar penonton ataupun melihat kepada kejayaan dan pembangunan.

Yang ketiga; Menjadikan wilayah ini sebagai wilayah *satellite* kepada Lembah Kelang dan Pahang Timur dan yang keempat; Menerapkan pembangunan lestari demi kepentingan generasi akan datang dan seterusnya memastikan elemen-elemen tempatan bagi satu-satu projek pembangunan kerajaan yang dibawa masuk ke wilayah ini dapat melibatkan orang-orang tempatan.

Yang kedua ialah perkara yang berkaitan dengan strategi memperkasakan perkhidmatan awam dan jugak modal insan. Salah satu daripada *instrument* yang penting dalam sistem penyampaian awam kerajaan ialah organisasi yang menjadi... menjadi kekuatan kepada akar umbi seperti JKKK (Jawatankuasa Kemajuan dan Kemakmuran Kampung), Jawatankuasa Kampung Baru dan juga industri apa ni... organisasi seperti Batin yang sepatutnya organisasi ini seharusnya dibangunkan sebagai satu institusi yang berwibawa, yang diuruskan cara profesional.

Justeru itu, saya suka mencadangkan supaya Pengerusi-pengerusi JKK, Pengerusi-pengerusi JKKB mestilah menjalani kursus dan latihan dan kemahiran-kemahiran pengurusan organisasi, kemahiran berkomunikasi, kemahiran bekerja sebagai satu pasukan, supaya JKK sebagai apa nama ni, sistem... salah satu sistem... sistem pentadbiran awam yang penting bagi kerajaan menjadi satu badan yang benar-benar boleh menyampaikan mesej-mesej dan jugak perancangan-perancangan serta dasar-dasar kerajaan.

Juseru itu, daripada keadaan ini di mana mereka telah menjadi orang-orang profesional, maka saya jugak ingin mencadangkan supaya elaun JKKK dan JKKB dinaikkan daripada RM500.00 sekarang ini kepada tahap kadar upah yang minima di antara RM1,000.00 hingga ke RM1,200.00 sebulan. Begitu jugak mereka-mereka yang kita cadangkan untuk kelayakan ini seharusnya lulus atau mengikuti kursus yang telah saya sebutkan tadi.

Saya jugak mendapat respon yang baik tentang apa nama ni, imbuhan yang diberikan kepada Pengerusi JKKK di dalam bajet ini tetapi saya juga nak menyampaikan apa permintaan dan keluhan daripada SU JKK pulaklah, kot-kot ada kerajaan boleh tengok sikit, dia kata mereka bersama dengan JKKK. Jadi kalau boleh ada limpahan pada mereka, saya ingat bagus juga pertimbangkan.

Saya juga ingin mencadangkan supaya Kerajaan Negeri bertegas dan mempunyai satu pendekatan yang jelas dalam pelantikan ahli-ahli JKKK ini. Saya ingat tak perlulah kita ada kuota-kuota tertentu, parti-parti tertentu. Kita kira semua orang dalam

kampung tu tak kira apa parti, jika mereka layak, mereka sesuai, mereka ingin berkhidmat, maka kita... kita lantiklah mereka. Kadang-kadang berparti-parti ni menyebabkan tidak ada parti, ahli parti di kampung itu, terpaksa pulak kita menubuhkan parti-parti tertentu semata-mata nak membeli kuota. Ataupun kita terpaksa *import* apa nama ni, ahli-ahli daripada kampung yang lain untuk membangunkan kampung.

Saya ingat ini pernah berlaku, kita dah biasa buat dahulu. Di kampung tempat saya ada, ada satu kampung tu bila ada kuota, dia kata; "Kita ada kuota orang PAS, tiga". Dia jawab; "Tak payah, kami dah ada tujuh orang PAS dalam ni". Sebab kampung tu memang kampung PAS. Ada orang daripada Padang Tengku yang pernah bertanding memang tak pernah menang pun. Jadi kita letak dan ada Pengerusi JKKK pun di kalangan orang PAS. Pengerusi JKKK ni satu kampung yang kita lantik dari kalangan PAS sebab masyarakat menerima dia, maka kita lantik. Justeru itu, saya ingat pelantikan daripada kuota-kuota ini perlulah dilihat semula.

Dan seterusnya saya juga ingin mencadangkan supaya satu Jawatankuasa Kemajuan dan Kemakmuran Kampung bagi komuniti kaum India diwujudkan. Kesian orang India ni saya tengok dari segi senarai, orang ini ada apa ni ketuanya dapat imbuhan dan sebagainya, tetapi saya nampak semacam dipinggirkan. Justeru itu, saya ingin mencadangkan supaya diwujudkan Jawatankuasa Kemajuan dan Kemakmuran Komuniti Kaum India, tak kiralah apa namanya tetapi kita melantik di kalangan mereka.

Misalan contohnya di pekan Padang Tengku, ha... ada... ada satu kaum India dia campurlah Selborne dengan pekan Padang Tengku. Kemudian pekan Benta ada satu, pekan Karak mungkin ada satu. Jadi saya ingat kalau ini caranya dia boleh menggabungkan masyarakat India yang berbagai-bagai. Sebab saya nak beri contoh di Padang Tengku saja, kita ada lebih kurang 400 pengundi sahaja daripada kalangan orang India. Tapi MICnya ada enam. Lepas tu bergaduhlah sesama sendiri. Jadi saya harap pun kalau kita boleh wujudkan satu yang tidak berkaitan dengan parti dan kita gabungkan mereka dalam satu Jawatankuasa Kemajuan ataupun keselamatan ataupun komuniti Orang India ini mungkin dapat meredakan keadaan...

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Mintak laluan. Terima kasih Padang Tengku atas cadangan tersebut. Kalau ya pun cadangan tanpa parti itu saya mengalu-alukan, kalau kepimpinan itu melalui parti lebih baik tak perlu sahajalah, ya. Terima kasih.

YB. DATO' MUSTAFA BIN LONG

Okey kita macam JKK lah kita tak payah parti macam saya sebutkan tadi, tidak pada kuota-kuota tertentu. Siapa sahaja yang dipilih maka kita lantik untuk menerima apa mewakili kaum India. Itu maksud yang saya sarankan di sini. Yang seterusnya ialah saya nak er... beralih kepada perkara berkaitan dengan er... masalah pelajar-pelajar kita yang belajar dalam norma baharu.

Hari ini semua tahu pelajar-pelajar kita belajar dengan norma baharu dalam keadaan COVID ini iaitu belajar secara *online*. Dan justeru itu, menurut satu kajian yang dibuat oleh satu pusat pengajian tinggi yang respondennya seramai 1,412 orang maka dapataannya ialah 91.2% pelajar-pelajar mempunyai masalah tiada capaian internet untuk mengadakan kelas-kelas dalam talian. 8.8% responden mempunyai masalah dalam peranti seperti *laptop* dan jugak telefon bimbit.

Kesan daripada itu ada er... 4 perkara yang berlaku. Pertama; Masalah kewangan. Yang kedua; Masalah kesihatan. Ketiga; Masalah persekitaran dan yang keempat; Masalah teknikal. Jadi justeru itu, er... Padang Tengku ingin mencadangkan pertama; Kerajaan Negeri mengenal pasti kawasan-kawasan yang tiada mempunyai talian telefon ataupun internet di seluruh negeri Pahang secara segera untuk pembinaan pencawang-pencawang telekomunikasi dan langkah yang bersesuaian. Tadi ada telah disinggung sedikit oleh Exco yang berkenaan ketika dia menjawab soalan daripada Cheka. Dan saya ingat perkara ini harus di... di... dipercepatkan.

Yang kedua; Menyediakan pusat sehenti, *one stop center* sebagai pusat akses internet yang kondusif dan selamat dengan capaian internet yang laju bagi tujuan PdPc, Pembelajaran dan Pemudah Cara *online* untuk peringkat untuk... seluruh pelajar daripada semua peringkat daripada sekolah rendah hinggalah ke universiti yang boleh kita (tak dengar)...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Tekan balik YB.

YB. DATO' MUSTAFA BIN LONG

Seterusnya saya ingin mencadangkan er... projek satu keluarga satu *laptop* bagi keluarga B40 yang mempunyai anak-anak sekolah. Perkara ini mungkin kita boleh lakukan dengan kerjasama SKMM sebenarnya dulu pun ada SKMM menyumbangkan apa nama *laptop-laptop* ini kepada pelajar-pelajar yang bersesuaian. Dan saya juga mencadangkan er... supaya Kerajaan Negeri mengadakan geran membeli *laptop* er.... berjumlah RM500.00 kepada keluarga M40 yang mempunyai anak lebih daripada 3 orang dan 3 orang anak sekolah dan juga pemberian data percuma sebanyak 30gb sebagai akses kepada pelajar-pelajar miskin dan perkara ini boleh dilaksanakan oleh Yayasan Pahang.

Dan yang terakhir yang ingin saya nyatakan ialah penyediaan rumah mampu milik kepada golongan berpendapatan sederhana dan berpendapatan rendah. Padang Tengku menghargai langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan Negeri Pahang dalam menangani isu-isu perumahan ini khususnya di Padang Tengku. Namun begitu saya nak membangkitkan perkara yang telah saya bangkitkan dahulu iaitu Pusat Pertumbuhan Desa Kampung Berchang yang telah dimulakan sejak 24 tahun yang lalu tetapi belum ada penyelesaian hingga hari ini.

Dalam taklimat yang diadakan oleh pihak... pihak PKPP [editor : PKNP], Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang dalam satu taklimat di Jawatankuasa Tindakan Daerah pada 24 Julai 2020, mereka mencadangkan pembangunan di tanah seluas er... 12 apa nama 12 ekar itu dengan 21 unit rumah teres kos rendah er... rumah teres. Kemudian pada tahun 2021, fasa yang kedua 16 teres, 16 unit rumah teres pada tahun 2023, 24 unit umah berkembar pada Januari 2024 dan 22 unit rumah teres 2 tingkat pada tahun 2026, yang menjadikan 92 unit semuanya. Dan harganya sekitar RM200,000.00 hingga RM400,000.00 unit. Saya melihat kos ini kos yang tidak mampu dibeli mampu melihat ataupun mampu apa tu tadi Tanjung Lumpur mampu... mampu ha telek... ha mampu telek saja.

Justeru itu, saya ingin mencadangkan kos rumah bercampur tetapi mungkin juga kerajaan... PKNP boleh menceburi er... menyahut saranan kerajaan untuk membina atau bergiat dalam membangunkan pembinaan rumah ini er... melalui pembinaan rumah makmur. Makna kalau hari ni rumah makmur dibuat oleh pihak-pihak swasta,

saya cadangkan supaya GLC seperti PKNP boleh menceburkan diri dalam perumahan makmur ini supaya kita dapat menyediakan rumah yang dapat dimiliki dan mampu dimiliki oleh rakyat yang berpendapatan rendah. Terima kasih. Dengan ini, sekian, wabillahitaufik walhidayah saya menyokong bajet yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Menteri Besar Pahang.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Mentakab.

YB. ENCIK WOO CHEE WAN

Salam sejahtera dan terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang untuk saya berbahas dalam Belanjawan 2021.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada barisan hadapan yang telah dan sedang melawan penularan COVID-19. Segala pujian hendaklah diberikan kepada mereka dan bukan sebaliknya. Pandemik COVID-19 ini telah mengakibatkan ekonomi dunia teruk terjejas. Negara kita Malaysia tidak terkecuali. Ini dapat dilihat dari penyusutan KDNK suku kedua tahun ini yang mencatat peratusan terburuk dalam sejarah iaitu negatif 17.1%. Walaupun prestasi suku ketiga menunjukkan peningkatan iaitu negatif 2.7%.

Kadar pengangguran pula adalah sebanyak 4.7% ataupun 700,000 pekerja. Ini memang satu angka yang besar, yang menganggur itu bukan sahaja meliputi orang baru lepasan sekolah dan graduan, tetapi juga ramai tenaga kerja yang berpengalaman. Ini turut menjejaskan kehidupan mereka. Oleh itu saya mencadangkan pihak Kerajaan Negeri menganjurkan kursus-kursus pendek dengan percuma untuk mereka. Pada zaman ini, *multi skill* atau kepelbagaian kemahiran adalah penting khususnya dalam bidang teknologi maklumat. Dengan kemahiran ini pekerja akan menjadi lebih kompetitif.

Tuan Yang di-Pertua,
Wabak COVID-19 ini bukan sahaja mengakibatkan ramai menganggur tetapi juga membawa kesan yang teruk kepada peniaga tak kira penjaja pasar malam mahupun pekedai semuanya rasa terkesan. Perniagaan mereka susut teruk, kelangsungan hidup mereka terjejas. Oleh itu, saya mencadangkan Pihak Berkuasa Tempatan mengambil langkah prihatin dengan mereka iaitu memberikan diskaun 50% bila lesen perniagaan diperbaharui.

Tuan Yang di-Pertua,
Tentang jambatan di Kampung Tanjung Kerayong, jambatan ini siap dibina pada tahun 2008 dengan perbelanjaan RM1 juta. Lebih kurang 300 atau 400 orang menggunakan jambatan ini tiap-tiap hari. Mereka terdiri daripada pekebun getah, pekebun kelapa sawit, penoreh getah dan lain-lain tetapi mereka sering terganggu dengan banjir. Sudah 7 kali jambatan ini ditenggelami air pada tahun ini. Masa itu mereka kehilangan pendapatan yang teruk menjejaskan kehidupan mereka. Sehubungan itu, saya mencadangkan supaya jambatan ini dapat dinaiktarafkan atau menjalankan pengorekan dasar sungai supaya dasarnya dalam.

Tuan Yang di-Pertua,
Saya juga mengambil kesempatan ini untuk membangkitkan satu isu lama iaitu mendapan tanah di Jalan Industri 6, Kawasan Perindustrian Temerloh. Isu ini saya telah membawakan pada Sidang Yang Mulia ini pada tahun 2018. Kakitangan dan pemilik kilang berhampiran turut gusar dengan situasi yang semakin teruk ini. Segala usaha telah dibuat antaranya pemilik-pemilik kilang telah menulis surat aduan kepada MPT. Pihak saya pula membawa isu ini ke dalam mesyuarat JKTD tetapi sampai hari ini masih belum selesai. Oleh itu, saya berharap pihak berkenaan dapat mengambil langkah-langkah atau tindakan secepat mungkin sebelum kejadian tidak diingini berlaku.

Tuan Yang di-Pertua,
Terdapat satu tempat di mana kerap kali berlakunya kemalangan jalan raya iaitu Jalan Mentakab-Temerloh. Lokasinya adalah di Kampung Tok Embun berhampiran simpang Kampung Gantok. Kejadian kemalangan yang terbaru adalah pada 11 Oktober tahun ini di mana telah meragut seorang nyawa dan seorang lagi cedera parah. Walaupun pihak JKR telah meletakkan papan tanda peringatan yang jelas dan secukupnya dan *speed breaker* telah dibuat tetapi kemalangan masih kerap berlaku sehingga selekoh ini digelar sebagai selekoh maut.

Sehubungan itu, saya mencadangkan pihak JKR supaya mengadakan atau menjalankan satu kajian terperinci untuk mencari sebab-sebab mengapa sering kali kejadian kemalangan berlaku. Di sini juga saya mengambil kesempatan untuk mengucapkan syabas dan terima kasih kepada pihak Kerajaan Negeri kerana sudi memberikan Bantuan Khas Kewangan sebanyak RM1,000.00 kepada 8,000 penjawat awam. Itulah isu-isu dan cadangan yang saya sampaikan pada hari ini, sekian terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih YB. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Cheka.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Selamat sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk berbahas di Dewan yang mulia ini. Saya ucapkan tahniah kepada Kerajaan Negeri Pahang kerana sejak tahun 2018 lagi telah mengamalkan belanjawan *surplus*. Pada tahun 2018, *surplus* ialah RM13.94 juta manakala pada tahun 2019 lebihannya setinggi RM191.36 juta.

Menurut Belanjawan 2021, Kerajaan Negeri Pahang menganggarkan lebihan hanya RM5.3 juta. Ini jelas menunjukkan bahawa kerajaan telah menjangka bahawa keadaan ekonomi itu tidak menentu pada tahun 2021. Kehidupan rakyat mungkin menjadi susah pada tahun 2021 akibat serangan COVID-19. Oleh itu, Kerajaan Negeri telah proaktif memberi bantuan kepada rakyat sejak pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP).

Walau bagaimanapun, bantuan itu tidak dinikmati oleh semua rakyat. Sebagai kerajaan yang prihatin, saya menyeru kepada kerajaan selain memberi pelbagai bantuan, kerajaan mempertimbangkan untuk mengurangkan cukai dan hasil bukan cukai yang dibayar oleh rakyat dalam apa jua bentuk pun. Ini termasuk cukai tanah, cukai pintu, bayaran lesen, bayaran letak kereta, bayaran permit dan lain-lain lagi.

Amalan ini akan memberi impak secara langsung kepada rakyat kerana dapat mengurangkan kos mengurus perniagaan dan perbelanjaan hidup. Usaha ini selaras dengan dasar prihatin dan sejahtera Kerajaan Persekutuan. Manfaat ini akan dinikmati oleh semua rakyat dan pastinya akan dirasa dan dihargai oleh rakyat. Oleh itu, saya mohon keprihatinan Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan agar mempertimbangkan permintaan rakyat ini.

Tuan Yang di-Pertua,

Saya ingin menarik perhatian Dewan tentang Bantuan Prihatin Pahang 2021. Terima kasih kepada Kerajaan Negeri yang memastikan kebajikan setiap lapisan masyarakat yang memerlukan bantuan di negeri Pahang terjaga. Maka Kerajaan Negeri telah mengumumkan bantuan prihatin secara *one-off* kepada pelbagai golongan di negeri Pahang. Walau bagaimanapun, kami sebagai Wakil Rakyat sering mendengar keluhan-kesah daripada Ketua Kampung iaitu Pengerusi JKKK yang diberi bantuan *one-off* sebanyak RM250.00 sahaja.

Kerajaan Negeri telah mengakui bahawa Ketua Kampung telah banyak menyumbangkan bakti di peringkat akar umbi. Ketua Kampung memainkan banyak peranan. Kata mereka, mereka ialah jambatan di antara kerajaan dengan rakyat, perantaraan antara pemimpin dengan orang kampung, penghubung antara jabatan kerajaan dengan penduduk kampung, memainkan peranan sebagai mata dan telinga kerajaan dan lain-lain lagi.

Mereka menjaga kampung secara menyeluruh, baik fizikal kampung ataupun kebajikan anak buah. Pendek kata, kerja Ketua Kampung itu susah dan mencabar. Apabila bantuan secara *one-off* sebanyak RM250.00 itu diumumkan, mereka menilai peranan dan kepentingan mereka di kampung, membandingkan tugas mereka di kampung dengan misalnya petugas masjid. Mereka merasa bantuan itu harus dinaikkan.

Maka sebagai tanda pengiktirafan dan penghargaan terhadap jasa dan bakti yang telah mereka curahkan terhadap kemajuan dan kemakmuran kampung serta kesejahteraan anak buah, saya berharap nilai bantuan *one-off* kepada Ketua Kampung sebanyak RM250.00 itu boleh dinaikkan sewajarnya. Kalau boleh mulai tahun 2021 ini. Permintaan ini sebenarnya datang daripada Ketua Kampung. Saya ingin tegaskan di sini bahawa saya tidak pernah menafikan kepentingan dan jasa bakti golongan yang lain.

Selain itu, Tuan Yang di-Pertua, Wakil Padang Tengku meminta elaun bulanan Ketua Kampung dinaikkan ke RM1,000.00 dan ke atas tapi Ketua Kampung kawasan saya minta kalau boleh tambah RM300.00 lah selain daripada RM500.00 itu kerana mereka banyak urusan, banyak mesyuarat, banyak memerlukan perbelanjaan. Oleh itu, saya minta pertimbangan Kerajaan Negeri.

Tuan Yang di-Pertua,

Sejak pelaksanaan PKP Mac tahun ini, rakyat di kawasan saya khasnya di sepanjang jalan Tanjung Lipis ke Jerantut merasa bahawa mereka sukar untuk mendapat talian internet khasnya kepada pelajar yang memerlukan internet untuk belajar. Oleh itu, apabila saya teliti kepada jawapan yang diberi oleh Exco Telekomunikasi, saya dapati memang usaha untuk naik taraf dan juga meninggikan mutu internet itu ada tetapi nampaknya lebih ditumpukan di sepanjang jalan Lipis-Benta di mana penggunaannya lebih tetapi dari Tanjung Lipis sampai ke sempadan Jerantut ini oleh kerana penggunaanya kurang, maka nampaknya usaha itu juga kurang.

Walaupun kita faham bahawa syarikat telekomunikasi itu mementingkan keuntungan tapi demi tanggungjawab sosial atau *social responsibility* dengan izin, saya juga meminta kalau boleh titik beratkanlah kualiti telekomunikasi di sepanjang Tanjung Lipis ke sempadan Jerantut itu.

Tuan Yang di-Pertua,
Projek PR1MA Pahang di Kuala Lanar merupakan satu bukti keprihatinan Kerajaan Pahang. Projek PR1MA Pahang di Kuala Lanar telah dilancarkan pada awal tahun 2018 oleh Exco Perumahan yang kini telah menjadi Menteri Besar kita. Projek ini berjalan lancar dengan kerjasama daripada kerajaan, pemaju dan semua pihak yang berkaitan dan pada awal bulan ini, Yang Amat Berhormat Menteri Besar sendiri telah turun untuk menyerahkan kunci kepada 154 pemilik Fasa 1. Terima kasih atas kesudian Yang Amat Berhormat Menteri Besar ke majlis itu.

Namun demikian, masih terdapat penduduk yang tidak mampu untuk membeli rumah PR1MA Pahang yang bernilai RM150,000.00 itu. Maka Kerajaan Negeri Pahang telah prihatin dan memula menjalankan Projek Perumahan Makmur untuk membina rumah yang bernilai RM80,000.00 di Tanjung Lipis. Projek ini masih belum dimulakan. Saya meminta pihak yang berkenaan mempercepatkan pengurusan agar Projek Rumah Makmur di Tanjung Lipis dapat dimulakan dalam tempoh yang terdekat.

Tuan Yang di-Pertua,
Penduduk di Kampung Orang Asli Temetong sedang menggunakan jambatan gantung di Sungai Temetong. Jambatan gantung itu sering dibanjiri air akibat hujan lebat dan terputus perhubungan. Penduduk di Kampung Binjai juga menghadapi masalah jambatan. Jambatan besi yang rendah di Sungai Lipis itu pasti akan ditenggelami air pada musim tengkujuh. Pembinaan jambatan konkrit telah dicadangkan sejak tahun 80-an lagi. Oleh itu, saya minta Kerajaan Negeri khasnya Exco...

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Minta...minta laluan sikit Dato' Speaker. Er... saya tertarik dengan cerita daripada Cheka berkaitan dengan jambatan gantung banjir sebab selama saya 6 tahun bertugas di Sabah, jambatan gantung ini tinggi melangit maknanya dia lebih tinggi daripada tebing lagi. Jadi, macam mana pembinaan jambatan gantung dekat dengan tempat yang diceritakan oleh YB. Cheka tadi boleh tenggelam dek banjir sebab biasanya jambatan gantung ni dia lebih tinggi daripada tebing yang menghubungkan seberang dengan seberang? Jadi, mohon sikit cerita dia.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Cara orang dulu buat itu saya tak pandai tapi masalah itu tetap timbul. Jadi seterusnya tentang jambatan konkrit di Kampung Binjai itu. Jadi, saya memintalah Kerajaan Negeri menyokong dan membantu agar projek kedua-dua itu iaitu Kampung Temetong dengan Kampung Binjai itu dapat terlaksana dalam masa yang terdekat.

Tuan Yang di-Pertua,
Saya mohon menyokong Bajet Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun 2021. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Luit, silakan.

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Assalamualaikum WBT. Terima kasih pada Yang Berhormat Dato' Sri Tuan Yang di-Pertua, Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar, Yang Berhormat Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, Ahli-ahli Yang Berhormat, Ketua Jabatan, petugas-petugas, pemerhati-pemerhati yang dikasihi sekalian. Alhamdulillah [Bacaan dalam Bahasa Arab].

Ucapan tahniah dan terima kasih er... kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Wan Rosdy bin Wan Ismail, Menteri Besar Pahang di atas pembentangan Belanjawan 2021 Pahang Darul Makmur semalam. Jadi apa yang dapat kita lihat Belanjawan Tahun 2021 telah diolah menjadi sebuah belanjawan yang saya kira belanjawan dari mata ke hatilah. Maknanya pasukan yang membuat belanjawan yang diketuai oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar ini telah membuat *observation* hingga seterusnya dengan penuh keikhlasan menyalurkan balik perbelanjaan pada kita untuk tahun-tahun er... tahun hadapan.

Dari sudut memperkasakan ekonomi, memperkasakan perkhidmatan modal insan dan mensejahterakan kehidupan kita. Terima kasih juga kepada Kerajaan Negeri Pahang bila mana PKP ataupun Pahang, Kelantan, Perlis bebas PKP juga bebas... bebas apa ni... Perintah Kawalan Pergerakan berbanding negeri lain di masa Malaysia ni menghadapi masalah musibah COVID-19 ini.

Ada lagi terima kasih iaitu terima kasih juga kepada pemimpin-pemimpin kami di kawasan DUN Luit termasuklah terima kasih kepada Yang Berhormat Dato' Sri Kuala Sentul yang sering bersama kami di DUN Luit, Ketua-ketua Jabatan er... pemimpin-pemimpin masyarakat yang bertugas di tempat kami ini kerana jika dibandingkan dulu, kita boleh lihat bandar Maran sekarang ni nampak lebih ceria, lebih cantik dan banyak program-program terus kelihatan dibangunkan di kawasan Maran. Untuk itu, saya suka juga nak nyatakan kat sini beberapa perkara untuk perhatian pihak kerajaan berkaitan dengan DUN Luit.

Tuan Yang di-Pertua,
Maran ini diwujudkan dulu daripada ilham ya Allahyarham Tun Abdul Razak dan dibangunkan bandar Maran itu kerana beliau ingin jadikan sebuah bandar mewujudkan sebuah bandar menjadi *satellite* kepada berbelas-belas kampung di sekeliling bandar Maran ini. Namun demikian, yelah kalau dapat bercakap dengan arwah Tun hari ini ya kita nak bagitahu bahawa kita nak luaskan lagi dia punya radar *satellite* bandar Maran ini fungsi bandar Maran ini lebih luas meliputi kalau boleh kampung-kampung di seberang Sungai Pahang meliputi dalam daerah Pekan dan daerah Bera.

Oleh yang demikian, kita nak menyatakan hasrat kita pada hari ini bahawa kami memerlukan sebuah jambatan untuk menyeberangi Sungai Pahang dalam DUN Luit, mungkin di sekitar Kampung Lubuk Paku sama ada di hilir atau di hulu tengoklah mana yang sesuai. Dia bukan sahaja memberi kesan langsung kepada bandar Maran tetapi saya percaya dia memberi kesan lebih besar pada negeri Pahang khususnya tengah negeri Pahang.

Kalau tadi apa ni Padang Tengku sebut Barat Pahang, pagi tadi ada sebut Pahang Timur ha... ni tengah hari ni kita sebut pula Pahang Tengah ya seperti Lanchang sebut tadi Temerloh dengan Maran. Jadi di sini saya nak kaitkan juga kepentingan jambatan yang kita sebut pada hari ini dengan program kerajaan iaitu Program Pembangunan er... Rancangan Struktur Negeri Pahang atau RSNP bila mana kita kaitkan balik

Dan yang keempat, sini ada satu tarikh istimewa juga saya nak sebut Masjid Kampung Ulu Luit. Saya suka nak menarik perhatian pihak kerajaan terdapat sebuah masjid di tempat saya di Kampung Ulu Luit. Dia dibina atas inisiatif penduduk kampung itu

sendiri. Di mana setiap rumah, setiap keluarga diminta menyumbang RM1,000.00 untuk bina masjid itu.

Walaupun kita difahamkan semua rumah menyumbang tapi tak adalah ada banyak juga rumah tidak dapat menyumbang RM1,000.00 tapi dia menyumbang atas keupayaannya. Cuma mesej yang kita nak beritahu di sini ialah masih terdapat masyarakat yang boleh berdikari sesama sendiri membina kemudahan-kemudahan sendiri di tempat di kampung mereka masing-masing.

Dan saya menarik perhatian kerajaan agar kita beri perhatian kepada masyarakat yang begini. Yang pertamanya, kita sebagai sebuah kerajaan yang juga berusaha untuk berdikari sudah pastinya menjadi satu kelebihan jika kita dapat membina masyarakat kampung kita er... untuk bekerjasama dalam usaha-usaha seperti mengadakan inisiatif untuk ada pemuafakatan, ada gotong-royong, ada semangat-semangat untuk berdikari dan sebagainya. Jadi untuk itu, banyaklah lagi kawasan masjid di kampung Ulu Luit ini.

Sekarang ini saya kira dah 75% dah siap masjid yang dibina sendiri dengan kemampuan kewangan sendiri. Cuma kalau dapat perhatian daripada pihak kerajaan untuk tengok dan membantu kerana ada beberapa perkara yang masih perlu disiapkan seperti tempat wuduk, er... bilik mandi jenazah dan tandas. Saya rasa tak berapa banyak sangat dana yang diperlukan lagi. Itupun saya rasa elok kita bantu er... siapkan masjid ini sebagai tanda penghargaan dan terima kasih kepada masyarakat yang masih... silakan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Saya GPS tak ada Yang di-Pertua nak tunjuk. Masjid Kampung Ulu Luit er... daripada jalan besar boleh masuk ke dalam... dalam 4 kilometer. Masjid itu cantik, besar. Terima kasih atas perhatian er... pihak kerajaan tadi. Dan yang terakhir er... mungkin idea ini tidaklah idea yang baik juga. Saya nak cadang ke pihak kerajaan er... terutama Bahagian Pelancongan, kalau boleh kita buatkan setiap bandar dalam negeri Pahang ini ada batu pancang yang tulis 0 kilometer ya... Lipis saja yang ada, Maran tak ada, itu tempatnya...

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDDIN

Yang Berhormat... Yang Berhormat daripada Luit saya nak tanya 0 kilometer kalau daripada Luit tu daripada Ulu Luit ke rumah Yang Berhormat boleh, 0 kilometer daripada... [ketawa] tak boleh Yang Berhormat. Dia... sistem dia... sistem pengiraan ini jalan ni dia mesti bermula daripada satu tempat je dan dia akan er... apa nama dia akan *branch out* lah ke mana er... tempat dia. Jadi dia mesti ada satu tempat yang bermula. Tapi kalau nak 0 kilometer... rumah saya 0 kilometer, Yang Amat Berhormat Menteri Besar 0 kilometer... Yang Berhormat Benta 0 kilometer, Yang Berhormat Luit 0 kilometer dan Tanjung Lumpur pun 0 kilometer... boleh [ketawa].

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Yang Berhormat Pengerusi boleh saya cadang buat kat kubur... kosong. [Ahli Dewan ketawa]

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Tuan Yang di... terima kasih Tuan Yang di-Pertua, sikit lagi. Er... 0 kilometer tu...

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDDIN

Ha... setujulah kita. Setelah saya bincang dengan Wakil Kerajaan daripada Benta. Bermula dari rumah kita, berakhir 0 kilometer tu di kubur. [Ahli Dewan ketawa]

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Tuan Yang di-Pertua.

Saya sebenar menyebut 0 kilometer ni pasal saya jumpa satu puaklah, puak pelancong-pelancong. Memang ada rupanya puak-puak ini mencari kalau melancong ke satu tempat dia akan cari mercu tanda 0 kilometer ini, ya [ketawa]. Jadi saya rasa sekadar itu dulu er... untuk persidangan kali ini. Sekali lagi saya ucap terima kasih dan tahniah kepada pihak kerajaan dan terima kasih kepada Yang di-Pertua. Sekian, terima kasih. [Ahli Dewan menepuk meja]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat di sebelah pagi ini seramai 6 orang Ahli telah pun mengambil bahagian dalam perbahasan. Jadi saya akan menempohkan persidangan pada sebelah pagi ini dan berharap beberapa orang Ahli Yang Berhormat akan mengambil bahagian pada sebelah petang. Persidangan kita bersambung semula jam 2:30 petang. Persidangan ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan pada jam 12:50 tengahari]

[Persidangan disambung semula]

**SAMBUNGAN PERBAHASAN
RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2021) 2020 DAN USUL
ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021**

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga: Sambungan Perbahasan Rang Undang-undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air 2021.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT, salam sejahtera. Persidangan kita disambung semula.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Kerajaan, rakan-rakan Ahli Yang Berhormat sekalian, kita masih lagi dalam perbahasan Rang Undang-Undang Perbekalan dan Usul yang telah dikemukakan pada petang ini. Kita akan menyambung perbahasan atas Rang Undang-Undang dan Usul Perbekalan Air. Dengan ini saya menjemput Yang Berhormat Ketari. Sila.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Yang Berhormat Dato' Tuan Yang di-Pertua, Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera. Saya merakamkan ucapan terima kasih kerana telah memberikan peluang saya mengambil bahagian membawa suara rakyat Ketari dalam perbahasan Belanjawan Negeri Pahang 2021.

Tahniah kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Haji Wan Rosdy bin Wan Ismail, Menteri Besar Pahang kerana telah berjaya membentangkan Belanjawan Negeri Pahang Bagi Tahun 2021 yang bertemakan; 'Kemakmuran Negeri, Manfaat Bersama'.

Saya juga mengambil kesempatan untuk mengucapkan tahniah kepada Kerajaan Negeri Pahang kerana sedaya upaya untuk membendung penularan pandemik COVID-19 dan sehingga semalam mencatatkan 0 kes. Ini satu pencapaian yang amat baik dan tidak dilupakan kepada petugas barisan hadapan merangkumi pasukan hospital, polis, tentera dan lain-lain.

Point saya yang pertama iaitu Kebajikan. Dalam Belanjawan Negeri Pahang, Kerajaan telah mengumumkan Bantuan Prihatin Pahang dengan pelbagai inisiatif yang dapat membantu rakyat Negeri Pahang. Saya menyokong peningkatan bantuan am Kerajaan Negeri melalui JKM daripada RM300.00 sebulan kepada RM350.00 sebulan dan sumbangan secara *one-off* sebanyak RM250.00 diperuntukkan kepada setiap peserta e-Kasih miskin tegar seramai 1,594 orang. Ini sudah tentulah meringankan kos sara hidup dan memberikan jaringan keselamatan kepada penerima yang memerlukan.

Sebagaimana yang kita sedia maklum, pandemik COVID-19 banyak mengubah keadaan ekonomi rakyat termasuk rakyat negeri Pahang. Baru-baru ini juga Jabatan Perangkaan Negara telah menyemak semula pendapatan garis kemiskinan negara. Nilai Purata PGK di Pahang ialah RM2,270.00 sebulan manakala purata nilai PGK makanan yang merupakan indikator terbaru miskin tegar adalah RM1,201.00. Saya ingin mendapat kepastian bahawa bantuan am Kerajaan Negeri sudah diselaraskan

mengikut PGK ini. Saya pasti masih banyak lagi rakyat negeri Pahang yang kini di bawah status miskin tegar tidak dapat bantuan yang sepenuhnya.

Saya mencadangkan supaya Jabatan Kebajikan Masyarakat bergerak di lapangan dengan lebih giat mencari golongan rakyat yang miskin yang mungkin tertinggal daripada segi bantuan kerajaan supaya bantuan yang sepatutnya dapat disalurkan kepada mereka.

Yang seterusnya iaitu Pendidikan. Sejak Mac 2020, Kementerian Pendidikan Tinggi telah mengumumkan penutupan Universiti Swasta dan Awam. Kementerian telah menyarankan semua mahasiswa untuk menggunakan sistem kelas atas talian atau *online class*. Melihat perkembangan situasi gelombang ketiga jangkitan COVID-19, agak sukar untuk kita menjangkakan bahawa IPT akan dapat dibuka semula pada tahun 2021. Kebanyakan mahasiswa Pahang juga belajar di luar negeri Pahang. Pembelajaran IPT mungkin akan diteruskan melalui secara atas talian pada tahun 2021.

Situasi yang sama juga mungkin berlaku kepada sesi persekolahan antara perkara yang... kepada sesi persekolahan dan ini adalah antara perkara yang menyedihkan. Bukan semua pelajar ataupun siswa mempunyai peralatan dan *access* kepada internet yang baik. Jadi er... ada pelajar yang mungkin tiada komputer riba atau *tablet* sehingga perlu menggunakan er... telefon pintar. Ada juga yang tiada *access* internet yang baik sama ada liputan internet yang kurang baik atau tiada langsung *access* internet di rumah.

Saya ingin mencadangkan kepada pihak Kerajaan Negeri melalui Yayasan Pahang supaya membantu anak-anak Pahang yang tidak berkemampuan daripada golongan B40 ini untuk mendapatkan komputer riba. Bagi membantu kemudahan capaian internet untuk mereka mengikuti kelas atas talian, Kerajaan Negeri dicadangkan untuk menyediakan perkhidmatan *wifi* internet di fasiliti kerajaan dan masyarakat seperti Perpustakaan Awam Daerah, Dewan Masyarakat, masjid dan juga mungkin Pusat Khidmat ADUN Pahang.

Seterusnya isu pekerjaan dan pendapatan. Isu pekerjaan dan pendapatan merupakan satu kebimbangan bagi rakyat pada tahun 2021. Bukan sahaja kepada mereka yang hilang pekerjaan atau mahasiswa yang baru habis belajar, namun termasuklah yang masih bekerja tapi takut sekiranya mereka dibuang kerja.

Menerusi ucapan belanjawan oleh Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar, saya perhatikan isu pekerjaan kurang mendapat tempat. Walaupun ada banyak inisiatif yang... di peringkat Kerajaan Pusat, saya rasa bahawa Kerajaan Negeri juga turut memainkan peranan yang penting.

Kerajaan Negeri boleh menyediakan *platform* dan ruang bagi golongan pencari pekerjaan untuk mendapatkan peluang pekerjaan dengan menghimpunkan syarikat-syarikat yang menawarkan peluang pekerjaan melalui program *Pahang Job Fair*. Saya merasakan perkembangan ekonomi digital dan *gig economy*, dengan izin dapat mewujudkan peluang pekerjaan untuk rakyat negeri Pahang.

Kerajaan Negeri boleh melihat kepada membantu generasi muda untuk mencari pekerjaan atau pendapatan sebagai *rider*, dengan izin dalam perkhidmatan penghantaran barang dengan berbincang dengan syarikat seperti *Grab Food* ataupun *Food Panda*. Untuk merancakkan lagi perkhidmatan mereka di seluruh negeri Pahang. Inisiatif Kerajaan Negeri seperti Pahang Mart di mana kita boleh membeli barangan

harian melalui perkhidmatan penghantaran juga boleh diperluaskan lagi ke seluruh negeri Pahang.

Yang seterusnya iaitu Keusahawanan dan PKS. Dalam keadaan ekonomi yang sukar, memang akan sukar untuk syarikat untuk membuka peluang pekerjaan yang baru. Jadi amat penting untuk kita memastikan walau ada yang tidak dapat pekerjaan mereka dapat menjana pendapatan mereka sendiri. Ramai yang berminat untuk menjadi usahawan dan membuka perniagaan sendiri termasuklah golongan belia.

Saya harap usaha Kerajaan Negeri untuk memperkasa usahawan di negeri Pahang melalui pembangunan pelan usahawan... melalui membangunkan Pelan Pembangunan Industri Kecil Sederhana Negeri Pahang dapat disegerakan. Saya menyambut baik Dana Khas sebanyak RM10 juta sebagai bantuan awal dan perkembangan perniagaan khusus untuk golongan muda negeri Pahang untuk melibatkan diri dalam sektor perniagaan.

Saya harap Kerajaan Negeri dapat memperkukuhkan serta menambah baik melaksanakan program-program keusahawanan negeri Pahang. Bantuan juga perlu diberikan untuk memudahkan golongan yang berminat untuk mendapatkan lesen perniagaan daripada PBT.

Bantuan juga harus terus kita berikan kepada pengusaha perniagaan kecil dan sederhana. Dengan pencapaian kutipan hasil yang memberangsangkan melalui PBT Negeri Pahang pada tahun 2020. Walaupun er... adanya perintah kawalan pergerakan, adalah diharapkan dengan Kerajaan Negeri Pahang dapat melanjutkan inisiatif-inisiatif sedia ada kepada PKS ini atau sekurangnya menarik semula bantuan secara berkala sehingga ekonomi pulih seperti sedia kala.

Ini termasuklah kelonggaran bayaran sewa premis perniagaan, pengurangan kadar sewa bengkel, pengurangan kadar sewa tanah, penangguhan kutipan hutang, pelanjutan tempoh bayaran cukai tanah, pelanjutan tempoh akhir bayaran lewat cukai. Saya menyambut baik usaha Kerajaan Negeri melalui Majlis Perbandaran Kuantan telah melonggarkan syarat kepada peniaga dengan memberikan kebenaran melaksanakan aktiviti perniagaan dan berharap ia akan diperluaskan kepada PBT-PBT lain di seluruh negeri Pahang.

Seterusnya mengenai Pembangunan. Anggaran Perbelanjaan Pembangunan untuk tahun 2021 telah meningkat sebanyak RM81.165 juta atau 67% berbanding tahun 2020 kepada RM201.915 juta. Ini adalah satu peningkatan yang sangat tinggi. Pembangunan adalah satu pelaburan masa depan yang bukan sahaja dapat meningkatkan taraf hidup rakyat malah akhirnya dapat menjana peluang ekonomi. Diumumkan bahawa perbelanjaan untuk projek infrastruktur adalah sejumlah RM109.415 juta.

Saya berharap Kerajaan Negeri dapat menyenaraikan projek-projek infrastruktur di bawah perbelanjaan ini. Saya menyokong cadangan Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat Plus yang akan melibatkan daerah Bentong dan diharapkan Pembangunan di Wilayah Pahang Barat Plus jauh ketinggalan ini mendapat perhatian khusus daripada Kerajaan Negeri.

Kalau kita lihat Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sebanyak RM1.5 juta pada tahun 2020 bagi 16 projek di bawah projek penyediaan infrastruktur dan fasiliti pelancongan 2020 meliputi setiap daerah di negeri Pahang. Saya merasakan jumlah ini masih kecil untuk menaik taraf infrastruktur dan fasiliti pelancongan yang sedia ada.

Sedia maklum bahawa sektor pelancongan sekarang kita mengalami keadaan yang sangat teruk akibat daripada Perintah Kawalan Pergerakan dan penutupan sempadan.

Namun saya melihat ini adalah masa yang sangat sesuai untuk kita tingkatkan lagi infrastruktur dan fasiliti pelancongan di seluruh negeri di samping menambah baik dan mempromosi produk pelancongan negeri Pahang. Kita mahu apabila kawalan pergerakan ditarik balik dan sempadan dibuka sektor pelancongan negeri Pahang bersedia untuk menerima pelancong dalam dan luar negeri. Dan dengan infrastruktur, fasiliti dan produk yang baik, negeri Pahang akan menjadi pilihan nombor satu kepada pelancong.

Contohnya apabila saya pergi ke er... Air Terjun Chamang saya sendiri melihat keadaan tandas di sana er... sangatlah tidak er... sangat menyakitkan mata dan er... sangatlah tidak er... selesa untuk digunakan. Jadi saya berharap er... pihak yang berkaitan, jabatan yang menjaga iaitu Jabatan Perhutanan dan sebagainya dapat melihat keadaan di situ dan er... apabila nanti kalau... apa... kita dah buka semula sempadan kita menerima lebih ramai pelancong daripada luar mereka dapat menggunakan fasiliti yang baik dan selesa.

Seterusnya adalah isu bekalan air. Dianggarkan RM92.5 juta perbelanjaan pembangunan adalah bagi projek bekalan air. Ini adalah peningkatan sebanyak RM57.3 juta berbanding RM35.2 juta pada tahun 2020. Saya ingin bertanya bahawa adakah RM92.5 juta ini sebahagian besarnya adalah perbelanjaan untuk projek bekalan air bagi kawasan industri? Berapakah perbelanjaan yang akan diperuntukkan untuk menggantikan paip-paip yang uzur di seluruh negeri Pahang? Ini kerana di kawasan Ketari sendiri terdapat keperluan segera dan mendesak untuk menggantikan paip lama yang sudah terlebih usia terutamanya di Kampung Peting dan Kampung Janda Baik.

Bagi mengurangkan masalah bekalan air terputus dan boleh dikatakan setiap minggu atau setiap bulan ada sahaja paip lama yang pecah. Dan selain itu projek untuk mengatasi kekeruhan di Loji Rawatan Air di Sungai Bilut, Sungai Semantan dan Sungai Klau daerah Raub, saya mohon Kerajaan Negeri melihat masalah yang sama yang berlaku di Loji Rawatan Air Mempaga. Ini kerana er... saya berharap Kerajaan Negeri dapat menaik taraf dan menambah kapasiti pemprosesan dan simpanan bekalan air Loji Rawatan Air Mempaga.

Saya ucapkan tahniah kepada PAIP di atas kedudukan kewangan syarikat yang semakin stabil dan kukuh. Keuntungan kasar sebanyak RM23.5 juta pada tahun 2020 dan dijangka meningkat kepada RM32 juta pada tahun 2021. Saya harap Kerajaan Negeri melalui PAIP dapat mempertimbangkan menambah bilangan lori tangki air kepada sekurang-kurangnya 2 hingga 3 buah lori di setiap daerah atau menambah bilangan lori tangki air simpanan secukupnya di peringkat ibu negeri... ibu pejabat negeri. Ini kerana difahamkan...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Yang Berhormat daripada Ketari, bukan sahaja setakat menambah lori tu. Untuk makluman Yang Berhormat, baru ni di Selangor dan di Negeri Sembilan PAIP hantar *tanker* air untuk bantu mereka yang terkesan apabila Selangor dan Negeri Sembilan tak de air. Ini untuk makluman sahajalah ya. Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Terima kasih Yang Amat Berhormat Menteri Besar, ini kerana kalau er... di kawasan Bentong atau Ketari sendiri boleh dikatakan er... Loji Mempaga setiap minggu ada masalah dan pagi ni pun saya dapat SMS daripada er... PAIP Bentong er... loji... terpaksa ditutup dan bekalan air terputus untuk 1 hari. Dan masalah ini kerap berulang jadi saya ucapkan terima kasih kerana akan ada penambahan lori dan sebagainya.

Dan seterusnya er... perkara-perkara lain. Ada beberapa perkara yang mengenai Belanjawan Pahang dan ucapan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar yang ingin saya bangkitkan untuk penjelasan Kerajaan Negeri. Kerajaan Negeri menyatakan akan menyalurkan lebih hasil yang berjumlah RM5 juta kepada Akaun Amanah Bencana Negeri Pahang untuk digunakan bagi tujuan mengekang wabak dan juga membantu mereka yang terkesan dengan pandemik COVID-19.

Namun tiada keterangan dan penjelasan yang diberikan tentang bentuk bantuan yang akan diberikan menggunakan dana ini. Saya berharap Kerajaan Negeri dapat menjelaskan perkara ini dan saya pasti ramai yang terkesan dengan pandemik COVID-19 dan masih memerlukan bantuan Kerajaan Negeri. Untuk perhatian Kerajaan Negeri, pengusaha-pengusaha perkhidmatan yang melibatkan sekolah seperti pengusaha kantin dan pengusaha bas sekolah adalah satu golongan yang terbaru terkesan dengan COVID-19, er... apabila sekolah ditutup. Jadi mungkin Kerajaan Negeri boleh dapat mempertimbangkan untuk memberikan bantuan kepada mereka melalui dana ini.

Seterusnya isu alam sekitar yang sangat dekat dengan saya dan kawasan DUN saya Ketari. Saya amat tertarik dengan... apabila Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar mengatakan bahawa jumlah hutan di negeri Pahang sehingga Jun 2020 adalah seluas 2.05 juta hektar atau 57% daripada keluasan tanah negeri seluas 3.59 juta hektar. Daripada jumlah ini seluas 1.55 juta hektar atau 43% merupakan hutan simpan kekal.

Saya ada membuat perbandingan jumlah hutan ini dengan tahun 2017, 2018 dan 2019, ternyata bahawa jumlah hutan daripada tahun 2017 hingga sekarang tidak berlaku perubahan. Kekal 57% berjumlah 2.05 juta hektar, 1.55 juta hektar hutan simpan kekal. Adakah data ini er... sahih dan bolehkah perkara ini berlaku apabila kita melihat bahawa hasil hutan adalah sentiasa menjadi penyumbang kepada Kerajaan Negeri dan semakin meningkat setiap tahun?

Saya berharap Kerajaan Negeri dapat terus memastikan bahawa sebarang aktiviti pembalakan dan pembukaan tanah sentiasa mematuhi SOP yang ditetapkan walau sekecil mana pun aktiviti atau er... lesen yang diberikan supaya kita dapat pastikan alam sekitar di negeri Pahang sentiasa terpelihara. Saya harap kes yang terjadi di Sungai Kenoi, Lentang baru-baru ini di media sosial dapat dielakkan pada masa akan datang.

Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar juga ada menyebut bahawa Kerajaan Negeri ada memberikan peruntukan RM19.7 juta. Peruntukan khas kepada Ahli Dewan Negeri termasuk pembangkang. Setakat pengetahuan saya, ADUN Pembangkang daripada Pakatan Harapan kami menerima RM39,000.00 er... iaitu RM30,000.00 peruntukan khas dan RM9,000.00 adalah peruntukan COVID-19.

Saya mahu jika kalau boleh dinyatakan dan direkodkan di sini berapakah jumlah peruntukan khas yang diterima oleh ADUN Kerajaan dan adakah peruntukan khas

kepada DUN-DUN yang mewakili oleh ADUN pembangkang diberi kepada penyelarar DUN yang dilantik oleh Kerajaan Negeri. Dengan pencapaian hasil Kerajaan Negeri Pahang yang membanggakan dan sikap prihatin Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar dan Kerajaan Negeri terhadap rakyat negeri Pahang. Saya juga mohon mencadang supaya peruntukan khas kepada ADUN pembangkang bagi tahun 2021 dinaikkan daripada RM30,000.00 mungkin kepada RM50,000.00 kalau boleh...

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua mohon mencelah. Elok baik jadi sama dengan kerajaan tak payah jadi pembangkang. Silap-silap boleh dapat lebih lagi.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Tak pelah saya setia orangnya.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Kalau setia mintak dengan yang setialah, jangan mintak dengan yang tak setia.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Jadi, er... Dato' Sri Speaker er... seperti yang saya ulas sekali lagi, kalau boleh daripada RM30,000.00 peruntukan untuk ADUN pembangkang dinaikkan kepada RM50,000.00 kerana ini bukannya untuk kegunaan er... peribadi tetapi kembali kepada rakyat di kawasan masing-masing.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua, kerajaan pun bagi kepada untuk orang ramai juga. Bukan bagi untuk tekak orang peribadi.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Boleh saya teruskan saya dah nak habis.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila, sila. Ada... ada 2 minit lagi.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Okey seterusnya er... akhir kata er... saya merakamkan ucapan tahniah kepada kepimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar er... Dato' Sri Haji Wan Rosdy dan seluruh jenteranya di atas kejayaan peningkatan hasil negeri. Begitu juga peningkatan bonus kepada penjawat awam negeri Pahang daripada RM750.00 kepada RM1,000.00. Tahniah.

Dan akhir kata sebelum saya menamatkan ucapan saya er... saya di sini ingin er.. memohon maaf jika er... kesalahan saya melanggar SOP baru-baru ini er... sedikit

sebanyak er... memberi kesan kepada Dewan Negeri Pahang dan saya juga telah dimaklumkan oleh pihak Polis bahawa saya telah er... kes ini saya akan telah diminta untuk membayar kompaun dalam masa terdekat. Jadi kes ini telah dikira selesailah. Jadi saya memohon maaf sekali lagi kepada di dalam Dewan dan seluruh rakyat negeri Pahang khususnya. Sekian, terima kasih dari saya. Assalamualaikum.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih YB. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Muadzam Shah.

YB. TUAN IR. RAZALI BIN KASSIM

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera.

Terima kasih pada Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk menyampaikan ucapan perbahasan di Dewan yang mulia ini. Terlebih dahulu saya ingin melafazkan rasa syukur kepada Allah SWT kerana dengan izin dan limpah rahmat-Nya saya diberi peluang untuk mengambil bahagian bersama-sama rakan-rakan membahaskan ucapan Bajet 2021 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar semalam.

Saya yakin dengan kewibawaan pentadbiran dan pengurusan di bawah Kerajaan Barisan Nasional diterajui oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, bajet kali ini yang menitikberatkan 'Kemakmuran Negeri, Manfaat Bersama' selaras dengan *tag line* #MajuTerusPahang dan #Pahang1st sebagai cogan... cogan kata pemangkin menggambarkan negeri Pahang sentiasa bergerak ke hadapan dalam aspek kemajuan negeri dan kesejahteraan rakyat. Bajet yang dibentangkan semalam juga memfokuskan kepada 3 strategi utama iaitu yang pertama, melonjak ekonomi ke arah negeri berdikari. Kedua, memperkasakan perkhidmatan dan modal insan dan ketiga mensejahterakan kehidupan rakyat.

Tuan Yang di-Pertua,

Kalau kita merujuk kepada pendapatan hasil sebenar dalam buku laporan yang dikeluarkan bagi tahun 2019 berjumlah RM847,278,099.28 juta sedangkan anggaran hasil dalam pembentangan Bajet pada tahun tersebut hanyalah RM703.8 juta. Ini bererti pendapatan hasil sebenar melebihi daripada anggaran pendapatan pada tahun tersebut. Manakala bagi Bajet 2020 pula, yang dibentangkan pada tahun lepas pihak kerajaan telah memperuntukkan RM379.8 juta untuk perbelanjaan mengurus dan RM120.5 juta untuk perbelanjaan pembangunan dan jangkaan hasil pada tahun lepas adalah berjumlah RM744.02 juta.

Tuan Yang di-Pertua,

Semalam sekali lagi Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah membuktikan dengan *tag line* beliau 'Tiada Janji, Lihat Bukti' apabila pembentangan belanjawan terus meningkat daripada tahun 2019, 2020 dan 2021 di mana pada tahun 2021 kerajaan memperuntukkan RM795.466 juta perbelanjaan mengurus dan RM201.915 juta perbelanjaan pembangunan dan anggaran kutipan hasil pendapatan berjumlah RM800.798 juta. Ini bererti peningkatan berjumlah RM56.77 juta berbanding tahun 2020.

Tuan Yang di-Pertua,

Di sini saya mengambil kesempatan mengucapkan penghargaan terima kasih kepada para er... juga kepada para penjawat awam yang bekerja keras bagi membantu meningkatkan hasil pendapatan negeri. Tuan Yang di-Pertua, saya percaya rakyat di

luar sana dapat melihat dengan sangat jelas bahawa momokan atau tuduhan pihak pembangkang menyatakan Kerajaan Negeri Pahang di bawah BN akan bankrap dan hanya mampu bertahan selama 3 bulan sahaja selepas Pilihan Raya Ke-14 sepertimana yang disampaikan oleh kekanda saya daripada er... Padang Tengku adalah tidak benar sama sekali.

Tuan Yang di-Pertua,

Perkara pertama yang ingin saya bawa di sini ialah berkaitan dengan cukai. Kalau kita merujuk, pembentangan belanjawan semalam 56.5% adalah sasaran daripada hasil tanah. Ini termasuklah premium tanah, permit, denda, pampasan dan sebagainya. Manakala selebihnya 43.5% merupakan hasil Kerajaan Negeri yang diperolehi daripada lain-lain sumber.

Ini bererti sepa... lebih separuh daripada punca pendapatan negeri adalah berkaitan dengan cukai tanah. Apabila berlaku pandemik COVID-19, kita semua... kita semua dapat melihat berlakunya penyusutan hasil ekonomi terutamanya sektor pelancongan. Saya berpandangan jika pihak kerajaan masih ada ruang dalam menerokai, menambahkan hasil dari sumber-sumber lain terutamanya dalam sektor yang lebih berdaya tahan.

Saya mengambil contoh er... aktiviti memancing rekreasi yang mana aktiviti ini merupakan salah satu cabang kepada sektor pelancongan. Kalau kita lihat er... pada situasi masa kini aktiviti memancing rekreasi merupakan kegiatan yang sangat digemari oleh pemancing-pemancing dalam dan luar negeri. Sehingga mereka ini sanggup mengeluarkan perbelanjaan sehingga ribuan ringgit untuk membawa... menyewa bot bagi aktiviti memancing dan jumlah pemancing ini sentiasa pula bertambah dari semasa ke semasa.

Tuan Yang di-Pertua,

Seperti yang kita maklum, pada masa dan ketika ini sesiapa sahaja yang memasuki perairan kita bagi tujuan memancing sebagai salah satu aktiviti rekreasi adalah percuma tanpa dikenakan sebarang caj. Mereka hanya perlu menyewa bot dengan... dengan pengusaha bot tempatan bagi tujuan tersebut. Jika pihak kerajaan... jika pihak kerajaan sebelum ini boleh mengenakan permit berbayar contohnya kepada pengunjung yang memasuki hutan simpan mengapa tidak kita wujudkan permit berbayar untuk memasuki ruang perairan khasnya aktiviti-aktiviti rekreasi memancing atau *recreational* er... atau *Sport Fishing Tourism*, dengan izin. Walau bagaimanapun, caj ini mestilah dikecualikan kepada nelayan-nelayan tempatan yang berdaftar dengan Jabatan Perikanan.

Tuan Yang di-Pertua,

Izinkan saya menjelaskan bagaimana kaedah permit berbayar ini kita kenakan kepada pemancing-pemancing rekreasi dan kesan kepada pertumbuhan sosioekonomi. Setiap pemancing yang turun ke laut bagi tujuan er... bagi tujuan rekreasi ini boleh dikenakan satu *fee* atau caj permit pada satu kadar yang munasabah. Hasil kutipan *fee* atau permit ini kemudiannya boleh kita laburkan semula bagi tujuan membaik pulih dan pembangunan ekosistem marin di perairan ini.

Sebagai contoh, hasil daripada keputusan er... kutipan permit ini boleh digunakan bagi membina lebih banyak tukun-tukun tiruan sebagai alternatif terbaik pada masa ini kepada terumbu karang bagi tujuan pembiakan ikan. Tukun-tukun ini sangat penting kepada ekosistem marin kerana biasanya di kawasan tukun-tukun inilah menjadi tempat pembiakan ikan-ikan di dasar laut dan di kawasan tukun-tukun ini jugalah nanti ikan-ikan kecil akan berkumpul.

Kumpulan ikan-ikan kecil ini kemudiannya mengundang kehadiran ikan-ikan yang lebih besar untuk datang mencari makan. Kewujudan ikan-ikan besar inilah yang diperlukan dan merupakan faktor utama tarikan kepada para pemancing rekreasi ini mendapatkan hasilnya di mana kebiasaannya para pemancing ini, kalau setiap kali pergi memancing dapat hasil yang banyak sudah pasti mereka akan datang lagi terutama kalau mereka tahu lokasi atau *port-port* kawasan ikan yang banyak.

Tuan Yang di-Pertua,

Dengan kadar pemancing yang ramai ini akan memberi impak kepada sosioekonomi rakyat dan berpotensi menjadi peluang pekerjaan seperti pengusaha-pengusaha bot er... memancing, penyedia-penyedia penginapan-penginapan seperti *chalet* dan hotel, pembekal-pembekal makanan, restoran dan lain-lain lagi industri hiliran.

Tuan Yang di-Pertua,

Kesimpulannya, saya percaya dengan adanya permit berbayar ini kerajaan akan dapat meningkatkan hasil pendapatan di samping dapat menyediakan ekosistem marin yang lebih baik dan berpotensi bagi menggalakkan kehadiran pemancing rekreasi dalam dan luar negara. Seterusnya, sebagai pemangkin kepada pertumbuhan sosioekonomi tempatan. Insya-Allah, negeri Pahang kelak akan menjadi destinasi pilihan utama kepada peminat... peminat pemancing rekreasi dalam mahupun luar negara.

Tuan Yang di-Pertua,

Perkara yang kedua, yang ingin saya utarakan di sini ialah berkaitan dengan pendidikan. Negeri kita mempunyai jajaran er... pesisir pantai sepanjang lebih kurang 200 km dan dengan sempadan maritim yang agak luas. Kita agak ketinggalan berbanding er... dalam bidang pengkajian er... industri perikanan dan marin.

Ini berbeza dengan jiran kita Terengganu yang mempunyai institusi pengajian tinggi seperti Universiti Malaysia Terengganu yang menawarkan pelbagai kursus pengajian berkaitan bidang perikanan, marin dan maritim. Contohnya, Fakulti Pengajian Marin, Fakulti Sains dan Persekitaran Marin, Fakulti Teknologi Kejuruteraan Laut dan Informatik serta penyelidikan contohnya *Institute of Oceanography and Environment*, *Institute of Tropical Aquaculture and Fisheries* dan lain-lain lagi.

Untuk memperkasakan industri perikanan nu... dan marin negeri, justeru saya juga ingin mencadangkan supaya institusi pendidikan sedia ada di dalam negeri Pahang agar dapat mewujudkan pengajian yang secara fokusnya menawarkan kursus-kursus berkaitan industri marin, maritim dan perikanan. Institusi-institusi pendidikan seperti contohnya seperti Kolej Universiti Yayasan Pahang, UCYP contohnya mungkin boleh memainkan peranan dengan memperkenalkan sekurang-kurangnya pengajian peringkat sijil dan diploma yang berkaitan industri marin, maritim dan perikanan. Ini seterusnya membantu mewujudkan tenaga kepakaran sumber manusia yang mampan dan memastikan industri perikanan negeri terus maju dan lestari.

Di samping itu, secara tidak langsung memberi peluang pendidikan dalam bidang berkenaan kepada rakyat Pahang atau negeri-negeri lain terutamanya pelajar-pelajar yang tidak mendapat tempat di IPTA lain seperti di Universiti Malaysia Terengganu, di Universiti Putra Malaysia dan Universiti Sains Malaysia. Secara tidak langsung kolaborasi antara er... UCYP dengan UMT contohnya ini boleh diwujudkan dan dapat memberi peluang kedua pada lulusan UCYP ini untuk melanjutkan pengajian di peringkat yang lebih tinggi di UMT contohnya untuk er... menyambung pelajaran peringkat Ijazah, Sarjana dan PhD.

Selain daripada itu, institusi pengajian tinggi seperti Universiti Malaysia Pahang contohnya mungkin juga boleh mewujudkan satu kumpulan penyelidik yang berkaitan dengan marin, maritim dan perikanan. Melalui bidang pengkajian pula pelbagai analisa dan cadangan-cadangan serta kaedah baru yang boleh dipraktikkan tanpa mengabaikan aspek alam sekitar, kelestarian ekosistem kehidupan marin. Pengkajian dan penyelidikan ini dibuat secara berterusan sebagai sokongan kepada industri yang berkaitan dengan perikanan dan marin.

Institut pendidikan juga perlu mengambil peluang... institusi pendidikan juga... pendidikan juga perlu mengambil peluang memandangkan pihak kerajaan atau Kementerian Pengajian Tinggi juga ada menyediakan peruntukan-peruntukan khas bagi tujuan penyelidikan dalam bidang-bidang... dalam bidang yang mana akhirnya dari pelbagai bidang yang mana akhirnya boleh dimanfaatkan untuk rakyat negeri Pahang.

Tuan Yang di-Pertua,

Perkara yang ketiga adalah berkaitan dengan masalah rakyat di kawasan saya. Di kesempatan ini saya juga ingin menyampaikan suara dan rungutan rakyat tentang permasalahan penggunaan jalan raya. Pertama, er... Jalan Persekutuan laluan Muadzam Shah ke persimpangan Leban Condong. Keadaan pada masa ini memang tidak memberi keselesaan kepada pengguna.

Ini kerana permukaan jalan banyak yang rosak dan berlubang dan hanya dibaiki dengan kaedah tampalan sahaja menyebabkan permukaannya tidak rata. Dan perkara ini kerap mendapat rungutan netizen dan menyuarakan ketidakpuasan hati dalam media-media sosial. Kalau er... apa ni YB. Bukit Ibam ni selalu menyebut netizen ni jabatan... jabatan netizen yang sentiasa macam-macam isu dia akan... dia ada di jabatan netizen... dia guna. Sedangkan di jalan tersebut merupakan laluan utama daripada arah pantai barat ke timur atau ke sebelah pantai.

Keduanya adalah Jalan Persekutuan laluan simpang utama masuk Selancar iaitu dari er... dari jalan Muadzam - Segamat ke FELDA Selancar 2 sehingga Selancar... FELDA Selancar 2. Kerosakan jalan terlalu serius er... di mana terlalu banyak lubang-lubang besar menyebabkan kerap berlaku kemalangan termasuk kemalangan maut. Semalam pun, saya baru terima *Whatsapp* sebuah kereta terbalik di kawasan tersebut akibat er... melanggar... terlanggar lubang.

Dan yang ketiga, jalan Selancar - Redong. Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua, pada 3 haribulan 9 yang lepas, saya telah membuat lawatan ke tapak bersama dengan pihak JKR Daerah Rompin bila dapat aduan tentang terdapat lubang yang dalam di bahu jalan... di bahu jalan... jalan Selancar ke Redong. Bila kita pergi tengok, bila saya pergi tengok, bersama pihak JKR rupanya er... pembentung pecah... yang bahagian dalam pecah.

Jadi, pagi ini er... saya sudah saya dapat juga satu *Whatsapp* daripada pihak JKR memberitahu lokasi tempat saya pergi er... pada bulan September lepas, telah runtuh dan menyebabkan jalan ditutup iaitu di KM 2.75 Selancar - Redong. Jadi er... dia runtuh pada pukul 4:00 pagi tadi. Jadi, jalan sekarang ditutup. Jadi saya mohon di Dewan ini agar masalah-masalah berkaitan tiga jalan utama ini mendapat perhatian daripada pihak kerajaan.

Tuan yang di-Pertua,

Perkara yang keempat, adalah berkaitan dengan Balai Polis Muadzam Shah. Pada ketika ini, Ketua Balai Polis Muadzam Shah hanya berpangkat Sarjan Mejar. Untuk

makluman Tuan Yang di-Pertua, bandar Muadzam Shah ini mempunyai kapasiti penduduk lebih kurang 20,000 orang. Ini di bandar sahaja. Ini tidak termasuk kawasan-kawasan lain seperti di kawasan (tidak jelas), perkampungan Orang Asli, penempatan di ladang-ladang ataupun di estet-estet dan kalau mengambil kira lagi sampai ke Bukit Ibam, sampai ke Selancar, jumlahnya cukup besar dan kebiasaannya kalau penduduknya ramai, banyaklah kes-kes yang berlaku di... di kawasan er... di kawasan kami sedangkan jumlah anggotanya kurang.

Jadi dengan kapasiti penduduk yang ramai selari dengan Muadzam sebagai daerah kecil, maka saya berpendapat Ketua Balai Muadzam Shah ini perlu sekurang-kurangnya berpangkat Inspektor kerana kuasa Sarjan Mejar ini agak terhad dalam menjalankan tugasnya. Selain daripada itu keperluan lain juga amat diperlukan seperti Unit Kereta Peronda (MPV), Unit Rondaan Bermotor (URB) dan juga Trafik.

Tuan Yang di-Pertua,
Akhir sekali saya dengan rasa penuh sedar dan rasa bertanggungjawab sama-sama ingin membantu Kerajaan Negeri Pahang dalam memacu ekonomi dan kemakmuran negeri dalam dan mohon menyokong Belanjawan 2021. Sekian, wabillahi taufik wal hidayah wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. [Ahli Dewan menepuk meja]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya jemput Yang Berhormat Tahan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT dan selamat sejahtera. [Bacaan dalam Bahasa Arab]

Allah SWT berfirman, [Bacaan dalam Bahasa Arab]. Maksudnya; “Dan kami pasti akan menguji kamu dengan sedikit ketakutan, kelaparan, kekurangan harta, jiwa dan buah-buahan, berikanlah khabar gembira kepada orang-orang yang bersabar”.

Yang saya hormati, Dato’ Sri Yang di-Pertua, Dato’ Sri Yang Amat Berhormat Menteri Besar, barisan Exco, sahabat-sahabat dan rakan-rakan Ahli Dewan Negeri, Ketua-ketua jabatan, mudah-mudahan kita semua akan sentiasa mendapat pemuliharaan daripada Allah SWT dunia dan akhirat, insya-Allah. Allah Taala memberikan ujian kepada hamba-Nya dalam pelbagai bentuk seperti ditimpakan musibah kemalangan, kehilangan, bencana, bahkan wabak penyakit seperti virus COVID-19 yang sedang kita hadapi pada ketika ini.

Sebagai orang Islam, kita meyakini bahawa Allah Taala akan terus menguji kita dengan pelbagai cara sehinggalah kita mati bertemu Allah SWT kerana dunia ini adalah tempat ujian dan ujian Allah SWT itu bertujuan untuk kita mendekatkan diri kepada-Nya, beristighfar, beribadah dan seterusnya mengakui kebesaran-Nya. Pandemik COVID-19 bukanlah hanya isu kesihatan semata-mata. Ianya juga turut memberikan implikasi kepada ekonomi dan telah memberikan kepada kita gambaran sebenar ketidaksamarataan yang berlaku dalam negara kita.

Golongan berpendapatan rendah yang dikenali dengan B40 merupakan mereka yang paling teruk terkesan dalam tempoh ini. Realitinya, kumpulan B40 sudah terbeban dengan kos sara hidup yang kian meningkat selama ini dan pandemik COVID-19 menambahkan lagi kegelisahan mereka seperti jaminan pekerjaan dan juga pembangunan pendidikan untuk anak-anak mereka.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Setinggi-tinggi penghargaan dan tahniah saya ucapkan kepada kepimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar, barisan Exco dan pegawai-pegawai yang telah bekerja keras bagi memastikan kebajikan rakyat di negeri ini terus dipelihara.

Hasil mahsul yang diperolehi dipulangkan semula kepada rakyat melalui berbagai insentif sebagaimana telah dibentangkan dalam ucapan belanjawan pada hari semalam. Semoga negeri kita sentiasa dilimpahi rezeki yang melimpah-ruah oleh Allah SWT. Saya juga ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan dan merakamkan ucapan tahniah kepada Cik Norliana Muhammad yang telah menerima Anugerah Tokoh Belia Negara 2020. Semoga dengan pengiktirafan yang diberikan dapat menjadi contoh kepada seluruh belia negeri Pahang untuk meningkatkan kualiti diri dan seterusnya memberi sumbangan kepada agama bangsa dan juga tanah air.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini berkenaan peruntukan sebanyak RM2.87 juta dalam belanjawan ini yang diberikan kepada Majlis Sukan Pahang. Ini menunjukkan keprihatinan Kerajaan Negeri dalam aspek pembangunan sukan. Peruntukan yang diberikan ini meningkat sekitar RM500 ribu berbanding peruntukan tahun 2020.

Oleh yang demikian, diharapkan penyaluran peruntukan ini boleh mencapai objektif yang digariskan sekali gus menaikkan nama negeri Pahang dalam pencapaian sukan. Saya juga mengalu-alukan peruntukan Dana Khas sebanyak RM10 juta sebagai bantuan awal perniagaan khusus untuk golongan muda negeri Pahang. Peruntukan ini adalah bertepatan dengan keadaan semasa akibat pandemik COVID-19.

Apa yang saya ingin ketahui ialah apakah sektor yang akan difokuskan melalui peruntukan RM10 juta ini? Memandangkan dalam Ucapan Belanjawan ada disebut sebanyak 5 syarikat GLC dan pihak Majlis Daerah akan dilibatkan untuk pelaksanaannya. Apa yang saya harapkan ialah agar peruntukan ini dapat disalurkan secara menyeluruh dan tidak ada birokrasi yang melampau sehingga menyulitkan dan mencicirkan golongan belia yang berpotensi.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Hasil tanah menjadi penyumbang terbesar kepada hasil negeri. Dalam anggaran hasil tahun 2021 sebanyak 56.5% hasil negeri adalah daripada hasil tanah dan dalam masa yang sama jika dilihat harga komoditi kebelakangan ini mencatatkan peningkatan yang memberangsangkan dan memberi sumbangan yang besar kepada ekonomi negara. Lebih-lebih lagi dengan usaha oleh Kementerian Perusahaan Perladangan dan Komoditi mempelbagaikan hasil komoditi seperti kenaf dan juga koko. Ini adalah suatu usaha yang memandang ke hadapan supaya hasil komoditi tidak hanya tertumpu kepada sawit dan getah semata-mata.

Kerajaan Negeri seharusnya memanfaatkan pelbagai insentif di bawah Kementerian Perusahaan Perladangan dan Komoditi melalui konsep G2G supaya potensi perusahaan komoditi dapat dimaksimumkan di negeri Pahang yang merupakan negeri yang terbesar di semenanjung Malaysia.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya ingin mencadangkan agar Kerajaan Negeri mewujudkan lebih banyak Rancangan Tanah Berkelompok (RTK) Pertanian yang lebih memfokuskan kepada komoditi. RTK Pertanian ini boleh mensasarkan lebih ramai penyertaan belia terutamanya daripada kalangan B40. Saya juga ingin mencadangkan agar Kerajaan

Negeri mewujudkan syarikat tujuan khas ataupun SPV seumpama LKPP Corporation Sdn. Bhd., yang bertujuan menguruskan hasil komoditi daripada RTK Pertanian yang diwujudkan. SPV yang ditubuhkan ini boleh mendapat pendapatan dan keuntungan daripada komoditi yang dihasilkan yang pada akhirnya memberikan pulangan kembali kepada negeri Pahang.

Pada masa yang sama, Kerajaan Negeri juga boleh mendapatkan hasil melalui bayaran premium tanah. Sekiranya usaha ini dapat dijayakan, kita dengan penuh yakin negeri Pahang boleh menjadi antara pengeluar utama kepada komoditi negara di samping membantu golongan yang hilang pendapatan dan pekerjaan pada ketika ini.

Suka saya memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini berkenaan kewujudan lebih 30 kebun tanaman sayur secara fertigasi di dalam DUN Tahan yang kebanyakannya berada di FELDA Sungai Retang yang diusahakan dan dipelopori oleh golongan belia. Terima kasih saya ucapkan kepada Jabatan Pertanian Negeri dan Daerah Jerantut yang sentiasa membantu para pekebun ini dalam khidmat nasihat dan tunjuk ajar. Semua mereka yang terlibat menggunakan modal sendiri dan baru-baru ini Jabatan Pertanian Negeri telah turun untuk memberikan kursus pertanian baik... untuk memberikan mereka sijil myGAP. Alhamdulillah, terima kasih saya ucapkan.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Seterusnya saya ingin mengetengahkan beberapa perkara yang berkaitan dengan kawasan yang saya wakili. Yang pertama, isu berkaitan dengan gangguan gajah liar yang tidak berkesudahan. Kita tahu gajah ni duduk dalam hutan dan semalam pun saya dimaklumkan oleh Penghulu Mukim Kuala Tembeling adanya gangguan gajah di Kampung Pasir Durian.

Hari Ahad lepas di Kampung Paya Garuk dan sebelum daripada ini 3 minggu gajah berkampung di Kampung Rebus. Walaupun telah ada usaha daripada pihak Perhilitan menangkap, memindahkan namun gajah yang ada masih banyak dan bukan setakat mengancam keselamatan nyawa bahkan merosakkan tanaman-tanaman yang menjadi hasil sumber pendapatan kepada rakyat dalam DUN Tahan.

Isunya, walaupun gajah berkeliaran namun saya melihat pembalakan yang berterusan terus berlaku dalam DUN Tahan. Walaupun saya mengetahui bahawa kita memerlukan hasil balak sebagai sumber kepada pendapatan negeri namun apa yang berlaku gangguan daripada gajah-gajah liar ini seharusnya membuka mata kepada pihak Kerajaan Negeri untuk memikirkan bagaimanakah dan mungkin kita memikirkan adakah sepatutnya diteruskan pembalakan-pembalakan yang berada di kawasan yang gajah sedang berada.

Sebut... kemudian baru-baru ini satu *survey* dibuat di kawasan Kuala Tahan dan juga Kampung Gol. Ada cadangan untuk pembukaan ladang hutan pun di kawasan yang berhampiran sama. Saya bimbang jika kita terus meneroka hutan-hutan maka selepas daripada ini sama ada penduduk yang perlu keluar daripada kampung untuk biarkan gajah duduk di situ ataupun bagaimana kita nak buat. Itu yang pertama.

Yang kedua, berkenaan dengan gangguan bekalan air bersih di FELDA Sungai Retang. Perkara ini telah dalam perhatian pihak PAIP namun ianya belum mencapai ataupun belum sampai kepada penyelesaiannya. Oleh kerana itu, saya mengharap agar pihak FELDA juga boleh melakukan sesuatu. Carilah, dapatkanlah bagaimana kaedah cara untuk memulihkan apa yang berlaku melalui bantuan-bantuan daripada luar, CSR dan... dan sebagainya. Namun saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada Kementerian Air dan Alam Sekitar dan juga SPAN

yang telah turun beberapa kali untuk cuba membantu menyelesaikan masalah yang berlaku.

Yang seterusnya masalah bekalan air bersih kepada beberapa kampung yang masih lagi dan semakin meruncing iaitu di Kampung Tanah Pindah, Bukit Mat Daling, Kampung Pagi, Kampung Batu Balak. Alhamdulillah, saya ucap terima kasih banyak-banyak kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar pada hujung Januari yang lalu telah sampai ke Ulu Tembeling melihat sendiri keadaan dan juga keperluan rakyat di Ulu Tembeling.

Dan pada minggu yang lepas saya juga ucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Dato' Sri Sallehuddin yang juga turut sampai ke Ulu Tembeling walaupun pada jadual asalnya hanya Kuala Tahan, Kampung Pagi dan Kampung Kuala Sat tetapi melanjutkan lawatannya sampai ke Kampung Gusai dan melihat sendiri tapak dan juga Kampung Tanah Pindah. Dia tengok sendiri dan melihat sendiri bagaimana yang sebagaimana yang saya selalu ungkit dan bangkitkan dalam Dewan yang mulia ini.

Oleh kerana itulah, melihat kepada peruntukan yang telah disebut dalam Bajet yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar... Yang Amat Berhormat Menteri Besar, RM92.5 juta untuk peningkatan tujuan perbekalan air di negeri Pahang. Saya mengharapkan perkara ini dapat kita selesaikan dalam masa yang terdekat.

Begitu juga dengan isu-isu jalan. Isu-isu jalan yang belum diturap. Yang Berhormat Dato' Sri Setiausaha Kerajaan Negeri sendiri merasai bagaimana jalannya. Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar sendiri merasai bagaimana perjalanannya. Begitulah yang dihadapi oleh rakyat setiap hari. Sekarang ni musim tengkujuh, lagilah jalan yang tidak berturap, yang licin lebih menyusahkan pergerakan rakyat dan juga orang-orang kampung.

Akhir sekali, saya ingin menyebut berkenaan dengan Taman Negara Pahang. Kita mengetahui bahawa Jerantut dikenali sebagai Bandar Taman Negara. Taman Negara terletak dalam DUN Tahan. Taman Negara sepatutnya mestilah sentiasa ke hadapan dan berani menerima perubahan bagi menjamin produk-produk tambahan dalam kluster yang... dalam kluster yang ada kerana sebelum ke Taman Negara beberapa produk baru yang wujud untuk ke Taman Negara seperti *Via Ferrata* di Kampung Paya Gunung yang merupakan yang kedua selepas daripada Kinabalu.

Kita ada *Red Forest* di Padang Piol dan kita mengharapkan supaya produk-produk tambahan ini tidak mati dengan sebab Taman Negara tidak mahu er... ber...tidak... tidak mahu ke hadapan dalam er... membuat perubahan. Oleh kerana itu, penutupan Taman Negara secara tergesa-gesa pada 6 Oktober sehingga 22 Oktober sangat memberikan kesan kepada penggiat-penggiat pelancongan di Taman Negara.

Sebenarnya di Taman Negara ini biasa orang bila... bila sebut pergi ke Taman Negara mereka hanya nampak *Canopy Walkway*, Jambatan Gantung Yang Terpanjang dan juga Santuari Ikan Kelah. Namun sebenarnya banyak lagi aset-aset yang berada di Taman Negara namun aset-aset ini tidak diselenggarakan dengan baik. Antaranya Pusat Pengajian Alam Semulajadi Kuala Atok yang ditutup. Santuari Kelah di Lubuk Tenor yang saya dimaklumkan hanya dibuka kepada *VIP* untuk melawat.

Orang-orang yang tidak *VIP* ini hanya sekadar pergi beli makanan RM2.00 tabur ke ikan, ke atas tu hanya *VIP* sahaja. Saya pun tak tahu apa rasional, hanya *VIP* sahaja yang yang dibenarkan. Kemudian kita ada Bumbun Kumbang dibuka tanpa

penyelenggaraan yang... yang baik. Bumbun Tenor tutup sepenuhnya, Bumbun Cegar Anjing dibuka tanpa penyeleng... penyelenggaraan yang baik. Bumbun Tabin, Bumbun Tenor, Bumbun Belau juga ditutup sepenuhnya. Oleh kerana aset-aset yang begitu banyak maka kita mengharapkan agar er... pihak Kerajaan Negeri memberikan er... tumpuan yang khusus kepada pembangunan Taman Negara.

Maka melalui perbincangan dan harapan daripada penggiat pelancongan di Taman Negara khususnya mencadangkan supaya pihak Kerajaan Negeri mengambil alih keseluruhan pengurusan Taman Negara dan menjadikannya sebagai Perbadanan Taman Negara Negeri Kuala Tahan dan mengambil alih semua aset-aset supaya ianya berdaya maju dari segi ekonomi tanpa menjejaskan kualiti pentadbiran konservasi penyelenggaraan dan juga penguatkuasaan.

Untuk akhirnya Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mencadangkan kepada Kerajaan Negeri oleh kerana kesan daripada pandemik COVID-19 kepada penggiat-penggiat pelancongan di Taman Negara setelah mereka er... terpaksa menutup er... aktiviti mereka bermula daripada Mac sehingga Jun. Dibuka pada hujung Jun, ditutup semula. Kemudian mereka akan terpaksa menutup secara automatik er... ber... berikutan dengan monsun dan untuk persiapan mereka menghadapi sesi persekolahan baru bagi anak-anak. Maka diharapkan Kerajaan Negeri boleh memikirkan er... sebarang bentuk insentif untuk diberikan kepada penggiat-penggiat pelancongan di Taman Negara.

Akhir sekali, saya juga mengucapkan er... ribuan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan Kerajaan Negeri di atas pembinaan RRP, Rumah Rakyat Pahang. Cumanya adalah satu persoalan jugalah sebab bila kita... kita cuma nak tahu dari sudut spes... spek dia... spek pembinaan Rumah Rakyat Pahang ni adakah ianya er... sama di seluruh negeri ataupun berbeza? Antaranya kalau biasa saya tengok di tempat-tempat lain dia dibina dengan menggunakan batu pasir tapi ada tempat dengan menggunakan bata merah. Ha... tak tahu... tak tahu adakah orang panggil spek itu secara menyeluruh sama ataupun diberi pilihan kepada daerah ataupun PBT.

Jadi dengan itu er... saya mengucapkan er... selamat maju jaya kepada kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan barisan Exco dan Tahan mohon menyokong. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DIPERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Saya menjemput Yang Berhormat daripada Chini. Ini ucapan sulung. Sila.

YB. ENCIK MOHD SHARIM BIN HJ. MD ZAIN

Bismillahirrahmanirrahim. [Bacaan Ayat Al-Quran]. Assalamualaikum WBT. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, mengizinkan saya dalam perbahasan pada petang ini.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Pertamanya, mewakili anak muda dan belia Pahang mengucapkan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, Dato' Sri Wan Rosdy bin Wan Ismail yang mana memperuntukkan dana untuk kemajuan dan kebajikan anak muda dan belia Pahang. Belanjawan yang bertemakan, 'Kemakmuran Negeri, Manfaat

Bersama' benar-benar memberi manfaat kepada semua lapisan dan segmen masyarakat di negeri Pahang ini.

Dana RM10 juta untuk usahawan anak muda dan belia bukanlah dana yang sikit dan amatlah berharga untuk anak muda khususnya ketika mana kesan wabak COVID-19 amat menekan anak muda. Hingga Disember 2020, Kementerian Sumber Manusia menganggarkan 4.7% rakyat Malaysia akan kehilangan kerja dan ketiadaan kerja pada akhir tahun 2020.

Yang mana sebahagian besarnya sudah tentulah belia dan apabila keadaan mendung bagi kebanyakan belia kita terpaksa bergelut dengan ekonomi terkini, belanjawan yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang semalam, ibarat cahaya sinar baharu untuk anak muda kita. Kita lihat sendiri di dalam media sosial, selesai sahaja ucapan belanjawan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, ucapan terima kasih dan rasa lega belia Pahang dapat dilihat dengan jelas.

Mohon juga saya cadangkan pada kerajaan agar peruntukan RM10 juta yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar diperluaskan kepada beberapa aspek. Pertamanya, pinjaman mikro kredit kepada usahawan belia yang telah pun mempunyai perniagaan dan memerlukan bantuan untuk membesarkan lagi perniagaan. Mikro kredit yang diberikan hendaklah bersifat membantu dan cuba untuk mengurangkan birokrasi seboleh mungkin supaya bilangan usahawan yang dapat... yang dapat... mendapat memanfaatkan dimaksimumkan.

Keduanya, dana RM10 juta yang diperuntukkan juga seharusnya memberi manfaat dari segi latihan keusahawanan berterusan kepada anak muda dan belia. Latihan berbentuk peningkatan kemahiran bagi belia adalah penting khususnya bagi mendepani cabaran pandemik COVID-19.

Pasca COVID-19 ini adalah tempoh mencabar bagi kita... kita semua dan khususnya anak muda dengan peningkatan mendadak transaksi dilaksanakan secara digital dari urusan sehari-hari hingga perniagaan dalam talian menyebabkan banyak kelaziman kita er... sebelum ini menjadi tidak relevan. Maka menjadi satu keperluan untuk semua dari kita untuk beradaptasi dengan norma baharu ini dan ini termasuklah bersedia untuk belajar kemahiran baharu dalam kehidupan.

Ketiganya, saya mencadangkan peruntukan RM10 juta untuk usahawan belia juga dipanjangkan kepada pendedahan kepada ekonomi digital. Sepertimana yang dikatakan tadi, kelaziman untuk kita melaksanakan perniagaan dan membuat pembelian tidak lagi seperti sebelum ini. Kebanyakan kita khususnya anak muda sudah mula beralih kepada pembelian dalam talian seperti *Shopee* dan *Lazada*.

Maka peruntukan RM10 juta yang disediakan kerajaan seharusnya digunakan untuk mempersiapkan usahawan belia dan anak muda untuk beralih kepada ekonomi digital. Malah dengan jualan dalam talian ini, produk-produk dari kampung dan luar bandar dapat dipasarkan tanpa memerlukan kos yang tinggi serta tanpa melalui orang tengah sekali gus meningkatkan keupayaan perniagaan bagi industri kecil dan sederhana kita.

Kita di negeri Pahang ini juga harus melangkah jauh ke lagi berbanding negeri yang lain. Ketika mana orang masih memperkatakan revolusi industri 4.0, Pahang harus mula membicarakan masyarakat 5.0 dan mempersiapkan belia kita yang pastinya generasi yang akan menghadapi pada masa akan datang supaya tidak lagi ketinggalan.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Pengumuman dana RM470,000.00 sebagai dana bantuan bagi Majlis Belia Negeri, Majlis Belia Daerah dan Badan Gabungan Majlis Belia Negeri Pahang juga satu pengumuman yang amat menggembirakan bagi Belia Negeri Pahang. Saya yang juga adalah hasil daripada kilang belia serta mewakili Majlis Belia Negeri Pahang ingin mengucapkan jutaan terima kasih atas keprihatinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang dan Kerajaan Negeri Pahang kepada pertubuhan-pertubuhan belia di negeri Pahang.

Pertubuhan belia adalah satu komponen penting di dalam pembangunan sahsiah belia di negara ini. Melalui pertubuhan belia, anak muda kita dapat belajar berkenaan pengurusan organisasi serta dapat melibatkan diri di dalam program-program yang dapat membangunkan kemampuan diri mereka. Sehingga pertubuhan belia tidak dibantu... sekiranya pertubuhan belia tidak dibantu maka belia kita tidak lagi mempunyai tempat untuk mereka menyuarakan dan menonjolkan bakat mereka dan mendorong untuk tidak terlibat dalam gejala negatif dan tidak berfaedah.

Kejadian... kajian telah membuktikan dengan wujudnya intervensi sosial melalui pertubuhan belia maka kecenderungan anak muda untuk menyertai gejala yang negatif dapat dibendung dengan baik. Insya-Allah, peruntukan yang diberikan ini akan diguna sebaiknya khususnya merancang dan melaksanakan program-program untuk belia di peringkat akar umbi.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Peruntukan sebanyak RM51 juta untuk pendidikan yang diperuntukkan melalui Yayasan Pahang juga bukti komitmen Kerajaan Negeri Pahang di bawah Yang Amat Berhormat Menteri Besar kepada pembangunan belia di negeri tercinta ini. Satu-satunya negeri tidak mampu dibangunkan melalui dengan ilmu negeri yang dibangunkan berasaskan ilmu mampu meredah apa juga cabaran yang datang dan mampu beradaptasi dengan apa juga halangan yang menimpa. Komitmen Kerajaan Negeri kepada pembangunan pendidikan ini juga boleh dilihat segala... secara jelas apabila Yang Amat Berhormat Menteri Besar menggariskan kemajuan berasaskan keilmuan sebagai salah satu komponen penting 'Maju Terus Pahang'.

Saya menyokong penuh usaha dan komitmen kerajaan ini kepada pembangunan pendidikan di negeri kita ini. Peruntukan RM6.6 juta juga untuk Perpustakaan Negeri Pahang untuk membantu perpustakaan ke arah pusat kecemerlangan dan pendigitalan sumber ilmu negeri Pahang juga harus diberi sokongan sepenuhnya. Perpustakaan sebagai gedung ilmu seharusnya ditambah nilai dan dipertingkatkan keupayaan supaya hasrat kerajaan untuk melihat kemajuan berasaskan keilmuan benar-benar tercapai.

Isu perumahan adalah isu yang amat dekat dengan belia. Masalah isu perumahan ini tidak pernah lari dari perbincangan para belia khususnya di dalam Majlis Perundingan Belia Negeri Pahang. Saya menyokong usaha kerajaan untuk menambah rumah PR1MA Pahang kepada 1,000 unit dan Rumah Makmur serta Rumah Rakyat Pahang bagi mereka yang tidak berkemampuan. Izinkan saya juga membuat satu cadangan yakni untuk mewujudkan rumah transit bagi belia yang masih tidak berkemampuan untuk membeli rumah namun memerlukan rumah kerana mempunyai keluarga.

Kita boleh mengambil contoh rumah transit yang diamalkan di Kuala Lumpur yang mana belia yang sudah berkahwin boleh menyewa di rumah transit selama dua tahun sebelum keadaan mereka bertambah baik bagi membolehkan mereka membeli rumah sendiri. Saya percaya sekiranya rumah transit ini dilaksanakan ia mampu membantu

belia kita yang tengah kesempitan sekurang-kurangnya duduk di rumah yang lebih selesa sebelum mereka lebih berkemampuan membeli rumah.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Chini juga ingin mencadangkan masalah di peringkat kawasan. Yang pertama, memberi peluang kepada pasangan yang telah berkeluarga kepada generasi baru FELDA khususnya di negeri Pahang yang melibatkan 115 Rancangan FELDA bagi mendapatkan lot tapak rumah di kawasan-kawasan rizab ataupun di tanah Kerajaan Negeri. Ini bertujuan untuk menyelesaikan permasalahan pihak FELDA membina rumah di kawasan FELDA.

Yang kedua, menyedari akan masalah warga generasi pertama FELDA iaitu ibu dan ayah peneroka menjangkau umur 60 tahun ke atas menghadapi sakit-sakit kronik. Justeru itu, perlu diwujudkan mesin dialisis di klinik-klinik kesihatan di dalam FELDA yang berjauhan dengan hospital. Ini akan meringankan beban berulang-alik ke hospital seminggu tiga kali.

*Khasiatnya tinggi sudah tertera,
Dinikmati bersama si dara teruna,
Rakyat makmur negeri sejahtera,
Berkat kepimpinan prihatin cakna,*

*Dinikmati bersama si dara teruna,
Berteduh di bawah rendang pohonnya,
Berkat kepimpinan prihatin cakna,
Maju terus Pahang dengan Rahmat-Nya.*

Dengan itu, Chini menyokong Belanjawan 2021 Pahang Darul Makmur. Sekian, wabillahi taufik wal hidayah wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Bilut.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Salam sejahtera. Pertamanya, saya ingin merakamkan terima kasih ke atas memberi kesempatan saya mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air Tahun 2020 [ed: 2021] yang dibentang oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar semalam.

Pertama; Pandemik COVID-19 telah menjejaskan seluruh dunia termasuk negara kita Malaysia. Bagi mencegah COVID-19 kerajaan telah melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Gelombang ke-3 penularan COVID-19 lebih teruk berbanding dengan sebelum. Kami bersyukur kerana rakyat Pahang berdisiplin dan mematuhi segala SOP yang dikenakan oleh Kementerian Kesihatan. Hal ini menolong Pahang dikecualikan daripada pelaksanaan PKPB. Pengorbanan dan usaha *frontliners* turut membantu negeri Pahang kekal sebagai negeri hijau.

Oleh itu, saya ingin merakamkan setinggi-tingginya penghargaan kepada semua *frontliners* atas prestasi mereka yang cemerlang. Saya ingin mencadangkan kepada

Kerajaan Negeri agar memberi ganjaran atau penghargaan khas kepada mereka sebagai tanda penghargaan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Pandemik COVID-19 telah memberi impak yang besar kepada ekonomi negara. Kebanyakan *SME* mengalami masalah untuk terus beroperasi dan adanya telah terpaksa menamatkan perniagaan mereka. Hal ini turut menjejaskan kehidupan rakyat. Ada kalangan mereka telah dipotong gaji dan ada telah diberhentikan kerja. Pendapatan mereka telah dijejas oleh pandemik COVID-19. Rakyat mengalami kesusahan dan kehidupan.

Oleh itu, saya cadangkan agar potongan cukai taksiran dan juga cukai tanah boleh diberikan untuk meringankan beban rakyat. Membantu mereka yang sedang mengharungi pelbagai kesukaran dan kesusahan.

Ketiga; Pandemik COVID-19 yang menyebabkan kerajaan terpaksa menutup pintu negara dan PKPB turut dilaksanakan di kebanyakan negeri di Malaysia. Hal ini memberi impak yang besar kepada banyak sektor terutamanya sektor pelancongan. Industri yang berkaitan dengan sektor pelancongan termasuk perhotelan, *homestay*, pemandu pelancong, restoran, logistik, penjaja telah dijejas teruk. Kemungkinan besar mereka akan muflis jika keadaan kelarutan.

Saya berpendapat bahawa Kerajaan Negeri perlu memberi bantuan kepada mereka bagi menyelamatkan perniagaan mereka. Saya ingin mencadangkan cukai taksiran dan cukai tanah hotel, *homestay* dan restoran dikecualikan sepanjang 3 tahun. Selain daripada itu bayaran *license* restoran dan penjajaan juga perlu dikecualikan. Seterusnya memberi bantuan khas kepada golongan M40 dan B40 yang bekerja di sektor yang berkaitan dengan pelancongan bagi meringankan beban mereka akibat pengurangan... pengurangan pendapatan.

Akhir sekali. Keempat; Kebanyakan rakyat Pahang terlibat dalam sektor pertanian. Pandemik COVID-19 juga menjejaskan kehidupan mereka. Kebanyakan mereka tidak sempat mengutip hasil mereka kerana pelaksanaan PKP. Mereka telah menyumbang kepada ekonomi dan pendapatan negeri sepanjang masa. Oleh itu, Kerajaan Negeri mestilah menolong mereka untuk menyelesaikan masalah mereka agar mereka boleh terus menyumbang kepada perkembangan sektor pertanian negeri Pahang.

Saya cadangkan agar satu sesi pendaftaran dijalankan ke atas petani dan pekebun. Memberi subsidi baja, racun serangga atau hasil mengikut keluasan tanah mereka. Hal ini dapat meringankan beban petani seterusnya menolong mereka meneruskan kerja-kerja penanaman bagi memastikan negeri Pahang terus maju dalam sektor pertanian. Itu sahaja daripada saya. Sekian, terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Kuala Semantan.

YB. DATO' NOR AZMI BIN MAT LUDIN

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri.
[Bahasa Arab] Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,
Alhamdulillah bersyukur kepada Allah SWT kerana dengan limpah izin-Nya saya dapat mengambil bahagian dalam perbahasan pada persidangan kali ini.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,
Terlebih dahulu Kuala Semantan ingin mengambil ruang untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Jelai selaku Menteri Besar kerana telah berjaya membentangkan Belanjawan 2021 Negeri Pahang Darul Makmur yang bertemakan, 'Negeri Makmur, Rakyat Sejahtera'. Insya-Allah, kita mengharapkan tema Bajet ini bersama dalam denyut nadi rakyat yang sedang terjejas akibat pandemik COVID-19.

Yang Berhormat Dato' Sri, saya ingin membaca satu pantun;

*Negeri makmur rakyat sejahtera,
Belanjawan dibentangkan MB kita,
Berbagai inisiatif buat semua,
Nasib rakyat sentiasa dibela.*

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,
Pandemik COVID-19 pastinya terakam sejarah abad ke-21 sebagai satu fenomena yang telah menyebabkan segala aktiviti mahupun perancangan terpaksa dihentikan, tergendala atau disemak semula. Perdagangan, perniagaan, pertandingan sukan mahupun persekolahan hatta percutian dan perkahwinan terjejas kerana penularan wabak ini. Bagaikan pepatah Melayu; 'Sekali Air Bah, Sekali Pasir Berubah'. Pandemik ini memaksa kita menyusun suatu norma baharu bagi mendepani dan menyesuaikan terhadap kesan wabak tersebut.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,
Kuala Semantan merasakan Belanjawan 2021 sangat menyelami rasa hati rakyat kerana pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar secara *gentleman* mempamerkan dasar *Good Governance* yang mana menguruskan sumber awam dan membuat keputusan secara baik dalam semua sektor. Belanjawan ini juga secara menyeluruh mempamerkan daya usaha Kerajaan Negeri menguruskan negeri dengan baik dan menyantuni rakyat secara ikhlas. Insya-Allah, berkat usaha dan doa berterusan para pelabur dan pemain-pemain ekonomi akan tertarik untuk melabur di negeri Pahang ini.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,
Inisiatif Kerajaan Negeri dalam memupuk belia yang berdaya saing kerana merekalah merupakan pelapis kepada kepimpinan masa hadapan. Namun demikian, dunia masa kini adalah dunia teknologi sehingga lahirnya sukan *e-Sport* yang telah disertai ramai belia negeri Pahang. Akan tetapi saya berpandangan Kerajaan Negeri perlu melihat di sudut infrastruktur jaringan *internet* kawasan luar bandar untuk memastikan belia-belia luar bandar bersama seiring di arus teknologi.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,
Penularan pandemik COVID-19 pada awal tahun sedikit sebanyak telah menjejaskan sektor ekonomi terutamanya melibatkan peniaga-peniaga kecil. Kepekaan Kerajaan Negeri Pahang dengan memberikan kelonggaran syarat kepada peniaga yang boleh berniaga di mana-mana sahaja asalkan tidak menghalang lalu lintas. Kuala Semantan amat menyambut baik hasrat untuk memperluaskan inisiatif ini kepada PBT-PBT lain.

Kalau boleh Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, selesai je persidangan Jumaat ini kita minta Yang Amat Berhormat Menteri Besar umumkan inisiatif. Pastinya setelah

mendengar... pastinya setelah mendengar bajet yang bermanfaat untuk mereka, ditambah pula inisiatif yang begitu baik inilah yang dinantikan oleh peniaga-peniaga kecil di negeri Pahang ini, insya-Allah. Ibarat teh tarik...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Minta laluan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya masuk tadi saya dengar Yang Berhormat daripada Kuala Semantan minta saya umumkan selepas Jumaat. Jadi saya tak tahu nak umum apa. Saya bisik kepada ADUN Lanchang. ADUN Lanchang kata sepertimana Menteri Wilayah umumkan tapi kalau yang itu maknanya saya telah bentangkan dalam Bajet saya yang apa yang telah dibuat oleh Majlis Perbandaran Kuantan kita akan panjangkan ke Majlis Daerah-daerah yang lain. [Ahli Dewan menepuk meja]

Saya difahamkan Exco Perumahan dan Kerajaan Tempatan sedang giat merancang supaya apa yang dibuat di MPK akan dilaksanakan di daerah lain. Saya percaya ini tiada masalah sangat Yang Berhormat Yang di-Pertua, insya-Allah. Terima kasih.

YB. DATO' NOR AZMI BIN MAT LUDIN

Terima kasih di atas keprihatinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Kita nak kata ibarat teh tarik kaw...

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saja Yang Berhormat Yang di-Pertua. Pasal tadi Yang Berhormat Menteri Besar tanya saya, saya pun kena bercakap juga makna tak tunggu lepas Jumaat, makna lepas Asar pun tak tunggu terus umum. [Ketawa]

YB. DATO' NOR AZMI BIN MAT LUDIN

Terima kasih Lanchang. Lanchang ini kalau tak usik saya tak sah. Ibaratnya seorang yang dah sebat dengan teh tarik pergi masuk kedai mamak; "Mamak! Teh tarik kaw satu! Kasi lebih buih, kasi lebih manis". Er... ini yang orang kencing manis suka ini.

Lagi satu Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,
Saya tengah hari tadi masuk satu *whatsapp* datangnya daripada seorang anak muda yang juga merupakan peniaga kecil yang beniaga di *car boot... car boot... car... Car Boot Sale* Temerloh. Semua orang tahu. Dato' Exco pun tahu. *Car Boot Sale* Temerloh ni adalah merupakan salah satu *car boot sale* yang terbesar di Malaysia ni. Di Temerloh sahaja 350 peniaga kecil yang terlibat di dalam *car boot sale* di Temerloh setiap hari Sabtu malam Ahad.

Masalahnya mereka, perniagaan dibuka pukul 6:00. Masuk tapak pukul 6:00, 6:45 dah Maghrib. Tujuh er... tujuh er... 8:15, Isyak. Orang dah balik sembahyang baru nak

keluar. Pukul 10:00 dah tutup. Itulah waktu puncak dia orang. Jadi akhirnya yang berniaga banyak terbengkalai tak laku dan saya ingin menyarankan kepada Kerajaan Negeri agar kita kaji semula. Kalau tak boleh pukul 12:00, kita bagi dia pukul 11:00. Kerana saya yakin dan percaya bahawa pihak PBT telah melengkapkan *SOP* yang begitu ketat sebelum mereka masuk dalam kawasan *car boot sale* tersebut. Saya mohon agar ianya dapat dikaji semula, insya-Allah.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,

Setelah Yang Amat Berhormat Menteri Besar mengumumkan sumbangan *one-off* kepada Pengerusi JKKK. Saya tak putus-putus menerima *whatsapp* daripada Pengerusi-pengerusi JKKK di kawasan saya untuk menzahirkan ucapan terima kasih kepada Kerajaan Negeri Pahang. Saya merasakan inilah tanda terima kasih kita kepada mereka yang merupakan pemimpin akar umbi, *frontliner* yang mewakili Kerajaan Negeri bersama masyarakat sama ada di musim pandemik COVID-19, semasa di musim banjir, semasa di ribut taufan, semasa kebakaran, banyak lagi, nikah kahwin Tok Empat, orang bercerai pun Tok Empat. Orang nak nikah dua Tok Empat bawa pergi Thailand, temankan untuk nikah dua.

Besar... besar sungguh tanggungjawab Tok Empat. Jadi saya nak menyarankan kerana ianya sentiasa dibisikkan ke telinga saya dan ingin mencadangkan agar elaun mesyuarat yang diberikan kepada Ahli JKKK diserahkan terus kepada Tabung JKKK dengan syarat-syarat yang ketat kerana dalam suasana penguatkuasaan *SOP* pandemik COVID-19 ini.

Kita cuba bayangkan nak berurusan di bank sudah tentu *SOP* yang cukup ketat. Berbaris panjang sampai tiba giliran dia cucuk kad tengok duit tak masuk. Ini yang dia orang marah ni. Jumpa kita ADUN, nak tak nak kita bagilah berapa elaun RM50.00. Bagi RM50.00. Jadi saya nak mencadangkan agar kita kembali seperti dulu. Masuk dalam akaun induk JKKK, habis mesyuarat Pengerusi JKKK boleh bagi *cash* elaun mesyuarat pada hari itu.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,

Saya juga ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini, agar sekiranya status JKKK bertukar kepada JPKK di bawah pentadbiran Kerajaan Pusat. Amat bersyukur kepimpinan JKKK di akar umbi, sekiranya Kerajaan Negeri dapat memberikan penambahan elaun kepada mereka. Sumbangan ini amat besar untuk memberi impak yang tinggi dan motivasi dalam memberi perkhidmatan terbaik serta mendepani cabaran semasa.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,

Saya nak sentuh Rumah Rakyat Pahang yang begitu dekat di hati saya. Rumah Rakyat Pahang adalah sebuah manfaat dari Tabung Perumahan Rakyat Pahang. Inisiatif ini sangat menyentuh dan bermakna kepada para penerima. Saya melihat Rumah Rakyat Pahang sangat bernilai kepada para penerima. Sehingga ada yang menitiskan air mata tanda syukur kepada Allah SWT.

Saya ingin memberi penghargaan kepada pihak Kerajaan Negeri khususnya Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana berjaya menyelami denyut nadi mereka yang memerlukan dan kalau boleh dapat diperbanyakkan bilangan penerima di tahun-tahun mendatang, insya-Allah.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,

Saya tertarik dengan penumpuan Kerajaan Negeri kepada tiga kawasan perindustrian sebagai wilayah ekonomi iaitu Tanjung Agas Maritime Park, Gambang Halal Park dan

Pahang Technology Park. Saya ingin mengingatkan kembali mengenai kewujudan Temerloh Industrial Park di daerah Temerloh. Telah lama dibina tidak lama dahulu, dan dicadangkan sebagai pelabuhan darat ketika itu tetapi prasarana dan kemudahan tidak lengkap.

Kini Temerloh - Mentakab akan menjadi laluan ECRL dan difahamkan akan dibina stesen utama berdekatan dengan kawasan industri tersebut. Justeru, saya ingin menyarankan kepada pihak Kerajaan Negeri memasukkan kawasan Temerloh Industrial Park di dalam penumpuan wilayah ekonomi sebagai persediaan penumpuan pada masa akan datang.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,

Akhirnya kalau saya tak bercakap isu ni, nanti orang kawasan saya marah. Berkali-kali sebelum datang, malam tadi telefon lagi. Tadi beritahu Dato' hari ni kontraktor dah masuk, nak roboh rumah yang mana pemiliknya terlibat dengan jajaran ECRL. Rumah dua tingkat dikosong dan disewa oleh pekerja-pekerja kontraktor tersebut. Ceritanya begini, pembinaan jajaran *East Coast Rail Link*. Projek ini sangat memberi manfaat kepada penduduk setempat.

Walaupun begitu, terdapat rungutan oleh penduduk yang terkena laluan ECRL yang pampasan mereka masih belum diselesaikan, namun telah memasuki tapak tanpa izin. Cuba kita bayangkan orang masuk rumah kita, tak beritahu kita, dia selongkarkan rumah kita, kita marah ke dak? Saya terpaksa memihak kepada penduduk yang merupakan keseluruhannya adalah pengundi saya, yang harus saya bercakap dalam Dewan Yang Mulia ini.

Saya ingin, saya ingin menyarankan kepada Kerajaan Negeri. Pampasan yang dituntut merupakan pengambilan tanah yang sehingga kini belum dibayar. Pampasan yang dituntut adalah pengusaha-pengusaha ikan sangkar seramai 12 orang. Dato' Sri... Lanchang pun tahu, yang ada di antaranya pendapatan setahun RM400,000.00, 12 orang yang terlibat.

Saya nak menyarankan kepada Kerajaan Negeri, yang membayarnya bukan Kerajaan Negeri, yang membayarnya MRL. Kita sokong je, sokong. Saya rasa kalau Kerajaan Negeri sokong, cepatlah MRL tu bayar. Ini bila masuk ke tapak, orang kampung dah keluar ramai-ramai, macam mana nak lawan? Polis ada, semua ada, yang ini harus difikirkan oleh Kerajaan Negeri dalam kita membantu atau membela rakyat di kawasan saya, insya-Allah.

Yang Berhormat Dato' Sri Speaker,

Akhirnya, Yang Amat Berhormat Menteri Besar semalam dia tiga pantun, saya dah bagi satu tadi. Saya nak cukupkan tiga juga.

*Ekonomi melonjak negeri berdikari,
Rakyat sejahtera dan senanglah hati,
Terima kasih Yang Amat Berhormat MB Khalifah kami,
Semoga Dato' Sri Allah berkati.*

*Pahang terus maju azimat kome,
Bergerak ke depan berdoa dan berusaha,
Dulu Pahang banyak dikata,
Kini dema terdiam belaka.*

Akhirnya dengan ini saya menyokong Belanjawan 2021 Negeri Pahang. Assalamualaikum WBT. Sekian, terima kasih. [Ahli Dewan menepuk meja]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

*Bulan Februari bulan Mac,
Thank you very much, Yang Berhormat.* [Ahli Dewan ketawa]

Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Jengka. Sila.

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT. [Bahasa Arab].

Terima kasih kepada Dato' Sri Yang di-Pertua kerana memberikan saya peluang untuk membahaskan Belanjawan Negeri Pahang 2021 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada semalam, ya.

Tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar beserta dengan pasukannya yang bekerja keras dengan penuh teliti dalam menyediakan Bajet yang saya kira mampan dengan izin, *sustainable*. Bajet yang boleh saya sifatkan sebagai Bajet yang mengambil kira pandangan pelbagai pihak demi memastikan semua golongan masyarakat di Pahang ini merasai manfaatnya. Insya-Allah.

Bajet ini juga menunjukkan kepada kita bahawa kedudukan kewangan semasa Kerajaan Negeri Pahang berada dalam keadaan stabil, kukuh, insya-Allah seterusnya berdasarkan laporan-laporan yang dinyatakan pada semalam.

Saya ADUN Jengka sangat menyokong langkah-langkah yang diambil oleh pihak Kerajaan Negeri untuk meningkatkan hasil Kerajaan Negeri seperti yang disebut dalam Belanjawan, ada lima penubuhan yang dibuat oleh Kerajaan Negeri iaitu RRU, Unit Ketirisan Hasil, *Task Force*, Unit Pasukan Khas yang memberikan keuntungan kepada Kerajaan Negeri, Pahang Corporation Sdn. Bhd., Pahang Waters dan Energy Resources Sdn. Bhd. dan yang kelima yang banyak memberikan pulangan kepada Kerajaan Negeri sehingga RM50 juta iaitu menubuhkan Pahang Mining Corporation Sdn. Bhd. yang saya kira ini adalah tepat.

Semoga Pahang Mining ini dapat menguruskan sumber asli seperti bahan mineral yang sangat banyak dalam negeri Pahang, kalau dapat diuruskan dengan baik, saya ingat Pahang negeri yang besar di semenanjung, barang kali dia banyak bahan *minerals* yang tak ada di negeri-negeri lain, insya-Allah ingat di masa yang akan datang akan lebih maju.

Justeru, saya menjangkakan *target* kerajaan yang satu ketika dulu, Dato' Sri Menteri Besar pernah sebut dan *target* dia yang meletakkan bahawa dalam dua ke tiga tahun ini Kerajaan Pahang akan berusaha untuk mendatangkan pendapatan RM1 bilion kepada Kerajaan Negeri. Jadi *target* ini besar dan perlu kepada kerja keras dan semakin menghampiri kalau dilihat kepada pembentangan Belanjawan sehingga yang terbaru semalam. Jadi sudah tentu di sana ada strategi-strategi baru yang mesti diterokai oleh Kerajaan Negeri dan saya memberikan beberapa cadangan di sini yang boleh difikirkan oleh Kerajaan Negeri.

Iaitu yang pertama mengujudkan kilang sawit sendiri. Saya ingat saya pernah sebut. Mengujudkan kilang sawit sendiri Yayasan Pahang di Ladang Mentelong Sungai

Berkembar, sungai apa tu... Kemelai ke, Sungai Anak Endau yang mempunyai keluasan lebih kurang 50,000 ekar ladang sawit dan sudah ada kawasan kilang untuk di... dibina kilang sawit.

Saya ingat kalaulah kewujudan kilang sawit sendiri ini dimiliki oleh Yayasan Pahang sudah tentu ia akan mendatangkan pendapatan tambahan kepada Yayasan Pahang dan Kerajaan Negeri seperti kita boleh memanfaatkan tandan-tandan sawit, tempurung sawit, er... yang ada nilai komersil. Sebab kita ada kilang sendiri ya. Insya-Allah, saya ingat benda ni boleh difikirkan oleh Kerajaan Negeri untuk menambahkan pendapatan Kerajaan Negeri.

Yang kedua; Baru-baru ini kita dengar *diviralkan* pencemaran sungai di Lentang, di Bentong ya, *diviralkan* ya dan berbagai persepsi yang dilontarkan oleh yang dikatakan oleh er... YB. Bukit Ibam, jabatan netizen. Saya ingat dalam isu ini pihak pentadbir tanah kena teliti dalam meluluskan kawasan. Jangan berdasarkan kepada pelan semata-mata. Dia mesti turun melihat supaya dalam meluluskan kawasan pembalakan itu tidak melibatkan kawasan sungai sebagai contoh.

Jadi kalau dia lulus tanpa membuat kajian jadi apa ni pengusaha balak ni dia tengok kelulusan itu melibatkan kawasan sungai jadi dia habis tebang pokok-pokok yang berhampiran dengan sungai sehingga mencemarkan kawasan sungai. Jadi penelitian daripada pentadbir tanah ini harus diberikan perhatian yang sangat serius.

Yang ketiga; Dalam isu meningkatkan hasil tanah. Saya juga mencadangkan supaya ada kelulusan tol bercantum permit bahan batu yang disegerakan kelulusannya kerana Kerajaan Negeri, insya-Allah akan dapat mengutip hasil lebih cepat dan ianya berkait rapat dengan pembangunan setempat.

Akhir sekali. Saya sekejap ya. Akhir sekali suka saya memberikan pandangan. Sudah sampai masanya negeri Pahang menjadi negeri pertanian makanan utama negara. Apa yang kita ada sekarang yang dah adalah kita ada durian, kita ada nenas, kita ada kelapa, yang ini telah beransur mendapat pasaran luas di dalam dan luar negara. Langkah seterusnya Kerajaan Negeri mesti... mestilah menggunakan dan mengusahakan tanah-tanah terbiar dengan semaksimum yang mungkin bagi mengeluarkan hasil pertanian makanan negara beserta peluang mengujudkan industri hiliran setempat.

Yang tu sebab kita mempunyai tanah yang sangat luas dan kita berbudi kepada tanah ni hasilnya, insya-Allah pulangan yang baik kepada kita. Kalau kita lihat anak-anak tempatan yang buat fertigasi. Sistem fertigasi ni pun walaupun dalam 2 ekar ke 3 ekar, saya bertanya, walaupun mereka tanam terung, tanam lada. Dia kata ustaz, dia panggil ustaz ke saya. Saya ni kalau kata tapi kalau orang tak kenal dia panggil Dato'. Saya rasa macam... macam nak dapat Dato' lah. Dia kata, ustaz dalam tanah seekar dua ni dia buat jadi dia boleh dapat pulangan 14,000 ke 15,000.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua, Yang Berhormat... cuba tanya nak ke Dato' tu? [Ahli Dewan ketawa]

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Baik. Saya *no comment* ya. [Ahli Dewan ketawa]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Selalunya kita ni orang Melayu kalau *no* komen, senyap makna setuju. [Ketawa]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Nak lar tu.

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Ya?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Nak lar tu ya. [Ahli Dewan ketawa]

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

Nanti kita mengeteh ya. Saya tanya kepada pengusaha yang mengusahakan tanaman bersistem fertigasi ini. Dia tanam terung, dia tanam lada dia kata permintaan untuk *marketing* apa ni tak jadi masalah dia kata. Cuma dia perlu kepada tanah dan sebagainya dan ada yang jumpa dengan saya dia nak tubuhkan apa... TKPM di Jengka.

Saya pun kurang arif dalam bab inilah tapi nak ceritanya kita negeri Pahang mempunyai kawasan yang sangat luas dan ada tanah kosong yang boleh diusahakan selain daripada sawit, selain daripada getah maka ada lagi tanaman-tanaman yang boleh diusahakan oleh Kerajaan Negeri untuk memberikan hasil yang banyak kepada Kerajaan Negeri.

Insyallah, dengan langkah bersungguh-sungguh serta profesional maka tidak mustahil negeri Pahang akan lebih maju ke hadapan. Di samping itu, segala kecekapan mengurus hendaklah diutamakan. Pencapaian Kerajaan Negeri dalam membangunkan negeri serta taraf hidup masyarakat pelbagai kaum sebagai budaya... berbagai budaya serta golongan miskin hendaklah diberi perhatian yang lebih supaya Kerajaan Negeri Pahang diberkati dan dirahmati Allah dunia dan akhirat.

Akhir kalam, dengan rasa rendah diri saya menyokong Bajet 2021 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang. Sekian.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya jemput Yang Berhormat daripada Tras.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Terima kasih kepada Speaker kerana memberi saya peluang untuk mengambil bahagian dalam perbahasan. Yang beberapa isu yang nak saya sentuhkan. Isu pertama adalah isu Fraser's Hill. Selama 100 tahun Fraser's Hill merupakan destinasi peranginan yang baik, unik yang menawarkan rasa suasana desa Inggeris. Keheningannya dan ketenangannya, gaya hidup lengkap dengan makanan tradisional Inggeris, aktiviti berjalan-jalan dan tumbuh-tumbuhan yang boleh dipetik dan dimakan namun dengan sedikit kelainan daripada England.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua, mohon izin.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Kenapa Pakatan Rakyat tak buat... (tidak jelas)

YB. ENCIK CHOW YU HUI

YB... saya hanya... Saya hanya nyatakan fakta kerana yang ini memang berlaku semasa 2019 tapi saya tidak kritik.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Fakta yang tidak dibuat tak payah cakap la.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Projek mesti ambil masa. Okey bagi saya habiskan dulu. Manakala selain daripada menaik taraf loji untuk memproses kekeruhan air NTU lebih tinggi. Masalah NRW, *Non Revenue Water* juga perlu diselesaikan dengan segera. Kerana NRW di daerah Raub adalah tertinggi di seluruh Pahang ia mencecah 50%. Ini bermakna air yang disalurkan daripada loji ke tangki-tangki besar seluruh Raub adalah lebih daripada 50% hilang Di bawah tanah.

Sekiranya masalah ini dapat diselesaikan maka simpanan air di Raub akan bertambah dan boleh kurangkan impak berlaku gangguan bekalan air. Dan isu yang terakhir yang saya nak saya sentuhkan adalah isu pekebun durian di Raub. Saya difahamkan Kerajaan Pahang telah memberi pajakan seluas 5,357 ekar tanah di Raub kepada sebuah korporat swasta yang dikenali sebagai Royal Pahang Durian. Untuk menjalankan skema menghalalkan tanah-tanah durian Musang King di Raub.

Di sini saya ingin mengutarakan pertanyaan beberapa pertanyaan kepada Kerajaan Negeri. Sekiranya Kerajaan Negeri ingin menghalalkan tanah-tanah durian di Raub kenapa Kerajaan Negeri tidak memberi keutamaan atau pertimbangan kepada pekebun-pekebun durian yang telah berusaha atas tanah tersebut selama berpuluh-puluhan tahun sehingga tetapi pula memilih Royal Pahang Durian PKPP yang langsung tidak mempunyai pengalaman dalam penanaman durian.

Ramai pihak menuduh... menuduh pekebun-pekebun itu sebagai penceroboh. Tetapi saya harap semua pihak jangan lupa faktor sejarah dan geografi. Pekebun-pekebun tersebut bukanlah penceroboh tapi mereka membuka tanah atas galakan kerajaan di bawah rancangan Buku Hijau pada tahun 1970-an. Di mana kerajaan pada masa itu menggalak rakyat mengusahakan tanah terbiar bagi meningkatkan bekalan makanan tempatan dan menambah pendapatan penduduk yang aktiviti ekonomi mereka hanya boleh bergantung kepada tanah dan bukit di belakang kampung mereka.

Saya juga mengambil pekebun-pekebun di Kampung Sungai Chalit sebagai contoh. Sungai Chalit mengalami ancaman komunis sejak tahun 1960-an dan tidak ramai

orang yang berani untuk menduduki dalam kawasan ini. Pada tahun 1970-an, kerajaan menggalakkan pekebun-pekebun tersebut untuk memasuki kampung tersebut untuk menjadi mata telinga kerajaan dan menubuhkan Rancangan Penempatan Semula Keselamatan iaitu panggil RPSK Sungai Chalit yang terdiri daripada berbilang kaum.

Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang pada masa itu dipanggil LKPP juga membahagikan tanah sebanyak 2 ekar untuk seunit keluarga dan menggalakkan mereka melibatkan diri dalam aktiviti pertanian. Satu jaminan bahawa geran akan diluluskan kepada setiap keluarga tetapi sampai hari ini ada yang dapat, ada yang belum dapat. Di kampung lain seperti di Kampung Sungai Ruan, Sungai Klau, Tras, Chetang dan Sang Lee pekebun-pekebun sudah berpuluh-puluh tahun cuba sedaya upaya untuk memohon permit dan membayar cukai kepada kerajaan bagi tanah-tanah tersebut akan tetapi kebanyakan permohonan ditolak.

Mereka bukanlah penceroboh dan sebaliknya meneroka kebun bagi menyahut galakan kerajaan. Mereka bertungkus-lumus untuk menyara kehidupan mereka dan juga keluarga mereka dengan tangan sendiri dan kemahiran eksklusif sehingga mengharumkan nama Musang King di seluruh dunia. Pekebun-pekebun memang mengalu-alukan keputusan Kerajaan Negeri untuk memutih atau menghalalkan ladang durian supaya mereka boleh membayar cukai kepada Kerajaan Negeri untuk mencapai satu situasi *win-win*.

Akan tetapi, saya harap Kerajaan Negeri berdialog dan berbincang dengan pekebun-pekebun tempatan untuk mencari satu solusi yang terbaik tapi terus memberi pajakan kepada bukan memberi satu pajakan terus kepada satu syarikat swasta yang kurang pengalaman atau tidak pengalaman dalam industri penanaman durian.

Di sini, saya juga nak tanya adakah Kerajaan Negeri sebenarnya sedar bahawa tentang skema-skema yang begitu tidak adil terhadap pekebun-pekebun durian yang ditawarkan oleh Royal Pahang Durian? Ya, sebagai contohnya pekebun-pekebun perlu membayar RM600.00 per ekar kepada Royal Pahang Durian pada tahun 2020 pada masa pandemik COVID-19 ini dan kedua, pekebun-pekebun hanya boleh menjual RM30.00 1 kg Musang King gred A kepada Royal Pahang Durian dan perlu membayar RM10.00 sebagai cukai tanah bermula tahun depan.

Sekiranya pekebun menuai 1,000 kg Musang King per ekar, dia perlu bayar cukai tanah sebanyak RM10,000.00 per ekar sedangkan cukai tanah yang bergeran untuk menanam durian adalah hanya RM50.00 per ekar berdasarkan Warta Kerajaan Pahang 2019.

Tuan Speaker,

Pekebun-pekebun juga mesti menjual semua hasil durian mereka kepada Royal Pahang Durian. Tindakan ini pasti akan mewujudkan monopoli pasaran. Semua kilang-kilang durian, gerai-gerai durian di Bentong dan Raub pasti akan tutup dan bankrap kerana mereka tiada buah dijual lagi. Pekebun nak ambil durian bagi keluarga makan pun tak boleh. Oleh itu, banyak lagilah terma-terma yang saya tidak sempat menjelaskan di sini.

Sekiranya kerajaan mengetahui terma-terma tersebut, kenapakah Kerajaan Negeri masih mengizinkan korporat swasta untuk menindaskan pekebun-pekebun negeri ini? Sekiranya kerajaan tidak tahu di mana sekarang kerajaan telah mengetahui adakah ia bermakna kerajaan tidak membuat penyelidikan yang menyeluruh sebelum bekerjasama dengan Royal Pahang Durian PKPP? Saya difahamkan Kerajaan Negeri ingin mencapai situasi *win-win*, saya pun setuju.

Walau bagaimanapun, seperti saya yang jelaskan tadi skima ini bukanlah satu *win-win* tetapi korporat swasta *win*, pekebun *lose*. Ini juga bercanggah dengan semangat Belanjawan 2021 iaitu bertema; 'Kemakmuran Negeri, Manfaat Bersama'. Bagaimanakah manfaat bersama boleh dicapai sekiranya terma-terma tersebut dilaksanakan? Kejayaan Musang King pada hari ini bukan hanya bergantung kepada kesuburan tanah tetapi juga titik peluh serta pengalaman pekebun dan juga kemahiran mereka selama ini. Musang King tidak boleh dijayakan oleh korporat swasta sahaja tanpa pekebun-pekebun tempatan.

Saya ingin menegaskan bahawa kemakmuran Musang King hanya akan dicapai dengan hubungan kerjasama dijalin antara pekebun-pekebun dengan Kerajaan Negeri secara *direct*. Pekebun-pekebun sebenarnya bersedia untuk bekerjasama dengan Kerajaan Negeri Pahang sepanjang tahun ini untuk mengembangkan industri durian malah sudi untuk membayar cukai tanah dan juga kerugian yang ditawarkan rugi pada tahun pada sepanjang tahun ini. Oleh itu, akhirnya saya menyeru supaya Kerajaan Negeri menepati semangat Belanjawan 2021 supaya mencapai kemakmuran...

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,
Sebelum Tras duduk, saya nak beri pandangan ataupun nak perbetulkanlah dari segi istilah penceroboh tadi. Sebenarnya dia ada 2 kumpulan di tempat Klau dan Sungai Ruan. Bagi peserta-peserta Chalit, itu adalah peserta yang halal. Bagi satu kumpulan 111 orang, itu adalah penceroboh kerana mereka telah menceroboh hutan-hutan yang ada di kawasan tersebut.

Bagi peserta Chalit, seramai 128 orang, 67 adalah peserta daripada warga masyarakat Cina dan 61 orang adalah dari masyarakat Melayu dan kesemua mereka ini kerajaan telah pun memberikan mereka tapak rumah, ladang seluas 8 ekar dan campur lagi 2 ekar, maknanya 10 bercampur dengan rumah. Ini adalah kepada peserta-peserta seramai 128 orang. Cuma istilah penceroboh tadi adalah selain daripada peserta-peserta yang terlibat dengan pembangunan di Chalit tadi tapi yang lain itu yang saya nak nyatakan ialah memang mereka ini adalah penceroboh tanah haram tadi. Itu, Dato' Yang di-Pertua.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Okey, saya nak ulas sikit yang bolehkah saya dapat jelasan daripada kerajaan bahawa kumpulan pertama yang penduduk Sungai Chalit adakah tanah mereka yang belum dapat geran dikecualikan dalam skema Royal Pahang Durian PKPP ini? Soalan yang kedua adalah kumpulan yang kedua yang er... YB. tadi nyatakan adalah 110 orang sebenarnya bukan 110 orang sahaja kerana di seluruh kampung dari Kampung Sungai Klau, Sungai Ruan dan Tras mereka digalakkan oleh kerajaan menanam durian tapi seawalnya bukan durianlah, mereka menanam koko dan juga getah.

Sebenarnya lebih daripada 110 orang yang semua adalah orang tempatan. Mereka bukan penceroboh kerana mereka sudah di sana berpuluh-puluh tahun, mereka guna titik peluh, berusaha untuk menanam durian. Semasa tanam getah, tak ada orang datang. Tanam koko tak ada orang datang. Tanam D24, durian D24 tak ada orang datang tapi semasa Musang King ada harga, ada orang datang.

Saya bukan nak fitnah kerajaan atau apa tapi saya harap satu *win-win* situasi boleh dicapai antara kerajaan dan juga pekebun-pekebun kerana Musang King telah diharumkan oleh pekebun-pekebun yang sokong penceroboh oleh YB. Oleh itu, saya

harap satu situasi *win-win* satu skema yang memang adil kepada pekebun boleh dilaksanakan yang ini adalah saya punya menyarankan, okey.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Tuan Yang di-Pertua,

Saya nak sebut tadi fakta itu tak betul. 128 peserta itu kita dah selesai memberi kepada mereka. Yang penceroboh tadi yang selebih daripada itu. Ada sebahagian daripada penduduk tempatan yang sebelum daripada ini memang mereka memperolehi geran dan sebagainya. Yang baru ini yang lebih, ada yang meneroka lebih daripada 30, 50 ekar ini memang penceroboh di dalam kawasan hutan simpan. Jadi kumpulan-kumpulan ini tidak boleh di... diputar belit dia punya fakta. Yang ceroboh hutan simpan itu, itu pencerobohlah tu. *You* tebang hutan simpan, pencerobohlah. Mana boleh *you* tebang hutan simpan kata tak ceroboh. Saya pun tak tahulah kalau itu Tras tak faham.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Saya faham kerana yang penduduk Sungai Chalit yang 128 orang itu ada sesetengah pun belum dapat geran. Ini adalah fakta juga.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Ni...

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Ya saya faham.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Dia memang tak dapat geran. (tidak jelas) 8 ekar satu orang, dia LKPP bangunkan. Mereka menerima bantuan daripada awal sebanyak RM1,000.00 sehingga sekarang, itu dia dapatlah. RM1,000.00 dia bukan dapat satu orang 8 ekar, 8 ekar, 8 ekar, takkan. Dia berbentuk saham 8 ekar yang dimajukan oleh LKPP dan LKPP bayar dia RM1,000.00 satu orang sampai sekarang dari dulu. Lepas itu beri tapak rumah lagi, yang ini bukan beri geran. Jadi yang tak dapat geran itu yang ceroboh tanah haram. Siapa mahu beri geran? Itu sebab fakta ini jangan diputarbelitkan.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

YB. saya tidak putarbelitkan kerana memang penduduk di Sungai Chalit pun ada sesetengah beritahu saya bahawa ada sesetengah keluarga dapat geran, ada sesetengah tidak dapat. Yang ini adalah kes Sungai Chalit. Yang bagi kes lain saya rasa tak boleh panggil mereka penceroboh sedangkan kami sekadar nak menjalin satu hubungan bekerjasama dengan mereka untuk mengharumkan ataupun membawakan Musang King ke satu peringkat atau satu... satu puncak yang baru. Oleh itu, saya harap satu situasi *win-win* perlu ditawarkan oleh kerajaan.

YB. DATO' ABD AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Itu... ni... Speaker. Musang King nombor dua, ceroboh nombor satu. Di Cameron Highlands pun tanam sayur ceroboh.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

YB. bagi saya habiskan dulu.

YB. DATO' ABD AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

...kita terbang, itu sebab jangan dikelirukan fakta. Ingat YB. yang saya dimaklumkan YB. bukan orang situ, orang Bentong. Kedudukan situ memang semasa merdeka kita buat pentomin. Pentomin pertempuran di Chalit ha... semasa tu. Jadi sebab itulah seramai 120 orang peserta kita bagi kemudahan tetapi yang selebih pada itu adalah penceroboh. Jadi pencerobohnya sepatutnya la kan kerajaan harus mengambil tindakan sebagaimana tempat-tempat lain.

Di Rompin, di Cameron Highlands, mana lagi semua itu penceroboh. Kalaulah YB. Tras kata itu bukan penceroboh pada tanah haram, saya tak tahulah boleh tunjuk geranlah, kalau ada geran, tak ceroboh, kalau tiada geran tiada apa... kebenaran daripada itu kerajaan maknanya pencerobohlah tu.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat...

YB. DATO' ABD AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Pencerobohlah...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat...

YB. ENCIK CHOW YU HUI

YB... YB. perlu nampak. YB. perlu ingat sejarah, ini sejarah kerana kenapa Sungai Klau, Sungai Ruan di mana... di mana tempat ini banyak tempat tanah haram bukan mereka sengaja tapi mereka pun pernah digalakkan oleh kerajaan pada 70-an. Oleh itu, jika...

YB. DATO' ABD AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Tanah haram ini mana tempat ada?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat... Yang Berhormat bagi pihak kerajaan nanti boleh menggulung, ada masa gulung nanti boleh tambah lagi.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Ya, terima kasih Speaker. Bagi saya habiskan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Saya... masa...

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Okey, satu minit. Satu minit saya gulung. Oleh itu, saya rasa faktor sejarah dan geografi tidak boleh dilupa oleh semua pihak. Mereka digalakkan oleh kerajaan pada tahun 70-an dan sampai hari ini mereka tanam getah, koko sampai D24 sampai ke Musang King. Oleh itu...

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Er... Dato' Speaker... Dato' Sri Speaker...

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Nanti bagi saya... *sorry* habiskan dulu, *thank you*. Oleh itu, saya rasa sekarang Musang King yang ditanam oleh mereka adalah satu aset bukan liabiliti kepada negeri Pahang. Mereka pun sudi bekerjasama dengan negeri Pahang... Kerajaan Negeri Pahang. Oleh itu saya haraplah Kerajaan Negeri Pahang boleh tawarkan satu skema dengan mereka dan sama-sama kami mengharumkan nama Musang King lagi. Ini adalah apa yang saya harapkan kepada Kerajaan Pahang. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, untuk hari ini seramai 14 orang Ahli telah pun mengambil bahagian dalam perbahasan ini dan saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih. Insya-Allah, persidangan kita akan disambung pada hari esok, Rabu 18 November 2020 bermula jam 9:30 pagi. Assalamualaikum WBT. Persidangan dtempohkan.

[Persidangan dtempohkan jam 4:41 petang]

A decorative black and white floral border surrounds the central text. It features stylized flowers, leaves, and swirling vines. The border is thicker at the corners and tapers towards the center.

**MESYUARAT KE-3
PENGGAJ KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG
KE-14**

**HARI KE-3
18 NOVEMBER 2020 (RABU)**

KANDUNGAN

HARI KE-3: 18 NOVEMBER 2020 (RABU)

<u>BIL</u>	<u>PERKARA</u>	<u>MUKA SURAT</u>
1	KEHADIRAN	i - iv
2	DOA	1
3	PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR	1
4	SAMBUNGAN PERBAHASAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021	23
5	SAMBUNGAN PERBAHASAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021	51

**MESYUARAT KE-3 PENGGAL KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG KE-14
DI DEWAN NEGERI, WISMA SRI PAHANG, KUANTAN.**

Hari Pertama : 18 November 2020 (Rabu)

Masa : 9.30 Pagi

HADIR:

Yang Berhormat Yang di-Pertua Dewan Negeri Pahang

Dato' Sri Haji Ishak bin Haji Muhamad,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP., PKC.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang

Dato' Sri Haji Wan Rosdy bin Wan Ismail,
SSAP., DSAP., DIMP., SMP., AMP.

- **Jelai**

Pengerusi:

**Jawatankuasa Perancangan, Kewangan, Tanah, Sumber Asli, Tenaga dan Air.
Jawatankuasa Pelaburan, Perindustrian dan Ekonomi.**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Mohd. Sharkar bin Haji Shamsudin,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP.

- **Lanchang**

**Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Kebudayaan, Alam Sekitar,
Perladangan dan Komoditi**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Ir. Mohd. Soffi bin Tan Sri Abd Razak,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP.

- **Benta**

Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Bioteknologi

Yang Berhormat Dato' Sri Hajah Shahaniza binti Shamsuddin,
SSAP., DIMP., AMP., BCM.

- **Kuala Sentul**

**Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Kebajikan Masyarakat,
Pembangunan Wanita dan Keluarga**

Yang Berhormat Dato' Sri Syed Ibrahim bin Syed Ahmad,
SSAP., DIMP., AMP., AMN.

- **Kerdau**

Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan

Yang Berhormat Dato' Sri Norolazali bin Sulaiman,
SSAP., DIMP.

- **Guai**

Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Kesihatan

Yang Berhormat Dato' Sri Mohd. Johari bin Hussain,
SSAP., DIMP., PPA.
**Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Belia, Sukan dan
Badan-badan Bukan Kerajaan**

- **Tioman**

Yang Berhormat Dato' Abd. Aziz bin Haji Mat Kiram,
DIMP., SMP., AMP., KMN., PJK.
**Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Luar Bandar Dan
Hal Ehwal Orang Asli**

- **Batu Talam**

Yang Berhormat Dato' Mohammad Fakhruddin bin Mohd. Ariff,
DSAP., DIMP., AMP., AMN., PKT.
**Pengerusi Jawatankuasa Sains, Teknologi, Inovasi, Komunikasi
dan Multimedia**

- **Bebar**

Yang Berhormat Dato' Nazri bin Ngah,
DSAP., DIMP.
**Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal FELDA, Koperasi, Usahawan
dan Hal Ehwal Pengguna**

- **Pulau Tawar**

Yang Berhormat Dato' Abd Rahim bin Muda,
DSAP., AMP., PKC.
Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan dan Perumahan

- **Lepar**

Dato' Sri DiRaja Haji Adnan bin Haji Yaakob,
SDSA., SSAP., DSAP., DGSM.

- **Pelangai**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shahiruddin bin Ab. Moin,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., PKT.

- **Dong**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shafik Fauzan bin Sharif,
SSAP., DSAP., DIMP., SMP.

- **Inderapura**

Dato' Sri Haji Mohamed bin Haji Jaafar,
SSAP., DIMP., SMP., KMN., PJK.
(Timbalan Yang di-Pertua Dewan Negeri)

- **Jenderak**

Yang Berhormat Dato' Mohd. Fadil bin Osman,
DIMP., SMP.

- **Kemayan**

Yang Berhormat Dato' Haji Md. Sohaimi bin Haji Mohamed Shah,
DIMP., AMP.

- **Sungai
Leming**

Yang Berhormat Dato' Khairuddin bin Mahmud,
DIMP., SMP

- **Pulau Manis**

Yang Berhormat Dato' Mustapa bin Long,
DIMP.

- **Padang
Tengku**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Sh. Mohmed Puzi bin Sh. Ali,
SSAP., DJMK., DSAP., DIMP., AMP., PKC.

- **Peramu Jaya**

Yang Berhormat Dato' Nor Azmi bin Mat Ludin, DIMP.	- Kuala Semantan
Yang Berhormat Datin Samsiah binti Arshad, KMN	- Bukit Ibam
Yang Berhormat Tuan. Ir. Razali bin Kassim	- Muadzam Shah
Yang Berhormat Encik Lee Ah Wong, SMP., PKC	- Cheka
Yang Berhormat Mohd Sharim bin Hj Md Zain	- Chini
Yang Berhormat Tuan Haji Rosli bin Abdul Jabar	- Tanjung Lumpur
Yang Berhormat Tuan Haji Andansura bin Rabu	- Beserah
Yang Berhormat Encik Mohd Sofian bin Abd Jalil	- Luit
Yang Berhormat Encik Mohd Tarmizi bin Yahaya	- Panching
Yang Berhormat Encik Mohd Zakhwan bin Ahmad Badaruddin	- Tahan
Yang Berhormat Encik Mujibur Rahman bin Ishak	- Chenor
Yang Berhormat Encik Shahril Azman bin Abd Halim	- Jengka
Yang Berhormat Tuan Haji Zuridan bin Mohd Daud	- Damak
Yang Berhormat Encik Chow Yu Hui	- Tras
Yang Berhormat Puan Kamache a/p A. Doray Rajoo	- Sabai
Yang Berhormat Encik Lee Chin Chen	- Bilut
Yang Berhormat Cik Leong Yu Man	- Triang
Yang Berhormat Encik Sim Chon Siang	- Teruntum
Yang Berhormat Encik Chiong Yoke Kong	- Tanah Rata
Yang Berhormat Encik Woo Chee Wan	- Mentakab
Yang Berhormat Puan Young Syefura binti Othman	- Ketari

**AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN II
PERKARA 11 UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN PAHANG:**

Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang,
Dato' Sri Dr. Sallehuddin bin Ishak,
SSAP., SIMP., DIMP., JSM., PJK.

Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri Pahang,
Dato' Indera Nazri bin Abu Bakar,
SIMP., DSAP., DIMP., SMP.

Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri Pahang,
Dato' Sri Haji Shamsulbahri bin Haji Ibrahim,
SSAP., DSAP., AMP.

TIDAK HADIR DENGAN MAAF:

Yang Berhormat Encik Lee Chean Chung

- **Semambu**

SETIAUSAHA MESYUARAT:

Tuan Syed Ahmad Khirulanwar Alyahya bin Syed Abdul Rahman, AAP.

Encik Muhamad Anuarudin bin Mohd Yusoff@Ahmat, AMP.

SETIAUSAHA DEWAN

Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang Yang Ke-14 di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan.

Hari : Rabu, 18 November 2020
bersamaan 2 Rabiulakhir 1442 Hijriah.
Masa : 9.30 pagi

DOA

Bacaan doa.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bismillahirrahmanirrahim. Segala puji bagi Allah dibuka Mesyuarat Dewan Negeri dengan menyebut nama Allah Yang Maha Pemurah, Yang Maha Mengasihani, kepada-Nya terpulang segala puji-pujian. Ya Allah yang bersifat Maha Hikmah, limpah keadilan yang menanggungkan kewajipan ke atas Raja dan Ahli-ahli Dewan Negeri bagi mentadbir masalah masyarakat pergaulan, mudah-mudahan sentosa, aman, makmur, limpah kebahagiaan meliputi penduduk negeri Pahang ini. Ya Allah, kami sekalian hamba-Mu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negeri menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negeri ini serta rakyatnya sekalian.

Ya Allah, berkat-Mu ke atas kami berhimpun. Dipohon anugerahkan taufik-Mu, dipohonkan menyuluh memandukan kepada ketika kami berunding, menimbang, bertukar fikiran pada segala perkara yang dibentangkan dengan saksama serta keamanan, kemakmuran dan kesejahteraan bagi negeri ini serta penduduk-penduduknya sekalian. Ya Allah, dipohon doa kami diperkenan. Amin, Amin Ya Rabbal 'Alamin.

PERTANYAAN DAN JAWAPAN KEPADA MENTERI BESAR

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara kedua: Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri Besar

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT. Salam Sejahtera dan Selamat Pagi. Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Alhamdulillah, marilah kita bersama-sama memanjatkan syukur ke hadrat Allah SWT kerana dapat meneruskan persidangan pada hari ini dan untuk meneruskan aturan mesyuarat pada pekali...kali ini, saya menjemput Yang Berhormat ADUN Semambu. Sila.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua, saya mewakili kawan saya mengeluarkan pertanyaan nombor 1.

[Isu penggondolan Bukit Sekilau

- 1) Bahagian tanah rata Bukit Sekilau yang telah digondolkan mempunyai projek pembinaan perumahan, adakah kerajaan negeri akan mengambil balik tanah yang telah digondolkan di bahagian cerun atau akan membenarkan pembangunan di tanah tersebut?]

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Soalan er..berkaitan daripada Yang Berhormat daripada Semambu, yang bertanyakan bahagian tanah rata Bukit Sekilau yang digondolkan terdapat projek pembinaan. Jadi, adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk mengambil balik tanah yang telah digondolkan?

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Setelah mendapat soalan ini saya telah er...meminta daripada pihak yang berkenaan supaya mengemukakan lotnya kepada saya dan kedudukan kedua-dua lot itu sepertimana yang terdapat di sini ya... YB... Yang Berhormat boleh bagitahu kawan Yang Berhormat yang tidak sempat datang tu.

Ini adalah yang sedang dibangunkan tapak lama kalau Yang Berhormat tidak jelas selepas Sidang Dewan masa minum boleh dapatkan pelan ini ya. Ini tapak kedua yang dimaksudkan yang sudah digondolkan dan kita Kerajaan Negeri melihat memang ada rasionalnya tindakan diambil supaya projek pembangunan di lot tapak tidak diteruskan kerana ianya adalah satu kawasan yang cerun sepertimana yang...yang ditanyakan ini.

Hasil daripada itu Kerajaan Negeri telah membuat perbincangan di atas tapak kedua. Tapak pertama tak ada masalah. Tapak kedua iaitu seluas 3.668 ekar. Kerajaan Negeri telah meminta ya, kita gunakan perkataan meminta dulu supaya syarikat tersebut menyerah kembali tapak tersebut dan hasil daripada perundingan, kita akan cari tapak lain yang nilainya setara. Yang ini kita kira *public interest* dan kita berharap supaya pihak syarikat bersetuju dengan cadangan Kerajaan Negeri dan dalam masa yang sama juga semasa perbincangan kita telah meminta syarikat yang berkenaan supaya memulih dan menghidupkan semula kawasan di tapak dua tersebut.

Itu adalah tindakan Kerajaan Negeri Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Soalan seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Tahan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT.

Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 2.

[Apakah usaha-usaha yang akan dilakukan oleh pihak kerajaan bagi memastikan masalah bekalan air bersih di Jalan Jengkuar, Jalan Temalian dan Jalan Kaloi Felda Sungai Retang akan dapat dipulihkan sepenuhnya? Adakah kerajaan berhasrat untuk menaik taraf atau membina loji rawatan air yang baharu sebagai langkah jangka panjang bagi menyelesaikan masalah yang berlaku?]

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ucapkan terima kasih kepada ADUN Tahan yang mana mengemukakan soalan supaya memastikan kera...kerajaan dapat mem...membantu menyelesaikan masalah bekalan air bersih di Jalan Jengkuar, Jalan Temalian. Temalian itu ikan. Jengkuar ni menda YB. Tahan? boleh bagitahu sikit tak? Pelik juga namanya.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Jengkuar ini pun nama ikan juga.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BI WAN ISMAIL

Nama ikan? Oh, nama ikan juga. Mana sedap Temalian dengan Jengkuar?

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Temalian sedap lagi.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BI WAN ISMAIL

Terima kasih, tanya tu bukan saja tanya. [Ahli Dewan ketawa].

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Dan juga di Jalan Kalo, FELDA Sungai Retang. Adakah dapat dipulihkan sepenuhnya? Kemudian adakah kerajaan berhasrat untuk menaik taraf atau membina loji rawatan air yang baru sebagai langkah jangka panjang bagi menyelesaikan masalah yang berlaku. Ini satu soalan yang sangat baik, ada kaitan dengan rakyat. Terima kasih.

Er... jawapan daripada pihak kerajaan. Punca kepada masalah bekalan air di Jalan Jengkuar, Jalan Temalian dan Jalan Kalo di FELDA Sungai Retang, Jerantut adalah kerana kedudukan yang... kedudukan jalan tersebut yang terletak di kawasan yang agak tinggi, dia tinggi jadi ini sudah pastilah akan sedikit sebanyak menjejaskan aliran ataupun untuk membawa air naik ke tempat yang lebih tinggi. Jadi, er...walau bagaimanapun, Kerajaan Negeri telah cuba menyelesaikan dalam jangka masa...dalam jangka masa pendek malah tersebut dengan memasang pam galak. Jadi, tempat tinggi ini dia kena *booster*, dia kena ada pam supaya air tersebut boleh naik, kalau tidak air tidak boleh naik. Dia kena pamlah. Kena pam [ketawa].

Yang Berhormat ADUN Benta dia ada fikir benda lain sikitlah ya. Nak bagi air tu naik. Jadi, nak bagi air tu naik, kita pakai pam galak. Kalau nak bagi benda lain naik, lepas ini kita boleh, ada juga pam dia tapi pam lain. Dan lain-lain kerja yang berkaitan termasuk sedikit kerja menaik taraf loji dan pam...dan paip agihan di Loji Rawatan Air Seberang Tembeling dengan anggaran kos RM200,000.00.

Untuk makluman Yang Berhormat, kerja ini dijangka akan boleh disiapkan menjelang bulan Mac 2021. Lebih kurang empat bulan setengah daripada sekaranglah, insya-Allah. Manakala, bagi perancangan jangka panjang, kita ambil pendekatan jangka pendek dan jangka panjang. Kalau kita buat jangka panjang tak ada jangka pendek mungkin rakyat mengalami kesusahan yang berpanjangan.

Jadi, untuk tujuan perancangan jangka panjang, pihak PAIP merancang untuk menaik taraf paip hantaran kepada jenis *mild steel* yang sebelum ini bersaiz diameter 150 milimeter kepada yang berukuran 300 milimeter dengan jarak sepanjang 4 kilometer dengan kos keseluruhannya berjumlah RM1.2 juta. Maknanya saiz dan meter, saiz dan meter bulat tu 1... 150 mililiter akan dibesarkan jadi 300 mililiter. Maknanya *hundred percent*, 100% dibesarkan dan ini air boleh laju sebab paip dia besar. ADUN Lanchang senyum lain macam je.

Jadi, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Cadangan projek naik taraf atau membina loji rawatan air baru di Kampung Hitam juga turut dicadangkan dalam Rancangan Malaysia Ke-12 dengan anggaran kos antara RM25 juta ke RM50 juta. Ini adalah walaupun Yang Berhormat tidak bertanya tetapi saya ingin

memaklumkan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa loji rawatan air baru di Kampung Hitam juga akan dinaikkan. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Baiklah kita pergi kepada soalan seterusnya. Saya menjemput Yang Berhormat ADUN Tanah Rata.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Yang Berhormat Yang di-Pertua, saya mohon kemukakan soalan nombor 3. Terima kasih.

[Sila nyatakan butiran dan kesimpulan yang dibuat dalam Laporan Penilaian Impak Alam Sekitar (EIA *report*) mengenai sebuah projek persendirian yang sedang dimulakan di Lot 153 di Pasar Kea Farm, Cameron Highlands.]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua. Terima kasih kepada rakan saya daripada Tanah Rata walaupun soalan itu pendek tetapi sebenarnya er... dia sebenarnya dia banyak apa namanya beberapa peneranganlah yang boleh saya berkongsi.

Er...projek er...soalan ini adalah tentang er...apa namaya Laporan EIA er...mengenai projek persendirian yang dimulakan di Lot 153 Jalan Farm...Pasar Kea Farm, Cameron Highlands. Projek ini berkeluasan 0.6023 ekar di atas Tetuan See Kok Seong dan Fresh Golden Highlands bagi membangunkan tapak parkir berdasarkan pada semakan JAS daripada Alam Sekitar. Aktiviti ini tidak tertakluk kepada penyediaan Laporan EIA.

Cuma sekadar berkongsi Yang Amat di-Pertua, Kalau sekiranya kita nak buat perumahan, kalau sekiranya kita hendak buat *new township* atau bandar baru, kalau sekiranya tanah tersebut 100 hektar lebih, hah itu kena EIA *report* ataupun kalau kita nak buat hanya perumahan ya hanya perumahan ianya kalau sekiranya 50 hektar macam rumah PR1MA dan sebagainya itu kena EIA. Rumah PR1MA atau apa-apa perumahan sahaja spesifik.

Contoh kalau sekiranya er... dalam hutan, dia mesti 100 hektar ke atas. 100 hektar ni 250 ekar ya. Lebih kurang. Kemudian kalau sekiranya membalak, kita nak tebang balak, dia 500 hektar dan kalau sekiranya dia nak lombong, lombong pasir ke apa dan sebagainya, dia mesti er...20 hektar. Jadi, kita ada jadual-jadual yang kita perlu patuhi. Jadi, kalau sekiranya permohonan tersebut dia melebihi daripada kategori yang telah ditetapkan itu dia perlukan er...laporan daripada EIA. Terima kasih.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Soalan tambahan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Memandangkan er... pembangunan yang tidak melebihi keluasan yang tertentu oleh itu EIA ini tidak wajib dibuat tetapi er... untuk kawasan tempat... kawasan di tanah tinggi, adakah kerajaan mempertimbangkan untuk mewajibkan segala pembangunan di tanah tinggi, tak kiranya keluasan dia er... apa-apa pun er... kerajaan mewajibkan penilaian EIA ini dilakukan oleh semua pembangun? Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat...Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Itu satu soalan yang sangat baik. Itu keputusan dasar dari segi *acreage* ataupun keluasan tetapi jika sekiranya kawasan tersebut adalah kawasan yang sensitif ya tak kiralah sama ada contoh sebagai contohnya kawasan tersebut dianggap sebagai kawasan tadahan air, sebab tu... sebab tu kita kalau dari segi perlombongan.

Kalau sekiranya kawasan tersebut kawasan tadahan air kita tak akan luluskan, memang tak lulus. Pergi *check*lah mana-mana yang kawasan berlombong kita memang kawasan tersebut kita... kita tidak apa namanya luluskan dan kita minta mereka kalau mereka tidak bersetuju mereka kena buat ini... ini apa namanya er... ini EIA dan kemudian er... kemudian selepas keputusan tersebut ada baru kita akan bagi. Kalau sekiranya mereka tak puas hati.

Begitu juga dengan kawasan pembangunan. Kalau sekiranya kawasan... kawasan tersebut kawasan yang *sensitive* ya kawasan yang *sensitive* pembangunan... contohnya seperti di Cameron Highlands atau kawasan-kawasan yang berbukitlah yang *sensitive* atau di tepi sungai dan sebagainya. Itu kena ada apa namanya Laporan EIA dan kalau tidak ianya mesti dirujuk kepada Rancangan Fizikal Negara. Maksudnya kita kena rujuk kepada pelan besar kita.

Dari segi pembangunan dia ada Rancangan Fizikal Negara. Kita ada pelan besar kemudian pelan tersebut dibagi pada Kerajaan Negeri kemudian pelan tersebut dipindahkan kepada Majlis Perbandaran ataupun kemudian kita buat pelan ya di Majlis Perbandaran mengikut penyesuaian... kesesuaian, kemudian kita akan angkat perkara tersebut ke Majlis Fizikal Negara, supaya apa? Supaya kelestarian pembangunan ini dapat kita jamin. Walaupun kita tahu kadang-kadang dengan izin, dah ada *hiccup* di sana dan di sini. Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan yang seterusnya. Saya menjemput Yang Berhormat ADUN Tras.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Tuan Speaker, soalan saya soalan 4.

[Adakah Kerajaan Negeri sedar akan kontrak yang ditawarkan oleh RPDR-PKPP kepada pekebun-pekebun durian melalui skim pengesahan tanah durian adalah satu hasrat yang cuba memonopoli pasaran durian dengan memaksa pekebun menjual semua buah dengan harga yang ditetapkan, tindakan ini telah melanggar Akta Persaingan 2010?]

YB. DATO' SRI Ir. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Assalamualaikum WBT. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sebenarnya untuk makluman Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua dan Ahli Dewan termasuklah ADUN Tras yang bertanya iaitu pihak Kerajaan Negeri sedar dan maklum bahawa terdapat dua perjanjian yang dimeterai antara *Royal Pahang Durian Resources* dan PKPP yang dimeterai oleh kedua-dua pihak pada 11 Mac 2020 dan kedua-dua perjanjian tersebut merupakan perjanjian berkaitan dengan *share holder agreement* dengan izin.

Perjanjian pemegang saham dan tidak mempunyai sebarang kaitan dengan apa jua terma atau skim yang ditawarkan oleh RPDR ya iaitu *Royal Pahang Durian Resources* kepada

pekebun durian, dan perjanjian yang dimeterai hanya mengandungi pegangan saham ataupun ekuiti oleh pihak RPDR dan PKPP serta pembahagian keuntungan antara kedua belah pihak.

Manakala setakat ini er...tiada sebenarnya sebarang perjanjian rasmi yang dimeterai oleh RPDR dengan pekebun-pekebun durian yang dinyatakan kerana sebenarnya ada terdapat kes mahkamah yang sedang diteliti ketika pada ketika ini dan bersandar pada itu Kerajaan Negeri berpendapat bahawanya tidak ada kaitan langsung dengan Akta Persaingan 2010 dan Akta Persaingan ini sebenarnya kita ada er... Suruhanjaya Persaingan yang ada anggota dia, ada panel dia. Kalau sekiranya mana-mana pihak terasa terkesan maka bolehlah merujuk kepada Suruhanjaya ini. Jadi, setakat ini tak timbul isu berkaitan dengan apa yang dikatakan sebagai Akta Persaingan.

Hanya saya ingin menyentuh sedikit. Saya amat tertarik bila er...ADUN Tras ini dia bangkitkan tentang er... dia kaitkan tentang Akta Persaingan 2010. Ini... ini merupakan undang-undanglah. Jadi Akta ini... Persaingan ini dipanggil Akta 712... 712. Maknanya kita rujuk kepada perundangan ini. Alhamdulillah, saya nak perelaskan bahawasanya apabila ADUN Tras membangkitkan tentang beberapa perkara.

Pertama sekali bila sebut tentang tanah terbiar ya. Ni Yang Amat Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, tanah terbiar saya nak beri pengiktirafan. Tanah terbiar ini bukan hutan simpan. Jangan kata kita tengok ada macam dia hutan gitukan. Eh, terbiar tanah ni, hah kita masuk teroka. Bukan gitu. Kalau gitu jawabnya mana kita lalu je antara kita daripada Kuantan nak pergi hala ke kata Lipis, nampak je hutan banyak, ni tanah terbiar ni. Hah, kita teroka. Tak, tak. Tidak begitu. Tanah terbiar ni kalau ikut istilahnya Dato' Sri Yang di-Pertua ialah tanah milik yang tidak diusahakan.

Jadi, kalau kata kerajaan galakkan kita er... ber... menjalankan aktiviti pertanian di tanah terbiar maksudnya tanah-tanah milik yang telah pun dilupuskan kepada pemilik-pemilik yang tidak diusahakan, yang ini kita sebut tanah terbiar. Bukannya hutan simpan. Kalau hutan simpan masuk di bawah Akta Perhutanan, masuk kawasan hutan simpan tanpa kebenaran adalah menjadi satu kesalahan apatah lagi pergi teroka misalnya tanam tak kiralah hah ni... tanaman-tanaman termasuk Musang King. Ini satu kesalahan sebab tu bila bercakap mengenai perkara ini maknanya cukup terharu kerana ADUN Tras membangkitkan, mengkaitkan tentang Akta Persaingan iaitu Undang-undang Akta 712.

Kemudian yang keduanya, contohnya PATI. PATI ni Pendatang Asing Tanpa Izin dia haramlah maknanya masuk ke Malaysia ni. Dia tak pergi melalui apa yang diperuntukkan di bawah Akta Imigresen. Dia masuk secara haram. Kita namakan dia sebagai PATI, iaitu Pendatang Asing Tanpa Izin. Jadi, pihak kerajaan dari masa ke semasa dia ada mengumumkan Program Pemutihan dia panggil. Jadi, Program Pemutihan ini dia buatlah caranya yang masuk tanpa izin tu dia adalah skimnya. Tak bolehlah PATI tu cakap, saya hendak macam ni, kalau boleh begini-gini. Eh, awak masuk dahlah masuk sebagai pendatang asing tanpa izin. Ikut apa yang telah dilaksanakan oleh pihak kerajaan. Kerajaan boleh ambil tindakan terus kerana melanggar undang-undang negara.

Begitu juga dengan kes yang di... katalah di Raub ni. Jadi, kerajaan ada skim dia. Skim dia begini, jadi kalau sekiranya tak setuju sebenarnya kita boleh ambil tindakanlah. Tak setuju terus ambil tindakan, kerana dia dah melanggar. Dia tak boleh kata okey saya hendak begini-begini. Dia mencatitkan pula. Hah, tu bukan, bukan perentannya kata orang tua tu. Maknanya tak kena pada tempat.

Jadi, saya hendak perelaskan di sini, yang mana yang terkesan yang kata monopoli. Tak timbul kerana mereka yang ada tuan, yang ada pemilik atau ada milikan tanah. Dia ni tak

tertakluk kepada er... menandatangani perjanjian antara syarikat tu, dia boleh jual ke mana-mana sahaja tetapi mereka yang meneroka secara haram ni diberikan pilihan untuk masuk skim ini. Kalau dia tak setuju takpe, lepas ni kita kuat kuasakan tetapi kita juga Kerajaan Negeri hormat kepada undang-undang. Bila ada kes ni er...dirujuk ke mahkamah, kita tunggu lah keputusan mahkamah, sebab itu yang saya nak perelaskan di sinilah ya dan untuk makluman sebelum soalan tambahan oleh ADUN Tras ni.

Saya pelik juga kalau kita nak eksport waima ke mana, tak kiralah Amerika ke, Singapore ke, ke China ke dia mesti ada myGAP tu. Sijil myGAP tu, myGAP ni mengatakan bahawasanya tanah yang diusahakan mesti ada permit, ada kelulusan daripada Kerajaan Negeri. Tak kiralah sama ada permit... permit penggunaan oleh Kerajaan Negeri melalui Jabatan Perhutanan sama ada TOL kan... Lesen Pemilikan Sementara ataupun ni, kelulusan pemilikan sendiri. Baru boleh dapat myGAP. Bila dapat myGAP baru boleh eksport ke luar negara, tapi sekarang ni kita pelik durian situ agaknya tak eksport ke luar negara. Tapi dengar ceritanya banyak yang eksport ke luar negara mungkin daripada kebun-kebun yang lainlah ya, yang itulah maksud saya.

Jadi, dalam skim ini kalau sekiranya dipersetujui, diputihkan, durian-durian ni boleh dieskport kerana ianya dah tentu akan dapat myGAP, tapi kalau tidak dia tetap akan terus kekal sebagai tanah yang telah diterokai oleh mereka-mereka yang tidak bertanggungjawab. So, sekarang ni kerajaan memberi pilihan supaya dapat diputihkan melalui skim yang telah ditetapkan oleh pihak kerajaan. Terima kasih.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Soalan tambahan. Soalan tambahan satu saya adalah, saya harap kerajaan mesti faham yang semua pekebun-pekebun di Raub yang tanpa permit itu sebenarnya itu semua rezeki. Mereka guna tanah itu cari rezeki. So, oleh itu saya nak tanya adalah skim. Sekiranya skim itu memang ada sedikit ketidakadilan kepada pekebun. Adakah kerajaan akan kaji semula, kerana jika skim ini membolehkan semua buah dianggap oleh syarikat itu mereka akan guna semua durian itu akan eksport dan semua kilang-kilang dan gerai-gerai durian di Raub tiada buah lagi kerana kami mesti tahu 70% Musang King adalah daripada tanah yang tanpa permit ini.

Oleh itu, saya haraplah kerajaan adakah kerajaan akan kaji semula skema ini. Kami nak *win-win*, tetapi kami mesti ada satu skema yang juga melindungi pekebun-pekebun ini, kerana durian bukan cakap satu tahun *you* tanam sudah dapat buah. Durian mesti sekurang-kurangnya 8 tahun atau 10 tahun baru ada buah, dan ini adalah persoalan saya.

YB. DATO' SRI Ir. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Tekaan saya memang tepat memang ada soalan tambahan. Dia cari rezeki, dia macam kita ambil rujuklah contoh perompak. Dia lepas rompak rumah kita kata, saya sebenarnya nak mencari rezeki je. Macam perompak dia masuk rompak bank, jadi bila polis tangkap saya sebenarnya nak cari rezeki jer, rompaklah takpelah. Mana boleh! Kita nak cari rezeki ada caranya, peraturan dia. Macam kita, misal contoh suka yalah tak kiralah maknanya kalau hendakkan seseorang...

YB. CIK LEONG YU MAN

Minta laluan.

YB. DATO' SRI IR HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Nanti dulu, nak jawab yang cari rezeki ni. Jadi, kalau sekiranya misalnya contoh kalau suka ke orang tu pun ada peraturan dia. Takkan boleh bawa lari masuk kemudian serbu ke malam tu, hah ibu bapa dia tengah tidur semua sebagainya tak tahu. Tahu-tahu kita lepas ke...ke mana ke Golok ke Siam ke tak kiralahkan. Ada peraturan dia. Jadi, maksudnya saya nak menyangkal dakwaan daripada ADUN Tras mengatakan bahawasanya mencari rezeki ini adalah satu lesen halal yang besar. Tak boleh, tak boleh. Hah yang tu dia mesti ikut peraturan, hidup atas dunia ni er... ada peraturan dia so di Pahang pun ada peraturan.

Yang keduanya...

YB. CIK LEONG YU MAN

Minta laluan.

YB. DATO' SRI Ir. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Dak. Saya nak jawab dulu. Kang nanti saya bagi. Er... yang kilang ni tadi kita tidak menetapkan. Kilang ni boleh ada kat Raub tetapi durian boleh datang daripada Perak ke, Johor ke. Kita tidak menyekat mana-mana durian, waima daripada Kuantan, daripada Lipis. Dia... dia maknanya durian ni er... *i mean this is a* maknanya bukan kita *free country* tapi maknanya kita ni mengamalkan ni *free enterprise*. Kita boleh tidak, kita tidak memaksa. Kalau sekiranya memang er... apa nama tawarannya baik, orang akan jual ke... ke apa nama ataupun bawa ke kilang-kilang ni, tetapi saya hendak maklumkan kilang janganlah pulak halalkan yang haram.

Kalau sekiranya durian yang ditanam diteroka di tanah haram tu sebenarnya pada dasarnya kilang tak boleh nak ambil sebenarnya, sebab kalau dia ambil tu dia dah melanggar. Sebab apa kilang tu yang memproses durian yang hendak dieksport ni mestilah daripada sumber *traceable, traceability* maknanya dia *trace*. Dia tak boleh maknanya tanah yang... yang tidak ni tidak halallah maknanya tidak sah ni. Tak boleh... tak boleh. Macam kitalah kira jadi pemborong getah, beli getah buku, getah curi pun sapu juga, tak boleh. Dia mesti ada etika. Dia tak boleh, dia kena ambil daripada er... daripada ni perusahaan yang sah. Jadi...

YB. CIK LEONG YU MAN

Minta laluan.

YB. DATO' SRI Ir. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Okey. Saya kena rujuk kepada Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan tambahan ke laluan. Soalan tambahan tak apa saya bagi.

YB. CIK LEONG YU MAN

Saya ingin mencelah sedikit Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Tadi Exco Kerajaan menyifatkan pekebun-pekebun kecil seolah perompak. Saya rasa ini amat menyakitkan hati.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Mereka tiada senjata, tiada kuasa, tiada jawatan dalam kerajaan. Mereka cuma rakyat biasa cari makan. Selama ini mereka menunjukkan keikhlasan bekerjasama dengan kerajaan mohon tanah dengan kerajaan. Jadi, saya harap bahawa penyifatan sebagai perompak ini ditarik balik.

YB. DATO' SRI Ir. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Dak, saya nak maklumkan, saya bagi contoh, sebab apa. Maksud tadi Tras cakap yang mereka ni sebenarnya nak cari rezeki. Saya maklumkan boleh cari rezeki, tetapi kita kena ikut patuhi undang-undang dan ada peraturan. Saya bagi analogi bukan nak samakan yang itu. Maksud saya, katalah atas alasan cari rezeki itu sebagai satu lesen yang besar, jadi orang yang mencuri, orang yang mengambil barang misal contohnya dia ambil besi buruk misal contohnya.

Contohnya saya nak beri, dia ambil semua besi-besi buruk, kita kutip sepanjang jalan daripada anu ni, jual kepada orang yang ni apa ni beli besi buruk. Kita khabar benda, alah tak apalah dia mencari rezeki jer. Tak boleh maksud saya tu. Cari rezeki ni betul, tetapi cari rezeki mesti mengikut peraturan dia. Termasuk pekebun...

YB. CIK LEONG YU MAN

Mohon mencelah...

YB. DATO' SRI Ir. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Sebab ramai antaranya sebenarnya untuk maklumanlah. Untuk makluman selain daripada penanam-penanam ataupun peneroka-peneroka haram ni, peneroka haram bolehlah pakai dak. Boleh tak? Makna peneroka haramlah makna tak kiralah peneroka haram makna maksudnya bila kita masuk ceroboh tanah kerajaan kita panggil peneroka haram...dan takkan kita panggil peneroka pulak. Peneroka haramlah. Ha peneroka macam FELDA maksudnya peneroka halal.

Jadi, maksudnya di sini, bukan semata-mata produksi atau pengeluaran hasil durian ini semua daripada ladang-ladang haram, tidak. Ada yang ladang sah yang mereka mohon, masuk sebagainya. Kalau tidak diluluskan itu mesti ada sebabnya. Kalau semua permohonan diluluskan, jawabnya saya ingat tak sampai Pilihan Raya Ke-15 kita ini besok, habis seluruh negeri Pahang, Gunung Tahan semua, kita er... kita luluskan. Mintak sahajalah, misal contoh.

Ada perancangan kita dan ianya mesti sepertimana yang sahabat saya daripada Lanchang sebutkan tadi mematuhi peraturan-peraturan lain termasuk Laporan EIA itu. Pasal impak, impak daripada er... daripada ini kesan aktiviti itu kepada er... apa nama alam sekitar dan saya sebenarnya nak maklumkan, untuk makluman er... ADUN apa nama er... yang bangkitkan tak silap saya ADUN Tras juga yang menceritakan pasal er... bekalan air di... di Sungai Bilut, di Raub itu selalu terganggu.

Bekalan air di Kuala Klau itu, Loji Rawatan Air Klau selalu terganggu. Loji Rawatan Air di Semantan selalu terganggu, kekeruhan sungai, kerana apa? Kerana aktiviti-aktiviti yang tidak mematuhi EIA itu tadilah. Sebab itu yang akhirnya kita kena mintak peruntukan daripada Kerajaan Pusat kan. Kerajaan Pusat yang meluluskan misal contohnya di Benta er...RM75 juta, Loji Rawatan Air er...di Benta yang batal ya Pakatan Harapan punya kerajaan bila sampai memerintah itu dia batalkan.

Kita ini tadi, teruskan juga kerana demi kepentingan rakyat jelata termasuk Loji Rawatan Air Sungai Bilut, Loji Rawatan Air di Klau, Loji Rawatan Air di Semantan yang kita tengah usaha untuk tangani. Maknanya kita...magnanya buat, cakap, kita buat serupa bikin. Hah... jadi, itu maksud saya, saya nak betulkan di sini. ADUN Triang sebutkan tadi seolah-olah saya menggambarkan peneroka-peneroka itu perompak. Tidak, bukan makna maksud saya itu. Maksud saya itu, saya nak bagitahu bahawasanya setiap satu perkara yang kita laksanakan itu tadi mestilah mengikut peraturan, dan tidak hanya semata-mata kita bersandarkan kepada nak cari rezeki. Tak boleh kita cari rezeki, curi yang hak orang lain.

Maksud di sini bukan saya nak kata apa, maksud saya ada hak Kerajaan Negeri, dan Kerajaan Negeri perlu menjaga kepentingan rakyat jelata dan negeri ini. Bajet yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar ini menceritakan bagaimana kita nak mensejahterakan er... ini kita nak memakmurkan negeri ini dan mensejahterakan rakyat melalui sumber-sumber yang kita ada, dan salah satu daripada sumber itu ialah tanah.

Dan ini yang sebenarnya, sebab itu kita bagi skim yang kita katakan okey tak apa, kita kata okey skim dia macam kita buat pemutihan ini kita macam pengampunanlah. Kita jadikan benda itu sah. Itu sebab skim itu kita cadangkan bersama dengan GLC, magnanya anak syarikat Kerajaan Negeri, yang kaitan Kerajaan Negeri iaitu PKPP. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, saya nak beralih kepada...

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

... kepada soalan seterusnya, saya jemput Yang Berhormat ADUN Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua, soalan saya nombor 5.

[Kebajikan sosial.

- a) Jelaskan sejak tahun 2017 sehingga kini berapakah program kebajikan sosial yang telah dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri Pahang?
- b) Berapakah jumlah perbelanjaan bagi setiap program yang telah dijalankan?]

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua, er...saya ucap terima kasih kepada Wakil Teruntum yang mengemukakan soalan nombor 5. Untuk makluman Wakil daripada Teruntum, er...program-program kebajikan sosial dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri ini ada 2 ya. Secara langsung dengan secara tidak langsunglah, dan sekiranya secara langsung, ini adalah melalui er... Jabatan Kebajikan Masyarakat yang kita salurkan melalui Skim Bantuan Am ya dan secara tidak langsung juga ialah melalui NGO-NGO kebajikan yang ada 88 semuanya di seluruh negeri Pahang.

Kalau nak tanya berapa er...program yang telah dilaksanakan sebenarnya terlalu banyak program dilaksanakan baik oleh pihak Kerajaan Negeri bekerjasama dengan NGO. Bukan sejak 2017 lagi, tapi sejak saya kira er...Kerajaan Negeri Pahang ini diperintah oleh Barisan Nasional, dan program kebajikan sosial ini sentiasa menjadi keutamaan kita.

Kalau kita tengok, kebajikan ini dia merangkumi semua ya, termasuklah apabila Kerajaan Negeri begitu komited memberi bantuan kepada mereka terkesan akibat COVID-19. Hampir RM30 juta telah pun dibelanjakan oleh Kerajaan Negeri, dan jumlah perbelanjaan bagi setiap program sekiranya kita bagi kepada NGO untuk melaksanakan aktiviti, sekurang-kurangnya RM5000.00 ke RM10,000.00 akan diberikan geran. Baik melalui JKM mahupun melalui Kerajaan Negeri kepada setiap program yang dilaksanakan. Terima kasih.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan tambahan. Er...terima kasih dari Wakil Kerajaan. Soalan tambahan saya adalah, manakah tumpuan program kebajikan sosial yang dianjurkan dan cara agihan di kawasan Teruntum sejak 2018 sebab saya tidak pernah dimaklumkan so saya perlu tanya di sini dan juga berapakah peruntukan yang diperuntukkan di kawasan saya. Lepas itu soalan nombor 2, NGO mana yang ditugaskan untuk penganjuran program kepada penduduk setempat. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Untuk soalan pertama itu, memerlukan er... satu jumlah yang tertentu yang saya akan buat jawapan bertulis kepada YB. Untuk soalan kedua, kita juga akan maklumkan NGO-NGO yang ada di kawasan Teruntum, tapi saya pelik lah, kalau YB. kata tak nampak program-program dilaksanakan sebab memang banyak sekali ya, baik kepada Warga Emas, OKU, kanak-kanak dan sebagainya. Terlalu banyak program yang kita laksanakan.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Minta celah sekejap.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

...termasuk di kawasan Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Bukan...bukan er...tidak tahu, tidak tak nampak. Tidak dimaklumkan kepada saya. Itu sahaja.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Dia program kebajikan ini Dato' Sri Yang di-Pertua, kita tak perlu maklum nak buat kebajikan ini. Kalau kita rasa kita nak bersama, kita bersama jelah. Ya, saya er...saya tak rasa protokol sangat diperlukan untuk kita melaksanakan kerja-kerja kebajikan, Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Maaf... saya tidak pernah dijemput. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Bab jemputan ini kadang-kadang program melalui NGO dan sebagainya. Itu terpulang kepada penganjur ya. Kalau program er... Kerajaan Negeri sekiranya er... YB. merasakan bahawa YB. mahu turut serta, saya rasa tidak ada masalah terutama dalam program-program yang melibatkan kebajikan. Walau bagaimanapun, kita akan cuba selaraskan selepas ini. Terima kasih, Dato' Yang di-Pertua.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Tuan Yang di-Pertua,
Ada permintaan daripada rakyat tentang rumah penjagaan warga emas. Adakah rumah penjagaan warga emas ini ada dikelolakan oleh JKM ataupun Kerajaan Negeri? Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Terima kasih YB. daripada Cheka. Sebenarnya kita ada pusat aktiviti warga emas yang dikelolakan oleh JKM bersama dengan er... NGO komuniti setempat dan setiap daerah di seluruh negeri Pahang telah pun mempunyai pusat aktiviti warga emas dan yang terkini adalah di Daerah Lipis ya, itu yang... yang terkini Dato' Sri Yang di-Pertua, dan kita juga membantu er... rumah-rumah warga emas yang dikelolakan oleh pihak swasta. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, soalan seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Bukit Ibam.

YB. DATIN SAMSIAH BINTI ARSHAD

Assalamualaikum WBT. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan soalan 6.

[Apakah bantuan-bantuan yang disediakan oleh MUIP untuk bantuan pelajaran dan pendidikan kepada pelajar-pelajar IPTA/IPTS.]

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mengucapkan terima kasih kepada Bukit Ibam yang telah mengemukakan soalan mengenai bantuan-bantuan yang disediakan oleh Majlis Ugama Islam Pahang untuk pelajar-pelajar yang masuk ke IPTA ataupun ke IPTS. Kita bersyukur ke hadrat Ilahi dengan limpah kurnia dan inayah-Nya mendidik ummah untuk er... mengeluarkan sebahagian daripada harta mereka sebagai zakat bagi mensucikan pengurusan harta peribadi mereka itu.

Dengan itu juga, Islam mendidik harta itu daripada kutipan zakat oleh Al'amilin, diagihkan kepada mereka-mereka yang telah disebutkan sebagai asnaf. Kita bersyukur juga ke hadrat

Ilahi di negeri Pahang dapat melaksanakan dan menguruskan urusan zakat dengan sempurna apabila pelajar-pelajar IPTA dan IPTS diberikan er... apa *one-off* apabila mereka ingin masuk ke pusat-pusat pengajian mereka sama ada di peringkat diploma, ataupun ijazah, ataupun sarjana begitu jugalah PhD. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Berapa lamakah proses untuk permohonan ini diluluskan dan er... berapakah jumlahnya, adakah ia mengikut er... tahap kursus yang dipohon oleh... kursus yang er... dipohon oleh pelajar-pelajar er... tersebut. Terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Pelajar-pelajar ini hanya boleh memohon dalam tempoh masa yang terdekat, tidak perlu mengambil masa sampai setahun lebih dan mereka boleh melayari laman web Majlis Agama Islam Pahang disediakan borang di situ dan dipenuhi borang itu dan pengagihan bantuan zakat ini akan diberi mengikut bentuk-bentuk pengajian yang mereka ambil. Seandainya mereka mengambil Diploma, mereka akan diberi sekitar RM250.00 ke RM500.00 *one-off*.

Seandainya mereka mengambil Ijazah, mereka akan diberi RM500.00 ataupun ke RM1,000.00. Begitu juga seandainya mereka mengambil Sarjana, mereka akan diberikan RM1,200.00 dan seandainya mereka mengambil PhD mereka akan diberi sebanyak RM3,000.00. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baik. Kita pergi ke soalan seterusnya. Saya menjemput Yang Berhormat ADUN Semantan.

YB. DATO' NOR AZMI BIN MAT LUDIN

Assalamualaikum WBT. Yang Berhormat Dato' Sri Speaker. Soalan saya, soalan nombor 7.

[Mohon nyatakan kadar pengangguran dan statistik anak muda yang hilang pekerjaan di negeri Pahang sebelum dan selepas wabak COVID-19 melanda negara serta tindakan kerajaan menempatkan semula mereka dalam sektor pekerjaan?]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua dan juga terima kasih kepada ADUN Semantan ya yang bertanya tentang mohon nyatakan kadar pengangguran dan statistik anak muda yang hilang pekerjaan di negeri Pahang sebelum dan selepas wabak COVID-19 melanda negara serta tindakan kerajaan menempatkan semula mereka dalam sektor pekerjaan yang sedia ada.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Seperti umum sedia maklum, Kerajaan Negeri telah menubuhkan Majlis Tindakan Ekonomi Negeri Pahang atau singkatannya MTEN susulan daripada penularan wabak COVID-19 dan objektif penubuhan MTEN adalah, pertama, merangka perancangan dan pelan tindakan Kerajaan Negeri untuk meningkatkan hasil negeri dalam menghadapi suasana ekonomi yang suram.

Kedua, mengenal pasti isu-isu dan permasalahan rakyat di Pahang yang terkesan akibat penularan wabak COVID-19 atau Perintah Kawalan Pergerakan singkatannya PKP.

Yang ketiga, mengenal pasti isu-isu dan cabaran perniagaan usahawan SME, mikro, peniaga, penjaja kecil Bumiputera dalam menghadapi suasana pasca COVID-19

Yang keempat, merancang strategi dan langkah-langkah penyesuaian perniagaan dalam suasana pasca COVID-19 dan yang kelima, mencadangkan penambahbaikan kaedah penyampaian bantuan untuk dilaksanakan di peringkat Kerajaan Negeri, Kerajaan Tempatan dalam memastikan keberkesanan jentera agihan bantuan inisiatif.

Selain daripada itu, untuk makluman ADUN Semantan, sebanyak 12 strategi pembangunan ekonomi negeri Pahang telah diperkenalkan melalui MTEN dan 30 langkah atau inisiatif ini telah dikenal pasti berlandaskan strategi-strategi tersebut bagi mencapai hala tuju penubuhan MTEN iaitu memajukan ekonomi, mewujudkan peluang pekerjaan, dan memakmurkan negeri Pahang.

Langkah-langkah ini diyakini untuk mam... dan mampu untuk membantu para penganggur untuk mendapat semula pekerjaan dalam pelbagai sektor ekonomi dan kita mengucapkan jutaan terima kasih kepada pihak ECERDC dengan kerjasama Jabatan Tenaga Kerja, PERKESO, institut-institut Kemahiran dalam negeri Pahang yang sentiasa membantu dan memberi kerjasama kepada Kerajaan Negeri untuk mengambil tahu dan juga peluang-peluang yang ada untuk diselaraskan bersama dengan Kerajaan Negeri.

Seterusnya er... konsep asas statistik tenaga buruh. Pertama, statistik tenaga buruh, guna tenaga dan pengangguran diperoleh daripada Survei Tenaga Buruh ataupun STB serta merujuk kepada penduduk yang berumur 15 hingga 64 tahun semasa minggu rujukan. Statistik tenaga buruh merupakan kajian sampel kebarangkalian yang dilaksanakan melalui pendekatan isi rumah untuk mendapatkan maklumat anggaran tenaga buruh dan pengangguran peringkat penduduk. Kajian ini dilaksanakan mengikut piawaian yang ditetapkan oleh badan antarabangsa iaitu *International Labour Organization* atau singkatannya ILO yang diguna pakai oleh kebanyakan negara.

Yang ketiga, menganggur merujuk kepada mereka yang berada dalam tenaga buruh yang tidak bekerja semasa minggu rujukan dibuat tetapi bersedia untuk bekerja atau mencari kerja dalam minggu rujukan tersebut.

Keempat, kadar pengangguran ialah perkadaran penduduk yang menganggur kepada jumlah penduduk dalam tenaga buruh.

Yang kelima, belia itu didefinisikan mengikut Dasar Belia Malaysia atau singkatan DBM ialah penduduk dalam kumpulan umur 15 ke 30 tahun. Sebagaimana jabatan perangkaan Malaysia Negeri Pahang menyediakan maklumat atau data tersebut. Kadar pengangguran dan statistik anak muda yang hilang pekerjaan di negeri Pahang diambil kira dari umur 15 hingga 39 tahun adalah sejumlah 1,707 orang pekerja sehingga 30 Oktober 2020.

Berdasarkan statistik ini er... oleh PERKESO dari segi peringkat umur adalah seperti berikut, umur 15 hingga 19 tahun, 25 orang, 20 hingga 24 tahun, 466 orang, umur 25 hingga 29 tahun,

607 orang, 30 hingga 34 tahun, 364 orang...368 orang, umur 35 hingga 39 tahun adalah berjumlah 241 orang. Kategori-kategori ini Yang di-Pertua, dia macam kategori ibu tunggal juga ya kalau ibu tunggal tu dia ada umur 18 hingga 25, 26 hingga 35 sehinggalah umur 65 *no limit*...sampailah umur 60 dan sebagainya.

Yang Berhormat Yang Di-Pertua dan Sidang Dewan yang dikasihi sekalian, Kerajaan melalui PERKESO telah melakukan beberapa langkah seperti berikut iaitu antara perkara yang dilaksanakan oleh PERKESO adalah mewujudkan Portal Pekerjaan MYFutureJobs. Kalau dulu kita ada *Job Fair*, masih lagi berjalan *Job Fair* Malaysia tapi ada satu lagi kaedah yang diperkenalkan oleh PERKESO iaitu sebuah portal pekerjaan baharu iaitu Portal MYFutureJobs bagi membantu para majikan mengiklankan kekosongan jawatan yang tersedia, serta membantu golongan pencari kerja di luar sana memohon jawatan kosong yang diiklankan di seluruh Malaysia.

Berdasarkan statistik dari PERKESO ini, sehingga September 2020, seramai ataupun sebanyak er... 1,280 majikan di negeri Pahang telah berdaftar dengan Portal MYFutureJobs dan telah menawarkan hampir 11,835 kekosongan jawatan.

Yang Berhormat Yang Di-Pertua, Lanjutan daripada Portal MYFutureJobs, PERKESO juga memperkenalkan *Hiring Incentive Programme*, dengan izin iaitu satu program Insentif Pengambilan Pekerja adalah bertujuan untuk menggalakkan majikan mengambil pekerja baru, di mana secara tidak langsung ia mampu membantu perkembangan ekonomi negara pasca krisis wabak COVID-19 dengan mewu... kewujudan peluang-peluang pekerjaan baharu.

Majikan yang layak akan menerima insentif sebanyak RM1,000.00 atau RM800.00 atau RM600.00 bagi setiap seorang pekerja yang diambil bekerja selama 6 bulan, bergantung kepada kategori pekerja tersebut. Selain daripada itu, pekerja yang diambil bekerja melebihi jarak 100km daripada kediaman mereka juga layak untuk memohon bantuan mobiliti atau *mobility assistance*, dengan izin dengan sejumlah RM600.00 atau RM1,000.00. Ini antara perkara insentif yang diperkenalkan oleh PERKESO.

Tambahan pula, sekiranya majikan ingin meningkatkan kemahiran pekerja yang baru diambil, mereka boleh memohon faedah latihan di bawah program ini melalui penyediaan latihan yang berdaftar dengan PERKESO, dengan kadar yuran yang ditanggung PERKESO adalah sebanyak RM4,000.00 maksimum untuk setiap pekerja dan berdasarkan ringkasan statistik dari Cawangan Perkhidmatan Pekerjaan, Ibu Pejabat PERKESO sehingga September 2020, sebanyak RM900 ribu er...hampir RM1 juta telah dibayar kepada majikan di negeri Pahang yang melibatkan 411 majikan yang merangkumi 1,134 orang pekerja.

Dan yang ketiga adalah Program Karnival...

Dato' Yang di-Pertua, PERKESO negeri Pahang telah menganjurkan beberapa program karnival pekerjaan dan temuduga terbuka seperti berikut: Jumlah temuduga di Kuantan 7 orang, Temerloh 10 orang, Bentong 4 orang. Jumlah majikan terlibat di Kuantan 37, di Temerloh 12 dan Bentong 10 majikan. Jumlah kekosongan jawatan di Kuantan 4,589 kekosongan, Temerloh 244, Bentong 295. Jumlah kehadiran pula 654 di Kuantan, Temerloh 154 dan Bentong 76. Jumlah berjaya ditawarkan pekerjaan di Kuantan 151 orang, Temerloh 21 orang, 14 di Bentong.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua, Suka juga saya menyebutkan di sini menjawab persoalan yang dibangkitkan oleh ADUN Semantan iaitu kita melalui Akta Kerja 155 banyak membantu untuk menyelaraskan pengambilan kerja dan juga penyelarasan tempat-tempat kerja oleh Jabatan Tenaga Kerja

dan waktu ini dari segi penempatan kerja telah mula dikelolakan oleh pihak PERKESO atas dasar kementerian yang baru ini.

Dan kita pada ketika ini saya ingin memaklumkan juga dalam Sidang Dewan untuk tambahan kepada ADUN Semantan Akta 446 Pindaan diluluskan oleh Dewan Rakyat pada 15 Julai 2019 dan juga telah diluluskan di Dewan Negara pada 31 Julai 2019 dan telah diwartakan pada 18 September 2019 iaitu penyediaan perumahan, penginapan dan kemudahan kesihatan oleh majikan semua sektor.

Ini adalah satu akta yang baru yang telah di er... wartakan yang mana boleh dimanfaatkan oleh seluruh pekerja-pekerja yang perlu di er... kuat kuasakan ataupun dilaksanakan oleh pihak majikan dan er... saya mengharapkan semoga dengan sedikit sebanyak jawapan ini dapat membantu persoalan yang berlegar di fikiran ADUN Semantan. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baik, terima kasih. Seterusnya saya jemput yang berhormat ADUN Tahan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Bismillahirrahmanirrahim. Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 8.

[Pihak kerajaan telah banyak meluluskan Rancangan Tanah Kelompok (RTK) untuk tujuan tapak rumah kepada rakyat.

Masalah yang timbul ialah penerima tidak dapat membina rumah kerana tiada jalan asas menuju ke tanah yang mereka perolehi. Persoalannya, adakah pihak kerajaan bersedia untuk membina jalan asas tersebut bagi memudahkan urusan mereka yang menerima lot tapak rumah tersebut?]

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua yang memberi laluan kepada saya untuk menjawab soalan dari Tahan mengenai kemudahan jalan asas bagi Rancangan Tanah Kelompok ini... Perumahan. Kementerian Pembangunan Luar Bandar ataupun KPLB melalui program Jalan Perhubungan Desa ataupun JPD menyediakan kemudahan asas jalan raya berturap dan tidak berturap di kawasan luar bandar termasuk projek pembinaan jalan asas ke kawasan rancangan tanah kelompok bagi tujuan membina rumah.

Peruntukan yang disediakan bagi satu projek adalah tidak melebihi 500,000. Walau bagaimanapun, sebarang pertimbangan dan kelulusan permohonan berkenaan adalah tertakluk kepada peruntukan kementerian dan juga susunan keutamaan pelaksanaan projek berkenaan oleh Pejabat Daerah dan Tanah serta pemimpin tempatan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Beserah.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera. Dato' Sri Yang di-Pertua, saya kemukakan soalan nombor 9. Terima kasih.

[Keadaan ekonomi global yang tidak menentu telah secara langsung menyebabkan peningkatan kos sara hidup rakyat;

- a) Apakah langkah-langkah kawalan kenaikan harga atau tindakan pemantauan yang telah dilaksanakan oleh pihak kerajaan?
- b) Bagaimanakah pihak kerajaan memantau dan melindungi pengguna daripada dieksploitasi oleh para peniaga?
- c) Berapakah jumlah kes tuntutan pengguna melalui Tribunal Tuntutan Pengguna Malaysia yang telah diselesaikan di negeri Pahang untuk tahun 2018 hingga kini dan apakah kategori kes tuntutan yang tinggi?]

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Assalamualaikum WBT. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada ADUN Beserah yang bertanya soalan... 3 soalan.

Saya menjawab persoalan yang pertama. Sebagai kerajaan yang prihatin dan serius dalam menangani kos sara hidup rakyat di masa kini, pelbagai usaha dilakukan bagi meningkatkan memastikan harga barangan berpatutan dan stabil. Kerajaan melalui Kementerian Perdagangan Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (KPDNHEP) sentiasa menjalankan pemantauan, penguatkuasaan yang tegas serta konsisten sebagai langkah mengawal kestabilan harga barangan untuk keperluan rakyat terutamanya di zaman COVID. Antara tindakan yang telah diambil: Penguatkuasaan Kawalan Harga Barang Antipencatutan 2011 bagi mengawal pengambilan untung yang melampau dan tidak munasabah oleh peniaga-peniaga yang tidak beretika.

Nombor dua: Penguatkuasaan Perintah Kawalan Harga (Penandaan Harga oleh Penjual Runcit) 1993 iaitu mewajibkan peniaga meletakkan tanda harga ke atas barangan yang dijual dan mempamerkan senarai harga di kedai masing-masing.

Nombor tiga: Melaksanakan Skim Kawalan Harga Musim Perayaan bagi mengawal harga barangan keperluan musim perayaan tertentu terutamanya musim Raya Haji, Raya Puasa, Deepavali, Tahun Baru Cina, Pesta Gawai, Pesta Keamatan di Sabah. Di samping itu, Kerajaan Negeri bersama agensi yang terlibat sentiasa melibatkan diri bersama dengan Kementerian Pertanian dan Asas Tani, agensi-agensi di bawahnya iaitu Veterinar, Jabatan Pertanian, Jabatan Perikanan, Lembaga Pemasaran Pertanian FAMA sentiasa berbincang memastikan libat urus memastikan barang-barang keperluan harian mencukupi di pasaran.

Menjawab soalan b), segmen b) iaitu negara sedang mengamalkan sistem pasaran bebas. Walau bagaimanapun, Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna sentiasa mengambil langkah-langkah proaktif bagi mengawal kenaikan harga barang di dalam negara sekali gus mengelakkan eksploitasi peniaga-peniaga kepada pengguna-pengguna. Antara tindakan yang diambil, menetapkan pegawai-pegawai KPDNHEP di Pahang terutama di kawasan-kawasan *hotspot* seperti pasar-pasar awam, pasar raya, pemborong bagi memastikan situasi bekalan barangan keperluan rakyat mencukupi.

KPDNHEP juga mengadakan OPS SURI dan juga OPS TEKONG bagi tujuan memastikan pematuhan dan penandaan harga barang oleh peniaga-peniaga di pasar awam, restoran-restoran di seluruh negeri Pahang. Di samping itu juga, pemantauan juga terhadap barang dilakukan oleh secara konsisten oleh pegawai-pegawai seluruh negeri Pahang di 54 premis di pasar raya, pasar basah, pasar mini dan kedai serbaneka 24 jam.

Walau bagaimanapun, masyarakat mempunyai pertanyaan, keraguan... masyarakat boleh mengadu buat aduan di KPDNHEP melalui 8 saluran seperti berikut: Satu: hadir sendiri di 5 cawangan KPDNHEP Pahang iaitu di Kuantan, Temerloh, Raub, Jerantut dan juga Rompin. Secara *detailnya*, telefon nombor besok saya akan tulis secara bertulis ke Pejabat Perkhidmatan ADUN Beserah... nombor telefon dan sebagainya.

Menjawab soalan c): Pada tahun 2018 ada 153 tuntutan telah didaftar oleh Pihak Yang Menuntut (PYM) di Tribunal Tuntutan Pengguna Pahang dan semua kes-kes pada tahun 2018 telah didengar di hadapan Presiden TTPM dan penyelesaian telah dibuat. *Detail* juga saya akan hantar kepada er... Yang Berhormat Pusat Khidmat Beserah.

Pada tahun sembilan belas... 2019 kita ada 168 kes, 2020 kita ada 103 kes. Secara *detail* penerangan... saya akan secara bertulis. Kalau saya nak bacakan, panjang sebab ini sesi soal jawab. Ini bukan soal menggulung.

Barangan-barangan kes yang dituntut di Tribunal yang paling banyak sekali adalah telefon. Ada 46 telefon didaftar di Tribunal untuk dituntut oleh pengguna kepada penentang, kepada peniaga-peniaga. Kemungkinan telefon palsu, tidak ori dan sebagainya... peniaga-peniaga. Kemungkinan telefon palsu, tidak ori dan sebagainya.

IPTA dan juga IPTS ada 48 kes iaitu bayar deposit tiba-tiba nak pergi belajar tempat lain, deposit tak pulang tuntutan di tribunal. Bengkel kereta ada 43 kes. Pakej Umrah dan Haji ada 37 kes. Makna penipuan er... agen, agensi-agensi pelancongan umrah dan haji. Barang-barang elektrik, kereta dan sebagainya dan kita ada 35 barangan yang ditun... yang diped... yang diperdengarkan di tribunal Kerajaan Negeri Pahang. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Soalan tambahan, Dato' Sri Yang di-Pertua, Terima kasih pihak Kerajaan di atas jawapan yang diberikan. Soalan tambahan saya adalah selalunya harga barangan ini dikaitkan secara langsung dengan harga minyak. Bila harga minyak naik maka secara serta merta boleh dikatakan harga barangan juga akan turut naik. Namun apa yang berlaku sekarang, sejak bulan, sejak awal tahun 2020, harga minyak telah turun daripada RM2.50, RM2.40 sekarang dah tinggal RM1.60, RM1.70 tapi tidak ada gerakan harga penurunan harga dipasaran. Harga barang tetap kekal macam masa harga minyak mahal.

Jadi, apakah langkah ataupun tindakan pihak Kerajaan supaya ianya memberi keuntungan kepada pengguna, kepada rakyat ini? Bila harga minyak turun, peniaga-peniaga pun turut sama adakah peraturan ataupun tindakan yang boleh diambil oleh pihak Kerajaan menuntut peniaga turunkan harga. Ikut harga minyak. Kalau dia naik harga memang dia akan bagi alasan harga minyak mahal tapi bila minyak murah, dia tak turun harga peniaga ni. Minta penjelasan Kerajaan. Terima kasih.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Terima kasih kepada ADUN Beserah. Harga petrol naik, harga barang naik. Harga minyak turun, harga barang tak turun, hah... ni masalahnya. Kalau, ialah harga minyak turun harga barang pun tak turun. Harga minyak petrol naik harga barang naik. [Ahli Dewan ketawa]. ADUN Beserah ni orang muda, maknanya masa turun pun dia tak turun, tak turun.

Di Malaysia, barang-barangnya bergantung kepada permintaan dan juga penawaran. Kalau permintaan tu berlebih harga kurang maka harga akan naik. Kalau penawaran tu berlebih macam durian Musang King berlebih, permintaan kurang maka harga akan turun.

Tetapi ini selalunya walaupun Musang King tu banyak di pasaran, harganya tetap naik. Itu jadi masalah sekarang. Pertama sekali saya melihat ketika harga naik, barang naik kerana *transport* kerana *transport* tetapi bila harga turun, barang tak turun kerana peniaga dia membeli barang stok ni ketika harga naik. Ketika harga naik dia beli barang. Hah... barang tu masih ada di kedai dia, maka dia terpaksa menjual dengan harga ketika dia beli, ketika harga naik walaupun harga petrol turun ketika itu.

Kementerian, Kerajaan Negeri sebarang Kementerian tidak boleh mengawal sepenuhnya harga barang-barang ni tetapi kita boleh memantau...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat, Yang Berhormat daripada Pulau Tawar...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat, Menteri Besar minta laluan...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Minta laluan. Saya ingat er...berkaitan dengan harga ni Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, adalah kaitan dengan *supply* dengan *demand* tetapi yang... yang lebih lagi kepastian kita ingin mengawal dengan cara yang lebih berkesan penguatkuasaan tapi penguatkuasaan kadang-kadang tidak cukup tenaga. Jadi, er... selain daripada itu pula, hukuman ataupun denda yang kita kenakan adalah tidak begitu menakutkan.

Saya masih ingat lagi masa saya... pengalaman saya dalam BERNAS, kita menghadapi masalah apabila kenaikan harga walaupun Kerajaan telah menetapkan er... super 5 tidak ada kawalan harga tetapi super 5 tu, makna kandungan hancur dalam beras panjang, yang hancur 15% yang tu tidak dikawal tetapi harga tu pun masih dinaikkan oleh pihak er... penjual terutama dalam jualan runcit. Jadi, kita bincang, kita panggil kawal selia daripada Kementerian Pertanian. Jadi, antara yang dikemukakan adalah kenapa ini tidak dapat dikawal ialah kerana penguatkuasaan dan dalam masa yang sama denda yang dikenakan pun tidak menakutkan sedangkan mereka boleh er... boleh mendapat keuntungan yang lebih tinggi.

Jadi, er... untuk mengawal harga ni dia terlalu subjektif, banyak mekanisme dia tetapi salah satunya ialah penguatkuasaan itulah. Tetapi masalahnya tenaga tak cukup pula KPDNKK. Jadi, kita mintalah dalam Dewan yang mulia ini supaya KPDNKK er... di bawah er... Yang Berhormat daripada Pulau Tawar juga supaya memperhebatkan penguatkuasaan kalau sekiranya berlaku kenaikan harga yang di luar er... yang keterlaluan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana memberi jawapan dari segi penguatkuasaan. Kementerian walau bagaimanapun telah mengadakan beberapa OPS RANTAI, OPS SURI, OPS TEKOK. OPS RANTAI maksudnya Kementerian *check* harga di pasar...di peringkat pengeluar lagi. Umpama keluar...sayur keluar daripada Cameron Highlands berapa? Daripada kebun Cameron Highlands sampai kepada pemborong siapa?

Sampai kepada peruncit berapa? Sampai di pasar berapa? Dijual di pasar berapa? Kita *check* itu dipanggil OPS RANTAI. Hah... itu jaw... penguatkuasaan yang dijalankan oleh... oleh Kementerian Hal Ehwal Pengguna. Sekian terima kasih.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sikit. Terima kasih er... Pihak Kerajaan di atas jawapan tersebut. Saya bersetuju dengan Yang Amat Berhormat Menteri Besar soal penguatkuasaan. Namun er... yang paling utama bagi saya adalah Pihak Kerajaan di bawah KPDNHEP ini perlu memperhebatkan pendidikan konsumerisme ini, kepenggunaan kerana berdasarkan apa yang dijawab tadi harga barangan juga adalah tergantung kepada faktor penawaran dan juga er... permintaan. Maka pengguna yang meminta ini perlu diberikan pendidikan soal konsumerisme ini. Jadi, saya nampak ini kelemahan yang ada, yang boleh dipertingkatkan kempen-kempen kepenggunaan semua peringkat boleh dilancarkan oleh Pihak Kerajaan. Terima kasih.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Insya-Allah YB., saya akan mengarahkan jab... portfolio agensi bawah saya melaksanakan cadangan YB. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih, soalan terakhir pada pagi ini saya menjemput Yang Berhormat ADUN Bilut.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, soalan saya soalan nombor 10.

[Isu papan tanda Jawi.

- 1.1 Adakah Organisasi Bukan Kerajaan (NGO) serta bangunan kesatuan-kesatuan Cina dikecualikan daripada kewajipan untuk memasang papan tanda jawi.
- 1.2 Sila menyenaraikan bilangan saman yang dikeluarkan sejak pelaksanaan garis panduan papan tanda Jawi berdasarkan daerah dan bandar?
- 1.3 Apakah butiran kesalahan yang telah dilakukan oleh peniaga-peniaga yang menerima saman tersebut?]

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Assalamualaikum WBT. Yang di-Pertua, Ahli-ahli Dewan, terima kasih Bilut. Er... isu tulisan Jawi ni dah basi sebenarnya tapi dibangkitkan lagilah semula oleh Bilut. Untuk makluman Ahli Jawatankuasa, er... Ahli-ahli Dewan er... tulisan Jawi ni diwajibkan di semua papan-papan tanda premis perniagaan er... di negeri Pahang er... tidak er... termasuk juga pertubuhan-pertubuhan kecuali rumah ibadat. Itu yang kita syaratkan dalam syarat lesen er... mulai 01.01.2020 er... dan untuk makluman juga sehingga kini sehingga 30 September sebanyak 198 kompaun telah dikeluarkan oleh PBT er... seluruh Pahang.

Pecahan kompaun mengikut PBT adalah Majlis Perbandaran Kuantan paling banyaklah, 115, Bentong, 11, Majlis Daerah Maran, 4, Majlis Daerah Rompin, 24 dan Majlis Daerah Raub, 44. Er... manakala lain tidak mengeluarkan notis dan memberi memberi makluman sahajalah.

Untuk makluman, pengeluaran kompaun ni bukan sahaja kepada er... syarikat-syarikat individu tetapi juga kepada beberapa GLC yang telah kita kenal pasti yang gagal untuk memasang tanda tulisan Jawi dan er... PBT juga akan mengeluarkan notis. Ini tertakluk dalam syarat lesen ya er... di mana er... semua papan tandalah er... mesti di... disediakan tulisan Jawi yang telah ditetapkan.

Dan saya pun dapat aduan peringkat awal dulu mengatakan apabila papan tanda diturunkan untuk menggunakan tulisan Jawi, *feng shui* tak bagus ya dan ada juga mengatakan bahawa kos untuk menulis tulisan Jawi. Kerajaan Negeri tidak pernah menya... mengarahkan papan tanda diturunkan, tak ada. Taruk saja tulisan Jawi, boleh ditampal dan tidak pernah juga untuk membuat papan tanda baharu kerana nak buat tulisan jawi. Tak perlu ya, murah sahaja.

Jadi, alhamdulillah tengok perkara ini banyak... banyak telah diambil tindakan oleh peniaga-peniaga er... dan dikompaun ni bukan sahaja orang bukan Melayu ya, orang Melayu sendiri yang tak masuk pun ada. Kita tak kira, Melayu tak Melayu mesti ada tulisan Jawi pada papan iklan ya. Jadi, saya rasa tulisan Jawi ni tidak ada masalah dan dapat dilaksanakan setakat ini dengan baiknya di negeri Pahang. Sekian, terima kasih.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

YB. Bilut, Bilut.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Soalan tambahan pertama saya adalah, adakah kerajaan menimbang untuk mengecualikan kewa er... kewajipan untuk memasang papan tanda tulisan Jawi? Bagi... yang kedua, adakah *banner* yang er... bukan komersial perlu mengadakan tulisan Jawi? Sebagai contoh, *banner* NGO er... untuk hari perayaan. Sekian, terima kasih.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Sebenarnya tiada masalah. Yang kita kecualikan cuma rumah ibadat bukan Islam. Kalau kita pergi negeri Arab, disko dia tulisan Jawi, *Casino* dia tulisan jawi, dia masih *Casino* tulisan Jawi. Tiada masalah tulisan Arab, tulisan Jawi ni bukan menggambarkan Islam ya, tulisan Jawi adalah budaya Melayu dan budaya orang Arab. Kebetulan dulu kita perjanjian-perjanjian dengan British dulu pun menggunakan bahasa tulisan jawi tiada masalah.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Tuan Speaker,

Bolehkah saya minta penjelasan daripada kerajaan bahawa tulisan Jawi itu nak letak selaras dengan kategori ataupun nama *signboard* kerana ini mencetus kekeliruan di kalangan peniaga-peniaga.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Saya rasa tiada keliru, dah jelas papan tanda tak kan kita nak letak atas bumbung kedai. Papan tanda yang ada boleh letak atau *you* nak taruk atas longkang. Papan tanda jalan dah jelas situ takde kekeliruan lagi dah kecuali *you* letak dalam longkang saya tak tahu lah.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Speaker saya ada satu itu, bolehkah saya tanya itu saiz macam mana? Saiz sama dengan kategori ataupun tajuk ataupun nama *signboard* itu.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Itu dah jelas Dato' Sri, kita dah tetap dalam syarat-syarat lesen semua dah ada cuma peniaga ni ada acuh tak acuh sahaja ya mahu tak mahu sahaja. Nak tulis besar mana pun PBT kita semua dah maklum, PBT dah maklum tiada masalah.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat bagi pihak kerajaan.

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian,

Kita selesai membincangkan sepuluh pertanyaan dan siap jawapan, saya bercadang untuk menempohkan persidangan pada pagi ini untuk minum pagi dan persidangan disambung semula pada pukul 11.15 pagi. Persidangan ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan pada jam 10.48 pagi]

[Persidangan disambung semula]

**SAMBUNGAN PERBAHASAN
RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2021) 2020 DAN
USUL ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021.**

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga: Sambungan Perbahasan Rang Undang-undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air 2021.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera. Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli-ahli Exco terlebih dahulu saya bersyukur kepada Allah SWT dapat bersama-sama dalam sidang Dewan kita pada pagi ini. Alhamdulillah dengan izin dan inayah Allah dapat lagi sekali saya menatap wajah Ahli-ahli Yang Berhormat yang cukup ceria pada pagi yang cukup sejarah [Ahli Dewan menepuk meja].

*Jangan kita asyik berkelahi,
Untung secupak ruginya seguni,
Syukur saya kepada Ilahi,
Dapat berada di sini lagi,*

*Untung secupak ruginya seguni,
Tidak bersatu malang sekali,
Lumrah hidup memang begini,
Sakit sihat hidup mati kuasa Ilahi,*

[Ahli Dewan menepuk meja].

Baiklah Ahli-ahli Yang Berhormat, Saya sentiasa berdoa mudah-mudahan Ahli-ahli Yang Berhormat sentiasa sihat walafiat, sentiasa bersedia untuk berkhidmat kepada rakyat apatah lagi dalam sidang kita pada kali ini yang akan menentu dan merencanak masa depan negeri Pahang Darul Makmur. Kita ucapkan tahniah atas Bajet Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang cukup bernas, komprehensif dan saya yakin Bajet ini akan dapat direalisasikan dengan adanya sokongan dan kerjasama Ahli-ahli Yang Berhormat, Ketua-ketua Jabatan sekalian.

Baiklah, kita masih lagi dalam perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air 2021. Rang Undang-undang dan Usul ini telah dibentang pada 16 November 2020 dan dibahas pada 17 November 2020 dan perbahasan disambung semula pada pagi ini.

Saya percaya Ahli-ahli Yang Berhormat telah sedia maklum seperti mana yang telah disenaraikan oleh Urus Setia Dewan maka pada kali ini saya menjemput Ahli Yang Berhormat daripada Peramu Jaya untuk membahaskan. Sila.

YB. DATO' SRI SH. MOHMED PUZI BIN SH. ALI

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera. Tahniah kepada Dato' Sri Yang di-Pertua menunjukkan komitmen yang tinggi. Ini bukan hendak membodek tidak tapi komitmen yang tinggi itu merupakan satu perangsang yang kuat kepada kita semua di Dewan

ini untuk meneruskan tugas-tugas kita dengan penuh dedikasi. Insya-Allah [Ahli Dewan menepuk meja].

Fokus utama Bajet 2021 iaitu untuk melonjakkan ekonomi negeri ke arah negeri berdikari. Mengikut teori ekonomi oleh *J. Smith* seorang pakar ekonomi dalam bukunya yang berjudul *Economic Equilibrium* menunjukkan apabila kiraan ekonomi iaitu pendapatan melebihi perbelanjaan maka ekonomi tersebut dianggap ekonomi yang stabil dan berdaya tahan. Jelas di dalam bajet yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar menunjukkan bahawa anggaran pendapatan pada tahun 2021 sebanyak RM800.798 juta manakala, perbelanjaan adalah sebanyak RM795.466 juta menunjukkan ada lebih ataupun *surplus* sebanyak RM5.332 juta.

Meskipun geran Kerajaan Persekutuan hanya RM94.20 juta cuma melibatkan 11.7% daripada anggaran kutipan hasil tanpa bayaran royalti seperti Terengganu, Kelantan dan negeri-negeri lain yang bersangkutan tetapi pembentangan bajet ini masih mampu mencipta ekonomi yang stabil. Syabas saya ucapkan. Saya percaya sebelum penyediaan bajet urusan *consultancy* dan penelitian terperinci telah dijalankan. Saya tidak berhasrat untuk membahaskan secara *total* tetapi saya yakin bahawa tema bajet iaitu Kemakmuran Negeri Manafaat Bersama mampu dicapai. Syabas bagi kali keduanya kerana kekangan dan hambatan masa saya terus pergi kepada isu kawasan saya.

Suara saya suara rakyat meskipun bukan suara keramat, hasrat saya untuk melihat rakyat setempat mendapat manfaat.

Pertama saya ingin menyentuh tentang Tanjung Agas Oil & Gas and Maritime Industrial Park bunyinya sedap sikit dalam bahasa Inggeris. Kawasan Tanjung Agas ini ialah seluas 1710.1 hektar tanah yang boleh digunakan ialah seluas 1438.3 hektar maksudnya tanah ini boleh ditebus guna seluas 271.8 hektar. Kawasan ini lebih besar daripada MCKIP iaitu Malaysia Chinese Kuantan Industrial Park peringkat satu, dua dan tiga kalau dicampur sekali baru 1,214 hektar.

Tanjung Agas Oil & Gas dan Maritime Industrial Park ini adalah berhasrat untuk menempatkan industri minyak dan gas termasuk pemprosesan minyak *petrochemical* dan lain-lain yang bersangkutan. Industri berasaskan *marine* dan pelbagai industri lain yang bersangkutan dengan minyak dan gas. Sedangkan MCKIP melibatkan industri besi dan keluli, pembuatan kertas dan tayar untuk pasaran eksport secara kerajaan... dengan kerajaan dengan izin, *two countries, twin park* China Malaysian Guangzhou Industrial Park.

Apa yang saya nak sentuh ialah memahami bahawa untuk membuat suatu kawasan industri mesti dilengkapi dengan kemudahan-kemudahan yang ada. Saya minta maaf ini agak panjang sikit hendak menceritakan keadaan bahawa kita faham apa permasalahan sebenarnya di kawasan ini.

Pertama, infra pembangunan infrastruktur termasuk jalan sepanjang 16 kilometer, jambatan, pemasangan lampu jalan serta kerja-kerja mekanikal telah siap sepenuhnya pada Julai 2011. Manakala bekalan letrik yang melibatkan pembinaan pencawang masuk utama siap pada tahun 2017. Sambungan bekalan 35.6 *Megawatt* telah disambungkan oleh TNB pada Oktober 2019.

Bekalan air yang melibatkan pembangunan sistem bekalan air telah dilaksanakan melalui pembinaan tangki air berkapasiti 600,000 gelen dan telah siap pada tahun 2019. Bekalan air ini dirancang dan telah pun ditampung melalui pembangunan loji air Ganchong Fasa 3A oleh Majlis Pembangunan Wilayah Ekonomi Pantai Timur (ECRDC) telah pun siap pada Julai hingga Ogos 2020.

Rangkaian jalan pula yang melibatkan jalan dua hala, satu lorong dari bandar Pekan ke Sungai Miang yang melalui kawasan ini juga bakal disiapkan menjelang 2022.

Zon industri bebas *free trade zone* telah pun diluluskan oleh Kementerian Kewangan. Pelabuhan Tanjung Agas telah pun diwartakan di bawah Warta Kerajaan P.U(B529). *EIA Report*, iaitu *Environmental Impact Assessment* daripada Jabatan Alam Sekitar pun difahamkan telah selesai. Pelan Konsep melalui Majlis Daerah Pekan juga telah diluluskan.

Isunya, isunya yang pertama orang Pekan terutama di kawasan saya telah menunggu peluang pekerjaan yang bakal diwujudkan sebanyak dua hingga tiga ribu peluang ini. Sudah 10 tahun rakyat Pekan menunggu masih belum nampak tanda industri didirikan. Walaupun saya difahamkan ada beberapa syarikat menunjukkan minat untuk melibatkan diri di kawasan industri ini seperti Textile Manufacturing Sdn. Bhd., Vantech Dockyard (M) Sdn. Bhd., Bitari Abadi Sdn. Bhd., USA Tech Marine Malaysia Sdn. Bhd., tetapi hingga hari ini kilang pun tak nampak.

Mengikut *Longman Dictionary of English Contemporary ...Con...Con...Contemporary English*. Saya macam ADUN Pelangai silap sebut. Banyak kali kena ulang. Dia ada dua konsep ekonomi.

Yang pertama, *countable economy* yang boleh dikira dari segi kewangan. Yang keduanya, *uncountable economics* yang tidak boleh diukur melalui kewangan seperti kebahagiaan hidup, kesejahteraan hidup dan perkara-perkara yang sukar dinilai untuk didirikan dalam bentuk kewangan. Oleh itu, saya mencadangkan agar Kerajaan Negeri melalui LKNP dapat berusaha mempercepatkan untuk ianya menjadi realiti agar *uncountable economics* ini dapat dicapai demi kesejahteraan rakyat.

Keduanya, yang saya nak sentuh dalam masa yang singkat ini, hakisan pantai. Jalan 16km telah disiapkan 20.11. Sekarang sudah 20, hampir akhir 2020. Jalan telah banyak rosak di kawasan ini kerana kawasan ini terletak dengan izin *open sea*. Kawasan yang terbuka kepada Laut China Selatan. Lagi lama tidak diselenggarakan, kerosakan bertambah teruk dan kos baik pulih akan menjadi lebih tinggi.

Ketiganya, saya nak sentuh tentang tapak. Tapak ini terletak lebih kurang 3 boleh bayangkan ya. Tiga hingga empat kilometer di bawah paras jalan. Maksudnya jalan lebih tinggi daripada tapak. Dan masalahnya ialah kawasan ini kalau kita hendak galakkan industri harus dibuat sesuatu dari segi tambakan kerana air laut memasuki kawasan ini. Ianya memang sukar bagi pelabur untuk menerima kawasan di mana kos tambakannya begitu tinggi.

Oleh sebab itu, saya sarankan Kerajaan Negeri Pahang melalui Syarikat Pengurusan Pasir Sdn. Bhd. boleh memainkan peranan untuk membantu bagi penyediaan tapak dengan kaedah-kaedah tertentu agar pasir-pasir tempatan boleh digunakan untuk ditebus guna dan ditimbus di kawasan ini untuk membolehkan industri didirikan dengan kos yang lebih berpatutan.

Keempatnya, keperluan jalan pintas dari Sungai Miang. Ini kita boleh bayangkan bandar Pekan ke Sungai Miang, Tanjung Agas ini terletak di tepi sebelah kiri, kalau kita daripada Pekan sebelah kiri. Jadi jalan Kuantan - Pekan, jalan Kuantan – Pekan sekarang kita ada dua hala dengan dua lorong. Jalan yang sedang dibina sekarang daripada bandar Pekan ke Sungai Miang melalui kawasan ini dua hala dengan dua lorong. Dalam bandar Pekan dua hala satu lorong.

Kita boleh bayangkan kesesakan yang akan berlaku daripada besar, *bottleneck*, besar balik. Boleh bayangkan. Itu sebabnya saya terperanjat apabila saya jadi ADUN Peramu Jaya. Dua

tiga tahun ini saya lihat ianya lebih apa yang kita katakan istilahnya sesak. Saya pernah tinggal di Lembah Klang tak rasa sesesak jalan di Pekan, kerana jalan itu sempit terutama sekali pada musim perayaan. Jadi, oleh itu, saya berharap jajaran jalan pintas perlu diadakan dan memohon jasa baik Kerajaan Negeri untuk menyokong agar projek ini dapat dilaksanakan di dalam Rancangan Malaysia Ke-12 dengan kos lebih kurang RM250 juta. Akhir kalam, saya rasa saya menepati masa Dato' Speaker.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat.

YB. DATO' SRI SH. MOHMED FUZI BIN SH. ALI

Pantun terakhir. Dato' Sri MB tiga. Saya dua cukuplah ya.

*Pembentangan bajet kali ini,
Melonjakkan ekonomi ke arah berdikari,
Dengan perasaan rendah diri,
Saya mohon menyokong bajet ini.*

Sekian, wabillahitaufik walhidayah. Assalamualaikum WBT.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baru satu pantun Yang Berhormat. Dua dah. Baik, terima kasih Yang Berhormat Peramu Jaya. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Beserah. Sila.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Bismillahirrahmanirrohim. Assalamualikum WBT dan salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua. Saya ucap tahniah di atas kesihatan yang dikurniakan dan dapat bersama-sama mengikuti sidang Dewan kali ini. Terima kasih juga kerana memberikan peluang kepada saya terlibat sama di dalam membahaskan Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada hari Isnin yang lalu.

Dalam Dewan ini kita melihat suasana yang ada dalam negeri Pahang dan situasi yang dialami oleh negara kita pada ketika ini memberikan sedikit perasaan teruja kepada diri saya terutama sekali kerana di kebanyakan negeri-negeri sekarang ini dikenakan Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat PKPB kecuali negeri Pahang, Kelantan dan Perlis. Sesungguhnya apa yang telah dilakukan oleh pihak kerajaan apa yang telah dilaksanakan oleh *frontliners* di seluruh negeri Pahang seharusnya mendapat sanjungan, penghormatan dan pujian daripada seluruh rakyat negeri Pahang.

Oleh itu, Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin untuk kita Ahli-ahli Dewan merakamkan penghargaan dan ucapan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua barisan hadapan kita yang telah menjaga negeri Pahang sehingga kita berada pada tahap tidak ada jangkitan pada hari ini. Boleh saya mohon izin Yang di-Pertua, kita sama-sama berdiri Ahli-ahli Dewan dan kita beri satu tepukan gemuruh kepada seluruh *frontliners* negeri Pahang [Ahli Dewan menepuk tangan]. Terima kasih Dato' Sri.

Kita juga ucapkan tahniah kepada Kerajaan Negeri kerana telah memberikan tindak balas atau pun maklum balas yang sangat baik dan positif di dalam membantu rakyat ketika

mengalami pandemik COVID-19. Sebanyak 22 inisiatif telah diberikan kepada rakyat yang terlibat yang terkesan dan melibatkan...

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, sila.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Boleh minta laluan. Tadi Wakil daripada Beserah kita bagi tepukan kepada *frontliner* tapi saya juga nak mengambil kesempatan untuk saya apa namanya memberikan tepukan kepada Kerajaan Negeri kerana berjaya mengawal COVID selama 14 hari, tidak ada satu kes pun di Malaysia [Ahli Dewan menepuk meja]. Tahniah kepada Yang Amat Berhormat dan juga Dato' Setiausaha Kerajaan Negeri yang mengemudi ya, jawatankuasa kita.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Sila Beserah.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Terima kasih Wakil Kerajaan. Saya baru nak sebut tadi [ketawa]. Saya baru nak sebut tahniah Kerajaan Negeri kerana dengan inisiatif ini, tapi tak apalah. Wakil Kerajaan telah daripada Lanchang telah melaksanakannya. Tak apa. Tapi apa yang kita perlu lihat, sebagai rakyat negeri Pahang, *tagline* yang kita sedang cuba untuk usahakan kali ini *#Kitajagakita* adalah merupakan satu *tagline* yang bukan sahaja untuk kegunaan kita berdepan dengan COVID-19 tetapi *tagline* *#Kitajagakita* juga perlu dilihat dari sudut dan... dan juga aspek yang lebih holistik, lebih menyeluruh. Di mana kalau kita menggunakan *tagline* ini secara menyeluruh, kita dapati bahawa rakyat negeri Pahang ini bukan sekadar jaga diri dia tapi jaga negeri dan juga jaga keamanan dan kesejahteraan rakyat.

YB. DATO' SRI HAJI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua, minta laluan sikit lagi.

YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya. Yang Berhormat.

YB. DATO' SRI HAJI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Saya setuju kita jaga kita. Sebab itulah jangan kita sibuk-sibuk kita jaga orang tak boleh. Kena kita jaga kita, er...saya setuju itu. Terima kasih.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Terima kasih err...sebenarnya kita belum selesai di dalam peperangan er...kita berdepan dengan pandemik COVID-19 ini. Kita harus melihat cabaran yang lebih besar di masa depan dan juga pasca COVID-19 ini. Yang mana bukan sekadar kita menjaga kesihatan tetapi kita

akan berdepan dengan cabaran ekonomi, berdepan dengan cabaran sosial, kebudayaan dan pelbagai aspek kehidupan yang lain.

Sebab itu pembudayaan norma-norma baharu yang terbit daripada pandemik COVID-19 ini. Perlu kita dapati dan kita hayati dengan sesungguhnya kerananya bakal memberi satu perlindungan untuk kita dari sudut kesihatan tetapi memberikan satu er... perkara kebudayaan baharu dalam sudut kita bersosial, berkomunikasi dan bermasyarakat.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Dalam masa yang sama aspek kesihatan juga kita lihat negeri Pahang ini. Kita perlu ada sedikit er... awasan terhadap wabak denggi terutama sekali di kawasan Kuantan dan dikawasan di tempat saya. Kerana kalau kita tengok kes er... kes COVID-19 di negeri Pahang 395 kes menyebabkan seramai 7 kematian. Tapi wabak denggi kita ada 8 kematian pada tahun ini. Bermakna dari sudut bahaya, dari sudut ancaman kedua-dua ini sama.

Namun penekanan kepada pencegahan wabak denggi walaupun sekian lama er... pihak Kementerian Kesihatan berusaha untuk memberikan kesedaran dan juga untuk mengekang penyebaran wabak ini masih lagi tidak dapat, tidak mampu untuk memberikan budaya baru. Untuk jaga diri sendiri, keluarga dan masyarakat daripada terus diserang oleh wabak denggi ini. Jadi, saya harap penekanan yang kuat juga perlu diberikan kepada satu lagi wabak yang sama bahaya dengan COVID-19 dan lebih lama telah berada dalam masyarakat kita ni.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Pembentangan Bajet oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada Isnin yang lalu telah mengangkat tema "Kemakmuran Negeri, Manfaat Bersama". Saya melihat ini sebagai satu tema yang seiring dan merupakan kesinambungan kepada apa yang telah dibentangkan di peringkat pusat atau di persekutuan, dan saya yakin daripada usaha-usaha yang telah dirintis oleh pihak Kerajaan Negeri selama ini.

Apa yang telah dihasratkan melalui pembentangan belanjawan tersebut bakal direalisasikan pada 2021. Buktinya jelas apabila kita melihat peningkatan hasil negeri secara konsisten telah meningkat dengan lebih baik. Contohnya, pada tahun 2018 Kerajaan Negeri telah mencatatkan hasil sebanyak RM647 juta.

Sekarangnya mencatatkan lebih sebanyak RM13.94 juta. Peningkatan tersebut telah dicatatkan pada 2019 dengan kutipan hasil sebanyak RM847 juta dan mencatatkan lebih terbesar RM191.3 juta dan pada tahun 2020 dijangka mencapai sasaran yang telah ditetapkan sebanyak RM744 juta dan dijangka lebih daripada sasaran tersebut dan kembali mencatat RM800 juta anggaran pada tahun 2021. Konsistensi inilah yang kita harap dapat memberi dan membantu negeri kita ini melonjakkan ekonominya dan terus menjadi negeri yang berdikari terhadap sumber dan juga kemakmuran dalam kita ini.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Yang Amat Berhormat Menteri Besar juga telah merangka tiga strategi utama dalam pembentangan bajet beliau untuk mencapai hasrat Belanjawan 2021, dan strategi tersebut melonjakkan ekonomi ke arah negeri berdikari, memperkasakan perkhidmatan dan modal insan, mensejahterakan kehidupan rakyat. Dilihat merupakan satu *foundation*, satu batu asas telah diletakkan oleh Yang Amat Berhormat Kerajaan Negeri untuk memastikan pada tahun 2021.

Kita mampu keluar sebagai negeri yang boleh berdikari dan menuju ke arah negeri maju pada tahun 2025. Ini adalah merupakan hasrat yang lebih besar yang perlu di dukung. Bukan sekadar, bukan setakat penjawat-penjawat awam tetapi juga oleh seluruh rakyat serta perlu

diberi kefahaman kepada seluruh rakyat supaya bersama-sama membantu melonjakkan ekonomi supaya rakyat juga mendapat manfaat daripada lonjakan tersebut.

Kerajaan juga telah memberi fokus kepada sektor-sektor berpotensi untuk dimajukan pada tahun 2021. Jika kita lihat kepada kadar pertumbuhannya, ada dalam negara ini pada masa ini sektor-sektor yang boleh memberikan potensi atau keber... berkembang dengan baik adalah terbatas atau terhad. Banyak sektor-sektor yang mengalami pengucupan ataupun pertumbuhan negatif pada tahun 2018 dan 2019.

Maka kita mengharapkan Kerajaan Negeri melihat dan memberi tumpuan kepada sektor-sektor yang boleh membantu memperkembangkan kepada ekonomi itu sendiri. Antara sektor yang menunjukkan perkembangan dan pertumbuhan baik adalah sektor pertanian. Telah melonjak perkembangan dari 1.5% pada tahun 2018 kepada 3.5% pada tahun 2019.

Maka, sektor pertanian menjanjikan potensi yang besar untuk dimajukan sebagai sektor tumpuan dan saya bersetuju dengan er... sahabat daripada Jengka. Yang Berhormat Jengka menyatakan bahawa sektor pertanian ini harus diberikan penekanan kerana kita ada tanah yang luas. Kita boleh tumpukan kepada komoditi yang lain. Selain daripada sawit dan getah. Kita perlu tumpukan kepada komoditi-komoditi yang bernilai tinggi supaya dia boleh berikan pulangan kepada negeri dan berikan peluang juga kepada rakyat negeri ini.

Sektor perlombongan juga mencatatkan peningkatan yang baik. Maka perlombongan dan pengkuarian ini juga kita ada... ada kelebihan *advantage*, dengan izin Yang di-Pertua. Kita ada kelebihan er... sebab Pahang ada banyak er... mineral, bahan galian yang boleh kita boleh ambil peluang untuk membantu melonjakkan lagi. Perlombongan telah mencatatkan peningkatan sebanyak 4.2% pada tahun 2009, 2019. Berbanding dengan -5.5% pada 2018. Ini menunjukkan potensi yang ada pada perlombongan yang boleh kita ambil peluang ini dan dapat berikan tumpuan supaya boleh membantu melonjakkan ekonomi negeri ini.

Saya bersetuju dan bertepatan dengan langkah itu kerajaan telah mengujudkan Pelan Perindustrian dan Pembangunan Pahang 2020 hingga 2025, yang fokus ini kepada sektor-sektor berpotensi melakarkan hala tuju dan juga menggariskan beberapa panduan serta apa yang perlu dibuat untuk memastikan pembangunan perindustrian dapat dijalankan dengan baik. Namun begitu saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kerajaan.

Cadangan untuk menubuhkan Pelan Pembangunan IKS pada tahun ini. Adakah ia satu pelan berasingan dengan Pelan Pembangunan Perindustrian? Jika ianya satu pelan pembangunan yang sama seiring, kenapa perlu ditubuhkan lagi Pelan Pembangunan IKS? Kerana kita sudah ada Pelan Perindustrian dan Pembangunan negeri. Kita patut rangkumkan kedua-duanya sekali supaya, sebagai seiring supaya tidak ada *redundancy*, dengan izin. Tidak ada pertindihan dari sudut fungsi dan tanggungjawab er... kedua-dua majlis ini.

Penubuhan Majlis Perindustrian Negeri juga perlu dilihat kepentingannya. Sekiranya ia bertindih atau pun ada pertembungan kepentingan antara kedua-dua ini. Ianya perlu dilihat samada perlu atau tidak ditubuhkan Majlis Perindustrian Negeri. Namun kalau sekiranya dengan tertubuhnya Majlis Perindustrian Negeri ini mampu memberikan satu lonjakan baru kepada Pelan Pembangunan Industri, kita alu-alukan penubuhan Majlis Perindustrian Negeri Pahang ini.

Tuan Yang di-Pertua,
Semangat yang dibuatkan... dikuatkan dengan peruntukan dan Kerajaan Pusat untuk memberikan peruntukan yang baik kepada er... peruntukan sebanyak RM45 juta kepada pembaikan bekalan air di kawasan Perindustrian Gebeng sangat-sangat saya alu-alukan

kerana kawasan perindustrian ini adalah kawasan tumpuan pembangunan perindustrian di kawasan Kuantan ini sendiri termasuklah, terutama sekali di DUN Beserah.

Gangguan bekalan air yang sekian lama dialami oleh penduduk sekitar akibat daripada keperluan dan juga permintaan air yang begitu tinggi di kawasan perindustrian keutamaan diberikan menjejaskan keperluan harian penduduk sekitar kerana keutamaan mestilah diberikan kepada industri yang besar-besar dan ianya harus dilihat sebagai satu er... satu usaha atau pun satu isyarat yang baik diberikan oleh kerajaan untuk membangunkan perindustrian dan menjadikan industri sebagai satu batu lonjakan ekonomi negeri.

Selain daripada air, kita juga mengharapkan Pihak Kerajaan melihat keperluan lain di kawasan perindustrian Gebeng ini dan juga perlukan tumpuan dan juga fokus untuk ditambah baik. Jalinan jalan raya yang sentiasa bermasalah, keselamatan jalan raya itu sendiri, jaringan internet, liputan internet di kawasan tersebut dan begitu juga dengan liputan sistem telekomunikasi yang... yang lain.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Tumpuan bajet yang ketiga dalam strategi ketiga adalah untuk mensejahterakan rakyat. Saya menyanjung tinggi hasrat Kerajaan Negeri dengan menubuhkan Bantuan Prihatin Pahang 2021. Jumlah peruntukan yang diberikan dalam Bantuan Prihatin Pahang melebihi RM18 juta dan meliputi seluruh lapisan masyarakat daripada warga emas, OKU, kenaikan bantuan Jabatan Kebajikan Masyarakat, Imam-imam, Bilal, Siak, bantuan juga kepada Tok Batin, kepada JKKK. Kesemua ini adalah merupakan satu petanda bahawa keprihatinan yang diberikan oleh kerajaan, melampaui atau melangkaui sebarang latar belakang ideologi dan sebagainya.

Ini hasrat yang... yang kita harus sanjungi bersama namun harapan saya semoga melihat jugak keperluan untuk kita beri bantuan kepada siswa-siswi anak Pahang yang belajar di IPT yang juga tidak disebut atau disentuh dalam Belanjawan Pusat, juga kita perlu lihat kalau Kerajaan Negeri ada keprihatinan yang lebih sedikit untuk membantu siswa-siswi anak Pahang yang belajar di IPT dan IPTS untuk membantu mereka beri insentif-insentif yang boleh menceriakan mereka menyambung pelajaran selepas ini.

Begitu juga saya menerima jugak beberapa permintaan daripada Imam-imam, Bilal, supaya jika ada sedikit sentuhan keprihatinan untuk menilai semula elaun yang mereka terima untuk kita pastikan mereka dapat hidup dengan lebih baik, sejahtera dan juga mereka ceria dalam melaksanakan tugas mereka.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Di kawasan... begitu juga kita menyanjung tinggi dan mengharapkan agar hasrat kerajaan untuk membantu rakyat yang terkesan akibat ditimpa bencana COVID-19 ini dapat diteruskan dan penubuhan akaun Amanah Bencana Negeri jugak adalah merupakan satu langkah yang baik untuk kita, sebagai langkah berjaga-jaga dan menabung bagi tujuan er... untuk membantu mereka yang ditimpa bencana. Kita ucap terima kasih kepada seluruh penjawat awam yang telah menyumbang, potong gaji mereka daripada bulan April sampai bulan September untuk menyumbang dalam Akaun Bencana Negeri.

Kita ucap terima kasih dan pujian kepada barisan Exco Kerajaan Negeri telah bersetuju potong elaun mereka er... gaji pokok mereka 10% bermula bulan November hingga bulan Januari 2021. Atas hasrat yang sama kebaikan dan kebajikan bersama untuk rakyat dan negeri Pahang, saya bagi pihak rakan-rakan Ahli Dewan Undangan Negeri daripada parti PAS, dengan ini juga mengumumkan bahawa kami bersetuju untuk memotong gaji pokok kami 10% [Ahli Dewan tepuk meja] bermula bulan November 2020 hingga bulan Januari 2021.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Akhir sekali beberapa perkara yang perlu jugak saya sentuh di kawasan saya, yang pertama sekali dimusim tengkujuh ini, kita bersiap untuk berdepan dengan banjir dan memang kawasan yang selalu dihadapi banjir, perlu mengadakan persiapan yang... yang rapi. Cuma saya ingin me... menyatakan sedikit kekecewaan terhadap apa tindakan yang telah kita buat untuk membantu rakyat daripada...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat, masa dah cukup Yang Berhormat. Mungkin saya bagi satu minit lagi untuk menggulung. Terima kasih.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Satu minit ya, terima kasih Dato' Sri, *last* ni. Di kawasan yang banjir ni, ini saya perlu beritahu, er... banyak longkang, parit yang tidak diselenggara dan tidak diselenggara lebih daripada lima tahun. Tapi bila kita mintak diselenggara, jawapan dia sangat menyedihkan dan jawapan ini dah jadi *klise*, "Tak ada bajet". Jawapan yang diterima tak ada bajet ini saya boleh... boleh terima kalau ianya tidak dirancang. Ianya benda yang berlaku secara tiba-tiba. Tapi kalau *routine maintenance* kerja-kerja yang memang kena buat, jawapan tak ada bajet sekali boleh terima, tapi kalau tiap-tiap tahun jawapan tak ada bajet, saya anggap itu bukan jawapan. Saya anggap itu sebagai satu melepaskan diri sahaja.

Jadi, saya harap tumpuan dan juga kerja-kerja yang rutin ini, kerja-kerja yang terpaksa buat secara berkala ini, tidak ada lagi alasan tak ada bajet untuk masa yang akan datang. Sebab longkang, parit ni memang kena *maintain*. Memang kalau tidak dia akan jadi punca penyebab antara banjir yang mudah berlaku dan cepat kerana kita tidak *maintain* perkara ini. Jadi, saya harap ianya diberikan sedikit perhatian dan tumpuan bagi kita menyelesaikan perkara ini.

Jadi, itulah daripada saya Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon menyokong. Terima kasih.

[Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih, Beserah. Seterusnya saya jemput wakil daripada Pulau Manis. Sila.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Bismillahirrahmannirrahim. Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua, kerana memberi peluang kepada saya untuk sama-sama membahaskan Bajet 2021 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang pada hari Isnin bersamaan 16hb November 2020 yang lalu.

Pertamanya, saya merakamkan ucapan syukur kepada Allah SWT kerana memberikan Yang Berhormat Dato' Sri Speaker kesihatan, tubuh badan dapat sama-sama semula ke dalam Dewan ini bagi memimpin kami untuk meneruskan Persidangan di Dewan pada Penggal Yang Ke-3 ini. Saya juga ingin merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Berhormat Dato' Sri Timbalan Speaker yang menjalankan tanggungjawab semasa Yang Berhormat Dato' Sri tiada, dengan begitu baik sekali, lancar dan juga kemas.

Seterusnya, setinggi-tinggi ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Dato' Sri Wan Mohd Razali er.... Wan Rosdy, yang telah berjaya membentangkan sebuah bajet yang sangat prihatin kepada rakyat. Sesungguhnya jiwa Yang Amat Berhormat Menteri Besar

adalah seseorang yang berjiwa rakyat. Ini dibuktikan bukan sahaja dalam pembentangan bajet pada hari Isnin yang lalu, tetapi juga kepada apa saja permasalahan yang kita bawa kepada beliau, Yang Amat Berhormat Menteri Besar sentiasa tidak menghampakan, dan sentiasa melihat bahawa kepentingan rakyat menjadi keutamaan di dalam kerja-kerja yang beliau laksanakan. Terima kasih Dato' Sri Menteri Besar dan tahniah.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Kita telah dibentangkan dengan bajet yang bertemakan Kemakmuran Negeri Manfaat Bersama dan dengan tiga teras strategi iaitu melonjakkan ekonomi ke arah negeri yang berdikari kemudian memperkasakan perkhidmatan dan modal insan, dan yang ketiganya memberi kesejahteraan atau mencari kesejahteraan untuk rakyat Pahang.

Anggaran yang telah dinyatakan dalam bajet tersebut iaitu jangkaan bahawa kita boleh mengutip hasil sebanyak RM800.798 juta dan kita telah merancang untuk menguruskan perbelanjaan pada tahun 2021 nanti sebanyak RM795.466 juta maka terdapat lebih banyak sebanyak RM5.332 juta. Ini menunjukkan bahawa apa yang telah dirancang oleh pihak kerajaan adalah satu perancangan yang sangat berhemat.

Di antara perkara yang menjadi titik yang akan dilaksanakan oleh kerajaan apabila kerajaan mengumumkan bahawa... bahawa kerajaan telah menyebut akan mengujudkan Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat Plus iaitu melibatkan beberapa daerah seperti Cameron Highlands, Lipis, Jerantut, Raub, Bentong dan Bera. Saya ingin merakamkan tahniahlah kepada daerah-daerah tersebut yang mana mudah-mudahan akan berlaku kepada daerah Kuan... seperti yang berlaku kepada daerah Pekan dan Kuantan, yang telah pun mengalami er... Pembangunan Wilayah Pantai Timur.

Pembangunan Wilayah Pantai Timur yang melibatkan daripada Negeri Kelantan, Terengganu, Pahang yang sebelah timur sehinggalah kepada Mersing di Johor telah menampilkan pembangunan melalui ECERDC, dan saya ingin menyatakan di sini bahawa walaupun kita telah diumumkan dengan er... satu majlis pembangunan tersebut di Pahang Barat tapi walau bagaimanapun apa yang berlaku di Pahang Timur ini kita tidak boleh abaikan.

Saya mengambil contoh perkara yang sedikit tersentuh di dalam DUN saya ataupun di dalam Parlimen Pekan ialah dengan wujudnya agropolitan. Agropolitan yang diwujudkan iaitu melibatkan kepada rakyat di mana saya mengambil contoh di Tanjung Batu, Nenasi didirikan agropolitan yang membabitkan penempatan rakyat berkelompok dan ada sampingannya tanaman sawit. Di DUN Pulau Manis agropolitan yang diwujudkan 100 buah rumah dengan menempatkan 100 buah keluarga dan projek yang diberi sampingannya ialah ternakan kambing.

Di Agropolitan Runchang juga menjalankan ternakan kambing. Jadi, sekarang perkara yang berlaku ialah apabila kerajaan Pakatan Harapan yang diberikan mandat, 22 bulan yang lalu mentadbir negara kita telah hadir ke Agropolitan Lepar dan membuat semakan bahawa bahawa ternakan kambing sebanyak 3500 ekor pada masa itu dengan petugas yang mengendalikannya seramai 80 keluarga dianggap tidak memberi pulangan ekonomi kepada hasil yang akan dicapai.

Jadi, sekarang ini saya nak maklumkan bahawa seperti yang disebut oleh sahabat tadi iaitu kita tak nampak ada perkara kebahagiaan boleh kita cara melalui dengan wang ringgit, tapi ada kebahagiaan yang boleh kita tunjuk dengan wang ringgit yang nilah yang berlaku, yang nilah yang telah dijanakan oleh kerajaan Barisan Nasional dulu. Maksudnya walaupun kambing 3,500 ekor dengan ada pengembala seramai 80 orang tetapi tujuannya ialah nak menempatkan, menempatkan sekumpulan manusia yang tidak ada rumah supaya diberikan rumah dan diberikan pekerjaan dan sedikit elau.

Hah, inilah tujuannya tapi kerajaan Pakatan Harapan sehingga nak melaksanakan pembuangan pekerja. Jadi, saya nak maklumkan di dewan ini tolong ambil perhatian pekerja-pekerja di situ telah diberi amaran diberitahu bahawa ada pembuangan akan berlaku baik di Lepar mahupun di Runchang dan juga di Tanjung Batu. Hah, itu yang pertama.

Yang kedua... yang kedua iaitu berkaitan dengan er... tanah kelompok RTK saya terpaksa cerita benda yang ada di kawasan saya, sebab apa, saya tak ada FELDA tapi saya ada FELCRA. FELCRA memang begitu banyak sekali yang kita majukan untuk rakyat di mana rakyat akan memiliki tanah yang tanahnya tidak dikendalikan oleh rakyat tetapi dikendalikan oleh satu agensi yang kita lantik dan rakyat akan menerima manfaat hasil tahunan yang akan diberikan daripada projek yang dilaksanakan tersebut.

Jadi, saya nak maklumkan di sini ialah projek itu sangat bagus. Projek itu memberi pulangan kepada rakyat tiap-tiap tahun, apabila pada hujung tahun rakyat yang menjadi peserta FELCRA. RTK ini tadi orang kata bolehlah pergi ke kedai untuk beli baju baru anak sekolah, nak beli baju apa ni kasut sekolah dan nak beli sedikit peralatan. Memang sangat bagus tetapi yang menjadi keluh kesah rakyat sehingga dalam majlis perjumpaan yang diadakan bersama saya ialah menyebut, menyebut terlalu lama.

Ada rancangan-rancangan kelompok FELCRA terlalu lama sehinggakan mereka tahu sebab projek ini sekarang ini jalan ada di mana-mana, mereka tahu oh... ini FELCRA tetapi mereka tidak dapat lagi senarai nama, jadi, mereka... me... bercakap dengan saya beginilah Dato' mudah saja berikan mereka surat menyatakan itu FELCRA itu mereka punya. Hah, itu adalah hak mereka.

Jadi, kalaulah berlaku sampai tanam semula, tanam semula sawit ini 20 tahun lebih tau, 20 tahun lebih baru tanam tapi kalau FELCRA usahakan 20 tahun tapi peserta yang kita letakkan tadi tidak dapat lagi hak dia, peluang dia sebagai peserta dengan hanya habuan hanya 4 ekar memang mereka sedih, sebab itulah mereka kabo tak perlulah dividen, ada ke dividen tapi dia nak surat yang menjamin bahawa tanah di situ ada hak mereka. Jadi, saya harap, amat berharaplah supaya perkara ini dapat kita selesaikan. Mudah-mudahan rakyat akan berpuas hati dengan perkara yang berlaku.

Kemudian seterusnya, berkaitan dengan isu perumahan. Isu perumahan, tahniah kerana dalam Ucapan Bajet Yang Amat Berhormat Menteri Besar juga menyebut bahawa hasrat kerajaan untuk menambah 1000 buah bagi rumah PR1MA. Saya memang sangat menyokong kerana di dalam DUN saya, Pulau Manis dan juga Inderapura memang banyak nampak projek-projek perumahan PR1MA dibangunkan, kerana di duduk... di pinggir bandar memang rakyat, suka... suka rumah-rumah, tempat tinggal dia ada di pinggir bandar, dalam bandar dia tak berapa suka dalam bandar.

Jadi, dia suka tinggal di pinggir bandar, jadi, sebab itulah DUN Pulau Manis yang belah Kuantan ni dan DUN Inderapura terutama tempat sahabat saya tadi menjadi tempat strategi untuk dibina perumahan prima. Memang sangat bagus tapi yang saya nak nyatakan di sini ialah berkenaan dengan rumah PPRT. Rakyat Pahang diperkenalkan dengan rumah PPRT, mula-mula dulu yang rumah PPRT yang boleh dibina di tanah sendiri sebab rakyat Pahang ni ramai yang tak ada rumah.

Maka, oleh kerana kemiskinan dia pihak kerajaan melalui Pejabat Daerah dan Tanah melihat bahawa kumpulan e-Kasih yang memohon ini tadi boleh kita terima, tetapi kemudian kita dapati apabila yang...dapat tadi ada pula yang tanah pun tak ada. Rumah tak ada, tanah tak ada tapi nakkan rumah jadi pihak kerajaan pada masa itu Kerajaan BN lah, bukan Kerajaan PH ya, Kerajaan BN pada masa itu buat satu program iaitu mencari sedikit tanah tersepit dan sebagainya dan bina rumah PPRT kelompok. Maka adalah rumah PPRT kelompok.

Untuk makluman, saya nak mencadangkan rupanya kita ingat selesailah masalah bila kita dah bagi dia rumah tapi dalam masa 5 atau 6 tahun ini, dia cakap pulak dah pintu, gerobok, tandas rosak, atap bocor. Hah, jadi kita pun kata pening pulak dah macam ni, dulu nak rumah kita dah bagi rumah.

Jadi sekarang ini saya ingin mencadangkan apa perkara yang telah kita bincangkan di Pejabat Daerah iaitu supaya rumah-rumah PPRT yang duduk di tanah tersepit tanah kerajaan ini tadi kita serahlah... serahlah juga kepada rakyat yang sedang menduduki rumah tersebut, sebab apa? Sebab saya melihat kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar mengumumkan dulu kita bagi 98 buah rumah, Rumah Rakyat Pahang dan pada tahun hadapan Kerajaan Pahang berjanji lagi akan memberi lagi 98 buah rumah dan ada cadangan rakan-rakan saya menyatakan "tak cukup Dato' Sri MB, minta tambah".

Harap-harap Dato' Sri MB akan tambahlah tapi itu yang kita sedang buat tapi yang telah buat iaitu rumah PPRT ini tadi. Jadi, sebab itulah saya mengesyorkan di sini bahawa rumah PPRT yang kita beri dahulu juga kita beri terus kepada mereka-mereka yang sedang menduduki.

Satu lagi rumah, Rumah Bina Negara. Hah, ini pun pening kepala Dato' Sri Yang di-Pertua. Rumah Bina Negara 140 buah di Sri Makmur. Rumah ini tadi kita buat proses temuduga, kita buat pemilihan, kita panggil semua sekali, bank-bank yang berkenaan untuk hadir, dan sekarang ini untuk makluman, sebahagian rumah itu telah boleh diduduki. Sebahagian lagi tidak boleh diduduki kerana kunci tidak diberi oleh pihak bank atas alasan bahawa tidak ada jaminan kepada orang yang tadinya temuduga dan lulus tentang pembayaran bulanan. Jadi, sekarang, yang peliknya bil air nama dia, bil api nama dia tetapi kunci rumah tak ada. Hah, ini yang pelik. Jadi, saya berharap bahawa Rumah Bina Negara ini tadi, saya telah pun berjumpa dengan Pengurus Besar FELCRA.

Saya nak ucapkan terima kasih di atas apa ni... idea yang diberikan oleh Pengurus Besar FELCRA iaitu kita cuba sandarkan... sandarkan geran RTK kepada mereka supaya mereka diberi keyakinan oleh pihak bank dapat memiliki rumah tersebut dan untuk itu pihak Kerajaan Negeri perlulah pula menyegerakan... menyegerakan pemberian geran kepada mereka, barulah benda ini boleh berlaku. Jadi, sebab itulah di Dewan ini juga saya menyarankan supaya tindakan segera daripada pihak pengurusan FELCRA dan juga tindakan segera daripada pihak kerajaan dalam kita menyelesaikan masalah ini demi untuk rakyat.

Seterusnya Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sedikit perkara berkaitan dengan pelancongan. Walaupun DUN Pulau Manis kita lihat tidak berapa ada perkara tentang kehadiran pelancong ini tapi saya ingin memaklumkan di sini, ini idea yang dilontarkan oleh sahabat-sahabat bahawa DUN Pulau Manis terletak di dalam kawasan yang, kalau daerah Kuantan ini boleh dikatakan dimonopoli oleh kawasan tentera iaitu di Batu 10 dan juga Batu 9.

Jadi, daripada dua... dua ketenteraan, satu tentera darat 4 Briged Mekanize dan satu lagi tentera udara TUDM Kuantan. Ada cadangan mengatakan bahawa kita boleh jadikan ia sebagai satu tarikan pelancong iaitu dengan mengadakan di luar daripada pagar. Dalam pagar tak boleh, kerahsiaan tentera ini jadi di luar pagar kita beritahu bahawa orang sedang melalui kawasan tentera dan adakan sedikit dataran.

Jadi, mungkin pihak MPK boleh memikirkan di mana kawasan yang sesuai untuk jadikan dataran tempat berhenti untuk kita mungkin pihak tentera akan meletakkan gajet-gajet yang tertentu, barang-barang yang dah tak boleh pakai lagi dipamerkan jadi, ini semua untuk kebaikan kepada anak-anak mereka mengenali... oh... ini kereta kebal, hah ini bendanya pula yang ada berkaitan dengan tentera ya, dan berkenaan dengan kawasan yang memang menjadi lokasi kegilaan anak muda iaitu *motocross* er... *motocross monsun drain* yang

berlaku di Sri Makmur 3 tahun berturut-turut tetapi juga terputus, pun terputusnya kerana Kerajaan PH. Putus program itu tadi sebab dek Kerajaan PH. Bila dia memerintah habis tak ada bajet pun nak disalurkan ataupun nak diberikan sedikit kemesraan kepada orang-orang muda.

Anak-anak muda berkumpul di situ setiap kali bulan 12, hah itu sebab kata monsun tadi ya, dan berkumpul itu bukan sahaja anak muda Sri Makmur, bukan saja anak muda Pahang tetapi melibatkan kepada peringkat antarabangsa, daripada *Singapore*, daripada Thailand, daripada *Philippines* hadir bawa motor dan melakukan, dia bukan berlumba punya *motocross* ini tadi, dia hanya jalan dan dia cuba *challenge* antara dia dengan dia, siapa hebat untuk mendaki puncak dan sebagainya.

Jadi, perkara ini juga saya berharap pejabat pelancongan negeri dapat memikirkan bahawa kita *upgrade* kan balik laluan ataupun trek *motocross* ini tadi yang melalui Air Terjun Lata Mentagan supaya Air Terjun Lata Mentagan, 7 tingkat ini dapat diperkenalkan semula, dan seterusnya dia juga berhampiran dengan err... jeti yang telah dibina bertahun-tahun lamanya, ada di sebelah Kampung Belimbing dan ada di sebelah Kampung Kuala Mentiga sana. Dia berhubung antara Pulau Manis dengan Chini ni dia berhubung. ADUN Chini, saya nak beritahu. Jadi, maknanya sekarang ini kaedah pergi ke Tasik Chini melalui bot iaitu boleh kita menjelajah Sungai Pahang dapat dilakukan semula.

Sekarang ini tidak semuanya menggunakan jalan darat dan terus ke Tasik Chini jadi tertinggallah Kampung Belimbing yang dahulunya merupakan satu tempat kampung tradisi yang menjadi kunjungan kepada pelancong-pelancong.

Dato Sri Yang di-Pertua,
Seterusnya perkara yang tak boleh saya tinggal ialah pendidikan. Ini pendidikan ini, saya ini keluarga cikgu ya memang saya sendiri pun asal cikgu, adik beradik pun ramai jadi cikgu...

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua, minta laluan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Boleh Yang Berhormat.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Saya nak merujuk kepada ADUN Pulau Manis. Saya tadi mamai tak sempat nak ikut perkembangan, dia sebut *motocross* tadi. Dia sebut zaman PH telah menghentikan peruntukan. Jadi, saya nak maklum kepada Pulau Manis, Kerajaan Negeri Pahang telah membelanjakan hampir RM80,000.00 untuk membuat litar *motocross* yang disalurkan kepada ADUN Damak di Jerantut dan kita salurkan di Rompin er... RM10,000.00.

Di apa... Damak lebih kurang RM15,000.00, di Maran baru-baru ini bersama dengan ADUN Chini kita telah bersama-sama menyertai *motocross* ke Bukit Tiga Dara ya? Tiga Beradik, Yang Berhormat Yang di-Pertua. Juga kita salurkan RM20,000.00 untuk trek *motorcross*. Jadi dengan erti kata lain Kerajaan Negeri Pahang sentiasa melihat dan mesra kepada peminat-peminat *motocross*, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

ADUN Pulau Manis, masa dah hampir sampai. Boleh buat kesimpulan. Gulung, menggulung sikit.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Ada 2 perkara je lagi Dato' Sri. Tertinggal betul muka surat itu tadi.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey, ringkas-ringkas.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

...tertinggal betul muka surat tu tadi.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey, ringkas-ringkaskanlah.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Ha... ringkas-ringkaslah ya. Yang pertama sekali, berkaitan dengan pendidikan. Saya nak ucapkan terima kasih kepada Kerajaan Pahang melalui Yayasan Pahang yang membangunkan Pelan Strategik Yayasan Pahang sehingga tahun 2028 ya. Kemudian kita juga tahu bahawa Yayasan Pahang merupakan sebuah yayasan yang sekarang ini sedang menjaga rakyat Pahang anak-anak untuk dalam pendidikan tidak boleh dinafikan tapi yang buat er... apa ni er... pelan strategik ni memang kalau kita lihat lagi manfaatnya kalaulah dapat dijalankan lagi bermanfaat untuk rakyat Pahang kerana apa kerana memperuntukkan RM51 juta untuk pendidikan, RM13 juta untuk komuniti dan RM1 juta untuk ekonomi.

Saya ucap tahniah kepada Kerajaan Pahang dan dengan hasrat perbelanjaan itu tadi ada hasrat. Hasratnya ialah untuk memastikan bahawa taraf SPM negeri Pahang anak-anak Pahang yang belajar ambil SPM mendapat nombor tiga *ranking*nya dalam Malaysia ha kalau ini berlaku Dato' Sri, alhamdulillah kita nak cari nombor satu macam Terengganu selalu dapat tu payahlah tapi ini kita berhajat nak dapat nombor tiga insya-Allah.

Yang kedua, nak memastikan bahawa 80% anak yatim boleh melanjutkan pelajaran.

Yang ketiga, nak memastikan 95% pelajar tingkatan satu masuk sahaja boleh membaca dan seterusnya nak memastikan 10% anak Orang Asli boleh menjejak kaki ke IPT ha inilah hasrat kenapa ditubuh itu tahniah saya kepada Yayasan Pahang dibawah pimpinan... pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

Tapi walau bagaimanapun... walau bagaimanapun yang saya nak sebut di sini ialah Jabatan Pendidikan Pahang yang mengarahkan kepada guru-guru supaya mengadakan... mengadakan kelas-kelas *online* dan sebagainya supaya jangan ketinggalan murid cuti guru tidak... guru tak cuti, guru pergi sekolah ada di sekolah sekarang ini tapi saya nak maklumkan hasilnya ini hasil yang saya dapat tak ramailah saya tak pandai buat kajian tapi saya dengar-dengar.

Saya dengar-dengar satu orang guru satu kelas zaman COVID ini 22 murid. 22 murid yang dijaga buat apa ni... kelas tuisyen kelas melalui internet ataupun *online* dalam 22 murid 4

orang je yang *respond*. Di mana pergi lagi 18 maka hasil dapatannya ialah yang 18 lagi tu sama ada dia *give up* kerana tiada internet di dalam kawasan rumah ataupun tiada komputer, tiada *handphone*.

Ha... jadi Dato' Sri saya nak beritahu ada guru-guru yang orang kata agak minat sebagai cikgu ni sangat tebal maka oleh kerana dia dapatkan benda macam ini berlaku kepada diri dia dan murid-murid dia, dia telah berjumpa dengan pihak sekolah. Pihak sekolah tidak berani Dato' Sri di-Pertua untuk memberi izin tetapi mujur PIBG ha sebab PIBG ni adalah ibu bapa persatuannya jadi memberilah keizinan kepada anak-anak untuk belajar... untuk belajar di mana tahu?

Dia gunakan surau, dia gunakan balai raya sebagai belajar. Saya tanya siapa tu? Budak SPM. Ha jadi yang inilah... yang inilah saya nak maklumkan di Dewan ini bahawa dalam Bajet itu juga kalau boleh... kalau boleh supaya kerajaan cubalah bagi sedikit imbuhan kepada guru-guru mata pelajaran subjek yang mengambil SPM ini tadi yang membuat kelas tambahan sukarela.

Sekarang ni kelas tambahan sukarela, ada yang buat di rumah pun ada untuk memastikan bahawa anak-anak yang ambil SPM ini tadi berjaya dalam SPM yang peperiksaannya tahun depan. Dengar cerita bulan 3 tak pernah berlaku tapi COVID yang menyebabkan jadi berlaku. Jadi, harap-harap saya bahawa kalau Kerajaan Negeri sanggup beri RM100.00 kepada murid yang mula naik tahun 1 maka bagilah juga sedikit imbuhan kepada guru-guru yang mengajar kelas-kelas tambahan sukarela ini tadi untuk negeri Pahang demi kita mencapai dan menuju ke arah SPM Pahang nombor tiga dalam Malaysia.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey Yang Berhormat.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Yang terakhir...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Oh, yang terakhir...

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Yang terakhir saya dah janji dengan Dato' Sri Menteri Besar iaitu berkaitan dengan Orang Asli. Saya dengar juga dari sahabat-sahabat dalam DUN ni memang saya dengar-dengar maknanya dia orang cubit-cubit je ha ini Dato' Sri saya nak cerita sikit berkaitan dengan Orang Asli. Terima kasih kepada Kerajaan Negeri yang telah mewujudkan dan menubuhkan Unit Hal Ehwal Orang Asli pada tahun 2019, rupanya dah tubuh dah untuk menjalankan sebagai barisan yang boleh memimpin dan mengambil tahu masalah Orang Asli dan juga menghulurkan peruntukan RM2.1 juta kepada Unit/Badan ini tadi.

Saya nak ucap tahniah kepada er...Menteri Besar yang menjalankan dan menubuhkan jawatankuasa ini. Tapi walau bagaimanapun kepada Unit ini buatlah kerja. Saya nak ambil contoh MUIP. MUIP dia jaga Orang Asli mualaf sehingga buat surau di dalam kawasan perkampungan. MUIP juga jaga Orang Asli yang mualaf yang memeluk agama Islam ini tadi hantar guru agama bagi mengajar sembahyang, mengaji dan sebagainya.

Jadi sekarang ni kepada Unit yang menjaga Hal Ehwal Orang Asli khasnya tadi saya nak maklumkan baru-baru ini ada satu peristiwa. Peristiwa di mana zaman COVID ni ada pemantau-pemantau datang ke hulu ke hilir singgah di kedai di dalam kawasan Kampung Orang Asli tiba-tiba bertanya, “Awak berniaga ni ada lesen?” Orang Asli tadi tunjuk lesen s... apa? SSM kan dia kabor bukan ini lesennya, lesen mesti datang daripada Pejabat er...apa ni...Majlis Daerah jadi dia kabor ke saya, saya kata ini bukan lesen berniaga, ini lesen kontraktor.

Jadi, sekarang ni awak kena minta lesen dengan Pejabat Majlis Daerah. Jadi, dia pergilah ke Majlis Daerah. Semasa hadir di Majlis Daerah, Majlis Daerah kata, “Awak tak boleh berniaga. Saya tidak boleh keluarkan lesen kepada awak jika tempat perniagaan awak, tanah ini tadi tanah tidak bergerak bangunannya”.

Yang keduanya, yang kedua pula saya tidak boleh juga beri lesen kepada awak kerana bangunan yang awak buat ini bangunan yang tidak mengikut spek ataupun yang tidak ada kelulusan daripada pelan. Jadi, dia pun peninglah kepala sedangkan dialah di antara orang yang nak berjaya, dialah di antara orang yang maju yang nak memimpin Orang-orang Asli yang ada dalam kampung dia, memudahkan pembelian barang makanan, memudahkan apa-apa sahaja urusan.

Jadi, Dato’ Sri saya berharap dalam isu ini bukan sahaja er...apa ni...kita tubuhkan sahaja tapi tugasnya berjalan maksudnya sekarang ni tanah Orang Asli tadi kan tak tahu apa kesudahannya, yang ada di pinggir jalan sekarang kita tak tahu sama ada ditanya memang tak bergerak, dia di-*reserved* atau diwartakan saja sebagai tanah penempatan perkampungan Orang Asli tapi mereka hendakkan geran di kawasan rumah masing-masing sebab itulah baru boleh dapat lesen jadi begitulah Dato’ Sri dan sebagai yang terakhir saya nak nyatakan bahawa di tempat saya...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey Yang Berhormat, dah 2 kali akhir ni. Lepas akhir-akhir jangan jadi macam Orang Asli pula Yang Berhormat.

YB. DATO’ KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Orang Asli juga, Orang Asli juga Dato’ Sri iaitu berkenaan...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey, masa dah saya bagi tempoh masa 3 minit tadi dah. Saya ingat elok...

YB. DATO’ KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Ha gulunglah, ni gulung ya.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terakhir dah...

YB. DATO’ KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Gulunglah yang terakhir. Ini berkenaan dengan pelantikan Pengerusi JKK. Pengerusi JKK Orang Asli dia bukan dilantik melalui kita punya proses, cara dia mesti Mesyuarat Agung Kampung. Sekarang ini alasan daripada Pegawai JAKOA kata tak boleh lantik kerana COVID

sedangkan pihak kerajaan di bawah pimpinan Dato' Sri SS kata kalau setakat 100 orang apa pula salahnya boleh berkumpul ikut SOP. Jadi, kalau macam tu apa salahnya kita, takkanlah Orang Asli sampai 2... 300, 400 orang sekampung.

Saya berharaplah supaya selesaikan masalah pelantikan ini supaya pimpinan kampung dapat terjamin, hah dan beri betul-betul terakhir pesanan daripada pengerusi... pengerusi kita Yang Berhormat Dato' Suhaimi memaklumkan bahawa anggota-anggota ADUN Barisan Nasional juga terdiri daripada anggota UMNO tadi, ya Dato' Sri bersetuju kepada pihak kerajaan yang disarankan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk memotong elaun mereka daripada bulan November hingga Januari seperti yang disebut oleh ADUN Beserah itu tadi. Hah, itu saja Dato' Sri.

Terima kasih banyak-banyak dan saya dari Pulau Manis mohon menyokong.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat Pulau Manis. Saya jemput Wakil daripada Tanah Rata. Boleh.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Terlebih dahulu tahniah saya kepada Yang Berhormat Yang di-Pertua kerana sihat kembali bertugas dan membimbing Persidangan Dewan Negeri ini dan terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan Negeri Pahang bagi tahun 2021 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada hari Isnin yang lepas.

Terima kasih kepada barisan depan *frontliner* yang kita hormati kerana melindungi negeri Pahang ini bebas daripada wabak COVID-19 yang menular di seluruh negara kita dan terima kasih dan tahniah kepada Kerajaan Persekutuan juga Kerajaan Negeri kerana atas usaha dan kerjasama kedua-dua kerajaan ini telah pun berjaya membawa projek-projek yang berimpak tinggi ke Cameron Highlands berturut-turut tahun iaitu pembinaan Klinik Kesihatan Kampung Raja jenis empat yang diumumkan pada tahun lepas 2019 dan Projek Jalan Pintasan yang boleh mengatasi kesesakan lalu lintas di Cameron Highlands pada tahun ini, dan saya di sini mengharapkan projek-projek tersebut akan dilaksanakan secepat mungkin demi kebaikan dan kepentingan rakyat di tempat-tempat, bukan saja di Pahang tetapi untuk seluruh Malaysia, dan saya dalam Dewan, yang berbunyi di sini saya akan membawa tiga perkara.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua

Perkara pertama ialah saya disini er...mencadangkan pihak kerajaan supaya boleh memperhalusi lagi mekanisme dan juga kadar sewaan tanah kebun yang berjumlah RM4,500.00 satu ekar setahun di daerah Cameron Highlands.

Saya... untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat dalam Dewan ini saya terima satu maklum balas dari Pahang Corporation bahawa kadar sewaan itu adalah muktamad. Melalui jawapan bertulis yang lalu dan merujuk kepada jawapan yang diberi oleh Pahang Corporation. Kadar itu adalah rendah jika berbanding dengan kes-kes er... ini yang dikatakan oleh Pahang Corporation sebab mereka mendapati beberapa pemilik LPS yang dulu yang sanggup menyewakan tanah kepada pihak lain dengan kadar sewaan yang lebih tinggi berbanding dengan kadar sewaan yang ditawarkan oleh Pahang Corporation.

Dan saya di sini merasa dakwaan ini... dakwaan ini tidak berapa adil kepada semua pekebun-pekebun yang majoritinya pengusaha persendirian kerana hanya segelintir yang melanggar peraturan tetapi semua telah disabitkan. Ini seumpamanya sebab nila setitik tetapi rosaknya susu sebelanga. Tambahan pula bukannya semua pekebun di Cameron Highlands, mereka

menanam tanaman yang mampu menjana hasil pendapatan yang tinggi sepertimana yang dikatakan oleh Pahang Corporation.

Oleh itu saya di sini memohon... memohon pihak kerajaan supaya boleh mempertimbangkan untuk memperhalusi... memperhalusi lagi kadar sewaan dengan mengujudkan dua kategori, iaitu untuk kebun yang di bawah keluasan 2 ekar berilah potongan sekurang-kurangnya 50%, kepada kebun yang di bawah 2 ekar, dan untuk kebun yang melebihi 2 ekar bolehlah kekalkan kadar sewaan yang telah ditetapkan, dan pengusaha berskala kecil ini di bawah 2 ekar ini, saya tengok sudah statistik mereka tidaklah ramai. Oleh itu, saya yakin inisiatif ini tidak akan menjejaskan hasil pendapatan negeri dan pastinya boleh mengelakkan adanya pekebun yang berskala kecil ini daripada dipinggirkan akibat wabak COVID-19.

Dan perkara...Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Perkara yang kedua, keindahan alam semula jadi yang menakjubkan yang ada pada Cameron Highlands ini telah menjadikan kita satu destinasi sasaran popular pelancong dari seluruh negara dan juga pelancong dari luar negara. Tapi pada masa ini pelancong dari luar negara mereka tidak dapat menikmati keindahan inilah sebab mereka tidak boleh masuk Malaysia, dan pelancong datang ke Cameron Highlands pada hari ini bukan lagi mereka, bukan datang ini membeli belah ataupun makan stimbot tetapi ada yang juga mulai dengan tujuan ekopelancongan...ekopelancongan ini.

Ekopelancongan ini adalah satu perkembangan yang baharu di Cameron Highlands di mana pelancong datang sini, datang Cameron Highlands mereka bukan nak beli belah ataupun makan stimbot ataupun saja menginap malam sebab cuaca yang sejuk, tetapi ada banyak. Mereka datang sini mendaki gunung, mereka merentas hutan dengan kereta pacuan empat roda atau dengan izinnya *four wheel drive*, *four wheel expedition* dan juga berkhemah di kawasan hutan dengan bimbingan Orang Asli tempatan, dan kebanyakan destinasi ekopelancongan ini bukannya lagi dipegang Tanah Rata ataupun di pekan bandar Brinchang, tetapi adanya di Lembah Bertam, adanya di Kampung Raja, adanya di kawasan Orang Asli contohnya di Pos Telanok, di Pos Lemoi, dan saya ambil satu contoh.

Baru-baru ini banyak pelancong datang sini. Mereka nak tengok bunga Rafflesia yang bunga, yang besar itu bersaiz boleh sampai 6 meter, saiz besar bunga Rafflesia. Mereka ingat bunga tu di spesies ini di Cameron Highlands, tapi sebenarnya tidak. Spesies ini bukannya di Cameron Highlands tetapi di sempadan negeri Pahang dengan Kelantan di daerah Gua Musang Lojing Highlands, tetapi pelancong yang datang nak menyaksikan bunga Rafflesia ini. Mereka perlu menginap malam di Cameron Highlandslah sebab di Lojing Highlands tak ada hotel, di Cameron Highlands saja yang ada hotel dan *homestay*.

Oleh itu, mereka selalu datang ke Cameron Highlands. Lepas itu nak tanya di mana boleh menyaksikan bunga Rafflesia, tetapi kalau mereka tidak buat *study* ataupun mereka tidak ada buat kerja rumah sebelum datang melawat, mereka akhirnya tidak boleh menyaksikan, sebab bunga Rafflesia ini perlu di...dibimbing atau perlu dibawa oleh pemandu pelancong yang cukup berpengalaman, sebab bukan sesiapa pun boleh senang-senang kata saya bawa pergi tengok, sebab bunga Rafflesia itu memang di kawasan pendalaman. Hanya Orang Asli atau mereka yang cukup berpengalaman saja yang boleh bawa mereka menyaksikan ini. Saya bagi contoh inilah.

Oleh itu, perkara ini ekopelancongan ini dia memerlukan satu penyelarasan yang baharu dari segi panduan pelancongan, publisiti dan juga kawalan keselamatan, dan oleh itu saya mencadangkan di sini pihak kerajaan supaya boleh bekerja...bekerjasama dengan Kementerian Pelancongan dengan mendirikan satu pusat informasi ataupun agensi

pelancongan yang khusus di Cameron Highlands bagi menyelaraskan semua urusan pelancongan berkaitan di sini termasuknya ekopelancongan yang semakin berkembang.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Cadang...perkara yang ketiga berhubung dengan juga pangkalan data...pangkalan data Persidangan Dewan Negeri dan terima kasih kepada Dewan Negeri kerana saya telah menyaksikan Dewan Negeri telah mula memuatnaikkan dokumen-dokumen mesyuarat yang berkenaan termasuk jawapan yang bertulis ke portal rasmi Kerajaan Pahang, yang ini saya pertama kali tengok dan sangat menyenangkan saya semasa saya membuat *study* nak buat kerja rumah, nak tanya soalan, nak buat pertanyaan, nak buat hasil selidik ini. Nak buat penyelidikan ini semua pun senang sangat sebab Dewan Negeri mula memuat naik dan saya terima kasih kepada Dewan Negeri atas inisiatif ini.

Saya juga ingin mencadangkan penambahbaikan usaha ini. Saya berharap Dewan Negeri boleh melakukan pengkelasan soalan kita masing-masing dan mewujudkan satu portal carian *search engine* dengan izin. *Search engine* ni supaya kita Ahli-ahli Yang Berhormat ataupun orang awam kita boleh merujuk atau pun nak mencari perkara-perkara berkaitan, dengan lebih *efficient* dengan adanya er...portal carian ini. Walau bagaimanapun, er...saya lihat Dewan Negeri mula memuat naik dokumen-dokumen mesyuarat kita ke Portal Rasmi.

Ini memangnya menunjukkan satu... ini memang merupakan satu jejak utama yang bersejarah ke arah kita Dewan Negeri Pahang menjadi sebuah institusi perundangan bertaraf dunia yang tulus dan bertanggungjawab kepada rakyat. Terima kasih kepada Dewan Negeri, dan akhirnya juga saya tahniah kepada ucap... tahniah saya ucapkan kepada Kerajaan Negeri kerana sentiasa mendengar keluhan rakyat dan memberikan Bantuan Prihatin Pahang 2021 bagi memastikan setiap lapisan masyarakat di negeri Pahang terjaga.

Namun begitu saya juga mengharapkan Kerajaan Negeri boleh mempertimbangkan agar bantuan khas kewangan ini boleh juga diberikan kepada penjawat awam yang telah bersara. Bagi menghargai sumbangan dan pengorbanan mereka sepanjang tempoh khidmat, ini untuk penjawat awam yang telah bersara. Saya berharap Kerajaan Negeri juga boleh memberikan bantuan kewangan ini kepada mereka.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Akhirnya, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada semua kakitangan kerajaan, Agensi dan Badan Berkanun Kerajaan yang telah memberi perkhidmatan yang terbaik kepada rakyat di negeri Pahang. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima Kasih Wakil daripada Tanah Rata. Saya jemput Wakil daripada Bukit Ibam. Sila Yang Berhormat.

YB. DATIN HAJAH SAMSIAH BINTI HAJI ARSHAD

[Bahasa Arab] Assalamualaikum WBT. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, alhamdulillah selamat kembali menjalankan tugas. Pertamanya saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua Dewan kerana mengizinkan saya untuk turut sama membahaskan Belanjawan Negeri Pahang 2021. Setinggi-tinggi tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang dan Kerajaan Negeri kerana sehingga 13 November 2020 telah berjaya mengutip hasil sebanyak RM730.26 juta walaupun sasarannya RM744 juta.

Jika dibandingkan dengan perbelanjaan RM56.78 juta dan dengan pelaburan deposit dalam institusi ewangan bernilai RM240 juta tahun 2020 dan dengan hasil anggaran bagi 2021 sebanyak lebih daripada RM800 juta. Maka saya yakin dan percaya, Kerajaan mampu bertahan untuk terus membangunkan negeri ini dan usaha untuk memakmurkan rakyat.

Tuan Yang di-Pertua Dewan,

Saya juga ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana telah meluluskan peruntukan semasa COVID-19 yang saya err...*total*kan keseluruhannya dengan izin sebanyak RM94.08 juta kepada COVID-19 err...Pengurusan JKKK dan juga ADUN-ADUN termasuklah ADUN pembangkang keseluruhannya kerana ini amat membantu kami dalam berkhidmat ketika COVID-19 dan dari sangat bererti dari kacamata rakyat dan terima kasih juga kita kepada *frontliner* yang telah berusaha untuk memastikan keselamatan kita daripada COVID-19 ketika ini dan untuk itu Yang Berhormat

Tuan Yang di-Pertua, saya dan juga err...kembar Muadzam Shah ini masih meneruskan, masih meneruskan atas rasa terima kasih kami, bantuan ataupun sumbangan makan tengah hari er...sehinggalah hari ini yang mengadakan sekatan jalan raya di Perantau Damai.

Alhamdulillah. Mudah-mudahan *frontliner* kita ini terus di dalam perlindungan Allah SWT. Seterusnya saya ingin mem...Tuan Yang di-Pertua, Saya ingin mengutarakan beberapa perkara berhubung dengan perbelanjaan 2021.

Pertamanya, saya merakamkan ucapan terima kasih yang tak terhingga kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kita kerana Yang Amat Berhormat telah memberikan peruntukan kepada Majlis Pembangunan Wanita sebanyak RM772,000.00 pada tahun 2020 dan meningkat kepada RM1.5 juta untuk tahun 2021 khususnya kepada program *mamogram*. Jadi, yang *mamogram* ni google la sendiri apa menda *mamogram* tu.

Jadi, harapan saya terutamanya kepada bos sayalah Kuala Sentul ya. Di masa akan datang bolehlah program-program MPWK ini selain daripada *mamogram* ini kita tujukan kepada khususnya kepada ibu-ibu tunggal muda yang saya yakin dan percaya amat ramai kalau dikira di Rompin sahaja tidak kurang daripada 387 ibu-ibu tunggal muda ini yang perlukan perhatian kerana mereka ini ada anak yang ada sampai tiga hingga lima orang, jadi saya harap dia akan menjadi satu perhatian kerana mereka ini perlukan perhatian yang sangat tinggi kepada kita...daripada kita semua.

Tuan Yang di-Pertua,

Saya juga ingin menarik perhatian kita kepada apa yang telah disuarakan, yang telah dicadangkan oleh kerajaan iaitu ucapan tahniah saya dalam usaha mewujudkan Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat PLUS meliputi Cameron Highlands, Lipis, Jerantut, Raub, Bentong dan Bera, tetapi saya mohon dilihat semula Pembangunan Wilayah Pahang Tenggara yang satu ketika dulu dikenali sebagai DARA.

Penutupan DARA ini sedikit sebanyak menjejaskan pelan pembangunan Wilayah Pahang Tenggara di mana kalau kita tahu hari ini nama-nama seperti Bandar Melati, Bandar Perwira Jaya, Kota Shahbandar, Bandar 22 adalah bandar-bandar yang tidak menjadi bandar. Ia hanyalah tinggalan-tinggalan...bandar-bandar tinggalan daripada DARA. Walau bagaimanapun sekiranya diwujudkan semula DARA ini, saya mohon supaya ianya dinilai agar ia tidak *totally corporat* dengan izin kerana kita faham apabila ia melibatkan korporat bagaimana yang berlaku sebelum ini sebahagian besarnya kebajikan rakyat ini agak ter... di luar daripada perhatian.

Seterusnya, saya ingin menyentuh kepada Sektor Pelancongan. Dengan peruntukan RM5 juta kepada Tourism Pahang bagi Tahun 2021, saya mengharapkan supaya ia dapat terus dimanfaatkan.

Tuan Yang di-Pertua Dewan,
Cameron Highlands sudah terkenal dengan agrotourism, Taman Negara Jerantut, Pulau Tioman, Kuala Gandah telah ada dalam peta pelancongan negara dan juga dunia. Jadi sampai masanya kita meneroka kawasan-kawasan baru untuk dijadikan satu pakej pelancongan bagi negara ini. Jadi sebagai contohnya; baru-baru ini saya telah mengambil inisiatif untuk er...mengambil inisiatif untuk meneruskan satu usaha yang telah diharapkan oleh penduduk Bukit Ibam yang saya kira, saya telah berbicara dalam Dewan ini sebanyak dua kali iaitu Tasik Biru.

Pembangunan Tasik Biru yang dia bermula daripada lombong yang ditinggalkan satu ketika dahulu. Kalau kita lihat dalam di Tasik Biru ini ada juga orang berkata Tasik Biru itu tidak boleh nak berenang. Saya kira Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, kita pergi ke Bandung, rombongan Cik Kiah ke, rombongan Pak Mat ke, pergi ke Bandung pergi tengok err... apa ni Tangkuban Perahu ia ke tidak, betul ke lagenda itu, tidak pun kita terjun dalam Tangkuban Perahu itu.

Jadi, hanya untuk mengambil gambar, kenapa tidak kita mengambil inisiatif untuk membangunkannya dan untuk itu saya berterima kasih kepada Tourism Pahang dan pegawai dengan kerjasama juga Pegawai Daerah Rompin, Tuan Ahmad Nasim Dato' Haji Sidek, Majlis Daerah, NGO-NGO yang telah memberikan sokongan yang padu untuk saya berusaha memastikan Tasik Biru ini menjadi salah satu tumpuan pelancongan kalau tidak diperingkat.

Untuk itu saya merakamkan ucapan terima kasih juga kepada Yang Berhormat ADUN Lanchang. Ya, Yang Berhormat Lanchang yang telah dalam lawatan kerjanya er... sudi singgah ke Tasik Biru dan kalau kita tengok er...Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua stail dia bergambar di Tasik Biru tu anak buah saya di DUN Ibam kata macam jejak idaman Malaya [ketawa].

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Saya ingat yang bercakap tu silap sebenarnya.

YB. YANG DI-PERTUA

Yang Berhormat kita nak *promote* Tasik Biru ke nak *promote* jejak? [Ahli Dewan ketawa].

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Tak, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya stail dia bergambar tulah yang sekarang viral menjadikan Tasik Biru tu menjadi tumpuan ketika ini dan kesempatan itu, kalau kita Yang Berhormat Lanchang ingatkan, pengantin pun sempat bergambar dengan Yang Berhormat Lanchang ketika itu.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Saya harap semoga badi pengantin tu lekat, tak lekat-lekat lagi. [Ahli Dewan ketawa].

YB. YANG DI-PERTUA

Teruskan Yang Berhormat.

YB. DATIN SAMSIAH BINTI ARSHAD

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya juga ingin merakamkan er...ucapan terima kasih kepada Lanchang yang telah sudi memberikan sedikit peruntukan. Banyak sebenarnya yang diminta, tetapi kita memang biasa minta banyak sebab kita tahu kalau minta sedikit kalau dia kerat karang jadi sedikit sangat. Jadi minta banyak tidak dikerat. Alhamdulillah.

Begitu juga saya ingin merakamkan ucapan terima kasih er...kepada Yang Berhormat er...daripada Kuala Sentul, juga dalam lawatan kerjanya er...telah pergi ke Tasik Biru er...dan kedua-dua mereka ini mempromosi dan hari ini untuk pengetahuan semua Tasik Biru dikunjungi oleh ramai pengunjung-pengunjung di dalam er...negeri ini dan kita dapati daripada impak itu ia membangun er...membawa sumber ekonomi kepada penduduk setempat sehingga ada yang ketikanya mereka memberitahu satu hari keuntungan sampai RM100.00. Mungkin kecil bagi kita di sini tetapi amat besar bagi kami di kampung-kampung.

Untuk itu, Tuan er...Tuan Yang di-Pertua, saya menyarankan sebelum sesuatu pembangunan itu dibuat rujuklah kepada masyarakat setempat kerana ada kalanya di sebalik lumpur yang kotor tu, ada permata berharga yang perlu digilap dan bukan semua er... orang pandai menilai, pandai menilai permata di dalam lumpur. Jadi, saya mengharapkan er...ini akan menjadi sokongan bagi kesemua dalam...dalam apa...peruntukan pelancongan. Seterusnya, saya ingin menyentuh kepada sektor perhutangan...perhutanan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya kira ini bukanlah pertama kali saya membangkitkan isu berkaitan dengan perhutanan ini. Dalam pemeliharaan hutan, di dalam pemeliharaan hutan ini saya teruja dengan penjelasan sebanyak 2.05 juta hektar hutan kekal, hutan yang sebahagiannya yang 1.55 juta adalah terdiri daripada hutan simpan kekal. Jadi saya mohon peliharalah ia sebaiknya kerana selain daripada sumber ekonomi adalah hikmah dan nikmatnya lain kejadian Allah SWT kerana kalau Maran berbangga dengan Lubuk Yu nya, er... berbangga dengan Lubuk Yu nya.

Saya tahu itu sebab er... Kuala Sentul dia dengan kebaya macam perempuan Melayu terakhir dia pergi berkejar ke Lubuk Yu [ketawa] maka kami di Rompin ini terutamanya saya dan juga Muadzam Shah amat berbangga dengan Hutan Lesungnya, yang Hutan Lesungnya yang ada Air Terjun Harimau Berjemur, Air Terjun Harimau Berjemur dan ada 3 lagi air terjun yang sangat cantik di situ.

Dan er... untuk pengetahuan Dewan yang mulia ini juga bahawa dia ada bunga Rafflesia. Tadi kita er... Tanah Rata ada menyebut. Kalau Tanah Rata kata ada itu di Terengganu er... tetapi bunga Rafflesia ini ada di Hutan Lesung. Jadi, saya mengundanglah semua di sini untuk datang ke Hutan Lesung dan saya mohon supaya sama-samalah kita menilainya dan peliharalah ia kerana itulah asas kata orang untuk kita wariskan di masa akan datang anak cucu kita akan melihat. Kalau sebelum ini kita kenal pokok-pokok hutan ini dengan nama Chengal ke, kayu Chengal ke tetapi kemungkinan di masa akan datang kita tidak akan ada lagi er... hutan-hutan seperti ini kalau kita tidak pelihara.

Selebih daripada 8.6 juta hektar tanah kerajaan saya mohon pastikanlah jika ada permohonan-permohonan untuk menguasahakannya janganlah sampai ianya menjadi sebagaimana cerita Portugis minta tanah di Melaka suatu ketika dulu. Kalau kita ingat lagi sejarah mungkin yang sebaya dengan sayalah er... tahu apa cerita er... Portugis minta tanah di Melaka dalam sejarah di negeri Melaka. Tetapi saya tak tahulah kalau Chini tau cerita ini. Ya, eh Belanda mintak tanah. Belanda mintak tanah. Terima kasih Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana membetulkan fakta sejarah ini.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua mohon mencilah.

Saya rasa Wakil Bukit Ibam dia dah pernah pergi Belanda. Mungkin boleh cerita macam mana Belanda dapat tanah tu. [Ahli Dewan ketawa].

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Terima kasih Kuala Sentul. Untuk itu, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua saya ada pantun untuk Yang Berhormat Yang di-Pertua.

*Arak-arak kelapa puan
Tidak puan kelapa bali
Saya mengharap kepada tuan
Bukannya apa hendak mintak tambah masa lagi*

Sebab Kuala Sentul mintak bercerita. Belanda minta er... minta untuk pengetahuan mungkin Chini tau sejarah Melaka kan. Belanda minta er... tanah ni. Dia minta dia datang kat istana dia tunjuk jer lah er... apa ni kulit kerbau ya kulit kerbau, kulit kambing ke *whatever*lah. Jadi, kulit kerbau, kulit kambing tu kalau kita tengok dia minta tanah minta sebanyak ni jer ha kepada Kerajaan Negeri Melaka ketika itu. Jadi, Kerajaan Negeri Melaka dengan er... apa ni bendaharanya er... lah apalah besar ni aje berilah kan nak buat apa.

Jadi, setelah diberi kebenaran Belanda ni dia potong halus-halus kecil-kecil. Kulit-kulit kerbau ni, kemudian dia sambung-sambung, sambung-sambung dan jadilah luas satu penempatan Belanda pada ketika itu di Melaka. Inilah sejarahnya, dan inilah yang saya mintak supaya kita jadikan perhatian kerana cerita ini sebenarnya apa yang berlaku pada hari ini yang kita hadapi sekarang oleh Kerajaan Negeri. Maknanya kalau kita beri sebanyak ini, dia akan menjadi lebih lagi apabila diusahakan. Biasa manusia perasaan tamak itu akan timbul dan ia akan menjadi masalah kepada Kerajaan Negeri sebagaimana kita hadapi sekarang.

YB. YANG DI-PERTUA

Masa Yang Berhormat dah cukup.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Habis dah?

YB. YANG DI-PERTUA

Masa dah cukup.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Boleh tambah sikit, banyak lagi ni.

YB. YANG DI-PERTUA

Masa tidak boleh dijual beli. Cukup masa tolonglah berhenti. Okey 1 minit lagi saya bagi awak.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin menyentuh juga berhubung dengan soal kilang-kilang sawit. Saya kira ini satu lagi yang perlu kita ambil perhatian. Iaitu kita ada banyak ladang-ladang kelapa sawit. Jadi sampai masanya kita untuk menambah pendapatan bolehlah kita jadikan buangan-buangan daripada kilang-kilang kelapa sawit itu sebagai er... satu produk er... sebab dia boleh dijadikan baja. Daripada waste kilang-kilang kelapa sawit ini dan juga daripada pelepah-pelepah sawit ini sebenarnya kita boleh proses er... untuk dijadikan makanan-makanan ternakan. Jadi, ini cadangan saya supaya Kerajaan Negeri Pahang mengambil inisiatif ini.

Seterusnya ialah saya ingin er... berhubung dengan belia. Daripada peruntukan yang diperuntukkan kepada belia saya kira sampai masanya untuk belia tidak lagi menunjukkan kepada yang sedia ada sepak takraw apa tetapi hari ini kita tengok bidang permotoran adalah menjadi satu kegilaan ataupun satu er... kata orang keseronokan bagi belia-belie kita hari ni.

Seperti yang tahu *motocross* dan saya telah er... mengadakan beberapa program *motocross* yang sebenarnya menampung er... boleh memberi pendapatan kepada penduduk setempat iaitu dan kalau untuk pengetahuan hari ini kalau kita memajukan bidang permotoran tidak mungkin satu masa nanti kita akan tengok kalau hari ini kita ada Hafizh Syahrin dalam Motor GP dan kita tidak... tak tidak mungkin satu hari nanti kita akan ada juga er... daripada negeri Pahang ini yang dapat... satu hari nanti, kita akan ada juga er... daripada negeri Pahang ini yang dapat menyaingi Valentino Rossi, yang mampu menyaingi Fabio Quartararo, yang mampu menyaingi [Ahli Dewan ketawa] Franco Morbidelli. Ini *team* Petronas Yang Berhormat er... Tuan Yang di-Pertua.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Mohon laluan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat nak minta laluan. Boleh?

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Saya ingin memaklumkan kepada ADUN Muadzam Shah ini, Valentino Rossi itu motor dia nombor 46. [Ahli Dewan ketawa].

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Dan untuk er... pengetahuan Tioman, Yang Berhormat Tioman er... Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Rossi akan menyertai *team* PETRONAS untuk *next season* [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua, nak tanya. Apa er... apa nama itu. Rossi apa nama?

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Valentino Rossi.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Valentino? Saya kenal Paolo er... Paolo Rossi, saya kenal. [Ahli Dewan ketawa]. Kenal Paolo Rossi? Haa... itu kawan baik er... sahabat saya daripada Benta.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Terima kasih. Seterusnya Yang Berhormat, saya ingin merakamkan ucapan tahniah kepada PAIP kerana telah berjaya keluar daripada er... masalah sedikit keluar sedikit daripada masalah. Kita... saya tahu masalah itu dia saya kira PAIP lebih mengetahui er... hubungan saya dengan PAIP di daerah saya, masalah tetapi saya mengucapkan tahniah atas ini dan kita saya tidak mahu menekan walaupun ada masalah kerana saya menganggap PAIP sekarang berada dalam keadaan er... anak baru nak belajar bertatih. Anak baru nak belajar bertatih kerana saya dimaklumkan mereka menghadapi kerugian hampir er... RM200 juta ya sebelum ini...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat, masa Yang Berhormat. Saya ingat gulung yang terakhir la. Nak bagi wakil lain pula Yang Berhormat.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana mengingatkan er... mengingatkan saya tentang masa. Jadi, saya ingin sebelum saya menghabiskan ucapan saya er... saya dikenali dengan sebagai er... YB. Jabatan Netizen. Sebenarnya kita ini adalah 'Ulul Amri'. 'Ulul Amri' yang telah diamanahkan oleh Allah SWT, tetapi selain daripada Allah SWT yang kita...yang melihat apa yang kita laksanakan kita perlu menimbang dan para setiap aduan yang kita terima, setiap langkah yang akan kita ambil kerana Jabatan Netizen ini... Jabatan Netizen ini adalah mata telinga bagi kita. Mungkin kita marah apabila dia bersuara tetapi kita selaku manusia, tidak semestinya kita sentiasa betul dan mereka sentiasa salah.

Jadi Tuan er...Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya amat er...kata orang tertarik dengan bidalan yang dibawa oleh yang disebutkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar iaitu 'kalau berbelanja jangan sampai boros, kalau berjimat jangan sampai kedekut' dan saya suka menambahnya Yang Amat Berhormat er... Menteri Besar kita. 'Air tidak selalu pasang, bukan senang nak senang, tak susah nak susah'. Untuk itu Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Bukit Ibam menyokong. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Untuk kita mendengar wakil terakhir pada pagi ini, saya sila Wakil daripada Panching.

YB. ENCIK MOHD TARMIZI BIN YAHAYA

[Bacaan Ayat al-Quran] Assalamualaikum WBT Tuan Yang di-Pertua, yang saya muliakan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar Pahang juga Ahli Dewan Mesyuarat Kerajaan Negeri, Ahli-ahli Yang Berhormat, Ketua-ketua Jabatan. Alhamdulillah, syukur kepada Allah Ta'ala kerana kita dapat bersama-sama berada di Dewan yang mulia ini untuk membahaskan Bajet er... 2021 dan saya kira di antara bajet yang terbaik yang dibentangkan oleh Menteri Besar yang merupakan bajet *surplus* yang juga memberi pulangan kebajikan kepada... kembali kepada rakyat.

Dalam kesempatan yang ada ini, dalam masa yang agak terbatas suka untuk saya menyentuh strategi yang kedua yang dikemukakan oleh er... Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar iaitu memperkasakan perkhidmatan dan modal insan. Di antara perkara yang menarik perhatian saya ialah er... tentang peruntukan yang diberikan kepada Jabatan Agama Islam Pahang dalam menstruktur semula er... Jabatan Agama antaranya dengan mewujudkan er... Pejabat Agama tambahan dan juga menyediakan peruntukan untuk pembelian kenderaan bagi sekolah-sekolah agama dan juga masjid di dalam negeri Pahang.

Suka dalam kesempatan yang ada ini untuk saya juga mencadangkan kepada Kerajaan Negeri, untuk melihat dan menilai keperluan mewujudkan er...sekolah agama yang kedua di Kuantan. Walaupun telah dibangkitkan beberapa kali oleh sebahagian daripada Yang Berhormat dalam Dewan tapi saya kira di Kuantan yang merupakan er... bandar atau daerah yang memiliki penduduk yang melebihi 300,000 orang pada ketika ini er... sangat-sangat memerlukan kewujudan tambahan sekolah agama yang saya kira perlu dibangunkan sekolah yang cantik, yang menarik, berbeza dengan sekolah-sekolah agama yang kita bangunkan pada suatu ketika dahulu.

Pada ketika ini, kalau kita lihat di Sekolah Al-Ihsan Kuantan er... yang menerima kehadiran temuduga setiap tahun biasanya mencecah 600 hingga 800 orang tetapi pihak sekolah hanya mampu menerima seramai 160 ke 200 orang sahaja er... dalam satu-satu masa. So, kewujudan sekolah agama baharu ya yang saya kira juga penting untuk memberi kemudahan dan perkhidmatan yang hari ini kita melihat mendapat perhatian daripada masyarakat dan saya kira dengan pelantikan pengarah baru JAIP, saya mengambil kesempatan untuk mengucapkan tahniah kepada Dato' Dr. Zul di atas pelantikan dan kejayaan beliau dalam membina imej dan kecemerlangan di Maahad Tahfiz Pahang kita harap dapat juga er... menaikkan juga imej kecemerlangan di Sekolah-sekolah Agama dan juga dapat mewujudkan Sekolah Agama er... kedua di daerah Kuantan.

Dalam kesempatan ini juga, suka untuk saya menarik perhatian dewan berkenaan dengan gred gaji er... Pengetua Sekolah-sekolah Menengah Agama (SMAN) yang masih lagi pada tahap gred gaji 48 sehingga eh... 44 sehingga 48 yang mana hari ini kalau kita lihat gred gaji guru besar atau pengetua di Sekolah Agama Kebangsaan yang telah mencecah er... gred gaji 52 yang telah ditetapkan 10 tahun yang lepas. Jadi, saya kira perlu ada er... penilaian semula terhadap penggredan ini untuk ke arah menjadikan sekolah-sekolah SMAN lebih kompetitif berbanding dengan sekolah-sekolah agama, sekolah-sekolah kebangsaan dan juga memberi imej yang lebih baik terutamanya kepada pentadbiran pengetua dan juga warga sekolah dan moga-moga dengan er... penggredan ini yang baru dapat memberi er... semangat untuk membina kecemerlangan dalam pencapaian akademik pelajar-pelajar.

Tuan Yang di-Pertua,
Dahulu pernah juga dibangkitkan berkenaan dengan er... penggajian sebahagian daripada er... staf-staf sambilan ataupun guru-guru sambilan yang bekerja di Sekolah Menengah Agama Negeri yang saya dapat data hampir atau mungkin lebih 180 orang yang masih lagi berstatus sambilan yang tidak ada sokongan KWSP dan juga PERKESO.

Saya minta maaf kalau tersilap tapi saya kira 180 orang pekerja ini, guru-guru ini di antara er... merupakan di antara tulang belakang sebenarnya dalam memajukan atau menaikkan, membina kecemerlangan er... Sekolah-sekolah Agama Negeri yang er... mendapat tempat dan juga perhatian masyarakat pada ketika ini. Saya ingin mencadangkan supaya er... guru-guru ini dinaik taraf kepada taraf kontrak yang diberikan er... caruman KWSP dan juga PERKESO berbanding dengan jawatan sedia ada ataupun gaji yang sedia ada RM100.00 er...RM1,500.00 tanpa apa-apa caruman KWSP dan juga PERKESO.

Tuan Yang di-Pertua,

Dalam kesempatan yang ada ini juga suka untuk saya menyentuh berkenaan dengan er... kampung-kampung yang wujud di pinggir-pinggir bandar yang hari ini kampung-kampung ini tidak lagi sebagaimana kampung yang dahulu er... yang satu lot tanah hanya dibangunkan satu rumah tetapi hari ini di kampung-kampung ini telah terbina banyak rumah er... dan bilangannya adakalanya melebihi taman-taman yang ada. Kalau saya boleh ambik contoh dalam DUN saya ni, Kampung Permatang Badak, Lubuk Puyu, di belakang Taman Tas yang mana kerajaan juga perlu melihat sistem perparitan, sistem pembuangan sampah yang er... teratur disebabkan kampung-kampung ini tidak membayar cukai pintu sebagaimana taman-taman, so dia tidak ada sistem saliran yang baik yang mengalirkan air dengan er... sistem yang teratur dengan sistem kumpulan... er... pengumpulan sampah yang baik akhirnya menyebabkan sebahagian daripada aliran air ketika berlakunya hujan lebat dan sebagainya menyebabkan banjir yang tidak berlaku di taman tetapi berlaku di er... kampung-kampung yang berada di pinggir-pinggir bandar ini.

Mungkin kerajaan perlu juga melihat kewajaran untuk meletakkan kampung-kampung di pinggir bandar ini pada satu status yang mungkin sama dengan taman supaya mereka juga mendapat kelebihan-kelebihan yang juga dinikmati oleh penduduk-penduduk taman yang sebahagian besarnya taman yang dibina dalam kampung-kampung. Taman, mereka dapat servis kutip sampah, selenggara longkang dan sebagainya tapi orang kampung tak dapat apa-apa antaranya kerana mereka tidak membayar er... cukai pintu dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua,

Er... pada kesempatan ini juga er... saya er... dapat juga tadi mendengar ucapan daripada Pulau Manis berkenaan dengan er... kebajikan ataupun tumpuan kepada Orang-orang Asli, Orang-orang Asal. Saya pada baru-baru ini sempat bersembahyang di kawasan Dato' Sohaimi di Sungai Mas, sembahyang Jumaat dan saya rasa bangga kerana yang menjadi Imam, yang membaca khutbah tu daripada kalangan Orang Asal tu sendiri. Satu kejayaan bagi kita melahirkan er... tokoh-tokoh masyarakat daripada kalangan mereka.

Cumanya, saya kira perlu juga bukan semata-mata dilihat kepada pembinaan atau pembangunan er... fasiliti kerana bila saya pergi, saya lihat Imam ataupun Khatib ni, dia boleh membaca tetapi perlukan lagi pe... pemantauan dan juga bimbingan. Er... bila saya habis saja khutbah, saya panggil Tok Imam, tadi dah baca ke belum? Er... Tok Imam baca teks jawi ke rumi, Tok Imam *study* dulu ke tak?.

Jadi, perlu ada pemantauan terutama daripada Jabatan Agama, mungkin perlu juga menghantar pegawai mereka ini untuk melihat, mendengar er... dan juga melatih Imam-imam ni untuk menjadi Imam yang lebih baik er... dari segi intonasinya. Saya kira dari segi cara penyampaiannya dah bagus dah, menarik perhatian, cumanya mungkin kena dibaiki dari sudut bacaan ayat-ayat al-Quran er... dan juga ada setengah-setengah perkataan yang tidak berbaris contohnya yang tidak dapat dibaca dengan baik. Bila saya tanya er... ada tak sebelum ni ada tak ustaz-ustaz yang datang betulkan, tidak ada. Ini so perlukan juga seliaan daripada Jabatan Agama.

Tuan Yang di-Pertua,

Kita di daerah Kuantan, antara daerah yang memiliki kepadatan penduduk yang ramai dan di antara agensi yang atau jabatan yang banyak membantu masyarakat ialah Majlis Ugama Islam Pahang tetapi di Kuantan ni, saya lihat er... pegawai yang berada di lapangan yang meninjau, yang turun padang, melihat, menyaksikan kepayahan, kesusahan, mengambil data-data dan maklumat hanya 2 orang sahaja er... yang terpaksa melihat Parlimen Paya Besar, Parlimen Kuantan dan juga Parlimen Indera Mahkota.

Saya kira telah tiba er... telah, sepatutnya telah ada penambahan terutama dalam isu COVID baru-baru ini di mana rakyat memang memerlukan perhatian, memerlukan bantuan, sedangkan pegawai yang di lapangan ini hanya 2 orang sahaja yang mengawasi daerah yang begini... begini ramai.

Tuan Yang di-Pertua,

Er... sebagaimana juga er... disebut oleh YB. Beserah, saya di kawasan saya pun sama, masalah perparitan yang tidak di urus dengan baik, ada sebahagian parit utama yang telah 2 tahun yang tidak diurus, yang sepatutnya tidak berlaku er... masalah ini kerana dia merupakan er... perkara rutin er... bila mana tibanya er... penghujung tahun.

Tuan Yang di-Pertua,

Saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada pihak Majlis Perbandaran Kuantan yang telah memberikan er... tawaran kepada peniaga-peniaga yang ingin berniaga dengan lesen *online*, menawarkan er... kepada masyarakat yang berminat untuk perniagaan. Satu tindakan yang sangat-sangat baik.

Cuma saya kira perlu juga untuk dilihat er... diadakan er... pemantauan dan juga kursus, kursus untuk membina keyakinan, kemahiran mereka untuk terus berniaga er... pemantauan juga penting untuk melihat sejauh mana mereka menjaga, memelihara, terutama dalam bab-bab kesihatan. Baru-baru ini saya kira viral juga di Taman Tas, ada pelajar yang belajar di Muadzam er... belajar... pelajar ni belajar di Muadzam, meninggal semalam kerana keracunan... keracunan makanan er... yang dibeli daripada penjual-penjual *carboot sale* ni.

Jadi, saya kira tindakan ni bagus, memberi peluang kepada anak-anak muda kita, masyarakat kita untuk berniaga, pemantauan yang ketat juga perlu diadakan, kursus juga perlu diadakan untuk er... memberi jaminan keselamatan, kesihatan kepada er... pembeli-pembeli dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua,

Saya mengambil kesempatan ini untuk menyokong, Panching menyokong ucapan Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Terima kasih. [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Wakil daripada Panching. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, kita telah mendengar 6 Wakil yang telah mengambil bahagian dalam Perbahasan Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan 2021 dengan menggunakan masa selama 15 minit yang telah dihadkan dan berjaya menyampaikan hujah-hujah yang bernas.

Saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat dapat menggunakan masa yang telah diperuntukkan itu dengan menyampaikan idea dan hujah-hujah sehabis baik kerana kita perlu ingat, kita bersidang dalam suasana COVID-19, jadi saya percaya kita perlu juga menjaga kesihatan kerana itu adalah lebih penting daripada segala-galanya.

Baiklah, saya bercadang untuk menempohkan mesyuarat pada sesi pagi ini dan kita akan sambung semula pada jam 2.45 petang. Terima kasih. Mesyuarat ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan pada jam 1.25 petang]

[Persidangan disambung semula]

**SAMBUNGAN PERBAHASAN
RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2021) 2020 DAN
USUL ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR 2021.**

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga. Sambungan Perbahasan Rang Undang-undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air 2021.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT dan selamat petang. Persidangan kita disambung semula. Yang Berhormat Ahli-Ahli Majlis Kerajaan, Rakan-rakan Ahli Yang Berhormat sekalian. Kita masih lagi atas Perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan dan Usul yang telah dikemukakan kepada kita dan pada petang ini kita akan menyambung Perbahasan atas Rang Undang-undang Perbekalan dan Usul ini. Saya jemput Yang Berhormat daripada Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Terima kasih yang Berhormat Yang di-Pertua. Salam sejahtera, terima kasih kerana memberi peluang untuk saya berucap dan izinkan saya membentangkan ucapan pada kali ini.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Menara Kuantan 188 bakal menjadi ikon baharu dan menjadi daya tarikan pelancong di bandar Kuantan tetapi dari segi faktor keselesaan pengunjung juga diambil kira. Tempat letak kenderaan yang agak terhad bimbang akan mengakibatkan kesesakan ia boleh diatasi dengan cara meletakkan kenderaan di Serambi Teruntum.

Dengan itu, saya mencadangkan supaya membina satu jeti di Serambi Teruntum dan pengangkutan air iaitu bot persiaran berhias seperti Melaka *Cruise* contohnya yang akan membawa pengunjung menyusuri Sungai Kuantan dan ke *check point*, dengan izin. Perhentian seterusnya iaitu jeti di bandar Kuantan. Ia juga sebagai langkah untuk mengurangkan kepadatan dan kesesakan kenderaan yang tertumpu di kawasan Menara Kuantan 188.

Manakala bot persiaran berkenaan yang membawa pengunjung juga mestilah mengenakan kadar bayaran yang berpatutan supaya perkhidmatan tersebut dapat dinikmati oleh semua golongan masyarakat. Selain itu, ia dapat menjadikan salah satu daya tarikan baru yang terdapat di bandar Kuantan untuk menarik lebih ramai pengunjung ke Menara Kuantan 188 sekali gus menghidupkan Serambi Teruntum. Di samping itu juga, ia dapat memberi faedah kepada banyak pihak terutamanya dari sektor penjaan ekonomi sekali gus memberi peluang kerja kepada mereka yang memerlukan.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Kesesakan lalu lintas merupakan isu yang sering diperkatakan oleh masyarakat di setiap daerah bandar. Di Jalan Teluk Sisek, Kuantan kebanyakan kenderaan yang memasuki ruang bandar merupakan faktor yang menyebabkan kesesakan lalu lintas menjadi lebih teruk. Keadaan ini lebih serius apabila tiba waktunya kemuncak iaitu pagi apabila orang ramai ingin ke tempat bekerja dan pada waktu petang apabila pulang dari tempat kerja.

Saya mencadangkan supaya pihak kerajaan mengambil inisiatif dalam menghadapi masalah ini dengan mewujudkan jalan bertingkat dari Jalan Teluk Sisek menghala ke Tanjung Lumpur bagi mengatasi...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Yang Berhormat...

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

... masalah kesesakan yang...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

... Dato' Yang di-Pertua,

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

... berlaku...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Setakat ini yang dibangkitkan oleh Semambu, minta maaf saya mencelah ya... telah pun diangkat untuk Rancangan Malaysia Ke-11 sebelum ini tapi belum dapat peruntukan dan sekali lagi kita angkat untuk Rancangan Malaysia Ke-12 dan dalam pada itu Yang Berhormat, minta maaf ya... kita, jambatan kedua er... daripada Tanjung Lumpur ke Kuantan telah pun siap, dalam proses pewartaan. Saya percaya Yang Berhormat dengan apa kebenaran menggunakan jambatan itu boleh sedikit sebanyak mengurangkan kesesakan di kawasan persimpangan Jalan Teluk Sisek dan Jalan Beserah.

Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Terima kasih Wakil Kerajaan. Juga saya nak tanya di sini, jambatan kedua Tanjung Lumpur yang telah membagi...bagi jawapan kepada saya akan membuka pada Oktober 2020 tapi sampai hari ini tiada er... dapat dibuka. Sekejap, sekejap eh... di sini sekali saya nak mohon bertanya bilakah tarikh sebenarnya pembukaan jambatan tersebut dan apakah yang menyebabkan kelewatan pembukaannya? Minta nanti Kerajaan gulung, masa gulung... bagi saya masa sebab masa saya terhad... terlalu... nak cepat.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Yang Berhormat, Wakil-wakil Kerajaan pun terhad masa. Nanti Yang Berhormat *complaint* pula tak respons kepada Yang Berhormat. Minta maaf, kita ada 20 minit sahaja untuk menggulung hari esok Dato' Sri Yang di-Pertua. Jadi, saya jawab terus... masih dalam proses pewartaan. Apabilanya ia siap diwartakan dan insya-Allah saya kira awal tahun depan kita boleh buka. Boleh Yang Berhormat apa... belanja minumlah seberang sana nanti. Terima kasih.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Teluk Cempedak, Kuantan terkenal dengan pantai yang cantik. Kawasan pantai ini sentiasa menjadi tumpuan orang ramai siang dan malam. Baru-baru ini saya telah memantau keadaan di sekitar kawasan berkenaan di mana saya mendapati terdapat beberapa projek yang sedang dijalankan tetapi mengalami masalah kelewatan dan untuk disiapkan.

Projek menaikkan taraf gerai jualan makanan yang bermula pada September 2019 tetapi sehingga kini masih belum disiapkan dan tapak jaja pelbagai 10 unit yang bermula Januari 2020 yang masih belum disiapkan sehingga kini.

Selain itu, sumber info mengatakan pekerja hanya bekerja selama 2 hari dan cuti rehat 2 minggu. Kontraktor yang menjalankan projek tersebut juga adalah di luar kawasan Kuantan. Mengapa ini boleh berlaku? Apakah faktor menyebabkan kelewatan projek tersebut? Mohon pencerahan.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
COVID-19 adalah wabak global yang melanda hampir ke seluruh dunia, negara kita juga tidak ketinggalan terkesan dengan krisis ekonomi khususnya di negeri Pahang. Bagi pemegang lesen hiburan contohnya turut merasai kesan ini kerana mereka tidak dibenarkan menjalankan perniagaan sepanjang tempoh PKPP dan kita sendiri tidak tahu bila ia akan berakhir. Adakah pihak kerajaan mempunyai cadangan untuk membantu golongan ini?

Dalam memulihkan pendapatan mereka atau membuat pertimbangan semula dengan membeli *license* sementara dengan menukarkan *license* sementara hiburan kepada *license* perniagaan makanan dan kafe. Pemegang lesen juga perlu patuh dengan SOP yang ditetapkan dan memenuhi syarat ditetapkan oleh PBT. Ini kerana mereka yang terkesan ini juga mempunyai keluarga yang perlu ditanggung selain mempunyai komitmen dengan pihak bank dan lain-lain lagi.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Untuk makluman semua, kita sedia tahu terdapat aktiviti perniagaan bersebelahan bangunan Pasar Besar Kuantan. Aktiviti penjaja makanan yang bermula pada dari waktu tengah hari sehingga petang telah lama dijalankan. Walau bagaimanapun, bagi perkemaskan imej dalam bandar Kuantan, saya mencadangkan supaya penjaja-penjaja berkenaan dipindahkan ke dalam bangunan pasar tersebut di mana terletak beberapa barisan ruang kosong dalam bangunan tersebut berkenaan. Dengan cara itu, pengunjung akan mendapat manfaat yang sama iaitu keselesaan serta terlindung dari hujan dan panas sementara tapak perniagaan yang sedia ada boleh digunakan sebagai tempat letak kenderaan.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Sungai Galing Besar adalah sungai yang dipilih selaras dengan hasrat menjadikan sungai bersih. Hidup dan bersenang... semangat untuk Program Satu Negeri Satu Sungai bagi negara..bagi negeri Pahang. Program yang dilancarkan pada tahun 2005 bagi memulihkan sungai yang terpilih di setiap negeri. Selain itu, kawasan terse... berkenaan juga dijadikan sebagai tempat rekreasi untuk pengunjung.

Terdapat taman permainan kanak-kanak, trek jogging, pentas pondok tepi sungai dan pekarangan yang luas untuk melakukan aktiviti senaman tetapi pada masa ini, kawasan rekreasi berkenaan ibarat telah diabaikan seperti tiada penyelenggaraan berterusan dilakukan. Saya mohon bertanya berapakah bajet yang disalurkan untuk program ini menerusi peruntukan...yang telah disalurkan oleh pihak Kerajaan Negeri kepada Jabatan Pengairan dan Saliran Daerah Kuantan.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Saingan... saya ingin berterima kasih kepada Kerajaan Negeri Pahang atas keprihatin dan demi mengindahkan imej bandar Kuantan yang semakin berkembang maju. Kerajaan Negeri Pahang telah memberi peruntukan untuk menaikkan taraf bangunan Kompleks Teruntum. Saya ingat... saya ingin bertanya, apakah status pemilikan bangunan ini? Adakah dia telah distratakan pemiliknya dan bilakah status pemilikan strata akan diserahkan kepada lot-lot kedai yang terdapat di bangunan tersebut?

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Kegit... kegiatan rempit makin berleluasa pada masa ini. Tindakan mengubah suai motosikal dan tidak mengikut peraturan yang ditetapkan atau dengan sengaja membuat bunyi bising untuk menarik perhatian di kalangan pengguna motor boleh menyebabkan kacau gangguan kepada orang ramai.

Selain itu, dia tidak ada bila mana terdapat sekumpulan motor yang berbuat bising tetapi telah memberi kesan mengganggu waktu istirehat ribuan orang awam terutama pada waktu tengah malam. Di sini, saya ingin mencadangkan supaya pihak Kerajaan menetapkan ukuran bunyi bagi setiap kelas motosikal. Contohnya, ukuran bunyi maksimum 4 desibel untuk motosikal 100cc dan ke bawah. Ukuran bunyi maksimum 6 desibel bagi motosikal kelas 250cc dan ke bawah.

Saya juga ingin bertanya dalam undang-undang yang sedia ada, apakah tindakan yang akan diambil sekiranya terdapat kesalahan seperti yang di atas dan berapakah kadar saman yang dikenakan di atas kesalahan tersebut dan adakah dengan tindakan itu dapat menyedarkan mereka sekaligus menghentikan aktiviti merempit.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Dalam Dewan yang mulia ini, saya ingin merakamkan ucap setinggi penghargaan dan mengucapkan ribuan terima kasih kepada seorang Dato' bernama Dato' Sia Hock Kiang, selaku bekas Pengarah Sungai Lembing Tin Sdn. Bhd., kerana telah memberi kerjasama menyelesaikan isu tuntutan gaji Sungai Lembing Tin selepas 23 tahun.

Untuk maklumat semua, Sungai Lembing Tin adalah syarikat perlombongan yang telah gulung tikar setelah 23 tahun tetapi atas dasar kemanusiaan dan sifat bertimbang rasa akhirnya kes bayaran tuntutan gaji pekerja selesai dengan cara pembayaran 30% daripada tuntutan gaji. Sebagai tanda penghargaan kepada pekerja dan waris pekerja syarikat tersebut, Dato' Sia Hock Kiang telah menggunakan wang sendiri untuk menyelesaikan perkara tersebut.

Berbanding dengan syarikat Pahang Consolidated Company Limited (PCCL) juga mengalami nasib yang sama iaitu gulung tikar tetapi menyelesaikan isu tuntutan pampasan pekerja setelah 33 tahun. Satu tempoh yang lama berbanding dengan Sungai Lembing Tin Sdn. Bhd. Adakah pihak Kerajaan akan mengikut langkah Dato' Sia Hok Kien iaitu menyelesaikan isu dengan mas... masa yang singkat dan memberi pampasan yang sepatutnya?

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,

Perumahan Pak Mahat adalah perumahan yang menempatkan golongan berpendapatan rendah seperti B40 dan asnaf. Saya memohon bertanya, berapa baki rumah yang masih belum diduduki termasuk rumah rosak dan bilakah ia akan disiap dibaiki serta berapakah bajet yang telah diperuntukkan untuk membaik pulih rumah-rumah berkenaan? Ini kerana terdapat beberapa permohonan telah datang ke Pusat Khidmat saya memaklumkan mereka telah menunggu masa yang agak lama dan saya difahamkan permohonan juga telah melebihi kuota rumah yang sedia ada.

Saya juga ingin mencadangkan supaya Kerajaan Pahang membina lebih banyak lagi penempatan seperti ini kerana kita semua telah maklum masih terdapat ramai lagi golongan yang berpendapatan rendah atau B40 yang tidak mampu memiliki rumah kos rendah seperti Projek Perumahan PR1MA atau Projek Rumah Makmur yang disediakan oleh Pihak Kerajaan dan golongan tersebut sangat memerlukan projek perumahan rakyat yang ada seperti sekarang.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Internet adalah satu keperluan pada masa ini. Ia di sini saya ingin mengusulkan supaya mengwujudkan internet percuma di kawasan penduduk yang berpendapatan rendah atau golongan B40 untuk memberi kemudahan capaian internet kepada komuniti tempatan. Selain itu, dia juga dapat meningkatkan taraf ekonomi dan sosial masyarakat melalui kemudahan yang disega...disediakan. Harap Kerajaan dapat mempertimbangkan. Dengan ini, saya mohon menyokong, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Sabai.

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Salam sejahtera dan terima kasih diucapkan kepada Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang berbahas Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020.

Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mengambil peluang ini untuk membawa beberapa isu DUN Sabai di Dewan yang mulia ini dengan harapan ianya dapat diselesaikan di masa akan datang. Permohonan geran tanah.

Tuan Yang di-Pertua,
Kawasan perumahan yang digelar Rumah Papan di tepi Taman Hijau mempunyai 26 buah rumah sejak pertengahan tahun 60-an lagi. Penghuni rumah-rumah tersebut memohon geran tanah sejak beberapa tahun lalu namun permohonan mereka masih belum diberi perhatian. Setiap kali hujan lebat, rumah-rumah ini dibanjiri lumpur dan penghuni rumah sentiasa mengalami kerugian besar. Saya sangat berharap penantian warga Taman Rumah Papan tepi Taman Hijau akan dimakmul... dimakbulkan dengan pemberian hak milik supaya mereka boleh membina rumah yang lebih selesa dan selamat.

Tuan Yang di-Pertua,
Aduan tentang lubang di permukaan jalan raya bukanlah satu perkara yang baru. Pejabat ADUN Sabai sering menerima aduan ini terutamanya di sekitar kawasan perumahan. Setiap ad... aduan dilaporkan kepada Pihak Berkuasa menerusi talian SisPAA. Ada yang diturap atau ditampal dalam beberapa hari aduan dibuat. Ada juga yang mengambil masa yang lama.

Masalah yang lebih serius adalah jalan yang diturap atau ditampal selalunya berlubang dalam beberapa minggu sahaja. Kita semua tahu dana yang digunakan untuk kerja-kerja penurapa... penurapan adalah hasil dari cukai yang dibayar oleh rakyat. Maka saya mencadangkan supaya kita jangan bazir wang rakyat dengan memberi kontrak kerja-kerja penurapan jalan kepada pihak...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Mohon mencelah...

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

... yang tidak bertanggungjawab...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Tuan Yang di-Pertua... Dato' Sri Yang di-Pertua,
Boleh tak Yang Berhormat jelaskan secara spesifik jalan yang manakah yang hanya boleh bertahan beberapa hari atau beberapa minggu itu?

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Terima kasih, er... saya sudah kata tadi kawasan perumahan maknanya ia bukan JKR punya.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

[YB. ketawa] Dato' Sri Yang di-Pertua,
Er... walaupun ianya jalan di dalam jawatan, di dalam kawasan apa perumahan tetapi secara keseluruhannya mengikut akta jalan semuanya masih lagi di bawah kawal selia JKR ya. Jadi, kalau boleh apa sahaja yang Yang Berhormat adukan di Dewan ini kita bawak dengan fakta-fakta jelas supaya pihak Kerajaan Negeri boleh mengambil tindakan yang sewajarnya.

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Kerja-kerja ini dilakukan oleh Majlis Perbandaran Bentong.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Maksud saya di... di taman yang mana? Di jalan yang mana? Ni satu tuduhan yang berat saya rasa...

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Okey er...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

... sekiranya jalan yang sepatutnya bertahan untuk tempoh bertahun-tahun tetapi kalaulah 2, 3 minggu dia rosak tu mesti ada sebab ya, selain daripada kecuai mungkin juga disebabkan oleh lalu lintas yang melebihi apa berat muatan dan sebagainya tetapi yang pasti Kerajaan bertanggungjawab...

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Er...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

...untuk menyelesaikan masalah yang dibangkitkan ini. Jadi, Yang Berhormat kena bertanggungjawab atas apa yang dibawa ke dalam Dewan ini...

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Minta maaf er... YB, saya tak dengar sebab pakai *mask*. Terima kasih.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Jadi er... Dato' Sri Yang di-Pertua,
Apa saja masalah yang nak dibawa ke Dewan ini kita tidak buat secara rambang. Jadi, apabila Yang Berhormat menyebut ada jalan yang dah di apa... di... diselenggarakan, *direpair*, dalam masa beberapa minggu atau beberapa hari telah rosak itu satu. Saya rasa satu perkara yang serius dari segi kualiti jalan kita, dan kita kalau ianya berlaku, kerajaan akan ambil tindakan. Jadi, boleh YB. namakan, jalan yang mana itu?

YB. PUAN KAMACHE A/P A. DORAY RAJOO

Terima kasih. Sebenarnya, saya bawa semua ni nak beritahulah nanti er... *okay I have* er...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Bukan nak bagitahu sekarang YB. sebutkan jalan di mana...

YB. PUAN KAMACHE A/P A. DORAY RAJOO

Oo...jalan...

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Kita ada semua pengarah jabatan...

YB. PUAN KAMACHE A/P A. DORAY RAJOO

Jalan Lorong Indah 7, Taman Indah, Karak.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Baik. Terima kasih YB.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Mohon mencelah sikit. Memang budaya di Malaysia ni, kalau kerja-kerja yang diberi secara kontrak projek apa pun dia mesti ada dia punya kekurangan *the shortcoming* dia. Kalau rumah bocor, kalau jalan retak, begitulah seterusnya. Tapi ni ada juga baiknya untuk menjana ekonomi kegiatan ekonomi. Makna kalau kita buat rumah sampai kiamat tak perlu berganti, durian... durian pula apa ni, jalan raya pun sampai kiamat tak perlu diturap, tak dapat kontraktor cari makan. Dia kalau boleh jalan ni 3 bulan, pecah. Rumah 3 bulan, runtuh. Pejabat 3 bulan, bocor. Baru ada penajaan ekonomi itu tadi. Dak saya bercakap bunyi... bunyi berseloroh, tetapi kalau kita sesuaikan mungkin dalam masa yang agak lama sikit, kalau biasanya diturap bocor 3 bulan, mungkin 3 tahun kita *repair*.

Itu sebab sekarang kalau kita tengok jalan di Malaysia, saya ingat lagi, minta maaf Yang di-Pertua, daripada saya kecil sampai saya tua, tak pernah takde *stretch* yang tak ber*repair*. Mesti ada, *Roadwork ahead, slow down*...gi mana-mana daripada saya kecil, sebab apa? Sebab ada saja, lepas LLM gali, JKR pula gali, lepas JKR gali, PAIP pula gali. Begitu seterusnya. Kalau tak de ni semua, mana kontraktor nak cari makan? Jadi, saya minta Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Ahli Dewan pun memahami perkara ini dan kita sama-sama bersabar, tanggung ajelah. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila. Yang Berhormat Sabai teruskan.

YB. PUAN KAMACHE A/P A. DORAY RAJOO

Terima kasih Pelangai. Saya er... walaupun saya sudah dengar, *explanation* daripada Pelangai, tapi saya nak baca jugalah apa yang saya tulis [ketawa]. Hasil cukai yang dibayar oleh rakyat maka saya mencadangkan supaya kita jangan bazir wang rakyat dengan memberi kontrak kerja-kerja penurapan jalan kepada pihak yang tidak bertanggungjawab. Saya juga ingin tau adakah kerja-kerja penurapan ini dibuat mengikut SOP jika ya, mengapakah jalan berlubang dalam masa beberapa minggu sahaja seperti yang dikatakan oleh Pelangai, kalau 3 bulan ok lagi, tapi ni pula 3 minggu.

Tak baik, kena buat sesuatu ya. Dato' Sri Menteri Besar, kita berulang kali menegaskan supaya kita jangan boros. Bagi saya pembaziran sebegini juga harus berhenti dan pihak berkenaan harus memastikan supaya SOP yang ketat dilaksanakan supaya wang tidak dibazirkan untuk kerja-kerja yang sama dan berulang.

Tuan Yang di-Pertua,
Sejak PKP dilaksanakan, pada bulan Mac lalu, ramai yang telah kehilangan kerja dan punca pendapatan. Saya percaya bahawa, inilah masa yang terbaik untuk menggalakkan belia menceburi diri dalam bidang pertanian. Saya mengalu-alukan inisiatif kerajaan negeri memperuntukkan sebanyak RM 5.5 juta bagi tahun 2021 untuk meman... memantapkan lagi sektor pertanian, namun saya sangat berharap peruntukan ini akan dapat meningkatkan dengan izin, kualiti dan kuantiti para petani di negeri Pahang.

Ramai di kalangan belia India, mempunyai kegemaran dalam bidang pertanian namun pelbagai faktor menghalang mereka dari mencapai kejayaan. Belia India sering dipanggil untuk mendapat latihan pertanian. Pelbagai latihan diberi seperti penanaman cili, bunga jasmin, *bamboo*, pokok pisang dan macam-macam lagi. Tetapi semua ini hanyalah sekadar latihan sahaja. Tidak ramai yang benar-benar berjaya selepas menghadiri latihan-latihan tersebut.

Ini menunjukkan bahawa keperluan mereka bukan sahaja latihan malah mereka perlukan bantuan dari segi kewangan untuk *sustain* dalam bidang ini, yang paling penting mereka memerlukan tanah untuk pertanian. Ramai yang mengadu bahawa, permohonan tanah TOL, tidak berjaya. Seorang juruterbang daripada er...DUN Sabai, seorang juruterbang muda daripada DUN Sabai yang kehilangan kerja semasa PKP, masih cuba untuk mendapatkan sebidang tanah untuk menceburi dalam bidang pertanian. Oleh yang demikian, saya berharap tahun 2021 akan memberi peluang untuk ramai belia, yang masih menunggu tanpa sebarang peluang. Saya pasti dengan rancangan-rancangan yang efektif kita oleh meraikan kejayaan dan kecemerlangan dalam bidang pertanian.

Tuan Yang di-Pertua,
Yang akhirnya saya ingin mengucapkan syabas dan terima kasih kepada para *frontliners* yang bertungkus lumus berkhidmat demi keselamatan rakyat dan negara. Saya amat bersyukur kerana Pahang merupakan salah satu negeri yang merekodkan kadar 0 selama 2 minggu berturut-turut tanpa Pandemik COVIC-19. Sebelum akhir, tahniah diucapkan kepada Menteri Besar Pahang, yang telah membentangkan Belanjawan 2021 yang bertemakan "Kemakmuran Negeri Manfaat Bersama". Harapan dan doa saya, adalah supaya negeri Pahang akan semakin Makmur supaya rakyat mendapat manfaat Bersama. Dengan itu, Sabai mohon menyokong. Terima kasih Tuan Yang di- Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Dong.

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Tuan Yang di-Pertua,

Pertamanya, saya mengucapkan terima kasih kerana diberi ruang, membahaskan Belanjawan Pahang Darul Makmur 2021 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada 16/11/2020. Saya nak mengucapkan syabas serta tahniah di atas pembentangan bajet yang telah pun dibentangkan pada 16/11/2020 belanjawan yang bagi pandangan saya nampak jelas kerajaan benar-benar membela rakyat keseluruhannya, dan mungkin kita tak Nampak, sebab tidak ada sorang pun dalam perbahasan tadi menyebut kita tak Nampak, dan inilah kali pertama saya lihat Yang Amat Berhormat Menteri Besar, dalam membentangkan bajet begitu serius sekali.

Serius maksud saya, ada *rehearsal* yang dihadiri oleh Pegawai Kewangan Negeri, dan rakan-rakan pimpinan jentera kerajaan dan pegawai-pegawai Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang. *Rehearsal* ada, maknanya menandakan serius. Pembentangan bajet ini, serius demi untuk memastikan strategi yang disusun oleh kerajaan itu mahu melihat satu hari kerajaan kita mampu berdikari.

Kemudian, mahu memperkasakan perkhidmatan dan modal insan serta nak melihat rakyat Pahang ini sejahtera. Dan saya yakin, keseriusan Yang Amat Berhormat Menteri Besar ini, akan dapat menghasilkan anggaran pendapatan RM800 juta bahkan mungkin lebih, kerana banyak dasar-dasar baru telah pun disusun diantaranya ialah penubuhan daerah-daerah kecil Genting, Muadzam, Jelai, Gebeng.

Kemudian penyeragaman syarat-syarat tanah, syarat-syarat nyata tanah, pemakluman keputusan permohonan yang cepat, penubuhan perbadanan di bawah kerajaan-kerajaan negeri dan juga penubuhan jawatankuasa ataupun badan penguatkuasaan dengan adanya, dasar-dasar baru ini, sudah semestinya akan dapat meningkatkan usaha, mendapatkan pendapatan ini, cukup cerah dan akan lebih berkesan dan tentunya akan dapat mengesan mengurangkan ketirisan, yang berlaku selama ini.

Tambahan pula saya lihat, dengan adanya penguatkuasa yang kuat, sokongan barisan pimpinan ahli-ahli Majlis Kerajaan, ketegasan Dato' SS dengan jenteranya tentu sekali disiplin yang ada ini akan anggaran hasil ini, dikutip dengan jayanya, Insya-Allah satu ha... sebelum tahun depanlah. Saya ingat boleh bagi satu tepukan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kita [Ahli Dewan menepuk meja] dan saya lebih yakin dengan cara kerja yang kemas pasukan yang mantap, dasar-dasar yang jelas insya-Allah mungkin tahun depan ataupun dua tahun daripada sekarang mungkin bajet kita akan mencapai RM1 bilion, insya-Allah.

Yang...Tuan Yang di-Pertua,

Dalam suasana COVID, dalam suasana ekonomi yang tidak menentu baik di Malaysia dan seluruh dunia, tetapi di atas gaya kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar, *very humble*, tenang. Kemudian dibantu oleh pimpinan jentera kerajaan yang mantap, indah dan er...pentadbiran yang agak telus walaupun ekonomi parah tapi masih lagi Pahang mendapat pelaburan yang tinggi. Sama ada domestik ataupun pelaburan asing yang saya lihat dalam kertas ini hampir RM10 bilion. Pelaburan domestiknya RM5 bilion dan juga pelaburan asing RM4.25 bilion. Ini menandakan bahawa pelabur-pelabur domestik, khususnya masih yakin walaupun politik masih tidak stabil di dalam Malaysia ini.

Yang keduanya, Tuan di-Pertua,

Saya ingin menyentuh beberapa perkara yang lain iaitu berkaitan dengan dana anak muda RM10 juta. Ini satu dana yang cukup memberi erti dalam suasana kepayahan pada hari ini. Saya ingin mencadangkan dana anak muda yang RM10 juta ini iaitu bantuan awal ataupun pengembangan perniagaan, agar dapat diagihkan seluruh daerah ini agak sama rata. Kalau RM10 juta kalau diberi RM2000.00 bantuan pada seorang, kita akan dapat hampir 3300 orang seluruh negeri Pahang makna lebih kurang 300 orang satu daerah.

Kalau RM2000.00 bantuan awal diberi kepada anak-anak muda sama ada nak mula perniagaan atau pun mengembangkan perniagaannya boleh dibantu dengan RM10 juta ini 2000 orang. Bermakna boleh kita bantu diantara lebih kurang 200 orang satu daerah. Kalau boleh agihan ini biarlah dapat diselaraskan sebaik mungkin oleh jentera-jentera jabatan yang berkaitan.

Begitu juga, saya cadangkan agar juga pihak agensi kerajaan seperti PKNP juga harus menyusun programnya tersendiri untuk membina, menyuburkan budaya keusahawanan dan membina usahawan-usahawan di seluruh negeri Pahang ini. Saya kira PKNP khususnya memang ada objektif dia di antara membina keusahawanan maka ini boleh di apa menyalurkan sumber-sumber tertentu bukan sahaja membantu institusi kewangan tetapi menyuburkan kegiatan-kegiatan perniagaan di kalangan anak-anak muda.

Begitu juga saya meminta kepada pihak kerajaan kita, agensi keusahawanan di Pahang ini banyak iaitu banyaknya daripada Federal Government SIRIM, MARA, TEKUN, AIM, SME Corp kita minta, saya minta daripada kerajaan agar dapat selaraskan semua jentera ini turun ke bawah melihat keadaan sebenar supaya dapat kita kenal pasti siapa yang layak dibantu siapa tidak layak dibantu.

Insyallah, dengan adanya muafakat yang mantap di antara Kerajaan Negeri dan juga agensi-agensi serta agensi pada pusat saya percaya dan saya yakin segala sumber yang ada dapat dimanfaatkan dengan sebaik mungkin. Mungkin saya juga ingin mencadangkan supaya dana ini harus jangan kita susahkan keadaan kerana sekarang ramai yang tak bekerja maka kalau dia ada minat perniagaan kita harus bantu sama ada sektor makanannya, servisnya, gerai-gerainya, fertigasinya dan lain-lain yang bersesuaian dengan er... dengan hasrat tabung ini.

Tuan Yang di-Pertua,

Yang ketiganya ialah saya amat menghargai cadangan meningkatkan peningkatan ekonomi Pahang iaitu apa yang dicadangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang iaitu Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat **Plus**. Ini satu cadangan yang cukup baik. Inilah wangnya melalui majlis ini untuk mengimbangkan pembangunan ekonomi, kemudahan asas kegiatan-kegiatan ekonomi di antara barat, timur dan tengah Pahang ini. Memang tak dapat diakui kalau nak bandingkan Pahang Barat dengan Pahang Timur, Kuantan amat jauh bezanya. Sekarang ini sebagai contoh di Raub sahaja saya kira hampir 3000 anak muda sedang bekerja di Genting Highland dan juga di kawasan *our national growth centre* di Klang dan di KL.

Dengan adanya perancangan melalui Majlis Pembangunan Wilayah Barat ini kita akan dapat sekat penghijrahan anak-anak muda ini keluar daripada Pahang ini. Tak semestinya mereka pergi ke Kuala Lumpur, mereka pergi ke Genting, Klang kehidupan mereka lebih baik. Tidak, sebab itu ini satu pandang satu idea yang baik dan saya mencadangkan supaya Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat ini boleh kita wujudkan dan minta bantuan-bantuan daripada Kerajaan Negeri seperti dulu kita ada Lembaga Kemajuan Wilayah Jengka, DARA, IADP yang ada peruntukan-peruntukan tertentu.

Sedihnya baru-baru ini saya baca peruntukan daripada Kementerian Luar Bandar yang disedang dibahaskan ya kita dah tak ada Lembaga Jengka tak ada, DARA tak ada tetapi negeri lain KEDA dapat RM47 juta, KEJORA RM35 juta, KESEDAR RM24 juta, kita tak ada dan saya difahamkan sepatutnya dulu tahun lepas PKPP dapat RM5 juta RM10 juta tahun ini RM0 juta. Er... maknanya saya mencadangkan agar majlis ini dapat diperkemaskan dan kita boleh mengangkat untuk mendapatkan bantuan-bantuan tertentu dengan Kerajaan Persekutuan melalui Kementerian Luar Bandar.

Yang ketiganya, berkaitan dengan daerah Raub nak kata sedih tak sedih tapi saya nak sebut sekali lalu je. Ini pasal bekalan air gangguan, terlalu kerap alasannya paip pecah, air keruh itulah alasan dia diberi. Jadi, saya merayu kepada pihak kerajaan paip pecah ini cepatlah bantu supaya rungutan ini dapat diminimakan dan saya kira ialah paip pun sampailah masanya pihak kerajaan juga harus memikirkan tarif ni harus kita *review*lah er... tetapi dalam proses kita nak *review* ini, kita harus pastikan nak menaikkan tarif kita harus pastikan servisnya baik pulas ada air, pulas ada air tetapi ialah kalau tak naik tarif kita kekurangan kewangan.

Kalau di Raub ini hari-hari pecah paip, 3 hari duduk dewan ini, 3 harilah mesej sampai. Hari ini pun pecah lagi. Memancut airnya. *Non-Revenue Water* (NWR) hampir 50%. Jadi, saya berharap pihak kerajaan agar dapat melihat perkara ini serius dan rungutannya terlalu tinggi sekarang ini. Saya yakin PAIP sekarang ini dah semakin *improve* ya. Pentadbirannya baik, duit pun ada sedikit sebanyak kalau boleh kalau pecah bantulah cepat supaya dapat kita menenangkan keresahan hati rakyat kita ini.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Minta laluan. Ya Tuan Speaker, saya pun setuju apa yang YB. Dong cadangkanlah. Tarif air mungkin boleh dinaikkan tapi sekiranya, itu servis semua air dapat terutamanya di Raub. Jika kami buka memang ada air, tarif naik tak ada orang komplek. Terima kasih. [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Er... Tuan di-Pertua, Yang Berhormat DUN Tras. Dia isu besar sana antara selain paip pecah, ialah air keruh. Air keruh ni, penerokaan tanah haram salah satu punca.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Minta laluan.

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Tak boleh, tunggu saya tak habis lagi ya. Penerokaan tanah haram kerana bukaan tanah-tanah tepi sungai ya. Walaupun pihak kerajaan ada membuat penguatkuasaan tapi jentera kita agak kurang walaupun sekarang dah semakin mantap. Jadi, patutnya peranan kitalah janganlah kita nak marah pada kerajaan, kita harus nasihatkan peneroka-peneroka tanah haram ya di antara punca air di Raub ini keruh ialah kerana kita ya.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Okey. Saya ulas sikit. Bolehlah. [Ketawa]. [Ahli Dewan ketawa]. Tuan Speaker, saya memang setuju kawasan tadahan air jika diancam memang nak ambil tindakan tapi apa yang saya bangkitkan isu Royal Pahang durian itu, adalah persoalannya adalah dalam skim yang tidak adil kepada pekebun dan di Raub terutamanya di Loji Sungai Bilut di sepanjang Sungai Bilut

yang tanah yang jadikan sungai itu keruh ia saya memang tidak dapat dinafikan ada sedikit tanah yang tidak dapati permit ataupun tanah ada geran pun ada. Oleh itu, masalahnya...bukanlah mereka adalah tanah haram tetapi adalah mereka tidak mengikut SOP. Oleh itu, saya setuju ambil tindakan terhadap tanah yang mengancamkan kawasan tadahan air ataupun mencemarkan air sungai. Sekian terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Tuan Yang di-Pertua,
Tadi tertinggal sedikit berkaitan dengan Majlis Pembangunan Wilayah Pahang tadi. Sebagai contoh, kita ada *Centre Park*, *Central Spine Road* nak siap dah. Daripada Bentong, Raub terus ke Gua Musang. Jadi, saya berharap melalui Majlis ini dapat kita merancang daripada sekarang lokasi-lokasi yang sesuai untuk pembangunan-pembangunan tertentu. Juga saya mencadangkan melalui cadangan penubuhan Majlis Pembangunan Wilayah Pahang ini er... saya mohon pihak kerajaan mempertimbangkan jalan Batu Malim ke Slim River.

Sebenarnya dah dua kali, tiga kali er... perjanjian MOU telah pun dibuat di antara Pahang dengan Perak, tetapi sampai sekarang belum dapat dilaksanakan. Dengan pembukaan jalan Batu Malim ke Slim River ini akan dapat membuka satu kawasan pertumbuhan ekonomi untuk kepentingan masyarakat di sana.

Yang kedua, kita ada *Technology Park Malaysia* yang telah dibelanjakan hampir RM60 juta tetapi sehingga hari ini macam gajah putih di bawah Kementerian Sains dan Teknologi. Ini juga saya merayu kepada pihak kerajaan supaya melihat pantas agar dapat *Technology Park* ni asasnya ialah memproses herba dapat memberi ruang pekerjaan dan ekonomi di kawasan persekitaran.

Juga harus dibangunkan jalan yang baik di antara Raub ke Koyan yang menjadi laluan utama pengunjung-pengunjung ke Cameron Highlands dan harus dibina IKS-IKS yang berdasar kepada pertanian. Semuanya ini adalah untuk membuka ruang pekerjaan dan meningkatkan sumber pendapatan di dalam Wilayah Barat ini.

Dan yang akhirnya Tuan Yang Dipertua,
Setelah Bajet dibentangkan secara *live telecast* oleh Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar. *Feedback* yang kita dapat rakyat amat gembira. Semua katogeri rakyat diberikan bantuan khas oleh Kerajaan Negeri. Ada 13 kategori. Saya tidak nak ulang sebab ramai ADUN dah menyatakan apa dia bantuan prihatin tetapi ada juga dua, tiga kampung telefon saya, Dato' tak kan 80 tahun ke atas je dapat peluang. Di kampung saya umur 80 tak ada dia kata. Yang ada paling tua 77 tahun.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Minta laluan Dong.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sepertimana yang Kerajaan Negeri atau pun saya selalu katakan, selalu katakan "Berbelanja jangan boros, berjimat jangan sampai kedekut". Sebenarnya kami semua rakan-rakan Exco bermula kita nak bagi umur 65 tahun. Bukannya setakad 70. 65 tahun nak bagi Dong. Tetapi kita melihat pula kedudukan kewangan negeri. Lepas tu 70 pun tak lepas juga sebab kita nak

bagi benda lain lagi. Belia pun nak RM10 juta. Imam, Penghulu, JKKK, Mahad Tahfiz dan sebagainya.

Tetapi kalau setakat nak bagi 60 tahun ke atas, kalau setakat dia je, RM100 juta boleh bagi tetapi yang lain tak dapatlah. Ha jadi, insya-Allah tahun depan kalau keadaan mengizinkan kedudukan kewangan bertambah baik. Bukan setakad umur 85, 55 pun kita boleh bagi. Tetapi bergantung kepada kedudukan kewangan Yang Berhormat Yang di-Pertua.

Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Ya.

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Terima kasih Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Yang Amat Berhormat Menteri Besar ni orang baik ya. Kalau minta tolong bawalah surat lulus, ya. Insya-Allah tetapi itulah rungutannya. Satu kampung 80 tahun tak ada seorang pun Tok ya. Jadi. itulah menyampaikan rintihan rakyat.

Yang keduanya, berkaitan dengan bantuan e-kasih. Kalau boleh saya mencadang kepada kerajaan agar kita *review* balik e-Kasih ini sebab sekarang ramai yang berhenti kerja. Ramai yang balik kampung. Kalau di kawasan saya terdapat 10 anak muda yang kahwin anak dua, tiga orang, kerja tak ada di Kuala Lumpur dah balik kampung tidak ada kerja. Apakah mereka tidak layak duduk dalam e-Kasih? Di mana harus kita bela kumpulan-kumpulan seperti ini?

Dan pada keseluruhannya *feedback* yang kita dapat rakyat cukup gembira melalui bantuan prihatin ini hampir RM28 juta. Banyak ni. Itu tak masuk COVID lagi. Maknanya yang inilah menunjukkan bahawa pemimpin kita kasih sayang kepada rakyat di seluruh negeri Pahang ini. Ini saya ucapkan syabas dan tahniah.

Dan akhirnya saya cukup yakin di atas keseriusan Yang Amat Berhormat Menteri Besar, kepimpinan yang sederhana mendapat sokongan padu daripada Ahli Majlis Kerja Kerajaan dan juga kerjasama yang mantap daripada Dato' Sri Setiausaha Kerajaan Negeri dan barisan pimpinannya. Saya percaya Pahang akan lebih hebat, Pahang akan lebih maju.

Tambahan pula Yang Amat Berhormat Menteri Besar ada kekuatan yang lain, iaitu *very close* dengan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang dan juga Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Yang di-Pertuan Agong dan juga mempunyai hubungan yang rapat mesra dengan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Pemangku Raja Pahang Tengku Mahkota Pahang. Tentunya hubungan yang baik ini dapat meningkatkan lagi kehebatan negeri Pahang pada masa-masa hadapan. Dengan ini saya menyokong Belanjawan Pahang 2021. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya jemput Yang Berhormat daripada Damak.

YB. TUAN HAJI ZURIDAN BIN MOHD DAUD

[Bacaan ayat- al Quran] Assalamualaikum WBT. [Bacaan dalam Bahasa arab]. Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua kerana memberikan laluan kepada saya untuk sama-sama berbahas pada petang yang berbahagia ini. Saya ingin menyampaikan

ucapan sekalung tahniah kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar Pahang di atas kejayaan membentangkan Belanjawan Pahang 2021 dengan jayanya. Tahniah dan syabas diucapkan.

Belanjawan kali ini telah memperlihatkan kepada kita tiga perkara yang sangat penting dalam mempengaruhi Belanjawan ini iaitu yang pertama, peruntukan Kerajaan Pusat dan peruntukan beberapa projek berimpak tinggi yang memberikan gambaran betapa pentingnya keselarian dan kerjasama antara Kerajaan Negeri dan Kerajaan Pusat.

Yang kedua, kesungguhan dan kebijaksanaan dalam mencari dan meneroka hasil yang telah dilaksanakan telah menjana peningkatan dan kepelbagaian sumber kewangan Kerajaan Negeri Pahang dan yang ketiga, pembangunan yang seimbang dan membawa manfaat kepada seluruh rakyat tanpa mengira kaum dan fahaman politik akan meningkatkan lagi keyakinan kepada Kerajaan Negeri Pahang

Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua,
Izinkan saya pada petang ini dalam masa yang singkat untuk menyuarakan beberapa pandangan dan cadangan.

Yang pertama berkaitan dengan meningkatkan syiar Islam yang mana telah diperuntukkan lebih kurang RM129.26 juta untuk Jabatan Agama Islam Pahang. Saya ingin menyokong cadangan dan saranan yang telah dibuat oleh Panching yang berkaitan dengan pembangunan Sekolah Menengah Agama Negeri Pahang. Yang mana beliau telah mencadangkan dan perkara ini saya rasa berulang kali kita cadangkan. Supaya sebuah lagi Sekolah Agama Kerajaan Negeri Pahang khususnya di daerah Kuantan ini ditubuhkan. Ini adalah kerana permohonan yang semakin meningkat namun demikian disebabkan ruang yang terhad ya maka ramai di kalangan anak-anak kita yang tidak dapat menyambung pelajaran di Sekolah-sekolah Menengah Agama Negeri Pahang.

Pada pandangan saya Sekolah Menengah Agama Negeri Pahang yang mana terdapat lebih kurang 18 buah telah memberikan satu... impak dan juga memberikan kesan yang sangat positif kepada Kerajaan Negeri Pahang. Ya, kalau kita lihat di dewan ini sahaja, berapa orang agaknya lepasan daripada Sekolah Menengah Agama Negeri Pahang. Bahkan saya, barisan Exco pun tak kurang tiga orang lepasan daripada Sekolah Agama Negeri Pahang.

Ini menunjukkan bahawa SMA ini telah memberikan kesan yang sangat positif dan wajar. Kita pertingkatkan lagi dari sudut prasarana dan juga kursus-kursus yang boleh meningkatkan lagi kualiti guru-guru yang bahkan melahirkan generasi pelajar yang akan mencorakkan negeri Pahang ini. Bukan sahaja di sebelah sana, di sebelah sini pun saya rasa ramai lulu... lulusan daripada Sekolah Menengah Agama Negeri Pahang, itu yang pertama.

Dan yang kedua, saya begitu tertarik dengan Bantuan Prihatin Pahang (BPP) yang mana Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang telah mengkhususkan RM1 juta untuk membantu madrasah. Bukan sekolah ya bukan sekolah agama ya. Madrasah dan mahfiz di seluruh negeri Pahang ini, iaitu yang berdaftar. Jadi, berdasarkan kepada rekod yang saya dapat lebih kurang terdapat 164 buah sekolah tahfiz dan madrasah seluruh negeri Pahang. Manakala yang berdaftar adalah 89 dan yang tidak berdaftar ialah 75. Ini memberikan gambaran bahawa negeri Pahang ini bukan sahaja subur dari sudut sumber alamnya, subur dari sudut ekonominya tetapi juga subur dari sudut modal insannya.

Jika dibandingkan negeri-negeri lain, saya yakin Pahang antara... antara negeri yang terkehadapan dari sudut wujudnya madrasah dan sekolah tahfiz ini. Bahkan berdasarkan kepada maklumat yang saya perolehi daerah Kuantan adalah daerah yang terbanyak sekolah tahfiznya manakala yang keduanya ialah daerah Jerantut lebih kurang 13 buah. Justeru itu

saya ingin mencadangkan di samping dibantu sekolah-sekolah berdaftar ini. Saya juga mengharapkan sekolah yang masih belum berdaftar kerana sekolah-sekolah tahfiz yang masih belum berdaftar ini sedang berusaha untuk memenuhi spesifikasi yang telah ditetapkan oleh pihak bomba, pihak keselamatan untuk didaftarkan.

Justeru itu, adalah amat wajar kita turut memberi bantuan kepada mereka kerana disinilah terletaklah, adanya para ulama, guru-guru, pelajar-pelajar hafiz yang mana insya-Allah dengan doa daripada mereka negeri Pahang ini akan menjadi negeri yang terus makmur dan diberkati oleh Allah SWT.

Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua,
Berkaitan dengan DUN Damak, saya ingin menyuarakan beberapa cadangan dan pandangan yang pertamanya ialah sebagaimana yang diminta oleh saya, oleh pihak Penghulu, pihak JKKK.

Antaranya ialah pertama menjadikan Lembah Benoh, Mukim Ulu Cheka sebagai Kluster Ekopelancongan Negeri Pahang kerana di kawasan ini dan YB. Lanchang pun telah menjelajah kawasan ini terdapat pelbagai produk ekopelancongan yang cukup unik dan tidak perlu saya senaraikan di sini kerana ingin menjimatkan masa.

Yang kedua, saya mohon Kerajaan Negeri melalui Jabatan Perhutanan Negeri Pahang memulihkan semula kawasan Hutan Sim... Simpan Kenau, Kampung Som. Bukan di Lipis ya, di Lipis pun ada Kenau juga, tapi ini di Jerantut, Kampung Som yang mana sudah terbiar begitu lama dan tidak dibaiki kuarters-kuarters kakitangan dan juga tidak dinaik taraf taman rekreasi ini. Hingga sekarang ini sudah menjadi satu makluman awam, di Jerantut ini bahawa di kawasan ini katanya sampai berhantu dah orang katalah. Saya tak tahulah, ada orang kata kawasan ini berhantu kerana apa? Kerana ditinggalkan begitu lama. Jadi, bolehlah nanti er... Exco boleh pergi tengoklah ada hantu ke tidak kawasan ini. Jadi, saya harap kawasan ini er... dapat dibangunkan semula.

Yang ketiga, sepertimana yang telah ditekankan oleh Padang Tengku, Cheka dan Semantan supaya menaikkan elaun JKKK. Saya juga ingin menekankan kepada... kepada Dewan hari ini supaya elaun JKKK ini juga dinaikan daripada RM500.00 kepada terpulanglah hingga RM800.00 atau RM1000.00 kerana peranan yang mereka memainkan cukup besar didalam menghubungkan Kerajaan Negeri dan rakyat jelata di bawah.

Seterusnya yang kelima, seterusnya saya ingin juga, yang ketiga saya ingin juga mencadangkan agar pusat ekopelancongan ini yang terdapat banyak di dalam Mukim Ulu Cheka di kawasan Batu Balai, kawasan Kampung Sempadan diberikan kepada JKKK dan juga NGO di peringkat kampung membangunkan di kawasan-kawasan supaya mereka dapat menjana ekonomi yang khususnya di kalangan penduduk-penduduk kampung.

Kemudian isu kelima, saya ingin juga mengutarakan masalah, *line* telefon dan internet yang mana hampir keseluruhan kampung dalam DUN Damak. Lebih kurang 18 kampung ataupun JKKK perlu saya sebut ke? Satu per satu? Guai? Perlu saya sebut ke? Perlu sebut kampung ni? Tak yah sebut panjang pula kang 18 kampung ni, tapi yang kritikal ialah antaranya Kampung Perluk. Kalau kita pergi sana memang tak ada *line*. Begitu juga Kampung Ulu Cheka, sedangkan Kampung Ulu Cheka ini, kampung yang terkenal namanya, tapi kalau biasa kita pergi, *line* susah dan ini menjejaskan anak-anak kita yang ingin belajar secara *online*.

Seterusnya yang keenam, saya mengharapkan agar pihak kerajaan tidak memberikan lesen tanah TOL ataupun pendudukan sementara kepada mana-mana syarikat atau individu yang ingin membuka ladang durian atau pun Musang King berskala besar khususnya di kawasan-

kawasan tadahan air yang pastinya berisiko untuk merosakkan kelestarian alam. Adalah lebih baik kawasan-kawasan ini daripada diserahkan kepada syarikat-syarikat ini dijadikan kawasan tanah kelompok. Ia akan memberikan manfaat pada penduduk setempat.

Yang ketujuh, berkaitan isu air. Isu yang kita pun tak tahu sampai bila akan berakhir tapi saya kena bangkitkan juga di sini. Kalau kita lihat kawasan di Ulu Cheka ini hampir 50% penduduk-penduduknya masih lagi bergantung kepada air graviti. Ya, malah di sebuah kampung ini, Kampung Sempadan, sempadan dengan DUN Benta tak silap saya. Kampung Sempadan ini satu kampung masih lagi bergantung kepada air graviti. Malah di sana terdapat satu Loji Air Bukit Kur yang telah dibina pada 2014 tapi sehingga kini loji ini tidak dapat dimanfaatkan. Jadi, saya harap mendapat perhatian daripada pihak kerajaan.

Akhir kalam, dalam masa yang singkat ini. Saya juga ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang dan semua agensi kerajaan yang telah memberi layanan baik khususnya kepada kami ADUN-ADUN daripada PAS [Ahli Dewan menepuk meja]. Ini adalah merupakan hasil daripada Muafakat Nasional. Saya secara peribadi dan kami daripada PAS sangat berharap agar Muafakat Nasional ini diperkukuhkan terus [Ahli Dewan menepuk meja] kerana ia telah memberi manfaat yang begitu banyak *significant* kepada rakyat jelata. Akhir kata, saya akhiri dengan firman...

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Boleh tumpang tanya Ahli dari Damak? Dengar tadi MN. Ahli Damak Sokong MN ke PN? Kalau berlaku pertembungan PN - MN yang mana satu?

YB. TUAN HAJI ZURIDAN BIN MOHD DAUD

Boleh baca hansard ya. Saya dah sebut tadi. Tak berapa dengar ya, lepas ini kita ini ngeteh lepas ini kita bincang, insya-Allah [Ahli Dewan Ketawa]. MN [Muafakat Nasional] [Ahli Dewan menepuk meja].

Tuan-Tuan yang dirahmati Allah sekalian, akhirnya saya akhiri dengan Firman Allah [Bacaan Al-Quran]. "Dan hendaklah kamu berpegang teguh dengan tali Allah, dan janganlah kamu berpecah belah dan ingatlah nikmat Allah kepada kamu, di mana kamu asalnya bermusuhan-musuhannya lalu disatukan hati-hati kamu, maka jadilah kamu dengan nikmatnya bersaudara". Saya mohon menyokong. Sekian. Wabillahi Taufik Wal Hidayah Wassalamualaikum WBT.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Saya jemput Triang. Yang Berhormat Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Terima kasih diberi peluang untuk mengambil bahagian dalam Perbahasan Rang Undang-undang Enakmen (2021) 2020 dan Usul Anggaran Pembangunan dan Perbekalan Air 2021.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin meng... mengucapkan syabas kepada Kerajaan Negeri kerana turut sama membanteras pembunuh utama wanita dengan menawarkan saringan *mamogram* percuma kepada 6,000 ribu wanita di Pahang. Sebelum ini Kerajaan Persekutuan juga menjalani *mamogram* percuma melalui LPPKN. Untuk Pahang...saringan dibuat di hospital swasta Kuantan atau Kuala Lumpur. Pada tahun 2017 jumlah peserta di Pahang adalah 1,316 orang.

Tahun 2018, 619 orang. Tahun 2019 dari Januari ke Jun, 1,058 orang peserta. Untuk tempoh dua tahun setengah ini jumlah peserta *mamogram* percuma di Pahang tidak mencapai 3,000 orang. Maka sasaran Kerajaan Negeri untuk membantu 6,000 orang wanita pada tahun depan amat merangsangkan. Sila izin saya berkongsi pengalaman. Walaupun ada bas percuma. Ada juga wanita yang enggan menyertai *mamogram* percuma dengan alasan sibuk ataupun perlu jaga keluarga.

Oleh itu, demi lebih mendekati golongan ini, saya bercadang Kerajaan Negeri bekerjasama dengan badan yang mempunyai kelengkapan *mamogram* bergerak supaya boleh terus masuk kawasan luar bandar tanpa memerlukan peserta mengambil perjalanan jauh. Kesedaran masyarakat juga perlu ditingkatkan bukan sahaja di kalangan wanita, tapi lelaki juga supaya suami menggalakkan isteri untuk menjalani saringan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya mengalu-alukan inisiatif Kerajaan Negeri untuk menyalurkan Bantuan Prihatin Pahang kepada warga emas, OKU, murid, orang miskin tegar dan lain-lain. Namun, saya berpendapat perhatian juga perlu diberikan kepada ibu tunggal warga asing yang kini menanggung dan hidup bersama dengan anak-anak kecil warga negara Malaysia.

Semenjak pelaksanaan PKP, golongan ini juga mengalami tekanan ekonomi tapi mereka tidak layak untuk pelbagai peruntukan Kerajaan termasuk Bantuan Prihatin Nasional, Bantuan Khas Ibu Tunggal, Program Subsidi Upah dan sebagainya. Demi menyempurnakan hasrat Kerajaan Negeri untuk menjaga kebajikan pelbagai lapisan masyarakat, saya bercadang untuk menambah kategori ibu tunggal warga asing yang mempunyai tanggungan anak kecil warga negara Malaysia.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sebagai warga Malaysia, kita bangga kerana masyarakat berbilang kaum, hidup bersama dengan harmoni. Kepelbagaian budaya dan agama menjadikan Malaysia unik. Keunikan ini sering digunakan untuk promosi pelancongan. *Malaysia Truly Asia*, dengan izin.

Saya menghormati bantuan kewangan Kerajaan Negeri disalurkan untuk membina masjid baru dan menyelenggara masjid lama kerana Islam agama rasmi negara dan yang paling penting ini keperluan rakyat. Saya tidak pasti sama ada rumah ibadat bukan Islam juga memperolehi peruntukan Kerajaan Negeri bagi tujuan penyelenggaraan bangunan. Sekiranya ada, saya mohon dapatkan maklumat lanjut tentang mekanisme permohonan peruntukan ini.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mengambil perhatian Dewan yang mulia ini, tentang keratan surat khabar atas tangan saya. Ini *China Press* bertajuk 17 November mengenai tanah di Paya Lang. Sebelum menghuraikan berita ini, sila izin saya petik sebahagian jawapan lisan daripada Kerajaan Negeri mengenai Paya Lang pada November tahun 2019. Saya baca ikut *handsard* berkait dengan pekebun kecil di Paya Lang.

Kita akan buat secara berhemah dan kita akan ambil pendekatan yang sehabis baik kerana kita juga memikirkan sekiranya mereka tidak bercucuk tanam di sini atau tidak mengerjakan ladang, kita kena fikir juga apakah alternatif untuk diberikan kepada mereka. Yang Berhormat jangan bimbang, bagi tahu kepada mereka, mereka di sini menuju kepada pekebun kecil. Kerajaan Negeri pada bila-bila masa sahaja akan mendekati mereka ataupun mengambil tindakan yang sewajarnya tanpa tidak memberi notis yang sepatutnya. Ini jaminan Kerajaan Negeri yang menyenangkan hat... yang menyenangkan hati pekebun pada November tahun lepas.

Selepas sudah satu tahun apa yang dilaporkan di berita sini, mengikut berita ada khabar angin bahawa 200 ekar tanah kebun di Paya Lang telah dimiliki syarikat swasta. Pekebun kecil tempatan terpaksa mengeluarkan duit untuk membeli balik tanah dari syarikat. Harga tanah berpuluh-puluh ribu ringgit per ekar. Mengikut pekebun kecil yang lahir dan membesar di Paya Lang. Masa perang dunia kedua, tanah telah diusahakan untuk penanaman padi. Kerajaan Negeri pernah memperuntukkan dana untuk membangunkan sistem pengairan di Paya Lang untuk penanaman padi. Malangnya projek ini gagal.

Jadi, pekebun tukar untuk tanam sawit di kawasan paya, tanam getah di kawasan bukit. Kebun ini adalah sumber pendapatan, pendapatan keluarga. Dari generasi ke generasi mereka mohon tanah dengan Kerajaan tapi ditolak. Kini secara tiba-tiba tanah telah dimiliki syarikat swasta. Mana mungkin pekebun kecil mampu untuk beli balik tanah dengan harga yang begitu tinggi. Juga mengikut berita dalam kawasan 200 ekar ini ada rumah-rumah pekebun yang telah perolehi...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, mintak laluan...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya... ya sila Dato' Sri...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
YB. daripada Triang tadi hanya menyatakan syarikat, tidak disebutkan dengan jelas syarikat mana, sebab sepanjang pengetahuan saya di Paya Lang ni Kerajaan Negeri belum buat apa-apa tindakan lagi dan saya ingin bagitahu Yang Berhormat Yang di-Pertua di dalam Dewan yang mulia ini, segala tindakan penguatkuasaan yang akan diambil kita buat secara berhemah mengikut peraturan.

Maknanya kita buat *engagement*, kita bagi notis... seperti mana yang berlaku terkini di Lembah Bertam. 91% daripada mereka yang terlibat dengan tanah haram tersebut telah pun dengan sendiri keluar, membuka sendiri khemah-khemah dan tidak meneruskan tanaman dan tidak ada masalah bila penguatkuasaan pergi. Ini adalah kita punya SOP juga. Kita... kita akan beritahu tetapi kalau mereka berdegil, Kerajaan Negeri tidak ada pilihan kerana itu adalah tanah kerajaan.

Jadi yang ini, saya mintak Yang Berhormat tolong bagi tahu syarikat mana. Kalau boleh *detailkan* sikit, bila, apakah tindakan yang telah diambil, nama syarikat, sebut syarikat apa secara am tu, macam mana kita nak ni dan ini memberi implikasi yang tidak elok pada kerajaan. Bagi *detail* sikit ya. Terima kasih.

YB. CIK LEONG YU MAN

Terima kasih atas balasan Yang Amat Berhormat. Seperti yang saya nyatakan tadi, bagi saya ini satu isu yang baru, yang saya juga dapati, dapat isu ini melalui surat khabar. Itu sebab saya bawa isu ini di Dewan yang mulia ini untuk mendapatkan pengesahan daripada Kerajaan Negeri. Saya gembira sekiranya Yang Amat Berhormat menyatakan bahawa setakat ini belum ada tanah diberikan kepada syarikat swasta.

Jadi, saya teruskan, sebab mengikut berita ini dalam kawasan 200 ekar itu, ada juga rumah pekebun yang telah perolehi geran pada tahun 2013. Jadi, sekarang siapa yang mempunyai

hak milik atas rumah itu. Syarikat ke penghuni? Tambahan, saya juga difahamkan bahawa sebahagian tanah kebun ditukar syarat untuk kegunaan komersial. Jadi, pekebun kecil juga keliru. Mereka tidak berniat membangunkan tanah kebun kepada komersial.

Jadi, saya tidak pasti adakah berita ini benar tapi ia telah menimbulkan kesedihan di kalangan pekebun kecil. Kalau Kerajaan Negeri sanggup lulus hak milik, kenapa bukan diberi kepada mereka yang berada di sana berpuluh-puluh tahun dan mohon tanah berkali-kali tetapi kepada syarikat swasta. Saya sendiri juga sedih saya mohon pengesahan daripada kerajaan tentang isu ini. Saya juga merayu kepada kerajaan sila bantu pekebun-pekebun kecil ini. Mereka cuma rakyat biasa, cucuk tanam untuk cari makan sahaja.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua...

YB. DATO' NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Yang Berhormat, mohon mencekah Yang Berhormat... Dato' Sri Yang di-Pertua, Kita ucap terima kasihlah kepada Triang kerana selalu membangkitkan soal tanah ini, tapi selalunya setiap tahun, setiap Persidangan di Bera tu ada banyak paya, Dato' Sri. Ada Paya Kabu, ada Paya Rumpit, ada Paya Tateh ada paya lain, banyak paya lain, tapi nampaknya Yang Berhormat Triang begitu minat dengan soal Paya Lang.

Memang ada sedikit komplikasi penerokaan tanah secara haram di kawasan itu dan sebahagiannya sebenarnya tanah itu jugak terbabit dalam rancangan Kerajaan Negeri yang dulu di bawah apa ni er... perancangan jangka panjang untuk mewujudkan Bandar 34 dan kemajuan kawasan ini Yang Berhormat Yang di-Pertua, sebahagiannya telah diambil peranannya oleh Kerajaan Persekutuan.

Jadi, saya percaya apa yang dibangkitkan oleh Wakil daripada Triang tadi bukanlah satu pemberian secara langsung oleh Kerajaan Negeri pada mana-mana syarikat. Jadi, saya harap Wakil daripada Triang seperti mana yang kita selalu sebut kalau tidak pasti jangan kongsi.

Jadi, saya harap Yang Berhormat tidak memanjangkan perkara yang tidak pasti ini jadi kita pergi kepada Pejabat-pejabat Kerajaan yang berkaitan untuk kita dapatkan penjelasan supaya kita tidak mengelirukan lagi orang ramai. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Sudah ada orang tengah mendekati golongan pekebun ini minta mereka beli balik tanah ini. Sekiranya ini bukan berita yang benar saya rasa Kerajaan Negeri juga perlu pandang serius kerana mungkin ada orang, dia menyebarkan berita palsu. Jadi, pada masa yang sama dia mungkin golongan pekebun kecil juga tertipu. Itu sebab saya mohon perhatian daripada Kerajaan Negeri tentang isu ini.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, Saya fikir sekiranya ada mana-mana pihak, mana-mana agen membuat sebarang tawaran urusan jualan yang tidak ada autoriti itu juga satu perkara yang melanggar undang-undang. Jadi, sekiranya kita tidak ada autoriti untuk mengutip sebarang apa ni er...ataupun menawarkan sebarang tanah untuk jualan saya rasa itu juga patut dilaporkan kepada pihak Pentadbir Tanah Daerah, Yang Berhormat kita kena *clarify* dengan izin. Terima kasih Dato' Yang di-Pertua.

YB. CIK LEONG YU MAN

Okey, terima kasih kepada pihak kerajaan. Saya akan teruskan dengan isu seterusnya.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Penularan COVID-19 telah menyekat pergerakan rakyat Malaysia ke untuk melancong ke luar negara. Ini membawa peluang kepada pelancongan domestik. Baru-baru ini Bukit Senorang, Kemayan menjadi tumpuan dengan pemandangan dan awan karpet yang begitu indah. Sebelum pelaksanaan PKPB di negeri Selangor dan negeri lain kita nampak peminat *hiking* sanggup datang jauh dari Pulau Pinang, Terengganu, Johor ke Bukit Senorang. Mereka bukan datang seorang dua tapi dengan bas atau van pelancongan.

Sebagai warga Bera tentunya kami mengalukan pelawat luar. Pada masa yang sama kita juga fikir bagaimanakah menarik mereka untuk singgah lebih lama di Bera mungkin dua hari satu malam atau tiga hari dua malam. Walaupun kawasan Triang juga ada daya tarikan sendiri tapi demi menaikkan lagi pakej pelancongan di Bera. Tasik Bera memainkan peranan penting sebagai tasik semula jadi terbesar dan Tapak Ramsar pertama di Malaysia.

Tasik Bera yang kaya dengan flora fauna mempunyai potensi besar untuk menarik pelancong. Tapi malangnya *reality* tidak sama sekali dengan imaginasi. Resort Tasik Bera mempunyai kemudahan penginapan, jeti, tapak perkhemahan, surau, kantin, sewa bot dan sebagainya. Tapi kenapa ia seolah menjadi tempat terbiar. Zaman ini orang cari maklumat melalui internet. Kalau kita *google* Resort Tasik Bera boleh nampak *ranking google* 3.1 sahaja. *Trip advisor ranking* 2.5 sahaja, kenapa begini?

Sejak mengambil alih daripada Pejabat SUK pada tahun 2015, Majlis Daerah Bera telah berusaha menaik taraf kawasan Resort Tasik Bera. Pada tahun 2017, Majlis Daerah Bera mula sewa resort kepada pihak luar sebagai operator pengurusan. Saya difahamkan bahawa perjanjian sewaan akan tamat pada hujung tahun ini. Sebelum memperbaharui perjanjian sewaan, saya berharap Majlis Daerah Bera dapat meneliti dengan baik untuk mengelakkan Resort Tasik Bera kekal dalam keadaan tutup.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Kemalangan jalan raya di FT10 khasnya dari Triang ke Mengkuang. Disebabkan jalan berbukit pemandu dari kawasan luar tidak *familiar* dengan keadaan jalan maka berlakunya kereta dan lori terbabas. Saya berharap kajian dibuat untuk memperbaiki lagi keadaan jalan yang berbukit-bukit dari Triang ke Mengkuang. Demi meningkatkan keselamatan jalan raya dan mengurangkan kemalangan jalan raya.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Balai polis Triang ditutup pada Disember tahun 2016. Masa itu bantahan dibuat daripada penduduk, NGO, parti-parti politik kerajaan dan Pembangkang, JKKK, JKKB. Kini hampir empat tahun berlalu harapan untuk buka semula Balai Polis Triang masih dalam hati. Janganlah kita abaikan keperluan dan keselamatan penduduk setempat.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya betulkan sedikit bukan balai itu ditutup tapi dipindahkan dia bukan menutup operasi tapi *relocate* dengan izin daripada apa balai polis di Triang itu ke bangunan IPD yang jaraknya lebih kurang 5 kilometer.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Pada penggal yang lepas telah berulang kali saya membahaskan kenapa pentingnya perlu ada balai polis di bandar Triang. Saya tidak akan mengulang di sini cuma saya ingin menegaskan bahawa dalam hati orang Triang mereka masih tunggu Balai Polis Triang boleh balik ke bandar Triang.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Isu terakhir banjir kilat. Saya ingin sentuh dua kawasan hitam. Yang pertama Taman Mawar Jaya, Triang. Aduan telah dihantar banyak kali. Pada tahun 2018 aduan dihantar dan kita mendapat balasan daripada Majlis Daerah Bera dan JPS.

Jadi, mengikut Majlis Daerah Bera, banjir kilat berlaku kerana hujan lebat dan JPS patut selenggara longkang di bahagian hujung, tapi mengikut JPS banjir kilat berlaku kerana MDB perlu jaga dan menaik taraf longkang di *cyber line* yang milik Majlis Daerah Bera. Pada masa yang sama, JPS juga balas bahawa Majlis Daerah Bera perlu mengambil tindakan terhadap satu lot tanah di tepi mangsa banjir kilat, yang dulunya kawasan paya dan telah ditambah tinggi oleh pemaju, tetapi tidak mengikuti pelan.

Tahun 2019 banjir kilat berlaku lagi aduan dihantar lagi dan JPS dan Majlis Daerah Bera mengulangi benda yang sama. Pada masa itu memang JPS er....ada membantu untuk membersihkan longkang di sebelah hujung. Tahun ini banjir kilat lagi aduan dihantar lagi dan benda berulang lagi. JPS sama juga membersihkan longkang di bahagian hujung. Tapi mengikut JPS longkang yang bawah seliaan Majlis Daerah Bera masih belum diambil tindakan. Lot tanah yang tidak mematuhi pelan masih belum diambil tindakan dan baru-baru ini mangsa banjir kilat juga terima balasan daripada Majlis Daerah Bera bahawa mereka memanjangkan perkara ini terus kepada JPS sahaja.

Jadi, sebagai mangsa banjir kilat mereka sudah berasa *helpless* dengan izin. Kawasan kedua Taman Cheng Siew Triang. Ini dua kawasan hitam untuk banjir kilat. Aduan juga telah dihantar banyak kali. Balasan daripada Majlis Daerah Bera yang terbaru adalah ini luar bidang kuasa kerana tiada longkang rosak atau sumbat. Faktor hujan, faktor banjir kilat adalah kerana hujan lebat dan longkang tidak dapat menampung. Sekiranya ini luar bidang kuasa Majlis Daerah Bera adakah mangsa perlu selesaikan banjir kilat sendiri. Jadi, saya berharap masalah banjir kilat dipandang serius oleh kerajaan tempatan. Janganlah biarkan penduduk kita berasa bimbang, gelisah, takut setiap kali hujan lebat turun. Itu sahaja ucapan saya sekian terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya jemput Yang Berhormat Inderapura.

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua, dalam kesempatan ini saya dapat mengambil bahagian dalam ucapan ataupun perbahasan Bajet 2021 yang telah dibentangkan oleh Yang amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar pada Isnin yang lalu. Saya tidak berhajat untuk bercakap banyak, panjang tapi cukup sekadar untuk mengulas beberapa perkara yang saya fikir ianya ada kaitan dengan kehidupan kita. Apa yang kita lalui dengan musibah COVID, pandemik COVID-19 ini. Kita semua tak nak, kita tak nak untuk melalui proses itu tapi inilah ujian Allah, yang Allah datangkan kepada kita. Kalau kita terima dengan cara baik, alhamdulillah.

Saya ingin menyampaikan sedikit, satu Firman Allah SWT dalam surah At-Taghabun yang berbunyi...Ayat 11. Bismillahirrahmanirrahim. [Bacaan Ayat Al-Quran] yang maksudnya "Tidak ada satu kesusahan atau bala bencana yang menimpa kepada kita seseorang itu melainkan dengan izin Allah". Allah mengizinkan kita semua dan sesiapa yang beriman kepada Allah, dia ada kaitan dengan akidah. Sesiapa beriman kepada Allah untuk menerima apa juga yang telah berlaku dengan tenang dan sabar dan ingatlah bahawa Allah mengetahui akan setiap sesuatu. Jadi, kita redha.

Ada dalam satu tafsir lain, bila redha kita syukur dengan nikmat maka kita tenang akan ditambah nikmat dan bila kita redha, kita sabar, kita mencari daya usaha. Insya-Allah, Allah akan mendatangkan jalan yang terbaik dan apa yang telah diusahakan oleh pimpinan Kerajaan Negeri terutamanya Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar, dalam pembentangan bajet, kita ada Bantuan Prihatin Pahang yang dimulai dulu daripada bantuan COVID yang sedang kita lalui dan tahun depan insya-Allah, kalau ada lagi kita melalui aje proses ini.

Inilah yang telah dikatakan usaha yang telah dibuat oleh Kerajaan Negeri untuk membantu rakyat. Dalam hal ini Dato' Sri Yang di-Pertua, banyak yang terkesan, saya percaya banyak sekali yang terkesan dan saya tertarik usaha Kerajaan Negeri untuk menjadikan bidang ICT, untuk menjadikan ada *artificial intelligence* err...apa ni dia katakan sebagai apa ni...kecerdikan, kepintaran buatan juga. *Big data* yang disebut dalam ucapan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar dalam pembentangan bajet yang lalu. Kita perlu untuk sebagai persiapan dan kita, bila perlu benda ini, saya sudah pasti kita perlu ada anak-anak yang nak melalui proses pembelajaran.

Saya amat simpati, Dato' Sri Yang Amat Berhormat Menteri Besar dengan anak-anak pelajar universiti dan juga anak-anak pelajar sekolah yang hari ini tak ke sekolah. Pelajar universiti pun tak ke sekolah tetapi di rumah di bilik-bilik mereka masuk kelas *virtual*, masuk kelas melalui internet. Dalam hal ini saya berhadapan dengan rakyat. Rakyat ada minta dengan saya, minta untuk komputer. Komputer minimum, paling minimum, paling busuk harga dia RM1,300. Kalau B40 untuk membeli satu komputer ini, ya Allah, ya Tuhanku, mereka tak mampu dan kita pun tak mampu juga.

Saya fikir saya ingin mencadangkan kepada pihak Kerajaan Negeri kalau bolehlah untuk satu DUN, saya percaya rakan-rakan Sidang Dewan ini setuju sangat. Satu DUN melalui Wakil Rakyat ke melalui penyelarasan ke, mintalah Kerajaan Negeri sumbang kepada rakyat ini 10 biji pun jadilah kepada...kepada pelajar-pelajar universiti tahun pertama, yang baru nak masuk. Mereka perlukan internet, tapi itu kalau boleh bagi *free* untuk satu DUN, 10 orang tapi kalau yang untuk atas dari B40, yang mampu kita boleh bagi *matching grant*.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan di-Pertua, minta laluan. Boleh ya?

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Boleh, boleh Yang Amat Berhormat.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat minta 1 DUN 2 komputer? 2 *laptop*?

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

10.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

10, 1 DUN?

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

1 DUN 10.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

1 DUN. Orang yang minta itu terpulang pada dialah. Orang yang membagi itu cerita lainlah pula ya. Satu *laptop* berapa?

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

RM1,300 paling... paling bangsatlah.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Paling bangsat kita kira RM1,500. RM1,500 kali 42 berapa? Berapa ribu? RM63,000. Kalau 1 DUN bagi 2 untuk sementara ini boleh tak?

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Aih boleh, suka sangat. [Ahli Dewan menepuk meja].

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Tulis, tulis Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. 1 DUN 2 komputer untuk 42 DUN. Lulus pada hari ini juga. Kalau lambat dapat Yang Amat Berhormat, Pegawai Kewangan Negeri lah. Kerajaan dah lulus dah, terima kasih.

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Terima kasih atas keprihatinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar, kita ucap terima kasih. [Ahli Dewan menepuk meja].

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Terima kasih kerana Yang Amat Berhormat Inderapura membangkitkan perkara yang saya fikir perlu diluluskan dengan segera.

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Terima kasih kerana Yang Amat Berhormat ini hati dia itu, hatinya Ya Allah Ya Tuhanku.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Hati ini sedikit sebanyak belajar dengan sebelah Dato' itu, ADUN Pelangai [ketawa].

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya nak mencelah. Sahabat saya dari Inderapura ini. Kita dah tahu dah Yang Amat Berhormat Orang Tua kita Menteri Besar prihatin, baik hati. Minta 2 komputer? Allah. Mintalah kedai komputer itu bagi se sorang, terima kasih. [Ahli Dewan ketawa].

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Terima kasih ADUN dari Pelangai. Saya er... Yang Amat Ber... Dato' Sri Tuan Yang di-Pertua, inilah yang difirmankan oleh Allah SWT, ingin menyampaikan lagi satu ayat Surah Muhammad kerana bila ayat ini disampaikan usaha Kerajaan Negeri, keprihatinan Kerajaan Negeri, Allah beri laluan, beri jalan untuk kita dapat untuk kita capai, insya-Allah yakinlah wujudnya Allah, yakinlah pertolongan Allah kerana Kerajaan Negeri ini membela, membela rakyat, membela agama, membela rakyat yang berbilang kaum, membela rakyat yang berbilang agama, insya-Allah Tuhan bantu. Surah Muhammad, Bismillahirrahmanirrahim, Ayat 7 [Ayat al-Quran] "Wahai sekalian orang-orang yang beriman, [Ayat al-Quran] jika engkau tolong Allah, Allah tolong", MB tolong, Allah tolong MB, insya-Allah [Ayat al-Quran] dan pendirian, segi agama dimantapkan, agama kita perjalanan kita insya-Allah inilah dikatakan [Bacaan dalam bahasa Arab], insya-Allah.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya cadangkan supaya sahabat saya dari Inderapura ini tekankan juga soal [bacaan dalam bahasa Arab] sebelum itu [bacaan dalam bahasa Arab] supaya rakan-rakan kita yang bukan Islam ini tahu bahawa agama Islam ini mementingkan kemanusiaan. Manusia, antara manusia dengan manusia makna termasuk DAP, terima kasih.

YB. DATO' HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Ya betul, maknanya ada hubungan ketuhanan dan juga hubungan kemanusiaan. Dalam ayat al-Quran ada disebut [Ayat al-Quran] berlakulah adil, dengan berlaku adil itu kepada semua orang akan menyebabkan kita ini lebih hampir kepada Allah SWT. Itu dalam Surat Al-Maidah. Dalam Surah Al-Maidah ada sebut [Ayat al-Quran]. Ini merupakan perintah. Tak kiralah orang Islam ke, orang bukan Islam ke, kita kena berlaku adil dan kita tak boleh kerana kita benci contoh... tapi saya yakin Menteri Besar tak benci kepada DAP, tak benci kepada Cina tapi kita bergerak melalui peraturan-peraturan perundangan. Insya-Allah kita akan melalui prosesnya dan inilah dianya Yang Amat Berhormat Menteri Besar meneruskan kesinambungan Yang Berhormat Dato' Sri DiRaja Adnan Yaakob, Ahli daripada Pelangai, terima kasih.

Dengan itu, saya menyokong ucapan bajet Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, terima kasih. [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Chenor.

YB. ENCIK MUJIBUR RAHMAN BIN SHAK

[Bacaan ayat al-Quran] Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT. Selamat sejahtera. Alhamdulillah [Bacaan dalam bahasa Arab] Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua, Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, seluruh Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, Agensi

Kerajaan dan yang mengikuti persidangan kita pada petang ini. Pertama-tamanya, saya bersyukur kepada Allah SWT kerana diberi peluang untuk turut sama membahaskan Belanjawan 2021.

Saya ucapkan tahniah dan juga syabas serta terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang ke atas pembentangan Belanjawan 2021 Pahang Darul Makmur yang bertemakan Kemakmuran Negeri Manfaat Bersama. Belanjawan yang dibahagikan kepada 3 strategi.

Yang pertama, melonjakkan ekonomi ke arah negeri berdikari, yang kedua memperkasa... dan modal insan. Dan yang ketiganya kesejahteraan kehidupan rakyat yang mencakupi semua lapisan masyarakat yang akan mendapat manfaat daripada Belanjawan tersebut. Sabda Nabi SAW [Bacaan dalam Bahasa Arab] yang bermaksud “sebaik-baik harta yang baik itu diuruskan oleh orang yang baik jua” dan berkata Imam Sufian Assauri [Bacaan dalam Bahasa Arab] yang bermaksud “harta pada zaman ini adalah menjadi senjata bagi orang-orang yang beriman”. Atas kefahaman sabda Nabi SAW dan ungkapan Imam Sufian Assauri maka Belanjawan 2021 ini dapatlah memberi manfaat yang banyak kepada rakyat di semua peringkat di saat negara [berdehem] kita khasnya dan dunia amnya berdepan dengan ujian pandemik COVID-19.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Dalam buku Belanjawan di muka surat 25 perenggan yang ke-76 di bawah tajuk memantapkan pentadbiran kerajaan ada menyebut Penstrukturan Semula Organisasi JAIP di 4 buah Pejabat Agama Islam Daerah iaitu Kuantan, Maran, Jengka dan Chenor. Manakala bagi daerah Maran akan kekal 2 Pejabat Agama Islam Daerah iaitu Maran dan juga Jengka. Saya mewakili ADUN [berdehem] daripada Chenor ini bertalu-talu menerima *Whatsapp* minta supaya bertanya berkenaan dengan status Pejabat Agama Islam daerah Chenor [berdehem] di mana daerah Maran ini merupakan daerah yang sinonim dengan tiga ni.

Pertama sekali Tol. Tol Daerah Maran ni pun tiga je Tol Chenor, Tol Bandar Maran dan Tol Sri Jaya, tiga [berdehem]. Kemudian ADUN pun tiga juga Kuala Sentul, Luit dan Chenor. Kemudian ada pula di Maran ini satu keluarga tu tiga orang ADUN ayah dia ADUN, abang dia ADUN dan dia ADUN. Minta maafah Luit ya [Ahli ketawa]. Jadi, tiga ini biasa, ha... tambah pula PA YB. Jengka ni er... isterinya tiga, Allahuakbar. Jadi, oleh kerana itu [berdehem] apalah kiranya jika dapat dipertimbangkan biarlah Pejabat Agama Chenor tu sebagai Pejabat Agama, ini saya mengambil [berdehem] cad... er... rintihan ataupun permintaan daripada rakyat Chenor ni.

Walau bagaimanapun, jika sekiranya ianya muktamad maka minta pihak kerajaan memberi penjelasan berkenaan status Pejabat Agama Daerah Chenor ini. Jika ia ditiadakan dari segi namanya, apakah pengoperasian dan apa yang akan diwujudkan ataupun apakah kesinambungan yang berlaku kepada Pejabat Agama Chenor ini. Jadi, saya ni berasa takut juga nak balik Chenor ni, orang [berdehem] duduk nak bertanya, jadi insya-Allah saya minta pihak Kerajaan dapat memberi penjelasan yang sebaiknya dan apakah dia rasional untuk er... Pejabat Agama Chenor dimansuhkan namanya itu [berdehem].

Tuan Yang di-Pertua,

[berdehem]... Satu lagi masalah di daerah Chenor ni berkenaan dengan air seperti mana sahabat-sahabat, Ahli-ahli Yang Berhormat menyentuh berkenaan dengan air. Di Kampung Awah, Bukit Lada dan seterusnya Batu 13 Kampung Jengka, air ini diambil daripada Loji Air Temerloh. Jadi apabila kepesatan taman-taman yang dibina di antara sempadan Maran dengan Chenor ni...dengan Temerloh ni maka tekanan air terlalu rendah walaupun di daerah Chenor ni ada tangki yang besar tetapi air tidak dapat untuk naik ke atas dan mengakibatkan

gangguan air di kawasan-kawasan seperti Bukit Lada, Taman Embun dan seumpamanya. Jadi, saya minta supaya masalah air ini dapat diselesaikan.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

[berdehem]... Begitulah juga dengan perumahan. Saya juga telah menyebut di dalam Dewan yang mulia ini berkenaan dengan Perumahan Awam Kos Rendah Chenor ni. Walaupun kita ada mendapat janji untuk diselesaikan tapi sehingga ini kita dapat melihat bahawa perkembangan ke arah untuk menyiapkan rumah yang mungkin 70% ataupun 60% telah pun siap ini. Kita mengharapkan makin lama makin menjadi masalah apabila rakyat sentiasa bertanya berkenaan dengan rumah dan saya ucapkan tahniah pada Kerajaan Negeri yang [berdehem] prihatin terhadap isu rumah ini.

Kemudian Dato' Sri Yang di-Pertua,

Berkenaan dengan isu liputan internet [berdehem]... di Chenor juga melalui masalah yang sama. Dalam suasana hari ni pelajar belajar melalui sistem *online* ini. Jadi, oleh kerana itu banyak kampung-kampung yang liputan internetnya tidak... *linenya* tidak berapa baik maka [berdehem]... minta supaya diselesaikan masalah ini saya nak sebut beberapa kampung, nama-nama kampung di antaranya Kampung Bukit Lada, Jalan Panjang, Kampung Paya Ladang, Kampung Tanjung Perang, Tanjung Berangan, Kampung Pesagi, Kampung Embun, Kampung Kelik er... Kampung Bot-Bot. Ini di antara beberapa kampung yang menghadapi masalah berkenaan dengan internet ini.

Kemudian Dato' Sri Yang di-Pertua,

Pendidikan memainkan peranan yang sangat penting dan sepertimana yang disebut oleh ADUN daripada Damak berkenaan dengan er... Sekolah Menengah Agama dan di Chenor juga ada sebuah sekolah, Sekolah Menengah Agama Chenor yang mungkin usianya [berdehem] puluhan tahun, di mana ia menghadapi masalah, memang kita tidak nafikan bahawa er... minat ataupun rasa tanggungjawab untuk mendapat pendidikan agama itu sangat tinggi di kalangan masyarakat. Maka oleh kerana itu, dengan kepesatan hari ini kita melihat er... asrama laki-laki di Sekolah Menengah Agama Chenor ini tidak dapat menampung jumlah yang ramai. Di samping itu juga, ia uzur.

Jadi, apalah kiranya jika sekiranya dapat dibina satu asrama baru di atas tanah yang ada disebelah er... Sekolah Agama Chenor ini.

Kemudian yang seterusnya [berdehem]... Dato' Sri Yang di-Pertua,

Baik, kemudian seterusnya saya juga ingin menyebut berkenaan dengan Chenor di antara kawasan yang... yang dilanda banjir. Jadi oleh kerana itu, sebelum ini saya pernah menyebut berkenaan dengan sungai yang sedikit cetek di kawasan Chenor ini menyebabkan tidak perlu lama sangat maka er... ia mudah dilanda banjir tambahan pula ia adalah menerima air sungai daripada Triang, dari Sungai Semantan, daripada Sungai Bera maka kerana itulah kita minta supaya satu kajianlah dibuat terhadap tebing-tebing sungai yang terlalu cetek pasirnya apakah ia boleh dikeluarkan ataupun didalman supaya [berdehem] ianya sedikit sebanyak dapat melambatkan proses berlakunya banjir di kawasan-kawasan Chenor itu.

Jadi, saya kira cukuplah sekadar ini ucapan saya, mudah-mudahan Allah SWT beri kebaikan dengan belanjawan yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Saya ucapkan tahniah juga terima kasih kepada Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri dan semua yang terlibat dalam merangka Bajet ataupun Belanjawan 2021 ini dan dengan lafaz Bismillahirrahmannirrahim, saya juga mohon menyokong Belanjawan ini. Assalamualaikum WBT. [Ahli Dewan menepuk meja]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat daripada Pelangai yang terakhir untuk perbahasan pada petang ini.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Pertama sekali saya bersyukur ke hadrat Allah... bersyukur ke hadrat Allah kerana dengan limpah inayah-Nya dapat kita bersama-sama menjalankan kegiatan tugas kita melaksanakan Persidangan Dewan.

Perkara yang keduanya, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana memberi saya peluang untuk bercakap. Saya kira masa saya sudah berlalu tapi masalahnya Menteri Besar terdahulu sebelum saya bila bersara tidak lagi jadi Menteri Besar, mereka tidak ada lagi di dalam Dewan tapi kali ini Menteri Besar pertama walaupun pencen masih berada dalam Dewan dan er... pihak Tuan Yang di-Pertua bermurah hati meletakkan nama saya untuk menyertai perbahasan.

Saya ucapkan berbanyak terima kasih dan saya dapati perjalanan Dewan amat licin... dan kebolehan Tuan Yang di-Pertua setanding dengan Yang di-Pertua Dewan, seorang lagi [Ahli Dewan menepuk meja]. Walaupun Tuan Yang di-Pertua adalah Timbalan Tuan Yang di-Pertua, tapi apabila menduduki kerusi Yang di-Pertua, kita kena sebut sebagai Yang di-Pertua.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi tahniah dan saya berasa sangat bangga khususnya kepada Kerajaan Negeri dan lebih khusus lagi kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang memimpin Kerajaan Negeri kita pada masa ini atas pembentangan Belanjawan yang sangat baik. Saya percaya dengan sikap dan tanggungjawab tabiat yang ada pada Yang Amat Berhormat Menteri Besar, insya-Allah negeri kita akan terus melalui jalan-jalan yang mudah untuk menuju kemakmuran untuk rakyat insya-Allah.

Belanjawan kali ini benar-benar prihatin dan saya hanya ingin memanjangkan di sini beberapa perkara untuk dipertimbangkan oleh khususnya oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan kita juga kena sedar kelancaran, kelicinan pembentangan Bajet pada kali ini adalah kerana adanya kecekapan, kelicinan urusan pentadbiran yang diketuai oleh Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan dan ketua-ketua jabatan yang lain yang sama-sama membantu dan memberikan input yang baik bagi Yang Amat Berhormat Menteri Besar membentangkan Bajet yang begitu padu.

Saya dapati Belanjawan yang prihatin ini kalau boleh saya merayu untuk dipanjangkan juga kepada rumah-rumah anak-anak yatim. Saya percaya tak banyak dalam RM2.0 juta - RM3.0 juta.

Pada bulan lepas saya berkesempatan melawat Rumah Rapha. Rapha...Rapha ni NGO, dia bukan Islam, tapi meletakkan sekarang ini 47 anak-anak yatim di situ. Saya telah pergi dengan Wakil Rakyat di kawasan er...Teruntum dan mungkin...

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Minta celah sekejap. Er... dah 48 dah. Bukan 47 terima kasih.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Alah silap satupun nak kira sangat [Ahli Dewan ketawa]. 48 ya. Satu je silap. Itu nasib baik Menteri Besar kita serba serbi tu...

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Minta celah lagi...

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Celah lagi? Belum habis dah mencelah dah.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Masa Pelangai pergi tu 47 lepas itu tambah satu, ha tak silap dia.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Maknanya saya tu betul [Ahli Dewan ketawa]. Tambah satu, 48 dan insya-Allah kita pergi lagi YB. Sim. Ini bukan kerana hubungan politik semata-mata atas kemanusiaan. Kita pergi, kita akan belanja mereka Kentucky Fried chicken tapi tak payah bawa *press*, tak payah. Kita bukan nak publisiti, insya-Allah. Yang Amat Berhormat Menteri Besar saya mengharapkan Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, akan dapat mempertimbangkan peruntukan sedikit sebanyak untuk rumah-rumah anak-anak yatim ini.

Perkara yang seterusnya, pada tahun 2014 atau 2016. Saya percaya Ahli Kerajaan dari Semantan boleh ingatkan saya. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ketika itu ada berjanji untuk memberi royalti kepada negeri Pahang dan kita dijanjikan RM100 juta, tapi sampai sudah kita tak dapat, kalau boleh kita *follow up* yang ini royalti minyak.

Yang keduanya, untuk kita menghidupkan semula *we must request the federal government to revive the Regional Development Authorities* (RDA). Kita hidupkan semula seperti bandar Jengka, seperti DARA dan sebagainya. Saya masih ingat semasa saya menjadi Ahli Exco, Yang Amat Bahagia Tun Khalil Menteri Besar pada ketika itu. Kita telah mematuhi arahan Kerajaan Persekutuan untuk menutup semua RDA ini. Rupa-rupanya kita tutup, Jengka tutup, DARA, negeri lain Kelantan, Kedah terus dan baru-baru ini tadi dibacakan oleh Ahli dari Dong beberapa ni sesetengah RDA di negeri lain dapat peruntukan. Saya berharap kerajaan akan isu perkara ini dan dengan kerjasama Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan boleh menyiapkan kertas. Mungkin itu boleh dibawa ke Mesyuarat Menteri-Menteri Besar yang akan datang.

Saya juga berharap Kerajaan Negeri dapat meneruskan skim perumahan PR1MA ini. Ini dimulakan dengan masih ingat lagi saya menjadi Menteri Besar dan Menteri Besar sekarang ini Pengerusi Jawatankuasa Perumahan. Rupa siapa nak jadi Menteri Besar kena jadi Pengerusi Jawatankuasa Perumahan sebab saya pun dulu semasa Tun Khalil, saya pun Exco

Perumahan. Dia ada lagi satu tapi tak boleh rahsia, itu tak boleh nak cerita, tapi Menteri Besar dia tahu. Insya-Allah kalau nak tahu, jumpa Menteri Besar.

Kita hidupan banyak lagi projek-projek ini kerana ramai yang apa ni dapat faedah. Rumah kos rendah ni boleh tapi sikap kita orang Malaysia ni minta maaf lah terutama orang Melayu lepas tu orang India, orang Cina dia kurang sikit. Bab membayar hutang ni liat sikit, sehinggalah kita berhutang dengan Kerajaan Persekutuan, selain daripada hutang bekalan air dan juga termasuklah hutang untuk rumah kos rendah ini, dia orang tak bayar.

Tadi ada Ahli daripada mana tadi, dia minta dipertimbangkan dia sebut rumah Pak Mahat, lepas itu minta banyakkah rumah kos rendah ini. Masalah pembayaran balik hutang. Begitu juga Ahli daripada Dong dia minta untuk bantuan perniaga kecil. Saya masih ingat lagi masa Tun Khalil jadi Menteri Besar, saya Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan saya juga menjaga benda-benda kecil ini. Kita luluskan peruntukan saya lupa RM2 atau RM3 juta, tidak sampai 20, tapi RM3 juta rasanya, tak bayar. Akhir-akhir kita bawa dalam Dewan ini berpuluh tahun kemudian *write off*. Ini masalah kita rayu kerajaan buat itu, buat ini.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar pun pening kepala sebab tak bayar balik. Ini masalahnya sebab tak bayar balik. Jadi, saya berharap sangat perumahan projek perumahan ini diteruskan dan dirancarkan lagi.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Saya ingat saya perlu juga menyentuhkan di sini sedikit supaya semua orang tahulah. Saya tahu perkara ini masa kecil lagi. Kebanyakan mak bapa kita pun baru nak berkahwin masa itu. Ini tanah haram, sejarah tanah haram. Tanah haram ada delegasi dari zaman penjajah British. Pada satu masa orang Cina, orang India datang ke Tanah Melayu ni ke Malaya, ramai sangat tapi semasa *depression* dia orang ramai balik. Kemudian datang balik tak berapa ramai. Kalau tidak kalau dia orang tak balik ni, Cina dengan India dia akan melebihi bilangan kaum Melayu. Tapi dia orang balik awal 30an dulu masa *depression*, dia orang datang balik tak ramai dah.

Pada masa itu British berpendapat orang Melayu ini walaupun jadi buruh dia suka makan gaji. India yang datang dari India itu kebanyakan ditempatkan masa itu di PWD (*Public Work Department*) membuat kerja-kerja jalan dan juga di pada masa itu tidak panggil Jabatan Bekalan Air, dia panggil *Water Works Department* bawah JKR bawah PWD dan mereka juga ditempatkan dengan CEB (*Centre Electricity Board*) ataupun TNB ataupun LLN sebelum itu. Mereka juga diletakkan di Telecommunication Department Jabatan Telekom orang India. Pergi je India, pergi je India.

Orang Cina mana nak letak? Itu sebab orang Cina dia letakkan selepas darurat nama Kampung Baru. Kalau tidak mereka duduk pinggir hutan dan mereka meneroka tanah, mereka hidup atas tanah. Beri makan anak, isteri, cucu atas tanah. Dia tak makan gaji, tak macam orang Melayu dan India. Kerajaan biarkan. Tetapi apabila sampai satu keadaan seperti di Cameron Highlands. Saya ingat lagi, kita lulus 5 ekar, setiap orang tu dia kerja sampai 50 ekar. Guni baja, tong racun, botol-botol dia campak dalam sungai.

Kalau di Taman Sultan Abu Bakar tu di Empangan Sultan Abu Bakar itu bukan saja ada tong racun dan guni... guni baja tapi juga peti sejuk, kerusi meja dan juga land rover. Kita tak mampu untuk membuat penguatkuasaan peringkat negeri ini, 12 orang, 13 orang... nak pergi nak kuat kuasakan. Silap-silap gaya, ikat dek apa ni, peneroka tanah haram tu di pangkal pokok je. Pokok berkerengga, menjerit minta tolong takde sape nak tolong, tapi di Cameron Highlands, Kerajaan Persekutuan amik campur dengan tentera dengan polis, itu sebab selesai masalah sana.

Sekarang ke mana mereka pergi, mereka pergi ke Lojing, sebelah Kelantan, mereka pergi ke Lojing belah Kelantan. Jadi, itulah ceritanya, saya berharap supaya semua faham. Apakah itu sejarah tanah haram. Kenapa orang Cina ramai di situ. Kenapa orang Cina meneroka tanah haram. Jadi, terpulanglah kepada kebijaksanaan kerajaan untuk menyelesaikan masalah ini dan, penyelesaian boleh dibuat dalam *win-win situation*. Saya pun difahamkan, tak payahlah main saya difahamkan, difahamkan. Orang lain tak faham. [Ahli dewan ketawa]. Cukuplah setakat itu dahulu. Dibawa cerita lain pula...dibawa cerita lain pula. Sebelum orang lain, sebelum orang lain mengatakan hoi, Dato' Sri, hai difahamkan, difahamkan tak jadi juga.

Lepas tu ada yang Berhormat kawan saya dah meninggal dunia, dia cakap Bahasa Melayu dia pelat. Dia pergi kampung, saya tak mahu menyanyi. Kalau saya menyanyi nanti susah. Dia nak khabarkan saya tak mahu berjanji, kalau berjanji nanti saya susah. Jadi, orang kampung pun bercakap, siapa suruh Yang Berhormat menyanyi? Kita suruh buat janji sahaja bukan suruh nyanyi. Itulah cerita dia. Jadi, balik-balik saya difahamkan, saya difahamkan tapi orang masih tidak faham. Payah juga.

Seterusnya, saya menyentuh sedikit tentang *legal sue*. LA ada di luar, saya dah bisik pada dia tadi. *Legal sue* terhadap pekerjaan *there are two pending*, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Saya mengerling kepada YB. SUK, tu kena elok-elok sikitlah. Saya pun dah membuat kajian sedikit, sendiri dan saya pun ada pandangan sendiri dan saya pun berbincang dengan peguam-peguam. Kalau Kerajaan Negeri nak bincang dengan saya, nak mendengar pandangan boleh. Kalau tak nak, tak apa. Tak ada hal. Kita sama-sama tengok walaupun keputusan mahkamah menyebelahi kita mengenai tulisan Jawi tapi atas alasan yang berlainan.

Yang Amat Arif tidak menyebut tentang perlembagaan, dia hanya menyebut bahawa *everything is in order, brought to the Exco, there was Exco paper and decided openly in the Exco. So everything is in order. So, tak ada...tak ada no cause action* yang difailkan oleh pihak Wakil Rakyat dari Raub rasa saya *and he lost, but he can appeal if he wants too. But my advise is just stop at that*. Kalau pergi pun tak menang, sebab ini Bahasa Melayu ini dalam Perlembagaan telah pun dijamin, dan Bahasa Melayu termasuk tulisan Jawi. *I am not being racial, you know. Don't mistake me*, tapi bila sebut Melayu-melayu tu maksudnya Melayu, tulisan Melayu lepas tu [Bahasa Arab]. Okey? Jadi saya berharap Kerajaan akan berhati-hati.

Yang Amat Tuan Yang di-Pertua,
Sekali lagilah saya mengucapkan tahniah, khususnya kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Ahli-ahli Exco yang membantu dan juga jentera pentadbiran yang diketuai oleh Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan yang membantu Kerajaan sekarang ini. Teruskan kerja-kerja cemerlang ini. Saya sebagai orang tua, 70 tahun 8 bulan dah umur, walaupun gaya budak umur 20, perangai macam budak 10 tahun tapi umur sebenar 70 lebih. Saya hanya berdoa mudah-mudahan Allah Taala berikan kekuatan panjang umur, murah rezeki, mudah kerja kepada Yang Amat Menteri Besar yang kita kasihi dan insya-Allah dengan bantuan rakan-rakan yang lain, kita akan dapat membawa Pahang ke arah yang lebih cemerlang.

Satu sebelum saya terlupa, teringat pula *sorry*lah. Orang tua dia memang macam tu, dia berbalik-balik. Bayaran gaji. Betul? Yang Amat Berhormat Menteri Besar ada menyebutkan kita mampu bayar gaji bulan-bulan. Kriteria menunjukkan sama ada sebuah Kerajaan Negeri itu mantap atau tidak, dia boleh bayar ke tidak, gaji pegawai kakitangan kerajaan. Kita di Pahang, alhamdulillah. 28,000 kakitangan, RM30 juta sebulan kita boleh bayar gaji. [Ahli Dewan menepuk meja].

Dalam sejarah negeri Pahang ini, saya masih ingat sekali je Kerajaan Negeri Pahang tidak mampu bayar gaji. Satu bulan, iaitu masa itu Ahli-ahli Dewan ramai tak ada lagi iaitu Penggal Tahun 78 sampai Tahun 82. Satu bulan kerajaan tak mampu bayar gaji pinjamlah dengan

Kerajaan Persekutuan, tapi sampai sekarang ini, saya tahu ada dua Kerajaan Negeri yang tiap-tiap bulan gaji pegawai kakitangan Kerajaan Awam di negeri-negeri tersebut dibayar oleh Kerajaan Persekutuan.

Jadi, ni tahniahlah. Makna selagi kita boleh bayar gaji tu, alhamdulillah dan saya masih ingat lagi senjata kita, bank kita adalah...di negeri lain disebut *MB Incorporated*. Setengah negeri termasuk Pahang, *SS Incorporated*, PSK. Pernah dulu, zaman saya pun bila kita bayar bonus, bayar imbuhan sebagainya, nasib baik ada PSK. *PSK is now very liquid, it very rich in cash. So, the Menteri Besar can fall back on SS Incorporated in anytime*. Kita namakan *MB Corporated* bukan MB punya. Begitu juga dengan PSK, bukan Setiausaha Kerajaan punya, tapi menjalankan amanah. Karang silap pula karang, *Adnan Incorporated* bukan Adnan punya. Dari segi...undang-undang, LA tak de. Dari segi undang-undang syarikat antara syarikat dengan pemegang saham, *different entity*. Lain. Bukan sama orangnya. Adnan bin Yaacob ada *company*, dia juga boleh menjadi kerja pada *company* itu. Dia... dia lain... dia lain *entity*.

Itulah saya teringat tadi. Terima kasih sekali lagilah kepada Yang Berhormat Speaker kerana memberi kesempatan kepada saya. Sekali lagi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar, teruskanlah kerja-kerja cemerlang ini, mudah-mudahan Allah Taala akan sentiasa bersama memberikan taufik hidayah untuk menjalan tugas harian.

Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

YB. YANG DIPERTUA DEWAN

Terima kasih banyak, Yang Berhormat.

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian,
Sepanjang dua hari perbahasan ini, seramai 28 orang Ahli Yang Berhormat telah mengambil bahagian. Saya perhatikan, Ahli-ahli Yang Berhormat begitu komited sekali dalam mengambil bahagian dan telah melontarkan idea-idea yang sangat bernas, idea-idea baru demi untuk kepentingan rakyat. Insya-Allah pada hari esok, pihak Kerajaan akan memberikan jawapan-jawapan di atas pandangan-pandangan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat.

Saya bercadang untuk menempohkan persidangan kita pada petang ini dan persidangan akan disambung semula pada hari Khamis, 19 November 2020 bermula jam pukul 9.30 pagi. Persidangan ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan pada jam 4.53 petang]

A decorative border featuring stylized black floral and leaf motifs surrounding a central white rectangular area.

**MESYUARAT KE-3
PENGGAJ KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG
KE-14**

**HARI KE-4
19 NOVEMBER 2020 (KHAMIS)**

KANDUNGAN

HARI KE-4: 19 NOVEMBER 2020 (KHAMIS)

<u>BIL</u>	<u>PERKARA</u>	<u>MUKA SURAT</u>
1	KEHADIRAN	i - iv
2	DOA	1
3	PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR	1
4	MENIMBANG RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020	28
5	SAMBUNGAN MENIMBANG RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020	51

**MESYUARAT KE-3 PENGGAL KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG KE-14
DI DEWAN NEGERI, WISMA SRI PAHANG, KUANTAN.**

Hari Pertama : 19 November 2020 (Khamis)

Masa : 9.30 Pagi

HADIR:

Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua Dewan Negeri Pahang

Dato' Sri Haji Mohamed bin Haji Jaafar,
SSAP., DIMP., SMP., KMN., PJK.

- **Jenderak**

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang

Dato' Sri Haji Wan Rosdy bin Wan Ismail,
SSAP., DSAP., DIMP., SMP., AMP.

- **Jelai**

Pengerusi:

**Jawatankuasa Perancangan, Kewangan, Tanah, Sumber Asli, Tenaga dan Air.
Jawatankuasa Pelaburan, Perindustrian dan Ekonomi.**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Mohd. Sharkar bin Haji Shamsudin,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP.

- **Lanchang**

**Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Kebudayaan, Alam Sekitar,
Perladangan dan Komoditi**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Ir. Mohd. Soffi bin Tan Sri Abd Razak,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP.

- **Benta**

Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Bioteknologi

Yang Berhormat Dato' Sri Hajah Shahaniza binti Shamsuddin,
SSAP., DIMP., AMP., BCM.

- **Kuala Sentul**

**Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Kebajikan Masyarakat,
Pembangunan Wanita dan Keluarga**

Yang Berhormat Dato' Sri Syed Ibrahim bin Syed Ahmad,
SSAP., DIMP., AMP., AMN.

- **Kerdau**

Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan

Yang Berhormat Dato' Sri Norolazali bin Sulaiman,
SSAP., DIMP.

- **Guai**

Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Kesihatan

Yang Berhormat Dato' Sri Mohd. Johari bin Hussain, SSAP., DIMP., PPA. Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Belia, Sukan dan Badan-badan Bukan Kerajaan	- Tioman
Yang Berhormat Dato' Abd. Aziz bin Haji Mat Kiram, DIMP., SMP., AMP., KMN., PJK. Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Luar Bandar Dan Hal Ehwal Orang Asli	- Batu Talam
Yang Berhormat Dato' Mohammad Fakhruddin bin Mohd. Ariff, DSAP., DIMP., AMP., AMN., PKT. Pengerusi Jawatankuasa Sains, Teknologi, Inovasi, Komunikasi dan Multimedia	- Bebar
Yang Berhormat Dato' Nazri bin Ngah, DSAP., DIMP. Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal FELDA, Koperasi, Usahawan dan Hal Ehwal Pengguna	- Pulau Tawar
Yang Berhormat Dato' Abd Rahim bin Muda, DSAP., AMP., PKC. Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan dan Perumahan	- Lepar
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shahiruddin bin Ab. Moin, SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., PKT.	- Dong
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shafik Fauzan bin Sharif, SSAP., DSAP., DIMP., SMP.	- Inderapura
Yang Berhormat Dato' Mohd. Fadil bin Osman, DIMP., SMP.	- Kemayan
Yang Berhormat Dato' Haji Md. Sohaimi bin Haji Mohamed Shah, DIMP., AMP.	- Sungai Leming
Yang Berhormat Dato' Khairuddin bin Mahmud, DIMP., SMP	- Pulau Manis
Yang Berhormat Dato' Mustapa bin Long, DIMP.	- Padang Tengku
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Sh. Mohmed Puzi bin Sh. Ali, SSAP., DJMK., DSAP., DIMP., AMP., PKC.	- Peramu Jaya
Yang Berhormat Dato' Nor Azmi bin Mat Ludin, DIMP.	- Kuala Semantan
Yang Berhormat Datin Samsiah binti Arshad, KMN	- Bukit Ibam

Yang Berhormat Tuan. Ir. Razali bin Kassim	- Muadzam Shah
Yang Berhormat Encik Lee Ah Wong, SMP., PKC	- Cheka
Yang Berhormat Mohd Sharim bin Hj Md Zain	- Chini
Yang Berhormat Tuan Haji Rosli bin Abdul Jabar	- Tanjung Lumpur
Yang Berhormat Tuan Haji Andansura bin Rabu	- Beserah
Yang Berhormat Encik Mohd Sofian bin Abd Jalil	- Luit
Yang Berhormat Encik Mohd Tarmizi bin Yahaya	- Panching
Yang Berhormat Encik Mohd Zakhwan bin Ahmad Badarudin	- Tahan
Yang Berhormat Encik Mujibur Rahman bin Ishak	- Chenor
Yang Berhormat Encik Shahril Azman bin Abd Halim	- Jengka
Yang Berhormat Tuan Haji Zuridan bin Mohd Daud	- Damak
Yang Berhormat Encik Chow Yu Hui	- Tras
Yang Berhormat Puan Kamache a/p A. Doray Rajoo	- Sabai
Yang Berhormat Encik Lee Chin Chen	- Bilut
Yang Berhormat Cik Leong Yu Man	- Triang
Yang Berhormat Encik Sim Chon Siang	- Teruntum
Yang Berhormat Encik Chiong Yoke Kong	- Tanah Rata
Yang Berhormat Encik Woo Chee Wan	- Mentakab
Yang Berhormat Puan Young Syefura binti Othman	- Ketari

AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN II PERKARA 11 UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN PAHANG:

Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang,
Dato' Sri Dr. Sallehuddin bin Ishak,
SSAP., SIMP., DIMP., JSM., PJK.

Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri Pahang,
Dato' Indera Nazri bin Abu Bakar,
SIMP., DSAP., DIMP., SMP.

Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri Pahang,
Dato' Sri Haji Shamsulbahri bin Haji Ibrahim,
SSAP., DSAP., AMP.

TIDAK HADIR DENGAN MAAF:

Yang Berhormat Yang di-Pertua Dewan Negeri Pahang

Dato' Sri Haji Ishak bin Haji Muhamad,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP., PKC.

Dato' Sri DiRaja Haji Adnan bin Haji Yaakob,
SDSA., SSAP., DSAP., DGSM.

Yang Berhormat Encik Lee Chean Chung

- **Pelangai**

- **Semambu**

SETIAUSAHA MESYUARAT:

Encik Muhamad Anuarudin bin Mohd Yusoff@Ahmat, AMP.

SETIAUSAHA DEWAN

Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang Ke-14 di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan.

Hari : Khamis, 19 November 2020
bersamaan 3 Rabiulakhir 1442 Hijriah.
Masa : 9.30 pagi

DOA

Bacaan doa.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bismillahirrahmanirrahim. Segala puji bagi Allah dibuka Mesyuarat Dewan Negeri dengan menyebut nama Allah Yang Maha Pemurah, Yang Maha Mengasihani, kepada-Nya terpulang segala puji-pujian. Ya Allah yang bersifat Maha Hikmah, limpah keadilan yang menanggungkan kewajipan ke atas Raja dan Ahli-ahli Dewan Negeri bagi mentadbir masalah masyarakat, pergaulan; mudah-mudahan sentosa, aman, makmur, limpah kebahagiaan meliputi penduduk negeri Pahang ini. Ya Allah, kami sekalian hamba-Mu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negeri menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negeri ini serta rakyatnya sekalian.

Ya Allah, berkat-Mu ke atas kami berhimpun. Dipohon anugerahkan Taufik-Mu, dipohonkan menyuluh memandukan pada ketika kami berunding, menimbang, bertukar fikiran pada segala perkara yang dibentangkan dengan saksama; serta keamanan, kemakmuran dan kesejahteraan bagi negeri ini serta penduduk-penduduknya sekalian. Ya Allah, dipohon doa kami diperkenan. Amin, Ya Rabbal 'Alamin.

PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Kedua: Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri Besar.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

[Ayat al-Quran]. Assalamualaikum WBT, Salam Sejahtera dan Selamat Pagi. Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Alhamdulillah marilah kita bersama-sama memanjatkan syukur ke hadrat Allah SWT kerana dapat meneruskan persidangan pada hari ini dan untuk meneruskan aturan urusan mesyuarat pada kali ini, saya dengan sukacitanya menjemput Yang Berhormat dari Jengka. Sila.

YB. ENCIK SHAHRIL AZMAN BIN ABD HALIM

[Ayat al-Quran]. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua. Saya kemukakan pertanyaan nombor 1.

[Sebahagian kawasan di Bandar Tun Abd Razak Jengka, kira-kira dalam 600 ekar masih diwartakan oleh pihak PTG sebagai Hutan Simpan Jengka. Ianya termasuk sebahagian tanah UiTM Jengka serta pusat perniagaan dan

perumahan yang berhampiran. Sedangkan kawasan tersebut telah dilepaskan oleh pihak Jabatan Hutan pada tahun 2008 berdasarkan surat jawapan yang dikeluarkan oleh Pejabat Hutan Daerah Temerloh, bertarikh 18 Februari 2008, Ruj. Kami PHD.TEM: 100.24/9 (56) kepada Pentadbir Daerah dan Tanah Maran. Ruj PTT.PTM.6-1-0156 (8).

Apakah kedudukan terkini kawasan tersebut (hutan belakang UiTM dan Econsave Jengka?)

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

[Ayat al-Quran]. Assalamualaikum WBT. Selamat pagi, salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada rakan saya Yang Berhormat daripada Jengka yang bertanya soalan yang begitu prihatin berkenaan dengan tanah 600 ekar di kawasan Bandar Tun Razak yang mana ianya adalah sebahagian daripada tanah UiTM. Jadi Yang Berhormat daripada Jengka ingin mengetahui apakah kedudukan terkini kawasan tersebut er... lebih jelasnya di hutan belakang UiTM dan Econsave Jengka.

Bagi menjawab pertanyaan daripada Yang Berhormat daripada Jengka, saya ingin er... menjelaskan di Dewan yang mulia ini bahawa tanah milik er... UiTM bagi tapak UiTM Pahang Kampus Jengka serta kawasan di belakangnya termasuk tapak Econsave yang terletak dalam Mukim Chenor, daerah Maran sudah tidak lagi menjadi sebahagian daripada kawasan Hutan Simpan Jengka memandangkan kawasan tersebut telah dilakukan pembatalan hutan simpan oleh Pihak Berkuasa Negeri.

Pembatalan sebahagian Hutan Simpan Jengka dengan keluasan 465.75 hektar ataupun bersamaan dengan 1,150.89 ekar melibatkan lot UiTM Kampus Jengka dan kawasan sekitarnya telah dilakukan oleh Pihak Berkuasa Negeri di bawah Seksyen 13, Akta Perhutanan Negara 1984 (Akta 313).

Tindakan pemberitahuan pengisytiharan pembatalan sebagai Hutan Simpan Jengka melibatkan kawasan yang dinyatakan telah dilakukan oleh Pihak Berkuasa Negeri melalui Warta Kerajaan Negeri Pahang bertarikh 11 Disember 2019. Sehubungan dengan itu, status hutan di kawasan belakang UiTM Kampus Jengka serta kawasan tapak Econsave Jengka adalah jelas bukan lagi berstatus hutan simpan yang bermakna kawasan tersebut sudah tidak lagi menjadi sebahagian daripada Hutan Simpan Jengka.

Untuk makluman Yang Berhormat juga kenapa Kerajaan Negeri membatalkannya kerana ianya bertujuan untuk membolehkan pembangunan yang lebih baik dan terancang dapat dilakukan melibatkan kawasan-kawasan yang terlibat. Ini seterusnya diyakini berupaya membantu meningkatkan lagi aktiviti ekonomi setempat di kawasan yang dinyatakan sama ada untuk faedah penduduk tempatan mahupun penduduk daerah Maran secara amnya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah soalan seterusnya. Saya jemput ADUN Tras.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Tuan Speaker, soalan saya soalan nombor 2.

[Sila nyatakan status projek-projek menaik taraf bekalan air yang diperuntukkan oleh Kementerian Alam Sekitar dan Air (atau dikenali sebagai KATS sebelum ini) di daerah Raub pada tahun 2019 dan 2020.]

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Yang Berhormat daripada Tras er... bertanyakan soalan berkaitan dengan projek-projek menaik taraf bekalan air yang diperuntukkan oleh Kementerian Alam Sekitar dan Air di daerah Raub bagi tahun 2019 dan tahun 2020.

Untuk makluman, Yang Berhormat daripada Tras terdapat beberapa projek menaik taraf bekalan air yang diluluskan di bawah peruntukan Kementerian Alam Sekitar dan Air ataupun KASA di daerah Raub pada tahun 2019 dan 2020 dengan status pelaksanaannya seperti berikut:

Kerja-kerja penambahbaikan bekalan air di Kampung Ulu Atok, Raub kos projeknya RM403,730.00 dan telah pun siap pada 31 Oktober baru-baru ini. Yang Berhormat ya dah siap dah. Yang Berhormat tau ke tak tau ni siap ni. Dah tau tanya buat apa?

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Speaker, yang semasa tanya soalan ini adalah semasa bulan Ogos. Oleh itu, pada masa itu belum siap lagi dan masa itu pun ada beberapa projek dalam senarai saya nak jelaskan apa status itu. Terima kasih.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Okey, terima kasih Yang Berhormat. Sebab Yang Berhormat ni peka. Tetapi kalau Yang Berhormat lebih peka Yang Berhormat lagi tahu projek ini dah siap.

Seterusnya, projek dalam pembinaan iaitu kerja-kerja penambahbaikan bekalan air di Taman Bukit Koman, Raub kos projek RM442,750.00 dijangka siap pada akhir tahun ini. Manakala kerja-kerja penambahbaikan bekalan air di Taman Lee Man dan Taman Raub Utama kos projek RM405,700.00 dijangka siap pada akhir tahun ini juga Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Soalan tambahan, Tuan Speaker. Bolehkah saya tahu Kerajaan Pahang sama ada kerajaan ada langkah untuk mengurangkan NRW yang begitu tinggi di daerah Raub. Terima kasih.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Yang di-Pertua,

NRW ataupun *Non-Revenue Water* dia berbeza-beza untuk makluman Yang Berhormat. Di Kuantan, di bandar Kuantan NRWnya lebih rendah di kawasan yang di luar bandar NRWnya lebih tinggi. Sebab itulah sepertimana di dalam pembentangan

bajet kita baru-baru ini kos pembangunan yang tinggi ialah kerana kita ingin menambah baik atau menaik taraf er... bekalan air sama ada di bandar ataupun di luar bandar dan er... sepertimana yang saya katakan dia punya diameter, diameter paip tersebut kita telah besarkan 100% dan ini adalah bertujuan untuk mengurangkan NRW dan sasaran er... bagi pihak Kerajaan Negeri saya telah er... meminta Perbadanan Air Pahang rakan saya daripada Benta adalah juga Pengerusi PAIP di mana kita akan berusaha ke arah untuk meminimalkan NRW ini kerana kita tahu kalau tinggi NRW ini maknanya kerugian yang tinggi akan dialami oleh PAIP dan juga Kerajaan Negeri usaha-usaha ke arah itu.

Dan saya ingin er... walaupun *tagline* saya “Tiada janji, ihat bukti” tetapi saya ingin nyatakan di sini bahawa insya-Allah kadar NRW akan dapat dikurangkan tetapi setakat mana boleh dikurangkan kita akan bagitahu dalam sidang Dewan. Mungkin sidang Dewan penghujung tahun depan, jadi kalau bulan 4 ini singkat sangat... tahun depan.

Saya berharap Yang Berhormat er... Yang Berhormat daripada Tras er... apa dia? Tak, saya nak kata minta ADUN Tras *remind* saya lagi sekali. Minta maaf Yang di-Pertua, ADUN daripada Lanchang ini banyak membantu saya dalam mengingat saya la. Tapi apa yang dia ingatkan ini kontra sikit apa yang ada dalam pemikiran saya. [Ahli Dewan ketawa] Jadi Yang Berhormat daripada Tras boleh tanya balik er... pada sidang Dewan akhir tahun depan. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin kemukakan soalan 3.

[Tasik Bera merupakan destinasi pelancongan yang penting di daerah Bera.

- a) Sila senaraikan jumlah pelancong ke Tasik Bera mengikut pecahan bulan dari Januari 2019 hingga September 2020.
- b) Sila nyatakan usaha kerajaan untuk meningkatkan daya tarikan Tasik Bera.
- c) Sila senaraikan kemudahan-kemudahan di Tasik Bera yang sedia diguna sekarang untuk pengunjung atau pelancong.]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,

Terima kasih kepada er... rakan saya daripada Triang bertanyakan tentang er... Tasik Bera yang merupakan destinasi pelancongan yang penting di daerah Bera. Yang Berhormat Yang di-Pertua, semalam pun saya ada mendengar ucapan er... ataupun perbahasan daripada beliau. Beliau juga ada menyebut tapi disebabkan oleh kerana ianya ditanya dan ada soalan tersebut telah pun disediakan dan jawapan pun telah pun disediakan, elok saya baca jawapan yang telah disediakan daripada jawapan er... yang er... soalan daripada lisan yang dikemukakan oleh Wakil daripada Triang.

Kedatangan pelancong ke Bera pada tahun 2019 adalah seramai 30,150 manakala seramai 5,000 er... 30,150 ya dan manakala pada tahun ini, saya nak maklumkan bahawa kedatangan pelancong hanyalah... hanyalah 5,722 er... hingga Jun. Jadi saya nak maklumkan di sini bahawa kalau kita tengok ya kehadiran pelancong Januari,

Februari, Mac kemudian April, Mei, Jun kosong dan kemudian keseluruhan hingga er... hingga September, kita ada 4,662 pelancong.

Yang keduanya, tentang apakah perancangan... ya... mengenai Tasik Bera. Saya nak maklumkan bahawa kita er... menyediakan, telah menyediakan cadangan pelan pembangunan. Jadi setiap kawasan pelancongan di negeri Pahang ini kita ada pelan pembangunan yang tersendiri yang ianya termasuk di dalam Rancangan Kawasan Khas di bawah PLANMalaysia ya setiap kawasan. Saya nak bagitahu kita telah pecah-pecahkan ya kawasan di Tasik Bera ini kepada 5 zon yang kita kira sangat penting di dalam melestarikan lagi er... pembangunan di Tasik Bera sebagai destinasi pelancongan ya.

Satunya, zon pengekalan iaitu tapak RAMSAR Tasik Bera Hutan Simpan Kekal er... pengekalan. Contoh er... zon pengekalan ini contohnya RAMSAR di Bera, Hutan Simpan Kekal di Chini kemudian Hutan Simpan Kekal di Chini tambahan. Ini.... ini zon pengekalan mana er... yang itu kita tak usik. Kemudian kita ada zon pemulihan. Zon pemulihan ini sebagai contohnya, zon-zon yang kita perlu pulih balik... pulih semula. Ini... ini untuk er... Tasik Bera dan *standard*-nya begini. *Standard*nya sememang seperti ini.

Kemudian kita ada Zon Pembangunan Terkawal haa... Zon Pembangunan Terkawal ini Yang Berhormat Yang di-Pertua maksudnya kawasan tersebut kita bangunkan tetapi kita kawal supaya er... laporan daripada EIA mesti ada, kemudian laporan daripada jabatan-jabatan yang lain mesti ada supaya er... kawasan tersebut dari segi pencemaran, dari segi alam sekitarnya ia dapat dijaga. Kemudian kita ada satu lagi, iaitu zon er... koridor riparian seperti sungai dan sebagainya.

Jadi Yang Berhormat Yang di-Pertua, kalaulah kita nak ikutkan dari segi pelan yang telah disediakan oleh PLANMalaysia ini tentang RKK ataupun Rancangan Kawasan Khas ini, saya nak bagitahu bahawa jumlahnya keseluruhan ya, keseluruhan jumlahnya ini kita memberikan kita nak maklumkan bahawa *we always looking forward*, dengan izin Yang Berhormat Yang di-Pertua kita bukan main-main.

Cuma duit sahajalah haa... dan sebahagian besar daripada ini kita kena ingat bahawa kita akan mohon daripada Kerajaan Pusat kerana Kerajaan Pusat lah yang banyak kutip cukai. Semua cukai ini dia yang kutip kecuali cukai tanah, cukai air yang memang rugi kemudian cukai balak dan juga cukai mineral. Itu sahaja yang dikutip oleh Kerajaan Negeri, yang lain *sales tax*, *income tax* dan lain-lain semuanya dikutip oleh pusat keseluruhan pembangunan yang kita jangkakan sehingga tahun 2027 ya. Jadi Wakil... saya harap Wakil daripada Triang jadi Wakil Rakyat lagilah masa itu. (Ahli Dewan ketawa) Insya-Allah kalau ikut er... kalau ikut jejak ayah dia tak pernah kalah kan? Berapa tahun?

Iaitu sejumlah RM214,385.... 200 juta er... RM214,308,500.00 juta maknanya RM214 million, *all together* keseluruhannya pembangunan yang kita nak bangunkan mengikut perancangan yang telah kita tetapkan maknanya ianya meliputi segala-galalah. Haa... jadi macam Tasik Biru insya-Allah kita akan laksanakan pelan yang tersendiri yang er... yang apa nama... yang nak kita pastikan supaya kita ada apa-apa pembangunan apabila dicakap sahaja kawasan ini Tasik Bera kita dah tahu dah apa yang perlu kita pohon, apa yang perlu kita utamakan.

Yang ketiga, tentang er... tentang soalan yang ketiga yang ditanya oleh Wakil daripada Triang adalah mengenai Kerajaan Negeri. Haa... kita insya-Allah contohnya yang kecil-kecil ini, contoh Tas... er... apa nama tandas awam dan sebagainya ini dibawah

kawalan kita insya-Allah dan malah Yang Amat Berhormat Menteri Besar dalam bajetnya pun sebenarnya telah pun menyatakan perkara ini, peruntukan pembangunan untuk er... pelancongan. Buat titi, buat tali, apa namanya letak er... dan sebagainya yang kecil-kecil. Ini adalah di bawah er... Kerajaan Negeri dan kita di Tasik Bera telah pun kita laksanakan.

Yang *facilities* yang ada tentang bilik ya, saya nak bagitahu juga yang kita ada di Tasik Bera er... chalet kita ada 23 unit. Ini ada antara kekangan kenapa tak ramai orang datang ke Tasik Bera ini. Saya pernah sebut di dalam Dewan ini tetapi saya nak sebut sekali lagi pernah ada satu... satu *group* daripada... daripada Houston, Texas. Haa... ini kita over sebab kita... Houston, Houston Texas, Houston a *place of George Bush* (ketawa) Er... dia telefon kita, dia nak buat *retreat* dia tanya kita dia er... tanya tentang kita punya *advertisement* ataupun er... promosi kita. Dia bagitahu dia cakap dia nak datang ke Tasik Bera, kita cakap boleh. Er... kita tanya dia berapa ramai? 400 orang. Kita ada 23 bilik haa... inilah kita tak boleh tu... *over marketing*.

Jadi sebab itulah, er... ada perkara-perkara yang kita tengok kita kurang *highlight*-kan, kita bimbang kita tidak ada *caring capacity*, kita tidak mampu untuk menampung kehadiran orang. Terima kasih er... pelancong.

YB. CIK LEONG YU MAN

Soalan tambahan. Er... terima kasih kepada jawapan daripada pihak kerajaan. Saya cuma ingin mengesahkan tentang er... jumlah pelancong. Tadi saya er... mendengar jawapan untuk tahun 2019 adalah 30,000 ribu. Adakah saya dengar salah? Sebab untuk jumlah pelancong pada tahun 2015 dan 2016 ke Tasik Bera adalah 5,000 lebih dan 3,000 lebih masing-masing dan telah tutup pada tahun 2017, 2018 untuk *renovation*. Jadi kalau tahun 2019 tiba-tiba boleh melonjak ke 30,000 orang ke Tasik Bera saya rasa pelik sedikit.

Yang soalan kedua, adalah er... sebab Majlis Daerah Bera sekarang yang *incharge* untuk melantik er... operator pengurusan bagi Kompleks Resort Tasik Bera. Jadi soalan saya adalah, memandangkan pada tahun 2019 dan er... tahun ini walaupun sudah ada operator tapi nampaknya dia masih kekal dalam keadaan tutup. Jadi adakah Kerajaan Negeri akan campur tangan dalam urusan pelantikan ini supaya kita dapat melantik operator yang lebih er... yang lebih berkualiti ataupun yang lebih er... *capability* untuk menguruskan Kompleks Tasik Bera ini. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Itulah rekod yang kita dapat ianya bukan sahaja di Tasik Bera tetapi di kawasan Bera ya, yang saya sebut tadi dan yang keduanya, sememangnya dari segi operator ini memang kita kalau ikut rekod saya, kita masih lagi menunggu operator yang sanggup untuk melaksanakan tempat tersebut. Tapi kita telah pun membuat sedikit sebanyak pembaikpulihan. So, kerana antara sebabnya adalah kita kena bina lebih banyak lagi bilik supaya dapat menampung sepatutnya ni mesti ada sekurang-kurangnya 40 bilik supaya kalau sekiranya 2 bas datang dia perlukan 40 bilik. Kalau seorang, *share* 2 orang, satu bilik *share* 2 orang, dia kena ada 40.

Jadi memang itulah kekangan yang ada. Walau bagaimanapun, kita nak pastikan antara lainnya kita nak pastikan bahawa status RAMSAR yang ada di Tasik Bera tu yang itu wajib kita kekalkan. Kerana apa? Kerana kita mendapat sedikit sebanyak

peruntukan untuk kita memelihara kawasan tersebut daripada UNESCO. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah. Soalan seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Tanah Rata.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon kemukakan soalan nombor 4.

[Sewaan tanah pertanian Cameron Highlands oleh Pahang Corporation Sdn. Bhd.:

- a) Berapakah jumlah tawaran sewaan tanah akan diagihkan kepada pekebun? (Sila senaraikan berdasarkan mukim atau kawasan).
- b) Nyatakan anggaran hasil yang boleh dikutip.
- c) Nyatakan rancangan pihak kerajaan membelanjakan hasil tersebut untuk kebaikan rakyat.]

YB. DATO' SRI IR HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
ADUN Tanah Rata bertanyakan berkaitan dengan sewaan tanah er... pertanian Cameron Highlands oleh Pahang Corporation.

Jadi untuk makluman er... Dato' Sri Yang di-Pertua dan Ahli Dewan yang mulia ini, sebenarnya Cameron Highlands ni er... menjadi suatu tempat yang menjadi perhatian bukan saja di dalam daerah Cameron Highlands bukan saja dalam negeri Pahang, malahan ianya menjadi perhatian di peringkat negara, nasional dan juga di peringkat antarabangsa kerana keunikan Cameron Highlands ini.

Sepertimana Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar selalu sebutkan iaitu apa yang terdapat di Cameron Highlands itu tidak terdapat di tempat-tempat lain er... di dalam negara kita Malaysia ini. Sebab itu dalam konteks sedemikian, Kerajaan Negeri di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar telah pun merangka satu pelan perancangan er... yang komprehensif.

Yang er... di mana kita mengambil kira aspek apa yang dipanggil sebagai SDG lah, iaitu dengan izin, *Sustainable Development Goals*, yang menjadi satu ungkapan, yang juga menjadi satu rujukan dari segi perancangan pembangunan di mana-mana juga, agar Cameron Highlands ini dapat nantinya dijadikan sebagai suatu pusat pertumbuhan yang seimbang.

Pertama dari segi pengeluaran hasil er... pertaniannya, agro er... ni makanan dan *Agrotourism*. Yang keduanya, dari segi aspek pembangunan lestari ya yang melibatkan pembangunan, penyediaan kemudahan infrastruktur perumahan kepada masyarakat dan yang ketiganya ialah dari segi aspek pelancongan yang er... kerap ditekankan oleh sahabat saya daripada Lanchang iaitu Cameron Highlands ini mestilah dibangun secara seimbang.

Lantaran itu, Kerajaan Negeri telah pun bersetuju dan meluluskan penubuhan apa yang dipanggil satu entiti iaitu Perbadanan Kemajuan Cameron Highlands dan er... telah pun dikenalpasti seluas er... 5,526.219 hektar iaitu 13,655.287 ekar tanah yang

telah pun dikenal pasti yang dipajak oleh Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri kepada Perbadanan Kemajuan Cameron Highlands dan selepas itu, Perbadanan Kemajuan Cameron Highlands telah memajak kecil kepada Pahang Corporation ya. Pahang Corporation Sdn. Bhd. selaku pengurus hartanah ini. Selaku pengurus hartanah dan dalam seluruh kawasan ini tadi, maka telah dikenalpasti kelompok-kelompok yang dipersetujui untuk diperuntukkan kepada aktiviti pertanian.

Lantaran itu, maka pihak Pahang Corporation ya, telah pun menguruskan agar dapat diberikan pajakan kepada petani-petani yang telah pun di er... saring ataupun diteliti melalui Jawatankuasa Lesen Tanah Daerah Cameron Highlands. Maka dalam konteks yang ini dilaksanakan empat fasa, fasa satu, dua, tiga, empat.

Jadi dalam konteks ini, saya nak maklumkan bahawasanya jumlah luas sewaan tanah atau luas tanah pertanian yang ditawarkan kepada pekebun-pekebun untuk fasa satu dan dua ialah bagi Mukim Ringlet seluasnya ialah 222 ekar. Mukim Tanah Rata 13 ekar. Mukim Ulu Tenom er... Ulu Telom 1,851 ekar dan er... kesemuanya jumlahnya ialah 2,086 ekar dan er... sewaan yang dikenakan ialah 1 ekar RM4,500.00 dan pekebun ini tidak boleh memiliki lebih daripada 3 ekar maksimum dan er... ia diberikan pajakan dalam tempoh... tempoh 10 tahun kepada petani ini kerana selalu dia bangkitkan kalau tempoh tu er... pendek.

Maka er... Bahasa Inggeris dia kata is *non-bankable*, makna tidak dapat menyakinkan institusi kewangan untuk menyediakan kemudahan pinjaman untuk membangunkan secara lestari. Dan er... ini yang telah pun dilaksanakan oleh Pahang Corporation dan er... dirancang iaitu dalam er... fasa yang berikutnya, ketiga dan keempat, dijangkakan keseluruhannya nanti yang meliputi fasa satu, dua, tiga dan empat. Keluasan yang er... akan terabit ialah sejumlah 2,855 ekar ya dan er... anggaran hasil yang boleh dikutip dianggarkan dalam tahun 2020 ini dianggarkan er... sejumlah RM4 juta hasil akan diperolehi.

Dan er... seterusnya dalam tahun 2021 tahun depan dijangkakan anggarannya ialah RM5.7 juta er... hasil yang dapat atau dianggarkan dapat dikutip dan sepertimana yang kita sedia maklum, er... apakah rancangan pihak kerajaan membelanjakan hasil tersebut. Sudah tentunya antara lainnya ialah untuk melaksanakan pembangunan dan pengurusan di daerah Cameron Highlands ini sendiri.

Dan untuk makluman sepertimana yang saya zahirkan er... kita meletakkan syarat, terma-terma tertentu dalam meluluskan pajakan ini antaranya ialah agar aspek alam sekitar ini diambil kira iaitu dia ada terma-terma dan kita mewujudkan juga caruman kepada tabung atau dana alam sekitar kerana kita tidak mahu Cameron Highlands ini dalam kita melaksanakan apa jua pembangunan, ianya akan mencemar er... aspek alam sekitar. Terima kasih.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Soalan tambahan.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Soalan tambahan saya adalah berapakah jumlah maksudnya tawaran sewa yang akan ditawarkan oleh Pahang Corp kepada pekebun-pekebun tu er... keseluruhannya? Sebab menurut berita yang terkini sebaik apa yang saya dapat adalah melalui berita sahaja. Menurut berita yang terkini, er... didapati bahawa jumlah buat sementara ini hanya 1,018 surat tawaran ditawarkan kepada pekebun dan manakala adanya jumlah... jumlah yang pemegang T.O.L, T.O.L pertanian di

Cameron Highlands adalah 2,04... 2,041 iaitu 50% sahaja saya tengok di sini keseluruhannya surat sewaan yang telah ditawarkan kepada pekebun.

Oleh itu, saya nak tahu er... Pahang Corp. nak ambil berapa lama, berapa lama tempoh yang akan diambil oleh Pahang Corp. untuk menawarkan semua surat sewaan ni kepada semua pekebun dan yang pentingnya jumlah keseluruhannya berapa... berapa banyak? Terima kasih.

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD. RAZAK

Sepertimana yang saya zahirkan kita ada 4 fasa... 1, 2, 3, 4 dan ini tawaran ini akan diperhalusi melalui Jawatankuasa Penyelesaian Tanah Daerah. Setakat ini kita er... telah membuat tawaran kepada sebahagian daripada pemegang-pemegang er... ni apa nama T.O.L yang dahulu dan berikutnya dia akan diteliti melalui jawatankuasa yang sepertimana saya katakan Jawatankuasa Penyelesaian Tanah Daerah mengikut kriteria-kriteria tertentu.

Jadi, yang tu YB. Tanah Rata dia er... makna pihak kerajaan, khususnya melalui Pahang Corporation, akan mengambil kira semua aspek-aspek yang er... yang YB. bangkitkan tadi tapi ianya melalui beberapa fasa. Fasa 1, 2, 3 dan 4 dan setakat ni kita baru menyempurnakan fasa 1 dan 2. Sudah tentu ianya tidak menyeluruh tapi insya-Allah maknanya di masa-masa akan datang, Jawatankuasa Tanah Daerah ini akan meneliti senarai ini. Dia akan diluluskan berfasa-fasa, mengikut berperingkat-peringkat. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, soalan seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Damak.

YB. TUAN HAJI ZURIDAN BIN MOHD DAUD

[Ayat al-Quran]. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 5.

[Mohon penjelasan pihak kerajaan:

- a) Berapakah jumlah kutipan zakat negeri Pahang bagi tahun 2019 bersamaan 1441 Hijrah?
- b) Prestasi pencapaian agihan zakat negeri Pahang?
- c) Sejauh manakah zakat berfungsi mengurangkan jurang kemiskinan di negeri Pahang?]

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada sahabat saya daripada Damak yang menyoalkan tentang er... zakat. Kita bersyukur ke hadrat Illahi sebagaimana yang saya sebutkan kelmarin bahawasanya Kerajaan Negeri dapat melaksanakan er... perintah zakat ini dan diaturnya dengan sempurna melalui agensinya iaitu Majlis Ugama Islam Pahang. Ini bagi merealisasikan apa yang difirmankan oleh Allah SWT, dengan izin [Ayat al-Quran]. "Ambillah bahagian daripada harta mereka itu sebagai zakat bagi membersihkan pengurusan hartanya serta mentazkiahkan apa yang telah mereka miliki".

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Soalan yang dikemukakan ialah berapakah jumlah kutipan zakat negeri Pahang bagi tahun 2019 bersamaan dengan 1441 Hijrah. Walaupun sebenarnya sahabat saya daripada Damak boleh bertanya di rumah sahaja tetapi dia tanya di dalam Dewan ini, kita terpaksa jawab juga di dalam Dewan.

Jumlah zakat yang telah dikutip oleh Majlis Ugama Islam Pahang pada tahun 2019 adalah sebanyak RM157,585,915.00 Dato' Sri Yang di-Pertua, dan persoalan yang kedua dikemukakan prestasi pencapaian agihan zakat negeri Pahang. Zakat ini tidak dihimpun dan apa dipendapkan di dalam tabung Majlis Ugama Islam tetapi diagihkan sebagaimana juga yang diperintahkan oleh Allah SWT dengan izin, sebagaimana yang difirmankan oleh Allah [Bacaan Ayat al-Quran], yang maksudnya "Kutipan zakat itu hendaklah diagihkan kepada fuqara".

Alhamdulillah, para fuqara' telah menerima agihan ini dengan jumlah RM13,879,000.00 kepada mereka. Kemudian itu kumpulan yang kedua yang diperintahkan untuk kita agihkan adalah orang-orang yang miskin. Orang-orang yang miskin ini telah menerima sebanyak RM30,688,000.00.

Kemudian golongan yang ketiga adalah Al-Amilina Alaiha iaitu Tok Amil. Tok Amil ini mendapat RM18,836,000.00. Kemudian kumpulan yang keempat iaitu muallafati qulubihim orang yang nak dilembutkan jiwanya iaitu mereka yang baru sahaja memeluk agama Islam. Mereka ini Al-Amilin telah diagihkan er... mereka ini mualaf telah diagihkan kepada mereka sebanyak RM7,268,000.00.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kumpulan yang seterusnya adalah al-riqab. Al-riqab ini telah menerima agihan sebanyak RM852,000.00 agihan kepada mereka dan kumpulan yang seterusnya adalah Al-Gharimin orang yang terbelenggu dengan hutang. Mereka ini juga dibantu oleh Majlis Ugama Islam Pahang dengan agihan zakat sebanyak RM193,000.00 kepada mereka.

Seterusnya kumpulan yang diberikan adalah fisabilillah. Fisabilillah ini adalah anak-anak kita antaranya yang belajar dan sebagainya sebanyak RM74 juta dan yang terakhir sekali adalah Ibnu Sabil. Ibnu Sabil juga mendapat bahagian daripada zakat sebanyak RM571,000.00. Alhamdulillah mudah-mudahan dengan ibadah zakat yang telah ditunaikan oleh pemberi zakat dan diterima oleh penerima zakat diberkati dan dikabulkan oleh Allah SWT.

Namun demikian, ADUN Damak telah mengajukan soalan yang ketiga iaitu sejauh manakah zakat ini berfungsi dan mengurangkan jurang kemiskinan di negeri Pahang. Sebagaimana yang telah disebutkan jumlah-jumlah serta golongan-golongan yang menerima zakat secara *detail*-nya pula sebagai salah satu agensi yang berperanan dalam menyumbangkan kepada pembasmian kemiskinan khususnya kepada asnaf zakat di negeri Pahang, pelbagai program dan skim bantuan telah disediakan bagi membantu asnaf-asnaf ini merungkai permasalahan mereka.

Seumpama kata kita menyediakan kepada asnaf ini baucar bulanan sebanyak 3,56... 3,569 orang. Mereka ini akan mendapat baucar daripada Majlis Ugama Islam dan baucar itu bolehlah mereka bawa ke kedai-kedai yang telah dikenal pasti dan sanggup bekerjasama dengan Majlis Ugama Islam contohnya PDM untuk mengambil barang-barang makanan mereka harian yang diperlukan.

Yang keduanya, bantuan tahunan raya apabila dekatnya Aidilfitri ataupun Aidiladha mereka yang susah ini akan dibantu oleh Majlis Ugama Islam er... dengan bantuan zakat sebanyak 25... 25,482 orang. Begitu juga dengan bantuan am sara hidup sebanyak 60,000 orang dan bantuan persekolahan sebanyak 15,000 orang dan rawatan kepada pesakit-pesakit kronik ataupun pembelian alat seramai 533 orang, baik pulih rumah seramai 80 orang dan kursus-kursus bagi mereka yang memerlukan seramai 173 orang.

Pendek kata pelbagai usaha yang telah dilakukan oleh Majlis Ugama Islam Pahang untuk membantu mereka yang memerlukan sama ada di kalangan asnaf ataupun orang-orang yang sangat er... memerlu kepada bantuan tujuannya tak lain tak bukan untuk merungkaikan permasalahan mereka dengan harapan mereka dapat membina hidup yang baru dan lebih selesa. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih.

YB. TUAN HAJI ZURIDAN BIN MOHD DAUD

Soalan tambahan. Terima kasih diucapkan kepada Yang Berhormat Dato' Sri Exco Agama kita, yang telah menjelaskan berkaitan dengan soalan yang telah saya kemukakan dan saya mengambil kesempatan untuk mengucapkan tahniah di atas prestasi zakat yang cukup memberangsangkan.

Soalan saya ialah, apakah Kerajaan Pahang melalui Majlis Ugama Islam Pahang ini telah mewujudkan pusat latihan asnaf yang sepertimana yang telah diwujudkan di beberapa buah negeri, yang mana mungkin boleh mengeluarkan kumpulan-kumpulan miskin tegar ataupun fuqara' ini daripada miskin kepada boleh berdikari?

Seterusnya soalan yang kedua, sejauh mana zakat ini membantu dari sudut berdepan dengan COVID-19? Terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua [tidak jelas] diberikan kepada saya sebenarnya terutama berkenaan dengan COVID-19, Majlis Ugama Islam Pahang memang turun padang dan tidak menang tangan di seluruh Pahang untuk membantu er... rakyat negeri Pahang yang memerlukan di dalam COVID-19 baru-baru ini. Namun jumlah yang tepatnya saya akan beri secara bertulis kepada er... ADUN Damak ataupun boleh tanya di rumah dan juga yang keduanya, Dato' Sri Yang di-Pertua, er... ADUN Damak menanyakan tentang ada tak tempat kursus-kursus yang dibina sendiri oleh Majlis Ugama Islam Pahang.

Saya yakin Majlis Ugama Islam Pahang dapat memikirkan cadangan ini dengan sebaik-baiknya. Namun demikian, tidak juga mereka melepaskan tangan begitu sahaja walaupun belum ada tempat kursus dan apa latihan kemahiran kerana Majlis Ugama Islam Pahang telah mengadakan kerjasama-kerjasama yang apa terurus dan terjurus, dengan er... pusat-pusat kemahiran yang ada di negeri Pahang ini untuk membantu mereka yang perlu kepada pembelajaran kemahiran dan mereka diberi peluang serta perbelanjar...perbelanjaan yang khusus untuk mereka mendapatkan kemahiran itu, terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Assalamualaikum WBT, Dato' Sri Yang di-Pertua, saya cuma nak er... tanya kepada EXCO, adakah pihak MUIP bercadang untuk menambahkan bilangan pegawai-pegawainya yang turun ke lapangan? Kerana setakat ini, macam kami di Jerantut itu, yang saya nampak yang turun ke lapangan 3 orang sahaja, seorang pemandu dan 2 orang pegawai. Pusing 1 Jerantut, boleh jama' qasar dalam Jerantut itu, terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua,
Ini juga satu pandangan yang sangat baik tetapi sebenarnya Majlis Ugama Islam Pahang ini kita sendiri nampak dengan mata kepala kita bagaimana perkembangan mereka dari setahun ke setahun yang dahulunya hanya menempel di peja... pejabat Jabatan Agama Islam Pahang kemudian menumpang di Jabat, di Pejabat Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang dan sekarang ini Majlis Ugama telah memiliki pentadbiran sendiri dan pejabat sendiri di Pekan. Kemudian dikembangkan pejabat ini di daerah-daerah.

Perkembangan ini berlaku dari satu masa ke semasa. Ini buktinya mereka memang berhasrat dan berhajat untuk menambah keupayaan mereka sama ada dari sudut infra dan juga kemampuan petugas-petugas pegawai-pegawai untuk membantu rakyat di negeri Pahang ini tapi sudah tentulah usaha untuk menambah ini memerlukan masa dan waktu kerana kekangan dan juga terikat kepada jab er... jabatan-jabatan yang lain seperti JPA, SPA dan sebagainya. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah, soalan seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin kemukakan soalan 6.

[Sila senaraikan jumlah kes denggi di daerah Bera ikut pecahan bulan dan kawasan dari September 2019 hingga September 2020.]

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Terima kasih memberikan saya ruang untuk menjawab soalan yang dikemukakan oleh Wakil daripada Triang. Triang menanyakan mengenai senarai kes denggi di daerah Bera mengikut pecahan bulan dan kawasan bagi tempoh masa September 2019 hingga September 2020. Jadi secara keseluruhannya jumlah kes denggi di Bera dalam tempoh yang dimaksudkan iaitu daripada bulan September tahun lepas hingga tahun ini adalah sebanyak 114 kes berbanding dengan 130 kes pada tempoh yang sama.

Dalam erti kata lain telah menurun sebanyak 16 kes iaitu 23%. Tiada kematian dilaporkan dan bila ditanyakan mengikut kawasan, kita berikan kawasan ini kepada dua, Mukim Bera dan Mukim Triang. Bagi Mukim Bera 1, ada 16 kes, Mukim Bera 2,

43 kes, Mukim Triang 1, 52 kes dan Mukim Triang 2, 3 kes menjadikan jumlah 114 kes secara keseluruhannya.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kalau kita lihat kepada er... fakta yang disediakan dalam jawapan ini nampak seolah-olah kes denggi tidaklah begitu er... membebankan, kerana kita bercakap soal Bera tetapi pada hakikatnya Dato' Sri Yang di-Pertua, saya ingin menarik perhatian Sidang Dewan ini kepada masalah denggi ni berkaitan dengan negeri Pahang secara keseluruhannya.

Bagi tempoh yang sama Dato' Sri Yang di-Pertua iaitu sehingga setahun sehingga September tahun ini sebanyak 2,620 kes telah dilaporkan iaitu peningkatan sebanyak 668 kes ataupun 34% berbanding dengan tempoh yang sama er... pada tahun yang lalu. Er... walaupun peningkatan kita tinggi tapi dari segi kedudukan kita berbanding dengan negeri-negeri lain, kita di peringkat pertengahan Dato' Sri Yang di-Pertua.

Yang menyumbang kepada masalah ini, ada ada 5 daerah yang menunjukkan peningkatan kes iaitu Kuantan, Lipis, Pekan, Rompin dan Maran. Daerah Kuantan mempunyai bebanan demam denggi yang tinggi berbanding daerah lain sejumlah 1,804 kes telah dilaporkan iaitu mewakili 68.9 kes yang ada di negeri Pahang dan juga menunjukkan peningkatan sebanyak 75% berbanding tahun yang lalu. Terdapat 160 lokaliti ataupun wabak di negeri Pahang yang juga menunjukkan peningkatan sebanyak 14% berbanding tahun yang lalu.

Daerah Kuantan turut menyumbang kepada bilangan wabak yang tertinggi iaitu 77 kejadian wabak iaitu 77% daripada wabak di negeri Pahang. Kini ada 23 lokaliti yang masih aktif di negeri Pahang di mana 21 daripada 23 itu di daerah Kuantan. Bagi kes-kes kematian, ada 7 kematian demam denggi dilaporkan pada tahun ini berbanding dengan hanya 8 bagi tempoh yang sama tahun lepas. 7 daripada...daripada 7 kematian ini adalah 5 kes kematian di Kuantan, 2 di Lipis ya. Itulah secara umumnya Dato' Sri Yang di-Pertua keadaan semasa wabak denggi negeri Pahang. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, keadaan denggi sekarang semakin serius dan er... teruk. Soalan saya adalah apakah langkah-langkah yang dijalankan oleh pihak Kerajaan untuk mencegah penyakit denggi ni, terima kasih.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Terima kasih Bilut di atas soalan tambahan yang memang saya nanti-nantikan.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Apabila kita bercakap tentang masalah demam denggi, er... umumnya kita akan melihat kepada apakah yang dibuat oleh Jabatan Kesihatan tetapi yang menyebabkan

orang tidak sihat ini adalah masalah nyamuk dan nyamuk ni pula adalah nyamuk aedes. Jadi apa yang berlaku hari ini saya fikir masyarakat kita masih lagi kurang faham tentang punca permasalahan ini sebab orang melihat nyamuk adalah suatu perkara yang kecil tapi sebenarnya yang menyebabkan nyamuk ni dekat kepada kita adalah, banyak berkait dengan gaya hidup kita.

Sehubungan itu, Jabatan Kesihatan bersama dengan beberapa jabatan, agensi yang lain sentiasa memberi penekanan dalam soal-soal pendidikan ya, er... penguatkuasaan selain daripada perubatan bagi kes-kes yang telah pun berlaku. Jabatan Kesihatan telah melaksanakan tindakan pencegahan dan kawalan kes demam denggi dengan melakukan semburan kabus ke atas 236... 236,000 premis sepanjang tempoh yang kita bincangkan ini ke atas 313,000 premis di seluruh negeri Pahang.

Sementara itu, 187 premis telah dibubuh *carbide* bagi pemusnahan jentik-jentik dan sebanyak 298 aktiviti gotong-royong telah dijalankan di seluruh negeri Pahang dengan kehadiran 8,192 penduduk. Ini satu fakta yang saya harap Ahli-ahli Dewan beri perhatian. Apabila kita bahagikan kepada jumlah kehadiran penduduk berbanding dengan er... bilangan gotong-royong itu, ini tidak termasuk kakitangan kerajaanlah, kakitangan kesihatan, kakitangan Majlis ataupun Kerajaan Tempatan dan sebagainya, yang benar-benar mewakili penduduk Dato' Sri Yang di-Pertua hanya 27 orang daripada apa... setiap er... gotong-royong itu.

Yang terkini Dato' Sri Yang di-Pertua, saya berkunjung ke satu kawasan perumahan iaitu satu kawasan wabak di Kuantan iaitu kawasan perumahan Pak Mahat. Saya difahamkan gotong-royongnya kerap Dato' Sri. Bukan sahaja setiap bulan, kadang-kadang 2... 2 minggu sekalipun buat. Apabila saya tanya mengenai penglibatan masyarakat macam mana, er... maklum balas yang saya dapati setiap kali tu adalah dalam 50 orang dan 90% daripadanya adalah golongan wanita dan kanak-kanak.

Jadi saya fikir ini satu perkara yang perlu kita Ahli-ahli Dewan berikan perhatian macam mana kita nak mengajak masyarakat bahawa pentingnya untuk kite er... mengatasi masalah ini dan kita jangan tunggu dah ada kes barulah kita nak mengambil tindakan. Hakikatnya nyamuk ini Dato' Sri Yang di-Pertua dan sidang hadirin Dewan yang dihormati sekalian, jangka hayatnya sangat pendek iaitu antara 20 hingga 30 hari sahaja.

Jadi, kalau kita dapat mengelakkan pembiakan err... apa nyamuk ini saya fikir risiko kita semakin kurang kalau tengok pada kiraan jumlah gotong-royong yang kita buat sangat banyak tapi adakah kita sebenarnya faham gotong-royong kita ni apakah tumpuannya. Dalam budaya masyarakat kita Dato' Sri Yang di-Pertua, kita gotong-royong sokmo, bukan sahaja hal denggi, gotong-royong untuk kenduri kendara ya, gotong-royong untuk menyambut apa Wakil Rakyat datang pun gotong royong macam-macam.

Tetapi saya fikir masyarakat perlu faham gotong-royong untuk kita mengatasi masalah denggi ini kita perlu beri tumpuan kepada kawasan-kawasan ataupun tempat-tempat khusus yang boleh menggalakkan pembiakan nyamuk aedes. Ini kita harapkan kerjasama semua Wakil-wakil Rakyat dan Ketua-ketua Jabatan untuk memberikan kerjasama supaya Negeri Pahang dapat mengurangkan kadar global wabak denggi ini Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK SIM CHONG SIANG

Soalan tambahan. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua. Difahamkan Kuantan adalah tempat peningkatan kes denggi tadi wakil kerajaan maklumkan pada September adalah 1,800 lebih kes mana ada peningkatan paling tinggi di Malaysia. Soalan saya er... maaf ya, yang saya dapat info sampai hari ini ya adalah 200 er... 2,048 kes di Kuantan sudah meningkat sampai 2,048. Soalan saya, adakah kerajaan akan membuat lebih peruntukkan er... tambahan untuk mengatasi masalah kes denggi di Kuantan. Terima kasih.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Dato' Sri Yang di-Pertua er... dan wakil daripada Teruntum. Saya sebutkan tadi, 1,900 itu adalah pada September tahun yang lalu. Jadi kita bercakap berdasarkan soalan daripada Triang daripada tempoh bulan sembilan tahun lepas hinggalah bulan sembilan tahun ini. Jadi sehingga penghujung September yang lalu, kes sebenarnya adalah 2,620 dan dari segi peningkatan kita memang banyak kita nombor dua paling tinggi bukan nombor satu. Tetapi secara keseluruhannya kes terkumpul er... kita berada di tangga ke tujuh.

Ini juga satu perkara yang harus kita beri perhatian Dato' Sri. Kalau kita tengok dari segi *trend*, secara keseluruhannya kita beberapa tahun yang lalu, bermula daripada tahun 2016, 17, 18 kita telah menunjukkan penurunan yang sangat baik ya. Jadi er... tapi bermula daripada 2019 kes menjadi semakin banyak saya fikir dari segi gerak kerja kita, kita banyak ruang lagi yang boleh kita perbaiki tapi yang penting sekali lagi saya harapkan kerjasama semua pihak khususnya Wakil-wakil Rakyat yang ada di mana dalam kawasan mereka ada wabak kita sama-sama lah memberikan kesedaran dan pendidikan serta kerjasama di antara jabatan, agensi dan masyarakat itu sendiri.

Kalau boleh dari segi gotong-royong ini tadi Dato' Sri Yang di-Pertua, kita harapkan penglibatan yang lebih baiklah ya. Kalau setakat contohnya kalau di Pak Mahat, minta maaf apa saya kena sebut, tempat ini hanya 50 orang daripada populasi saya kira 2,000 orang ini, satu penglibatan yang sangat kecil dalam keadaan kes yang ada wabak ya. Jadi ini perkara yang kita jangan menunding jari antara satu sama lain, kita sama-samalah ambil peranan. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih.

YB. ENCIK SIM CHONG SIANG

Soalan tambahan Speaker...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan seterusnya saya menjemput Yang Berhormat... ADUN Padang Tengku, sila.

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua. Soalan saya soalan nombor 7.

[Golongan belia merupakan aset negara, bakal pemimpin masa hadapan serta rakan kongsi kepimpinan masyarakat dan juga merupakan komposisi penduduk yang terbesar di negara ini.]

Apakah langkah-langkah kerajaan dalam menjadikan institusi yang berkaitan dengan pembangunan belia seperti Jabatan Belia dan Sukan serta Pejabat Belia dan Sukan Daerah benar-benar layak, lengkap dan diperkasa supaya kewujudannya benar-benar dirasakan sebagai salah satu agenda besar pembangunan negara.]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua dan saya ucapkan terima kasih juga kepada ADUN Padang Tengku ya, yang membangkitkan er... soalan berhubung golongan belia merupakan aset ataupun aset negara bakal pemimpin pada masa hadapan.

Soalannya apakah langkah-langkah kerajaan dalam menjadikan institusi yang berkaitan dengan pembangunan belia seperti Jabatan Belia dan Sukan serta Pejabat Belia dan Sukan Daerah benar-benar layak, lengkap dan diperkasakan supaya kewujudannya benar-benar dirasakan sebagai salah satu agenda besar pembangunan negara.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Usaha kerajaan dalam memperkasakan institusi berkaitan belia boleh diinterpretasikan melalui dasar-dasar atau pelan-pelan strategik yang digubal seperti Dasar Belia Malaysia 2015 dan Pelan Strategik KBS 2016-2020. Selain menjadi sumber rujukan utama di kalangan semua pemegang taruh belia sama ada di peringkat penggubal atau pelaksana dasar, dasar-dasar yang digubal oleh kerajaan ini juga adalah sebagai panduan serta platform penyelarasan program pembangunan belia di Malaysia merentas agensi pelaksana.

Dalam hal ini beberapa Pelan Strategik telah digubal KBS 2016-2020 telah menetapkan empat teras strategik iaitu yang pertama Pembangunan belia berteraskan dasar belia yang mencakupi hal ehwal agama, sahsiah, moral dan patriotik serta lain-lainnya. Kedua, pembangunan sukan berteraskan *blueprint* negara bersukan agar belia ini membangun selaras dengan pembangunan sukan di peringkat negara kita. Keempat, pemeraksanaan kemahiran berlandaskan transformasi IKBN, dan seterusnya pengantaraan... pengantarabangsaan belia... ya... melibatkan hubungan diplomasi dan sebagainya.

Teras-teras strategik ini merupakan panduan kepada Jabatan Belia dan Sukan Negeri dan Pejabat Belia dan Sukan Daerah untuk meningkatkan kebolehpayaan dan pemeraksanaan jabatan di peringkat negeri mahupun daerah. Antara langkah-langkah atau usaha kerajaan dalam memperkasakan institusi di bawah Kementerian Belia dan Sukan ini ialah melalui jaringan kerjasama dengan kesemua pemegang taruh dalam memastikan pelaksanaan pembangunan belia dan sukan yang berkesan dan menyeluruh.

Ini termasuklah meningkatkan kerjasama dengan agensi kerajaan melalui Strategi Lautan Biru Nasional atau dengan izin *National Blue Ocean Strategy* (NBOS) diperkenalkan pada tahun 2009, bertujuan meningkatkan kecekapan dan keberkesanan dalam sistem penyampaian kerajaan.

Hasil kerjasama di kalangan jabatan dan agensi kerajaan berjaya memecahkan benteng yang sebelum ini memberi kesan kepada kelancaran program-program kerajaan. Malah melalui kerjasama kreatif inisiatif NBOS ini, pelbagai Jabatan dan Agensi Kerajaan akan lebih mengetahui fungsi masing-masing dengan lebih mendalam dan dengan itu dapat mengelakkan pertindihan fungsi-fungsi di kalangan agensi-agensi tersebut dari semasa ke semasa. Jabatan juga menjalinkan kerjasama dengan sektor swasta, Badan Bukan Kerajaan atau NGO serta Pihak Berkuasa Tempatan dalam memantapkan pembangunan belia dan sukan negara.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Dalam hal ini juga, menjawab persoalan kepada ADUN Padang Tengku kerajaan tetap berusaha meningkatkan kecekapan institusi berkaitan pembangunan belia dengan menjalankan kajian dan penyelidikan tentang pembangunan sumber manusia. Ini satu perkara yang tidak dapat tidak dielakkan untuk memastikan pembangunan manusia di kalangan belia-belia selaras dengan pembangunan dan hasrat kerajaan sama ada peringkat negara mahupun peringkat negeri. Ini bagi merancang dan menyediakan latihan kepada penjawat awam agar setiap tugas dan tanggungjawab yang diamanahkan dapat dilaksanakan dengan lebih cekap dan efisien.

Menyedari kepentingan ataupun pentingnya usaha-usaha pembangunan sumber manusia dalam sektor awam ini, dasar latihan sumber manusia sektor awam telah ditetapkan iaitu setiap anggota perkhidmatan awam perlu melengkapkan diri dengan beberapa er... sikap ataupun *attitude*, kemahiran *skills* dan pengetahuan *knowledge* yang bersesuaian, melalui program pembangunan sumber manusia yang terancang yang berteraskan pembangunan kompetensi dan pembelajaran berterusan.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Izinkan saya sedikit lagi untuk meneruskan er... jawapan ini melalui teras strategik, pembangunan sukan berteraskan *blueprint* negara bersukan pula, institusi yang berkaitan seperti kompleks belia dan sukan serta kompleks rakan muda sukan air diperkasa dengan menaik taraf kemudahan-kemudahan yang ada bagi mewujudkan ekosistem sukan yang lebih kondusif dan lengkap.

Dan dalam hal ini kita mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Negeri khususnya Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang dan rakan-rakan Pengarah serta Majlis Belia er... negeri Pahang baru-baru ini dengan kehadiran er... Yang Berhormat Menteri Kementerian Belia dan Sukan kita telah diluluskan er... Kompleks Sukan Belia dan Sukan dalam daerah Kuantan ini bernilai RM30 juta [Ahli Dewan menepuk meja].

Ini satu penghargaan kepada Kerajaan Negeri Pahang dan melalui pemerkasaan kemahiran berlandaskan transformasi IKBN, institusi berkaitan seperti Institut Kemahiran Belia Negara diperkasakan dengan memberi latihan yang berterusan kepada tenaga pengajar untuk membimbing belia atau pelatih IKBN dengan ilmu kemahiran dan bina insan yang merangkumi keusahawanan dan kepimpinan. IKBN juga sepertimana yang terletak di Temerloh dan Pekan juga memfokuskan kepada usaha meningkatkan kebolehpasaran belia dengan menjalinkan kerjasama serta MOU dengan majikan yang terpilih dan terjamin.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Melalui Kajian Separuh Penggal Pelan Strategik KBS 2010-2015, IKBN telah menghasilkan para graduan yang telah dilatih dan dibekalkan dengan kemahiran hidup dan ilmu yang diperlukan untuk menyahut cabaran di alam pekerjaan. Kajian yang telah dilaksanakan mendapati bahawa sebanyak 90% graduan IKBN mempunyai faktor kebolehpasaran dan mendapat pekerjaan.

Ini membuktikan bahawa graduan IKBN mampu untuk bersaing dengan graduan institusi lain dan mempunyai kelebihan dari aspek kerjasama yang erat dengan pihak industri. Ingin saya memaklumkan dan jelaskan di sini bahawa IKBN Pekan ini dia lain sikit daripada IKBN lain kerana dia mempunyai kursus *aviation* penerbangan dan mereka cipta er... rekabentuk er.... *light flight* ataupun er... kapal terbang kecil untuk makluman sidang Dewan.

Cabaran pembangunan belia di peringkat global dan keperluan pembangunan belia dalam konteks masyarakat majmuk di Malaysia sememangnya memerlukan strategi yang dinamik dan komprehensif serta mampu membawa generasi belia negara mara ke hadapan dengan semangat dan keyakinan yang tinggi. Tambahan pula, cabaran globalisasi, liberalisasi dan perkembangan teknologi maklumat, alam maya serta komunikasi yang amat pantas masa kini menuntut semua pihak agar mampu bertindak pantas dalam memberikan maklum balas yang semestinya relevan dan membawa kesan positif kepada belia.

Oleh itu, kerajaan sentiasa berusaha untuk memperkasakan Jabatan Belia dan Sukan Negeri serta Pejabat Belia Daerah-daerah dengan memantapkan sistem penyampaian melalui media-media sosial terkini seperti *facebook*, *instagram* dan *twitter*. Ini bagi membolehkan maklumat-maklumat berkaitan program misalnya dapat disampaikan dan disalurkan dengan lebih cepat dan efisien kepada semua lapisan masyarakat terutamanya golongan belia, muda-mudi belia dan beliawanis.

Kesimpulannya, dalam usaha menjadikan institusi yang berkaitan dengan pembangunan belia benar-benar layak, lengkap dan perkasa, semua pihak dan agensi perlu terlibat dalam bekerjasama berpanduan dasar-dasar yang telah digariskan. Sekian Yang Berhormat Pengerusi. Terima kasih.

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Terima kasih, er... terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

Saya juga mengucapkan terima kasih kepada Exco Belia yang telah memberikan satu jawapan yang saya kira begitu baik. Namun begitu saya menanyakan soalan ini berkaitan kerana saya merasakan bahawa kehadiran Jabatan Belia di daerah ini belum dapat dirasai oleh er... penduduk-penduduk ataupun belia-belia di daerah-daerah. Ini dapat dilihat daripada bagi saya gagallah. Ada kegagalannya, yang tadi disebut kejayaan.

Daripada data yang saya ada Pertubuhan Belia di negeri Pahang pada tahun 2020 ini yang berdaftar dengan ROS ada sebanyak 889 namun begitu yang aktif hanya 29 iaitu hanya 3% daripada keseluruhannya, yang tidak aktif 676...76% dan yang batal 184 iaitu 21%. Maknanya kalau setakat 3% bagi saya ini kegagalan yang amat-amat dahsyatlah.

Justeru itu saya nak tanya apakah langkah-langkah proaktif yang diambil oleh pihak kerajaan dan juga jabatan untuk memastikan persatuan-persatuan belia yang tidak aktif yang dah nazak ini, diaktifkan semula bagi menarik minat penyertaan dan dapat merealisasikan program-program yang begitu indah yang telah dirancang sebagaimana yang disebutkan oleh er... Exco tadi. Itu soalan yang pertama.

Soalan yang kedua ialah semenjak er... 2018 KBS telah memperkenalkan satu program yang dinamakan MFL... M... MFLS ha, susah. Sebut *Malaysian Future Leader School* haa, senang sebut dalam Bahasa Inggeris.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' di-Pertua,
Minta maafilah kalau dah sebut huruf pun tak dapat jelas. Macam mana saya nak menjawabnya? Susah. [Ahli Dewan ketawa].

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Tak apa... tak apa. Saya sebut dalam bahasa orang putih, *Malaysian Future Leader School*. Haa, lebih mudah. Satu program untuk mengasah ataupun melatih bakat-bakat pemimpin belia di kalangan apa... belia-belia pelajar.

Soalan saya ialah apakah status terkini program ini? Dan berapakah bilangan ataupun jumlah program yang telah dilibat... melibatkan pelajar-pelajar negeri Pahang? Dan apakah usaha yang telah dilakukan oleh pihak kerajaan bagi me... memanfaatkan er... pemimpin-pemimpin pelajar belia yang telah dilatih ini? Supaya mereka er... menjadi rakan strategik kepada pembangunan negara. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Hormat Dato' Yang di-Pertua,
Izinkan saya jawab soalan yang pertama dulu. Sebab yang itu jelas. Yang kedua itu saya minta dia ulang balik kejap lagi.

Yang Hormat Dato' Yang di-Pertua,
Kami di peringkat er... Kerajaan Negeri mahupun er... di peringkat Jabatan Belia mengambil maklum tentang er... kelemahan ataupun kekurangan dalam merancang dan melaksanakan program-program er... yang melibatkan belia dalam negeri Pahang. Namun begitu dengan angka yang disebutkan tadi saya er... mohon merujuk kembali dalam sesi penggulangan nanti, saya cuba dapatkan *detail* adakah fakta tersebut benar ataupun tidak? Kerana 800 sehingga 30 lebih sangat jauh dia punya ini.

Namun begitu saya akan rujuk er... lebih *detail* perkara tersebut tetapi dalam hal ini saya ingin er... menjelaskan bahawa dalam pentadbiran dan pengurusan persatuan-persatuan belia ini dia tidak seperti pentadbiran dalam jabatan kerajaan. Dia ada sistem yang diguna pakai yang telah digariskan er... satu sistematik dan ada tenaga-tenaga sumber manusia yang terlatih.

Jadi kalau kita rujuk kepada er... persatuan-persatuan belia sama ada di peringkat negeri pun mahupun peringkat daerah apatah lagi di peringkat mukim-mukim ini mereka ini kadangkala dari segi ilmu mesyuaratnya, pentadbirannya, pengurusannya memang ada kelemahan di situ. Sebab itu dalam merancang dan juga er... mengerakkan kelab-kelab atau persatuan-persatuan anak muda ini mereka terbantut. Apatah lagi ditambah dengan masalah kewangan.

Sebab itu dalam Bajet Perbekalan atau Rang Undang-undang Perbekalan 2021 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang golongan belia diluar sana menyambut dengan penuh gembira sebanyak RM450,000.00 telah diluluskan untuk Majlis Belia Negeri dan dari situ peruntukan-peruntukan ini akan diagihkan kepada Majlis Belia Negeri kepada Majlis Belia Daerah dan juga Badan-badan gabungan.

Ini sedikit sebanyak sumbangan yang secara tertulis, tercatat dalam Rang Undang-undang Perbekalan Bajet tahun ini. Sebelum ini tidak pernah ada dalam bentuk macam ini. Dia dimohon secara berkala. Maksudnya ada keperluan, ada perancangan dimohon, makna luar daripada Pembentangan Bajet. Tetapi kali ini atas keprihatinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, Kerajaan Negeri Pahang telah menggariskan secara jelas peruntukan-peruntukan ini untuk dianugerahkan atau diberi kepada belia-belia ini agar dapat mengurus tadbir kelab-kelab ataupun majlis-majlis belia ini dengan lebih baik dan sistematik.

Namun begitu saya er... merujuk kepada apa yang dibangkit oleh ADUN Padang Tengku tadi insya-Allah saya ambil maklum perkara itu dan kita akan perkemaskan dengan er... merujuk kepada unit pendaftaran er... ROS dan er... dan sebagainya dan juga Jabatan Belia untuk melihat ke dalam dan sejauh mana perkara ini boleh kita baik pulih ataupun kemas kini pada masa akan datang.

Dan saya mengambil peluang juga dalam er... ruang yang ringkas ini. Kita dalam mencapai kejayaan dapat tokoh belia dan beliawanis yang hebat dalam negeri Pahang baru-baru ini dapat naib johan persatuan er... pada masa ini tapi dalam masa sama, kita tidak mengelak atau menafikan ada kelemahan dalam perancangan dan juga hala tuju yang kita nak bawa belia-belia kita. Terima kasih.

Jadi saya mohon ulang balik soalan nombor 2 tadi. Terima kasih.

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Soalan nombor dua ialah berkaitan dengan program latihan *Malaysian Future Leaders School* yang telah diperkenalkan. Soalannya, status kedudukannya sekarang? Yang keduanya jumlah kursus yang telah dilaksanakan dan yang ketiganya usaha untuk memanfaatkan peserta-peserta kursus yang telah dilatih kepimpinan mereka itu. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua. Saya akan merujuk dengan lebih *detail* juga er... pada perangkaan ataupun jumlah kursus yang diselenggarakan oleh pihak yang disebutkan tadi. Namun begitu, kita di Kerajaan Negeri ini melalui pusat-pusat kemahiran, institusi-institusi kemahiran, institusi-institusi latihan, pusat-pusat latihan seperti ADTEC, seperti IKBN, PSDC, Yayasan Pahang dan juga UCYP dan sebagainya. Ini antara penyumbang-penyumbang rakan kongsi kepada Majlis Belia ataupun anak-anak muda ini dalam negeri Pahang untuk membekal dan menyalurkan er... sistem ataupun er... perancangan-perancangan kemahiran latihan dan sebagainya.

Dan saya bersyukur terima kasih kepada Kerajaan Negeri khususnya Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang dan juga rakan-rakan ADUN serta Exco, saya yakin dan percaya mereka juga ada anak-anak buah di kalangan anak-anak muda ini di mana Kerajaan Negeri dalam Rang Undang-undang Perbekalan Bajet 2021 ini telah meluluskan RM10 juta untuk meningkatkan dan mengenalpasti kemahiran-kemahiran, latihan-latihan serta modal insan untuk dilahirkan dalam negeri Pahang di kalangan anak-anak muda.

Ini satu perkara yang bersejarah dalam pembentangan bajet dalam negeri Pahang sejak dahulu sehingga sekarang. Inilah yang dikatakan bajet yang mesra anak-anak muda, dan kita tahu bahawa anak-anak muda ni pelapis pada masa akan datang. Jadi

saya lihat perkembangan tentang latihan-latihan ini bukan setakat di sekolah yang disebutkan tadi. Sampai sekarang tak berapa jelas lagi nama sekolah tu. Tetapi insya-Allah saya akan rujuk secara *personal* dengan ADUN Tahan, ADUN Padang Tengku dan saya bawa kepada perbincangan penggulangan akan datang. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Soalan Tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan seterusnya saya jem...

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Satu jer.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Terima kasih. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Dalam mendidik pemimpin masa hadapan sejauh mana Pejabat Belia dan Sukan memantau tadbir urus Majlis Belia Negeri dan Majlis Belia Daerah dan badan gabungan. Kerana saya mendapat aduan bahawa Majlis Belia Negeri telah 3 tahun tidak mengadakan Mesyuarat Agong. Adakah perkara ini sah? Kalau ya, err...kalau tidak bolehkah disediakan laporan Mesyuarat Agong beberapa tahun sebelum ini dan jika ya, apakah tindakan Pejabat Belia dalam menangani isu seperti ini.

Dan yang kedua er... saya nak bertanya tentang adakah apa-apa perancangan daripada pihak Yang Berhormat Exco mengenai menaik taraf ataupun menukar tempat baru di Pejabat Belia Bentong. Sebab kalau kita lihat Pejabat Belia Bentong hari ini adalah sangat menyedihkan dan fasilitinya juga tidak berapa baik dan lengkap. Jadi untuk kita, untuk kita sediakan fasiliti yang lebih baik, yang sempurna untuk kegunaan anak muda dan juga masyarakat di daerah Bentong, adakah perancangan untuk menyediakan tempat yang lebih baik dan sempurna. Itu sahaja. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua, err... dan terima kasih kepada ADUN Ketari, Cik Puan Rara. Jadi, Yang Berhormat Yang di-Pertua, gagap juga nak jawab ni.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Tak apalah, jawab yang ringkas-ringkas saja.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Ringkas-ringkas jer ya. Saya merujuk kepada Majlis er...

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, boleh mencelah. Tadi, Yang Berhormat Ahli Majlis Kerajaan jawab soalan daripada Padang Tengku garang. Bila ke Karak *slow* pulak nada dia. [ketawa].

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua, nak buat macam mana sejak azali lagi dah, antara Adam dan Hawa begitulah.

Jadi Yang Berhormat Yang di-Pertua, ringkas jer nak jawabnya. Majlis Belia dia telah mengambil inisiatif berhubung dengan pihak Kementerian Belia, ROS dalam er... apa ni... keadaan di mana tidak mampu ataupun ada kekangan untuk mengadakan mesyuarat agong dan sebagainya. Namun begitu, saya akan rujuk dengan lebih *detail* tiga ataupun satu tahun ya.

Saya difahamkan dalam satu tahun lebih macam tu kerana pandemik COVID-19 yang melanda negara bukan sahaja Mesyuarat Majlis Belia Negeri, bahkan Mesyuarat UMNO, mesyuarat apa benda semua banyak ditangguh ya. Dan kita er... norma baru *virtual meeting* yang kita adakan mungkin satu masa boleh dilaksanakan. Namun begitu dalam mesyuarat agong ni tahu jerlah, apabila besar tu macam-macam. Itu antara jawapan yang saya boleh kongsi bersama ADUN Ketari Yang Berhormat Yang di-Pertua.

Dan berhubung dengan kemudahan ataupun pejabat yang dimaksudkan, saya pun telah beberapa kali pergi ke pejabat sana. Memang saya ada nampak ada keusangan sedikit Yang Berhormat Yang di-Pertua dan kadang kala mungkin air pun boleh masuk bila hujan lebat. Jadi saya ingat macam inilah, senang cerita ADUN Ketari, saya cuba membantu dan pengakhiran bantuan tu saya ingat boleh rujuk dengan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang. Terima kasih Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baik. Soalan seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua, solan saya nombor 8.

[Berapakah jumlah projek pembangunan luar bandar yang berjaya dilaksanakan di negeri Pahang mengikut kategori di setiap daerah dalam tempoh 2018 sehingga 2019?]

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua yang memberi laluan bagi menjawab sedikit pertanyaan dari YB. Teruntum mengenai jumlah projek pembangunan luar bandar yang berjaya dilaksanakan di negeri Pahang mengikut kategori di setiap daerah dalam tempoh 2018

sehingga 2019. Saya pun sebenarnya menengok dua, tiga kali juga soalan ini. Setahu saya Teruntum ni dalam bandar, bukan luar bandar.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Mengikut rekod, Pejabat Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB) Negeri Pahang telah melaksanakan projek-projek kecil di kawasan luar bandar melalui program-program seperti Jalan Perhubungan Desa, Jalan Luar Bandar, Program Ameniti Sosial, Jalan Ladang, Bekalan Air Luar Bandar dan premis ni KEMAS.

Bagi tahun 2018, sejumlah 85 projek melibatkan peruntukan berjumlah RM24,422,500.00 telah disiapkan oleh Pejabat Kementerian Pembangunan Luar Bandar Pahang dan telah memberi faedah dan manfaatlai kepada masyarakat di luar bandar. Manakala bagi tahun 2019, Pejabat KPLB telah pun menyiapkan sebanyak 223 projek kecil dengan nilai peruntukan keseluruhan projek berjumlah RM13,034,950.44.

Senarai pecahan ni ada disediakan, jadi kalau nak baca pun panjang juga, dan ianya melibatkan angka-angka. Kalau nak menyebut payah. Saya rasa YB. Teruntum boleh tengok. Sekian, terima kasih.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan tambahan. Terima kasih Wakil Kerajaan. Soalan saya, adakah projek Pembangunan Luar Bandar ini dilaksanakan secara *open tender*? Atau *by right of negotiation*, rundingan terus. Jika ada, err... sila bagi jawapan apa projek untuk *open tender* dan apa projek untuk rundingan terus.

Soalan nombor dua. Adakah Kerajaan Negeri telah buat sebahagian peruntukan seperti macam rumah flat Pak Mahat er... di kawasan er... di seluruh kawasan Kuantan. Terima kasih.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Bagi urusan pentadbiran ni, biasanya kita... kita serah kepada pejabatlah kan. Kebanyakannya... semuanya ialah melalui proses-proses sebutdialah ataupun tender. Ini kita tak tahulah. Tetapi cara pembahagian lain saya tak tahulah. Kalau mungkin ada YB. Teruntum dengar, boleh beritahu. Tetapi semua projek-projek ini kita bukan beri saja, tetapi melalui proses-proses seperti tender, dan *open tender*.

Bagi projek Pak Mahat ini, ialah projek perumahan kan. Jadi, projek perumahan ini sebagaimana yang dimaklumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, dia... dia banyak. Pertamanya Rumah PR1MA Pahang, Rumah Makmur Pahang, Rumah Rakyat Pahang, Rumah Rakyat Pahang ini yang *free* itu. Jadi bagi kes ini Rumah Pak Mahat ini, saya rasa boleh katakan semua kampungnya tapi tak banyaklah. Macam Rumah Rakyat Pahang tu dia dua rumah satu... satu DUN. Satu Parlimen tujuh...tujuh rumah yang disediakan oleh Kerajaan Negeri Pahang. Banyak sikit itu... itu terpulanglah.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan lagi. Terima kasih Wakil Kerajaan ya. Sebab yang Rumah Flat Pak Mahat ini untuk er... penduduk B er... bawah 40... B40, yang untuk macam yang dalam ucapan saya PR1MA atau er... Pak er...Rumah Makmur ini. Kalau untuk B40 memang dia tak

mampu nak beli. So cadangan saya, kenapa saya tanya soalan ini adalah, ada tak pembangunan di luar bandar? Untuk seperti bukan Flat Pak Mahat... seperti Flat Pak Mahat. Terima kasih.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Jadi, sebab itu saya sebut tadi YB. daripada Teruntum. Tengok apa yang Yang Amat Berhormat Menteri Besar cakaplah kan. Ada jenis dia. Bukanlah cakap itu tadi bidong tadi, bukan nak keras lagi. Sebabnya yang Yang Amat Berhormat Menteri Besar dah tiga empat kali dah saya dengar. Ada Rumah PR1MA, Rumah PR1MA macam mana, ada tanah boleh pinjam lah kan.

Ada rumah, Rumah Makmur, Rumah Makmur ini maknanya selain daripada Rumah PR1MA Pahang lebih kurang RM150,000.00 dia bagi diskaun khususnya pada kakitangan kerajaan. Tak mampu lagi bagi rumah ini Makmur RM80,000.00 Tak mampu lagi bagi rumah *free* RM65,000.00. RM65,000.00. Kalau tak mampu lagi tak adalah...lah kan. Sebab *Free* tu rumah...Rumah Rakyat Pahang. RM65,000.00. Er... Rumah Rakyat Pahang. Itulah kedudukan bantuan-bantuan dari segi perumahan. Saya ingat Yang Berhormat Teruntum boleh tengoklah ini pasal perumahan sudah banyaklah Menteri Besar cakap.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah. Soalan saya. Seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Sungai Lembing. Silakan.

YB. DATO' HAJI MD. SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon kemukakan soalan nombor 9.

[Apakah pendekatan baru FELDA bagi mempertingkatkan semula hasil ekonomi FELDA, terutama kepada generasi pertama serta generasi kedua FELDA.]

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Assalamualaikum WBT. Yang...Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat ADUN Sungai Lembing.

Menjawab tentang pendekatan baru FELDA untuk meningkatkan semula ekonomi FELDA. FELDA telah mewujudkan satu unit *task force* untuk merangka strategi mengembalikan reputasi FELDA dan prestasi FELDA. Serta memastikan pembangunan sosio ekonomi peneroka-peneroka.

Strategi pertama, FELDA dalam hasrat untuk menamatkan perjanjian dengan FGV tentang 350,000 ekar tanah bersama dengan kilang-kilang dengan impak, impak kewangan RM4.1 billion. Bermaksud FELDA akan ambil semula tanah-tanah FELDA Plantation dulu yang telah digadai kepada FGV.

Nombor dua, FELDA merangka untuk pendapatan RM5,000.00 sebulan kepada peneroka-peneroka dalam rangk...jangkaan 2023 dengan menukar benih baru kelapa sawit daripada yang B ke yang B3V. Saya pun tak faham apa yang B dan yang B3V. Yang B3V dia menghasilkan 35... 35 tan untuk satu hektar.

Rangka ketiga, iaitu pinjaman peneroka FELDA akan diturunkan daripada 96 bulan kepada 48 bulan dengan potongan 6.25% *interest* yang selama ini dikenakan. Begitu juga FELDA merangka satu strategi baru iaitu tanaman alternatif dengan memberi pinjaman atau geran melalui AGRO Bank untuk peneroka ataupun anak peneroka generasi kedua, generasi ketiga dan generasi keempat untuk penanaman nenas, kelapa, ruminan iaitu untuk makanan lembu dan kambing, cili, kunyit hitam. Saya pun hari ini baru dengar ada kunyit hitam, halia muda bukan halia tua...halia muda dan ikan...ternakan ikan air tawar.

Nombor lima, *task force* juga merangka untuk mewujudkan usahawan jutawan 1,000 usahawan jutawan anak-anak muda FELDA melibatkan generasi kedua, ketiga dan empat. Sekian, terima kasih.

YB. DATO' HAJI MD. SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Terima kasih er...kepada pihak kerajaan di atas jawapan tadi. Kemudian er...saya nak bertanya pertamanya, apa dah jadi er...aset-aset FELDA yang di...dibeli ya. Er...misalannya hotel kat luar negara, er...dan macam-macam lagilah. Jadi kita nak tahu perkara ini pun menjejaskan kewangan FELDA dan juga memberi kesan kepada peneroka itu yang pertama.

Yang keduanya, di Bukit Goh, Bukit Kuantan, isu bauksit jadi er...isu bauksit ini Tuan Yang di-Pertua, pertamanya 9 orang peneroka Bukit Goh mungkin akan dikenakan tindakan muflis sebab masa dia orang dulu dapat duit banyak *lawyer* pun er...tak menasihatkan bayar cukai dulu ke macam-macam. Jadi er...itu perkara-perkara yang berlaku dan juga seramai er...200 orang lagi peneroka mungkin akan dipanggil untuk siasatan berkenaan dengan er...duit-duit bauksit yang mereka terima pada masa dulu.

Daripada segi kita Tuan Yang di-Pertua, ada gagasan generasi anak-anak FELDA. Kita dah kumpulkan er...peneroka-peneroka terbabit dan juga berbin...akan berbincang er...dengan pihak Lembaga Hasil bagi menyelesaikan perkara ini hanya keluhan rayuan daripada peneroka memohon kepada pihak Kerajaan Negeri melalui PKNP dan PMC dah 4 tahun dah bauksit ini terhenti dan jadi kita merayu kepada Kerajaan Negeri mempercepatkan perlombongan semula bauksit di Bukit Goh dan juga di Bukit Kuantan mana di Kuantan inilah dan juga er...dengan SOP yang ketat. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Tuan Yang di-Pertua,
FELDA juga merangka untuk menjual aset-aset yang dulu dia beli dan rugi dan tidak mendapat pulangan yang sepenuhnya memberi kesan kepada peneroka yang FELDA. FELDA baru, FELDA baru dalam unit *task force* ini telah merangka untuk jual semula.

Menjawab soalan nombor dua, tentang cukai Lembaga Hasil Dalam Negeri. Sebelum kita melaksana apa-apa perjanjian, apa-apa kerja tak kira buat rumah ke, buat balak ke, buat lombong. Kita...kita meneliti perjanjian...perjanjian kita dengan kontraktor kita. Kita dengan *sub-con* kita dalam perjanjian tersebut kalau cuk... Lembaga Hasil Negeri cukai pendapatan dibayar oleh kita. Jadi kita kena bayar. Kalau ditanggung sepenuh oleh pengusaha...pengusaha kena bayar.

Ini perjanjian mana-mana dalam dunia perjanjian er...kerja kita kena lihat perjanjian dan kita *refer* pada *lawyer* untuk pastikan *lawyer* beritahu kita bahawa peru...kerja-

kerja bauksit ini ditanggung oleh pemilik tanah ataupun pengusaha bauksit. Kita lihat mula-mula perjanjian nak melaksanakan kerja.

Nombor dua, Kerajaan Negeri memang berhasrat dan berhasrat dan boleh melaksanakan kerja-kerja bauksit dan PKNP telah melantik dua kontraktor sebagai *lead agency*. PKNP melantik dua kontraktor untuk melaksanakan kerja-kerja bauksit tetapi kontraktor yang ditawarkan tersebut sampai pada hari ini tak datang ke pejabat PKNP untuk membayar deposit bauksit dan penghujung bulan ini kalau tak bayar kita akan *terminate*-kan dua kontraktor tersebut. Sekian terima kasih.

YB. DATO' HAJI MD. SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi er... berkaitan dengan er... syarikat yang dilantik oleh Perbadanan Kerajaan Negeri. Jadi dalam ini saya rasa er... mungkin ada beberapa syarat seperti er...bayaran RM5 juta. Besar bayar RM5 juta itu. Jadi er...minta Kerajaan Negeri er... dapat mempertimbangkan sebab er...kalau dah bayar RM5 juta...RM5 juta itu er... memang tak dapat dikeluarkan macam mana pula dia orang nak er...bina kilang ke, nak me...membuat kerja-kerja. Jadi daripada 5... 5... 5... RM5 juta itu, kalau RM1 juta mungkin dia orang... dapat dipertimbangkan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Tuan Yang di-Pertua,
Bukan soal deposit RM5 juta soal sekarang harga bauksit turun. Bila harga bauksit turun, maka RM5 juta tu dia rasakan banyak. Sebenarnya "Kalau takut dilambung ombak, jangan berumah di tepi pantai". Kalau takut jadi kontraktor bauksit, jangan jadi kontraktor bauksit. Bukan soal RM5 juta, soal harga sekarang, turun. Maka *slow*-nya kontraktor yang ditawarkan oleh PKNP untuk membayar deposit dan juga melaksanakan usaha-usaha bauksit. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat... Saya jemput Yang Berhormat ADUN Tahan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARUDDIN

Assalamualaikum WBT. Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 10.

[Pembinaan 100 unit rumah teres di Kuala Tahan, Jerantut. Bilakah pembinaan akan selesai sepenuhnya? Bagaimanakah proses pemilihan akan dibuat bagi menentukan mereka yang layak menduduki rumah tersebut?]

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Assalamualaikum. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Terima kasih Tahan. Saya nak jawab ringkas sajalah. Projek di PPRM di Kuala Tahan ini adalah projek di bawah Jabatan Perumahan Negara di bawah KPKT. Saya dimaklumkan kontraktor lama dah tidak berupaya untuk melakukan kerja-kerja perumahan ini dan er... saya akan berhubung dengan pihak KPKT untuk memastikan kontraktor baru akan dilantik untuk meneruskan kerja-kerja di masa akan datang.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, saya bercadang untuk menempohkan Persidangan kita pada pagi ini, untuk minum pagi dan Persidangan akan disambung semula jam 11.30 pagi. Persidangan ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan pada jam 11.08 pagi]

[Persidangan disambung semula]

MENIMBANG RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020.

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga: Menimbang Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT selamat pagi dan salam sejahtera. Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Ahli-Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan dan Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian. Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020 telah dibentangkan pada 16 November 2020 yang telah dibahas pada 17 dan 18 November 2020. Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan tersebut. Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian pada hari ini kerajaan akan menjawab pandangan-pandangan yang telah dikemukakan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat semasa perbahasan yang lepas.

Sukacita saya memaklumkan pihak kerajaan akan menjawab dalam tempoh 20 puluh atau 25 minit untuk saya memastikan seramai empat pengerusi jawatankuasa akan memberi jawapan pada sesi sebelah pagi ini. Saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat Pihak Kerajaan akan dapat memberikan kerjasama yang sebaik-baiknya. Baiklah untuk itu saya jemput Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan dan Perumahan Negeri Pahang untuk memberi jawapan. Silakan.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Assalamualaikum WBT Tuan Yang di-Pertua, Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian.

*Manis sungguh si buah rambutan
Manis lagi si buah dokong
Bajet rakyat MB telah bentangkan
Izinkan saya bahas menyokong*

Pertama saya merakamkan syukur kehadiran Allah SWT dengan izin dan kurniannya dapat kita bersama pada hari ini dan saya mendoakan juga kesihatan Yang di-Pertua untuk diteruskan. Kesempatan ini saya juga merakamkan penghargaan ke atas pembentangan bajet 2021 yang telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Menteri Besar pada 16 haribulan yang lalu dan saya difahamkan peruntukan yang besar telah diberikan oleh pihak kerajaan negeri ke atas portfolio saya khususnya dari segi Kerajaan Tempatan dan juga Perumahan ya.

Terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan mewakili pihak kakitangan daripada Majlis PBT Negeri Pahang mengucapkan syukur kepada Yang Berhormat Kerajaan Negeri kerana telah sudi untuk menyumbangkan bonus sebanyak RM1,000.00 kepada semua kakitangan kerajaan peringkat negeri termasuklah kakitangan di peringkat PBT. Terima kasih Yang Berhormat Menteri Besar.

Saya juga ingin merakamkan ucapan penghargaan dan tahniah kepada semua petugas-petugas barisan hadapan sama ada dari agensi persekutuan daripada negeri ataupun Pihak Berkuasa Tempatan yang telah bertungkus lumus sejak daripada awal penularan wabak COVID-19 bermula akhir Februari tahun ini sehinggalah sekarang.

Mereka ini memang tak berhenti untuk melaksanakan arahan-arahan yang telah dikeluarkan oleh pihak kerajaan sama ada pihak kerajaan persekutuan mahupun pihak kerajaan negeri dengan melakukan pemeriksaan secara berkala ke atas premis-premis yang telah dibenarkan untuk beroperasi seperti sedia kala.

Ada beberapa premis juga yang tidak dibenarkan contohnya pusat-pusat hiburan ya. Tahniah sekali lagi pada petugas-petugas barisan hadapan yang telah menyumbang tenaga dan bakti berterusan tanpa lelah dan jemu. Saya akan bahagikan sesi penggulangan saya kepada dua iaitu kepada pertama untuk er... Kerajaan Tempatan. Visi PBT Pahang...Negeri Pahang. PBT Negeri Pahang merangka untuk memperkasakan kesejahteraan dan kelestarian bandar er... di Pihak Berkuasa Tempatan dan di seluruh Negeri Pahang. Saya berbangga kerana portfolio ini telah banyak menyumbang nama baik kerajaan negeri dan juga PBT Pahang.

Baru-baru ini Majlis Perbandaran Kuantan dan juga Majlis Perbandaran Bentong telah diisytiharkan sebagai 10 bandar paling bahagia di Malaysia pada tahun 2019. Tahniah sekali lagi kepada Majlis Perbandaran Kuantan dan juga Majlis Perbandaran Bentong kerana telah mendapat anugerah ya. Ada juga yang *call* saya apa makna bahagia itu, orang yang *call* itu faham-faham la ya kalau kita rasa selesa rasa ceria itulah bahagia. Kalau tak rasa ceria tak rasa selesa atau terasa terancam tidaklah bahagia.

Dan baru-baru ini juga Majlis Perbandaran Kuantan tahniah sekali lagi kerana telah dianugerah sebagai bandar mampan 2020 tempat kedua selepas Majlis Perbandaran Klang ya. Ini adalah sumbangan daripada pihak PBT sendiri untuk menaikkan nama PBT dan juga menjaga nama baik kerajaan negeri kerana telah dianugerahkan anugerah ini. Dan pada hari ini petang nanti saya dah dapat makluman sedikit sebanyak Majlis Perbandaran Temerloh akan dianugerahkan, maaf sebut tandas.

Walaupun tandas tapi ini menang peringkat Malaysia tempat keberapa saya tak tahulah tapi saya difahamkan ada tempat, insya-Allah petang nanti kita akan tahu. Tahniah sekali lagi Majlis Perbandaran Temerloh kerana dianugerah tandas yang bersih, saya pun dah pergi Yang Berhormat

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Maknanya pepatah murid apa ya cikgu kencing berdiri, murid kencing berlari tidak ada dah di Temerloh, semua kencing dalam tandas dengan baik.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Terima kasih Lanchang. Untuk makluman semua hasrat PBT Pahang untuk melahirkan PBT yang *smart city*. Petang semalam saya mewakili Yang Amat Berhormat Menteri Besar, mesyuarat melalui sidang video dengan Menteri Kanan Majlis Negara Kerajaan Tempatan, ada dibentangkan *smart city* untuk semua PBT. Memang hasrat Kerajaan Negeri dan juga hasrat semua PBT untuk melahirkan untuk menjadikan sebuah bandar yang pintar. Bandar yang selesa bandar yang mendapat apa nama ni sanjungan ataupun mendapat perhatian daripada masyarakat.

Saya banyak kawan-kawan telefon saya suka datang ke Pantai Timur khususnya Kuantan dan Temerloh selain singgah di Bentong makan Lemang To'ki, singgah di Temerloh makan ikan patin dan ke Kuantan makan keropok ataupun makan ikan celup tepung, sotong celup tepung di Kuantan. Jerantut lalulah sikit sebab apa dia selesa di Kuantan di Pahang lah. Sebab bandarnya tidak sibuk, tidak jem. Sesekali tu adalah.

Keadaan bandar yang tersusun pantai yang panjang, pantai yang bersih semuanya adalah tarikan kepada pengunjung-pengunjung daripada luar untuk datang terutamanya Kuantan sebagai ibu negeri.

Dan tahniah juga kepada pihak MPK sebenarnya pihak Kerajaan Persekutuan telah mengisytiharkan, bukan isytihar setuju untuk Kuantan ini dinaik taraf sebagai Majlis Bandaraya Kuantan. Insya-Allah tahun depan kita akan dapat menikmati Kuantan sebagai sebuah bandaraya ya. Tarikhnya kita akan tentukanlah nanti kemudian, tak lama dah.

Jadi inilah kita nak supaya bandar ini sentiasa bersih kalau *smart city* bandar yang pintar contohnya kalau nak naik teksi tekan butang teksi datang. Contohlah saya bagi ya ataupun semuanya pakai *apps* dah kita ada PahangGo satu anak syarikat kerajaan negeri yang digital Negeri Pahang kita gunakan semuanya adalah *smart* naik bas *smart* bas kita belum sampai lagi la insya-Allah naik teksi smart teksi.

Jadi memang kita hasrat banyakkkan rakyat memang masyarakat sendiri di Pahang sendiri di Kuantan sendiri kita penglibatan komuniti *public community engagement* dalam setiap program dan hasrat pembangunan yang dilaksanakan oleh pihak Kerajaan Negeri mahupun PBT. Tapi apa yang kita tengok adalah *basic* ya, kalau *smart city* bandar tak bersih persekitaran tak menarik bunga tak kembang ada tanam pokok bunga tapi tak subur tak berbunga.

Ini contoh saya ucapkan terima kasihlah kepada pihak Majlis Perbandaran Kuantan kerana telah menanam pokok-pokok bunga di persimpangan-persimpangan jalan daripada pintu masuk Tol Gambang kawasan saya hinggalah ke Lapangan Terbang ke Pusat Bandar. Tapi malangnya tanam hari ini esok dah hilang sebab apa bunga ini bukannya mahal bukannya murah dan bunga ini adalah sumbangan daripada komuniti sendiri daripada syarikat-syarikat bukannya dari majlis sendiri ya.

Jadi kita mintalah kesedaran masyarakat kita ini perlu ditingkatkan untuk memastikan bandar kita yang penting bersih dan juga menarik. Kalau tahun 90-an dulu masuk je ke Bandar Kuantan dah ada bunga kekwa sepanjang Kompleks Teruntum depan padang ya tapi kosnya agak mahal tapi kebelakangan ini saya tengok dah ada banyak perubahan dan saya minta juga PBT-PBT yang lain pun akan meneruskan usaha memastikan bandar kita ini bersih dan cantik, *smart city* itu kedua yang penting asasnya ya.

Saya juga er... mengucapkan syukur dan terima kasih kepada pihak Kerajaan Negeri di sepanjang COVID yang telah er... melanda negeri kita... negara kita pada bulan Mac yang lalu er... beberapa insentif telah ataupun er... tindakan-tindakan yang telah dilakukan oleh pihak Kerajaan Negeri. Pertamanya dengan er...memperuntukkan sebanyak er... apa ni... pengurangan bayaran sewa rumah PAKR kepada rakyat bagi bulan April hingga Mei sebanyak RM3.2 juta ini kita... Kerajaan Negeri minta tak perlu bayar kita menghargai masyarakat yang terkesan dengan Perintah Kawalan yang telah dikeluarkan oleh Pihak Kerajaan.

Dan juga Kerajaan Negeri juga telah bersetuju untuk menangguhkan sementara pelaksanaan Caj Kemajuan di pihak PBT ya er... di samping er... PBT juga di seluruh Pahang telah er... dikeluarkan ataupun kita telah mengarahkan supaya memudahkan urusan rakyat sebab kalau kita memudahkan urusan orang lain insya-Allah Allah akan memudahkan urusan kita di mana peniaga-peniaga kecil er... seperti di pasar-pasar malam er... di pasar tani kita tidak dikenakan bayaran ya sebanyak bulan 4 dan bulan 5. Begitu juga telah er... PBT juga telah mengadakan er... telah memudahkan

sebenarnya pihak-pihak peniaga untuk berniaga dengan syarat sebagaimana yang telah dimaklumkan oleh pembentangan Bajet dulu oleh Yang Berhormat Menteri Besar memudahkan urusan rakyat. Nak berniaga boleh tapi janganlah berniaga betul-betul dekat simpang, simpang nak masuk situlah sebab apa sebab orang nampak dia kata ataupun meniaga letak buah durian tu betul-betul tepi jalan, ini saya dapat aduan *direct* ya terus.

Kita dah memudahkan tetapi hendaklah keselamatan perlu dijaga takut nanti terbabas kereta atau lori, kalau langgar buah takpe lagi kalau langgar orang macam mana ya ini kita minta memudahkan. Pihak Majlis Perbandaran Kuantan juga saya rasa dah apa ni... mewujudkan satu sistem dipanggil *food delivery* ya berdaftar memastikan peniaga-peniaga ini sepanjang waktu COVID boleh menghantar makanan melalui sistem pesanan ataupun penghantaran ke rumah terus. Ini adalah beberapa usaha yang telah dilakukan oleh PBT untuk memastikan er... peniaga-peniaga yang terjejas tidak boleh meniaga ini boleh meneruskan perniagaan mereka.

Dan saya juga berterima kasih kepada Kerajaan Negeri kerana telah meluluskan bantuan *one-off* kepada semua petugas PBT yang terlibat dengan COVID sebanyak RM200.00 seorang seramai 1,108 orang hampir RM200,000.00 lebih telah dikeluarkan oleh Kerajaan Negeri untuk membantu er... masyarakat dan juga membantu PBT sendiri dalam menangani masalah COVID.

Seterusnya berkaitan dengan pelantikan Ahli Majlis baru-baru ini er... pihak Kerajaan Negeri melalui Mesyuarat Majlis Mesyuarat Kerajaan telah meluluskan penyambungan Ahli-ahli Majlis sehingga tahun er... Oktober 2020 dan kita mengharapkan Ahli Majlis yang telah dilantik ini akan memberi sumbangan, idea dan juga kepakaran mereka untuk membantu PBT dan masyarakat dalam mewujudkan sebuah bandar yang bersih dan bandar yang er... senang untuk di... didatangi dan bandar yang boleh memberikan perkhidmatan yang baik pada masyarakat.

Begitu juga dengan pelantikan Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung Baru (JKKB) juga telah kita luluskan sebanyak 62 kampung di negeri Pahang yang akan tamatnya sehingga September 2022 ya. Berkenaan dengan tulisan jawi, sebagaimana yang telah dimaklumkan saya pun tak nak mengulas panjang berkaitan tulisan jawi ni. Pihak mahkamah telah membuat keputusan dan kita semua akur lah keputusan supaya tulisan jawi ini diteruskan sebagaimana syarat-syarat yang telah dinyatakan ya.

Seterusnya berkaitan dengan burung walit er... bagi menghargai ataupun menyelami pengusaha-pengusaha burung walit Kerajaan Negeri telah menurunkan sebelum ini bayaran sewa lesen sebanyak RM2,000.00 kepada RM1,000.00 setahun ya dan juga Kerajaan Negeri telah menanggungkan tukar syarat bangunan daripada pertanian kepada pembangunan bagi pengusaha-pengusaha burung walit buat masa ini ya.

Manakala pihak er... PBT Pahang juga bersyukur kerana peruntukan pembangunan yang banyak telah disalurkan kepada PBT terutamanya daripada Kerajaan Persekutuan iaitu peruntukan MARRIS untuk kerja-kerja penyelenggaraan jalan sebanyak RM53 juta er... dan juga peruntukan pembangunan ya BP 1 sebanyak RM22 juta serta peruntukan dari ECER sebanyak RM17.9 juta. Jumlah keseluruhan hampir RM92 juta dan kita er... amat bersyukur dengan sumbangan ini akan dapat lagi meneruskan visi dan misi PBT untuk melahirkan bandar yang sejahtera dan bandar yang lestari.

Er... pada *session* yang kedua, saya mengulas berkaitan portfolio saya iaitu meneruskan dasar menyediakan er... rumah mampu milik kepada rakyat Pahang. Sebagaimana yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada pembentangan Bajet 16 hari bulan yang lalu er... kita bersyukur kerana kita mempunyai pemimpin yang berjiwa rakyat. Kita ada rumah PR1MA Pahang, kita ada Rumah Makmur saya ingat dah banyak kali dah diterangkan di Dewan ini harganya dan keluasannya dan terbaru kita ada Rumah Rakyat Pahang (RRP). Rumah Rakyat Pahang yang diberikan secara percuma oleh Kerajaan Negeri kepada mereka yang layak tapi jumlahnya terhadlah sebanyak 98 unit sahaja.

Pada asalnya kiraan saya di Bahagian Perumahan, rumah ini berharga RM55,000.00 keluasan 650 kaki persegi tapi selepas saya berjumpa berbincang dengan Yang Berhormat Menteri Besar, Yang Berhormat Menteri Besar kata kecil sangat rumah ini 650 ini macam rumah PPRT dan dicadangkan pada kami keluasan sebanyak 750 kaki persegi. Tetapi saya kabor Dato' Sri, 750 harga taklah RM55,000.00 ya. Yang Berhormat Menteri Besar kata macam ni, "tak apa, peruntukan Menteri Besar yang membiayai sebanyak RM10,000.00 untuk membiayai mereka yang dapat Rumah Rakyat Pahang ini".

Saya... berbanyak terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana sepatutnya kalau rumah mesra rakyat [Ahli Dewan menepuk meja]... rumah SPNB... SPNB rumah mesra rakyat, penghuni kena bayar, walaupun harganya RM46,000.00, penghuni kena bayar separuh. Tetapi rumah RRP ni atas jasa Yang Amat Berhormat Menteri Besar minta supaya diberi percuma tak ada lagi dalam Malaysia ni, dalam dunia pun tak ada.

Semalam sebelum Dewan, saya dapat aduan di kawasan sinilah, saya tak nak sebut di mana, masalah tapak. Dia nak buat rumah RRP, dia akan *block* pada jiran-jiran yang lain, laluan masuk tak ada. Saya dapat aduan semalam, saya pergi. Saya kata, macam inilah, rumah ini macam kita dapat loteri, percuma RM65,000.00. Dapat loterilah. Tak payah bayar satu sen. Kecuali api, air, deposit dia orang bayar. Kalau tak boleh selesai masalah ini, saya bagi orang lain. Tuan rumah cakap tak apa. Kita akan bagi, kita akan ubah suai sikit rumah ini untuk memberi laluan pada jiran-jiran. Sebab tanah dia melalui jiran, mem-*block* tanah dia.

Jadi dia pun hampir menitis airmatalah saya tengok sebab RM65,000.00 rumah cantik, diberi percuma oleh kerajaan. Yang tak tahannya, ramai yang menelefon sayalah, semua nak rumah. Orang kaya pun menelefon. Saya ada tanah, nak rumah juga. Saya kata tak bolehlah. Kalau kaya, belilah rumah yang besar. Kita ada rumah PR1MA, kita ada Rumah Makmur. Kita boleh beli. Dan begitu juga kita ada satu lagi bantuan daripada pihak kerajaan dan pada...

YB. CIK LEONG YU MAN

Minta laluan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Boleh Yang Berhormat.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saya tertarik dengan er... projek Rumah Rakyat Pahang. Jadi boleh saya tanya, apakah kelayakan atau kriteria untuk memohon? Dan keduanya sebagai contoh kalau di kawasan kampung berlakunya kebakaran, rumah telah habis dibakar. Mereka cuma ada tapak kosong sahaja. Adakah kumpulan ini layak untuk mohon supaya rumah dibina semula oleh mereka?

YB. DATO' ABD. RAHIM BIN MUDA

Terima kasih Triang. Mereka yang layak untuk memohon Rumah Rakyat Pahang ini adalah mereka yang tersenarai dalam senarai e-Kasih di bawah Pejabat Daerah ya. Maksudnya, mereka yang berpendapatan rendah, tiada slip gajilah ya, tiada slip gaji dan memang er... layak diberi kerana er... mereka tidak mempunyai... tidak mampu untuk membeli rumah yang berharga besar, yang... yang memerlukan *loan* daripada bank.

Jadi kalau YB. nak minta, minta maaf, YB. mungkin boleh minta rumah yang lebih... lebih besar ya, tapi bilangannya adalah terhad. Satu DUN cuma kita dapat bagi dua unit rumah. Kerana tabung, sumber daripada membina rumah rakyat ini adalah daripada tabung perumahan rakyat, yang kita dapatkan daripada syarikat-syarikat, pemaju-pemaju menyumbang kepada tabung. Kalau kita dapat tabung yang besar, kita boleh besarkan lagi bilangan yang menerima.

Ada soalan daripada Sungai Lembing, kalau boleh nak dapat empat. Insya-Allah, kalau tabung kita besar, kita bagilah. Tapi terpulang kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk menilai, memastikan. Tapi untuk tahun depan, saya rasa kita dah cukup, untuk dua rumah satu DUN. Tapi dipilih oleh Pejabat Tanah. Kalau kita ikut rekod, rumah di negeri Pahang diberi maklumat daripada Harta Tanah Negara dipanggil NAPIC.

Harga peratus rumah di Pahang bagi suku tahun kedua 2019 berjumlah RM236,000.00. Manakala pada suku kedua tahun 2020, purata berharga rumah di negeri Pahang adalah turun sebanyak 3...RM232,000.00, ini campur yang swastalah. Jadi kalau ikut pada senarai ini Pahang ni mencatat penurunan harga rumah. Er... sebanyak RM4,544.00 bukan meningkat.

Kalau kita tengok masa COVID, kutipan yang kita dapat pun, tabung perumahan ini adalah waktu COVID ya, waktu COVID, sebanyak RM12 juta sepertimana yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada 16 haribulan lalu. Jadi kita bersyukur pihak swasta membantu banyak untuk memastikan rumah rakyat Pahang ini dapat terus dibina dan dapat memberi kesenangan kepada pihak rakyat di masa-masa akan datang ya.

Rumah PRIMA pun saya rasa dah banyak kali sebutlah. Sehingga hari ini rumah PRIMA yang telah berjaya disiapkan. Kita target 2020 sebanyak 850 unit rumah, tapi sehingga kini er... kita dah berjaya menyiapkan sebanyak 1,118 unit rumah PRIMA dan insya-Allah di akhir bulan Disember nanti akan meningkat kepada 1,501 unit. Terima kasihlah kepada er... kepada pihak perumahan kerana telah berjaya meningkatkan sasaran daripada 850 kepada 1,500.

Manakala untuk Rumah Makmur, kita ada 14 projek dengan jumlah rumah yang bakal dibina sebanyak 3,059 unit pada tahun ini dan projek-projek telah dimula...

memulakan kerja-kerja tapak di Kampung Tiram er... di Kuantan, di Jengka, di Maran, di Tanjung Gahai dan di Kuala Lanar sebagaimana yang telah dinyatakan oleh Yang Amat Menteri Besar dan juga dimaklumkan oleh YB. Cheka, daripada Cheka. Er... dan dijangkakan dua projek lagi akan mula kerja pada Rumah Makmur di Padang Saujana dan juga di Padang Saujana...Padang Saujana di Jerantut juga di Pamah Kasih di Temerloh, dan saya dapat maklumat terkini, di bandar Lipis pun akan diluluskan satu projek Rumah Makmur.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat, masa dah cukup, boleh gulung.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Sekejap lagi Dato'Sri, saya nak gulung berkaitan dengan Rumah Daif Kerajaan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Hah... sila.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Sekejap lagi Dato' Sri, er... sikit saja lagi. Pembaikan rumah daif dan rumah usang. Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sebanyak 28 permohonan yang berjumlah rumah yang berjumlah sebanyak RM290,000.00 sebenarnya untuk membaiki rumah-rumah yang... rakyat yang rosak dan sebagainya. Ini bukan yang terbakar, yang daif. Maksimum peruntukan sehingga RM10,000.00. Ini adalah sumbangan sebenarnya oleh Kerajaan Negeri untuk memastikan rakyat-rakyat yang menghadapi masalah rumahnya, terbela dan mendapat perhatian daripada pihak kerajaan.

Saya ingat sikit lagi saya nak jawab berkaitan dengan kalau sempatlah soalan-soalan dikemukakan oleh pihak ADUN berkaitan dengan kesesakan jalan, cerita Tanjung Lumpur ni, pihak Kerajaan Negeri sedang untuk mohon dengan pihak Persekutuan untuk dalam RMK-12 untuk peruntukan sebanyak RM116 juta membina kesesakan di Tanjung Lumpur.

Dan juga untuk peniaga-peniaga kecil sebagaimana yang dimaklumkan oleh YB. Semantan. *Car boot sale*. Kita sedia menimbangkan sehingga waktu yang ditetapkan pukul 10.00 malam, Kerajaan Negeri akan menyemak semulalah bergantung kepada keputusan Majlis Keselamatan Negara yang sesuai, jika ada keperluan kita akan lanjutkan masa, dan beberapa perkara yang lain itu, saya akan maklumkan secara er... jawapan bertulislah.

Masa yang agak terhad dan akhir sekali sebelum saya menyokong Usul ini, saya memohon supaya, saya... saya mengambil kesempatan sekali untuk merakamkan setinggi-tinggi penghargaan terima kasih kepada Yang Berhormat Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan pertanyaan dan membangkitkan isu-isu yang berkaitan dengan Kerajaan Tempatan dan Perumahan.

Saya ingin mengucapkan terima kasih juga kepada semua pegawai-pegawai serta kakitangan kerajaan yang terlibat dalam urusan Persidangan Dewan Negeri kali ini dan saya akhiri ucapan pergulungan saya dengan slogan sebagaimana yang selalu disebut-sebut oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, bukan sekadar janji tapi lihat bukti. Kita tak... tak fikir pun Umar Araf, tiba-tiba ada. Hah... itulah sebenarnya

sekadar apa... bukan berjanji, tapi lihatlah bukti, dan dengan ini saya mohon menyokong Pembentangan Usul Bajet 2021. Sebelum itu saya nak akhiri dengan sebuah pantun.

*Nampak bulan, nampak kekasih,
Sekian, terima kasih.*

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat, sedap pantun itu. Baiklah sekarang mari kita mendengar pula ulasan daripada Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal FELDA, Koperasi, Usahawan dan Hal Ehwal Pengguna Negeri Pahang, dengan segala hormatnya dipersilakan.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

[Ayat al-Quran]. Terima kasih kepada Yang di-Pertua. Sepertimana yang sedia maklum Malaysia sedang menghadapi Perintah Kawalan Pergerakan (PKPP) dan (PKPB) bagi membendung penularan pandemik COVID-19 di negeri Pahang. Kegiatan ekonomi di negeri Pahang, kegiatan ekonomi tidak dapat dijalankan secara sempurna. Bagi memastikan pertumbuhan ekonomi yang berterusan, berdaya tahan serta kompetitif, Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri telah pun mengemukakan beberapa inisiatif untuk merancang, merangsang dan memantapkan sektor ekonomi negara dan negeri.

Bagi memperkukuhkan langkah-langkah ini serta menjamin asas ekonomi yang lebih teguh, dalam tempoh sederhana dan jangka panjang. Kerajaan Negeri Pahang berusaha mengambil inisiatif segera untuk melaksanakan langkah-langkah strategik pertumbuhan ekonomi untuk rakyat negeri Pahang terutamanya termasuk pengusaha IKS.

Antara langkah-langkah yang telah dan sedang dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri Pahang;

1. Membenarkan penjaja kecil mikro berniaga di tepi di kawasan perumahan tanpa perlu mengambil lesen, dan Kerajaan Negeri Pahang lebih *advance* daripada Wilayah Persekutuan dalam bab menge... membenarkan peniaga tanpa dikenakan lesen. Secara keseluruhannya terdapat 295 permohonan di seluruh negeri Pahang.
2. Bagi memastikan bantuan inisiatif Kerajaan Persekutuan dipantau oleh agensi bagi mengelakkan banyak usahawan-usahawan tidak tercicir. Berdasarkan maklumat yang dilaksanakan kementerian... Kementerian Kewangan Malaysia, setakat ini setakat September 2020 seramai 1,666 juta pemohon Pahang telah menerima bantuan penjaja, prihatin... prihatin PKS dengan nilai bantuan sebanyak RM2.015 billion untuk negeri Pahang.

Sebagai kerajaan yang prihatin dan serius dalam menangani kos sara hidup yang meningkat, pelbagai usaha telah dilakukan bagi memastikan harga barangan adalah berpatutan dan stabil. Berdasarkan rekod KPDNHEP Pahang, rangkaian bekalan makanan negeri Pahang pada masa ini berada dalam keadaan mencukupi bagi memenuhi keperluan pengguna walaupun ketika negara dilanda COVID-19.

Yang di-Pertua Sri Dato' Sri... Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua.
Untuk menjayakan program transformasi ekonomi, Kerajaan Negeri telah memberi fokus kepada dua fokus. Pemerkasaan Ekonomi Rakyat selari dengan agenda... agenda nasional. Fokus pertama, Pembangunan Modal Insan amat penting bagi pemangkin pertumbuhan ekonomi negeri dengan menitikberatkan kemahiran insaniah. Kerajaan Negeri sememangnya sentiasa komited dalam memperkasakan Pembangunan Sosial, Pembangunan Modal Insan di negeri ini.

Strategi memantapkan modal insan dalam sektor keusahawanan turut diberi keutamaan. Kerajaan Negeri positif untuk mengandakan jumlah usahawan di negeri Pahang daripada 12,000 pada 2015 kepada 25,000 menjelang 2021. Bagi rakyat... bagi rancangan... bagi rakyat di Rancangan Tanah FELDA di negeri Pahang, FELDA merancang untuk melahirkan 300 usahawan FELDA daripada generasi kedua, ketiga dan keempat menjelang 2025 dan setakat ini, FELDA mempunyai 5,662 usahawan dengan nilai jualan sebanyak RM164 juta.

Melalui Program Pembangunan Usahawan MARA, seramai hampir 700 usahawan telah menghadiri latihan, kursus dan program-program ini akan diteruskan dari masa ke masa terutama di zaman er... semua usahawan terkesan akibat pandemik COVID.

Fokus Kedua, Yang Berhormat Yang di-Pertua, demi memperhebatkan program usahawan, Kerajaan Negeri melalui agensi SIRIM, PNS, Yayasan Pahang dan lain-lain menganjurkan program latihan yang relevan untuk meningkatkan kemahiran usahawan dalam melahirkan usahawan berteknologi tinggi dan produk yang bertaraf global.

Kerajaan Negeri melalui teraju telah membantu 27 syarikat usahawan Bumiputera Pahang dalam melaksanakan projek mereka dan seterusnya menyekatkan kapasiti syarikat menerusi Program Dana Mudah Cara yang telah dilaksanakan sejak 2012 dengan nilai bantuan RM26.93 juta. Kerajaan Negeri juga komited untuk terus membantu syarikat bumiputera di Pantai Timur terutama di negeri Pahang bagi membantu mereka melaksanakan projek dalam sektor Keutamaan Pembuat Ekonomi Digital, Pertanian Industri Bio, Perkhidmatan Kejuruteraan, Pembangunan Atas Tanah Rezab Melayu, Wakaf dan Minyak serta Gas melalui Program Dana Kemakmuran Bumiputera (DKB).

Selain itu, Kerajaan juga berusaha untuk mempertingkatkan bilangan usahawan TERAS di bawah Program Teraju di mana setakat ini Kerajaan Negeri Pahang mempunyai 26 syarikat bertaraf TERAS, Teraju dan insya-Allah kita akan meningkatkan jumlah ini dari masa ke semasa.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri juga tidak terkecuali dan tidak meminggirkan usahawan Orang Kelainan Upaya atau OKU menerusi Program Skim Bantuan Galakan Perniagaan OKU di bawah Jabatan Tenaga Kerja. Bagi Tahun 2020 ini, seramai 5 usahawan OKU telah menerima Geran Bantuan melibatkan peruntukan sebanyak RM165,653.20. Di antara bidang perniagaan yang diusahakan oleh mereka adalah seperti bengkel, cuci kereta, penternak ikan, peruncit dan pembaikan laptop dan telefon.

PKNP sebuah agensi Kerajaan Negeri mempunyai pelbagai premis perniagaan seperti rumah kedai, kilang industri, lot-lot Arkib MARA, bazar dan sebagainya berjumlah seluruh Negeri Pahang 615 unit dan disewakan kepada pengusaha-pengusaha, peniaga-peniaga kecil dengan harga yang berpatutan.

Dalam memperkasakan usahawan yang sedia ada, Kerajaan Negeri dengan kerjasama beberapa agensi telah mewujudkan program khas EMPOWER-ECER, GroomBig-SIRIM, *ECER Entrepreneur Development Programme* (EEDP), TERAJU@ECER, Kedai Runcit TUKAR di bawah Suruhanjaya Koperasi Malaysia sebanyak 30 buah. Pasar raya Program *My Farm Outlet* di bawah SKM sebanyak 2 buah. Kedai Program Harga Patut milik koperasi sebanyak 6 buah di bawah SKM.

Pasar Komuniti (PAKAR) Agrobank di bawah FAMA, selain itu dalam usaha memperhebat, memantapkan usahawan, SME Corp menyediakan pembiayaan di bawah Program Peningkatan Enterprise Bumiputera (BEEB) yang membolehkan PKS dibantu melalui pendekatan bersepadu dengan bimbingan termasuk pengukuhan perniagaan membina kapasiti dan kepayahan serta memudahkan akses kepada pembiayaan.

Sehingga 31 Oktober 2020, Sebanyak 113 permohonan BEEB telah diluluskan dengan nilai geran sebanyak RM9.36 juta kepada PKS Negeri Pahang. Manakala Program Tunas Usaha Muda Belia Bumiputera yang dilaksanakan sejak 2024 bagi membantu melahirkan ramai usahawan di kalangan belia. Bagi Negeri Pahang, sehingga kini seramai 418 usahawan belia telah dilatih dan jumlah peruntukan RM2.5 juta. Di mana peniaga... perniagaan yang dijalankan mewujudkan 675 peluang pekerjaan serta nilai jualan sebanyak RM12.1 juta.

Menjawab soalan-soalan daripada ADUN-ADUN dalam Dewan yang mulia ini, saya terlebih dahulu ingin mengucapkan penghargaan terima kasih kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat ADUN sama ada dari pihak pembangkang atau pihak Kerajaan di atas soalan-soalan dan cadangan yang sangat baik pada Kerajaan dalam Sidang Dewan ini.

Bagi menunjukkan betapa Yang Berhormat-Yang Berhormat prihatin tentang kesejahteraan rakyat serta kemakmuran negeri Pahang yang tercinta ini, syabas dan tahniah saya ucapkan pada semua Yang Berhormat yang mengutarakan soalan dan pandangan.

Bagi menjawab soalan ADUN Ketari, berapakah jumlah usahawan kecil sederhana Negeri Pahang yang menerima bantuan PENJANA. Setakat September 2020, seramai 46,169 orang usahawan IKS Pahang telah menerima bantuan PENJANA seperti subsidi upah dan sebagainya. ADUN Ketari juga bertanya berkenaan berapa jumlah pengusaha kecil, sederhana yang menerima bantuan Geran Prihatin Kerajaan. Seramai 31,435 orang usahawan pengusaha IKS menerima bantuan prihatin Kerajaan Negeri.

Menjawab soalan ADUN Jengka yang memohon Pihak Kerajaan Negeri mengadakan perbincangan mengadakan perbincangan dengan pihak FELDA bagi menyelesaikan isu pembinaan rumah generasi kedua atau anak kepada peneroka di atas tanah ayahnya yang berdepan dengan halangan melibatkan undang-undang iaitu kesulitan memasuki air dan api. Jawapannya, Kerajaan Negeri Pahang dan FELDA dah berbincang dengan PTG, Pejabat Tanah seluruh daerah untuk memberi akan memberi satu jawapan bertulis kepada FELDA untuk memastikan bahawa pembinaan rumah tersebut tidak terhalang daripada kemasukan air dan api, insya-Allah.

Dan Kerajaan Negeri dalam Mesyuarat Exco telah bersetuju semua tanah-tanah kosong di kawasan FELDA, di kawasan *pocket land*, Seksyen 6 yang kosong kita akan racip jadikan RTK untuk memastikan semua generasi FELDA di tanah tersebut seperti yang diutarakan ADUN Chini dapat dilaksanakan dan Seksyen 8 juga, Kerajaan Negeri

dalam proses untuk meracip tanah tersebut kawasan urban di kawasan-kawasan FELDA untuk dijadi, diracip diberi kepada generasi kedua untuk mereka dapatkan tapak perniagaan di kawasan-kawasan bandar di kawasan FELDA.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Sesungguhnya semua fokus memperkasaan ekonomi mencerminkan komited, komitmen dan kesungguhan Kerajaan Negeri dalam memastikan usahawan syarikat yang mampu meneruskan kelangsungan hidup dan perniagaan mereka. Kerajaan Negeri tidak sekali meminggirkan golongan usahawan mikro, penjaja kecil selaras dengan keprihatian Kerajaan untuk memastikan seluruh rakyat tidak terkesan ketika zaman COVID ini. Besarlah harapan dan semoga seluruh rakyat Pahang tanpa mengira kaum berusaha ke arah memperkasakan ker... memperkasa negeri dari setiap masa dengan apa yang diwariskan kepada oleh pemimpin-pemimpin kita terdahulu.

Akhir kata, saya berharap agar semua cabaran, dugaan, ujian yang telah kita hadapi dapat dijadikan pengalaman kekuatan untuk kita mengorak langkah yang lebih jauh. Seterusnya, saya menyokong Belanjawan Kerajaan Negeri Pahang Darul Makmur 2021 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang.

Wabillahi taufik wal hidayah wassalamualaikum warahmatullahitaala wabarakatuh.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat ada masa lagi 3 minit sepatutnya kalau hendak berucap. Tetapi terima kasihlah kerana telah memberi ulasan yang...

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Yang Berhormat Dato' Pengerusi, saya memang *punctual time*.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, ini satu contoh yang baik.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Kalau mesyuarat Exco pukul 10.00, pukul 9.00 saya dah sampai. Kalau dibenarkan 15 minit atau 20 minit, saya awal, mesti bereskan sebelum ditegur oleh Yang di-Pertua. Sekian, Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Saya tahu Yang Berhormat seorang yang cukup prihatin dengan masa ya. Masa itu penting. Baiklah saya ingin memaklumkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dan juga Ketua-ketua Jabatan supaya memakai pelitup muka ya sepanjang sesi mesyuarat kita berlangsung. Kita juga dipantau sebenarnya oleh pihak er... JKN dan MKN semasa sidang kita. Demi untuk menjaga kesihatan kita bersama. Sekiranya Ahli Yang Berhormat yang takde bawa bolehlah minta kepada pembantu... pembantu dewan ya. Terima kasih atas kerjasama yang diberikan.

Baiklah, kita akan teruskan urusan kita dengan menjemput Pengerusi Jawatankuasa Sains, Teknologi, Inovasi, Komunikasi dan Multimedia Negeri Pahang. Dengan segala hormatnya dipersilakan.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

[Ayat al-Quran]. Terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Assalamualaikum WBT, selamat pagi dan salam sejahtera. Pertama-tamanya saya merakamkan terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana telah memberi peluang kepada saya untuk turut sama membahaskan usul Belanjawan bagi pihak kerajaan yang telah dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang pada Isnin yang lepas.

Marilah kita sama-sama bersyukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan inayah-Nya dan izinNya jua kita dapat sama-sama hadir ke Mesyuarat Ketiga Penggal Ketiga Dewan Undangan Negeri Yang Keempat Belas pada hari ini. Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk menyeru semua pihak agar sentiasa menjaga kemakmuran, menjaga perpaduan dan keharmonian negeri yang telah kita bina bersama selama ini.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang kerana telah membentangkan Belanjawan Negeri Pahang 2021 yang bertemakan 'Kemakmuran Negeri, Manfaat Bersama' selari dengan *tagline* dengan izin, "Maju Terus Pahang", Pahang 1st telah menfokuskan kepada tiga perkara utama iaitu yang pertama untuk melonjakkan ekonomi ke arah negeri berdikari. Kedua memperkasakan perkhidmatan dan modal insan serta ketiga mensejahterakan kehidupan rakyat.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mengucapkan syabas dan tahniah kepada Kerajaan Negeri di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana berdasarkan kutipan hasil semasa dengan pencapaian sebanyak 98.15%, dan kerajaan kita mampu mengutip kutipan hasil lebih daripada 100% menjelang akhir tahun 2020. Tahniah Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

Bagi bidang pembangunan teknologi maklumat, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan RM7.9 juta bagi memastikan kelancaran sistem penyampaian perkhidmatan kerajaan serta dapat memastikan program-program teknologi maklumat dapat diteruskan dengan lebih baik dan berkesan. Terima kasih Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Pandemik COVID-19 telah menyebabkan kita semua perlu kepada penggunaan teknologi digital secara menyeluruh. Hasil daripada kajian yang telah dilakukan oleh Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia kita telah mendapati bahawa rakyat Malaysia merupakan rakyat yang aktif berhubung secara digital. 87% adalah merupakan pengguna internet dan sebahagian besarnya pula adalah menggunakan rangkaian mudah alih. Ini menunjukkan bahawa aktiviti atas talian merupakan budaya hidup bagi rakyat Malaysia masa kini.

Dan di sini saya ingin menyentuh juga tentang aplikasi PahangGo yang disebut oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar di dalam pembentangan bajet baru-baru ini, suka saya maklumkan kepada Sidang Dewan iaitu aplikasi ini yang telah dibangunkan oleh Pahang Go Sdn. Bhd. anak syarikat Kerajaan Negeri sejak Oktober 2019 dan merupakan antara inisiatif kerajaan bagi memudahkan rakyat untuk membuat urusan pembayaran bil, pembayaran cukai, parkir dan pelbagai lagi yang membabitkan dengan urusan kerajaan secara digital.

sistem ini dapat digunakan di seluruh Negeri Pahang. Tetapi, negeri lain tidak dapat melaksanakan perkara yang serupa. Ini adalah keunikan PahangGo. Dan kita sudah sewajarnya memberikan sokongan, patut memberikan sokongan yang padu agar PahangGo akan terus menjadi kesayangan rakyat Pahang dan menjadi satu punca pendapatan ekonomi baru pada masa akan datang.

Dalam perancangan yang terkini juga, beberapa inovasi perkhidmatan baru akan diperkenalkan seperti perkhidmatan carian tanah dan juga E-Docket, pembelian tiket Eko Rimba di er... Jabatan Perhutanan Negeri yang dibangunkan oleh Jabatan Perhutanan Negeri, sistem aduan GLC, semakan dan pembayaran saman trafik, pelaksanaan sistem parkir digital di daerah-daerah lain seperti Kuantan.

Selain daripada Kuantan, Cameron Highland dan Bentong. PahangGo mensasarkan untuk mendapat jumlah muat turun sebanyak 500,000 menjelang tahun 2022 dengan nilai transaksi kira-kira sebanyak RM2 juta sebulan. Ini akan mengukuhkan lagi kedudukan aplikasi ini sebagai antara aplikasi yang terbaik seumpamanya dalam negara Malaysia kita.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Selain daripada aplikasi-aplikasi yang telah saya sebutkan tadi, pelbagai lagi inovasi digital telah dibangunkan antaranya aplikasi PahangMart, MoveOn, Land Information Data System (LIDS) Pahang melalui kerjasama dengan agensi Malaysia Space Agency (mySA) di bawah Kementerian Sains, Teknologi Inovasi (MOSTI). LIDS membantu pentadbiran negeri Pahang mengumpul, mengintegrasikan dan menyampaikan maklumat aktiviti pembukaan tanah dengan lebih efisien dan berkesan. Sistem Soalan Dewan (SSDP) yang diakses melalui URL ssdp.pahang.gov.my sentiasa ditambah baik dengan ciri yang lebih mesra pengguna dari masa ke semasa.

Kerajaan Negeri juga sedang membangunkan Pelan Digital Negeri Pahang yang menumpukan kepada strategi dan inisiatif yang akan dilaksanakan untuk memanfaatkan peluang digital serta meningkatkan taraf sosio ekonomi rakyat. Pelan ini akan dibangunkan melalui beberapa siri bengkel bagi membincangkan perincian kepada strategi dan inisiatif yang akan kita laksanakan untuk tempoh 5 tahun yang akan datang.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Menyentuh tentang bidang internet dan telekomunikasi, boleh dikatakan sejak sidang Dewan kita berjalan, boleh dikatakan semuanya bercakap tentang bidang internet dan telekomunikasi. Nak saya kongsi bersama, ibaratnya kita di jalan sebuah *highway* apabila besok kita nak raya hari ini semua orang nak balik kampung. Jadi *highway* tersebut menjadi terlalu padat, dan menjadi *jammed*.

Begitu jugalah dalam suasana COVID-19 ini, bila semua orang dah duduk kat rumah masing-masing Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, semua nak guna internet. Semua nak tengok TV guna internet. Jadi *line* yang digunakan itu terlalu padat dan tidak lancar. Begitulah juga berlaku pada kita semua.

Kerajaan Negeri Pahang dan Suruhanjaya Komunikasi Dan Multimedia (SKMM) sentiasa memberi tumpuan kepada pembangunan infrastruktur komunikasi ini bagi membolehkan rakyat menikmati akses kepada perkhidmatan jalur lebar berkualiti tinggi yang lebih baik dan menyeluruh. Mengikut rekod terkini, Negeri Pahang mempunyai sebanyak 1,827 struktur telekomunikasi yang telah beroperasi iaitu sebanyak 1,466 struktur di atas tanah yang terdiri daripada menara, *monopole* dengan

izin Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, *dwi-function lamp pole, portable bts base-transmission station* dengan izin Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, dan 361 struktur atas bangunan yang menyediakan perkhidmatan selular.

Untuk makluman Ahli-ahli Dewan, satu pelan infrastruktur digital yang dikenali sebagai Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) telah dibangunkan oleh SKMM dengan kerjasama pelbagai pihak termasuklah kementerian-kementerian, agensi-agensi kerajaan, pihak industri bagi memantapkan lagi kualiti dan liputan perkhidmatan di seluruh negara dengan menggunakan pelbagai teknologi. Melalui pelan ini, semua perancangan dan pembinaan infrastruktur digital akan dimudah cara oleh pelbagai kementerian dan agensi terlibat termasuklah di peringkat Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan.

Pelan JENDELA akan menjadi platform penambahbaikan komunikasi digital negeri dan negara di bawah Rancangan Malaysia Ke -12 yang akan bermula dari 2021–2025 melalui inisiatif pertama, memperluaskan liputan jalur lebar mudah alih 4G daripada 80.83% kepada 96.9% di kawasan berpenduduk. Kedua, mempertingkatkan kelajuan jalur lebar mudah alih daripada 25Mbps kepada 35Mbps serta ketiga, jalur lebar talian tetap berkelajuan *gigabit*.

Bagi negeri Pahang, untuk pelaksanaan Pelan JENDELA bermula tahun 2020 hingga 2025, 28 menara baru sedang dibina dan dijangka akan beroperasi menjelang suku tahun 2021. Dan sebanyak... untuk sukacita saya maklumkan jumlah yang terlibat di kawasan daerah masing-masing. Di Lipis ada 4 menara baru dibina, Cameron Highlands 2, Raub 2, Bentong 1, Temerloh 2, Bera 5, Jerantut 4, Maran 1, Kuantan 1, Pekan 2, Rompin 4.

Ini tidak termasuk 9 menara baru yang telah siap dibina pada penghujung Oktober 2020 yang menghubungkan Batu Talam, Sungai Koyan, Lembah Bertam melalui projek rangkaian fiber optik. Selanjutnya, sebanyak 191 lagi menara baru akan dibina di Negeri Pahang dengan tumpuan di kawasan penempatan kampung tradisional dan juga pedalaman.

Menjawab pertanyaan rakan saya ADUN kawasan Cheka, sehingga kini terdapat 112 struktur komunikasi dalam daerah Lipis. Melalui inisiatif Pemberian Perkhidmatan Sejagat (PPS), terdapat 9 menara komunikasi yang telah siap beroperasi di DUN Cheka. Selain itu, terdapat juga 32 alat pemancar komunikasi di menara sedia ada telah dinaik taraf kepada liputan 3G dan 4G di DUN Cheka.

Selain daripada itu, sebanyak 6 menara baru akan dibina di DUN Cheka yang melibatkan kampung seperti Kampung Lada, Kampung Salang, Kampung Kuala Lanar, Kampung Lalang, Kampung Macang Berguling di dalam pelaksanaan JENDELA bermula 2021 nanti.

Bagi perkhidmatan jalur lebar tetap, berdasarkan statistik sehingga September 2020, jumlah sambungan di negeri Pahang adalah 68,752 UNIFI dan 156,609 Streamyx dengan jumlah keseluruhan 225,361 sambungan. Manakala bagi daerah Lipis ialah 209 UNIFI dan 8,758 Streamyx dengan jumlah kapasiti 8,967. Bagi perkhidmatan jalur lebar tetap, sebanyak 32,120 sambungan di Negeri Pahang akan dinaik taraf kepada gentian optik dari sambungan *copper*, daripada tembaga, secara berperingkat bermula dari suku 4 tahun 2020 bagi membolehkan pengguna menikmati kualiti perkhidmatan jalur lebar dengan lebih baik.

Bagi menjawab soalan ADUN Cheka, sebanyak 381 sambungan jalur lebar tetap di DUN Cheka akan dinaik taraf kepada teknologi gentian optik secara berperingkat menjelang penghujung tahun 2021. Bagi menyentuh soalan YB. daripada ADUN Damak, daripada Damak bagi daerah Jerantut secara keseluruhannya masih memerlukan penambahbaikan oleh kerana kadar liputan jalur lebar tanpa wayar di kawasan berpenduduk adalah pada kadar 84.7% utk 3G dan 69.1% utk 4G, manakala jumlah sambungan jalur lebar tetap adalah 9,444 sambungan di mana 67% masih menggunakan infrastruktur berasaskan teknologi *copper*, dengan izin Yang Berhormat Yang di-Pertua.

Selain daripada itu, 17 daripada 26 stesen pemancar selular di menara sedia ada di DUN Damak telah dinaiktaraf kepada perkhidmatan 4G, manakala baki 9 stesen akan menyusul secara berperingkat. Di bawah inisiatif JENDELA, untuk daerah Jerantut akan dibina 21 menara baru tidak kurang daripada 5 menara baru di DUN Damak dan 2021 akan dinaiktaraf kepada teknologi gentian optik termasuk 1,314 sambungan di DUN Damak.

Bagi daerah Lipis, sebanyak 15 menara baru akan dibina iaitu 6 menara di Padang Tengku, 3 menara di Benta, 6 menara di Cheka. Bagi Padang Tengku, lokasi terlibat adalah Taman Negara, Sungai Relau, Chegar Perah, Felda Kechau, Kampung Berchang, Sungai Kekabu dan Padang Tengku.

Peruntukan untuk projek JENDELA ini mengikut daerah-daerah dan DUN akan kita dapat kita kongsi bersama dengan semua Ahli-ahli Dewan Yang Berhormat, Pejabat Daerah dan PBT agar kita sama-sama dapat memantu... memantau perlaksanaannya kelak bagi memastikan objektifnya tercapai mengikut perancangan dan garis masa yang telah ditetapkan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Bagi menyatakan er... komitmen Kerajaan Negeri kepada projek JENDELA ini di dalam negeri Pahang, sebuah *task force* atau Jawatankuasa Perlaksanaan Projek JENDELA Negeri Pahang akan diwujudkan yang akan dianggotai oleh pihak SKMM selaku urus setia, Bahagian Perancangan Ekonomi Negeri, Bahagian Kerajaan Tempatan, Bahagian Teknologi Maklumat, PLANMalaysia, Pahang Corporation Sdn Bhd dan beberapa agensi, jabatan dan jabatan lain. *Task force* ini juga akan bertindak selaku pemantau dan pemudah cara antara pihak *telco* dan agensi kerajaan negeri khususnya yang berkaitan dengan penggunaan tanah dan aset kerajaan negeri bagi pembinaan infrastruktur telekomunikasi baru.

Selain daripada itu, menyedari limitasi... selain daripada itu kita menyedari limitasi yang dihadapi oleh pelajar-pelajar luar bandar di seluruh negeri Pahang, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, inisiatif Pusat Internet Komuniti telah disediakan untuk membantu mereka mengikuti pelajaran secara dalam talian dengan capaian internet yang lebih tinggi. Menjawab pertanyaan ADUN Tengku... Padang Tengku, terdapat 108 Pusat Internet (PIK) telah disediakan oleh Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia di seluruh negeri Pahang yang menyediakan perkhidmatan komputer dan internet.

Perkhidmatan yang disediakan di Pusat Internet Komuniti ini bolehlah dimanfaatkan sepenuhnya oleh semua golongan masyarakat termasuk pelajar-pelajar dan perinciannya adalah seperti berikut, di Bentong terdapat 6 pusat internet, Bera 8, Cameron Highlands 1, Jerantut 11, Kuantan 14, Lipis 11, Maran 22, Pekan 7, Maran paling tinggi sekali sebab dulu dia Pengerusi Komunikasi. Pekan 7, Raub 8, Rompin 11 dan Temerloh 9. Jumlahnya adalah 108 Pusat Internet Komuniti.

Ini menunjukkan Kerajaan Negeri sentiasa menyokong aspirasi Kerajaan Pusat bagi memastikan er... kelestarian dan kesejahteraan rakyat dapat terus menjadi keutamaan kita.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Minta laluan Dato'.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, Sila.

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Saya nak tanyakan er... tentang selain daripada pusat internet sebab pusat internet ni mungkin er... jaraknya jauh daripada satu tempat ke satu tempat er... adakah kita berhasrat untuk melaksanakannya di perpustakaan daerah dan juga di perpustakaan mukim? Kerana saya yakin kalau er... kita dapat memanfaatkan tempat-tempat yang semacam ni maka peluang untuk kita mengadakan er... tempat-tempat belajar secara talian ni lebih terbuka. Terima kasih.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Terima kasih kepada er... Padang Tengku kerana mengemukakan er... soalan tambahan. Itu adalah merupakan satu cadangan yang amat baik dan insya-Allah pihak kerajaan akan memperhalusi cadangan tersebut dari masa ke semasa dan akan melaksanakan secepat mungkin jika kita mendapatinya ialah positif.

Tapi sukacita kita maklumkan bahawa dalam pandemik COVID-19 ini, kita tidak dapat er... mengesyorkan bahawa kita dapat mengumpulkan seramai *student-student* yang telah balik ke kampung masing-masing, berkumpul di tempat-tempat yang sama. Jadi inilah perkara-perkara yang kita perlu perhalusi supaya pandemik COVID-19 ini dapat kita atasi dengan sebaik yang mungkin.

Dan begitulah kalau kita nak bagi kan laptop kepada *student* contohnya. Pada masa yang sama kalau kita bagi laptop pada *student-student*, mungkin bila dia balik ke kampung masing-masing di kawasan tersebut tidak mempunyai liputan yang memuaskan. Jadi adalah perkara agenda utama kita pada hari ini adalah untuk memastikan bahawa liputan internet yang lebih baik dapat kita salurkan kepada setiap kampung-kampung yang masih memerlukan liputan yang sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua,
Er... bagi meringankan er... beban kewangan kepada 15,500 pelajar tingkatan 5 yang akan menghadapi peperiksaan SPM dan saya bagi pihak Kerajaan Negeri berharap agar jumlah peruntukan yang bernilai lebih kurang RM750,000.00 dapat dipertimbangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan akan kita laksanakan dengan menyampaikannya kepada pelajar-pelajar melalui Ahli-ahli Dewan Negeri di sekolah dalam kawasan masing-masing. Ini bagi membolehkan setiap pelajar ini dapat membeli data asas tambahan untuk melaksanakan pembelajaran mereka secara *online*.

Dalam mencari penyelesaian kepada isu dan permasalahan yang dihadapi berkenaan liputan telekomunikasi di seluruh daerah, kerajaan negeri Pahang akan bekerjasama dengan pihak SKMM untuk mengenalpasti lokasi yang perlu disediakan Pusat Internet Komuniti dan akan memohon kepada Yang Berhormat Menteri KKMM untuk dipertimbangkan.

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,

Akhir kalam, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua pihak yang telah terlibat dalam perbahasan kali ini terutamanya yang telah mengemukakan soalan-soalan Dewan yang berkaitan dengan *portfolio* saya iaitu Dewan Cheka, daripada Pulau Manis, Padang Tengku, Kuala Semantan, Beserah, Damak, Ketari dan negeri... dan Ahli-ahli Dewan Negeri yang turut sama memberikan soalan tambahan, pandangan dan idea terhadap Portfolio Sains, Teknologi, Inovasi, Komunikasi Dan Multimedia Negeri Pahang.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk menjunjung kasih kepada Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah Ibni Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah dan Pemangku Raja Pahang Tengku Hassan Ibrahim Alam Shah Ibni Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah di atas sokongan dan dorongan tanpa berbelah-bagi bagi Kerajaan Barisan Nasional di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang bak kata pepatah 'Raja dan Rakyat berpisah tiada'.

Sokongan dan dokongan semua pihak amatlah penting bagi negeri ini bagi mendepani cabaran norma baharu untuk negeri Pahang melonjak ke tahap yang lebih tinggi sebagai sebuah negeri yang maju dan makmur. Syukur alhamdulillah walaupun kita ketika ini sedang dilanda pandemik COVID-19, Negeri Pahang telah diiktiraf sebagai zon hijau di Malaysia. Marilah kita sama-sama berdoa agar kita terus dijauhi daripada ancaman pandemik COVID-19 ini.

Firman Allah SWT, Surah Az-Zumar, Ayat 53. Ertinya, janganlah kamu berputus asa dari rahmat Allah. Sesungguhnya Allah Maha mengampunkan segala dosa. Sesungguhnya Dia Maha Pengampun lagi Maha Penyayang

Dengan segala perancangan-perancangan yang telah dan akan dilaksanakan nanti sudah tentu akan lebih memaju dan mensejahterakan rakyat negeri Pahang dan Negeri Pahang Darul Makmur, insya-Allah. Dengan ini saya mohon menyokong. [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Baiklah, untuk akhirnya pada sesi pagi, saya jemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Luar Bandar dan Hal Ehwal Orang Asli Negeri Pahang. Sila Yang Berhormat.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang Di-Pertua.

Terlebih dahulu saya ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan syukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan izin limpah-Nya dapat kita bersama dalam Mesyuarat Ketiga Penggal Ketiga Sidang Dewan Negeri Pahang Yang Ke-14.

Dalam Bajet Belanjawan Pahang 2021 selaku Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Luar Bandar dan Hal Ehwal Orang Asli mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang Dato' Sri Wan Rosdy bin Wan Ismail kerana telah mengumumkan pemberian tunai ataupun bonus secara *one-off* sebanyak RM250.00 kepada semua 543 Pengerusi JKK, 62 Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan Kampung Baru dan 70 kepada Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Rancangan.

Saya juga mewakili keseluruhan masyarakat Orang Asli negeri Pahang mengucapkan jutaan terima kasih di atas keprihatinan Kerajaan Negeri Pahang di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar atas sumbangan duit wang tunai dan barangan keperluan kepada 3,975 masyarakat Orang Asli yang telah disalurkan pada tahun ini yang terkesan akibat pandemik COVID-19. Saya juga ingin mengucapkan berbanyak terima kasih...

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

... kepada Kerajaan Negeri...

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Boleh mencelah sikit...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya sila.

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN

Melalui bantuan prihatin Pahang yang diumumkan oleh bajet ini, antaranya Siak, Bilal yang berumur 80 tahun dan lain-lainlah kebanyakannya RM250.00, Imam RM750.00. Adakah kerajaan dapat menimbangkan semula JKK daripada RM250.00 dinaikkan RM750.00 ke RM950.00? Asasnya Ketua Kampung adalah er... yang paling tinggi dalam pimpinan masyarakat di desa ataupun di FELDA ataupun di kampung baru. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ini Yang Berhormat Wakil Dong boleh... mungkin boleh berbincang di luar ya, sama-sama Raub ni. Sila Yang Berhormat.

YB. DATO' ABD. AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Terima kasih kepada Wakil Dong. Insyallah dari segi kedudukan elaun dan bonus ini saya akan cuba perjuangkanlah berbincang bersama Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk memikirkan supaya mendapat satu pemberian yang... yang baguslah kepada pengerusi-pengerusi.

Saya juga mengambil kesempatan ini mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Kerajaan Negeri yang telah pun meluluskan... menyalurkan peruntukan sebanyak

RM2.1 juta kepada Unit Hal Ehwal Orang Asli dan juga memberi bonus kepada Batin-batin sebanyak RM250.00 kepada 301 orang Batin.

Kita sedia maklum bahawa peratusan kawasan luar bandar di 11 daerah adalah amat luas berbanding dengan keseluruhan keluasan negeri Pahang. Sehubungan itu, Kerajaan Negeri Pahang amat menitikberatkan pembangunan di kawasan luar bandar baik dari segi pembangunan fizikal dan juga sosial.

Untuk tahun 2020, Kerajaan Negeri dengan kerjasama Pejabat Kementerian Pembangunan Luar Bandar Pahang telah melaksanakan pelbagai projek dan program pembangunan fizikal serta sosial di kawasan luar bandar dengan peruntukan keseluruhan yang disalurkan berjumlah RM31.64 juta. Ianya merangkumi pelbagai jenis projek seperti Bekalan Air Luar Bandar, Jalan Perhubungan Desa, Program Ameniti Sosial, Jalan Ladang dan juga peruntukan kepada pihak Jabatan Kemajuan Masyarakat (KEMAS).

Peruntukan untuk tahun 2020 menunjukkan peningkatan dibandingkan pada tahun 2019 iaitu sebanyak RM31.64 juta. Saya juga telah dimaklumkan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar Pahang bahawa untuk melaksanakan projek-projek kecil di bawah, di bawah KPLB Pahang untuk tahun 2021, terdapat 1,352 buah projek telah mohon oleh semua Pejabat Daerah dan Tanah (PDT)... Pejabat Daerah dan Tanah Daerah dengan menilai keseluruhan berjumlah RM112 juta. Ini untuk tahun 2021 yang mana kita maklum, sedia maklum yang sedang dibahaskan di Parlimen. Daripada RM30 juta pada tahun 2020 kita pada tahun ini minta RM118 juta.

Statistik-statistik yang saya sebutkan tadi adalah pelaksanaan projek-projek kecil dan sederhana untuk kawasan luar bandar di negeri Pahang. Bagi pelaksanaan projek-projek pembangunan berskala besar, Kerajaan Negeri melalui Bahagian Perancangan Ekonomi Negeri iaitu BPEN, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pahang telah mengemukakan permohonan projek-projek luar bandar di bawah Rancangan Malaysia Ke-12 kepada pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar iaitu bagi tempoh 2021 sehingga 2025.

Di antara perincian permohonan adalah seperti berikut; Projek luar bandar... Projek Jalan Luar Bandar berjumlah RM1.006 bilion, Projek Bekalan Elektrik Luar Bandar berjumlah RM181 juta dan Projek Bekalan Air Luar Bandar berjumlah RM109 juta.

Saya juga ingin memaklumkan di sini bahawa terdapat juga senarai tambahan projek-projek luar bandar yang telah dikemukakan kepada pihak KPLB pada tahun... pada bulan lepas iaitu Oktober 2020 dengan jumlah keseluruhan projek sebanyak RM2.92 bilion. Ini merangkumi jenis pelbagai jenis projek luar bandar yang kita harap semoga ianya akan mendapat kelulusan dalam Rancangan Malaysia yang Ke-12 ini.

Berkenaan dengan cadangan projek-projek luar bandar yang telah diutarakan oleh Wakil Cheka, mencadangkan pelaksanaan pembinaan jambatan konkrit Temetong di Kampung Temetong, Kampung Binjai. Wakil daripada Tahan mengenai isu bekalan air dan juga jalan belum diturap di kawasan Sungai Lembing dan begitu juga Wakil daripada Panching mengetengahkan isu sistem perparitan serta sisa pepejal di kawasan kampung di pinggir-pinggir bandar seperti Permatang Badak dan Kampung Lubuk Puyu, Kuantan.

Kesemua cadangan-cadangan ini akan diteliti dan Kerajaan Negeri akan maklum dan Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri akan memohon agar pihak KPLB Negeri, pihak

KPLB Negeri agar projek-projek ini dijadikan keutamaanlah untuk dilaksanakan pada tahun 2021.

Jadi, sekali imbas apabila dilihat mungkin sebahagian besar ini telah dimasukkan di bawah permohonan negeri kepada KPLB. Contohnya kawasan di Ulu Tembeling, Jerantut saya pun ada terbaca dan insya-Allah lah isu-isu ini akan diteliti dan pihak Kerajaan Negeri akan mengutarakan untuk membantu memohon projek-projek ini.

Yang Berhormat Wakil daripada Pulau Manis pula ada mencadangkan kepada Kerajaan Negeri agar peserta-peserta di Projek Agropolitan Pekan Kawasan Tanjung Batu, Batu 8 Lepar dan Runchang tidak diambil tindakan buang kerja di masa kini di mana keadaan ekonomi tidak menentu pada ketika ini.

Untuk makluman Yang Berhormat, pihak ECERDC Negeri Pahang memaklumkan bahawa tiada peserta yang akan dikeluarkan dari Projek Agropolitan Pekan pada tahun 2020 melainkan mereka melanggar perjanjian peserta seperti disabit dengan kesalahan-kesalahan jenayah. Pulau Manis pula tak ada dah.

Saya juga ingin mengulas sedikit berkenaan dengan cadangan Kerajaan Persekutuan untuk menjana... menamakan semula institusi JKK kepada JPKK. Yang Berhormat Wakil daripada Padang Tengku ada menanyakan berkenaan dengan perkara ini di mana memaklumkan bahawa Kerajaan Negeri... bahawa saya ingin memaklumkan bahawa Kerajaan Negeri telah pun pada dasarnya bersetuju agar penjenamaan semula institusi JKK ini kepada JPKK. Insya-Allah ini, penjama... penjenamaan semula ini akan dilaksanakan pada tahun depan, pada awal tahun depan iaitu pada Januari 2021.

Wakil daripada Padang Tengku juga ada bertanyakan berkenaan latihan kepada semua JKK. Untuk makluman, Kerajaan Negeri Pahang pada tahun 2019 telah berjaya menganjurkan Seminar Pemantapan Majlis Pengurusan Komuniti Kampung Peringkat Negeri Pahang yang diadakan di Gambang Resort City yang diha...dihadiri oleh semua Pengerusi M, masa itu dipanggil MPKK, JKK seramai 542 orang termasuk 94 orang Penghulu.

Justeru itu bagi tahun 2021, Kerajaan Negeri berhasat...berhasrat untuk mengadakan pula Kursus Kepimpinan dan Pengurusan kepada semua 543 orang Pengerusi JKK. Jadi saya berterima kasihlah kepada yang menanya kepada isu kursus JKK ni.

Berkaitan pertanyaan oleh Pulau Manis juga. Wakil daripada Pulau Manis...

YB. DATO' MUSTAPA BIN LONG

Minta laluan Dato' Pengerusi. Er... saya sebenarnya apa yang saya hasratkan, saranan saya. Dia bukan sekadar kursus, tetapi apa yang saya maksudkan ialah supaya er... ahli-ahli JKK ni, dia dilatih macam mana kita latih lemba... nak jadi Lembaga Pengarah Koperasi. Makna kelulusan yang lulus daripada kursus ataupun latihan er... dengan koperasi itu, menyebabkan mereka boleh layak, layak dilantik. Kelayakan untuk melantik itu berdasarkan kepada kelulusan itu.

Sebab hasratnya supaya er... JKK nanti akan jadi satu badan yang profesional er... dan akan memastikan ke... ke... ke... keberkesanan kepada pengurusan di kampung, terima kasih.

YB. DATO' ABD AZIZ BIN HAJI MAT KIRAM

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Terima kasih kepada Wakil Padang Tengku yang mencadangkan supaya dapat dipertingkatkan dari segi kedudukan ahli-ahli JKK ni. Insya-Allah er... sebenarnya kita akan cuba bukan hanya merancang kursus, jika sekiranya ada lebihan kewangan, banyak lagi program-program yang akan dicadang, di bawah institusi JKK nanti.

Berkaitan dengan er... pertanyaan Pulau Manis adakah kerajaan bercadang untuk membuat semakan semula persempadanan JKK? Untuk makluman Pulau Manis, PLANMalaysia@Pahang dengan kerjasama PlanMalaysia Ibu Pejabat melalui perundingan yang dilantik telah dan sedang dalam proses penyediaan draf laporan akhir bagi Kajian Penentuan Sempadan Kampung dan juga Penandaan Kedudukan kemudahan awam di Semenanjung Malaysia iaitu dalam Fasa Ke-2 yang melibatkan Negeri Pahang.

Matlamat kajian ini, kajian ini adalah untuk menentukan sempadan kampung dan juga penandaan kedudukan kemudahan awam kampung di Semenanjung termasuklah Wilayah Persekutuan Labuan yang melibatkan lebih kurang 17,571 buah kampung. Kita jangkakan menjelang Februari 2021, perkara ini akan disusun semula dan dapat di...di... disempadankan khususnya bagi JKK di negeri Pahang, insya-Allah.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah pun er... bersetuju dengan cadangan penubuhan Perbadanan Kemajuan Orang Asli Negeri Pahang yang akan memberi sedikit sebanyak manfaat besar kepada segala aspek berkaitan masyarakat Orang Asli merangkumi ekonomi, kebajikan, pembangunan, sosial dan juga pewartaan tanah. Kerajaan Negeri mensasarkan menjangkakan bahawa Rang Undang-Undang ataupun (RUU) untuk nak menubuhkan perbadanan ini akan dapat dibentangkan pada sidang dewan yang akan datang.

Kerajaan Negeri juga telah bersetuju dengan cadangan agar peniaga-peniaga masyarakat Orang Asli yang berniaga di tepi-tepi jalan diberikan kemudahan lesen secara percuma tetapi perlulah mematuhi syarat-syarat yang dikenakan oleh Pihak Berkuasa Tempatan iaitu (PBT). Manakala kawasan-kawasan tepi jalan yang akan dibenarkan untuk berniaga akan ditentukan oleh pejabat Pentadbir Tanah Daerah.

Akhir kata, saya er... mewakili Kerajaan Negeri berharap agar segala peruntukan, perancangan dan inisiatif yang telah diumumkan dan yang telah diumumkan akan dapat merencanakan lagi pembangunan kawasan luar bandar dan mendatangkan manfaat yang baik kepada semua rakyat luar bandar dan masyarakat Orang Asli di seluruh negeri Pahang.

Seterusnya, saya dengan ini menyokong Belanjawan Negeri Pahang bagi tahun 2021 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Dato' Sri Wan Rosdy bin Wan Ismail pada 16 November 2020 (Isnin). Sekian, terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Baiklah, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, kita telah mendengar seramai 4 orang Wakil Kerajaan telah menjawab berdasarkan portfolio masing-masing dengan masa yang telah ditetapkan. Saya mengucapkan berbilang terima kasih dan saya bercadang untuk menempohkan persidangan kita ke sebelah petang dan akan disambung semula pada jam 2.30 petang. Saya

memohon Ahli-ahli Yang Berhormat bergerak keluar dewan dalam keadaan yang tertib dan mematuhi penjarakan fizikal. Persidangan dtempohkan, terima kasih.

[Persidangan dtempohkan pada jam 1.13 petang]

[Persidangan disambung semula]

SAMBUNGAN MENIMBANG RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga: Sambungan Menimbang Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT dan selamat petang. Persidangan kita disambung semula. Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Kerajaan Negeri, rakan-rakan Ahli Yang Berhormat sekalian, kita masih lagi di atas Perkara Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020 dan pada petang ini pihak kerajaan akan menyambung menjawab pandangan-pandangan yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat semasa perbahasan yang lepas.

Saya dengan sukacitanya menjemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Belia, Sukan dan Badan-Badan Bukan Kerajaan Negeri Pahang, silakan.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

[Bacaan al-Quran]. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mengambil kesempatan di sini ingin mengucapkan terima kasih kerana memberi ruang dan peluang kepada saya untuk mengambil bahagian dalam sesi penggulangan pada kali ini. Syukur alhamdulillah, marilah sama-sama merafakkan setinggi-tinggi kesyukuran kepada Allah S.W.T. kerana dengan limpah kurnia-Nya serta inayah pemeliharaan-Nya, dapat kita bersama dalam Dewan yang mulia ini bagi melaksanakan tanggungjawab amanah Allah kepada rakyat Negeri Pahang.

Saya di sini menyokong penuh pembentangan Rang Undang-undang Perbekalan (2021) Kerajaan Negeri Pahang yang telah berjaya dibentangkan oleh YAB. Menteri Besar Pahang pada 16 November 2020 dan di sambut dengan penuh rasa syukur oleh semua lapisan rakyat yang berbilang kaum dan berbilang lapisan usia dari jawatan tinggi sehinggalah kepada nelayan, petani, penoreh, penternak dan anak-anak muda sama ada yang berada di bandar mahupun di kampung halaman seluruhnya.

Yang dihormati Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Belanjawan 2021 merupakan satu belanjawan yang berkonsepkan Prihatin Rakyat yang didokong teguh atas tema "Kemakmuran Negeri Manfaat Bersama". Kebajikan dan kesihatan rakyat adalah keutamaan, manakala kelangsungan dan kekukuhan ekonomi menjadi pendokong utama dan sokongan teras bagi kesejahteraan kepada rakyat Pahang.

Sejak Mac 2020 yang lalu, Malaysia dipenuhi peristiwa yang mencabar termasuklah negeri Pahang dan bagi majoriti kita dalam segala sejarah kemodenan manusiawi, sejenis wabak pandemik COVID-19 atau penularan Corona virus bukan sahaja meragut nyawa, bahkan turut menjerut kenormalan hidup kita sebelum ini, dan tidak keterlaluan Yang Amat Berhormat Tuan yang di-Pertua. Ini merupakan pengalaman pertama kita berdepan suasana ini.

Namun begitu, syukur alhamdulillah Kerajaan Negeri dapat menghadapi norma suasana COVID-19 ini dalam keadaan yang sebaiknya yang mana dapat disimpulkan juga tiada sebarang rujukan lampau dan sehingga kini juga tiada vaksin yang boleh diguna pakai kerana ini dengan izin, *this is an unprecedented crisis*, dengan izin Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

Saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan syabas kepada Kerajaan Negeri dan semua Ahli-ahli Yang Berhormat serta semua ahli, rakan-rakan yang ada dalam Sidang Dewan kali ini sama-sama dapat berbahas menunjukkan komitmen yang konsisten dan usaha yang menyokong perbincangan RUU Perbekalan 2021 Negeri Pahang.

Saya berharap dengan penuh iltizam dan sikap positif akan terus mendorong dan menjadi pendorong kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang untuk meneruskan usaha-usaha untuk melaksanakan pembangunan pentadbiran, pengurusan secara mampan bagi negeri Pahang supaya terus maju ke hadapan.

Sesungguhnya, marilah sama-sama kita memberikan sokongan yang padu sebagai rakyat negeri Pahang untuk memikul amanah dan tanggungjawab yang besar yang memerlukan keazaman dan pengorbanan ini, di samping kejujuran, ketelusan, komitmen, keadilan, disiplin serta semangat dedikasi yang tinggi serta konsisten dalam memenuhi tuntutan ke arah membina masa depan agama, bangsa dan rakyat negeri Pahang ke arah yang lebih baik dan cemerlang.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua.

Seterusnya, di sebalik cabaran sosio politik dan ekonomi yang mencabar dan melebar ini, serta dalam suasana mematuhi SOP sedia ada, Kerajaan Negeri Pahang Darul Makmur telah dapat dan berjaya membentangkan RUU Perbekalan 2021 yang berbeza teras, sekaligus dapat memulihkan keyakinan rakyat. Keinginan pelabur untuk melabur sama ada dalam mahupun di luar negeri.

RUU Perbekalan atau Belanjawan 2021 Pahang Darul Makmur pada kali ini sangatlah *significant*. Kerana Belanjawan 2021 yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang pada masa yang lalu bertemakan "Kemakmuran Negeri, Manfaat Bersama" dan juga "Tiada Janji, Lihat Bukti" menjurus kepada penjana pertumbuhan inklusif secara berkualiti ke arah ekonomi pendapatan tinggi serta memberi fokus kepada strategi penyediaan peluang pekerjaan bagi menjana pendapatan selain menangani peningkatan kos sara hidup bagi golongan B40.

Dalam masa yang sama, usaha murni yang berterusan memasti segala keuntungan hasil yang dikutip, hasil yang dikumpul, hasil negeri yang dirancang diterjemahkan dan dipulangkan semula kepada semua rakyat. Inilah kebijaksanaan, inilah hikmah, inilah kecekapan pentadbiran, pengurusan Kerajaan Negeri Pahang yang diterajui oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, yang perlu sama-sama kita hayati dan seterusnya menyokong demi masa hadapan negeri Pahang Darul Makmur yang indah lagi permai ini.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Belanjawan 2021 sehingga November 2020 telah berjaya mengutip hasil sebanyak RM730.26 juta berbanding sasaran ditetapkan sebanyak RM744 juta iaitu pencapaian sebanyak 98.515%. Manakala perbelanjaan Kerajaan Negeri pula ialah RM560.78 juta iaitu bersamaan 75.64% berdasarkan kadar kutipan hasil semasa. Saya yakin kita mampu mencapai kutipan hasil melebihi 100% menjelang penghujung Disember 2020. Ini adalah pencapaian yang sangat membanggakan dan seterusnya menepis

dakwaan sesetengah pihak yang mengatakan kedudukan kewangan negeri tidak kukuh dan mungkin bankrap.

Namun begitu Kerajaan Negeri bukan sahaja mampu membayar gaji tanpa gagal bahkan mampu memberi bonus kepada kakitangan kerajaan Negeri. Syabas dan tahniah. Inilah strategi pertama yang memfokus dan melonjakkan ekonomi ke arah negeri berdikari. Dengan erti kata lain Perbelanjaan 2021 ini saya yakin dan percaya tinggal beberapa hari sahaja lagi, sudah pasti Kerajaan Negeri dan terus dapat mengutip hasil-hasil yang dalam proses perolehan dan tunggakan-tunggakan yang juga akan dibayar oleh pihak-pihak berkaitan akan dicapai 100%, iaitu hanya 12% sahaja berbaki.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan Negeri pada khidmat saya akan terus mengimbangi keadaan semasa ini dan terus berjaya menstabilkan keadaan ekonomi negeri kesinambungan dari tahun yang lalu untuk terus mendepani sekalipun berhadapan dengan satu cabaran pandemik COVID-19. Namun alhamdulillah, kita berjaya dapat menghadapi dengan tabah dan juga sabar.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Pada kesempatan ini juga saya tidak bercadang untuk pergi lebih *detail* kepada perbahasan ini. Namun saya ingin merujuk kepada portfolio saya iaitu bagi sumber manusia. Pada kesempatan ini, saya ingin merujuk kepada usaha sumber manusia iaitu Kerajaan Negeri menerusi PERKESO telah melaksanakan beberapa inisiatif untuk membantu rakyat Pahang yang terjejas dan kehilangan pekerjaan seperti berikut, antara lain menaik taraf portal pekerjaan ataupun *MYFutureJobs*, *Hiring Incentive Programme*, yang ketiga program karnival pekerjaan dan temuduga terbuka, program subsidi upah, program pengekalan pekerjaan dan juga skim insurans pekerjaan.

Semua elemen-elemen ini dan pendekatan ini di harap dapat memberi lebih manfaat kepada rakyat Pahang agar mampu menguruskan ekonominya dalam keadaan mencabar apa sekalipun. Natijah dari pengalaman melalui pelbagai krisis ekonomi sebelum ini kita tempuhi, menjadi pasak iltizam yang membimbing kita untuk teguh berikhtiar, bijak kalau bertindak dan yakin pada gembleran usaha.

Melalui Portal *MYFutureJobs* dan juga *Job Fair Malaysia*, PERKESO sehingga 16 November 2020 terdapat sebanyak 1,527 majikan yang berdaftar dengan menawarkan 18,408 pelbagai peluang perjawatan kosong. Sebanyak 21,491 pencari kerja yang telah berdaftar di portal ini dan sebanyak 2,980 jawatan kosong telah pun diisi. Manakala melalui inisiatif pelaburan yang dijanakan oleh Kerajaan Negeri, telah menghasilkan sekurang-kurangnya 9,045 peluang pekerjaan. Angka ini boleh menampung kadar pengangguran yang tercatat di negeri Pahang iaitu pada kadar 2.8% sehingga pada Suku Ketiga Tahun 2020.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya berterima kasih kepada Yang Berhormat Mentakab juga yang bertanyakan tentang kursus-kursus yang boleh kita sediakan kepada penganggur-penganggur yang berpengalaman dan sebagainya untuk dianjurkan di peringkat negeri Pahang. Terima kasih kepada YB. Mentakab. Pada tahun 2020 di bawah faedah latihan, sistem insurans pekerjaan ataupun ringkasannya SIP PERKESO sejumlah RM220,600.00 telah dibayar bagi tujuan yuran latihan dan RM10,500.00 dibayar untuk elaun latihan.

Ini merupakan jumlah yang besar bagi PERKESO untuk mengurus hal ehwal elaun latihan dan juga er... elaun er... skim ataupun sistem insurans pekerjaan.

Di bawah faedah latihan sistem insurans pekerjaan terdapat 11 penyedia latihan yang telah berdaftar di negeri Pahang dengan lebih kurang 201 kursus jangka pendek ditawarkan. Antara penyelia latihan yang telah berdaftar di negeri Pahang adalah Asia IKnowledge Sdn. Bhd. ataupun IK Academy, GIATMARA, Institut Latihan Perindustrian (ILP) Kuantan, Jabatan Pendidikan Berterusan Kolej Poly-Tech Mara (KPTM), Kasih Anana Pro-Skills Institute, KKTM Kuantan, Kolej Yayasan Pahang Advanced Skills, NIOSH, Politeknik Kuantan, Pusat Latihan Teknologi Tinggi (ADTEC) Jerantut dan Synergy Ideas PLT.

Seterusnya juga Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Saya mengambil kesempatan mengucapkan terima kasih kepada YB. Ketari ya... yang bertanyakan mengenai Pahang *Job Fair*. Bagi tahun 2021 PERKESO akan melaksanakan satu program Karnival Pekerjaan Negeri Pahang dan tiga temuduga terbuka secara bulanan di tiga Pejabat PERKESO iaitu Kuantan, Temerloh dan juga Bentong. Keseluruhannya bagi tahun 2021, PERKESO dijangka akan mengadakan sebanyak 37 program temuduga terbuka sepanjang tahun termasuklah Mini *Job Fair* dan *Career* di Chini, Pekan, Pulau Tioman, Rompin serta Jelai Lipis yang pernah diadakan pada tahun ini.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Saya juga ingin memaklumkan pada Sidang Dewan yang mulia ini, pada tahun ini sahaja melalui PERKESO bayaran bagi kes faedah iaitu kematian suami kepada balu ataupun isteri adalah sebanyak, sehingga Oktober 2020 sebanyak RM21 juta... sehingga Oktober 2020. Manakala bayaran bagi kes tuntutan SIP iaitu Skim Insuran Pekerja iaitu sebanyak RM9.5 juta dan yang tertinggi sekali untuk makluman Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua dan Sidang Ahli Dewan semua, bayaran bagi kes subsidi upah.

Subsidi upah ini maknanya memberi kepada majikan untuk mengambil pekerja dalam suasana Pandemik COVID-19 ini, supaya pekerja sentiasa berada di kilang-kilang ataupun industri ataupun di majikan itu, PERKESO telah membelanjakan RM428.9 juta di negeri Pahang. Hampir setengah bilion yang melibatkan 80 ribu pekerja.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Saya juga ingin mengambil kesempatan untuk menyentuh sedikit pembangunan sukan. Pembangunan sukan adalah merupakan peranan utama yang diberikan kepada Majlis Sukan Pahang dan baru-baru ini, alhamdulillah dalam pembentangan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang telah menyentuh beberapa er... peringkat sukan yang berprestij tinggi seperti Sukan Olimpik, Sukan Asia er... Majlis Olimpik Antarabangsa, Majlis Olimpik Malaysia dan juga Komanwel.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Dalam hal ini saya berterima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana telah meluluskan peruntukan tambahan sebanyak RM2.87 juta bagi tahun 2021 yang merangkumi perbelanjaan mengurus dan pembangunan di Majlis Sukan Pahang bagi kerja-kerja kawalan keselamatan, pembaikan bagi meningkatkan perkhidmatan infrastruktur dan pengurusan. Semoga dengan peruntukan pembangunan ini dapat memberikan keselesaan kepada pihak pengurusan dan atlet-atlet dalam menjalani latihan.

Bagi bahagian kedua, pembahagian sosial dan yang ketiga adalah pembangunan ekonomi. Saya tidak berhasrat untuk er... menjelaskan lebih *detail* memandangkan saya masa hanya 20 minit. Saya akan cuba habiskan dalam seminit dua lagi. Namun saya ingin nyatakan kepada Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya berterima kasih kepada rakan-rakan saya yang membangkitkan beberapa soalan seperti YB. Mentakab, Ketari dan juga YB. daripada Padang Tengku berhubung dengan er... apa ni yang disebutkan sekolah tadi, saya sudah rujuk bahawa ada dibuat kursus di Padang Tengku, Lipis, di Maran dan Kuantan melibatkan 1,426 orang lebih kurang.

Insya-Allah, kita akan rujuk kerjasama sekolah yang dibangkitkan oleh Padang Tengku dengan Kerajaan Negeri Pahang pada masa akan datang dari masa ke semasa. Begitu juga dengan yang dibangkitkan oleh rakan-rakan YB berhubung dengan trek-trek pemotoran *motorcross*.

Kita mohon sangat YB-YB Kawasan berhubung dengan pegawai-pegawai atau Pentadbir Tanah supaya dapatewartakan atau mengazetkan trek-trek tersebut sama ada dalam Hutan Simpan ataupun dalam hutan tanah kerajaan ataupun tanah milik supaya kita dapat tahu untuk pembangunan masa akan datang, kita boleh elakkan pertindihan ataupun permohonan dari awal supaya dalam keadaan yang lebih baik dan tidak ada permasalahan dan insya-Allah kami Kerajaan Negeri akan sentiasa mengambil tahu hal-hal yang melibatkan sukan permotoran.

Saya ucap terima kasih juga pada kesempatan ini kepada Yang Berhormat ADUN Chini telah mempengerusikan akan satu Mesyuarat Penggabungan Kelab-kelab Pemotoran Peringkat Negeri Pahang. Syabas dan tahniah. Terima kasih dan saya mengambil kesempatan dalam masa yang paling ringkas ini, nak ucap terima kasih juga, RM10 juta yang diperuntukkan oleh Kerajaan Negeri kepada anak-anak muda.

Insya-Allah kita ak... Kerajaan Negeri akan memanggil pihak-pihak GLC, PBT dan juga Institut-institut kemahiran dan juga Institut-institut Pengajian Tinggi bagi membengkelkan hala tuju kemahiran-kemahiran yang nak dilahirkan modal insan di negeri Pahang ini. Jadi saya yakin dan percaya modal ataupun RM10 juta ini bukan satu jumlah yang kecil. Sejarah dalam pembentangan RUU 2020 ini... 2021 ini memperlihatkan kepada kita RM10 juta kepada anak-anak muda. Ini akan Kerajaan Negeri selaraskan dengan baik, insya-Allah.

Begitu juga yang... untuk akhirnya, RM470,000.00 atau RM470,000.00 yang diluluskan oleh Kerajaan Negeri dalam belanjawan kali ini untuk belanja mengurus. Ini akan menjawab pertanyaan kepada rakan saya yang mengatakan MBN tidak mesyuarat beberapa tahun semua. Saya dah lihat sebenarnya masa zaman PH memerintah, mereka tidak menghulurkan bantuan-bantuan pentadbiran yang sedia ada. Sebelum zaman itu, BN tiap-tiap tahun memberi perbelanjaan.

Kita nak kata macam mana sebab BN dah lama memerintah. Dia dah ada sistem dia dah berjalan begitu. Tiba-tiba PH memerintah dua tahun, banyak sistem yang perlu dia nak rombak, nak tengok macamana, ha, itu yang jadi *stuck* dengan izin. Jadi RM3,000.00 yang sepatutnya sampai kepada persatuan-persatuan dan kelab-kelab tunggal ini, bukan ibu tunggal yer, tu... ADUN Ibam ya. Kelab-kelab tunggal ini, dia sendiri, dia satu jer.

Jadi kita tidak dapat RM3,000.00 elaun atau perbelanjaan mengurus tadbir ni, maka mereka tidak mesyuarat akhirnya ha, tu yang tidak aktif, itu untuk Makluman ADUN Padang Tengku. Namun begitu dengan kelulusan RM470,000.00 ni, saya yakin dan percaya, insya-Allah kita akan berbincang untuk penyelarasan pada masa akan

datang dari masa ke semasa dengan bantuan, cadangan, pandangan daripada ADUN-ADUN Kawasan, kita akan selaraskan bersama insya-Allah dapat diselesaikan.

Jadi saya mengambil kesempatan di sini untuk bersama berkongsi er... ingin menjunjung kasih kepada Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atas penyempurnaan buku Al-Sultan Abdullah “Raja Sultan Berjiwa Rakyat” dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri Besar Pahang dan juga Pegawai Kewangan Negeri sudah pasti memperuntukkan sejumlah peruntukan untuk menjadikan impian, cita-cita menerbitkan buku ini menjadi kenyataan. Terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang.

Jadi dengan kata-kata itu, saya sekali lagi memohon maaf atas kekurangan dan cuba buat yang sehabis baik. Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua. Saya dengan ini menyokong RUU Belanjawan 2021 [Ahli Dewan menepuk meja]. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Kesihatan Negeri Pahang. Sila.

YB. DATO’ SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

[Ayat al-Quran]. Terima kasih Dato’ Sri Yang di-Pertua kerana memberikan saya ruang untuk bersama-sama Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan yang lain berbahas dalam Usul menyokong belanjawan yang telah... Belanjawan Negeri Tahun 2021 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Terima kasih kepada Ahli-ahli Dewan dan juga Wakil-wakil Kerajaan yang telah turut sama mengambil bahagian dan perbahasan Usul ini yang turut menyentuh aktiviti-aktiviti dan perkara-perkara yang berkaitan dengan portfolio saya.

Terlebih dahulu saya juga seiring dengan rakan-rakan yang lain ingin merakamkan ucapan tahniah yang tidak terhingga di atas satu belanjawan Kerajaan Negeri yang cukup meyakinkan. Yang berteraskan tiga strategi utama iaitu melonjakkan Ekonomi Ke Arah Negeri Berdikari, Memperkasa Perkhidmatan dan Modal Insan serta Mensejahterakan Kehidupan Rakyat, kalau dapat dicapai.

Dato’ Sri Yang di-Pertua,
Tidak dapat tidak Belanjawan Kerajaan Negeri yang telah dibentang kali ini banyak berkait rapat dengan Belanjawan Persekutuan yang telah dibentangkan baru-baru ini. Pada tahun ini Kerajaan Persekutuan telah membuat satu belanjawan yang cukup berani dengan memberikan peruntukan yang tertinggi dalam sejarah iaitu sebanyak RM322.5 bilion khususnya untuk menghadapi cabaran akibat pandemik COVID-19 yang melanda seluruh dunia. RM236.5 bilion diperuntukkan untuk perbelanjaan pembangunan, RM69 bilion untuk pembangunan, selain itu RM17 bilion diperuntukkan untuk Tabung COVID-19 dalam usaha mengekang jangkitan virus ini di negara kita.

Dato’ Sri Yang di-Pertua,
Dengan usaha dan komitmen penuh Kerajaan Negeri untuk menjayakan belanjawan negara itu, Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah membentangkan satu belanjawan negeri dengan nilai peruntukan sebanyak RM904.881 juta dengan peruntukan perbelanjaan mengurus sebanyak RM795.5 juta dan untuk pembangunan sebanyak RM109.4 juta. Ini menunjukkan komitmen Kerajaan Negeri seiring dengan

usaha Kerajaan Persekutuan dalam menghadapi cabaran semasa dan usaha-usaha ini akan kita teruskan.

Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Kesihatan Negeri Pahang akan terus berusaha meningkatkan lagi kecekapan kerjasama di antara jabatan-jabatan dan agensi kerajaan untuk memastikan bahawa usaha-usaha kita menangani permasalahan semasa dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan bagi memastikan kesejahteraan rakyat dapat kita utamakan.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Berkaitan dengan portfolio Kerja Raya yang saya penguruskan, Jawatankuasa Kerja Raya Negeri amat menghargai Belanjawan 2021 yang dibentangkan oleh Kerajaan Persekutuan baru-baru ini, dan pihak Jawatankuasa komited untuk melaksanakan kerja-kerja pembangunan infrastruktur yang telah diperuntukkan kepada ataupun untuk pembangunan Kerajaan Negeri Pahang. Dalam usaha untuk menyediakan infrastruktur seperti jalan raya, bangunan dan perkhidmatan kejuruteraan.

Matlamat utama belanjawan 2021 yang dibentangkan adalah untuk kesejahteraan rakyat. Kerajaan dalam usaha penambahbaikan infrastruktur luar bandar dalam strategi keempat untuk mengutamakan agenda keterangkuman, maka hak, had kelayakan penggunaan dana di bawah Sistem Rekod-rekod Jalan Raya Malaysia atau kita selalu sebut MARRIS, Dato' Sri Yang di-Pertua, telah dinaikkan sehingga 20% daripada jumlah peruntukan yang diberikan kepada negeri atau maksimumnya RM50 juta. Ini satu jumlah yang lebih besar berbanding dengan tahun lepas. Untuk peruntukan ini, adalah 15% daripada jumlah keseluruhan dan dengan syiling RM20 juta.

Untuk makluman Sidang Dewan yang dimulikan, JKR Negeri telah menerima peruntukan sebanyak RM246 juta pada tahun 2020 untuk menyelenggarakan jalan-jalan negeri, jalan kampung dan telah... dan jalan-jalan yang telah didaftarkan di bawah sistem MARRIS. Jadi berbanding dengan tahun lepas dinaikkan daripada RM20 juta kepada RM50 juta.

Ini satu peruntukan untuk kerja-kerja yang diluar skop asal er... jalan-jalan MARRIS. Dalam erti kata lain Dato' Sri Yang di-Pertua, kalau sebelum ini apabila kita menguruskan tu, kita menyelenggarakan di antara satu jalan ke satu jalan. Satu tempat ke satu tempat itu adakalanya untuk melancarkan sistem jalan raya itu, kita terpaksa membuat kerja-kerja naiktaraf.

Tetapi kalau ikut skop asal ataupun polisi asal jalan MARRIS ini. Kita tidak boleh dinaiktaraf, kita hanya boleh menyelenggara. Jadi dengan kebenaran pihak Persekutuan untuk memberikan kebenaran kita boleh guna sehingga sebanyak 20% ataupun RM50 juta ini akan dapat meningkatkan lagi kecekapan kita untuk menguruskan masalah-masalah semasa berkaitan jalan raya dalam hal-hal kita untuk memastikan kebajikan, kesejahteraan dan keselamatan penduduk kita terjaga, Dato' Sri Yang di-Pertua.

Matlamat ketiga belanjawan 2021 yang lepas adalah ketahanan ekonomi di mana ianya diujarkan kepada keutamaan dasar Rancangan Malaysia Ke-12 dan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030. Ini akan memastikan pembangunan sosioekonomi yang inklusif dan bermakna ke arah sebuah masyarakat yang lebih makmur dan bermaruah menjelang 2030.

Di bawah matlamat ketiga ini dalam usaha untuk perbelanjaan dengan pengganda tinggi dalam strategik pertama belanjawan pengembangan, pihak Kerajaan juga telah

mem... memperuntukkan sebanyak RM681.4 juta kos penyenggaraan penambahbaikan kualiti Jalan Persekutuan dan bangunan di bawah kawalan Kementerian Kerja Raya. Di mana tambahan RM200 juta berbanding dengan peruntukan yang sama tahun lepas.

Penyelenggaraan Jalan Persekutuan ini adalah di bawah konsesi *roadcare*. Kalau ikut tahun lepas Dato' Sri Yang di-Pertua, kita telah menerima peruntukan senggaraan jalan sebanyak RM 221 juta dan diharap pada tahun yang akan datang daripada jumlah yang diumumkan itu kita harap JKR Negeri Pahang akan menerima tambahan daripada peruntukan yang diberikan berbanding tahun lepas.

Dato' Sri Yang di-Pertua dan sidang Dewan Yang dimulikan, Kerajaan komited untuk melaksanakan projek infrastruktur pengangkutan bagi meningkatkan kemudahan rakyat daripada satu tempat ke satu tempat sepanjang tahun 2019 sehingga 2020, pihak Jabatan Kerja Raya Negeri telah menerima dan melaksana sejumlah...sejumlah 47 projek dengan peruntukan sebanyak RM 1.04 bilion. Ini melibatkan 45 projek Persekutuan dengan nilai sebanyak RM 608.2 Juta dan 2 projek negeri dengan nilai kerja sebanyak RM 433.07 juta.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Bagi Perancangan tahun 2021, sebanyak 24 cadangan projek bangunan serta 37 cadangan projek jalan telah dipohon kepada Kementerian Kerja Raya dengan anggaran peruntukan sebanyak RM16.09 bilion. Dan sebanyak 22 cadangan projek juga telah dipohon kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar dengan anggaran sebanyak RM716.08 juta. Jadi ini adalah cadangan daripada Jawatankuasa Kerja Raya Negeri. Soal apa yang dapat, bila nak dapat itu tertakluk balik kepada keputusan-keputusan daripada pihak Kerajaan Persekutuan.

Bagi menjayakan hasrat pembangunan infrastruktur yang mampu memberikan manfaat dan sebagai pemangkin kepada pertumbuhan ekonomi setempat di negeri Pahang, pihak kerajaan telah meluluskan peruntukan sejumlah RM3.8 bilion untuk projek-projek baru yang bakal dilaksanakan pada tahun hadapan dan yang baiknya untuk kita daripada RM3.8 bilion itu, dua daripada projek yang er... diluluskan adalah berkaitan dengan Negeri Pahang.

Ini adalah Dato' Yang di-Pertua, hasil daripada er...kerja keras, kesungguhan dan komitmen yang diberikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar sendiri yang bukan sahaja pergi er...berjumpa dengan Menteri Kerja Raya, dia turut juga berjumpa dengan Menteri Kewangan serta Menteri Hal Ehwal Ekonomi dan akhirnya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri.

Maka eloklah Dewan kita memberikan rakaman penghargaan yang er...berikan tepukan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar [Ahli Dewan menepuk meja] di atas dua projek yang besar. Ini satu jumlah yang sangat besar membabitkan dua projek iaitu Projek Central Spine Road yang dijangkakan jajaran yang diluluskan ini ialah Pakej 6 iaitu daripada Bentong ke Simpang Pelangai sepanjang 47.5KM. Cadangan projek ini telah dimasukkan dalam permohonan RMKe12 dengan anggaran...anggaran kos sebanyak RM 1.1 billion.

Skop yang terlibat adalah membina baru dan menaik taraf jalan sedia ada berasaskan 4 lorong 2 hala ataupun *4-lane, dual carriageway* mengikut piawaian JKR R5. Dengan perlaksanaan projek ini dapat memberi impak yang sangat positif di mana ianya melengkapkan kesemua pakej projek jalan dari Kuala Krai, Kelantan ke Simpang

Pelangai, Pahang yang bertujuan untuk menyurair kesesakan trafik ke Pantai Timur daripada Lebuhraya Pantai Timur 1 ke Kelantan.

Di bawah Pelan Perindustrian dan Pembangunan Negeri Pahang 2020 yang telah diwujudkan untuk mengenal pasti hala tuju pembangunan perindustrian bagi menjadikan Negeri Pahang sebagai sebuah negeri maju dan kompetitif menjelang tahun 2025 ya. Semasa belanjawan Yang Amat Berhormat... semasa Pembentangan Belanjawan 2021 Kerajaan Negeri Pahang yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar baru-baru ini, kerajaan sedang dalam perancangan bagi mewujudkan Majlis Pembangunan Wilayah Pahang Barat Plus, yang merangkumi Daerah Cameron Highlands, Lipis, Jerantut, Raub, Bentong dan Bera.

Jadi dengan perlaksanaan projek *Central Spine Road* ini, pasti ianya akan memberi impak kepada lima sektor utama bagi kawasan yang ataupun kawasan Pahang Barat ini, yang meliputi sektor pembuatan, perkhidmatan, pembinaan, pertanian dan perlombongan di samping sektor perlancongan sedia ada serta menambahbaik jaringan perhubungan sosio ekonomi setempat

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Minta maaf saya mengah sikit ini. Saya ini sebenarnya ada sedikit dalam proses rawatan masalah kolestrol yang sangat tinggi. Saya ada masalah er...dari segi *breathing*, minta maaf.

YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat Dato' Sri. Kena makan ubat YB.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Makan. Baru makan er... sepatutnya 30 hari, baru makan 5 malam.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Satu perkara yang kita, saya fikir semua Ahli Dewan boleh sedar tentang masalah pengangkutan ataupun sistem jalan raya Negeri Pahang ini. Hubungan kita dengan Pantai Barat, kita selama ini telah bergantung pada er...laluhan lebuhraya KL-Karak yang kita tahu saban minggu saban hujung minggu mengalami kesesakan. Tiga hari yang lepas, jalan alternatif yang sering kita gunakan jalan lama daripada er... Gombak ke Bentong yang kita sering gunakan apabila kesesakan telah mengalami kerosakan dan ditutup.

Jadi Dato' Sri Yang di-Pertua, pihak Jawatankuasa Kerja Raya Negeri juga sedang mengkaji cadangan-cadangan bagaimanakah Kerajaan Negeri Pahang bekerjasama dengan Kerajaan Negeri-negeri yang berjiran dengan kita untuk membina satu lagi laluan masuk daripada Lembah Kelang.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Dato' Sri Yang di-Pertua, boleh mohon mencelah? Untuk bagi peluang kepada Kerajaan berehat sekejap kata dia penat itu.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Boleh. Terima kasih Pulau Manis kerana mengambil berat tentang Wakil Kerajaan. Kalau saya rasa tak boleh nanti, saya minta kebenaran daripada Yang di-Pertua... Dato' Sri Yang di-Pertua,

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Okey ini. Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mengikut ucapan wakil kerajaan berkenaan dengan jalan tadi. Tapi saya masih tak dengar lagi berkaitan dengan jalan-jalan kampung yang telah pun disiasat oleh satu pihak konsortium yang dilantik katanya mewakili Yang Amat Berhormat Menteri Besar bagi kawasan-kawasan yang berada di dalam DUN.

Jadi untuk makluman Dewan, saya mengadakan satu majlis formal dengan menghimpunkan semua Ketua-ketua Kampung ataupun Pengerusi-pengerusi JKKK untuk membawa senarai nama-nama jalan dan kemudian dalam majlis tersebut diperakukan bahawa semua Ketua-ketua Kampung menyenaraikan nama-nama jalan yang ada di dalam kawasan masing-masing.

Tetapi dengan rasa bangganya pada masa itu, kita merasakan bahawa tindak ikut yang berlaku lepas itu ialah pegawai-pegawai yang berkenaan hadir ke kampung-kampung memang berlaku. Iaitu melaksanakan tinjauan dan melihat keperluan jalan itu untuk dibaik pulih ataupun dibina.

Jadi untuk makluman, dia ada dua pihak kalau tak silap sayalah berkaitan dengan jalan ni. Yang pertama jalan kampung, yang kedua jalan ladang. Jadi, terima kasih ya, sebab Ibam menganggu itu bermakna mengesahkan benda ini. Jadi kebetulan DUN Pulau Manis terpilih dalam proses tersebut. Tapi malangnya, ye saya nak cakap di sini, malangnya, apa yang berlaku sehingga ke hari ini ya, saya mendapati tidak ada satu tindakan penyudah.

Ada tindak ikut melihat, mengukur, meninjau jarak dan kerosakan yang berlaku tetapi tidak ada penyudahnya. Maksudnya tak ada jaringan gol tu berlaku. Jadi tinggallah ceritanya sahaja dengan orang kampung tertanya-tanya. Tertanya-tanya, "Ah! Bila jalan tu datang pegawai dah tengok. Dah cakap dah 300 meter, 400 meter, tapi sampai sekarang ni tak ada apa-apa pun". Jadi saya mohonlah sedikit penjelasan berkenaan dengan perkara tersebut. Terima kasih Dato' Pengerusi, er... Yang di-Pertua, memberi izin saya mencelah.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Terima kasih Pulau Manis. Saya kurang jelas apa yang aktiviti sebenar telah berlaku tapi andaian saya ada dua kemungkinan, pertamanya mungkin pihak jabatan terbabit yang, yang apa... menjadi urus setia kepada lawatan ini siapa ni Pulau Manis? JKR?

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Saya tak taulah sama ada saya boleh menyebut nama yang berkenaan ataupun hanya saya menyatakan dia memberitahu kepada majlis dalam masa saya memberikan dia peluang untuk bercakap kepada semua Pengerusi JKKK seramai 20 orang JKKK dan Pulau Manis 20 orang. Saya memberi peluang kepada dia dan dia menyebut perkataan dia mewakili Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang untuk melihat suasana jalan dan kemudian ada kesempatan untuk melaksanakan operasi membaiki

pulih ataupun untuk membina baru. Kalau jalan ladang ini, sampai bina baru. Saya pun terkejut juga tapi tak apalah sebab dia kata dia wakil.

YB. DATO' SRI NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Terima kasih Pulau Manis. Jadi yang selebihnya tu...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat minta laluan sikit. Wakil kerajaan...

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin tahu lebih lanjut lagi ya. Yang pertama sekali... kejadian itu bila? Kemudian er... siapa? Kemudian... kenapa percaya terus macam itu je? Sepatutnya kena... kena tanyalah kan. Kalau tak dapat berhubung dengan saya, pegawai-pegawai pun ada, boleh tanya.

Dan er... saya lazimnyalah biasanya, yang mewakili saya, sama ada rakan-rakan daripada EXCO, ataupun daripada ADUN ataupun daripada pegawai-pegawai daripada pejabat MB sendiri. Kalau di luar daripada itu, biasanya kita tidak wakikan orang yang kita tak kenal. Jadi saya harap lepas ni Yang Berhormat daripada Pulau Manis boleh jumpa saya. Saya ingin mendapatkan maklumat-maklumat lebih lanjut lagilah. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Dato' Sri Menteri Besar, saya insya-Allah akan berjumpa dengan Dato' Sri dan saya akan menyebut nama itu dan tarikhnya saya tak ingatlah tapi bukanlah tahun 2020 tapi tahunnya ialah 2019 yang lalu.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, kenapa lama sangat?

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Haa... itulah yang saya kata... tunggu punya tunggu, sampai sekarang saya melihat hasilnya tak ada. Jadi ini yang, yang saya timbulkan tadi kerana tidak ada hasil dia. Penyudah tak ada. Ya.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Maknanya Yang Berhormat pun kena jualah gitu gayanya ya.

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

[Ketawa] Terima kasih Yang di-Pertua.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Mohon izin untuk mencelah...

YB. DATO' KHAIRUDDIN BIN MAHMUD

Boleh saya respon...

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Tak, tak saya soalan sikit. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Ok. Untuk tadi, Yang Berhormat Exco ada jelaskan tentang projek CSR. Bolehkah saya tau, bilakah Pakej 5 daripada Bentong ke Raub, akan siap sepenuhnya dan er... juga untuk Pakej 6 bilakah ia akan bermula? Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat pihak kerajaan masa 5 minit lagi.

YB. DATO' NOROLAZALI BIN SULAIMAN

Allahuakhbar. Baik Dato' Yang di-Pertua, Saya jawab, isu yang dibangkitkan oleh Pulau Manis tadi, saya fikir... dan terima kasih juga Yang Amat Berhormat Menteri Besar diatas membantu saya menjawab soalan, saya percaya Dato' Sri Menteri Besar kalau dia sebut nama tok empat orang tak yakin jadi mesti ada sebab dia membawa utusan tu. Saya, saya bersangka baik sebab ianya baru berlaku dalam tahun 2019, sebenarnya sememangnya bab soal jalan ladang, jalan kampung ini menjadi satu perhatian serius oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

Suka saya kongsi di sini sekali lagi saya dah sebut dalam Dewan yang lepas, dalam beberapa tahun yang dulu sebelum tahun 2018, kita secara puratanya mendaftarkan jalan MARRIS ini dalam lebih kurang 400km je setahun puratanya. Tapi Alhamdulillah, apabila Yang Amat Berhormat Menteri Besar melihat keadaan ini ya, terus mengingatkan saya supaya memastikan usaha-usaha pendaftaran ini ditingkatkan kerana kalau kita banyak daftar maka lebih banyak peruntukan akan diberikan.

Jadi bermula dari tahun 2018, kita telah berjaya mendaftar sebanyak 2,000km. Seolah-olah macam 6 tahun punya kerja. Lepas tu tahun 2019, sekali lagi Yang Amat Berhormat Menteri Besar memberikan KPI yang lebih tinggi, dia nak 3,000, alhamdulillah telah dilaksanakan dan kita jugak ada kerjasama pihak konsultan yang cukup menguntungkan kita jugak sebenarnya tambah lagi 3,000, jadi 6,000 pada tahun 2019.

Dan untuk tahun ini Dato' Sri Yang di-Pertua, kita tambah secara keseluruhannya kerja jabatan dan konsultan 5,000 lagi. Jadi saya fikir Yang Amat Berhormat Menteri Besar, kita ambik positif tapi apa pun kita siasat. Jadi saya mengambil kesempatan ini juga untuk merakamkan ucapan tahniah kepada jabatan-jabatan yang terbabit dalam peningkatan pendaftaran jalan-jalan kampung ini.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Satu lagi projek yang telah diluluskan dibawah belanjawan baru ini adalah projek jalan pintasan Cameron Highlands. Yang kos keseluruhannya dijangka RM941 juta. Fasa pertama akan melibatkan jajaran dari Ringlet ke Tringkap dengan jarak sejauh 23 KM dengan anggaran kos sebanyak RM703 juta. Dan fasa kedua sebanyak RM238,656.00 yang mana kedua-dua jalan ini spesifikasinya adalah 4 lorong 2 hala. Ini akan dapat membantu merancakkan industri pelancongan di Cameron Highlands. Yang kita tahu orang Cameron Highlands sepertimana yang kita ketahui menghadapi masalah kesesakan jalanraya di hujung-hujung minggu. Saya ada banyak perkara-perkara yang dikongsikan oleh Ahli-ahli Dewan berkaitan dengan infrastruktur Negeri Pahang saya tidak dapat menjawab satu persatu, insya-Allah kita akan jawab secara bertulis.

Dato' Sri Yang Di-Pertua,

Izinkan saya menyentuh sedikit berkaitan dengan portfolio pengangkutan yang sebelum ini kita di Negeri Pahang kita ada satu *desk*, satu pegawai, satu unit di bawah BPEN tapi hal pengangkutan ini kita tidak uruskan dalam satu jawatankuasa khusus.

Jadi memandangkan hari ini dengan perkembangan mutakhir ini, dengan adanya projek-projek besar pengangkutan seperti pembesaran Lembaga Pelabuhan Kuantan, dengan pelaksanaan ECRL, dengan cadangan-cadangan lapangan terbang yang baharu, maka kita dalam er... proses untuk meningkatkan lagi fungsi peranan fungsi jawatankuasa pengangkutan ini.

Dato' Sri Yang Di-Pertua,

Berkaitan dengan sektor pengangkutan, kita pertama sekalinya kita ucapkan terima kasih kepada Kementerian Pengangkutan di atas beberapa inisiatif yang diumumkan yang pastinya mendapat juga tempiasnya kepada Negeri Pahang seperti pas perjalanan tanpa had, *My Thirty*, program pelan transformasi perkhidmatan bas henti-henti antara ibu negeri dan inisiatif pelaksanaan pas perjalanan bulanan tanpa had dengan RM5.00 untuk pelajar sekolah tahun 1 hingga 6 serta golongan kurang upaya, seperti mana yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar baru-baru ini.

Satu projek besar yang sedang kita uruskan sepertimana saya sebutkan tadi dibawah pengangkutan rel adalah ECRL ataupun East Coast Rail Link. Jadi sekarang ini, Dato' Sri Yang di-Pertua, projek ini bukan saja dapat memberikan kemudahan kepada orang ramai untuk bergerak daripada satu destinasi ke satu destinasi dengan lebih cepat dan selesa. Tetapi dalam proses pembinaan projek ini, ianya juga kita harapkan dapat membantu merangsang ekonomi negeri dan pihak Kerajaan Negeri telah melantik pihak PKNP untuk menyelaraskan penglibatan kontraktor-kontraktor tempatan untuk mengambil bahagian dalam kerja-kerja pembinaan projek ini.

Ianya bukanlah suatu perkara yang... yang termaktub dalam perjanjian kerja-kerja itu mesti bagi pada kontraktor Pahang, tetapi kita mencuba sehabis upaya untuk memastikan kontraktor-kontraktor kita tidak ketinggalan Dato' Sri.

Selain daripada itu Wakil daripada Kuala Semantan ada membangkitkan soal penduduk-penduduk yang terjejas akibat perlaksanaan projek ini. Saya mendapat maklumat bahawa pihak MRL selaku pemilik projek ini telah bersetuju untuk memberikan sedikit saguhati ya, bagi meringankan beban yang ditanggung.

Tetapi walau bagaimanapun kita akan bincang lebih lanjut bagaimanakah kaedah yang terbaik untuk pastikan kepayahan rakyat itu boleh kita kurangkan. Dan saya

percaya Yang Amat Berhormat Menteri Besar pun kalau kita bentangkan maklumat ini dengan lebih lanjut saya rasa penternak-penternak ikan sangkar ini akan dapat perhatian insya-Allah.

Seterusnya Dato' Sri Yang di-Pertua,
Di peringkat negeri, kita juga sedang mempertimbangkan beberapa projek pengangkutan seperti kemudahan lapangan terbang antarabangsa di beberapa lokasi yang akan kita muktamadkan tidak lama lagi ya masih lagi di peringkat kajian.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Untuk portfolio kesihatan, seperti mana yang kita sering sebutkan masalah kesihatan ini sering kali kita sandarkan kepada Kementerian Kesihatan tapi masalahnya sering berpunca daripada gaya hidup kita sendiri. Secara keseluruhannya Kerajaan Persekutuan selaku er.... kerajaan yang bertanggungjawab dalam aspek kesihatan ini, sentiasa memberikan perhatian dan peningkatan komitmen daripada setahun ke setahun.

Kita bersyukur pada tahun ini daripada RM30 bilion tahun lalu, tahun ini kita dapat RM31.46 billion dengan peningkatan lebih 4%. Tapi ini er... tidak termasuk dengan peruntukan khusus iaitu sebanyak RM16 bilion yang di sebutkan tadi khusus untuk melawan COVID-19. Jadi maksudnya Belanjawan kita sangatlah besar.

Wakil daripada Berserah ada bertanyakan dan Wakil daripada Teruntum juga bertanyakan, adakah Kerajaan Negeri nak menambah peruntukan dalam nak mengatasi masalah denggi? Sebagai contoh. Tapi kita percaya nak menyelesaikan masalah ini bukan bergantung kepada soal kewangan semata-mata. Sistem ya dan proses kerja kita harus kita kaji balik. Macam mana untuk pastikan berdasarkan peruntukan yang sedia ada ini boleh kita memberikan hasil kerja yang lebih baik.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Secara ringkasnya boleh saya sebutkan, untuk projek-projek kesihatan sepanjang tahun ini negeri Pahang mendapat RM864,975,000.00 ya. Jadi untuk Rancangan Malaysia Ke-12 pula kita telah memasukkan... telah mencadangkan lebih kurang RM52.532 juta. Itulah secara ringkasnya Dato' Sri apa yang sempat saya kongsi di sini berkaitan dengan ketiga-tiga *portfolio* di bawah Jawatankuasa Kerja Raya Pengangkutan dan Kesihatan Negeri Pahang.

Saya minta maaf kepada Ahli-ahli Dewan yang bertanyakan pelbagai hal khususnya berkaitan jalan-jalan, tetapi saya harap boleh kita berhubung daripada masa ke semasa dan saya fikir perlu jugak kita turun ke lapangan bersama-sama untuk melihat apakah permasalahan sebenar supaya kita dapat mengurangkan perbincangan berkaitan perkara teknikal di dalam Dewan yang mulia ini. Terima kasih Yang di-Pertua dengan itu saya menyokong Usul Belanjawan 2021 yang dibawakan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar. [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan Negeri Pahang

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

[Ayat al-Quran]. Assalamualaikum WBT dan salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua kerana juga memberi ruang kepada saya untuk

turut serta bukan sahaja menggulung tetapi mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang yang telah berjaya mengatur, menyusun serta melengkapkan satu Bajet yang syumul untuk Negeri Pahang Darul Makmur dan juga kami mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih di atas Bajet ini yang mudah-mudahan ianya diberkati oleh Allah SAW kepada negeri Pahang dan rakyat Negeri Pahang Darul Makmur.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya juga memohon izin, dengan bajet ini yang telah dibentangkan untuk membaca ayat-ayat suci al-Quran yang menyatakan [Ayat al-Quran]. "Tidak kamu mencapai kejayaan, kebaikan daripada apa yang kamu belanjakan daripada apa yang kamu senang kasihi melainkan Allah SWT akan gantikan dan tidak ada sesuatu yang kamu belanjakan itu sesungguhnya Allah mengetahui segala-galanya".

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya juga mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Amat Dato' Sri Menteri Besar bukan sahaja telah membentangkan Bajet, memberikan ruang kepada semua pihak dengan syumulnya dengan lengkapnya tetapi di dalam portfolio Agama dan Pendidikan juga telah diberikan perhatian yang tidak kurang lebihnya kepada urusan pentadbiran agama di negeri Pahang. Seumpama katanya yang telah dibentangkan Kerajaan Negeri telah memperuntukan sebanyak sebanyak RM128.35 juta bagi perbelanjaan mengurus dan pembangunan untuk Jabatan Agama Islam Pahang pada tahun 2021.

Selain 2020, selain peruntukan Kerajaan Negeri, Kerajaan Persekutuan turut menyalurkan peruntukan melalui Jabatan Kemajuan Islam Malaysia sebanyak RM39.59 juta bagi bayaran elaun 2,628 orang guru KAFA dan 3,795 orang Pegawai Kariah Masjid dan 405 orang Guru Takmir. Pihak JAKIM juga telah menyalurkan peruntukan pembangunan sebanyak RM743,200.00 bagi pembaikan dan penyelenggaraan 18 buah SMAN.

Selain itu, Jabatan Agama Islam Juga (JAIP) juga telah diluluskan peruntukan sebanyak RM7 juta oleh Pejabat Pembangunan Persekutuan bagi pembinaan dua buah masjid dan RM3.85 juta bagi pembinaan lima buah surau, serta RM2.75 juta oleh ECER bagi penyelenggaraan dan naik taraf SMAN-SMAN yang terletak di dalam daerah DARA-LKWJ seperti di Pekan, Rompin, Maran, Temerloh, Bera dan Jerantut.

Pada kesempatan ini, Kerajaan Negeri ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan di atas keprihatinan dan sumbangan Kerajaan Persekutuan melalui pelbagai agensi yang telah dinamakan sebentar tadi. Selain itu, Kerajaan Negeri telah melaksanakan beberapa inisiatif sebagaimana yang telah disebutkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang bagi melibatkan peruntukan seperti bayaran khas *one-off* Imam Kariah RM1.076 juta.

Insentif Khas Pasangan Pengantin RM200.00 bagi setiap pasangan pengantin yang berkahwin kali pertama dan mendaftarkan perkahwinannya di Negeri Pahang sehingga Oktober sebanyak 1,418 pasangan dengan peruntukan berjumlah RM283,600.00. Bantuan kepada 9 buah sekolah di DUN... di Chini melibatkan peruntukan sebanyak RM180,000.00 Pemberian Jubah kepada semua Bilal dan Siak yang berkhidmat di semua masjid dan surau di Negeri Pahang.

Pemberian er... tiga buah van kepada SMA Al-Ihsan Kuantan, SMA Al-Basriah Jerantut dan SMA Al-Falah Batu Talam, Raub melibatkan kos sebanyak RM312,000.00. Bagi tahun 2021 pula Kerajaan Negeri akan memperuntukkan

sebanyak RM129.26 juta bagi kedua-dua Perbelanjaan Mengurus dan Pembangunan Jabatan Agama Islam Pahang merangkumi gaji, emolumen, bekalan dan perkhidmatan serta naik taraf dan penyelenggaraan bangunan-bangunan Jabatan Agama Islam Pahang termasuk Pejabat-Pejabat Agama Islam Daerah dan Sekolah-Sekolah Menengah Agama Negeri.

Kerajaan Negeri akan terus melaksanakan inisiatif-inisiatif bagi meningkatkan syiar Islam melalui Bantuan Prihatin Pahang 2021 seperti bantuan *one-off* Imam Kariah RM750.00 seorang seramai 1,032 Imam yang akan menikmatinya, bantuan *one-off* Bilal dan Siak RM250.00 seorang seramai 888 Bilal dan 889 Siak akan menikmati er... sumbangan ini, bantuan *one-off* Guru KAFA RM300.00 seorang seramai 2,628 orang guru yang akan menikmatinya.

Bantuan *one-off* Guru Quran dan Fardhu Ain Asrama RM300.00 setiap seorang seramai 350 guru akan menikmatinya. Tambahan elaun Guru Quran Asrama RM200.00 seorang kepada 350 orang guru. Perolehan 16 buah kenderaan melibatkan SMAN dan juga masjid. Inilah satu bukti usaha murni yang telah di... er... gembelngkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang bagi pihak Kerajaan Negeri Pahang yang mudah-mudahannya dapat memberikan bakti yang murni kepada rakyat di Negeri Pahang Darul Makmur.

Inilah juga sebagaimana yang telah ditegaskan oleh firman Allah [Bacaan ayat al-Quran] “tidak ada perbelanjaan yang kamu belanjakan daripada kebajikan melainkan akan digantikan oleh Allah SWT dengan sebaik-baiknya selagi mana kamu tidak menganiayakan”. Bahkan Yang Amat Berhormat Dato’ Sri telah memberikan pandangan yang menyeluruh kepada semua pihak dan semua lapisan dan portfolio yang telah di... ditadbirkan dan diketuai oleh Yang Amat Berhormat Dato’ Sri, ini termasuklah juga di dalam konsep [Bahasa Arab] yang telah dididikkan oleh Junjungan Besar kita Nabi Muhammad SAW [Bacaan ayat al-Quran] berikanlah kasih sayang kamu kepada semua yang ada di atas muka bumi ini, nescaya yang di langit sana akan merahmati kamu.

Walaupun demikian kita merasa agak sedikit sulit apabila diuji oleh Allah SWT pada tahun ini dengan Pandemik COVID-19, namun berkat kerjasama semua pihak perkara ini sama-sama kita tangani dengan sedaya mungkin. Apa yang boleh kita katakan lagi hanya berpandukan kepada firman Allah SWT entahnya ia daripada kesilapan kita sendiri, sebagaimana firman Allah di dalam Surah An-Nissa [Bacaan ayat al-Quran] “Tidak ada apa yang menimpa kamu daripada bencana melainkan daripada kesilapan diri kamu sendiri ataupun ia ujian daripada Allah SWT untuk memberi keberkatan dan menambahkan kedudukan anda” sebagaimana firman-Nya [Bacaan ayat al-Quran] “Kami uji kamu sedikit daripada perasaan takut lapar diambil sebahagian daripada harta kamu, jiwa raga kamu, tanaman-tanaman kamu tetapi berilah khabar gembira bagi mereka yang sabar apabila ditimpa bencana mereka menyatakan” [Bahasa Arab].

Namun apa yang perlu kita ambil iktibar adalah bukan sekadar puncanya tetapi juga muhasabah kita sepertimana yang telah dididik oleh Junjungan Besar Nabi kita Muhammad SAW menyatakan dengan ertinya sungguh hairan dengan urusan orang-orang yang beriman ini apabila mereka ditimpa sebarang perkara semuanya dianggapkan baik. Apabila mereka ditimpa musibah, mereka akan sabar dan apabila mereka ditimpa kebaikan mereka bersyukur kepada Allah SWT, mungkinlah dengan cara dan langkah-langkah ini Allah SWT telah memelihara kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang di Negeri Pahang Darul Makmur, amin YRA.

Di kesempatan ini juga saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua petugas-petugas barisan hadapan COVID-19 terdiri daripada pegawai-pegawai masjid dan surau, pegawai-pegawai penguatkuasa dan semua pihak yang terlibat bagi membangunkan dan menguatkuasakan pelbagai SOP keselamatan dan kesihatan melibatkan masjid, surau, sekolah-sekolah agama, pondok-pondok, pengurusan jenazah orang Islam agar kemaslahatan umat Islam dapat dilaksanakan dengan mengikut SOP dalam waktu yang sama penularan dapat di... er... dibanteraskan dengan dengan sebaik mungkin.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya juga ingin mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini kerana saya juga seperti rakan-rakan yang lain dihujani dengan soalan-soalan oleh rakan-rakan Dewan bagi mendapati apa yang sepatutnya dibela kepada rakyat-rakyat di Negeri Pahang Darul Makmur seumpama rakan saya daripada Tanjung Lumpur dan juga Damak memohon Kerajaan Negeri untuk memperuntukkan dana kepada pusat-pusat tahfiz dan pondok-pondok yang masih belum mendaftar kerana mereka mempunyai kekangan dari sudut infra dan sebagainya.

Sesungguhnya Dato' Sri Yang di-Pertua, Kerajaan Negeri ataupun Majlis Ugama Islam Pahang, insya-Allah jika ada permohonan dan ada usaha untuk mendapatkan itu tidak ada... tidak... tidak juga kita melepaskan tangan dan ini telah kita buktikan selama ini untuk membantu mana-mana pihak yang memerlukan.

Namun demikian sayugia diingatkan bagi membuka sebuah sekolah ini bukan seperti membuat padang bola untuk main-main anak-anak. Kerana dia perlu pada persiapan yang rapi oleh mereka yang ingin membuka sekolah itu sendiri. Kesyediaan yang ada pada diri guru-guru, dari sudut ilmiah akademik mestilah cukup dan mantap. Kesyediaan daripada sudut *material* dan aset juga mestilah memadai untuk mereka membina sekolah. Kesyediaan daripada sudut mental dan rohani juga perlu memadai oleh mereka yang ingin membangunkan sekolah agama itu sendiri, kalau tidak kita akan mendengar peristiwa demi peristiwa yang menyayat hati serta membimbangkan umat Islam itu sendiri dan memberi gambaran buruk kepada pondok-pondok dan pusat tahfiz itu sendiri.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Rakan saya daripada Tanjung Lumpur juga menyatakan, mohon pihak Kerajaan Negeri untuk memperuntukkan dana kepada pusat-pusat tahfiz ini sebagai bukti kesungguhan daripada beliau dan juga daripada pihak-pihak yang berkenaan. Namun inilah kesungguhan kita bersama bukan sekadar untuk menyediakan peruntukan tapi membangkitkan mereka dengan semangat bertanggungjawab bagaimana untuk membina sekolah itu dengan cara yang menepati kehendak sekolah itu sendiri.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya juga dikemukakan soalan oleh sahabat saya daripada Padang Tengku menyatakan cadangan menambah baik isu pembelajaran di dalam norma yang baru, mengenal pasti kawasan-kawasan yang tiada talian internet dan mewujudkan *one stop* sesungguhnya ini soalan persoalan yang sangat baik dan wajar diberikan perhatian. Saya yakin perkara ini telah di... di-*detail*-kan sendiri oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar ketika membentangkan Bajet dan juga oleh sahabat saya daripada er... Pekan menjelaskan bagaimana SKMM telah mengemblengkan tenaganya bagi membantu er... pelajar-pelajar untuk mendapatkan *line line* yang sempurna dalam pembelajaran dan pengajian mereka.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya juga telah dikemukakan oleh rakan saya daripada Luit mengenai Masjid Ulu Luit yang dibina sendiri oleh penduduk setempat. Kita mengucapkan tahniah kepada penduduk setempat yang telah berusaha bertungkus-lumus sesungguhnya apa yang dilakukan oleh mereka ini insya-Allah akan mendapat ganjaran yang mulia di sisi Allah. Rasullulah sendiri menegaskan di dalam sabda-Nya yang mulia [Bacaan ayat al-Quran] "Barang siapa yang membina rumah Allah, Allah SWT akan membina mahligai untuk mereka di dalam syurga".

Namun demikian atas permintaan daripada sahabat saya daripada Luit, kita tidak membiarkan begitu sahaja. Kita telah meminta Jabatan Agama Islam Pahang untuk mendapatkan kerjasama daripada JKR bagi memastikan apakah kerja-kerja yang perlu dibantukan dan kita akan meminta JKR serta Jabatan Agama Islam Pahang memberikan syor kepada pihak kerajaan bagaimana cara yang membolehkan kita untuk membantu masjid itu dapat disempurnakan.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Rakan saya daripada Muadzam bertanya adakah cadangan supaya institusi pengajian di negeri Pahang dapat menawarkan kursus-kursus berkaitan dengan industri maritim dan perikanan. Sekolah-sekolah bantuan kerajaan belum lagi menawarkan subjek atau kursus seperti yang ditanyakan. Lazimnya kursus-kursus berkenaan akan dipilih oleh pelajar selepas menamatkan alam persekolahan di Institusi Pengajian Tinggi atau pusat kemahiran kerajaan ataupun swasta.

Seterusnya sahabat saya daripada Beserah mohon penjelasan daripada pihak kerajaan mengenai pertimbangan bantuan kepada siswa dan siswi anak-anak Pahang yang menyambung pelajaran di IPT... di dalam Bantuan Prihatin Negeri Pahang. Yayasan Pahang telah memperkenalkan geran bantuan ke IPT pada tahun 2000. Skim ini dikhaskan kepada pelajar-pelajar anak Pahang yang berjaya melanjutkan pengajian ke institusi pengajian tinggi.

Pemberian merangkumi peringkat sijil sehinggalah ke peringkat kedoktoran PhD. Di mana tawaran yang melibatkan peringkat Sijil hingga Ijazah Sarjana Muda yang dikenali sebagai geran pra siswazah dan peringkat sarjana serta kedoktoran yang dikenali sebagai Geran Pasca Siswazah. Bagi kategori geran pra siswazah akan menerima RM500.00 manakala Geran Pasca Siswazah akan menerima RM1,000.00 Selain itu bagi pelajar-pelajar yang kurang berkemampuan, Yayasan Pahang turut memberikan bantuan melalui Skim Derma Siswa.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Dalam pada itu Kerajaan Negeri telah menyediakan bantuan prihatin kepada siswa dan siswi anak Pahang sebanyak RM612,000.00 bayaran telah dibuat terus ke akaun pelajar pada bulan Oktober 2020. Kerajaan Negeri turut... telah meluluskan sumbangan komputer riba kepada sebanyak dua unit bagi setiap DUN dengan anggaran RM1,500.00 yang diumumkan sendiri oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang pada sidang DUN pada hari semalam. Terima kasih Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar.

Seterusnya sahabat saya daripada Beserah menyoalkan lagi memohon Kerajaan Negeri mengkaji semula kadar elaun yang diberikan kepada imam dan bilal. Pembayaran elaun kepada imam dan bilal ini sukar untuk dikajikan oleh Kerajaan Negeri Pahang kerana dia dibayar oleh Kerajaan Persekutuan melalui Kerajaan Negeri Pahang. Namun demikian tidak ada salahnya kita memberikan cadangan ini

kepada Kerajaan Persekutuan agar mereka dapat mempertimbangkan dengan sebaik-baiknya.

Seterusnya sahabat saya daripada Pulau Manis berharap agar pelan strategik Yayasan Pahang 2019-2028 dapat menjadikan taraf pendidikan di negeri Pahang ke tahap yang terbaik agar di mana... di masa hadapan negeri Pahang berjaya menempatkan diri di kalangan tiga teratas di dalam keputusan SPM di Malaysia. Yayasan Pahang telah menjalankan pelbagai inisiatif untuk menempatkan... untuk menempatkan negeri Pahang berada di tempat ketiga teratas di dalam peperiksaan SPM di dalam Pelan Strategik Yayasan Pahang 2019-2028. SPM tahun 2019, Pahang berada di tangga kelima dengan gred purata negeri iaitu 4.71.

Berbagai inisiatif telah dijalankan oleh Yayasan Pahang dengan melibatkan pelbagai lapisan murid berikut adalah program-program di bawah seliaan Yayasan Pahang. Program-program keterangan, program-program yang telah dilaksanakan oleh Yayasan Pahang. Pertama program intervensi semua subjek A. Program untuk melahirkan murid-murid cemerlang.

Kedua Program Jawab Untuk Jaya. Program yang melibatkan semua murid calon SPM negeri Pahang untuk menjawab peperiksaan dengan jaya. Ketiga Program Perancangan Harus Lulus (PERHALUS). Program membantu murid yang lemah dalam mata pelajaran Bahasa Melayu dan Sejarah agar mereka layak mendapat sijil SPM. Program anak yatim, Permata Hati menjadi... menjadi... kemenjadian anak-anak yatim agar mereka memperoleh keputusan SPM yang baik dan dapat melanjutkan pengajian ke peringkat tertinggi.

JPNP telah merangkakan Transformasi Pendidikan Pahang 2020-2030 pada peringkat ini makmal perancangan telah sampai ke tahap perancangan strategik dan pelaksanaan akan bermula pada tahun 2021. Transformasi melibatkan karakter murid... karakter guru, pemimpin sekolah dan sekolah supaya boleh bersaing mengikut tuntutan abad ke-21 serta memegang nilai budaya Pahang dan selari dengan Pelan Strategik Yayasan Pahang 2019-2028.

Seterusnya Pulau Manis juga mencadangkan agar Kerajaan Negeri Pahang memberikan imbuhan kewangan kepada para guru yang terlibat secara sukarela, bekerja lebih masa dalam mendidik pelajar yang terlibat di dalam peperiksaan SPM.

Tahniah sahabat saya daripada Pulau Manis sebagai seorang guru, yang telah prihatin kepada rakan-rakan guru. Buat masa ini pihak PIBG memainkan peranan utama dalam memberikan imbuhan kewangan bagi guru-guru yang secara sukarela bekerja lebih masa untuk pelajar-pelajar yang menduduki peperiksaan. Kerajaan... Kerajaan Negeri juga mengambil maklum dengan cadangan yang diberikan. Namun begitu ianya perlu diperhalusi dari aspek kemampuan kewangan semasa.

Seterusnya sahabat saya daripada Panching mencadangkan supaya Kerajaan Negeri mewujudkan Sekolah Agama Negeri yang kedua dalam daerah Kuantan kerana permintaan yang tinggi. Ini cadangan yang sangat baik. Sebenarnya di negeri Pahang untuk ditambahkan lagi sekolah agama dan setelah mendapat perhatian daripada Kerajaan Negeri sendiri. Walaupun sebenarnya permintaan tidaklah setinggi mana.

Pada tahun 2018, permohonan seramai 4,400 orang yang... yang memohon yang ditawarkan seramai 2,273 orang. Pada tahun 2019 permohonan 4,250 orang yang ditawarkan 2,145 orang. Pada tahun... pada tahun 3... 2020 permohonan seramai 3,331 orang, yang ditawarkan 2,123 orang. Yang tidak ditawarkan kerana mereka tidak

mencukup syarat kelayakan dan juga mungkin daripada orang yang luar daripada Pahang dan juga jumlah permohonan melebihi daripada keupayaan kapasiti kelas mahupun asrama.

Dato Sri Yang di-Pertua,

Sahabat saya di Panching juga bertanya tentang Kerajaan Negeri perlu mengkaji semula skim gred gaji pengetua di sekolah Agama Negeri agar selaras dengan pengetua di sekolah-sekolah kebangsaan. Kerajaan Negeri sedang mengkaji penstruk... penstrutan... penstrukturan semula Jabatan Agama Islam Pahang termasuk gred-gred jawatan pengetua di semua sekolah, di sekolah Menengah Agama Negeri Pahang Darul Makmur dan kita mengharapkan sokongan dan doa semoga hasrat ini menjadi kenyataan. Dicadangkan juga guru-guru jawatan sambilan di sekolah Agama Negeri Pahang dinaikkan taraf kepada jawatan kontrak.

Kerajaan Negeri tiada halangan untuk mempertimbangkan cadangan ini tertakluk sekiranya guru-guru berkenaan memenuhi syarat-syarat lantikan yang telah ditetapkan. Kerajaan Negeri mengambil maklum dan akan mengkaji keperluan cadangan berdasarkan kedudukan kewangan semasa.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Sahabat saya daripada Panching juga menyarankan supaya Kerajaan Negeri melalui Jabatan Agama Islam Pahang menitikberatkan soal imam-imam dari masyarakat Orang Asli dan memastikan bacaan mereka yang mengimamkan solat adalah sempurna.

Dato' Sri Yang di-Pertua.

Di antara perkara yang membanggakan Kerajaan Negeri melalui Jabatan Agama Islam Pahang, bukan saja Masjid-masjid Qariah dan Masjid-masjid Daerah telah melahirkan imam-imam yang fasih dan mampu menjadi imam dan khatib di atas mimbar membaca dengan tepat dan fasahah, tetapi kita telah mempunyai imam-imam Orang Asli yang mampu menjadi imam dan membaca khutbah dengan baik. Memang tidak disangkakan ada lagi beberapa tokoh yang perlu diberikan perhatian.

Perkara ini bukan baru ini sebagaimana yang saya sebutkan di dalam perbahasan awal dulu. Di kalangan kita ada yang membaca dalam keadaan yang tidak fasih kerana mereka tidak pandai membaca jawi ataupun bahasa Arab. Hal ini sudah tentu menjadi perhatian kepada Kerajaan Negeri dan Jabatan Agama Islam Pahang. Kita dapat perhati sendiri apabila mereka membacakan beberapa perkataan seperti contohnya kata Dato' Sri Yang di-Pertua, hendaklah di dalam bubur asyura itu dibubuhkan kucing dia baca [Sebutan dalam Bahasa Arab] jadi orang pun bertanya, "Tuan Imam, apa maksud kucing itu?" Jadi Tok Imam ini, kerana malu-malu dia kata "kucing daripada Mekah". Apabila disebut kucing daripada Mekah, orang pun tidak banyak bercara. Rupanya [sebutan dalam Bahasa Arab] adalah kacang.

Ada juga suatu ketika, mereka tersilap baca hendaklah kita mendidik anak-anak kita untuk memilih paku lantai yang betul supaya mereka belajar dan dapat kualiti yang terbaik. Rupa-rupanya dia membacakan [sebutan dalam Bahasa Arab] paku lantai itu *factuality*. Jadi tersalah baca akhirnya pemahaman Ahli Jemaah juga tersilap. Begitu juga ada di kalangan Tok Imam, dia membacakan termasuklah waktu Maghrib itu apabila tidak nampak anak [sebutan dalam Bahasa Arab] rupanya anak panah, Dato' Sri Yang di-Pertua.

Jadi kesilapan-kesilapan inilah yang dimaksudkan oleh sahabat saya daripada Panching. Insya-Allah kita akan mengambil apa sikap yang positif bagi mendidik

mereka walaupun mereka ini saudara baru kita tetapi itu satu kebanggaan kepada kita mereka sudah berani dan untuk mampu untuk menjadi Imam dan membacakan khutbah.

Sahabat saya daripada Panching juga meminta err.... dapat memandangkan penduduk di Kuantan ini melebihi daripada 300,000 orang, Pejabat Agama Islam yang baru di Kuantan perlu di... di... apa diwujudkan. Sebenarnya perkara ini telah mendapat perhatian dan telah di ambil tindakan yang serius oleh Kerajaan Negeri bagi membina satu lagi Pejabat Agama Islam bagi memenuhi keperluan setempat di daerah Kuantan ini, insya-Allah.

Seterusnya sahabat saya daripada Damak memohon Kerajaan Negeri meningkatkan prasarana di 18 buah Sekolah Agama di Negeri Pahang. Sesungguhnya semua 18 buah sekolah agama di negeri Pahang ini duduk di antara dua mata Kerajaan Negeri Pahang dan dia adalah apa err... air tangan Kerajaan Negeri Pahang yang tidak pernah dibiarkan begitu sahaja bahkan sentiasa diberikan perhatian yang serius sesuai dengan keupayaan dan kemampuan Kerajaan Negeri itu sendiri.

Sahabat saya daripada Chenor juga memohon penjelasan mengenai status Pejabat Agama Islam di... di... di kawasan Chenor. Kita mempunyai Pejabat Agama Islam di kawasan Chenor er... dia tidak akan ditutup tetapi er... kita akan memastikan Kadi di daerah Maran itu, akan menanggung kerja dan membantu soal-soal kerja yang melibatkan keperluan penduduk setempat di daerah... di kawasan Chenor, insya-Allah.

Seterusnya sahabat saya daripada Chenor juga bertanya tentang bilangan pelajar di Sekolah-sekolah Menengah Agama Chenor semakin bertambah sehingga asrama mereka tidak mencukupi dan perlunya dibina asrama untuk anak-anak kita di Sekolah Agama Chenor. Alhamdulillah, perkara ini juga telah mendapat perhatian Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang dan telah dimasukkan di dalam Bajet Rancangan Malaysia Ke-12 dan mudah-mudahan ini akan menjadi kenyataan dalam waktu yang terdekat dan terbinalah asrama lelaki di Sekolah Menengah Agama Chenor.

Alhamdulillah itulah sedikit sebanyak usaha yang dapat saya er... sampaikan bagi menjawab persoalan-persoalan rakan yang telah kemukakan di dalam Persidangan DUN ini. Mudah-mudahan ia menepati apa yang di hasratkan oleh kita semua dan usaha ini diberkati oleh Allah SWT.

Dengan kata-kata itu, saya memanjatkan puji doa kepada Allah SWT [Bacaan Ayat Al-Quran] "Ya Allah, Berkatilah apa yang telah Engkau kurniakan kepada kami daripada rezeki dan selamatkanlah kami daripada segala keburukan daripada apa yang telah Engkau tentukan kepada kami dan limpahkanlah kami segala kebaikan yang melimpah ruah di negeri kami Pahang Darul Makmur".

Dengan doa itu, saya mohon menyokong apa yang telah dicadangkan dan dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar di dalam bajet pada Tahun 2021. Sekian. Assalamualaikum WBT [Ahli Dewan menepuk meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima Kasih Yang Berhormat.

YB. TUAN IR. RAZALI BIN KASSIM

Tuan Yang di-Pertua...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya...

YB. TUAN IR. RAZALI BIN KASSIM

... Saya nak sikitlah... nak apa ini Tuan Yang di-Pertua, saya nak er... membetulkan sedikit er... bukan betullah. Semalam saya ada bercakap berkenaan dengan pendidikan maksud saya, er... saya cadangkan supaya kita ada peluang kedua pada pelajar-pelajar yang tidak dapat ke IPT/ IPTA. Sebab tu saya cadangkan untuk dalam bidang Perikanan er... Marin dan Maritim.

Sebab tu... semalam saya beritahu, saya mencadangkan supaya Kolej Universiti Islam Pahang ini contohnya mengadakan kursus-kursus untuk peringkat sijil dan diploma. Di mana selepas... lepasan er... diploma ini boleh melanjutkan pelajaran ke universiti contohnya Universiti Malaysia Terengganu yang ada menawarkan er... kursus Marin, Maritim dan perikanan. Itu maksud saya.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Sahabat saya dari Muadzam yang memberikan cadangan supaya UCYP dan Insitusi Pengajian kita mengadakan kursus-kursus Maritim dan apa... Marin. Mudah-mudahan ini kita dapat bawa kepada apa pihak yang berwajib. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih sebelum saya menjemput Yang Berhormat seterusnya, suka saya mengingatkan kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat supaya memakai *mask* dan pakai dengan cara yang betul dalam Dewan ini kecuali untuk berucap sebagai mematuhi SOP. Terima kasih.

Baiklah, seterusnya saya menjemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Kebajikan Masyarakat, Pembangunan Wanita dan Keluarga Negeri Pahang. Sila.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

[Ayat al-Quran]. Assalamualaikum WBT dan Selamat petang. Dato' Sri Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Alhamdulillah pada hari ini dalam Dewan yang mulia ini, kita sekali lagi diberikan kesihatan untuk bersama-sama bersidang bagi kemajuan dan kemakmuran negeri Pahang.

Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi tahniah, syabas dan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar Pahang di atas pembentangan Belanjawan Negeri Pahang 2021 yang akan memastikan kemakmuran negeri Pahang dengan memberikan manfaat bersama kepada segenap lapisan rakyat di negeri Pahang ini.

*Ambilkan saya buah Delima,
Masak sebiji di balik daun,
Budi tuan kami terima,
Jadi kenangan bertahun-tahun.*

Di kesempatan ini juga, saya ingin mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan soalan dan pandangan kepada portfolio saya dalam sesi sidang Dewan kali ini. Sesungguhnya sesi perbahasan ini mempunyai nilai yang tersendiri kerana kita tidak dipilih untuk berbahas semata-mata, tetapi kita memilih untuk bersama bagi menjunjung amalan demokrasi negara yang kita pegang sejak sekian lama.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Izinkan saya menyentuh sedikit tentang iklim perpaduan Negeri Pahang Darul Makmur. Situasi semasa keharmonian dalam kalangan kaum dan etnik di negeri Pahang kini berada pada tahap yang amat baik. Kajian rasa selamat yang dijalankan terhadap 20,560 orang responden pada unjuran Januari hingga Jun Tahun 2020, 90.32% responden berpuas hati terhadap pengukuhan perpaduan dan keharmonian manakala 93.07% bersetuju berkeyakinan dan rasa selamat berada dalam komuniti di negeri Pahang.

Kajian ini dijalankan kepada komuniti Kawasan Rukun Tetangga (KRT) dan Skim Rondaan Sukarela (SRS) di seluruh negeri Pahang. Kajian rasa selamat ini dijalankan sejak tahun 2011 dan rumusan sepanjang ia dilaksanakan di negeri Pahang melepasi aras asas 80% setiap tahun. Ini adalah sebahagian kaedah pengukuran penanda aras keharmonian dan perpaduan warga negeri Pahang lantas memberikan gambaran dan isyarat yang jelas masyarakat dan komuniti di negeri Pahang berada pada tahap yang selesa dan terjamin melalui kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Pada 10 Mac 2020, Kementerian Perpaduan Negara telah ditubuhkan dan buat sekian kalinya Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional bernaung di bawah Kementerian yang tersendiri. Penubuhan Kementerian ini juga memantapkan lagi usaha dan pemurnian, pengukuhan keharmonian dan perpaduan di negara Malaysia juga di negeri Pahang. Sebanyak 457 Kawasan Rukun Tetangga telah ditubuhkan sehingga hari ini di Negeri Pahang. Manakala sebanyak 466 Skim Rondaan Sukarela (SRS) telah ditubuhkan. Peranan kedua-dua badan ini sebagai barisan hadapan diperingkat komuniti bersama menggembelng tenaga mengukuhkan serta memelihara keharmonian, keselamatan dan perpaduan khususnya.

Selaras dengan penubuhan kementerian, Jawatankuasa Pelaksana Perpaduan Negara ditubuhkan dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Perpaduan dan satu Jawatankuasa Tindakan Perpaduan Negeri diselaraskan di setiap negeri di mana Exco Perpaduan dipertanggungjawabkan selaku Pengerusi. Peranan jawatankuasa ini untuk makluman Ahli Dewan ialah sebagai satu forum untuk membincangkan isu dan masalah berkaitan dengan perpaduan termasuk suasana perpaduan dan hal integrasi nasional melalui perkongsian maklumat bersama agensi kerajaan berkaitan. Ia juga menjelaskan isu semasa dan menjawab persoalan yang menjadi pertikaian diperingkat akar umbi yang boleh mencetuskan masalah perhubungan dan ketegangan sosial di kalangan masyarakat.

Ia juga berperanan untuk mengesyor inisiatif dan program untuk memantapkan perpaduan dan keharmonian masyarakat peringkat komuniti melalui aktiviti perdampingan sosial ataupun *social outreach*, dengan izin, dan program penggalakan

menjalin kerjasama pintar dan menggembeleng sumber-sumber sedia ada agensi kerajaan, sektor swasta, pertubuhan bukan kerajaan NGO dan masyarakat dalam menyokong inisiatif dan membudayakan perpaduan dan meraikan kepelbagaian bagi memastikan perpaduan masyarakat sentiasa terpelihara. Jawatankuasa ini dikehendaki bermesyuarat dua bulan sekali membincangkan isu-isu perpaduan dan merangka dan strategi melaksanakan tindakan yang difikirkan perlu bagi usaha memantapkan perpaduan.

Untuk tahun 2020 ini Dato' Sri Yang di-Pertua, kita telah berjaya mengadakan sesi maklum balas Pelan Tindakan Perpaduan Negara, Program Sidang Media Komuniti Negeri Pahang dan Program Pemantauan SOP Rumah Ibadat Bukan Islam. Keseluruhan program ini akan menerapkan konsep pengukuhan perpaduan dan kesedaran komuniti untuk saling bekerjasama memantapkan keharmonian di Pahang dan kita merancang pada tahun 2021 untuk mengadakan Sambutan Minggu Perpaduan untuk mengadakan juga Forum Diraja Rukun Negara serta meningkatkan program-program melalui kelab-kelab Rukun Negara di seluruh negeri.

Bagi mengukuhkan dan memperkasakan komuniti perancangan pihak jabatan dan Kerajaan Negeri mensasarkan penubuhan lebih 100 kawasan rukun tetangga baharu di negeri Pahang. Langkah ini sebagai usaha untuk meningkatkan penglibatan masyarakat di kawasan komuniti selain mempromosikan dan mengukuhkan perpaduan di setiap kawasan perumahan baik di bandar mahupun di luar bandar.

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Izinkan saya menyentuh pula tentang portfolio kebajikan. Saya begitu terharu kerana dalam pembentangan Bajet pada kali ini Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah memberikan perhatian yang besar dan khusus kepada soal-soal kebajikan rakyat. Serangkap pantun lagi.

*Bunga pekan di tepi jendela,
Bunga kenanga di tepi sumur,
Kebajikan rakyat terus dibela,
Itulah tanda negeri yang makmur.*

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Semua golongan yang memerlukan yang telah pun diberikan sentuhan di dalam belanjawan pada kali ini. Golongan B40, orang muda, anak sekolah, pelajar universiti, warga emas, OKU, ibu tunggal pastinya mendapat manfaat langsung dan tidak langsung dari Belanjawan pada kali ini.

Saya juga ingin mengucapkan terima kasih dan penghargaan kepada Kerajaan Negeri di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar di saat-saat kita menghadapi wabak COVID-19 diperingkat awal lagi ya, NGO-NGO kebajikan telah pun diberi peruntukan untuk membantu mengekang COVID-19 di negeri Pahang.

Saya dengan ini juga ingin mengucapkan syabas kepada pasukan *task force* COVID-19 yang diketuai oleh Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Pahang yang telah menjadi contoh kepada negeri-negeri lain. Tahniah. Syabas juga kepada semua sukarelawan kebajikan yang dari awal lagi telah pun melakukan pelbagai aktiviti termasuklah memasak untuk membekalkan makanan kepada *frontliner* kita. Kerajaan Negeri Pahang juga terus memperkasakan peranan badan bukan kerajaan yang saling bekerjasama atas semangat sukarelawan dan membantu Kerajaan Negeri dalam menghadapi musibah.

Jawatankuasa Perpaduan, Kebajikan Masyarakat, Wanita dan Keluarga Negeri Pahang dengan penglibatan penting Jabatan Kebajikan Masyarakat telah mengambil inisiatif menggerakkan NGO-NGO Kebajikan untuk bekerjasama melalui Majlis Kebajikan dan Pembangunan Masyarakat Negeri Pahang ataupun singkatannya MAKPEN. Sejak 2018, MAKPEN sebagai induk kepada NGO-NGO Kebajikan telah melaksanakan 151 program-program pembangunan komuniti, penyampaian bantuan, pengurusan bencana serta kesukarelaan. Kami juga bekerjasama rapat dengan Jawakuasa Belia dan Sukan dan Badan Bukan Kerajaan Negeri Pahang yang dipengerusikan oleh sahabat saya daripada Tioman.

Kerajaan Negeri juga kali ini telah menyalurkan RM3 juta kepada Kumpulan Wang Amanah Jawatankuasa Malapetaka Negeri Pahang dibawah kawalan Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Pahang mulai tahun 2021 iaitu peningkatan sebanyak RM1 juta berbanding tahun 2020. Kerajaan negeri juga telah selesai menyalurkan bantuan barangan ke 118 buah Pangkalan Hadapan seluruh negeri Pahang sebagai persediaan menghadapi Monsun Timur Laut kali ini.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Untuk julung kalinya juga, persediaan bagi menghadapi bencana kali ini dipadani dan disesuaikan dengan SOP dan normal baharu di pusat-pusat pemindahan sementara dan proses penyediaan makanan kepada mangsa-mangsa bencana.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Yang Amat Berhormat Menteri Besar dalam Belanjawan baharu ini telah berbesar hati mengumumkan Bantuan Prihatin Pahang kepada rakyat Pahang yang mana golongan warga emas mendapat manfaat, yang berumur 80 tahun ke atas seramai 2,054 orang menerima *one-off* sebanyak RM250.00 dengan jumlah keseluruhan RM513,500.00. Sumbangan ini adalah manifestasi keprihatinan Kerajaan Negeri Pahang menghargai golongan warga emas.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Bantuan *one-off* sebanyak RM250.00 juga kepada Orang Kurang Upaya yang melibatkan seramai 33,973 dengan jumlah keseluruhan RM8,493,250.00.

Berdasarkan rekod Jabatan kebajikan Masyarakat, seramai 34,081 Orang Kurang Upaya telah berdaftar di negeri Pahang sehingga 16 November 2020. Manakala jumlah OKU yang menerima bantuan kewangan bulanan sehingga November 2020 adalah seramai 12,207 orang iaitu penerima Elaun Pekerja Cacat seramai 5,371 orang, Bantuan Penjagaan OKU/Pesakit Terlantar seramai 2,103 orang dan penerima Bantuan OKU Tidak Berupaya Bekerja seramai 4,733 orang.

Selain itu, JKM juga memberi saguhati RM150.00 sebulan kepada pelatih OKU yang mengikuti latihan pemulihan di PPDK. Seramai 1,362 orang telah menerima manfaat tersebut. Pemberian bantuan *one-off* sebanyak RM250.00 ini dijangka akan menggalakkan lebih ramai OKU mendaftar dengan Jabatan Kebajikan Masyarakat dan implikasinya lebih banyak manfaat dapat diberi kepada mereka.

Dato' Sri Yang d-Pertua,

Bantuan Am merupakan bantuan daripada peruntukan Kerajaan Negeri. Bantuan Am Jabatan Kebajikan Masyarakat diberikan kepada individu atau keluarga kurang berkemampuan dan berkeperluan untuk meneruskan kelangsungan dan kesejahteraan kehidupan di dalam komuniti yang tidak diliputi di bawah mana-mana skim bantuan bulanan JKM yang lain. Kadar bantuan yang diberikan adalah berbeza

mengikut negeri. Kadar Bantuan Am negeri Pahang diluluskan sebanyak RM300.00 sebulan semenjak tahun 2012.

Justeru itu, kenaikan kadar Bantuan Am Kerajaan Negeri Pahang dari RM300.00 kepada RM350.00 sebulan amatlah bermakna kepada golongan yang memerlukan ini. Insya-Allah, dengan kenaikan kadar Bantuan Am ini dapat dapat meningkatkan kualiti hidup mereka yang terkesan.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Yang Amat Berhormat Menteri Besar juga telah memperuntukkan RM10,000.00 untuk setiap 52 Pusat Pemulihan Dalam Komuniti di negeri Pahang untuk memberi latihan dan pemulihan kepada Orang Kurang Upaya dengan peruntukan sebanyak RM520,000.00. Peruntukan RM520,000.00 kepada setiap PPDK bagi tahun 2021 adalah jumlah yang tertinggi jika dibandingkan sebelum ini iaitu RM1,000.00 kepada setiap 52 PPDK tersebut. Peruntukan Kerajaan ini juga menunjukkan keprihatinan kerajaan terhadap golongan Orang Kurang Upaya yang mengikuti aktiviti pemulihan di Pusat-pusat Pemulihan Dalam Komuniti di seluruh negeri Pahang.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya tertarik kepada saranan dari er... YB. daripada Pelangai yang mencadangkan agar anak-anak yatim di Pusat-pusat Penjagaan Anak Yatim, sama ada kelolaan NGO, swasta dan JKM, dibantu oleh Kerajaan Negeri. InsyaAllah, Kerajaan Negeri yang sentiasa cakna, pastinya akan memberi perhatian dan pertimbangan kepada cadangan ini yang mana ianya pasti akan memberi manfaat kepada 81 buah pusat jagaan termasuk rumah anak-anak yatim yang berdaftar dengan JKM di Negeri Pahang ini.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Berkenaan dengan portfolio Wanita dan Hal Ehwal Keluarga, pembentangan Belanjawan 2021 kali ini, turut memberi tumpuan, penekanan dan fokus serta komitmen kerajaan untuk membantu dan memperkasakan pembangunan golongan wanita di Negeri Pahang. Ini melibatkan peruntukan sebanyak RM772,000.00 untuk pembangunan wanita dan peruntukan RM1.5 juta melalui 'Program Cakna Suri' iaitu ujian mamogram secara percuma yang akan melibatkan 6,000 wanita pada tahun 2021.

Ini membuktikan keprihatinan Kerajaan Negeri terhadap kaum wanita sejajar dengan Dasar Wanita Negara adalah untuk membangunkan potensi dan mendaya- upayakan wanita dari pelbagai lapisan masyarakat dan dalam semua sektor sebagai agen perubahan kepada masyarakat. Ini adalah kerana wanita juga adalah penyumbang kepada pembangunan ekonomi dan sosial, negara dan juga negeri kita khususnya.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Pada 1 Januari 2020, Kerajaan Negeri telah menubuhkan Unit Pembangunan Wanita Pahang bagi membangunkan sosial dan ekonomi wanita negeri Pahang. Unit yang beroperasi di UTC ini, di UTC Kuantan ini yang mana juga telah membuka kaunter pusat khidmat aduan wanita yang membolehkan wanita-wanita di Negeri Pahang menyalurkan aduan yang berkaitan hal ehwal wanita.

Dengan penubuhan unit ini ianya sangat membantu Kerajaan Negeri dalam banyak perkara yang berkaitan wanita bukan sahaja UPW ditubuhkan malah Kerajaan Negeri juga telah menubuhkan Majlis Pembangunan Wanita Pahang yang mana ianya ditubuhkan secara rasmi pada 14 Januari 2020 dan telah bergerak secara aktif di setiap Parlimen di dalam Pahang.

Pelbagai aktiviti dan program telah diadakan di dalam skala yang kecil dan kerap bagi membantu wanita di Negeri Pahang. MPWP juga telah membantu secara aktif golongan wanita di seluruh Pahang yang terjejas dengan wabak COVID-19. Program-program yang telah dilaksanakan begitu dekat dengan masyarakat terutama golongan wanita. UPW dan MPWP memberi fokus kepada program substantif seperti pemerkasaan ekonomi dan kesejahteraan wanita dan mengurangkan program-program bersifat majlis dan keramaian semata-mata. Program-program seperti ini akan mencapai sasaran atau *outcome* seperti mana yang telah ditetapkan. Setiap program akan dibuat kajian bagi penambahbaikan termasuk memastikan penggunaan sumber kewangan yang minimum.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Unit Hal Ehwal Wanita juga akan diperkukuhkan lagi dalam tahun 2021 dengan menambah bidang tugas kepada turut menjadi pemantau ataupun urus setia kepada kerja-kerja pembangunan sosial dan juga membasmi kemiskinan tegar di negeri Pahang. Saya ingin menyentuh sedikit tentang 'Program Cakna Suri' yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang akan melibatkan 6,000 orang wanita di seluruh negeri Pahang. Mengikut laporan daripada Unit Kawalan Penyakit Tidak Berjangkit (NCDC) Jabatan Kesihatan Negeri Pahang, kanser payudara merupakan kanser yang tertinggi di Malaysia, Dato' Sri Yang di-Pertua. Ia menyumbang sebanyak 32.1% daripada punca kematian akibat kanser di Malaysia.

Di Pahang, sebanyak 3,226 pesakit kanser payudara telah dilaporkan daripada tahun 2007 sehingga 2019 dalam tempoh 13 tahun ini. Ini menjadikan purata kes yang dilaporkan setahun adalah 250 kes. Kadar kes kanser payudara yang dilaporkan di negeri Pahang mengikut daerah untuk tahun 2000 hingga 2019 mencatatkan daerah Temerloh sebagai mempunyai kadar kanser payudara yang paling tinggi iaitu 56.3% per 100,000 populasi diikuti oleh Jerantut 50.8% per 100,000 populasi dan Maran 43.7% per 100,000 populasi.

Jika dilihat dari segi umur pula, didapati 86.5% daripada kes kanser payudara di Pahang adalah dari golongan yang berumur lebih 40 tahun dan 50% daripada pesakit ini dikesan pada peringkat yang agak lewat iaitu *Stage 2* dan ke atas. Jika kanser payudara dikesan pada peringkat awal iaitu pada *Stage 1* Dato' Sri Yang di-Pertua, *five years survival rates* dengan izin, mereka adalah lebih baik iaitu melebihi 80%. Namun sekiranya, pengesanan dilakukan pada peringkat yang agak lewat *five years survival rates* mereka akan jauh berkurangan sehingga mencapai 23% sahaja bagi *Stage 4*.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Kajian *National Health Morbidity Survey 2019* (NHMS 2019) aktiviti saringan bagi pengesanan kanser payudara di Pahang merupakan antara yang terendah di Malaysia. Hanya 39.2% sahaja daripada wanita di Pahang yang pernah membuat pemeriksaan sendiri payudara (PSP) dan hanya 10% sahaja yang pernah membuat pemeriksaan mamogram. Dan kerana itulah kita sangat mengalu-alukan inisiatif Kerajaan Negeri, pengumuman Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk memberikan pemeriksaan percuma mamogram kepada 6,000 wanita di Negeri Pahang ini. Dan saya kira ini adalah satu hadiah yang sangat bernilai daripada Kerajaan Negeri kepada wanita di Negeri Pahang.

ADUN daripada Triang ada mencadangkan supaya dibuat pemeriksaan mamogram bergerak ya, tetapi walau bagaimanapun untuk 'Program Cakna Suri' ini, kita tidak lagi berkemampuan untuk mengadakan program mamogram bergerak namun kita akan memastikan mereka yang terpilih ataupun kumpulan sasar ini dapat kita rujuk kepada

3 pusat mamogram yang beroperasi di Negeri Pahang iaitu di Pahang Medical Centre, di IIUM Medical Centre dan di Darul Makmur Medical Centre. Jadi bagi wanita yang berada di sekitar Bentong, Jerantut, Raub dan Kuala Lipis akan dirujuk kepada pusat mamogram di Kuala Lumpur. Setakat ini Jabatan Kesihatan Negeri dan LPPKN tiada menyediakan kemudahan pemeriksaan mamogram bergerak. Insya-Allah, kita akan cuba usahakan sekiranya kita mampu untuk melaksanakan nanti.

Selain ujian mamogram percuma, 'Program Cakna Suri' juga...

YB. CIK LEONG YU MAN

Minta laluan. Terima kasih kepada er... Wakil Kerajaan Negeri. Memang saya juga sangat bersetuju dan saya berasa ini satu *breakthrough* bagi Negeri Pahang akhirnya apa yang kita nanti-nantikan direalisasikan pada tahun depan. Jadi cadangan saya, untuk mamogram bergerak kerana kita nampak dulu apabila LPPKN menggalakkan wanita ambil bas percuma pergi Kuantan dan Kuala Lumpur, tapi masih ada juga wanita yang tidak dapat pergi.

Jadi sekiranya untuk Negeri Pahang kita masih menggunapakai cara yang sama er... untuk pergi Kuantan ataupun Kuala Lumpur, saya bimbang mungkin wanita di kawasan luar bandar juga tidak dapat pergi sebab kesedaran masih belum sampai lagi.

Jadi sebenarnya ada badan-badan yang mempunyai kelengkapan, NGO-NGO ini mereka sanggup menawarkan mamogram percuma tanpa bayaran er... dikenakan kepada wanita atau peserta. Jadi saya rasa mungkin untuk kawasan luar bandar, kerajaan boleh bekerjasama dengan mereka sebagai contoh, MAKNA. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Terima kasih er... Wakil daripada Triang. Insya-Allah ya, kita akan cuba bekerjasama dengan semua pihak demi kesejahteraan dan kesihatan wanita di negeri Pahang. Dan er... selain daripada ujian mamogram percuma ini, 'Program Cakna Suri' juga menyediakan program penerangan dan kesedaran sepertimana kata Wakil daripada Triang itu tadi, memang kurang kesedaran. Sebab itu Pahang mencatatkan antara negeri yang terendah, sebenarnya yang kedua terendah di Malaysia yang telah pun mengikuti er... pemeriksaan mamogram ini ya.

Dan kita perlu memberi kesedaran kepada wanita serta keluarga mengenai kepentingan membuat saringan awal mengesan kanser payudara. Kerajaan Negeri dengan kerjasama LPPKN juga akan melaksanakan 'Program Jelajah Peduli Keluarga' pada tahun 2021 di seluruh Pahang bagi membuat saringan kesejahteraan, pendidikan keibubapaan serta penerangan mengenai kanser.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Penglibatan serta sumbangan kaum wanita amat diperlukan. Bila sebut wanita ini termasuklah er... Wakil daripada Bukit Ibam, dia kata wanita ini kena tengok ibu tunggal. Ibu tunggal muda, ibu tunggal tua. Bila sebut wanita ini, semua lah tak kira dia ibu tunggal, ibu tunggal ataupun suri rumahtangga yang bekerjaya, yang muda atau tua, kita libatkan semua. Jadi ianya amat diperlukan dalam membantu kerajaan untuk membangunkan negeri.

Wanita harus mempunyai rasa tanggungjawab serta keupayaan diri dalam menyumbang tenaga mereka terhadap pembangunan modal insan di negeri kita ini.

Sumbangan mereka sama ada sebagai isteri, ibu, pekerja didalam pembangunan, bangsa dan negara amatlah penting. Mereka bukan saja memainkan peranan utama dalam pembentukan generasi kamil di masa akan datang, malah merupakan sumber pembangunan ekonomi yang penting. Peranan wanita sangat penting kerana mereka merupakan satu pertiga daripada jumlah modal insan di negeri ini.

Dato' Sri Yang Di-Pertua,

Sekali lagi, di penghujung ucapan saya ingin merakamkan setinggi jutaan terima kasih kepada keprihatinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar di atas peruntukan untuk golongan wanita dan juga kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang begitu prihatin sekali. Dan saya boleh mengatakan bahawa Belanjawan kali ini telah dirancang dengan jiwa, Dato' Sri Di-Pertua.

Kalau biasa dalam iklan, kalau kita nak *promote* kan barang jenama ni, dia ada *tagline* Dato' Sri Yang Di-Pertua. Kalau dalam bidang fesyen, wakil daripada Lanchang ni dia seorang yang sangat meminati fesyen dan sangat *fashionable* dengan izin. Dia selalu guna *tagline* dia Paris, London, New York ataupun gaya, mutu, keunggulan. Belanjawan kali ini boleh saya katakan satu belanjawan *love, tender and care* Dato' Sri Di-Pertua [Ahli Dewan menepuk meja].

Dan saya ingin menyeru juga kepada semua Ahli-Ahli Dewan untuk menyokong usaha-usaha kerajaan negeri khususnya dalam memberi tumpuan kepada kebajikan dan juga kepada pembangunan wanita dan keluarga bagi memastikan setiap lapisan masyarakat dan semua rakyat menerima faedah dan terus dilindungi demi kesejahteraan negara.

Bulan November juga Dato' Sri Yang di-Pertua, adalah Bulan Keluarga Kebangsaan. Saya ingin mengucapkan Selamat Menyambut Bulan Keluarga Kebangsaan dengan tema "Kita Jaga Keluarga Kita" dan saya juga mengambil kesempatan ini Dato' Sri Yang di-Pertua untuk mengucapkan kepada Dato' Sri Yang di-Pertua dan juga kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan semua Ahli-ahli Dewan kaum lelaki mewakili saya bolehlah mewakili er... Bukit Ibam, mewakili Triang, mewakili Sabai, mewakili Ketari mengucapkan Selamat Hari Lelaki Sedunia kepada semua yang jatuh pada hari ini [Ahli Dewan menepuk meja] dengan ucapan, ada ucapan... dengan ucapan, lelaki budiman pujaan hati, teguhkan iman, aman negeri.

Jadi dengan kata-kata itu, saya sekali lagi menyokong belanjawan negeri 2021. Sekian wabillahi taufik wal hidayah wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya, saya menjemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani Dan Bioteknologi Negeri Pahang. Dipersilakan.

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Assalamualaikum WBT. [Ayat al-Quran].

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, Pertama saya merakamkan setinggi penghargaan terima kasih kepada Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua kerana memberikan er... izin kepada saya untuk er... menggulung, memberi ruang untuk saya menggulung bagi pihak kerajaan berkaitan dengan er... Sektor Pertanian, Industri Asas Tani Dan Biotek er... negeri dan

pada masa yang sama juga bagi ruang kepada saya untuk menyokong bajet yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar pada 16 November yang lalu.

Pertama-tamanya, tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar atas kejayaan pembentangan Belanjawan Negeri Pahang tahun 2021 yang er... mempunyai memfokuskan kepada 3 strategi iaitu pertama, melonjakkan ekonomi ke arah negeri berdikari. Kedua, memperkasakan perkhidmatan dan modal insan dan yang ketiganya mensejah... mensejahterakan kehidupan rakyat.

Saya... bajet ini cukup er... menyeluruh er... syumul dan mencakupi seluruh peringkat masyarakat. Dan sudah tentunya ini menunjukkan kesungguhan, komitmen dan keikhlasan Yang Amat Berhormat Dato' Sri untuk membentangkan bajet yang insya-Allah dapat mensejahterakan rakyat jelata dan memajukan Negeri Pahang Darul Makmur ini. Tahniah kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri.

Syukur alhamdulillah, di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar sekali lagi telah mengekalkan sektor pertanian sebagai salah satu sektor utama yang diberikan perhatian dalam usaha melonjakkan pertumbuhan ekonomi Negeri Pahang. Dalam strategi pertama belanjawan tahun 2021 ini, melonjak ekonomi ke arah negeri berdikari, Jabatan Pertanian Negeri Pahang telah diberikan peruntukan bernilai RM5.5 juta bagi memantapkan sektor Agromakanan melalui peningkatan pengeluaran bahan makanan seperti buah-buahan, sayur-sayuran, tanaman kontan, herba, pengeluaran madu dan lain-lain tanaman yang berpotensi.

Bagi memperkemarkan lagi pelaksanaan program di peringkat lapangan, Jabatan Pertanian telah menyusun 3 strategi utama iaitu pertama, pembangunan agromakanan berorientasikan eksport dengan teknologi moden. Yang kedua, memperkasa modal insan dalam pembangunan agromakanan dan yang ketiga, pengalaman amalan pertanian baik dan pensijilan berkualiti.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang Di-Pertua,
Strategi pertama pembangunan agromakanan berorientasikan eksport dengan teknologi moden, Jabatan Pertanian telah memperkenalkan... mengenalpasti beberapa tanaman yang telah dan akan diberi tumpuan dalam sesuatu kawasan pengeluaran berdasarkan kesesuaian tanah, bentuk muka bumi tanaman sedia ada serta potensi kawasan yang belum dibangunkan. Tanaman yang terpilih adalah tertumpu kepada yang bernilai tinggi serta berorientasikan eksport seperti Durian D197 atau Musang King, Nangka J33, Mesta dan lain-lain tanaman.

Bagi meningkatkan keberkesanan dan impak pembangunan projek, Jabatan Pertanian akan memberi tumpuan kepada penyaluran insentif yang lebih tinggi kepada infrastruktur berbentuk teknologi seperti sistem pengairan ladang, sumber bekalan air tanaman, mekanis... mekanisasi ladang, *fertigasi vertical farming* dengan izin, dan lain-lain teknologi yang bersesuaian.

Peluasan kawasan pertanian bagi pengeluaran bahan makanan menyebabkan pembersihan kawasan yang terbiar. Kebanyakan kawasan ini terdedah kepada serangan musuh tanaman serta adakalanya melibatkan juga gangguan daripada kalangan manusia sendiri. Justeru itu, insentif barangan bagi mengawal musuh tanaman ini juga akan disalurkan agar pengurusan tanaman dapat diuruskan dengan berkesan.

Bagi meningkatkan lagi pengeluaran hasil bahan makanan di Negeri Pahang, Jabatan Pertanian menyediakan peruntukan pembangunan tahun 2021 bernilai RM3.15 juta. Dianggarkan seramai 200 orang petani akan dapat dibantu bagi pembangunan tanaman buah-buahan, sayur-sayuran, tanaman kontan, herba dan rempah ratus, kelapa serta pemeliharaan lebah kelulut.

Pembangunan produk hiliran hasil tanaman atau industri asas tani juga akan digerakkan mengikut kluster agar hasil dapat ditambah nilai untuk meningkatkan sumber pendapatan yang lebih tinggi kepada pengusaha dan sebanyak RM450 ribu disediakan pada tahun 2021 untuk membimbing para pengusaha produk hiliran ini.

Strategi kedua, pemerkasaaan modal insan dalam pembangunan agromakanan. Jabatan mensasarkan penggunaan yang lebih drastik teknologi moden tanaman dipamerkan lebih banyak oleh golongan muda yang lebih inovasi, inovatif dan kreatif. Pemerksaan perkhidmatan pengembangan termasuk latihan kepada agropreneur muda ini diperluaskan bagi meningkatkan kompetensi mereka dalam pengurusan tanaman dan pekerja. Yang ketiga, teknologi yang lebih moden akan diterapkan kepada golongan ini bagi menarik lebih ramai pengusaha terlibat dalam sektor agromakanan ini.

Strategi ketiga pengamalan amalan pertanian baik dan pensijilan kualiti. Fokus menjayakan amalan pertanian yang baik adalah kepada pengeluaran hasil yang berkualiti. Keselamatan makanan, penjagaan alam sekitar dengan mengikut garis panduan yang disyorkan. Ladang atau kebun yang dapat menguruskan amalan pertanian baik akan diiktiraf melalui penyerahan sijil myGAP atau myOrganik yang sangat membantu pengusaha menembusi pasaran yang lebih luas dan menguntungkan.

Bagi mencapai sasaran sebanyak 800 ladang atau kebun yang memperolehi persijilan myGAP menjelang akhir tahun 2021, Jabatan Pertanian telah menetapkan bahawa setiap Penolong Pegawai Pertanian di kawasan perkhidmatan perlu membimbing sekurang-kurangnya 6 kebun memperolehi sijil myGAP. Untuk itu, pada tahun 2021 akan ada pertambahan sebanyak 360 sijil myGAP dari 60 kawasan perkhidmatan di seluruh negeri Pahang.

Kerajaan Negeri Pahang dalam mendepani cabaran semasa COVID-19 akan terus beriltizam menumpukan segala kekuatan yang ada untuk menjadi negeri peneraju industri pertanian yang bernilai tinggi, moden dan berorientasikan eksport. Tumpuan pembangunan bukan hanya melibatkan kawasan luar bandar namun akan diperluaskan kepada penduduk di bandar serta kawasan pinggir bandar. Kerajaan sedar terdapat ramai juga kawasan bandar yang tergolong dalam golongan B40 dan M40.

Sehubungan dengan itu, dalam Rancangan Malaysia Ke-12, Jabatan Pertanian memperkenalkan program khusus untuk mengurangkan perbelanjaan isi rumah keluarga serta mampu juga untuk menjana pendapatan iaitu Program Tanaman Keliling Rumah. Melalui program ini, beberapa projek iaitu tanaman Kelapa Keliling Rumah (KKR) dan Projek *Kitchen* atau *Edible Garden*, dengan izin, diperluaskan dengan penyaluran insentif dalam bentuk bahan input serta peralatan kecil bagi mengeluarkan bahan makanan seperti sayur-sayuran, tanaman kontan, herba dan rempah ratus.

Program seumpamanya pula di peringkat Persekutuan juga akan diwujudkan iaitu Program Pembangunan Kebun Komuniti seperti yang telah diumumkan oleh Menteri Kewangan dalam Pembentangan Bajet baru-baru ini.

Sambutan oleh masyarakat di negara dan negeri ini terhadap tanaman durian khususnya yang berkualiti premium seperti D197 atau Musang King boleh dianggap sebagai satu fenomena di negeri. Dapat dilihat dari pemantauan pihak jabatan, para pemilik tanah mula mengusahakan tanah mereka untuk ditanam dengan durian yang sememangnya boleh mendapat pulangan yang tinggi akibat pasaran yang meluas sehingga ke peringkat antarabangsa.

Justeru itu, jabatan dalam Rancangan Malaysia Ke-12 telah memperkenalkan satu aktiviti baru agar pengusaha tanaman boleh mendapat benih pokok buah-buahan yang sah selain daripada Jabatan Pertanian di samping membantu para pengusaha benih tanaman buah-buahan yang sedia ada mengembangkan lagi perusahaan mereka. Projek usahawan benih tanaman buah-buahan diperkenalkan melalui program pembiakan benih tanaman yang menyalurkan insentif kepada pengusaha yang terpilih diberi dalam bentuk input pertanian, infrastruktur, pengairan serta mesin atau peralatan kecil untuk mengeluarkan benih tanaman buah-buahan.

Pengusaha yang menerima insentif akan dibantu seterusnya memperoleh sijil melalui Program Skim Pengesahan Benih Tanaman yang dikeluarkan oleh Jabatan Pertanian Malaysia. Pemegang sijil ini mengesah dan membuktikan benih yang dikeluarkan itu adalah tulen dan sah untuk dijual kepada masyarakat. Jabatan bercadang untuk membantu sebanyak 5 pengusaha dalam tahun 2021 ini.

Bagi pengusaha yang terlibat dengan sektor pertanian, pihak Agrobank menyediakan pembiayaan bagi membantu perniagaan dan isi rumah yang terjejas akibat COVID-19. Sehingga 31 Oktober 2020, Agrobank Wilayah Pahang telah meluluskan pembiayaan kepada 127 pelanggan dengan nilai RM22.81 juta. Manakala di bawah penjana sebanyak RM1.61 juta telah diluluskan kepada 177 peminjam pembiayaan agromakanan ini dan pembiayaan agromakanan ini masih terbuka dan boleh dipohon di mana-mana cawangan Agrobank terdekat.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada ADUN-ADUN, rakan-rakan Ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan isu-isu yang berkaitan dengan portfolio saya terutamanya terima kasih kepada ADUN Bilut ya... dan Jengka yang telah mengutarakan cadangan dan pandangan dalam sektor agromakanan ini.

Bagi menjawab pertanyaan daripada kedua-dua Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Negeri Pahang melalui Jabatan Pertanian sentiasa komited memberikan perkhidmatan nasihat, teknikal serta khidmat *regulatory* kepada para petani di negeri ini. Perkhidmatan dari jabatan ini termasuklah membangunkan kawasan tanah milik yang terbiar yang boleh dieksploitasi menjadi tanah yang produktif seterusnya dapat mengeluarkan bahan makanan yang berkualiti. Jabatan Pertanian bersedia memberikan khidmat latihan bagi meningkatkan lagi pengetahuan dan kemahiran kepada pengusaha untuk menyediakan... pengusaha yang kompeten dan lawatan pemantauan pelaksanaan projek juga dilakukan oleh pegawai daripada jabatan.

Tuan Yang di-Pertua,
Yang Berhormat ADUN Jengka telah mengutarakan cadangan menjadikan Pahang sebagai pengeluar utama bahan makanan. Untuk makluman Yang Berhormat ADUN Jengka, tanaman sayur-sayuran di Cameron Highlands sahaja telah menyumbang

17.88% pengeluaran sayur di Malaysia dan tidak mustahil negeri Pahang mampu menjadi pengeluar utama bahan makanan di Malaysia. Sehingga kini, kita Pahang telah membangunkan 18 TKPM di negeri Pahang yang mengeluarkan pelbagai hasil bahan makanan.

Pahang juga memfokuskan kepada program penanaman bernilai tinggi seperti nanas melalui Lembaga Perindustrian Nanas Malaysia. Juga ADUN Tras ya, membangkitkan bahawasanya menyatakan 70% hasil durian datang daripada kawasan tanah yang tanpa permit. Sebenarnya setelah diteliti, dakwaan er... YB Tras didapati tidak tepat kerana mengikut statistik Jabatan Pertanian Malaysia tahun 2018 sahaja, terdapat 73,740 hektar tanaman durian di seluruh Malaysia dan 14,897 hektar di negeri Pahang.

Berpanduan kepada maklumat daripada Kerajaan Negeri keluasan tanaman durian di tanah haram hanya mewakili sebanyak 2.94% daripada keluasan yang ditanam dalam negeri dan yang ditanam dalam negara dan 14.5% sahaja dari keluasan durian di negeri Pahang.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Minta mencelah. Ya, Tuan Speaker. Apa yang saya nak celah adalah saya nak tambah itu adalah saya apa sebut... saya pada hari Rabu adalah Musang King, bukan durian. Musang King yang premium sebenarnya berasal dari Raub dan kebanyakannya adalah dari tanah tanpa permit. Yang ini apa yang saya nak sebutkan. Sekian.

YB. DATO' SRI IR HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Tuan Yang di-Pertua,

Ini statistik yang telah kita perolehi daripada ini data rasmi ya, yang saya ingin kongsi dengan Dewan yang mulia ini. ADUN Sabai telah membangkitkan berkaitan dengan er... belia India er... yang dilihat menghadiri banyak kursus dan er...beliau mencadangkan agar diberi peluang untuk menguruskan sektor pertanian. Merujuk kepada maklumat daripada er... Jabatan Pertanian, terdapat program yang khusus kepada golongan-golongan belia iaitu Program Agropreneur Muda yang mana boleh dipohon melalui Pejabat Pertanian daerah-daerah. Maka melalui program tersebut, bantuan geran berbentuk barangan serta input sehingga RM20,000.00 satu projek dapat disalurkan.

Bantuan modal juga boleh dibiayai melalui er... program yang dikendalikan oleh Agrobank dan er... para belia yang berkaitan bolehlah er... memohon ataupun mengajukan permohonan er... kepada jabatan-jabatan yang berkaitan sama ada pertanian, aa ni... veterinar, perikanan dan sebagainya di daerah masing-masing.

Rakan saya daripada Padang Tengku telah membangkitkan tentang er... projek Taman Herba Chegar Perah yang satu ketika telahpun dirangka dirancang melalui ECERDC untuk dijadikan sebagai Taman Herba di kawasan Chegar Perah ini. Namun er... didapati bahawasanya pengusahanya telah mula untuk er... menanam Musang King, durian Musang King.

Jadi bersandarkan kepada er... maklumat yang diterima oleh pihak BPEN er... pihak pengusaha telah menyatakan bahawasanya untuk projek tanaman herba ni ianya memerlukan pokok-pokok teduhan dan er... oleh kerana kawasan tersebut terdedah dengan er... ini cuaca yang agak panas maka mereka telah mohon kepada pihak

Kerajaan supaya dapat menanam pokok-pokok teduhan terlebih dahulu sebelum er... menanam herba termasuk jenis Tongkat Ali.

Namun pada peringkat ini, setakat ini pihak ini er... Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri (PSK) belum lagi membuat keputusan dan mungkin er... ini pihak Kerajaan akan memantaulah kerana tujuan asal er... projek ini diluluskan er... seluas lebih kurang dalam 800 ekar adalah untuk projek ni er... ni taman herba dan insya-Allah kita akan mengambil kira pandangan yang telah dikemukakan oleh rakan saya daripada Padang Tengku supaya dapat er... dikembalikan kepada tujuan asal iaitu Projek Taman Herba.

Manakala sahabat saya daripada Kuala Semantan membangkitkan tentang projek ECRE... ECRL yang er... mana laluan lamanya melalui er... projek yang sedia ada iaitu er... projek ternakan ikan sangkar. Untuk makluman sebenarnya terdapat er... lebih kurang 24 pengusaha yang er... mana melibatkan 397 petak sangkar ikan yang er... mungkin terjejas. Setakat ini, melalui Pejabat Daerah, mesyuarat telahpun diadakan dengan MRL dengan er... pengusaha-pengusaha dan juga pihak Jabatan Perikanan supaya dapat er... seperti mana yang dizahirkan oleh sahabat saya iaitu Pengerusi Jawatankuasa Kemudahan Asas iaitu menimbangkan untuk memberi saguhati ataupun pampasan kepada penternak-penternak yang er... berkaitan. Dan setakat ini rundingan masih lagi diteruskan, insya-Allah kita akan juga memberikan perhatian supaya nasib penternak-penternak ini dapat diberikan pembelaan.

Yang Berhormat ADUN Muadzam ada mencadangkan agar Kerajaan Negeri meneroka hasil baru dari sumber lain yang berdaya saing dan mengetengahkan cadangan termasuk ni projek ikan hiasan sebagai salah satu sumber baharu yang boleh diterokai.

Menurut maklumbalas yang kita diterima daripada Jabatan Perikanan, jumlah pengusaha ikan hiasan negeri Pahang dalam tahun 2020 adalah 43 pengusaha yang telah menghasilkan sebanyak RM846 ribu dari tahun 2017 sehingga Oktober 2020. Dari jumlah tersebut, 70% pengusaha ikan hiasan adalah separuh masa yang er... yang terdiri daripada pelbagai golongan termasuk kakitangan kerajaan, swasta dan sebagainya manakala 30% pengusaha ikan hiasan adalah sepenuh masa ya dan ini adalah satu projek yang boleh diberikan perhatian dan er... pihak Jabatan Perikanan akan memantaulah dan juga memberikan khidmat nasihat.

ADUN Muadzam juga mencadangkan permit bagi pemancing untuk aktiviti rekreasi pada masa sekarang. Pada masa sekarang Kerajaan melalui Jabatan Perikanan sudahpun mengeluarkan surat sokongan untuk mendapatkan kelulusan permit bagi mematuhi peraturan berkaitan keselamatan oleh Jabatan Laut kepada mana-mana pemilik atau nelayan vesel berenjin dalam, vesel berenjin dalam yang ingin membawa penumpang untuk menjalankan aktiviti perikanan rekreasi di laut. Sebanyak 13 surat sokongan telah dikeluarkan dan diluluskan oleh Jabatan Laut bagi tahun 2019 dan sebanyak 17 surat sokongan telah dikeluarkan dalam tahun 2020.

Dengan demikian para nelayan yang memiliki vesel dapatlah menambah pendapatan mereka melalui aktiviti membawa pemancing yang membayar sejumlah sewa tertentu selain hasil usaha menangkap ikan yang sedia ada. Manakala, bagi vesel rekreasi bukan nelayan, mereka perlu memohon permit terus daripada Jabatan Laut tanpa memerlukan surat sokongan daripada Jabatan Perikanan. Bagi bot yang membawa penumpang rekreasi di laut seperti *island hopping*, lesen bot dengan izin, lesen bot atau kebenaran adalah dikeluarkan oleh Jabatan Laut Malaysia.

ADUN Muadzam juga bertanya tentang kajian dalam bidang perikanan iaitu Jabatan Perikanan juga bersama-sama dengan Universiti Islam Antarabangsa (UIAM) Cawangan Pahang di bawah Fakulti (Kuliyah) Sains terlibat dengan Kajian Pembangunan *kit immunodiagnostic* bagi mengesan *Streptococcus* iaitu jangkitan bakteria dalam ikan air tawar. *Streptococcus* merupakan jangkitan bakteria *Streptococcus spp.* Selain itu, kajian lain yang terlibat adalah kajian genetik dan monocular dalam pembiak, pembiakbakaan, pemakanan, penyakit... penyakit ikan patin buah Sungai Pahang. Dengan adanya kejayaan kajian ini ianya akan memberi manfaat besar kepada industri akuakultur dalam usaha meningkatkan pengeluaran ikan.

ADUN Tanah Rata juga ada menyentuh mengenai sektor penternakan. Kerajaan Negeri Jabatan Perkhidmatan Veterinar berperanan memastikan pengeluaran makanan hasil ternakan dalam industri ruminan seperti daging lembu dan kerbau, hasil tenusu, serta daging ayam dan telur sentiasa mencukupi dan selamat untuk makanan rakyat.

Sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) akibat COVID-19 sebanyak 532 surat Sokongan Rantaian Makanan telah dikeluarkan kepada pengusaha dan penternak bagi memastikan kelancaran pengeluaran makanan hasil, hasil ternakan di Negeri Pahang. Di sepanjang PKP perkhidmatan jabatan masih di teruskan dalam bidang kawalan kesihatan dan perkhidmatan industri bagi memastikan pengeluaran makanan dapat diteruskan seperti biasa.

Kerajaan Persekutuan melalui Jabatan Perkhidmatan Veterinar telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM1 juta melalui Program Rezeki Ternak untuk 387 penternak yang terkesan akibat COVID-19 dan bantuan insentif ini adalah dalam bentuk ternakan, makanan ternakan, bahan binaan dan peralatan. Pada masa yang sama kursus keusahawanan untuk 180 orang usahawan muda turut diadakan dalam bidang ternakan bagi membantu mereka meneroka bidang ternakan dan pasaran yang baru dalam usaha meningkatkan pendapatan.

ADUN Ibam telah membangkitkan tentang penggunaan bahan sisa pengilang... pengilangan kelapa sawit untuk dijadikan sebagai makanan. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, iaitu sebahagian daripada sisa pengilangan ini telah menjadi satu... telah dilaksanakan seperti penggunaan seperti penggunaan *Palm Kernel Cake* atau *Expeller* dan *Oil Palm Frond (OPF)* pelepah sawit kilang oleh syarikat komersial dan di bawah agensi seperti FELDA Global Venture dan ini juga telah dilaksana di Semambu dan di Gebeng.

Di negeri Pahang penggunaan sisa sawit seperti tahi minyak atau *palm oil mill effluent* turut diguna secara terus oleh penternak. Bagaimanapun, Kerajaan Negeri mengalu-alukan sekiranya ada pihak yang ingin terlibat dengan aktiviti pemprosesan sisa sawit ini. InsyaAllah. Manakala untuk makluman...

YB. DATIN SAMSIAH BINTI ARSHAD

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, mohon laluan.

YB. DATO' SRI IR HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Melalui kerjasama...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Minta laluan. Sila.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Err... Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Kalau dalam ucapan saya semalam, saya mengutarakan bahawa err... sisa daripada kilang itu bukan untuk dijadikan makanan ternakan tetapi untuk dijadikan baja...

YB. DATO' SRI IR HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Baja.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Ya, baja dan dari pelepah-pelepah itu juga mungkin boleh kita jadikan bahan makanan. Terima kasih

YB. DATO' SRI IR HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Terima kasih. Er... saya yakin kalau sekiranya... sebenarnya sisa daripada er... aktiviti pemprosesan sawit ni sebenarnya dapat dimanfaatkan er... untuk kegunaan industri ya malahan ada yang boleh buat kertas dan er... seperti mana cadangan err... YB Ibmam iaitu er... sekiranya sisa pelepah sawit ini dapat di apa... di...diracik-racikkan, diproseskan untuk dijadikan baja saya rasa ini boleh juga ini apa... di... diteliti dan insya-Allah ianya boleh diperkembangkan.

Untuk makluman er... Dewan yang mulia ini kerajaan melalui Kerajaan Persekutuan... dengan kerjasama Kerajaan Persekutuan industri pengeluaran atau industri tenusu telah dapat dipertingkatkan di bawah program Tenuku, pihak ECERDC er... dan err... Program Rintis Tenuku di Lembah Tenuku Muadzam Shah telah dapat memajukan kawasan seluas 1,000... lebih kurang 1,000 ekar dan projek ini telah dilaksanakan oleh Syarikat Holstein Milk Company dengan produk *brand*-nya Farm Fresh dan ini adalah satu produk tenusu yang agak terkenal di seluruh negara dan pada masa sekarang *Farm Fresh* ini telah menjadi salah satu jenama yang popular dan sebahagian produk ini dikeluarkan daripada kilang susu di Muadzam Shah dan 3 lagi syarikat iaitu Touch Milk, Makmur Dairy dan D'Saba Agrofarm.

Sehingga kini pengeluaran susu di negeri Pahang telah mencapai 5.7 juta liter pada Oktober tahun 2020, di mana 87% disumbang oleh Syarikat Holstein Milk dan selebihnya oleh 32 syarikat dan penternak tenusu di Pahang. Dalam tahun 2020, terdapat 113 usahawan dan penternak terlibat di dalam industri asas ternakan. Kerajaan Persekutuan dan negeri telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM164,264.00 bagi membantu 17 orang usahawan dalam tempoh Rancangan Malaysia Ke-11 bagi menaik taraf premis, persijilan dan pemasaran produk hasil ternakan.

Kerajaan Negeri juga telah bekerjasama dengan Kerajaan Persekutuan bagi membantu golongan muda melalui Geran Agropreneur Muda kepada 16 peserta pada tahun 2020 dengan peruntukan sebanyak RM315,000.00 bagi fasa pertama dan fasa kedua.

Sebagai rumusannya bagi memastikan kesinambungan usaha untuk memperkasa Jabatan Pertanian telah menetapkan empat hala tuju yang menjadi teras pelaksanaan produk projek di dalam fasa Rancangan Malaysia Ke-12 yang merangkumi pertama, *Food Safety* dengan izin, meningkatkan pengeluaran makanan yang selamat dan lestari. Yang kedua Pertanian 4.0 memperluaskan penggunaan aplikasi teknologi dan agro... sektor agromakanan. Yang ketiga mem... *capacity building* membudayakan pertanian melalui pengembangan dan pembangunan modal insan.

Yang keempat program atau projek melaksanakan program pembangunan pertanian secara inklusif dengan penglibatan golongan muda dan rakan strategik dan insya-Allah dengan usaha-usaha yang dilaksanakan ini, kita yakin ia akan dapat memperkasakan lagi sektor pertanian.

Manakala dalam sektor penternakan di dalam memastikan industri penternakan mencapai tahap sara diri dan mampan bagi menjamin penghasilan sumber protein makanan, hala tuju penternakan diperkukuhkan melalui lima strategi utama meliputi iaitu pertama peningkatan pembangunan dan produktiviti penternakan ruminan, lembu, kerbau, kambing dan bebiri serta memperkukuhkan rantaian nilai. Yang kedua peningkatan kemampuan penternakan unggas, ayam dan itik.

Yang ketiga pengukuhan program kesihatan haiwan dan pematuhan regulatori, alam sekitar dan kebajikan haiwan. Yang keempat meningkatkan kapasiti dan keupayaan modal insan ke arah pemodenan industri haiwan dan yang kelima memperkukuhkan kerjasama dan penglibatan dengan pihak berkepentingan di dalam memajukan industri ternakan contohnya, kerjasama di dalam penternakan integrasi di ladang sawit.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Pahang merupakan pengeluar ternakan lembu kerbau yang tertinggi populasi 137,232 ekor. Manakala bagi perikanan pula Kerajaan Negeri akan terus menyokong pembangunan sektor perikanan tangkapan laut, *aquaculture* dan perikanan darat. Ia bagi menjamin bekalan makanan kepada negara umumnya dan negeri Pahang khususnya. Walau bagaimanapun secara umumnya pendaratan ikan daripada sektor perikanan bagi tahun 2020 dijangkakan menurun sehingga kira-kira 10% akibat pandemik COVID-19 tetapi kesannya kepada nelayan dan pengusaha perikanan diharap dapat diimbangi melalui bantuan pelbagai inisiatif kerajaan termasuklah Pakej Rancangan Ekonomi Prihatin.

Manakala melalui agensi LKIM seramai 995 orang nelayan negeri Pahang akan menikmati kenaikan elaun sara hidup nelayan melalui ESH dari RM250.00 sebulan ke RM300.00 ianya melibatkan peruntukkan sebanyak RM3.58 juta setahun. Insentif Tangkapan Ikan yang bernilai RM0.10 per kilo diteruskan untuk kategori bot A hingga bot C. Untuk kategori bot C2 dibayar dengan kadar RM0.20 per kilo. Ini ini insentif bermula 15 Ogos 2020, nelayan zon A pemilik dan awak-awak serta nelayan zon B,C dan C2 di carum dengan caruman PERKESO sebanyak RM157.00 untuk sekali potongan dalam tempoh setahun. Bayaran ini akan ditolak daripada elaun sara hidup nelayan.

Akhirnya Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya ingin merakamkan penghargaan kepada ketua-jabatan serta warga agensi-agensi di bawah Kementerian Pertanian dan Industri Makanan atau MAFI dalam membantu menyelaras dan juga merealisasikan hasrat Kerajaan Negeri di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar untuk menjadikan sektor pertanian atau Agro... sektor Agro sebagai salah satu kepada pemangkin pertumbuhan ekonomi negeri.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Minta celah. Tuan Speaker, satu soalan lagi. Tuan Speaker, bolehkah saya tahu kerajaan yang apa yang saya tanya pada hari Rabu adalah, kenapa er... nak pajakkan tanah er... kepada Royal Pahang Durian sebanyak 5,000 ekar di daerah Raub? Dan bukanlah pertimbangan kepada pekebun-pekebun yang sedia ada di sana. Ini soalan saya. Terima kasih.

YB. DATO' SRI IR HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Tuan Yang di-Pertua,
Seperti mana kita sedia maklumlah ini isu ini telah pun di er... dibawa er... ke mahkamah ya... ianya akan diputuskan oleh mahkamah er... jangkakan dalam bulan Disember saya kira er... kita tunggulah keputusannya kerana pihak kerajaan sepertimana yang saya telah zahirkan mempunyai perancangan-perancangan tertentu. Kita pada khususnya tidak mahu dilihat sebagai menghantar isyarat yang salah iaitu er... memberikan imbuhan ataupun er... sesuatu pulangan yang nampaknya akan mengalakkan aktiviti-aktiviti penerokaan secara haram.

Jadi ini... perkara yang kita juga kena ambil kira kerana dalam konteks yang ada pada hari ini sesebuah kerajaan itu berfungsi melalui undang-undang yang ada, sama ada digubal atau diluluskan di peringkat Parlimen sebagai Akta ataupun diluluskan di peringkat negeri sebagai Enakmen. Jadi kita ada peraturan-peraturan yang kita perlu ini teliti dan dalam konteks ini oleh kerana perkara ini telah pun dirujukkan ke mahkamah jadi kita... kita tunggu er... keputusan mahkamah.

Kalau ikut dari segi er... kerajaan, pendekatan kita ialah untuk melaksanakan sesuatu dasar itu seperti mana yang kita kira sesuai dan terbaik untuk er... semua pihak, ya. Jadi ya... ADUN Tras itu kita tunggu keputusan mahkamah pada bulan Disember, tak silap saya 9 Disember yang akan datang jadi kita... kita hormat kepada proses perundangan.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya sekali lagi er... mengambil kesempatan di sini untuk merakamkan setinggi penghargaan kepada semua pihak, kakitangan kerajaan khususnya pegawai dan juga warga er... di bawah MAFI iaitu Kementerian Pertanian Industri Makanan yang begitu komited er... berjaya merealisasikan hasrat er... perancangan kerajaan khususnya Kerajaan Negeri di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar er... dan er... mereka telah menunjukkan komitmen yang tinggi er... dan memberikan kerjasama yang sebaik mungkin kepada Kerajaan Negeri er... merangkumi semua.

Tetapi saya ingin er... nak nyatakan dalam Dewan yang mulia ini penghargaan yang tidak terhingga kepada khususnya er... Pengarah Pertanian Negeri Pahang, Encik Nazri Abu Seman er... yang telah pun mendapat arahan pertukaran er... ke Ibu Pejabat Jabatan Pertanian Malaysia tetapi pertukaran ini kerana naik pangkat.

Kita di Pahang ini alhamdulillah kerana kita dapati er... pegawai-pegawai yang ada termasuk juga di bawah agensi Kementerian Pertanian ini begitu *competent* sekali. Bila sampai ke Pahang selalunya mereka akan er... juga diberikan penilaian yang sebaiknya dan kebanyakan akan dinaikkan pangkat dan diberikan tugas yang lebih er... besar di peringkat er... ibu pejabat. Jadi terima kasih kepada Pengarah Pertanian er... yang walaupun telah ditukarkan telah mohon untuk berada di Pahang sehingga akhir Sidang Dewan ini. Sebab itu saya ingin er... merakamkan setinggi penghargaan kepada beliau dan juga pengarah-pengarah dan warga agensi di bawah Kementerian

Pertanian dan Industri Makanan yang ada di negeri Pahang ini. Terima kasih... terima kasih banyak-banyak dan er... saya mohon menyokong Belanjawan yang diberi oleh Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya saya menjemput yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan Kebudayaan Alam Sekitar Perladangan Dan Komuniti Negeri Pahang.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

[Ayat al-Quran]. Assalamualaikum WBT. Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua. Saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih di atas kesempatan yang diberikan seperti biasa walaupun dari segi hirarki duduknya selepas Menteri Besar tetapi berucapnya mestilah sekali ha... itu... itu dia punya *the faithness* dalam kehidupan ini. Makna kita tak boleh dapat semua sekali walaupun duduk nombor dua, tetapi berucap akhir sekali. Tetapi walau bagaimanapun saya tidak akan mengambil masa yang panjang kerana kita tahu bahawa semuanya berada di dalam er... telah berada daripada pukul 9.30.

Saya seperti rakan-rakan yang lain ingin mengucapkan tahniah er... kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang telah pun membentangkan Belanjawan 2021, yang mana Kerajaan Negeri sentiasa menitikberatkan keseimbangan di antara keadaan ekonomi dan kesejahteraan rakyat selari... selaras bertemakan "Kemakmuran Negeri, Manfaat Bersama" dengan tiga tumpuan yang seperti kita maklumkan iaitu melonjakkan ekonomi kearah negeri berdikari memperkasakan perkhidmatan dan modal insan dan mensejahterakan kehidupan rakyat seperti mana yang diucapkan.

Saya juga bersyukur ke hadrat Allah kerana dapat juga kita Ahli-ahli Dewan semua walaupun dalam keadaan COVID kita dapat sama-sama menyempurnakan amanah yang telah ditetap yang... yang diberikan tanggungjawab kepada kita.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya juga ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar kerana pada tahun 2021 telah memperuntuk 2020 ini belanjawan... belanjawan memperuntukkan sebanyak RM1.5 juta bagi pelaksanaan 16 projek pe... penyediaan infrastruktur dan pelancongan serta bantuan tunai kepada maksud saya tahun 2020 ya er... tunai kepada pemain industri pelancongan yang terjejas akibat pandemik COVID. Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada Kerajaan Pusat kerana telah menyalurkan sebahagian daripada kutipan cukai pelancongan pada tahun 2020 iaitu sebanyak RM7.8 juta.

Seperti Yang Amat Berhormat Menteri Besar memaklumkan pada tahun ini sektor pelancongan teruk... turut menghadapi kesan secara langsung akibat pandemik COVID-19. Kita di Pahang dianggarkan kehilangan 1.05 juta pelancong setiap bulan mulai Mac hingga ke Oktober 2020. Data ketibaan pelancong di negeri Pahang bagi tempoh Januari hingga Jun adalah seramai 2.7 juta orang sahaja, berbanding dengan tahun 2019- 6.3 juta orang. Walau bagaimanapun selepas PKPP ataupun PKP Pemulihan er... dibuka, kita negeri Pahang telah mendapat satu lonjakan iaitu dengan ketibaan pelancong Jun, Julai... Julai, Ogos, September dan Oktober ini seramai 5.4 juta orang keseluruhannya.

Ini disahkan oleh Kementerian Pelancongan ataupun Tourism Malaysia di dalam *survey* yang dibuat iaitu berkenaan dengan ya... perilaku pelancong keutamaan tempat untuk dilawati, sejarah mereka melancong semasa *MCO* ini dan juga *travel arrangement activities* dan termasuklah insentif pelancongan.

Kita nak maklumkan bahawa negeri Pahang adalah negeri yang pertama iaitu negeri yang pertama menjadi pilihan kepada pelancong-pelancong dengan *share market* kita ataupun keseluruhannya seluruh negeri di Malaysia iaitu sebanyak 30.2% daripada 10,000 orang *sampling* yang dibuat 10... 30.2% atau 3,200 orang daripadanya memilih Negeri Pahang untuk tempat dilawati atau tempat yang telah mereka lawati, diikuti dengan Melaka kemudian Kuala Lumpur, Selangor dan seterusnya.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,

Oleh itu, terima kasih sekali lagi kepada Yang Amat Berhormat Dato' Sri Menteri Besar kerana dalam bajet kali ini telah memperuntukkan RM5 juta kepada Tourism Pahang bagi menggiatkan usaha mempromosi sektor pelancongan di negeri Pahang pada tahun 2021, dan memperuntukkan sebanyak RM10 juta bagi mengurus dan mentadbir Perbadanan Muzium Negeri Pahang termasuk menaik taraf muzium-muzium dan kajian pembangunan artifak sertaewartakan beberapa kawasan untuk dijadikan kawasan pelancongan di negeri Pahang. Manakala bagi memulih... membaik pulih infrastruktur pelancongan yang dikenalpasti untuk memberi keselesaan kepada pengunjung, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sebanyak RM2 juta pada... bagi tahun 2020.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Izinkan saya menjawab soalan-soalan yang telah dikemukakan. Sebanyak... seramai 18 Ahli Yang Berhormat yang menyebut dalam ucapan mereka di dalam perbahasan, jadi kemungkinan saya tak boleh, tapi saya akan cuba ringkas-ringkaskan. Saya tahu, saya ucap terima kasih banyak-banyak kerana *feedback* yang diberikan ini adalah penting kepada kita untuk kita menambahbaikkan lagi er... industri pelancongan, kerana kita tahu bahawa industri pelancongan adalah merupakan industri di mana perbelanjaan pelancong itu, ianya akan dapat *direct* ataupun terus kepada pengusaha-pengusaha.

Ini adalah merupakan satu *cycle* ataupun pusingan ekonomi yang mempunyai *multiply impacts* yang sangat penting di dalam aliran tunai ataupun sesebuah negeri tersebut. Kerana duit yang dibelanja itu, akan dipindah-pindah tangankan kerana seringgit yang dibelanja ianya bukan hanya kepada seorang itu sahaja, ataupun pengusaha itu sahaja tetapi ianya melibatkan yang lain juga. Er... Bukit Ibam terima kasih. Rakan saya daripada Bukit Ibam bertanya, mohon kawasan Tasik Biru dibangunkan menjadi salah satu lokasi pelancongan yang wujud di peta pelancongan di peringkat kebangsaan mahupun di peringkat dunia.

Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan Negeri sememangnya sentiasa mempromosikan Tasik Biru dan sekarang ini lebih lagi sebagai destinasi tarikan pelancong baru, yang boleh diketengahkan ke peringkat kebangsaan mahu pun ke peringkat antarabangsa. Seterusnya rakan saya daripada Bukit Ibam juga, menanyakan tentang mohon Kerajaan Negeri memelihara sebaiknya Hutan Simpan dan Hutan Simpan Kekal sebagai khazanah yang terdapat di dalamnya.

Sebagai contohnya Hutan Simpan Lesong, Kuala Rompin terdapat sebuah air terjun yang sangat indah iaitu Air Terjun Harimau Berjemur. Ini saya kena tengoklah, maknanya bila ada *tiger*, apa namanya *sunbathing tiger* [ketawa] dia berjemur, *sunbathing tiger, so they have a lot of tiger shows*, dengan izin. Serta tiga lagi air terjun

lain yang er... serta terdapat juga spesis bunga Rafflesia yang dapat menarik... dapat menarik pelancong. Pejabat Tanah dan Galian akan meneliti semua permohonan sama ada untuk membangunkan atau pembangunan atau mineral di kawasan Hutan Simpan dengan Pejabat Pengarah Hutan Negeri sebelum diangkat untuk dipertimbangkan oleh Pihak Berkuasa.

Soalan seterusnya daripada Bukit Ibam. Terdapat banyak kilang kelapa sawit di negeri Pahang. Adalah dicadangkan supaya Kerajaan mengambil er... langkah untuk lebih pro-aktif dalam menjana pendapatan negeri. Hasil daripada sisa-sisa buangan. Saya ingat ini telah pun dijawab oleh sahabat saya iaitu Wakil Kerajaan iaitu Dato' Soffi err... iaitu daripada Benta ya. Benta.

Seterusnya rakan saya daripada Tanah Rata, *K-Pop*. Bagi kawasan tanah tinggi adakah Kerajaan Negeri berhasrat untuk mewajibkan laporan EIA bagi mana-mana permohonan pembangunan di kawasan tersebut tanpa mengira dari segi keluasan kawasan ataupun apa-apa faktor berkaitan yang lain? Walaupun saya jawab tapi tak apa, kerana jawapan ini telah disediakan oleh er... apa namanya pihak yang berwajib.

Kawasan tanah tinggi dan lereng bukit merupakan antara kawasan yang boleh dikategorikan sebagai sensitif kepada alam sekitar dan sebarang cadangan pembangunan perlu mengambil kira kriteria-kriteria tertentu seperti keluasan, kelas kecerunan, kecen.... Kecerunan, faktor geologi dan sebagainya atas maksud er... keselamatan dan mengurangkan kesan terhadap alam sekitar.

Jadi, Yang Berhormat daripada Tanah Rata, ini bergantung kepada keadaan ya, keadaan. Tetapi kalau sekiranya kawasan tersebut kawasan lereng bukit, yang menyebabkan tanah runtuh dan sebagainya, ini kita perlu ada apa namanya kajian daripada EIA. Seterusnya dari Tanah Rata. Cameron Highlands terkenal dengan keindahan alam semula jadi dan tarikan pelancong yang baru seperti eko-pelancongan memberi kesan yang positif dalam meningkatkan industri ini. Lebih-lebih lagi apabila adanya tarikan terbaru iaitu wujudnya bunga Rafflesia... Rafflesia.... Rafflesia iaitu dicadangkan agar pihak Kerajaan dapat mewujudkan pusat informasi ya, Pusat Informasi.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Sebenarnya saya nak maklumkan bahawa produk-produk perlancongan berasaskan eko menjadi fokus utama dalam pembangunan pelan eko-pelancongan kebangsaan 2016 hingga 2025. Cameron Highlands merupakan salah satu daripada kluster eko-pelancongan yang telah dikenal pasti dan akan dibangunkan. Kewujudan bunga Rafflesia menjadi pemangkin untuk memajukan produk eko-pelancongan di Cameron Highlands dalam konsep pembangunan dan pemasaran produk pelancongan. Kementerian ataupun Kementerian Pelancongan menekankan penyertaan penduduk setempat dalam membangun dan memasarkan produk-produk tersebut.

Walau bagaimanapun untuk pusat informasi, sekarang ini, sahabat saya daripada Tanah Rata kerana sekarang ini kita berada di dalam zaman ICT, maknanya sebahagian besar bukan keseluruhan pelancong selalunya dia menggunakan aplikasi di atas telefon seperti platform digital seperti sesawang, *apps* media lain-lain. Walau bagaimanapun ya, walau bagaimanapun kita tidak ada spesifik Pusat Informasi seperti yang dinyatakan tetapi maklumat-maklumat yang kita boleh dapat seperti brosur boleh didapati di hotel ataupun di tempat-tempat tertentu yang kita letakkan. Rakan saya daripada Bilut cadangan pengecu... pengecualian cukai tanah hotel dan lesen berkaitan sektor pelancongan yang kini terjejas dengan impak err... COVID-19.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,

Saya nak maklumkan bahawa Kerajaan Negeri antara lesen terlibat terus dengan sektor pelancongan adalah lesen hiburan dan lesen aktiviti hiburan bulanan. Bagi daerah Kuantan, Majlis Perbandaran Kuantan telah memberikan potongan 30% kepada pemilik lesen, ya. Ini diskaun yang kita bagi er... bermula daripada Januari hingga Jun. Bagi, bagi pembaharuan lesen dan lesen aktiviti hiburan. Jadi, walau bagaimanapun kita telah pun mengambil ketetapan bahawa kerana er... daerah ataupun Majlis Perbandaran Kuantan dijadikan sebagai *Pilot Project* kita, ianya sekarang ini telah pun di... di... apa ni... dilebarkan kepada daerah-daerah lain.

Walau bagaimanapun, er... Kementerian Pelancongan ya, atau MOTAC, er... kita telah er... pengecualian atau diskaun telah diberikan kepada lesen, atau kompaun ya, telah diberikan. Pertama, pemandu pelancong ya. Kedua, pengecualian fi lesen sebanyak RM100.00. Ketiga, syarikat agensi pelancongan, pengecualian fi lesen antara RM75.00 hingga RM2,175.00 bergantung kepada bidang lesen iaitu seperti *ticketing, inbound* dan *outbound*.

Jadi maksudnya, kita sentiasa ya, er... apa namanya pelancongan sama ada Tourism Pahang, Kerajaan Negeri Pahang ataupun Kementerian Pelancongan kita sentiasa melihat bahawa COVID ini sesuatu yang serius dan kita turut sama ya, cuba membela dan membantu. Untuk umum diskaun kompaun sebanyak 40% sehingga 31 Disember 2020. Ini saya tak tahu, ini saya kena *check* balik. Kalau kompaun tak ikut peraturan itu, itu saya tak tahu. Tak pakai *mask* itu, minta maaf ya Wakil dari Ketari, yang ini saya tak tahu. Sama ada dia masuk, tak masuk kategori itu. 40%. Er...perlanjutan tempoh bayaran kompaun sehingga 31 Disember. Kemudian pengecualian kompaun bagi pemandu pelancong dan juga agensi pelancongan yang gagal pembaharu... pembaharu lesen dengan tempoh tersebut.

Wakil dari Tahan, sahabat saya Wakil dari Tahan menyatakan bahawa cadangan kepada Kerajaan Negeri mencadangkan kepada Kerajaan Negeri mengambil peluang inisiatif-inisiatif yang diperkenalkan oleh, di peringkat Persekutuan terutama di dalam sektor komoditi dan perladangan melalui kolaborasi secara *G to G*. Mewujudkan lebih banyak RTK pertanian yang ber... yang bertumpu kepada komoditi dan perladangan. Mewujudkan syarikat tujuan khas SPV seperti LKPP untuk memantau RTK Pertanian yang mewujudkan... yang diwujudkan untuk memantau aktiviti-aktiviti yang dijalankan. Selain daripada meningkatkan kutipan hasil premium tanah. Wakil daripada...

Saya nak maklumkan bahawa Kerajaan Negeri sentiasa mengadakan kerjasama erat dengan Kementerian Perusahaan, Perladangan dan Komoditi dalam memastikan ektor... sektor Perladangan dan Komoditi Negeri Pahang terus berkembang maju serta bantuan-bantuan yang bersesuaian terus dapat disalurkan kepada pengusaha. Antara tanaman utama yang sedang diselaraskan kedua-dua pihak adalah dengan memfokuskan tenag... tentang tanaman buluh.

Tanaman buluh ini Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, walaupun dulu adalah er... menteri daripada er... PH dia cakap taman buluh tapi bila kita kaji balik er... tanaman buluh ini nak bagi tahu kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, dia punya *market value* dia, setahun adalah sebanyak 70 bilion USD. Kalau 70 kali dengan 4.2 kita kiralah itulah jumlahnya, dan er... keseluruhannya melibatkan apa namanya satu... satu apa namanya apa mencecah RM70 bilion nilai eksport. Keseluruhan komoditi bagi Malaysia hanya melibatkan sebanyak keadaan... minta maaf Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, RM70 bilion, ini yang lain pula. Walau bagaimanapun

kita di negeri Pahang ini, kita telah mengenalpasti tanah seluas 475 ekar untuk kita mulakan projek ini.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Er...Wakil dari Tahan juga mohon perhatian pihak Kerajaan Negeri er...berkenaan Kerajaan...Kerajaan Negeri berkenaan isu tanah Taman Negara ya. Saya nak maklum terdapat banyak aset pelancongan. Ini saya ingat saya jawab bertulislah, satu cukuplah untuk dijawab. Kemudian Wakil daripada Ketari, mohon Kerajaan Negeri menyenaraikan projek infrastruktur di bawah peruntukan pembangunan infrastruktur yang telah dibentangkan. Cadangan untuk pembangunan infrastruktur dan fasiliti pelancongan serta penambahbaikan promosi produk pelancongan.

Saya ingat saya jawab bertulis ada di sini. Saya nak baca sikit-sikitlah, membina dan menyiapkan infrastuktur dan fasiliti di Hutan Rekreasi Warisan Bukit Raka, Bentong, itu sebanyak RM60 ribu. Cadangan menaikkan tandas awam. Ini antara perkaralah. Kalau nak belajar tandas bersih, belajar dengan Temerloh ya. Kita tak ada lagi kencing ataupun buang air merata-rata. Kita kencing mengikut spesifik. Kalau tak percaya tanya Wakil daripada Kuala Semantan atau Wakil daripada Mentakab er...dan juga Wakil daripada Kerdau dan juga Yang di-Pertua Dewan, daerah Temerloh. Er...kita ada 16 iaitu RM1.5 juta.

Seterusnya Wakil daripada Jengka mencadangkan mewujudkan kilang sawit sendiri melalui Yayasan Pahang agar Kerajaan Negeri dapat meningkatkan hasil negeri melalui pengoperasian kilang itu sendiri. Kerajaan Negeri sedang mengenalpasti ruang dan peluang bagi meningkatkan hasil negeri serta pulangan kepada rakyat Pahang melalui perl...perbincangan dalam Jawatankuasa disebut perladangan.

Jadi kita, insya-Allah kita akan kaji, malah saya difahamkan bahawa melalui YP Plantation Holdings sedang er... kita sedang membangunkan dua kilang sawit iaitu yang berkapasiti 60 metrik tan er...di Mukim Bebar, Pekan, dan kemudian Mukim Endau, Rompin. Ini adalah kepunya... kepunyaan YP Plantation.

Wakil daripada Pulau Manis. Saya jawab satulah YB. ya, yang lain tu, kita jawab bertulislah ya. Dia ada dua, tiga ini. Banyak betul, dia suka betul ini. Pulau Manis mencadangkan agar Kejohanan *Motocross Monsun Rain* di Air Terjun Lata Mentagan, ya betul? Lata Mentagan, Pekan dihidupkan kembali memandangkan Kerajaan Pakatan Harapan telah menghentikan kejohanan tersebut.

Cadangan Yang Berhormat akan dikaji dengan teliti dengan terperinci melalui Mesyuarat Jawatankuasa dan insya-Allah, kita akan kaji balik er... dan kerana kita tahu sekarang ni COVID, dan kita boleh merancang untuk apabila selesai sahaja, jumpa vaksin nanti kita pun seperti aman seperti sedia kala. Insya-Allah kita akan laksanakan.

Walau bagaimanapun sekarang ini, kita pun faham. Keadaan kita, kita masih lagi dalam PKP. Walaupun negeri Pahang, kita telah pun hari ini adalah hari yang ke-16. Ya, Yang Berhormat dia ada... dia ada... kalau ikut Donald Trump dia belum *confirm* lagi kalah. Dia masih lagi menyatakan bahawa beliau akan saman kerana ada undi yang tak betul. Saya pelik dia kerajaan yang memerintah tapi dia nyatakan bahawa orang tipu dia tapi...

YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat, Panjang lagi?

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Dua jam lagi. [Ketawa] Sikit lagi Yang Berhormat. Minta maaf, Yang Berhormat Yang di-Pertua, dia bagi tahu, dia cakap kenapa Amerika ini banyak sangat? Kerana ramai kita *check*. Kalau kita jangan *check*, COVID tu, tak ada orang yang akan kena. [Ahli Dewan Ketawa]. Angka itu takkan naik kalau kita tak *check*, tapi kita pergi *check*, semua kena. Hah, ini Donald Trump sebab itu dia kalah dengan Joe Biden.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Wakil daripada Tras, difahamkan Kerajaan Negeri telah meluluskan pembinaan Fraser's Hill Spa and Resort ya er... pada tahun 2015 di Bukit Fraser yang kaya dengan flora... flora dan fauna. Saya nak bagi tahu er... pembinaan ini sebenarnya ianya di atas tapak tanah persendirian, yang dibeli.

Dan kita sebenarnya, pada minggu depan, kita akan menjemput, kita akan memanggil semula er... ini syarikat tersebut untuk memberikan pembentangan dalam *board*... er... *board* ataupun mesyuarat ini... ini lembaga kita dan kita nakkan mereka, sekarang ini kita dah *stop work*. Jadi insya-Allah kita akan ambil tindakan yang sewajarnya kerana kelulusan untuk pembangunan ini adalah di bawah Majlis Daerah ya. Walau bagaimanapun kita, insya-Allah kita akan *monitor* perkara ini.

Wakil daripada Teruntum mencadangkan supaya membina satu jeti di Serambi Teruntum yang membawa pengunjung menyusuri Sungai Kuantan dan membawa ke perhentian seterusnya iaitu Jeti di bandar Kuantan. Er... insya-Allah, Yang Berhormat, Yang Berhormat kita akan kaji dan ini akan merupakan satu tarikan barulah ya.

Wakil daripada Damak, sahabat saya daripada Damak. Dia tak ada, dia sembahyang Asar, mencadangkan supaya Pusat Ekopelancongan di Ulu Cheka, Batu Balai dan Kampung Sempadan diserahkan kepada JKKK tempat menjaga dan menye... menyenga... menyelenggarakan kawasan tarikan pelancong tersebut. Ini saya setuju kerana insya-Allah kita baru saja... insya-Allah kita baru sahaja satu kajian telah dibuat di Hutan Tampik di Janda Baik. Kita telah pun... kita tidak rasmi tetapi kita pergi dan kita menyatakan, dan insya-Allah er... kita membuat *soft launching* dan insya-Allah Yang Amat Berhormat Menteri Besar akan melancarkan iaitu kita akan mendidik rakyat kita ataupun agensi pelancongan terutama JKKK dan sebagainya supaya mereka semuanya terlibat di dalam *community-based* ini. Supaya semua orang kampung terlibat kerana itu produk mereka.

Hah, jadi insya-Allah kita akan melaksanakan ini. Wakil dari er.... daripada Triang ya er.... menyatakan bahawa Bukit Senggoran. Ini satu yang menarik er... karpet apa awan karpet ini, bukan saja di Bukit Senggoran tetapi juga terdapat di Bukit er.... er.... apa namanya Bukit Kambing ataupun Bukit Sun... Sunrise.

YB. CIK LEONG YU MAN

Minta laluan.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Walaupun bagaimanapun, soalan satu lagi yang Wakil Triang menyatakan 30, yang dia *confuse* tadi, betul? 30,000 ya? Sebenarnya satu, kita nyatakan 2019, 30,000 itu termasuklah Tasik Chini dan juga bandar Triang. *We separate*. 15... 15,000 ke, 12.. 18 ke, jadi keseluruhan daerah Triang itu 30,000. Walaupun bagaimanapun sekarang hanya

ada, hanya ada 5,000... 5,000 yang kehadiran er... pelancong, seperti yang saya nyatakan.

Yang Berhormat Yang di-Pertua, saya ingat...

YB. CIK LEONG YU MAN

Minta laluan... cuma sikit pembetulan. Namanya Bukit Senorang.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Hah?

YB. CIK LEONG YU MAN

Bukit Senorang.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Insya-Allah, nanti saya pergi sana. Bukit Senorang. Kita sememangnya itu antara program kita iaitu kita menjemput semua pemain-pemain industri pelancong, *influencer*, *travel agent* dan sebagainya. Kita 20, 30, 40, 50 orang datang melawat ke setiap daerah, dan kemudian mereka akan membuat apa nama ini... ini... mereka akan membuat iaitu pelan mereka iaitu pakej.

Kerana apa, Yang Berhormat Yang di-Pertua, kita kena bersedia. Orang tidak akan lagi pergi keluar negara, *outbound* kerana kapal terbang, tak boleh terbang. Mereka hanya akan melancong di dalam negara maka kita nak pastikan bahawa selain daripada promosi yang berterusan kita nak pastikan juga bahawa mereka akan memilih negeri Pahang sebagai destinasi utama walaupun sekarang ini dari segi *survey* yang dibuat bahawa kita masih lagi nombor satu.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saya nak sebut sedikit Yang Berhormat Yang di-Pertua, tentang portfolio saya tak banyaklah er...

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Boleh mencelah sikit. Lanchang.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Sila.

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ada juga sebut isu pelancongan semalam. Pasal batu, batu pancang ya. Ini bukan batu, sebarang batu ini, kena ambil kira juga tu. Sebab saya dah semak *google* di Maran...di bandar Maran tu ada 0 kilometer. Betul-betul, depan pagar Majlis Daerah. Jadi, kalau pihak Kerajaan tak berminat buat seluruh bandar, saya cadang buat kat bandar Maran dulu. Buat batu yang *special* sikit. Saya ingat *bikers*, *riders* semua saya rasa dia akan datang ke Maran sahaja sebab nak, nak cari batu tu. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Terima kasih Yang Berhormat, kita luluskan [Ahli Dewan menepuk meja]. Maknanya kita akan buat dulu, kemudian akan pergi balik ke...ke... ke Maran. Kita akan jumpa dengan Wakil Exco kita di Maran, dan kita tengok batu kosong tu di mana, di Maran. Maknanya setiap tempat tu ada batu kosonglah. Okey.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Satu lagi saya nak menyatakan bahawa baru-baru ini satu isu yang telah dibangkitkan yang menjadi kontroversi di mana dengan tiba-tiba kerana dijalankan PKPB di kawasan Lembah Klang iaitu di Kuala Lumpur di...di wilayah dan juga di Selangor, mereka telah menutup Taman Negara. Jadi sebenarnya tidak betul kerana tanah Taman Negara adalah tanah Kerajaan Negeri.

Jadi saya nak maklumkan bahawa ya, kita nak maklumkan mereka tidak boleh ya sewenang-wenangnya menutup aktiviti di Taman Negara tanpa mendapat kebenaran daripada Kerajaan Negeri dan kita, banyak pengusaha kita yang mendapat kerugian kerana mereka tak tahu. Jadi kita terpaksa Yang Amat Berhormat Menteri Besar terpaksa menelefon menteri bagi tahu kepada menteri tersebut, iaitu supaya dia dapat memahami perkara ini dan akhirnya mereka buka. Alhamdulillah.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Satu lagi saya nak sebut tentang pelancongan ni, insya-Allah Yang Berhormat Yang di-Pertua, basikal adalah di antara fenomena, orang *cycling*, tapi sekarang ni basikal ini dia mahal. Kita, insya-Allah kita akan buat *Hiking Day*. *Hiking Day* maknanya semua tempat yang menarik ni mereka boleh naik bukit, *hiking* di seluruh Negeri Pahang. Insya-Allah, kita akan buat pada 23 Januari 2021. *Hiking Day*.

Jadi, contohnya kalaunya di peringkat negeri ini, Yang Amat Berhormat Menteri Besar akan...akan rasmikan. Kita buat di seluruh negeri serentak, di seluruh daerah. Kita akan buat. Insya-Allah. Contohnya kalau di Rompin, Yang Berhormat Tioman akan rasmikan, di Bera, Yang Berhormat er... ni apa namanya ini, Guai, akan dirasmikan. Kemudian kalau di Lipis Yang Berhormat ini... Benta. Begitulah di Maran sebagai contoh. Kita akan buat kerana saya lihat bahawa ini adalah merupakan fenomena baru dan ianya boleh dimasukkan di dalam pakej pelancongan.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Bagi alam sekitar, Yang Berhormat Yang di-Pertua, kita telah diperuntukkan. Ini kerajaan telah peruntukan er... sebanyak RM3.7 juta. Kita sentiasa memantau dan insya-Allah Yang Berhormat Yang di-Pertua, apa namanya, alam sekitar ini kita telah menjalankan iaitu er... tindakan yang kita sebut sebagai tindakan bersepadu di bawah bidang Akta Kualiti Alam Sekitar 1974, di mana agensi seperti Pihak Berkuasa Tempatan, tanah dan lain-lain agensi. Kita bertindak bersepadu untuk kita. Hanya 2 sahaja Yang Berhormat Yang di-Pertua, kilang haram yang kita tangkap. Di Selangor banyak, tapi di Pahang 2 sahaja, dan satunya telah pun dibawa ke mahkamah.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Kita juga Yang Berhormat Yang di-Pertua, sedang melaksanakan satu program yang kita sebut sebagai program er... program yang kita sebut sebagai program iaitu *weather modification*. Antara perkara yang menjadi masalah kepada kita adalah masalah banjir, dan kita tidak tahu bila ianya akan, kita tahu bulan 12 akan berlaku, tetapi kita telah mendapat satu *proposal* di mana air hujan tersebut diturunkan di laut dulu sebelum dia sampai ke bumi supaya ya, supaya kita tidak akan mengalami penurunan air yang banyak yang menyebabkan banjir. Jadi ini satu perkara barulah

yang akan kita buat. Insya-Allah Yang Berhormat Yang di-Pertua, kita harap supaya kita tidak lagi, kerana apa? Kerana kerugian banjir yang kita alami ini adalah terlalu besar yang menyebabkan ya, yang menyebabkan orang kehilangan tempat tinggal dan sebagainya.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saya ingat Yang Berhormat Yang di-Pertua, tiga empat kali pandang saya macam tu. Memang Yang Berhormat Yang di-Pertua, suruh saya berhenti, ya. Hah, saya pun tahu.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Sebelum saya menutup penggulungan ini saya sekali lagi ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada semua ADUN yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan, yang...yang bersangkutan dengan portfolio saya. Saya mengucapkan penghargaan terima kasih sekali lagi kepada Yang Amat Berhormat, rakan-rakan Ahli Mesyuarat Kerajaan Negeri dan semua rakan-rakan ADUN, Ketua-ketua Jabatan, kakitangan awam yang terlibat dan memberikan sokongan kepada portfolio yang telah diamanahkan kepada saya.

Akhirnya kita tau bahawa pandemik COVID ini, kita tidak tahu bila akan berakhir. Saya nak sebut sikit ni, ya. Saya *quote* kata Doktor Michael Osterholm, iaitu *member of Joe Biden, COVID-19 advisory board*. Dia bagi tahu "*The challenge is, the end isn't coming soon. But it's coming, and what we need to do is try to have as few cases as possible between now and the time a vaccine arrives.*" Maknanya kita kena pastikan kita jaga, kerana apa Yang Berhormat Yang di-Pertua, kalau kita tengok sekarang ini, sekarang ni, *now, now* ya, corona virus ni di seluruh dunia adalah yang terkena adalah sebanyak 56,583,050 orang, yang meninggal dunia, yang mati 135,147,000.

Yang tertinggi Amerika, 11,873,000. Yang kedua, India 8,953,000, yang mati di India 131,000 orang. di Amerika 256,000 orang. Malaysia, dulu nombor bawah. Sekarang kita 50,000. 390, yang meninggal dunia 322. Di Singapura, sekarang ini Singapura dulu, Singapura meninggalkan kita jauh, dia banyak. *Second wave, third wave* dia, kita, Singapura 58,000 dan yang meninggal 28,000. Maknanya *this is very serious pandemic* dan kita harap semua orang, kita bekerjasama pastikan dan insya-Allah saya yakin dan percaya bahawa apa yang telah dibuat oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, tindakannya walaupun kadang-kadang mendahului.

Saya nak bagi tahu ini, tabung ini kita mendahului pusat. Pusat belum umum lagi, kita dah umum dah kita Exco-Exco dah potong gaji dah ketika itu tapi maknanya kita sentiasa orang tiru kita, kita cakap pukul 10.00 malam semua orang tunggu pukul 10.00 malam. Orang mengambil *sampling*. Begitu juga dengan Muafakat Nasional pun, kerjasama yang kita tunjukkan ini mesti kita teruskan kerana matlamat kita adalah untuk kita... ADUN pun difahamkan muafakat PAS potong 10% ya, BN ADUN kita potong 10% dan sahabat-sahabat kita daripada PAS pun 10%. Saya tak tahu yang DAP dia belum bagi tahu lagi dia akan bermesyuarat, insya-Allah kita akan dengarlah nanti mungkin 30, 40 ke. [Ketawa].

Mana tahu insya-Allah jadi sebab itulah sekarang ini zaman bukan untuk kita berpolitik, zaman untuk kita meneruskan usaha kita untuk kita mencegah untuk kita memastikan rakyat selamat. Dan inisiatif yang kita buat kita mesti teruskan. Sebab itulah saya ucap tahniah kepada Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di Pertuan Agong kerana PRK di Batu Sapi tak jadi. Maka kawasan tersebut diisytiharkan darurat.

Jadi maknanya dan saya harap begitu juga di Gerik dan juga satu lagi di mana di... Manis Muka... Bugaya. Kita harap janganlah ada di Pahang, nauzubillah. Maknanya, ini serius dan kita tidak tahu lagi bila vaksin ini akan kita jumpai, ya. Jadi Yang Berhormat Yang di-Pertua, saya sekali lagi nak ucap terima kasih, saya mohon menyokong RUU Pembekalan (2021) 2020 dengan usul Pembangunan dan Perbekalan Air 2021 yang dicadangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang. Sekian wabillahi taufik wal hidayah wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat yang paling lama hampir sejam. Kalau dua jam cakap seorang aje lah.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang di-Pertua, saya nak tanya Yang Berhormat Yang di-Pertua ni pakai waktu di Jupiter ke, di dunia. Hampir-hampir...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih... terima kasih. Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian saya mengucapkan ribuan terima kasih pada 10 orang ahli daripada pihak kerajaan yang telah memberikan jawapan-jawapan dan penjelasan-penjelasan di atas permasalahan yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat semasa perbahasan mahupun penjelasan semasa pihak kerajaan menjawab.

Insya-Allah, pada hari esok Yang Amat Berhormat Menteri Besar akan berucap penggulungan sepanjang persidangan kita di Dewan ini. Assalamualaikum WBT Persidangan dtempohkan.

[Persidangan dtempohkan pada pukul 17.57 petang]

A decorative border made of black floral and leaf motifs surrounds the central text area.

**MESYUARAT KE-3
PENGAL KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG
KE-14**

**HARI KE-5
20 NOVEMBER 2020 (JUMAAT)**

KANDUNGAN

HARI KE-5: 20 NOVEMBER 2020 (JUMAAT)

<u>BIL</u>	<u>PERKARA</u>	<u>MUKA SURAT</u>
1	KEHADIRAN	i - iv
2	DOA	1
3	PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR	1
4	SAMBUNGAN MENIMBANG RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN (2021) 2020	27
5	MENIMBANG USUL ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR TAHUN 2021	50
6	RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERUNTUKAN DIRAJA (PINDAAN) 2020 – DN 13/2020	52
7	RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN HOTEL (PAHANG) 2020 – DN 14/2020	52
8	RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN YAYASAN PAHANG 2020 – DN 15/2020	67
9	RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN LEMBAGA PEMBANGUNAN TIOMAN (PINDAAN) 2020 – DN 16/2020	73
10	RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN PAHANG (BAHAGIAN KEDUA) (PINDAAN) 2020 – DN 17/2020	76
11	RANG UNDANG-UNDANG PENTADBIRAN UNDANG-UNDANG ISLAM (PINDAAN) (NO.2) 2020 – DN 18/2020	94
12	USUL SILING PERUNTUKAN NEGERI BAGI PROJEK PEMBANGUNAN DAN PERBEKALAN AIR RANCANGAN MALAYSIA KE-12 TAHUN 2021-2025 NEGERI PAHANG	99

HARI KE-5: 20 NOVEMBER 2020 (JUMAAT)

<u>BIL</u>	<u>PERKARA</u>	<u>MUKA SURAT</u>
13	URUSAN-URUSAN AM	102
14	PENANGGUHAN	102

**MESYUARAT KE-3 PENGGAL KE-3
DEWAN NEGERI PAHANG KE-14
DI DEWAN NEGERI, WISMA SRI PAHANG, KUANTAN.**

Hari Pertama : 20 November 2020 (Khamis)

Masa : 9.30 Pagi

HADIR:

Yang Berhormat Yang di-Pertua Dewan Negeri Pahang

Dato' Sri Haji Ishak bin Haji Muhamad,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP., PKC.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang

Dato' Sri Haji Wan Rosdy bin Wan Ismail,
SSAP., DSAP., DIMP., SMP., AMP.

- **Jelai**

Pengerusi:

**Jawatankuasa Perancangan, Kewangan, Tanah, Sumber Asli, Tenaga dan Air.
Jawatankuasa Pelaburan, Perindustrian dan Ekonomi.**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Mohd. Sharkar bin Haji Shamsudin,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP.

- **Lanchang**

**Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Kebudayaan, Alam Sekitar,
Perladangan dan Komoditi**

Yang Berhormat Dato' Sri Haji Ir. Mohd. Soffi bin Tan Sri Abd Razak,
SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., AMP.

- **Benta**

Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Bioteknologi

Yang Berhormat Dato' Sri Hajah Shahaniza binti Shamsuddin,
SSAP., DIMP., AMP., BCM.

- **Kuala Sentul**

**Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Kebajikan Masyarakat,
Pembangunan Wanita dan Keluarga**

Yang Berhormat Dato' Sri Syed Ibrahim bin Syed Ahmad,
SSAP., DIMP., AMP., AMN.

- **Kerdau**

Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan

Yang Berhormat Dato' Sri Norolazali bin Sulaiman,
SSAP., DIMP.

- **Guai**

Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Kesihatan

Yang Berhormat Dato' Sri Mohd. Johari bin Hussain, SSAP., DIMP., PPA. Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Belia, Sukan dan Badan-badan Bukan Kerajaan	- Tioman
Yang Berhormat Dato' Abd. Aziz bin Haji Mat Kiram, DIMP., SMP., AMP., KMN., PJK. Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Luar Bandar Dan Hal Ehwal Orang Asli	- Batu Talam
Yang Berhormat Dato' Mohammad Fakhruddin bin Mohd. Ariff, DSAP., DIMP., AMP., AMN., PKT. Pengerusi Jawatankuasa Sains, Teknologi, Inovasi, Komunikasi dan Multimedia	- Bebar
Yang Berhormat Dato' Nazri bin Ngah, DSAP., DIMP. Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal FELDA, Koperasi, Usahawan dan Hal Ehwal Pengguna	- Pulau Tawar
Yang Berhormat Dato' Abd Rahim bin Muda, DSAP., AMP., PKC. Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan dan Perumahan	- Lepar
Dato' Sri DiRaja Haji Adnan bin Haji Yaakob, SDSA., SSAP., DSAP., DGSM.	- Pelangai
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shahiruddin bin Ab. Moin, SSAP., SIMP., DSAP., DIMP., PKT.	- Dong
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Shafik Fauzan bin Sharif, SSAP., DSAP., DIMP., SMP.	- Inderapura
Dato' Sri Haji Mohamed bin Haji Jaafar, SSAP., DIMP., SMP., KMN., PJK. (Timbalan Yang di-Pertua Dewan Negeri)	- Jenderak
Yang Berhormat Dato' Mohd. Fadil bin Osman, DIMP., SMP.	- Kemayan
Yang Berhormat Dato' Haji Md. Sohaimi bin Haji Mohamed Shah, DIMP., AMP.	- Sungai Leming
Yang Berhormat Dato' Khairuddin bin Mahmud, DIMP., SMP	- Pulau Manis
Yang Berhormat Dato' Mustapa bin Long, DIMP.	- Padang Tengku
Yang Berhormat Dato' Sri Haji Sh. Mohmed Puzi bin Sh. Ali, SSAP., DJMK., DSAP., DIMP., AMP., PKC.	- Peramu Jaya

Yang Berhormat Dato' Nor Azmi bin Mat Ludin, DIMP.	- Kuala Semantan
Yang Berhormat Datin Samsiah binti Arshad, KMN	- Bukit Ibam
Yang Berhormat Tuan. Ir. Razali bin Kassim	- Muadzam Shah
Yang Berhormat Encik Lee Ah Wong, SMP., PKC	- Cheka
Yang Berhormat Mohd Sharim bin Hj Md Zain	- Chini
Yang Berhormat Tuan Haji Rosli bin Abdul Jabar	- Tanjung Lumpur
Yang Berhormat Tuan Haji Andansura bin Rabu	- Beserah
Yang Berhormat Encik Mohd Sofian bin Abd Jalil	- Luit
Yang Berhormat Encik Mohd Tarmizi bin Yahaya	- Panching
Yang Berhormat Encik Mohd Zakhwan bin Ahmad Badaruddin	- Tahan
Yang Berhormat Encik Mujibur Rahman bin Ishak	- Chenor
Yang Berhormat Encik Shahril Azman bin Abd Halim	- Jengka
Yang Berhormat Tuan Haji Zuridan bin Mohd Daud	- Damak
Yang Berhormat Encik Chow Yu Hui	- Tras
Yang Berhormat Puan Kamache a/p A. Doray Rajoo	- Sabai
Yang Berhormat Encik Lee Chin Chen	- Bilut
Yang Berhormat Cik Leong Yu Man	- Triang
Yang Berhormat Encik Sim Chon Siang	- Teruntum
Yang Berhormat Encik Chiong Yoke Kong	- Tanah Rata
Yang Berhormat Encik Woo Chee Wan	- Mentakab
Yang Berhormat Puan Young Syefura binti Othman	- Ketari

**AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN II
PERKARA 11 UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN PAHANG:**

Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang,
Dato' Sri Dr. Sallehuddin bin Ishak,
SSAP., SIMP., DIMP., JSM., PJK.

Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri Pahang,
Dato' Indera Nazri bin Abu Bakar,
SIMP., DSAP., DIMP., SMP.

Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri Pahang,
Dato' Sri Haji Shamsulbahri bin Haji Ibrahim,
SSAP., DSAP., AMP.

TIDAK HADIR DENGAN MAAF:

Yang Berhormat Encik Lee Chean Chung

- **Semambu**

SETIAUSAHA MESYUARAT:

Tuan Syed Ahmad Khirulanwar Alyahya bin Syed Abdul Rahman, AAP.

Encik Muhamad Anuarudin bin Mohd Yusoff@Ahmat, AMP.

SETIAUSAHA DEWAN

Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang Ke-14 di Dewan Negeri, Wisma Sri Pahang, Kuantan.

Hari : Jumaat, 20 November 2020
bersamaan 4 Rabiulakhir 1442 Hijriah.
Masa : 9.30 pagi

DOA

Bacaan doa.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bismillahirrahmanirrahim [Ayat al-Quran]. Segala puji bagi Allah dibuka Mesyuarat Dewan Negeri dengan menyebut nama Allah Yang Maha Pemurah, Yang Maha Mengasihani, kepada-Nya terpulang segala puji-pujian. Ya Allah yang bersifat Maha Hikmah, limpah keadilan, yang menanggungkan kewajipan, ke atas Raja dan Ahli-ahli Dewan Negeri, bagi mentadbir masalah masyarakat pergaulan, mudah-mudahan sentosa, aman, makmur limpah kebahagiaan, meliputi penduduk negeri Pahang ini. Ya Allah, kami sekalian hamba-Mu yang diperkenan menjadi Ahli Dewan Negeri menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan, yang terutama bagi negeri ini serta rakyatnya sekalian.

Ya Allah, berkat-Mu ke atas kami berhimpun. Dipohon anugerahkan Taufik-Mu, dipohonkan menyuluh memandukan pada ketika kami berunding, menimbang, bertukar fikiran pada segala perkara yang dibentangkan dengan saksama serta keamanan, kemakmuran dan kesejahteraan bagi negeri ini serta penduduk-penduduknya sekalian. Ya Allah, dipohon doa kami diperkenan. Amin Ya Rabbal 'Alamin.

PERTANYAAN-PERTANYAAN KEPADA MENTERI BESAR

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Kedua: Pertanyaan-pertanyaan kepada Menteri Besar.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum WBT. Salam sejahtera dan selamat pagi. Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Alhamdulillah marilah kita bersama-sama memanjatkan syukur ke hadrat Allah SWT kerana dapat meneruskan persidangan pada hari ini dan untuk meneruskan aturan mesyuarat pada kali ini, saya menjemput Yang Berhormat ADUN Tahan, silakan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Assalamualaikum WBT. Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 1.

[Berapakah jumlah kawasan yang telah diwartakan sebagai kawasan tadahan air di negeri Pahang? Daripada jumlah tersebut, berapakah kawasan yang telah diwartakan di daerah Jerantut terutamanya di dalam DUN Tahan?]

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Assalamualaikum WBT. Selamat pagi, salam sejahtera. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada ADUN Tahan yang bertanyakan soalan jumlah kawasan yang telah diwartakan sebagai kawasan tadahan air di Pahang dan juga secara khususnya di Jerantut, sebanyak mana yang telah diwartakan.

Untuk makluman Yang Berhormat daripada Tahan, kawasan tadahan air bagi Jerantut sahaja, yang telah diwartakan, yang melibatkan Hutan Simpan Gunung Ais, berkeluasan 15,515 hektar di... di... Jerantut. Manakala di seluruh negeri Pahang, yang telah diwartakan ialah sebanyak 258,951.88 hektar dan untuk lebih lengkapnya, saya kemukakan di Dewan yang mulia ini hutan simpan yang diwartakan mengikut daerah, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

Bagi daerah Kuantan, Pekan dan Maran, Hutan Simpanan Kekal Remen Chereh berkeluasan 13,283.94 hektar. Manakala di Temerloh, Hutan Simpanan Kekal di Lakum 3,916 hektar, Kemasul 870 hektar, Jengka 12,279 hektar, Bukit Gebok 1,453 hektar, Temiang 2,723.50 hektar. Itu di Temerloh.

Manakala di daerah Rompin, Hutan Simpanan Kekal ada 3 iaitu di Sungai Pukin, Lesong, Bukit Ibam, Chini. Di Sungai Pukin... Sungai Pukin 3,544 hektar, Lesong 18,010 hektar dan di Bukit Ibam, Chini 53,882 hektar. Manakala di Bentong, di Hutan Simpanan Bukit Tinggi 10,978 hektar, manakala di Lentang, Lentang ini ada 2 nombor pelan yang diwartakan. Lentang yang pertama PW3485 28,086 hektar. Manakala Lentang yang ke-2 nombor warta pelan 3829 7,755.12 hektar.

Di Jerantut, Hutan Simpanan Kekal Gunung Ais seluas 15,515 hektar. Manakala di Lipis, Ulu Jelai 179 hektar. Di Raub iaitu di Batu Talam, Sungai Sia dan Rotan Tunggal 69,812 hektar. Seterusnya Klau 2,848 hektar, Tranung 3,565 hektar, Gunung Benum 8,701 hektar. Di Cameron Highlands, Hutan Simpanan Kekal di Terla, Batu Gangan, Ulu Bertam, Mentigi dan Ringlet seluas 1,486 menjadikan jumlah keseluruhannya yang didaftarkan... yang diwartakan sebagai kawasan hutan tadahan air ialah 258,951.88 hektar.

Untuk makluman Yang Berhormat daripada Tahan juga, daripada keluasan tanah 3.6 juta hektar yang kita wartakan ialah sebanyak er... 258,951 itu bersamaan dengan 7.2% keluasan tanah di negeri Pahang. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar di atas jawapan yang diberi. Cuma memandangkan di dalam DUN Tahan ini, masih banyak kampung-kampung yang masih lagi menggunakan bekalan air bukit sebagai punca air utama. Maka saya mengharapkan agar sebarang aktiviti pembalakan yang ingin dilakukan, terlebih dahulu mengambil kira er... kawasan-kawasan tadahan air itu supaya tidak memudaratkan penduduk kampung dan saya ucap tahniah kepada er... Pejabat Hutan Negeri dan juga Daerah yang sentiasa mengadakan er... program konsultasi bersama dengan rakyat, kerana itu adalah penting supaya kita dapat kerjasama dan juga dapat keputusan bersama di antara Pejabat Hutan dan juga dengan rakyat supaya tidak timbul isu-isu yang berbangkit, terima kasih.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Kerajaan Negeri memang sentiasa memikirkan dan mengambil berat berkenaan dengan hutan simpan di negeri Pahang ini kerana kita ingin pertahankan kawasan hutan kita seluas 57% daripada jumlah keseluruhan. Dan sebab itu, dalam ucapan Bajet saya baru-baru ini, yang terkini yang akan kita wartakan ialah di Lubuk Yu, Maran dan insya-Allah akan ada lagi di tempat-tempat lain. Kerana untuk mewartakan sesuatu kawasan itu dia tidak mengambil masa yang singkat, kena kajian yang teliti, menyeluruh dan sebagainya tetapi usaha Kerajaan Negeri ke arah untuk menambahkan lagi kawasan hutan tadahan air ini, akan terus dipertingkatkan lagi.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Tras.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mewakili sahabat saya ADUN Tras mengemukakan soalan nombor 2.

[Adakah kilang pemprosesan durian RPDR-PKPP yang akan dibina di kawasan Tras, Raub yang meliputi kawasan sebanyak 26 ekar telah diluluskan oleh Laporan Penilaian Kesan Alam Sekeliling (EIA), Jabatan Alam Sekitar?]

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD. SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Projek ataupun soalan yang dibangkitkan oleh ADUN Tras ialah sama ada kilang pemprosesan durian iaitu Royal Pahang Durian er... Produce dengan PKPP ini er... yang dibina di kawasan Tras ini mendapat er... kelulusan daripada er... Jabatan Alam Sekitar berkaitan dengan *EIA*... laporan *EIA* ya, *EIA report*, dengan izin. Menjawab soalan ini sebenarnya projek ini er... sepertimana yang telah dibangkitkan oleh ADUN Tras iaitu kawasan yang terbabit lebih kurang dalam 26 ekar dan er... kawasan kilang ini hanya 10 ekar sahaja yang nak dibina kilang pemprosesan ini.

Jadi kalau mengikut er... Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974, er... projek ini tidak tertakluk kepada keperluan untuk mengadakan er... Laporan *EIA* dan er... kerana dia kurang daripada 20 hektar ya. Kalau 20 hektar er... dia er... lebih daripada itu dia kena, yang ini kurang daripada 20 hektar dan er... kawasan yang terbabit ini ialah cerun dia er... kurang daripada 30 *degrees* ataupun 30 darjah maka tidak diperlukan membuat er... *EIA report*. Dan er... sebenarnya pihak JAS telah pun er... meluluskan er... permohonan er... daripada syarikat ini dalam bulan er... malahan dalam bulan er... Februari sendiri telah memberi kelulusan.

Dan untuk makluman er... Dewan yang mulia ini pihak syarikat juga telah mengemukakan er... KM ya, Kebenaran Merancang ke PBT iaitu Majlis Daerah Raub dan er... pada 7 Ogos yang lalu, Majlis Daerah Raub telah meluluskan er... KM nya. Jadi tak timbul er... keperluan untuk mengadakan Laporan *EIA*, terima kasih.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Soalan tambahan. Tuan Speaker, er... soalan tambahan saya adalah... adakah Kerajaan Pahang sedarkan semasa Royal Pahang, PKPP nak bina kilang ini, sebelum

ini mereka telah menolak 20 ekar tanaman durian di tempat sana dan ada satu, ada dua orang pekebun ada T.O.L. So, oleh itu saya nak tanya, adakah Kerajaan Pahang ataupun Royal Pahang Durian adakah sedia bayar pampasan kepada pekebun-pekebun tersebut, terima kasih.

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Er... untuk makluman Dewan yang mulia ini, sebenarnya er... kawasan yang terbabit itu er... kalau kita lihat er... pada masa permohonan ini dibuat, adalah merupakan kawasan yang sebenarnya merupakan tanah-tanah kerajaan. Sebab itu yang kerajaan luluskan kepada ini... permohonan atau pemohon di... dia tak timbul er... soal kita kena bayar pampasan kerana tanah itu tanah kerajaan ya. Itu yang saya nak maklumkan di sini. Jadi isu ini sebenarnya, pada dasarnya er... bahasa Inggeris kata *it's a non-issue* lah, terima kasih.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Soalan tambahan, Tuan Speaker, sebenarnya ada satu atau dua orang pekebun ada T.O.L yang belum *expired* tapi er... sebelum *expired* kilang itu ataupun PDR-PKPP sudah datang dan menolak tanaman mereka. So, oleh itu saya harap kerajaan boleh kaji semulalah ini. Dan yang soalan kedua saya nak tanya adalah sekiranya er... kerajaan cakap ini... kilang ini tidak perlu *EIA*, tapi kami mesti tahu Royal Pahang Durian nak buat satu kilang yang terbesar di Malaysia, kilang pemprosesan durian yang terbesar. Dan apa yang mereka nak buat adalah bekukan durian. Mereka guna nitrogen dan banyak teknologi yang baru oleh itu. Tetapi di tepi kilang itu semua adalah tanaman-tanaman durian, tanaman-tanaman sawit dan getah. Oleh itu, saya rasa adakah kerajaan sedar bahawa kemungkinan kilang yang menggunakan teknik ataupun er... nitrogen ini, kemungkinan akan mengancamkan tanaman-tanaman di sebelah kawasan kilang itu? Sekian terima kasih.

YB. DATO' SRI IR. HAJI MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Tadi saya ni... saya nak *respond*-kan kepada ADUN Tras ni. Dato' Sri Yang di-Pertua, dia ADUN Tras ini dia memang bersemangat. Saya... Bahasa Inggeris kata "*you so passionate about this issue*" setiap kali dibangkitkan, saya kagumlah. Dan er... ada... bila ada isu berkaitan dengan Pahang Royal... Royal Pahang ini, memang ADUN er... Tras akan bangkitkan, terima kasih ya. Maknanya er... kesungguhan keazaman ADUN Tras itu. Tetapi pada masa yang sama, saya juga nak maklumkan pada ADUN Tras bahawasanya terdapat juga golongan-golongan yang memerlukan perhatian pihak kerajaan.

Jadi antaranya ini... bukan nak... nak suruh jawab tapi saya kenyataan. Antara yang termasuk juga bekas-bekas tentera, veteran tentera yang bercakap dengan saya, dia kata, hanya kalau boleh Dato' Sri cakap dalam Dewan itu minta ADUN Tras itu berjumpa dengan kami, bekas-bekas tentera yang pernah mempertahankan kawasan-kawasan termasuk di Tras ini, termasuk juga di apa nama... Sungai Klau, termasuk di Sungai Ruan dan sebagainya, merata tempat. Yang... ada yang terkorban, ada yang cacat, ada yang er... maknanya mengalami pelbagai masalah.

Yang sebenarnya pada dasarnya yang merasakan mereka hendakkan kerajaan bertindak secara seadil-adilnya untuk semua pihak. Bukan makna dia menentang er... pengusaha-pengusaha er... peneroka-peneroka durian haram sama ada di Sungai Klau, sama ada di Tras dan sebagainya. Tetapi dia minta supaya ADUN Tras juga

mendengar rintihan mereka, supaya ada keseimbangan dari segi perwakilan. Maknanya tuntutan daripada pelbagai pihak. Jadi itu je saya nak maklum Dato' Sri.

Jadi bagi menjawab ini soalan tambahan ADUN Tras tadi sebenarnya, T.O.L ini ataupun er... Lesen er... Penempatan Sementara ini, sebenarnya dia... syarat bila kita luluskan, kita dah bagitahu bahawasanya tidak ada tanaman kekal, tidak ada binaan kekal dan pihak kerajaan berhak untuk menamatkan mana-mana yang T.O.L ini, untuk kepentingan er... misal contohnya er... projek-projek kerajaan. Jadi dalam konteks ini projek yang dilaksanakan ini adalah merupakan di antara projek yang dikira ada kepentingan Kerajaan Negeri.

Maka kalau sekiranya ada pun T.O.L er... di kawasan itu, kerajaan boleh apa nama... menamatkan. Kerana bila kita bagi kelulusan itu, selalunya *TOL* ni ataupun Lesen Penempatan Sementara ini adalah untuk kegunaan sementara, bukan nak tanam durian ke, minta maaf ya, ataupun nak bina binaan yang kekal. Dia kalau boleh itu mungkin sayur-sayuran, tanaman-tanaman kontan ya, yang boleh dilupuskan bila dia bagi notis itu dalam tempoh dua tiga bulan itu, dia boleh *clear* lah. Ha, tapi er... ini yang kita nak jelaskan Dato' Sri Yang di-Pertua ya.

Yang keduanya, sama ada kilang itu bersesuaian dibuat di situ. Saya yakin oleh kerana ADUN Tras ini begitu er... *passionate*, dengan izin ya, berkenaan dengan er... ini projek er... durian Musang King dan juga yang melibatkan kilang-kilang pemprosesan. Tentulah ADUN Tras dia berjalan hingga masuk ke kawasan Dong. Maknanya kawasan Sungai Klau, Sungai Ruan ni... er... Sungai Klau ya. Ini kawasan Dong. Ha, dia masuk situ. Tentu ADUN Tras akan lihat bahawasanya terdapat kilang-kilang ini dibina. Ha, ada sesetengah kilang itu dibina di kawasan-kawasan bukan sahaja dalam kebun tetapi juga kawasan-kawasan dekat dengan perumahan kan. Dan kelulusan bagi ni pertama sekali kita nak bina kita kena hantar itu yang saya kata itu kita kena *submit*-kan dengan izin Kebenaran Merancang kepada PBT iaitu Majlis Daerah Raub.

Majlis Daerah Raub dengan segala ada jawatankuasa er... ni... OSC ni... *One Stop Centre* ini dengan er... jabatan teknikal akan memberi input dari segi keselamatannya kesesuaiannya dan sebagainya, baru dia bagi kelulusan. So perkara ini pun telah diambil kira apatah lagi zon yang dibina kilang pemprosesan itu adalah bertepatan dengan pelan tempatan, *local plan* yang membolehkan ia dibina jadi setelah mengambil kira semua itu maka Majlis Daerah Raub telah meluluskan pada 7 Oktober... Ogos 2020 iaitu semasa Mesyuarat Jawatankuasa OSC ini memberikan kelulusan kebenaran untuk pembinaan kilang tersebut. Jadi sudah tentu ianya memenuhi segala kehendak teknikal yang telah ditetapkan yang YB. Tras bangkitkan tadi. Yang saya nak zahirkan bahawasanya, kelulusannya telah mengambil kira semua aspek, keselamatan dan sebagainya. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Tanah Rata.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Selamat pagi Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon kemukakan soalan nombor 3. Terima kasih.

[Sila senaraikan penerima bantuan e-kasih dan bantuan kebajikan lain berdasarkan daerah di Pahang dan kaum penerima.]

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Dato' Yang di-Pertua,

Untuk menjawab soalan nombor 3 ini, memerlukan detail ya. Yang terperinci saya cuba bacakan. Sehingga 16 Oktober 2020 seramai 50,737 peserta e-kasih negeri Pahang telahpun menerima bantuan. Pecahan mengikut daerah dan kaum adalah seperti berikut:

- Bentong: Melayu - 2,284, Cina - 397, India - 360, lain-lain – 121; jumlah 3192.
- Bera: Melayu - 2458, Cina - 449, India - 348, lain-lain - 41; jumlah keseluruhan 3,296.
- Cameron Highlands: Melayu - 144, Cina - 247, India - 197, lain-lain – 120; jumlah keseluruhan 708.
- Jerantut: Melayu - 4,439, Cina - 199, India - 221, lain-lain – 38; jumlah keseluruhan 4897.

Bagi daerah;

- Kuantan: Melayu - 11,103, Cina - 563, India - 583, lain-lain – 169; jumlah keseluruhan 12,418.
- Lipis: Melayu - 3,597, Cina - 69, India - 209, lain-lain – 51; jumlah keseluruhan 3,926.
- Maran: Melayu - 2,552, Cina - 32, India - 63, lain-lain – 50; jumlah keseluruhan 2,697.

Bagi daerah;

- Pekan: Melayu - 7,648, Cina - 27, India - 41, lain-lain – 123; jumlah keseluruhan 7839.

Bagi daerah

- Raub: Melayu - 3,039, Cina - 367, India - 714, lain-lain – 42; jumlah 4,162.
- Rompin: Melayu - 3,289, Cina - 8, India - 11, lain-lain – 60; jumlah 3,368.
- Temerloh: Melayu - 3,450, Cina - 169, India - 585, lain-lain – 60; jumlah 4,264.

Menjadikan jumlah keseluruhan bagi negeri Pahang:

Melayu - 44,003, Cina - 2,527, India - 3,332, lain-lain – 875;

jumlah keseluruhan 50,737. Untuk Bantuan Am Jabatan Kebajikan Masyarakat pula, kita akan bagi er... secara bertulis. Terima kasih.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Terima kasih, jawapan yang begitu lengkap daripada Wakil Kerajaan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Soalan tambahan saya adalah, memandangkan e-kasih dan juga senarai panduan Jabatan Kebajikan ini adalah dua set data yang berlainan. Oleh itu, soalan saya di sini adalah, adakah kerajaan tak kira Kerajaan Persekutuan atau pun Kerajaan Negeri er... berhasrat menyebabkan... menyatupadukan kedua-dua fungsi bantuan ini dari segi pengendalian, permohonan dan juga pengagihan? Terima kasih

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Terima kasih daripada Tanah Rata yang mengemukakan soalan. Sebenarnya Dato' Sri Yang di-Pertua, memang kita sedang pun dalam proses untuk mengemaskini dan menyatukan data-data kemiskinan, bukan sahaja daripada senarai e-kasih, JKM, tetapi juga daripada senarai-senarai lain, termasuk daripada MUIP dan sebagainya untuk kita akhirnya nanti mempunyai satu data iaitu Data Kemiskinan Negeri Pahang.

Dan proses ini telah pun berlangsung dan beberapa er... mesyuarat telah pun diadakan di pihak er... mesyuarat teknikal telah pun diadakan dan kita jangka dalam tahun 2021 insya-Allah senarai tersebut akan dapat kita kemaskini dan satukan. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan seterusnya, saya jemput Yang Berhormat ADUN Bukit Ibam.

YB. DATIN SAMSIAH BINTI ARSHAD

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan soalan nombor 4.

[Memohon penjelasan lebih lanjut berkaitan pemberian Geran Pendidikan kepada pelajar-pelajar IPTA/IPTS yang diberikan oleh Yayasan Pahang.]

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada Bukit Ibam yang mengajukan soalan kepada er... Yayasan Pahang mengenai penjelasan lebih lanjut berkaitan pemberian geran pendidikan kepada pelajar-pelajar IPTA/IPTS. Kita juga turut bersyukur ke hadrat Ilahi kerana Kerajaan Negeri Pahang melalui Yayasan Pahang secara istiqomahnya, semenjak tahun 2000 lagi telah memperkenalkan geran kepada pelajar-pelajar yang ingin menduduki di IPT dimana-mana jua di seluruh Malaysia.

Kini usaha murni ini telah diteruskan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, Dato' Sri Wan Rosdy selaku Pengerusi kepada Yayasan Pahang bagi memastikan, untuk meringankan beban-beban anak-anak kita yang memasuki ke IPTA. Alhamdulillah usaha murni ini dapat kita teruskan sebagai tanda motivasi kita kepada anak-anak kita di Negeri Pahang Darul Makmur untuk mereka melanjutkan pengajian di IPT.

Untuk er... mereka ini diperkenalkan dengan ijaz... er... geran prasiswazah sebanyak RM500.00 kepada peringkat persijilan hinggalah kepada peringkat ijazah sarjana muda. Kemudian ada lagi satu geran tu pascasiswazah sebanyak RM1,000.00 bagi mereka yang ingin menyambung ke peringkat tertinggi iaitu PhD. Dan syarat-syarat yang diperkenalkan kepada anak-anak kita untuk mendapatkan bantuan ini tak lain tak bukan, yang pertamanya mereka itu mestilah anak Pahang ataupun ibunya orang Pahang ataupun ayahnya orang Pahang ataupun mereka bermastautin di Pahang lebih daripada 10 tahun, mendapat pengesahan bermastautin, sama ada daripada Pegawai Daerah ataupun Tok Penghulu.

Dan mereka juga mestilah apabila mengisi borang permohonan itu dengan menyatakan alamat mereka berada di negeri Pahang. Kemudian itu, pemohon juga

mestilah er... memastikan mereka mempunyai surat tawaran daripada IPTA yang berkenaan yang mereka pohonkan. Kita juga bersyukur ke hadrat Ilahi setelah sekian lama er... apa geran ini diperkenalkan seramai 185,000 orang, er... seramai 185,385 orang telah kita bantukan dengan jumlah kewangan sebanyak RM93 juta. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya mohon soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, sila.

YB. DATIN SAMSAH BINTI ARSHAD

Er... Yang Berhormat tadi ada menyebutkan bahawa pelajar-pelajar yang ke IPTA akan mendapat geran RM500.00. Soalan saya begini Yang Berhormat, saya datang... ramai yang datang di pejabat, mereka yang telah menerima er... geran semasa memasuki Matrikulasi. Apabila mereka masuk ke IPTA untuk menyambung peringkat ijazah, mereka tidak lagi layak untuk menerima geran itu.

Jadi soalan saya, apakah Yayasan Pahang er... bercadang untuk mengubah dasar ini, bagi membolehkan mereka-mereka yang telah mendapat geran ini sebanyak RM500.00 semasa Matrikulasi, bagi mereka meneruskan peringkat ijazah. Kerana di peringkat ijazah inilah sebenarnya, di universiti yang sebenarnya kosnya lebih tinggi.

Soalan saya yang kedua ialah berhubung dengan IPTA. Jadi adakah hanya di IPTA atau ada IPTS-IPTS yang tertentu yang Yayasan Pahang memberi apa ni... geran, kerana bahagian... ramai sebahagian daripada mereka yang tidak layak ke IPTA, mereka pergi ke IPTS dan mereka bukanlah golongan-golongan yang berkemampuan sangat, terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Ini adalah juga cadangan yang baik. Namun demikian, Kerajaan Negeri melalui Yayasan Pahang mesti juga mengambil kira dengan keupayaan kewangan, bagaimana untuk kita membantu anak-anak kita. Tetapi bukanlah erti kita berpeluk tubuh begitu sahaja setelah kita membantu anak-anak kita mendapatkan geran RM500.00 di apa...Matrikulasi sebagaimana rakan saya daripada Bukit Ibam nyatakan.

Anak-anak kita yang telah mendapat *one-off* daripada Geran RM500.00 itu sememangnya mereka telah apa... tidak layak untuk memohon buat kali keduanya. Tetapi Yang Amat Berhormat Menteri Besar boleh memberikan pertimbangan derma siswa, seandainya anak kita ini benar-benar perlu dan wajar kita beri bantuan.

Jadi Bukit Ibam jangan risau, jika kita teliti anak-anak kita itu memang patut diberikan bantuan, dapatkan maklumat mereka daripada borang yang khas oleh Yayasan Pahang, untuk kita mendapat sokongan daripada Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Berikan maklumat itu kepada saya, saya jadi pemudah cara untuk dapatkan apa namanya... sokongan Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Yayasan Pahang akan teliti. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Soalan tambahan...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila...

YB. ENCIK LEE AH WONG

Tuan Yang di-Pertua,

Saya dengar jawapan daripada Exco mengatakan pengesahan pemastautin itu hanya oleh Pegawai Daerah ataupun Penghulu. Adakah pihak Yayasan Pahang juga membenarkan Wakil Rakyat misalnya ADUN Pahang untuk mengesahkan yang pemastautin itu?

Soalan yang kedua, saya diberitahu oleh pelajar yang mengambil kursus PhD OUM ini. Mereka dikatakan Geran Pendidikan daripada Yayasan Pahang untuk penuntut yang mengambil PhD OUM itu, tidak dipertimbangkan kerana alasannya ialah kehadiran penuntut itu tidak begitu memuaskan, tapi menurut maklumat yang diterima, golongan yang ingin mengambil PhD itu, memang bersungguh-sungguh dan kehadiran itu sangat-sangat baik.

Jadi, soalan saya ialah adakah Yayasan Pahang akan timbang semula tentang Geran Pendidikan untuk pelajar PhD OUM itu? Terima kasih.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Mengenai pengesahan pemastautinan ini, tidak ada salahnya dan susahnyanya serta sukarnya untuk didapatkan daripada Tok Penghulu ataupun pada D.O. Tetapi seandainya sahabat saya daripada Cheka berminat untuk mengeluarkan surat pengesahan pemastautinan kepada Yayasan Pahang, tidak ada halangannya. Bolehlah berbuat demikian. Cuma kita kesian juga kepada Tok Penghulu, takkan kita seorang sahaja yang buat kerja, dia pun nak buat kerja juga Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua.

Dan juga mengenai anak-anak kita yang nak belajar ke universiti ke mana-mana universiti jika seandainya mereka membuat seumpama PhD. Memang kita ada ketetapan-ketetapan, universiti-universiti yang tertentu, yang kita telah kenal pasti apabila anak-anak kita keluar daripada universiti berkenaan, mereka ini apa namanya boleh berhidup, sijil mereka itu diiktiraf.

Seandainya mereka pergi ke universiti yang tidak diiktiraf, maka mereka susah. Namun pun demikian, demi sahabat saya daripada Cheka, kalau anak kita itu memang susah, dia pergi mana-mana universiti perlu kita bantu macam jugalah saya cakap kepada Bukit Ibam tadi, ambil maklumat budak itu, isikan borang, kita bawa ke Yang Amat Berhormat Menteri Besar, untuk kita sokong. Adalah sikit kerja daripada Cheka nak menolong anak kita. Sekian, terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Seterusnya saya pergi kepada soalan seterusnya. Saya jemput Yang Berhormat ADUN Kemayan.

YB. DATO' MOHD FADIL BIN OSMAN

Dato' Yang di-Pertua, soalan saya nombor 5.

[Setakat ini (27 September 2020) wabak COVID-19 telah menunjukkan peningkatan jumlah kes baharu dan angka ini sangat membimbangkan semua pihak. Rakyat seolah-olah mengambil remeh mengenai SOP malah ada yang sengaja mengabaikan arahan untuk kuarantin diri selama 14 hari yang ditetapkan. Keadaan bertambah kronik apabila lebih ramai yang dijangkiti wabak selepas pulang dari Sabah menyertai kempen PRN di sana.

1. Apakah tindakan undang-undang lain yang boleh dikenakan selain saman kepada mereka yang melanggar arahan yang ditetapkan supaya ia dapat memberi pengajaran dan meningkatkan kesedaran dalam kalangan rakyat?]

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Wakil daripada Kemayan membangkitkan rasa kerisauan beliau berkaitan dengan sikap segelintir masyarakat yang mengambil sikap remeh-temeh mengenai SOP kita menangani wabak COVID-19 ini dan Wakil Kemayan bertanya apakah tindakan undang-undang lain yang boleh dikenakan selain saman kepada mereka melanggar peraturan dan arahan ini agar memberi pengajaran dan peningkatan kesedaran di kalangan mereka.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Pelanggaran SOP Perintah Kawalan Pergerakan dan arahan kuarantin merupakan satu kesalahan di bawah Peraturan-peraturan Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit (Pengkompaunan Kesalahan-kesalahan) 2020, Akta Pencegahan dan Pengawalan Penyakit Berjangkit 1988 ataupun kita sering sebut Akta 342. Tak susah untuk kita ingat, kita selalu sebut dua atau tiga atau empat. Kita sebut terbalik je sikit, tiga empat dua.

Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saman atau kompaun merupakan salah satu tindakan penguatkuasaan yang telah digazetkan di bawah akta tersebut dan Kerajaan merasakan inilah tindakan yang dapat memberikan pengajaran dan meningkatkan kesedaran di kalangan rakyat kerana nilai kompaun yang dikenakan adalah tinggi iaitu RM1,000.00 dan di bawah peraturan ini tidak ada pengurangan kompaun dibenarkan sehingga kini.

Selain daripada kompaun, tindakan undang-undang lain adalah melalui arahan penutupan premis sekurang-kurangnya 3 hari boleh dikenakan kepada pemunya premis yang tidak mematuhi SOP dan tindakan ini juga boleh memberi pengajaran kepada pemilik premis yang tidak memberikan kerjasama.

Selain daripada itu, sekiranya gagal membayar kompaun dalam tempoh 14 hari daripada tarikh tawaran kompaun dikeluarkan, tindakan pendakwaan di mahkamah akan dilaksanakan di mana nilai denda yang lebih tinggi atau penjara dalam tempoh

tertentu boleh dikenakan bergantung kepada keputusan mahkamah, Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. DATO' HAJI MD. SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan.

Pertamanya, ada kita dapati, mereka-mereka yang menyalahgunakan surat kebenaran daripada polis. Kemudian ada beberapa kes mereka terlepas, mereka tidak melalui sekatan jalan tetapi laluan tikus. Ada juga Tuan Yang di-Pertua, dapat surat daripada polis tapi bila sampai masuk contohnya daripada Negeri Sembilan masuk ke Pahang tiba-tiba positif. Ini antara perkara-perkara yang berlaku.

Selain daripada itu, ada juga mereka yang pakai gelang. Ada gelang warna hijau ke pink, oren ya... lepas tu berkeliaran pula ke kedai sana, sembang sana, kedai kopi sana, kedai kopi sini, jadi perkara-perkara macam ini masih lagi berlaku. Kita kena pastikan Pahang ini dah cantik dah beberapa belas hari masih lagi okey tiada kes, macam mana cara Tuan Yang di-Pertua kita nak pastikan supaya kita terus bertahan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Semalam saya bercakap pasal denggi perkara kecil yang menjadi besar. Beginilah juga soal virus... Coronavirus ini perkara yang kecil sebenarnya bila banyak, dia memberikan ancaman yang sangat besar.

Sebenarnya kalau kita menjadi seorang rakyat yang prihatin, soal virus ini bukanlah terlalu luar biasa kerana er... soal Coronavirus ini telah... ini kali ketiga mengancam keselamatan dunia. Sebelum ini kita ada *Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus (SARS)* 2002 hingga 2004. Kemudian kita ada *MERS-Covid* ataupun *Middle East respiratory syndrome-related coronavirus* pada tahun 2012 dan ini kali ketiga. Jadi masalahnya adalah kefahaman kita tentang punca kepada masalah itu dan macam manakah kita boleh menjaga diri kita, orang sekeliling kita dan persekitaran kita untuk mengelakkan jangkitan.

Jadi soal pelanggaran SOP ini Dato' Sri Yang di-Pertua, memang kita nampak, memang agar sukar. Sebab itu kita katakan ianya satu norma baru. Dalam Dewan ini pun Dato' Sri Yang di-Pertua, kalau kita nak fikirkan pun memang kurang selamat kerana kalau ikutkan kita kena ada jarak satu meter. Tetapi pihak urus setia alhamdulillah di bawah pimpinan Dato' Sri Yang di-Pertua, kita wujudkan penghalang, kita wajibkan pemakaian *mask* ya. Tetapi kita ini masalahnya Dato' Yang di-Pertua, sepatutnya masa kita bercakap ini kita tutup, supaya cecair daripada mulut kita tak keluar. Tetapi kita pula kadang-kadang kita nak bercakap, nak memuaskan hati, nak melancarkan komunikasi kita buka. Sebenarnya itu tak berapa kena.

Berbalik kepada soal pelanggaran tadi er... Wakil daripada... perkara yang dibimbangi oleh Sungai Lembing Dato' Sri Yang di-Pertua, saya lihat dari segi er... kesungguhan Jawatankuasa Pengurusan Bencana di bawah pimpinan Dato' Sri SUK Kerajaan Negeri dan melalui pemantauan rapat oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, kita telah membuat pelbagai aktiviti penguatkuasaan, kita dah periksa apa premis-premis sebanyak 85,929 dalam tempoh PKP ini. Daripada situ kita dah dapat kesan 1668 kesalahan dan telah dikompaun sebanyak 713 dan telah menutup 60 premis. Jadi

sebab itulah, di atas keprihatian Yang Amat Berhormat Menteri Besar, kesungguhan jentera kita, kita dapat mengawal apa ni... masalah ini.

Jadi seterusnya selain daripada penguatkuasaan Yang Berhormat Yang di-Pertua, kita juga ada mewujudkan jawatankuasa norma baharu yang juga dipengerusikan secara bersama oleh Dato' Sri SS dan juga Jawatankuasa Kesihatan untuk memberikan kesedaran yang lebih baik yer er... dan mengingatkan, memberikan pendidikan bagaimanakah kita dalam menjalankan kehidupan dalam norma baharu ini.

Jadi alhamdulillah, eloklah kita memberi penghargaan sekali lagi, bukan sahaja kepada seluruh *frontliner* di negeri Pahang tetapi seluruh rakyat negeri Pahang kerana kita hari ini ataupun sehingga hari semalam adalah hari ketujuh belas kita bebas daripada kes COVID-19. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan seterusnya saya jemput Yang Berhormat ADUN Ketari.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Assalamualaikum WBT dan Salam Sejahtera. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 6.

[Apakah tindakan kerajaan negeri untuk memastikan kebajikan pekerja-pekerja di negeri Pahang diberi keadilan oleh majikan mereka daripada segi undang-undang apabila diberhentikan atau dipotong gaji disebabkan krisis wabak COVID-19?]

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Assalamualaikum dan terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua dan terima kasih kepada ADUN Ketari yang membangkitkan soalan apakah tindakan Kerajaan Negeri untuk memastikan kebajikan pekerja-pekerja di Pahang diberikan keadilan oleh majikan mereka daripada segi undang-undang apabila diberhenti atau dipotong gaji disebabkan krisis wabak COVID-19?

Jawapannya dia kalau nak mudahnya, adil dan juga er... dibawa ke mahkamah, Mahkamah Buruh jika disabit kesalahan, selesai siasatan dan sebagainya. Dan bukan sahaja er... setakat krisis wabak COVID-19, bahkan sebelum COVID-19 pun PERKESO, Jabatan Tenaga Kerja dan agensi-agensi terbabit memang mengambil tindakan yang sewajarnya.

Namun begitu sebagai proses pembelajaran juga dan maklumat terkini, mungkin saya boleh bacakan jawapan yang berkaitan iaitu penularan wabak COVID-19 ini bukan sahaja melibatkan negeri Pahang, bahkan seluruh dunia terkesan dengan keadaan ini. Dalam menghadapi fenomena ini, Kerajaan Negeri telah mengambil beberapa langkah bertujuan bagi memastikan kebajikan pekerja-pekerja di negeri Pahang diberi keadilan yang sepatutnya. Sebagaimana yang sedia maklum bahawa krisis wabak COVID-19 telah mengakibatkan anak-anak negeri Pahang kehilangan pekerjaan dan gaji mereka dipotong.

Antara langkah yang diambil ialah memastikan pekerja mengetahui hak-hak yang sepatutnya diperolehi apabila diberhentikan kerja. Pekerja-pekerja yang telah

diberhentikan akan dipastikan mendapat pembelaan yang sewajarnya melalui beberapa langkah:

Yang pertama, Pemantauan Borang Pemberhentian Kerja ataupun ringkasnya PK. Setiap majikan perlu menghantar Borang Pemberitahuan Pemberhentian Pekerja atau Borang PK ini ke Pejabat Tenaga Kerja yang terdekat sebelum melaksanakan pemberhentian. Borang PK ini merangkumi 4 kategori tindakan yang boleh dilaksanakan iaitu pemberhentian tetap, pemberhentian sukarela, pemberhentian sementara dan pengurangan gaji.

Terdapat 6 bahagian di dalam Borang PK ini yang perlu dilengkapkan dan dihantarkan oleh majikan mengikut tempoh masa yang ditetapkan. Bagi... Bahagian 1 hingga 4 dalam Borang PK hendaklah dihantar 30 hari sebelum tarikh pemberhentian dilaksanakan. Manakala Bahagian ke-5 dihantar dalam tempoh masa 14 hari dan selepas pemberhentian dan Bahagian ke-6 dihantar 30 hari selepas pemberhentian dilaksanakan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua

Melalui pemantauan terhadap maklumat-maklumat yang diberikan oleh Jabatan Tenaga Kerja atau JTK akan memastikan semua pekerja dibayar pampasan sebagaimana di dalam Akta Kerja 1955 di bawah Peraturan-peraturan Kerja serta Faedah-faedah Penamatan dan Pemberhentian Kerja Sementara 1980. Siasatan dan laporan akan dibuat apabila menerima Borang PK daripada majikan. Semasa siasatan dibuat, pegawai akan menyemak cara pengiraan yang dibuat oleh majikan adalah mengikut peruntukan di dalam Akta Kerja 1955. Melalui Borang PK ini juga, jumlah serta data pemberhentian serta pengurangan gaji dapat diperolehi serta dikemaskinikan dari semasa ke semasa.

Yang kedua, Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua.

Tuntutan kes buruh. Setiap pekerja yang ditamatkan perkhidmatan oleh majikan mempunyai hak untuk membuat tuntutan penamatan sebagaimana yang diperuntukkan di bawah Akta Kerja 1955 seperti baki gaji, gaji tanpa atau gaji... ganti notis, faedah penamatan kerja, baki cuti tahunan dan lain-lain tuntutan sebagaimana di dalam kontrak perkhidmatan. Ini kaedah pengiraan. Sekiranya pekerja layak kepada tuntutan maka kes akan difailkan. Kes akan dibincangkan di peringkat permulaan bagi mencari penyelesaian dan jika tiada persetujuan diantara majikan dan pekerja, maka penyelesaian dan jalan terakhirnya adalah ke Mahkamah Buruh.

Di dalam menghadapi masalah ekonomi berikutan penularan COVID-19, khususnya majikan tidak boleh sewenang-wenangnya memberhentikan pekerja disebabkan masalah tersebut. Majikan sebaiknya mencari penyelesaian terlebih dahulu seperti mengurangkan waktu bekerja, pertama. Menghadkan kerja lebih masa, kedua. Menghadkan kerja pada hari mingguan atau cuti am, ketiga. Mengurangkan gaji pekerja, keempat. Serta melaksanakan pemberhentian bekerja sementara atau dengan izin, *lay off*, dan sekiranya pemberhentian pekerja tidak dapat dielakkan, pekerja-pekerja asing perlu ditamatkan terlebih dahulu.

Sekiranya majikan gagal mengambil langkah-langkah seperti yang dinyatakan tetapi terus memberhentikan pekerja maka pekerja boleh memfailkan kes buruh menuntut pampasan jika layak daripada majikan sebagaimana yang tertera peruntukan Akta Kerja 1955. Setakat ini, sebanyak 311 tuntutan kes buruh telah diselesaikan oleh JTK Pahang. Tuntutan yang dibuat melibatkan seramai 2,236 orang pengadu dan jumlah bayaran yang telah diperintah bayar adalah sebanyak RM588,000.00.

Yang ketiga, iaitu selain tuntutan kes buruh, pekerja-pekerja yang diberhentikan kerja juga boleh membuat aduan ke Pejabat Tenaga Kerja. Setiap aduan yang diterima berkenaan dengan pemberhentian kerja atau lain-lain isu berkaitan di bawah Akta Kerja 1955 di mana-mana tempat pekerjaan akan disiasat. Hasil siasatan akan dimaklumkan kepada pengadu. Sekiranya aduan yang dibuat adalah berasaskan atau berasas maka tindakan tegas akan diambil ke atas majikan seperti mengenakan kompaun dan pendakwaan atau Notis Pematuhan akan diberikan. Tindakan ke atas majikan akan diambil berdasarkan kesalahan yang dilakukan. Majikan juga akan dinasihatkan untuk mematuhi undang-undang dan mengambil tindakan yang sewajarnya sebagaimana Akta Kerja 1955.

Dan yang terakhir, Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua, Menjawab persoalan kepada ADUN Ketari. Dalam merealisasikan... ini yang keempat. Mengutamakan pekerja kerja tempat me... err... mengutamakan pencari kerja tempatan. Dalam merealisasikan mengutamakan pekerja tempatan, majikan telah diwajibkan mengiklankan semua kekosongan jawatan yang ingin ditawarkan di Portal JobsMalaysia dalam tempoh tidak kurang daripada 30 hari sebelum majikan bercadang untuk mengambil Pekerja Asing dan Pegawai Dagang. Tindakan ini bertujuan supaya Jabatan Agensi di bawah KSM ataupun Kementerian Sumber Manusia, mempunyai ruang masa yang mencukupi untuk melaksanakan pepadanan kerja dan memberi keutamaan penggajian kepada calon pencari kerja tempatan.

Dalam hal ini, pihak PERKESO ada juga mereka cipta *MYFutureJobs* salah satu kaedah untuk melihat kepada er... jawatan-jawatan kosong dan sebagainya. Pembekuan pengambilan pekerja asing juga merupakan salah satu inisiatif atau tindakan tepat kerajaan untuk mengurangkan pekerja asing dalam memastikan kebajikan pekerja diberi keadilan terutamanya ketika serangan wabak COVID-19 yang mana ramai pekerja tempatan yang hilang pekerjaan.

Dengan pembekuan ini maka keutamaan adalah kepada penduduk tempatan untuk mendapatkan pekerjaan dan membuka peluang seluas-luasnya kepada rakyat tempatan untuk mengisi kekosongan tersebut. Justeru itu, pekerja yang telah diberhentikan kerja tidak mempunyai banyak pilihan, selain merebut apa sahaja peluang yang ada di depan mata.

Ditambah pula dengan pelbagai insentif yang diperkenalkan oleh kerajaan melalui Pelan Jana Semula Ekonomi Negara atau PENJANA, yang antara lainnya menyediakan peruntukan khas untuk para belia dan penganggur mengikuti latihan kemahiran, keusahawanan dan sebagainya. Ini akan membantu golongan yang terjejas dengan COVID-19 yang melanda negara ini, akan mengasah bakat dan kemahiran seterusnya mempersiapkan diri dengan kelengkapan yang diperlukan oleh majikan dan pasaran serta kebolehpasaran dalam masyarakat negeri Pahang ini. Dengan pembekuan pengambilan pekerja asing ini sekali gus membuka ruang kepada penduduk tempatan untuk melakukan kerja-kerja yang selama ini dilakukan oleh pekerja asing.

Untuk tambahan, maklumat ataupun informasi kepada ADUN Ketari Yang Berhormat Yang di-Pertua, suka saya membacakan dalam er... penggulungan saya semalam. Saya ada menyebutkan, bagi kes tuntutan bayaran bagi kes faedah sehingga Oktober 2020 sebanyak RM21 juta telah diserahkan kepada mereka yang menerima kes faedah dalam negeri Pahang. RM21 juta, banyak ini. Yang kedua, bayaran bagi kes tuntutan Skim Insurans Pekerja iaitu sebanyak... berakhir pada 16 November 2020 sebanyak RM9.6 juta juga diserahkan sehingga kini dalam negeri Pahang. Dan yang ketiga, saya rasa terkejut juga, maknanya bayaran sangat besar iaitu bagi kes program

subsidy upah. Makna kerajaan melalui Kementerian Sumber Manusia menyediakan peruntukan-peruntukan kepada majikan-majikan untuk mengambil pekerja di saat pandemik yang berlaku ini, untuk mengambil kira mereka yang tidak bekerja, dibuang kerja untuk beri peluang mereka bekerja berapa bayarannya. Sebanyak... sehingga ini 19 November 2020 RM397 juta ya hampir setengah...

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Saya mohon menceleh sedikit dengan izin termasuk dengan izin er... Wakil Kerajaan. Dalam keadaan pandemik COVID-19 ini, jangan kata kita nak minta pihak majikan memberi kerja, kerja tak ada. Ramai mereka yang hilang pekerjaan. Saya berpendapat, apa yang patut kita buat sekarang, seperti Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah luluskan RM10 juta untuk pembangunan belia, bolehlah mereka ini sekurang-kurangnya membuka er... apa nama itu gerai-gerai, *stall* ini... gerai-gerai makanan dan sebagainya. Mungkin buat *car boot sales* sebagainya. Saya yakin soal pihak majikan atau sesiapa menyediakan pekerjaan tak timbul dah. Sebab peluang pekerjaan memang terjejas teruk akibat COVID-19. Jadi langkah yang er... boleh kita ambil ialah untuk membantu golongan ini dan biasanya bantuan kewangan.

Pada hari semalam er... anak saya beli, saya tak... tak berapa berselera dengan nasi minyak ini. Jadi dia beli nasi minyak, bungkus dia kecil. Besar ini sahaja. Dan yang menjualnya... besar ini sahaja. RM1.00. Besar ini RM1.00. Ini pun besar ini, kecil lagi. RM1.00. Dan yang menjualnya kalau tengok gaya rupa tu adalah suri rumah, Yang di-Pertua. Bersih nampak bersih. Dan saya yang tak nampak pun penjual perempuan 2 orang pun, makan pun dengan penuh selera. Maknanya, suri rumah pun sekarang ini sudah mencari peluang, mencari peluang untuk mencari pendapatan sendiri. Yang tak, yang dulu tak reti berniaga, berniaga. Saya *confused* sedikit. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Sepupu saya, *my first cousin, was a pilot with er... Emirates. He was captain of A380 Airbus, 380. After 17 years with Emirates, he was retrench in September.* Tapi dia maknanya, gaji itu mahal la. Ada duit simpanan tapi tak tahu berapa lama. Dan anak saudara saya, anak adik saya, *Captain* dengan er... Firefly, Firefly pun diberhentikan, dibayar hanya 3 bulan gaji. Sekarang ini dia dengan kawan dia seorang *Captain* lagi *first officer* dia, dia buka *groceries store*. Bermodalkan lebih kurang RM100,000.00. Jadi masing-masing *chip in* dan nampaknya berjaya.

Jadi saya berharap kalau kerajaan boleh mencari jalan dengan kepimpinan, prihatin Yang Amat Berhormat Menteri Besar supaya golongan-golongan seperti ini, disiapkan terus sahajalah modal. Walaupun zaman er... Tun Khalil jadi MB, saya jadi Exco jaga perumahan, peniaga kecil kita siapkan Dato' Sri sahabat saya sebelah dari Dong kata RM20 juta. Saya ingat-ingat lupa. Maklumlah dah tua 70 tahun. Tak RM20 juta ke, RM3 juta ke. Hangus. Haa... ini masalah orang kita.

Jadi itulah, Timbalan er... Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, gagap sedikit pagi ini. Dia sebenarnya bila Timbalan itu, di atas itu tak payah panggil Timbalan, dia panggil Pengerusi apa ini, Yang di-Pertua. Jadi saya ucapkan terima kasih kerana Yang di-Pertua memberi saya peluang dan saya berharap kerajaan di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan dibantu oleh Ahli-ahli Exco yang muda-muda, rajin termasuklah ahli dari Tioman... ya... Tioman yang dalam kerajaan sekarang ini boleh membantu bersama-sama. Cari jalan supaya mereka boleh mencari makan. Apa caranya? berniaga kecil-kecilan. Bagaimana kita bantu? Bagi duit pinjam. Itu sahaja, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato Yang di-Pertua,
Terima kasih banyak atas saranan er... pandangan dan juga buah fikiran daripada mantan er.... Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang suatu ketika dahulu... ya... iaitu ADUN Pelangai. Jadi saya mengambil kesempatan di sini er... untuk er... memberitahu pada Sidang Dewan bahawa apa yang dilaksanakan dalam negeri Pahang menangani kehilangan er... peluang pekerjaan dan sebagainya, kerajaan bersikap adil. Mengambil tindakan sehingga ke Mahkamah Buruh jika sabit kesalahan dan kita sentiasa memastikan apa-apa juga faedah dibayar pada masanya apabila laporan telah sabit untuk diberikan bayaran tersebut.

Jadi sehingga kini jumlah lebih kurang RM428 juta telah dikeluarkan dan insya-Allah, lepas sidang ini, pihak PERKESO akan menyerahkan *mock cheque* kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang. Terima kasih Dato Yang di-Pertua.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Soalan tambahan. Okey, er... saya mendengar ucapan daripada... jawapan daripada pihak YB. EXCO. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, adakah saluran er... bantuan guaman daripada Kerajaan Negeri membantu rakyat negeri Pahang er... menangani sebarang masalah disebabkan oleh pelanggaran atau penamatan apa-apa kontrak disebabkan oleh COVID-19?

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato Yang di-Pertua,
Saya merujuk kepada persoalan yang dibangkitkan oleh ADUN Ketari. Ya, memang ada kita melalui Jabatan Tenaga Kerja dan juga PERKESO sentiasa memantau dan mengambil pendekatan untuk membantu apa-apa jua er... kepada hak-hak pekerja ini melalui Akta Kerja 1955 dan kita sekarang ini ada juga akta yang baru er... yang dipinda iaitu 446, Akta Majikan Menyediakan er... Penginapan, Kemudahan Kesihatan kepada pekerja-pekerja. Er... makna kata dari masa ke semasa sentiasa dinaiktaraf dan diambil peduli. Terima kasih Dato Yang di-Pertua.

YB. CIK LEONG YU MAN

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Beserah, ya Beserah.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, di atas laluan diberikan. Saya ingin er... bertanya pihak kerajaan dan saya bersetuju apa yang dicadangkan oleh Yang Berhormat daripada Pelangai, supaya mencari peluang untuk perniagaan mereka yang diberhentikan kerja dalam suasana begini. Namun dalam masa yang sama, saya ingin er... bertanya kepada kerajaan adakah sebarang tindakan diambil

untuk membentuk norma baharu ataupun pembudayaan baru pemikiran mencari kerja ini? Sebab selama ini sektor-sektor pembinaan, pertanian, perkhidmatan banyak didominasi oleh pekerja asing kerana kurang *glamour* ataupun kurang ditarik er... tertarik untuk pekerja tempatan.

Maka inilah peluang terbaik bagi saya kalau kerajaan boleh libat uruskan semua yang terlibat. Majikan-majikan yang menggaji orang luar sebelum ini, mula berfikir bahawa kita kena cari pekerja tempatan dan kita kena juga bentuk norma baharu pekerja tempatan dalam *mindset* mereka semua sektor ini perlu di... di er... dikuasai dan peluang pekerjaan ini adalah perlu diambil.

Jadi saya cadangkan ataupun saya ingin bertanya kepada pihak kerajaan adakah sesi libat urus melibatkan majikan, kaunselor, wakil pekerja dan sebagainya supaya mereka dapat membentuk satu er... satu set pembudayaan dan norma baharu untuk bidang pekerjaan ini? Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua

Terima kasih atas er... perkara yang dibangkitkan oleh ADUN Beserah, sahabat saya. Pandangan sangat bernas dan er...saya suka untuk menjemput Yang Berhormat ADUN Beserah ni, merujuk kepada er... MTEN atau Majlis Tindakan Ekonomi Negeri dalam usaha untuk menangani er... *crisis* er... peluang dan juga tindakan Kerajaan Negeri untuk menangani masalah pekerjaan dan juga kebajikan masyarakat dalam er... menangani COVID-19 khususnya dalam bab-bab ekonomi.

Dan perkara kedua berhubung dengan penglibatan libat urus ataupun tadbir urus pihak kerajaan dalam menangani pekerja-pekerja asing ini, saya yakin dan percaya itu cadangan yang baik dan er... pihak kerajaan akan ambil peduli bagaimana kaedah dan cara. Walaupun begitu er... setakat ini, saya lihat apa yang menjadi satu er... kekangan, khususnya di pihak peladangan er... kita lihat ramai pekerja-pekerja asing er... mengambil peluang di situ. Tetapi dalam er... hari ini semasa COVID-19 berlaku, banyak kekurangan atau ramai er... tenaga kerja di kalangan warga asing yang tidak dapat masuk dan yang sedia ada pun ramai pun dah berhenti dan sebagainya akibat pandemik COVID-19 ini. Er... mungkin satu masa yang er... baik untuk kita fikirkan norma baru mengambil ruang dan peluang yang ada ini.

Jadi insya-Allah, saya akan berbincang lebih lanjut perkara ini er... pada masa yang akan datang bersama ADUN Beserah dan juga rakan-rakan kita di jabatan. Sekian, terima kasih.

YB. CIK LEONG YU MAN

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila, Triang.

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Tadi dalam jawapan er... pihak kerajaan ada menyebut tentang Program Subsidi Upah. Saya dimaklumkan bahawa ada majikan yang sudah lulus program ini tetapi telah tiga bulan tidak... masih tidak dapat subsidi lagi. Mohon penjelasan kerajaan.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Terima kasih kepada ADUN Triang yang bangkitkan perkara ini. Saya akan ambil maklum perkara ini untuk menanya ataupun bertanya lebih *detail* kes-kes yang mungkin terpencil er... ataupun er... mungkin saya rujuk dengan pihak PERKESO, Jabatan Tenaga Kerja untuk mendapatkan *detail* dan soalan tu boleh jawab secara bertulis nanti. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Seterusnya saya menjemput Yang Berhormat ADUN Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Yang Berhormat Dato' Yang Di-Pertua, soalan saya nombor 7.

[Aplikasi PahangGo.

Apakah PahangGo mendapat sambutan di kalangan pengguna? Bagaimana kaji selidik dilaksanakan?

Berapakah kos yang dibelanjakan untuk mewujudkan PahangGo?]

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Terima kasih Yang Berhormat er... Dato' Sri Yang di-Pertua dan terima kasih kepada rakan saya daripada Teruntum mengemukakan soalan yang amat baik. Jadi sebelum saya er... menjawab soalan daripada ADUN Teruntum, apakah PahangGo mendapat sambutan di kalangan pengguna? Saya ingin bertanya er... kawan saya daripada Teruntum, adakah Teruntum telah menggunakan PahangGo ini?

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Sudah.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Jadi kalau nak tanya sikit lagi Yang Berhormat di-Pertua. Kalau dah guna PahangGo ni, aplikasi mana yang Teruntum suka sekali? Boleh tahu?

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Parking.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Parking. Parking ya, sebut elok-elok sikit tu.

Er... Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

sehingga 12 November 2020, setelah beroperasi hampir 13 bulan, jumlah *download* adalah sebanyak 135,052 *download*. Sambutan aplikasi ini juga kita boleh nilai daripada jumlah transaksi yang telah diuruskan. Antara perkhidmatan yang ditawarkan termasuklah membayar cukai tanah, membayar cukai pintu, kompaun PBT, *parking*, zakat dan lain-lain berjumlah RM7,067,690.00 nilai wang yang telah diuruskan oleh aplikasi PahangGo dengan jumlah transaksi sebanyak 585,822 transaksi. Dan jumlah *download* er... meningkat kepada kadar 7,000 sebulan dan jumlah nilai transaksi meningkat pada kadar 10% setiap bulan.

Dan er... berkenaan er... maklum balas yang kita terima dari pengguna terutamanya kita menggunakan maklum balas di laman *facebook*. Secara purata sejumlah 2,000 maklum balas diterima setiap bulan merangkumi aduan, cadangan dan penambahbaikan.

Untuk makluman Yang Berhormat Teruntum juga, er... aplikasi PahangGo ini dibangun sepenuhnya oleh kakitangan dalaman Syarikat PahangGo Sdn. Bhd. Iaitu sebuah anak syarikat Kerajaan Negeri dan *paid up capital* sebanyak RM 1 juta sebagai anak syarikat daripada Koridor Utiliti Pahang Sdn. Bhd. Untuk makluman Yang Berhormat, tiada sebarang suntikan modal daripada Kerajaan Negeri Pahang yang digunakan oleh PahangGo setakat ini. Sekian, Yang Berhormat.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Terima kasih Wakil Kerajaan. Soalan tambahan saya adalah, saya dapat aduan ada lah kata PahangGo tidak boleh bayar *parking* untuk bulanan. Maknanya dapat tempat itu untuk satu bulan. Tak boleh, *okey*. Soalan nombor dua, sejauh manakah aplikasi tersebut dapat membantu kerajaan negeri untuk kluster COVID-19 sebelum ini? Adakah dia efektif seperti MySejahtera? Terima kasih.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Yang Berhormat Dato' Sri Yang Di-Pertua,

Sahabat saya daripada Teruntum kata, dia suka guna *parking*. Jadi pernah cuba guna *parking* untuk sebulan?

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Saya tak pernah cuba. Saya terima aduan. Itu sahaja.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Makna tak guna sepenuh lagilah ya? Untuk makluman yang Sidang Dewan, Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, er... apa yang dikatakan tiada untuk *parking* bulanan tu adalah tidak benar sama sekali er... PahangGo ada menyediakan *parking* untuk bulanan. Contohnya di Kuantan kalau sebulan kita perlu bayar RM 79.50. Kalau

3 bulan RM 207.00. Kalau setahun RM 667.80. Jadi kalau sahabat saya daripada Teruntum ada masalah menggunakan PahangGo untuk *parking* ini, bolehlah berjumpa dengan saya ataupun pegawai-pegawai daripada Syarikat PahangGo.

Menyentuh soalan tentang aplikasi PahangGo dalam membantu Kerajaan Negeri untuk kluster COVID-19. Sebelum kerajaan Malaysia kita memperkenalkan aplikasi MySejahtera, yang antara lain bertujuan merekod dan menjejaki per... pergerakan rakyat yang berkunjung ke premis perniagaan, Kerajaan Pahang ialah yang terlebih dahulu menggunakan sistem MoveOn kita panggil MoveOn... ya... MoveOn yang dibangunkan oleh PahangGo... Syarikat PahangGo.

Dari mula tarikh ia diperkenalkan pada 14 Mei 2020, sebanyak 6,396 premis telah berdaftar dan sebanyak 1,396,693 jumlah imbasan QR code telah digunakan oleh MoveOn... telah didaftarkan oleh MoveOn. Dan sistem yang sama juga kita gunakan dibangunkan oleh PahangGo untuk menempah slot bagi rakyat untuk solat di masjid semasa Perintah Kawalan Pergerakan dan urusan di Pejabat Agama dengan 28,051 jumlah tempahan. Sekian.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Soalan tambahan. Terima kasih sekali lagi kepada Wakil Kerajaan. Soalan tambahan saya senang saja. Kalau... jikalau ADUN memohon untuk dapat diskaun untuk *parking*, sebab saya selalu kena saman lupa letak parking di... MPK pun saman saya juga. Adakah kerajaan sedia memberi manfaat kepada ADUN? Diskaunlah kepada... melalui PahangGo. Terima kasih.

YB. DATO' MOHAMMAD FAKHRUDDIN BIN MOHD ARIFF

Yang Berhormat Dato' Sri Yang Di-Pertua,
Er... dalam musim-musim COVID ini Dato' Sri, saya harapkan Yang Berhormat Teruntum boleh bayar lebihlah. [Ahli Dewan ketawa]

Sebab Yang Berhormat ada mempunyai pendapatan tetap. Makna boleh sumbang ke Tabung COVID juga. Tapi walau bagaimanapun, menyentuh tentang er... soalan Yang Berhormat maknanya kalau masalah *parking* kena saman ni sepatutnya tak terjadi dah. Lepas ni saya berharaplah yang Yang Berhormat daripada Teruntum boleh membeli kupon secara bulanan. Jadi tak bolehlah... tak payah... tak perlu bayar saman dah ye.

Jadi kalau ada masalah membeli kupon bulanan tu, bolehlah merujuk kepada pihak kami supaya kami dapat membantu Yang Berhormat daripada Teruntum untuk menyelesaikan masalah terbabit. Tentang diskaun ni, insya-Allah pihak kerajaan akan memperhalusi dan sekiranya sama ada tambah atau naik itu terpulang pada pihak kerajaanlah. Sekian, Dato' Sri.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Seterusnya, jemput...

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Soalan tambahan

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat ADUN Tahan.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Dato' Speaker, tambahan sikit kepada jawapan daripada Bebar tadi. Sebenarnya setiap Ahli Yang Berhormat ni dibekalkan dengan logo er... Yang Berhormat. Sila pakailah, baru tak kenakan, kecualikan pada *parking*. Ada dibekalkan ya, untuk kereta rasmi.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Jemput, Yang Berhormat ADUN Tahan.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Assalamualaikum WBT. Dato' Sri Yang di-Pertua, soalan saya nombor 8.

[Pembinaan 12 unit rumah kakitangan di FELDA Padang Piol. Apakah yang menyebabkan projek ini terhenti? Adakah kerajaan berhasrat untuk menyambung semula pembinaan projek tersebut?]

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Terima kasih Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, terima kasih kepada sahabat saya daripada DUN Tahan yang bertanya tentang berkenaan dengan pembinaan 12 rumah kakitangan di FELDA Padang Piol yang terhenti dan adakah kerajaan berhasrat untuk menyambungkan?

Projek kakitangan rumah di FELDA Padang Piol 12 unit, bermula pada Ogos 2017 dan sepatutnya siap Ogos 2018 dengan perbelanjaan sebanyak RM2,064,000.00 tetapi pada 12 Februari 2020, ianya ditamatkan kontraknya kerana itulah sebabnya menyebabkan projek itu terhenti, kerana kontraktor ditamatkan kontraknya. Kenapa ianya ditamatkan kontrak? Kerana kontraktor tiada usaha untuk mempercepatkan kerja-kerja kontrak.

Nombor 2: kontraktor pun tidak ada daya usaha dari segi penyediaan CPM, jadual kerja, *blueprint* terhadap projek tersebut. Kontraktor hanya bergantung kepada bayaran interim bagi menyiapkan projek tersebut. Bermakna kontraktor yang dilantik tiada modal pusingan. Walau bagaimanapun, Kerajaan memperuntukkan RM1.3 juta melalui FELDA, akan membuka tawaran baru *retender* projek tersebut di awal 2021. Sekian terima kasih.

YB. ENCIK MOHD ZAKHWAN BIN AHMAD BADARDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Er... untuk makluman, rumah kakitangan FELDA yang sedia ada ini saya difahamkan dibina pada sekitar tahun 70-an dan sampai sekarang masih ada lagi kakitangan FELDA yang duduk sekurangnya, lebih kurang 6 keluarga yang duduk dalam keadaan rumah tersebut tidak selamat diduduki. Untuk makluman, ada rumah-rumah yang siling dah runtuh dah, tandas yang rosak dan lain-lain. Saya nak tanya er... berapa *percent* kontraktor telah siapkan rumah tersebut sebelum kontraknya ditamatkan?

Yang kedua; berapakah lagi peruntukan yang diperlukan untuk menyiapkan rumah tersebut? Sekian terima kasih.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Dalam pengetahuan saya, rumah tersebut hanya siap 45% daripada dua... RM2,064,000.00 - 45% bermakna projek peruntukan yang ada hanya RM930,000.00 sahaja. Tetapi, dari segi kontrak, konsultan FELDA telah potong interim kepada kontraktor 5% tiap-tiap interim. Ini pengalaman saya sebagai kontraktor dulu. Tetapi walau bagaimanapun, baki hanya RM938,000.00 tapi Kerajaan memperuntukkan semula RM1.3 juta. Selalu biasalah, bila *retender*, menyebabkan lawatan tapak, penyediaan dokumen baru walaupun *balance* sembilan ratus tiga puluh lima, tiga puluh lima... RM938,000.00 tetapi Kerajaan memperuntukkan RM1.3 juta, awal tahun depan akan adakan *retender*.

Ini dari segi kontrak kerana kontraktor diberi jaminan WJP 5% tiap-tiap interim. Insya-Allah saya dah runding bersama FELDA, Januari 2021 rumah tersebut akan *diretender* dan diaward secepat mungkin bagi menyelesaikan masalah kakitangan FELDA, staf FELDA di FELDA Padang Piol dapat rumah yang selamat yang bumbungnya tidak pecah, atapnya tidak terbang, insya-Allah. Terima kasih.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Soalan tambahan. Soalan tambahan ni Tuan Yang di-Pertua, kerana kita tanya adakah sedar, adakah patut ini macam kita tak puas hati dengan Kerajaan menjawab. Macam kita nak mengajar pula. Jadi, saya ni tak nak gunakan perkataan adakah Kerajaan sedar, adakah Kerajaan bertanggungjawab, hanya nak menyatakan, elok ke pihak Kerajaan mengambil tahu kenapa projek ini selalu sakit?

Pengalaman saya menunjukkan bahawa, kalau kita melaksanakan proses tender, kalau proses tender JKR untuk buat jalan sebagainya tak semestinya yang terendah yang terbaik. Pengalaman saya menunjukkan yang terendah itu lah yang banyak menimbulkan masalah projek tak siap. Itu sebab JKR dia ada dia punya er.... apa ke nama benda tu... *cut off*, dia ada *cut off* dia.

Kalau misalannya semasa saya jadi er... Menteri Besar peringkat awal, sebelum ladang Yayasan Pahang dijadikan dari 1,000 ekar, saya ambil alih jadikan 100,000 ekar sekarang, kita harapkan balak. Pengarah Hutan tak ada ya... balak tu terang sebab bagi biasiswa kepada budak-budak. Tetapi sekarang tak pakai balak lagi, pakai kelapa sawit.

Jadi, saya mencadangkan supaya Pihak Kerajaan jangan juga sewenang-wenangnya memberhentikan kerja, tidak membayar sebagainya. Kalau harapkan kita katakan kontraktor harapkan interim, memanglah. Kebanyakan kontraktor... hendak kontraktor Melayu pulak, kontraktor India tahan sikit. Modal kurang, pusing kurang. Satu lagi yang saya tengok, bila tender... oh! tak ada pengalaman, oh! ni dah buat 20 okeylah, ini belum buat lagi. Kalau yang tak ada pengalaman tu taknya dibagi, bila nak dapat pengalaman.

Itu sebab kita... *when we take action, sorrylah* saya bila, bila *temperature* naik, cakap orang putih, macam P. Ramlee cakap Jerman... dalam filem benda ni "Masam-masam Manis". *So, when we act, we must act fairly and judiciously*. Makna bila kita ambil tindakan, kita adil dan saksama. Jangan kita ikut... oo... ini ikut buku ni batal, ini tolak,

tak boleh. Kadang-kadang orang ini, dia pun nak cari makan juga bagi anak cucu. Kita okeylah. Cari makan, elaun sedap. Macam MB pula, pencen MB dapat, lepas itu ni.. elaun pengerusi pula, MB ada bagi pula, bagi kepada bekas MB pula. Memanglah sedap, tetapi orang macam ini yang ni... teruk.

Jadi, saya mencadangkan supaya Pengerusi Penasihat FELDA... Pengerusi FELDA yang mewakili Kerajaan tu tengok-tengoklah sikit supaya macam kontraktor tu dia dapat selesaikan masalah tapi dah batal, batallah. Saya terbayang macam mana anak bini dia nak makan. Kontrak dah batal, entah apa benda nak makan. Nak merompak, menyamun pula, semua orang duduk rumah sekarang ini, payah juga. Penyamun, perompak, minta maaf ni... ni... meleret sikit ni Tuan Speaker... tak dapat cari makan dah. Kita pergi mencuri rumah orang, orang tak ada di rumah. Sekarang ni orang semua duduk di rumah. Tak dapatlah. Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua. [Ahli Dewan ketawa]

YB. DATIN SAMSIAH BINTI ARSHAD

Soalan tambahan, soalan tambahan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ringkas tak? Kalau rasa boleh tanya kat masa minum, gi tanya masa minum.

YB. DATO' HAJI NAZRI BIN NGAH

Yang di-Pertua,

Saya sangat setuju pandangan daripada Pelangai iaitu dalam sistem bagi kontrak sekarang, FELDA ke, JKR ke, JPS ke, PAIP ke, ada *cut off*. Bila ada *cut off*, orang nombor 1 pasti tidak masuk dalam *cut off*. Bermakna kontrak sekarang, kontraktor sekarang walaupun dapat nombor 1 dia takkan dapat tawaran untuk kerja tersebut kerana selalunya nombor 1, dia terkeluar daripada harga *cut off*. Sekarang punya peraturan JKR ke, mana-mana jabatan. FELDA dahulu ada er... kelemahan dari segi pemberian, pemilihan kontraktor yang saya tahu iaitu satu kontraktor mendapat 10 projek dalam masa yang sama. Maka dengan itu, berlaku kelewatan dalam melaksanakan apa-apa juga projek. Sekian terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah soalan seterusnya, saya menjemput yang terakhir pada pagi ini, Yang Berhormat ADUN Damak.

YB. TUAN HAJI ZURIDAN BIN MOHD DAUD

Bismillahirrahmannirrahim. Yang Berhormat Yang di-Pertua, saya ajukan pertanyaan nombor 9.

[Mohon penjelasan pihak kerajaan berkaitan;

- a) Apakah prosedur perusahaan sarang burung walit?
- b) Berapakah jumlah premis perusahaan burung walit yang telah berdaftar di kawasan bandar Jerantut?

- c) Apakah syarat-syarat yang ditetapkan berkaitan tempat atau lokasi untuk menjalankan perusahaan sarang burung walit?
- d) Apakah bentuk tindakan yang dikenakan kepada pengusaha yang sekiranya didapati melanggar peraturan yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)?]

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Tuan Yang di-Pertua,

Terima kasih Damak kerana menanyakan soalan nombor 9. Saya pagi tadi, saya ingat ke Pemuda UMNO tapi sampin hijau ya. Baguslah sahabat saya, sehati sejiwa ya. Jawapan kepada soalan nombor 9 ada dua agensi yang berkaitanlah. Pertama berkaitan jawapan daripada PBT. Er... Kerajaan Negeri telah mewujudkan Garis Panduan Pembangunan Industri Burung Walit Negeri Pahang 2014 bagi menyeragamkan proses perusahaan burung walit di seluruh kawasan pentadbiran dan perkhidmatan Pihak Berkuasa Tempatan di negeri Pahang.

Er... untuk pertanyaan yang kedua berkaitan dengan jumlah premis burung walit yang berdaftar dengan Majlis Daerah Jerantut adalah sebanyak 248 premis dan syarat-syarat yang kita perlukan untuk er... sebagaimana yang dinyatakan di bawah garis panduan Pembangunan Industri Burung Walit Negeri Pahang, menetapkan lokasi dan kawasan yang boleh diusahakan untuk menjalankan perusahaan sarang burung walit iaitu kawasan pertanian dan termasuk kawasan industri ringan.

Er... tidak berada di kawasan tumpuan utama aktiviti bandar. Jika premis sedia ada, yang sedia ada sekarang, terletak di pusat tumpuan utama, pemilik premis hendaklah mendapatkan kelulusan dari Pihak Berkuasa Tempatan. Kalau Jerantut ni Majlis Daerah Jerantut. Pembesaran premis yang telah diluluskan adalah tidak dibenarkan. Premis hendaklah bersesuaian dengan bangunan di sekitarnya ya. Tengah-tengah apa ini rumah, ada premis burung walit. Itu kita tidak benarkanlah.

Pengusaha juga perlu membuat permohonan pendaftaran aktiviti perladangan dengan pihak Jabatan Perkhidmatan Veterinar. Ini agensi yang kedua saya akan jawab sebentar lagi ya dan Pihak Berkuasa Tempatan boleh mengeluarkan kompaun. Ini tindakan ya, termasuk mengambil atau menarik balik atau membatalkan lesen yang telah dikeluarkan kepada mana-mana pemilik premis yang gagal mematuhi syarat-syarat yang telah ditetapkan. Syarat PBT ataupun syarat di bawah Jabatan Veterinar yang termasuk dalam Garis Panduan Burung Walit Pahang.

Manakala jawapan bagi kepada pihak... daripada pihak Jabatan Veterinar, er... premis sedia ada terletak di Kawasan Operasi tetapi bukan di dalam pusat tumpuan sama macam tadilah dan mengamalkan garis panduan yang disediakan di bawah *Good Animal Husbandry Practices* atau pun GAHP.

Premis sedia ada di pusat tumpuan bandar adalah dibenarkan terus beroperasi sekiranya mengamalkan GAHP dan mendapat kelulusan daripada PBT. Ubah suai bangunan juga tidak er... dibenarkan dan pembinaan "*Jack-roof*" tingkat atas bumbung perlu sesuai dan harmoni dengan bangunan persekitaran dan mengemukakan permohonan pendaftaran aktiviti perladangan kepada Jabatan Perkhidmatan Veterinar.

Seterusnya mengemukakan permohonan kepada PBT sebagaimana yang dinyatakan tadi dan juga tingkat bawah bangunan tidak dibenarkan digunakan oleh perusahaan

ini melainkan kebenaran khas daripada yang... mendapat kebenaran daripada Pihak Berkuasa Tempatan ya, dan sekiranya diluluskan pengusaha dikehendaki menyediakan ruang niaga di bahagian hadapan sekurang-kurangnya 10 kaki ke dalam bangunan. Jadi tidak mengganggu laluan depan bangunanlah.

Sebarang pengubahsuaian dan dalam bangunan yang tidak melibatkan struktur hanya memerlukan lakaran pelam...pelan untuk mendapatkan kelulusan daripada PBT kecuali bagi bangunan warisan seperti mendapat kelulusan daripada TWGBW terlebih dahulu. Ini bangunan warisanlah, bangunan-bangunan yang lama. Untuk kawasan kawalan pula lokasi yang dibenarkan untuk aktiviti perladangan burung walit adalah kawasan pertanian seperti kawasan ladang, pekebunan, akuakultur, aktiviti berkaitan dengan pelancongan berasaskan pertanian dan tanah pertanian kosong. Kawasan industri seperti kawasan industri ringan dan kluster yang berkaitan.

Seterusnya lokasi yang tidak dibenarkan aktiviti perladangan er... ialah di... burung walit adalah di sekitar sekolah, klinik kesihatan, tempat ibadat, kawasan taman permainan, kawasan kegunaan khas, *reserve* utiliti dan kawasan sensitif alam sekitar termasuk kawasan tadahan air dan hutan simpanan kekal. Had ketinggian bangunan adalah tidak melebihi atau sama dengan 12 meter ya. Kalau lebih tu maknanya tidak mengikuti spesifikasi yang dibenarkanlah.

Seterusnya mengemukakan permohonan pendaftaran aktiviti perladangan kepada Jabatan Perkhidmatan Veterinar er... dan mengemukakan permohonan lesen premis sebagaimana yang dimaklum tadi oleh pihak PBT ya. Menurut rekod Jabatan Veterinar Negeri Pahang sebanyak 88 jumlah premis walit di kawasan Jerantut yang berdaftar dengan jabatan sehingga September 2020. Syarat-syarat yang ditetapkan berkaitan dengan tempat atau lokasi untuk menjalankan perusahaan burung walit untuk negeri Pahang tertakluk kepada Garis Panduan yang dinyatakan tadi lah ya.

Seterusnya lokasi yang tidak dibenarkan adalah seperti sekolah dan sebagainya. Untuk makluman Ahli-ahli Mesyuarat, er... saya dah maklum dalam penggulungan semalam, untuk bayaran lesen burung walit telah diturunkan daripada RM2,000.00 kepada RM1,000.00 dan er... untuk tukar syarat kawasan pertanian er... kepada pembangunan, kita juga telah tangguhkan sempena COVID nilah supaya tidak membebankan pengusaha-pengusaha walit dalam menghasilkan burung walit ini. Sekian terima kasih.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, saya difahamkan bahawa pengusaha er... sarang burung walit itu dikehendaki memohon tambah syarat atau tukar syarat. Jadi permohonan itu ialah ikut keluasan rumah burung walit itu atau pun seluruh tanah itu? Terima kasih.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Perkara ini perlu di bawa kepada pihak dua jabatan. Er... apa yang kami tetapkan ialah pertama, kalau ikut arahan terdahulu daripada Pertanian mesti tukar kepada pembangunan. Sebab buat di kawasan ladang, pertanian ya. *Of course* dalam kawasan er... perbandaran memang dah dimaktubkanlah. Tetapi untuk luar kawasan ni kita tangguhkan dahulu supaya apa ini memberi mengurangkan bebanan kepada pengusaha burung walit. Isu itu kita tangguhkan dahulu, tak perlu kita nak... mungkin lepas pada ni pihak-pihak pengusaha walit boleh berhubung terus dengan agensi 2 jabatan yang terlibatlah.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, kita selesai membincangkan 9 pertanyaan dan jawapan. Saya bercadang untuk menempohkan persidangan pada pagi ini untuk minum pagi dan persidangan kita disambung semula pada pukul 11.30 pagi. Saya memohon Ahli-ahli Yang Berhormat bergerak keluar dewan dalam keadaan tertib dan mematuhi penjarakan fizikal. Persidangan ditempohkan.

[Persidangan ditempohkan pada jam 11.02 pagi]

[Persidangan disambung semula]

SAMBUNGAN MENIMBANG RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2021) 2020

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Ketiga: Sambungan Menimbang Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Rang Undang-undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 telah dibentang pada 16 November 2020 dan telahpun dibuka untuk dibahaskan pada 17 dan 18 November 2020. Pada 19 November, seramai 10 orang dari pihak Kerajaan telah mengambil bahagian dalam perbahasan tersebut. Pada hari ini, Majlis akan disambung semula untuk Menimbang Rang Undang-undang tersebut. Sekarang tibalah masanya saya menjemput Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk berucap dan membuat penggulangan. Sila Yang Amat Berhormat.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Assalamualaikum WBT. Selamat pagi, salam sejahtera Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana mengizinkan saya untuk menggulung perbahasan bagi pihak kerajaan serta portfolio-portfolio di bawah saya sempena Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Ke-14 pada hari ini. Penggulangan ini adalah sebagai menjawab pelbagai persoalan yang ditimbulkan oleh rakan-rakan Ahli-ahli Yang Berhormat semasa sesi perbahasan bagi Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020 dan Usul Anggaran Pembangunan dan Perbekalan Air (2021) yang berlangsung selama 2 hari pada 17 dan 18 yang lepas.

Saya juga ingin mengambil kesempatan di sini untuk mengucapkan berbanyak terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah diberi... diberikan sepanjang perjalanan Persidangan Dewan Negeri yang mulia ini, yang bermula pada Isnin 16 November. Persidangan kali ini sekali lagi menyerlahkan kematangan Ahli-ahli Yang Berhormat dan ternyata ukhwah persahabatan sesama Ahli-ahli Yang Berhormat tanpa mengira batasan dan fahaman politik sentiasa terpelihara. Satu perkara baru Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua di mana persidangan pada kali ini ialah kita telah menetapkan secara teratur susunan Ahli-ahli Yang Berhormat yang nak membahaskan Rang Undang-undang yang akan dibentangkan.

Saya berpendapat penetapan ini sangat baik kerana ianya merupakan satu langkah yang berfokus, wajar dan bijak hinggakan pada persidangan hari ini, pada persidangan kali ini, buat pertama kalinya, hampir kesemua Ahli-ahli Yang Berhormat atau seramai 28 orang daripada 31 orang, telah menyertai sesi perbahasan [Ahli Dewan menepuk meja] dan yang lebih meyeronokkan ialah, setiap Ahli-ahli Yang Berhormat telah faham masa dan giliran yang hendak dibahaskan dan ini sebenarnya telah benar-benar menjimatkan masa dan melancarkan perjalanan Dewan ini. Syabas dan tahniah kepada Ahli-ahli Yang Berhormat.

Dengan pemberian masa selama 15 minit juga, membolehkan Ahli-ahli Yang Berhormat merancang topik-topik atau isu-isu yang ingin dibahaskan dan yang lebih menariknya, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua telah mematikan suis mikrofon

sekiranya melebihi daripada 15 minit. Dan saya dapati ada Ahli-ahli Yang Berhormat yang terkejut, terpinga-pinga apabila suis mikrofon dimatikan dan mereka kadang-kadang perlu diberitahu oleh rakan sebelah untuk menghidupkan balik kembali suis mikrofon tersebut dan ini adalah satu langkah yang sangat baik sangat bijaksana, syabas Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua dan juga Timbalan Yang di-Pertua.

Mengambil kesempatan ini juga, saya ingin mengucapkan err... tahniah dan terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua, kerana telah mengendalikan persidangan Dewan ini dengan baik. Saya juga bersyukur dan gembira melihat keadaan kesihatan Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua semakin baik dan semakin sihat. Ada rakan-rakan mengatakan Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua telah kembali muda 20 tahun daripada sebelum ini.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat terima kasih Yang Berhormat, tapi saya rasa dah makin tua rasanya.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Jadi bila dah jadi kembali muda tu, semakin kuat dan semakin sihat, jadi *stroke* pun boleh kurang la Yang Berhormat [Ketawa]. Semoga Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kembali pulih sepenuhnya tidak berapa lama lagi, insya-Allah.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Mengambil kesempatan Sidang Dewan ini, saya ingin melafazkan junjung kasih tidak terhingga ke sisi Kebawah Duli Yang Maha Mulia Pemangku Raja Pahang, Tengku Hassan Ibrahim Alam Shah Ibni Al-Sultan Abdullah Al-Mustafa Billah Shah, yang telah berkenan bercemar duli, untuk menjadi Penaung Diraja kepada semua Badan Bukan Kerajaan atau N.G.O yang berkaitan dengan pemeliharaan hidupan liar di negeri ini. [Ahli Dewan menepuk meja].

Perkenan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku ini tidak lain menunjukkan keprihatinan tinggi oleh ke sisi Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku, kepada hal-hal berkaitan hidupan liar di negeri ini. Dengan ini, kehidupan liar di Pahang akan lebih terpelihara hendaknya. Begitulah prihatin dan mulianya jiwa Baginda dan tentu seluruh rakyat negeri berasa tersangat bangga.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya juga ingin mengucapkan terima kasih yang tidak terhingga kepada semua para pegawai yang terlibat, yang telah merangka, menyemak, menyemak semula seterusnya menyiapkan ucapan Belanjawan Negeri 2021 sepertimana yang saya telah bentangkan pada pagi Isnin 16 November lalu, yang mengambil masa selama 1 jam 29 minit.

Para pegawai ini adalah dari kalangan mereka dari Pejabat Kewangan Negeri, daripada Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri hinggalah kepada Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri dan Timbalannya, seterusnya kepada pegawai-pegawai dibantu pula oleh pegawai-pegawai di Pejabat Menteri Besar sendiri. Oleh itu, layaklah mereka ini untuk saya berikan penghargaan dan ucapan terima kasih tidak terhingga, pada awal ucapan penggulangan saya ini. Saya juga ingin hadiahkan pantun kepada mereka.

*Ikan kaloi, ikan kelisa,
Bukan ikan, sebarang ikan,
Orang berbudi, kita berbahasa,
Terima kasih saya ucapkan.*

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Bila kita membicarakan Belanjawan 2021 ianya adalah merupakan pembentangan kali ketiga saya. Belanjawan bagi tahun 2019 bernilai RM703.8 juta yang dibentangkan pada 19 November 2018 telahpun merekodkan kejayaan dengan pencapaian 120%. [Ahli Dewan menepuk meja]. Jangkaan hasil ialah RM703.8 juta tetapi kutipan hasil sebenar pada akhir tahun 2019 ialah RM847.3 juta melebihi RM143.5 juta [Ahli Dewan menepuk meja] bersamaan dengan kira-kira 20%.

Saya ucapkan terima kasih kepada semua Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, daripada SUK nya Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri, Kewangan Negeri, PTG, Pejabat Tanah Daerah hinggalah kepada mereka yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dan saya tidak lupa juga mengucapkan terima kasih kepada semua pembayar-pembayar cukai yang telah berjaya dan mampu membayar cukai mengikut masa yang telah ditetapkan oleh Kerajaan Negeri.

Belanjawan Negeri bagi tahun 2020 bernilai RM744.02 juta yang dibentangkan pada Isnin, 18 November 2019 juga berjaya walaupun di sebalik kekangan COVID-19 dan juga langkah-langkah ketat membendunginya bermula Mac 2020 dengan pencapaian sehingga hari ini, masa saya bentang Isnin lepas 98.5%. Tadi saya sempat err... bercakap dengan Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri, saya tanya dia adakah angka 98 itu masih sama? Dia kata tidak sama dah, tapi Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri tidak sempat nak kira. Adakah sudah tidak sama maksudnya melebihi 100%? Dia kata lebih kurang. Sehingga hari ini bermakna angka 98.5% itu sebenarnya telah melebihi walaupun dalam masa tempoh empat lima hari. Alhamdulillah syabas dan tahniah saya ucapkan kepada semua.

Jadi dengan keadaan begini, Belanjawan Negeri pada tahun 2021 yang bernilai RM800.798 juta adalah sasaran kita bagi tahun 2021 dan insya-Allah sasaran Belanjawan Negeri dalam masa dua atau tiga tahun lagi akan pencapaian RM1 bilion Yang Berhormat Tuan di-Pertua. Dan sepertimana yang telah saya katakan, sekiranya apa yang telah dikutip oleh Kerajaan Negeri se... setelah apa yang sepatutnya dibayar oleh Kerajaan Negeri, insya-Allah Kerajaan Negeri akan memulangkan semula kepada rakyat jelata dalam pelbagai bentuk dan kaedah sepertimana inisiatif-inisiatif yang telah kita laksanakan di bawah Bantuan Prihatin Pahang.

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,
Sebelum saya meneruskan saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang telah menyatakan sokongan kepada Pembentangan Belanjawan Negeri 2021 termasuklah pengenalan pertama kalinya Bantuan Prihatin Pahang ataupun BPP atas sokongan padu ini adalah menjadi cabaran dan tanggungjawab saya untuk memastikan setiap perkara yang terkandung dalam Belanjawan Negeri 2021 ini akan dilaksanakan secara berkesan terutamanya apa yang telah ditetapkan di bawah Bantuan Prihatin Pahang supaya kumpulan yang disasarkan mendapat manfaat dan faedah sepenuhnya.

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,
Saya ingin melahirkan rasa gembira saya dan sangat berbesar hati apabila cadangan saya agar Ahli-ahli Yang Berhormat mencontohi sebelas rakan-rakan Exco supaya turut memotong 10% daripada elaun selama tiga (3) bulan iaitu bermula dengan bulan

November, Disember tahun ini dan akhirnya pada Januari tahun depan telah mendapat respon yang sangat baik.

Pada sesi perbahasan, semasa Ahli Yang Berhormat dari Pulau Manis ada menyatakan bahawa semua Ahli Yang Berhormat dan setelah berbincang dengan Pengerusi *Backbencher* Pahang, Yang Berhormat daripada Sungai Lembing, semua Ahli Yang Berhormat daripada Barisan Nasional telah menyatakan persetujuan untuk memotong 10% daripada elaun mereka [Ahli Dewan menepuk meja]. Dan alhamdulillah, ini diikuti apabila Yang Berhormat daripada Beserah menyampaikan ucapannya, telah menyatakan bahawa semua Ahli-ahli Yang Berhormat daripada PAS seramai 8 telah juga bersetuju untuk membuat potongan 10% [Ahli Dewan menepuk meja].

Alhamdulillah. PAS, Barisan Nasional dan saya harap jika... ini bukanlah satu paksaan, satu cadangan. Mana-mana Ahli Yang Berhormat yang belum lagi masih ada masa untuk membuat persetujuan. Selepas Dewan ini pun boleh. Dan ini jelas menunjukkan kepada kita bahawa Ahli-ahli Yang Berhormat di negeri ini amat peka dan prihatin dengan wabak pandemik COVID-19, yang mana mereka merasakan bahawa dengan sumbangan itu dapat sedikit sebanyak meringankan bebanan yang dilanda ataupun yang di... yang terkesan akibat wabak pandemik COVID-19.

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,
Saya juga ingin mengulas perbahasan oleh Ahli Yang Berhormat Damak mengenai kerjasama erat dalam Muafakat Nasional (MN) yang mana Yang Berhormat telah mengatakan ianya perlu terus dikukuhkan di negeri ini dan inilah juga yang menjadi pendirian saya sebagai Pengerusi Badan Perhubungan UMNO dan Barisan Nasional Negeri selama ini supaya Muafakat Nasional kita akan terus perkukuhkan [Ahli Dewan menepuk meja].

Sesungguhnya kerjasama erat kita dalam Muafakat Nasional adalah sudah terbukti, dengan izin Yang Berhormat Tuan di-Pertua, *well-tested and strongly proven*. Sepertimana Pilihanraya Kecil Parlimen Cameron Highlands pada 26 Januari yang lalu... bukan... pada 2018 dan juga Pilihanraya Negeri Chini, Dewan Negeri Chini pada Julai yang lalu, yang mana telah menjelmakan kemenangan selesa buat calon-calon Barisan Nasional dan UMNO. Ini semua adalah...

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,
Minta laluan. Saya tertarik kepada apa yang kata Yang Amat Berhormat Menteri Besar tadi dan soalan saya... saya nak minta er... penjelasan daripada er... Menteri Besar bahawa, adakah Menteri Besar bercadang ataupun er... bersedia untuk melantik Wakil dari PAS sebagai Ahli Exco? Sekian.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,
Memang kita bersedia, saya telah berbincang dengan rakan-rakan daripada Ahli PAS tetapi masalahnya mereka telah mengatakan bahawasanya kerajaan yang ada pada hari ini, saya bersama-sama dengan rakan-rakan Exco, rakan-rakan daripada Muafakat Nasional telah menyatakan, telah berjalan dengan baik, tidak ada masalah, memberi kerjasama, tidak ada rungutan dan mereka ingin supaya kerajaan yang ada pada hari ini diteruskan dahulu. Yang Berhormat boleh tanya rakan-rakan daripada PAS.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Minta mohon mencelah sikit.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Ya.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya respon sikit apa yang dinyatakan oleh sahabat daripada er... Bilut sebentar tadi. Sebenarnya tidak timbul soal beri laluan ataupun menawarkan jawatan Exco kerana kami yang tak nak [Ahli Dewan menepuk meja]. Dalam erti kata lain er... tak perlulah berpolitik begitu sekali dalam Dewan ini. Kita nak majukan negeri. Jadi kalau kerajaan yang ada dah berjalan dengan baik, kenapa harus kita ganggu dengan perkara-perkara yang remeh, yang tidak perlukan sebarang pindaan. Terima kasih.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Terima kasih Yang Berhormat daripada Beserah. Saya teruskan. Jadi Yang Berhormat Tuan di-Pertua...

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Minta maaf. Dia punya Wakil daripada Bilut tadi, itu bukannya batu api. *Ronson*. Dan *ronson* ni, api dia dalam air pun hidup. Hah, itu dia punya api itu bahayanya. Terima kasih Yang di-Pertua.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Terima kasih Yang Berhormat daripada Lanchang. Jadi Yang Berhormat Tuan di-Pertua, kerjasama erat antara PAS, UMNO, Muafakat dalam Muafakat Nasional di negeri kita ini adalah bertunjangkan keikhlasan dan kejujuran sesama kita. Parti-parti berpaksikan Melayu Islam, UMNO dengan PAS, di sokong pula oleh parti-parti bukan Melayu Islam dalam Barisan Nasional hendaklah diteruskan sehingga menjelang dan melangkaui tempoh Pilihanraya Umum Ke-15 kelak. Insyallah.

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,
Yang Berhormat daripada Ketari, ada membangkitkan soal perhutanan di negeri ini termasuklah menanyakan tentang kesahihan angka-angka yang telah Kerajaan Negeri sebutkan sebelum ini. Sukacita saya katakan sekali lagi, angka tidak pernah berbohong atau dengan izin *figures do not lie*.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Pada hakikatnya keseluruhan Hutan Simpanan Kekal di... di negeri ini ialah kira-kira 1.55 juta hektar dan angka ini akan kekal stabil sungguh pun setiap tahun sumber hutan masih menjadi punca pendapatan hasil negeri. Kestabilan ini boleh diperolehi dan dicapai disebabkan Kerajaan Negeri mempraktikkan amalan pengurusan hutan secara berkekalan atau dengan izin *sustainable forest management*. Menerusinya kawalan ke atas hasil hutan dilaksanakan bagi menjamin agar kawasan hutan tetap terpelihara. Daripada 1.55 juta hektar Hutan Simpanan Kekal tersebut, seluas 999,158 hektar atau 64.43% boleh dibalak manakala bakinya seluas 551,528 hektar atau 35.57

hektar ialah hutan yang tidak boleh dijalankan pembalakan atas sebab-sebab tertentu, termasuk sebagai kawasan tadahan air yang sangat sensitif. Dengan kata lain 35.57 hektar ini adalah hutan yang mandatori tidak boleh diusik dan tidak boleh dibalak sama sekali.

Yang Berhormat Tuan di-Pertua,

Di kawasan Hutan Simpanan Kekal yang boleh dibalak inipun ianya sentiasa diaudit di bawah Skim Persijilan Kayu Malaysia atau pun MTCS yang diuruskan oleh Majlis Persijilan Kayu Malaysia ataupun MTCC yang mengeluarkan *Malaysia Criteria and Indicators for Forest Management Certification* atau singkatannya MC&I. Adalah membanggakan, Yang Berhormat Tuan di-Pertua, sejak tahun 2002 lagi Pahang terus kekal menerima persijilan ini dan terkini hasil pengauditan yang berlangsung bermula 25 Februari hingga 2 Mac 2019, sijil MC&I ini dilanjutkan lagi untuk tempoh bermula 1 Jun 2019 hingga 31 Mei 2024, dan ini jelas membuktikan tentang pengurusan hutan yang baik, yang Pahang amalkan selama ini. Tahniah kepada Jabatan Perhutanan Negeri.

Adalah juga membanggakan Pahang tidak pernah melakukan pembalakan melebihi Catuan Tebangan Tahunan ataupun CTT yang telah ditetapkan oleh Majlis Tanah Negara. Di bawah Rancangan Malaysia Ke-11, catuan tebangan tahunan yang ditetapkan ialah seluas 13,687 hektar dan untuk tahun 2019 sahaja, luas kawasan yang dibalak masih jauh iaitu ditetapkan iaitu cuma 10,313 hektar. Walaupun ditetapkan 13,000, tetapi Kerajaan Negeri masih lagi membalak kurang daripada yang telah ditetapkan iaitu cuma sebanyak 10,000 sahaja Tuan Yang di-Pertua. Oleh kerana itulah, maka hasil kayu-kayan kita tidak menghadapi masalah bagi tujuan pengeksporan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

ADUN Ketari juga menanyakan tentang perutukan RM92.5 juta berkaitan pembekalan air dan sukacita saya katakan ianya adalah melibatkan projek-projek berikut. Ada enam projek. Pertama sekali bekalan air di Raub sebanyak RM12 juta, bekalan air Kuantan sebanyak RM10.5 juta, bekalan air Karak sebanyak RM10 juta, bekalan air Lipis sebanyak RM8 juta, bekalan air Nenasi sebanyak RM5 juta dan Projek Pembinaan air Kemaman-Terengganu ke Gebeng-Kuantan sebanyak RM47 juta.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Masih berkaitan dengan air yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Triang. Sukacita saya katakan hutang Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Pusat bernilai RM1 bilion akan dilupuskan susulan langkah penstrukturan semula air di seluruh negara. Kerajaan Negeri juga tidak perlu menyuntik modal kepada Pengurusan Air Pahang Berhad ataupun PAIP bagi perbelanjaan modal ataupun CapEx baru. Memandangkan PAIP boleh membuat pinjaman baru terus kepada Pengurusan Aset Air Berhad ataupun PAAP.

Berkaitan soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat daripada Tahan, yang membangkitkan berkenaan dengan gajah. Gajah liar di kuala Tahan dan Kampung Gol, Jerantut yang mana kawasannya dikacau disebabkan oleh kelulusan projek ladang hutan di kawasan berdekatan. Projek ini yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua melibatkan seluas 199 hektar di Hutan Simpanan Kekal Tekal, Tembeling. Dan untuk makluman juga Yang Berhormat, kawasan ini hanyalah setakat ini kerja-kerja penolakan jalan ke kawasan yang sedang dilaksanakan.

Bagi tujuan mengatasi masalah ini, sepertimana turut dihadapi di daerah-daerah lain, Tabung Amanah Pengurusan Gajah Negeri telah pun ditubuhkan dan Jabatan

Perhilitan telah pun memohon peruntukan kira-kira RM84.55 juta daripada Kerajaan Persekutuan. Daripada peruntukan ini, pelbagai usaha akan dilaksanakan antaranya ialah bagi pewujudan sebuah lagi pusat konservasi gajah, serta pembinaan halangan fizikal dan pos pemantauan.

Selain daripada itu, sebuah *task force* akan turut dibentuk dan dicadangkan diketuai oleh Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri yang juga Ahli Yang Berhormat Pulau Tawar serta akan turut dianggotai oleh Ahli Yang Berhormat daripada Damak dan tugas *task force* ialah untuk memastikan perancangan dan pelaksanaan usaha-usaha berkesan dalam menangani dan mengatasi gejala gajah-gajah liar ini.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Berkaitan Taman Industri Minyak dan Gas dan Maritim Tanjung Agas, Pekan yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat daripada Peramu Jaya dengan meminta agar Kerajaan Negeri melalui Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang, mempercepatkan usaha untuk menyempurnakan pembangunannya. Saya tidak menafikan bahawa, hampir semua prasarana asas telah dilengkapi di kawasan seluas 1,710 hektar bersamaan 4,225 ekar ini. Sebagai contohnya, jalan, jambatan dan lampu jalan telah pun siap dibina dan diadakan sejak Julai 2011. Begitu juga bekalan air dengan siapnya projek Loji Rawatan Air Ganchong Fasa 3A pada April 2020 yang lalu telah dapat membekalkan sehingga 80 juta liter sehari.

Sungguh pun jawapan yang akan saya berikan ini mungkin agak... agak ketinggalan ataupun agak basi, namun saya perlu katakan bahawa PKNP dan syarikat pemaju iaitu TGA Solutions Sdn Bhd, sedang memuktamadkan terma dan syarat dengan beberapa pelabur asing sebelum pelaburan sebenar bagi membangunkan semula Taman Industri Minyak dan Gas dan Maritim Tanjung Agas, dapat direalisasikan sepenuhnya. Insya-Allah.

Manakala Yang Berhormat daripada Beserah, Panching, Mentakab dan Triang turut membangkitkan masalah banjir kilat di kawasan masing-masing. Dalam hal ini, Kerajaan Negeri bercadang memberi sejumlah peruntukan tertentu dan diletakkan di bawah tanggungjawab Pengerusi, Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk mengendalikan peruntukan serta usaha mengatasi masalah ini.

Manakala perkara berkaitan Majlis Pembangunan Wilayah Ekonomi Pahang Barat *Plus*, turut dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Padang Tengku dan sukacita saya jelaskan sekali lagi Majlis Pembangunan Wilayah ini akan berfungsi sebagai pemantau kepada pelaksanaan strategi-strategi jangka pendek dan jangka panjang sepertimana terkandung dalam Pelan Pembangunan Wilayah Ekonomi Pahang Barat *Plus*.

Kajian Pelan Pembangunan ini pula akan dirangka oleh Kerajaan Negeri dengan bantuan pihak perunding yang dilantik, mengambil kira tiga aspek utama. Pertama Pelaburan, dengan tumpuan kepada bidang-bidang pelancongan dan pertanian. Kedua Infrastruktur, dengan tumpuan kepada sistem perhubungan jalan raya, telekomunikasi dan utiliti. Ketiga ialah pembangunan modal insan, dengan tumpuan kepada pembangunan usahawan di kalangan masyarakat Orang Asli.

Terakhir, Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Tetap penting atau dengan izin, *last but not least*. Ahli Yang Berhormat daripada Pelangai, Menteri Besar yang ke-14, telah antara lain menggesa Kerajaan Negeri memohon kepada Kerajaan Pusat supaya menghidupkan semula Lembaga-lembaga

Kemajuan Wilayah Pahang Tenggara atau DARA dan Jengka atau LKWJ yang telah dibubarkan pada tahun 1997 atas arahan Kerajaan Pusat.

Yang Berhormat daripada Pelangai juga menyarankan agar Kerajaan Negeri melakukan kerja susulan dengan Kerajaan Pusat mengenai royalti minyak atau diistilahkan sebagai wang ihsan sebanyak RM100 juta yang dijanjikan kepada negeri ini sebelum ini. Berkenaan dengan wang ihsan RM100 juta, sukacita saya ingin maklumkan di Dewan yang mulia ini, bahawa saya telah membuat kerja-kerja susulan antaranya telah berjumpa dan menulis surat kepada Perdana Menteri sekarang, Tan Sri Muhyiddin Yassin.

Di mana saya telah membangkitkan, bahawasanya dalam perjumpaan tersebut, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menyatakan bahawa Pahang terkeluar daripada kawasan minyak tersebut dan saya mendapat berita, tetapi saya tidak tahu kesahihannya, mengatakan bahawa negeri jiran kita mendapat peruntukan dan apabila saya bangkitkan perkara ini, mungkin Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ketika itu err... apa ni, tidak mengetahui dengan jelas keadaan jarak batu nautika kawasan yang ada minyak ini, mengatakan bahawa negeri jiran kita ada minyak. Dia kata Pahang di luar minyak.

Tetapi masa saya berjumpa dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri saya bawa peta daripada JUPEM dan saya telah tunjukkan kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, saya menyatakan kedua-dua negeri ini juga terkeluar daripada kawasan minyak. Cumanya, ada satu negeri tu hampir sikit. Negeri yang satu lagi tu, er.... apa ini jauh sikit, dan kita Pahang ini jauh.

Makna... di mana, antara ketiga-tiga negeri itu, Pahang ini jauh. Tetapi pokoknya ketiga-tiga negeri tersebut tidak termasuk dalam kawasan minyak. Dan saya telah bangkitkan perkara ini dan saya difahamkan bahawa Yang Amat Berhormat akan mengkaji. Sama ada perkara ini boleh diberikan kepada kita atau tidak. Dan bagi pihak Kerajaan Negeri insya-Allah kita tidak akan berputus asa untuk memohon peruntukan bagi mendapatkan wang ihsan ini.

Seterusnya ialah, Kerajaan Negeri turut mengambil perhatian terhadap gesaan tentang penwujudan semula Lembaga Kemajuan Wilayah berkenaan. Sukacita saya katakan, Kementerian Pembangunan Luar Bandar pada 2 November 2020 telah pun melantik sebuah syarikat, IIUM Entrepreneurship and Consultancies Sdn Bhd, sebagai perunding bagi menjalankan kajian tentang penubuhan semula DARA dan LKWJ. Pihak perunding memaklumkan kajian akan mengambil masa enam bulan dan dijangka siap pada Mei 2021. Hasil dapatan kajian akan dibincangkan semula KPLB dan juga Kerajaan Negeri. Insyah-Allah Kerajaan Negeri akan meneliti kajian ini dan membuat keputusan terbaik demi pembangunan penduduk di kawasan-kawasan tinggal DARA dan LKWJ.

Walau bagaimanapun Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya... kita juga mendapat peruntukan walaupun kawasan tersebut telah ditu... ditutup tetapi er... kita mendapat juga Kementerian menyalurkan juga sedikit peruntukan kepada er... Pejabat-pejabat Daerah tetapi peruntukan tersebut tidaklah sebanyak. Sekiranya ada LKWJ ataupun DARA.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sebelum mengakhiri ucapan peng... penggulungan ini. Sukacitanya saya umumkan satu berita baik khususnya untuk pelajar-pelajar yang bakal menduduki Peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia. Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk menyumbangkan

RM50.00 bagi setiap pelajar yang diharap dapat digunakan sebagai persediaan menghadapi peperiksaan tersebut [Ahli Dewan menepuk meja] tahun depan. Dianggarkan seramai 15,054 pelajar akan menduduki peperiksaan ini dengan melibatkan implikasi kewangan sebanyak RM752,700.00.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Setakat itu sahajalah saya dapat sentuh dalam ucapan penangguhan ini dan saya berharap sebahagian besar persoalan yang diajukan kepada saya telah saya jawab dan sekiranya ada apa-apa lagi yang belum terjawab, insya-Allah akan saya jawab secara bertulis.

Sekian sahajalah Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, wabillahi taufik wal hidayah wassalamualaikum warah matullahi wabarakatuh [Ahli Dewan Tepuk Meja].

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Assalamualaikum WBT.

*Ikan kelisa ikan keli,
Ucapan Penggulungan kemas sekali,
Microphone YB saya tak mati,
Kalau nak sambung berucap, silalah lagi.*

Baiklah Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang kita bermesyuarat dalam jawatankuasa.

[Cokmar diturunkan]

DALAM JAWATANKUASA

SETIAUSAHA

Jadual B.01 - Pejabat Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.01 - Pejabat Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM9,349,895.00 untuk Kepala B.01 - Pejabat Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Kepala B.01 - Pejabat Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.02 - Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.02 - Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM97,242,708.00 untuk Kepala B.02 - Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Kepala B.02 - Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

Setiausaha

Jadual B.03 - Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.03 - Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM159,345,821.00 untuk Kepala B.03 - Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui. Ahli-ahli yang bersetuju, sila nyatakan "Setuju".

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Kepala B.03 - Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

Setiausaha

Jadual B.04 - Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.04 – Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM811,725.00 untuk Kepala B.04 - Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui. Ahli-ahli yang bersetuju nyatakan "Setuju". Tak kedengaran Ahli-ahli Berhormat. "Setuju" nyatakan "setuju".

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.04 - Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.05 - Dewan Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.05 – Dewan Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM12,350,220.00 untuk Kepala B.05- Dewan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui. Ahli-ahli yang setuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. Yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.05 - Dewan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.06 - Jabatan Kerja Raya Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.06 – Jabatan Kerja Raya Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM62,687,307.00 untuk Kepala B.06 Jabatan Kerja Raya Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.06 - Jabatan Kerja Raya Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.07 - Jabatan Perhutanan Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.07 - Jabatan Perhutanan Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah

RM36,638,004.00 untuk Kepala B.07 - Jabatan Perhutanan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.07 - Jabatan Perhutanan Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.08 - Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.08 – Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya wang sejumlah RM12,471,554.00 untuk Kepala B.08 - Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.08 - Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.09 - Jabatan Pertanian Negeri.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.09 - Jabatan Pertanian Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM28,009,392.00 untuk Kepala B.09 - Jabatan Pertanian Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.09 - Jabatan Pertanian Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.10 - Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.10 - Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM23,647,865.00 untuk Kepala B.10 - Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.10 - Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual

SETIAUSAHA

Jadual B.11 - Pejabat Daerah dan Tanah Bentong.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.11 - Pejabat Daerah dan Tanah Bentong dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM6,703,805.00 untuk Kepala B.11 - Pejabat Daerah dan Tanah Bentong menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.11 - Pejabat Daerah dan Tanah Bentong menjadi sebahagian daripada Jadual

SETIAUSAHA

Jadual B.12 - Pejabat Daerah dan Tanah Cameron Highlands.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.12 – Pejabat Daerah dan Tanah Cameron Highlands dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM5,616,852.00 untuk Kepala B.11 - Pejabat Daerah dan Tanah Cameron Highlands menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.12 - Pejabat Daerah dan Tanah Cameron Highlands menjadi sebahagian daripada Jadual.

Setiausaha

Jadual B.13 - Pejabat Daerah dan Tanah Jerantut

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.13 - Pejabat Daerah dan Tanah Jerantut dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM7,589,494.00. Untuk Kepala B.13 - Pejabat Daerah dan Tanah Jerantut menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.13 – Pejabat Daerah dan Tanah Jerantut menjadi sebahagian daripada Jadual.

Setiausaha

Jadual B.14 - Pejabat Daerah dan Tanah Kuantan

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.14 – Pejabat Daerah dan Tanah Kuantan dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM9,771,433.00. Untuk Kepala B.14 - Pejabat Daerah dan Tanah Kuantan menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.14 – Pejabat Daerah dan Tanah Kuantan menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.15 - Pejabat Daerah dan Tanah Lipis

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.15 – Pejabat Daerah dan Tanah Lipis dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM7,584,538.00. Untuk Kepala B.15 - Pejabat Daerah dan Tanah Lipis menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.15 - Pejabat Daerah dan Tanah Lipis menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.16 - Pejabat Daerah dan Tanah Pekan

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.16 - Pejabat Daerah dan Tanah Pekan dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM8,655,128.00. Untuk Kepala B.16 - Pejabat Daerah dan Tanah Pekan menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.16 - Pejabat Daerah dan Tanah Pekan menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.17 - Pejabat Daerah dan Tanah Raub

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.19 - Pejabat Daerah dan Tanah Rompin menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.20 - Pejabat Daerah dan Tanah Maran

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.20 - Pejabat Daerah dan Tanah Maran dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM7,103,187.00. Untuk Kepala B.20 - Pejabat Daerah dan Tanah Maran menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.20 - Pejabat Daerah dan Tanah Maran menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.21 - Pejabat Daerah dan Tanah Bera

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.21 – Pejabat Daerah dan Tanah Bera dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM5,845,167.00. Untuk Kepala B.21 - Pejabat Daerah dan Tanah Bera menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.21 - Pejabat Daerah dan Tanah Bera menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.22 - Pejabat Tanah dan Galian Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.22 – Pejabat Tanah dan Galian Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM11,094,217.00. Untuk Kepala B.22 - Pejabat Tanah dan Galian Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.22 - Pejabat Tanah dan Galian Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

Setiausaha

Jadual B.23 - Jabatan Mineral dan Geosains Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.23 - Jabatan Mineral dan Geosains Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada...

YB. Encik Sim Chon Siang

Tuan Speaker... Tuan Speaker...

YB. Pengerusi

Ya.

YB. Encik Sim Chon Siang

Terima kasih bagi saya peluang.

YB. Pengerusi

Teruntum ye?

YB. Encik Sim Chon Siang

Ye, ye, ye. Saya nampak jabatan ini hanya dapat RM300.00 lebih untuk setahun. Kalau dibahagikan kepada bulan, 12 bulan, sebulan hanya dapat RM25,560.00 sebulan. Adakah ini betul atau pegawai kurang sangat... er... mohon satu jawapan.

YAB. Dato' Sri Haji Wan Rosdy Bin Wan Ismail

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Pertama sekali saya nak bagi tahu kepada ADUN Teruntum, dalam penyediaan bajet peruntukan ini kita minta daripada jabatan-jabatan yang berkenaan. Mereka yang mengemukakan. Kemudian kita bincang. Dan yang keduanya jabatan apa ni... JMG

er... Geosains, mereka ini gajinya dibayar oleh Kerajaan Persekutuan, bukan oleh Kerajaan Negeri. Sebab tu er... dia punya tu rendah berbanding dengan negeri lain err... berbanding dengan jabatan lain. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

YB. Pengerusi

Terima kasih Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM306,716.00. Untuk Kepala B.23 - Jabatan Mineral dan Geosains Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Kepala B.23 - Jabatan Mineral dan Geosains Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.24 - Jabatan Agama Islam Negeri

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua... Yang Berhormat Tuan Pengerusi, Sebab tu duduk di bawah, *miss* jer. Duduk di bawah panggil Pengerusi ye. Yang Berhormat Tuan Pengerusi, tadi ADUN Teruntum menanyakan kenapa peruntukan terlampau kecil, JMG, Yang Amat Berhormat Menteri Besar ada beritahu, JMG ini jabatan persekutuan, persekutuan yang bayar. Saya tadi dengan Ahli daripada Dong dengan Ahli daripada Inderapura, tengok-tengok kertas ni terpaksa juga bertanya Tuan Pengerusi. Jabatan Agama Islam Negeri ini, RM190 juta. RM190 juta ye, ye... RM119 juta, tak ke bodoh sangat orang 70 tahun pun tak reti tengok nombor RM119 juta ni. RM119,635,744.00 Besar daripada hak lain-lain. Ingin tahu sikitlah dan saya percaya Tuan Yang di-Pertua boleh minta daripada Kerajaan, tak boleh, SFINO boleh jawab.

YB. Pengerusi

Ye... pihak Kerajaan untuk memberi jawapan kepada ADUN Pelangai.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Terima kasih kepada ADUN Pelangai bertanyakan soalan ni. Er.... Yang Berhormat Pengerusi. Minta maaf. Peruntukan RM119 juta ini adalah sepertimana yang telah dibincangkan dengan Jabatan Agama Islam Pahang kerana sekolah Jabatan Agama Islam, sekolah-sekolah menengah agama di Negeri Pahang ini adalah menjadi tanggungjawab Kerajaan Negeri melalui Jabatan Agama Islam, iaitu ada 19 buah dan ianya, semuanya adalah ditanggung oleh Kerajaan Negeri. Dan sebab itulah jumlahnya lebih besar jika dibandingkan dengan jabatan-jabatan lain. Ianya adalah menjadi tanggungan Kerajaan Negeri. Terima kasih Tuan Pengerusi.

YB. Pengerusi

Yang Amat Berhormat Menteri Besar, saya ingat jelas jawapannya. Baiklah kita sambung semula. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM119,635,744.00. Untuk Kepala B.24 - Jabatan Agama Islam Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.24 - Jabatan Agama Islam Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

Setiausaha

Jadual B.25 - Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.25 – Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri... maaf, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM4,513,063.00 Untuk Kepala B.25 - Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.25 - Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

Setiausaha

Jadual B.26 - Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.26 - Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM18,241,128.00 Untuk Kepala B.26 - Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.26 - Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.28 - Jabatan Mufti Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.28 - Jabatan Mufti Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM3,253,477.00. Untuk Kepala B.28 - Jabatan Mufti Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.28 - Jabatan Mufti Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.29 - Jabatan Kehakiman Syariah Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.29 - Jabatan Kehakiman Syariah Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada. Masalahnya bahawa wang sejumlah RM6,962,872.00. Untuk Kepala B.29 - Jabatan Kehakiman Syariah Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Kepala B.29 - Jabatan Kehakiman Syariah Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Jadual B.31 - Jabatan Pendakwaan Syariah Negeri

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Bekalan B.31 - Jabatan Pendakwaan Syariah Negeri dibuka untuk dibahas. Tiada Perbahasan. Masalahnya bahawa wang

sejumlah RM11 juta... maaf RM1,874,327.00. Untuk Kepala B.31 - Jabatan Pendakwaan Syariah Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Kepala B.31 - Jabatan Pendakwaan Syariah Negeri menjadi sebahagian daripada Jadual.

SETIAUSAHA

Fasal 1(1);
Fasal 1(2);
Fasal 2(1);
dan Fasal 2(2).

YB. Pengerusi

Fasal 1(1);
Fasal 1(2);
Fasal 2(1);
dan Fasal 2(2) menjadi sebahagian daripada Undang-undang. Sila Yang Berhormat.

YAB. DATO' HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

YB. DATO' HAJI MD SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Perbekalan (2021) 2020 dimaklumkan kepada Majlis sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak".

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Tuan Speaker

YB. Pengerusi

Ya, Teruntum.

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Terima kasih. Saya nampak bajet ini tiada er... peruntukan untuk er... kaum lain. Hanya untuk islamiah, yang lain... tapi tapi untuk kaum Cina, India kosong. So mohon kalau boleh kerajaan boleh tambah lagi peruntukan untuk er... bukan Melayu atau Cina atau kaum lain-lain kaum yang berada di Pahang. Terima kasih.

YAB. DATO' HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Walaupun tidak dinyatakan sebenarnya Kerajaan Negeri ada memperuntukan di kepala B02 iaitu Pejabat MB. Dan B03 Pejabat Kewangan Negeri. Maknanya permohonan boleh disalurkan melalui pejabat berkenaan. Sebabnya kalau kita nak buat kaum Cina, kaum India, kaum Sikh, masyarakat Orang Asli berjela-jela la pulak dan orang tak buat bajet macam itu Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi. Terima kasih.

YB. Pengerusi

Terima kasih Yang Berhormat. So saya ulangi lagi sekali Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

[Cokmar dinaikkan semula]

BACAAN KALI KETIGA

YAB. DATO' HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa,

"Suatu Enakmen bagi mengeluarkan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perkhidmatan tahun 2021 dan bagi memperuntukkan jumlah wang itu untuk maksud tertentu",

telah ditimbang dalam Jawatankuasa dan dipersetujukan dengan tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibaca bagi kali ketiga dan diluluskan sekarang.

YB. DATO' HAJI MD SOHAIMI BIN HAJI MOHAMED SHAH

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2021) 2020 dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada Rang Undang-undang ini dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

SETIAUSAHA

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Perbekalan (2021) 2020, disifatkan mula berkuatkuasa pada 1 Januari 2021 bahawa dengan ini disahkan menjadi Enakmen oleh Badan Perundangan Negeri Pahang.

**MENIMBANG USUL ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN
DAN PERBEKALAN AIR TAHUN 2021**

SETIAUSAHA

Perkara keempat: Menimbang Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air Tahun 2021.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian,
Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan dan Perbekalan Air 2021 telah dibentang, disokong dan dibahas pada 16, 17 dan 18 November 2020. Seramai 28 orang Ahli Yang Berhormat telah mengambil bahagian dalam perbahasan tersebut. Soalannya sekarang ialah usul ini hendaklah dikemukakan untuk mendapatkan kelulusan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Usul tersebut diluluskan.

Baiklah Ahli-ahli Yang Berhormat, saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dan pihak kerajaan kerana telah memberi sokongan

pada saya untuk meluluskan Rang Undang-undang tersebut. Oleh kerana hari ini hari Jumaat jam pun telah menunjukkan 12.34 tengah hari, saya bercadang untuk menempohkan persidangan di sebelah petang dan akan disambung semula pada jam 2.45 petang. Persidangan ditempohkan. Terima kasih.

[Persidangan ditempohkan pada pukul 12.36 tengahari]

[Persidangan disambung semula]

SETIAUSAHA

Perkara Kelima: Rang Undang-undang

Perkara Kelima (i):

**Rang Undang-undang Enakmen Peruntukan Di Raja (Pindaan) 2020.
Kertas DN 13/2020.**

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang akan membawa cadangan.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-undang Enakmen Peruntukan Di Raja (Pindaan) 2020 ditarik balik bagi diperhalusi semula. Usul saya ini adalah mengikut Peraturan 62, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Negeri. Rang Undang-undang ini akan dibawa semula pada Mesyuarat Pertama Penggal Ke-4 Dewan Negeri Pahang Ke-14 tanpa mengubah tarikh kuat kuasa.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Penyokong?

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, mengikut Peruntukan 62, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Negeri Pahang, saya bersetuju menarik balik cadangan Rang Undang-undang Enakmen Peruntukan Di Raja (Pindaan) 2020 yang dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar sebentar tadi dan telah pun mendapat sokongan.

SETIAUSAHA

Perkara Kelima (ii):

**Rang Undang-undang Enakmen Hotel (Pahang) 2020.
Kertas DN 14/2020.**

Pengerusi Jawatankuasa Kerajaan Tempatan dan Perumahan Negeri Pahang akan membawa cadangan.

BACAAN KALI PERTAMA

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang Enakmen Hotel (Pahang) 2020.

YB. DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

SETIAUSAHA

“Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan bagi pelesenan dan peraturan-peraturan hotel di Negeri Pahang, memansuhkan Enakmen Rumah Tumpangan 1929 [F.M.S. Cap. 87], dan mengadakan peruntukan bagi perkara yang berkaitan dengannya”.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon Rang Undang-undang tersebut dibaca bagi kali yang kedua pada hari ini juga.

YB. DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

BACAAN KALI KEDUA

SETIAUSAHA

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Hotel (Pahang) 2020, dibaca bagi kali yang kedua.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin mencadangkan iaitu Rang Undang-undang bernama:

“Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan bagi pelesenan dan peraturan-peraturan hotel di Negeri Pahang, memansuhkan Enakmen Rumah Tumpangan 1929 [F.M.S. Cap. 87], dan mengadakan peruntukan bagi perkara yang berkaitan dengannya”,

dibacakan bagi kali kedua sekarang.

YB. DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalah di hadapan Majlis ialah:

“Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan bagi pelesenan dan peraturan-peraturan hotel di Negeri Pahang, memansuhkan Enakmen Rumah Tumpangan 1929 [F.M.S. Cap. 87], dan mengadakan peruntukan bagi perkara yang berkaitan dengannya”

Dibacakan kali yang kedua sekarang dan dibuka untuk dibahaskan.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Mohon izin untuk pertanyaan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, Wakil Ketari.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya sudah menilai dan membaca Enakmen tersebut. Saya ada beberapa persoalan yang ingin ditanyakan kepada pihak Kerajaan. Yang pertama tentang fi *license*. Sebab di dalam ini tidak dinyatakan berapakah bayaran fi lesen yang akan dikenakan dan ia perlu dijelaskan.

Yang kedua, perlu ada pengelasan jenis hotel dan fi lesen mengikut jenis hotel kerana ada banyak tempat penginapan yang diklasifikasikan sebagai hotel melalui Enakmen ini. Yang ketiga, ada yang ada rumah, yang lebih di kampung yang buat *homestay*. Jadi macam mana dengan *homestay* tersebut? Dan ada juga pengusaha *homestay* kecil-kecilan seperti Janda Baik err... di kawasan Janda Baik. Jadi tidak adillah jika fi yang dikenakan adalah sama tanpa mengira saiz dan milikan hotel tersebut.

Kemudian iaitu keseragaman. Kuasa pendaftaran lesen adalah melalui Pihak Berkuasa Tempatan. Jadi adakah ada perbezaan antara bayaran dan syarat-syarat perlesenan yang ditetapkan. Kemudian... jadi untuk kita mengurangkan kekeliruan dan membebaskan pihak pemilik tempat penginapan, perlu ada bayaran fi dan syarat-syarat yang diseragam yang ditetapkan oleh Kerajaan Negeri. Ini beberapa persoalan yang saya perlu dapatkan jawapan dan yang ketiga, yang terakhir iaitu syarat pertukaran status tanah.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Dalam Perkara 4 (1c) ada mengatakan untuk mendapatkan lesen perlu disertakan bukti pematuhan syarat guna tanah mengikut Kanun Tanah Negara 1965 atau Kaedah Tanah Pahang 1992. Adakah ini bermaksud bahawa mana-mana tempat penginapan termasuk *homestay* kecil-kecilan, yang dibina di atas tanah pertanian perlu ditukar kepada tanah komersial dahulu sebelum mereka mohon sebagai lesen hotel ini. Kemudian jika benar, ia sudah tentu akan membebaskan pengusaha-pengusaha kecil tempat penginapan seperti *homestay* di kawasan kampung-kampung.

Seterusnya kalau kena tukar status tanah itu, kita perlu bayar fi tukar status tanah dahulu. Jadi ia banyak proses yang berkaitan. Dan seterusnya saya takut kalau perkara ini berlaku, banyak *homestay* kecil-kecilan ini akan terpaksa menutup tempat mereka kerana tak mampu untuk meneruskan proses-proses yang ada, dan kita sekarang ini berada dalam COVID-19. Jadi sudahlah keadaan *tourism* negara kita hari ini berlaku, orang kata masalah ekonomi dan sebagainya.

Jadi saya kira ini adalah persoalan yang kita ingin tanyakan dan yang terakhir saya ingin mempersoalkan kewajaran pihak Kerajaan Negeri untuk melakukan Enakmen ini sekarang. Di mana industri pelancongan kita berada dalam keadaan yang tidak baik dan tenat. Contohnya kalau kita lihat pengusaha kecil di kampung-kampung seperti tempat saya sendiri di Janda Baik, jadi saya harap Pihak Kerajaan bolehlah menjawab persoalan-persoalan daripada saya. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, terima kasih, sila.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Antara perkara yang mengapa kita mengadakan Enakmen ini adalah untuk kita mengemaskinikan, terutama sekali pendaftaran hotel-hotel, pendaftaran resort, pendaftaran *homestay*, begitu juga pendaftaran rumah-rumah tumpangan perseorangan contohnya *resthouse* dan sebagainya. Setakat ini kerajaan err... Kerajaan Tempatan, mereka tidak mempunyai kuasa sepenuhnya.

Jadi sebab itulah Yang Berhormat Yang di-Pertua, saya nak maklumkan bahawa tujuan kita buat ini adalah untuk kita memastikan pertamanya untuk kita mendapatkan data-data yang sebenarnya kehadiran pelancong. Kalau sekiranya mereka tidak daftar, kalau kita tidak ada Enakmen ini, maka kita tidak dapat memaklumkan kepada mereka bahawa ya, bahawa mereka perlu mendaftar dan dalam masa yang sama mereka perlu memaklumkan kepada kita, berapakah kehadiran pelancong.

Saya nak maklumkan bahawa walau pun kehadiran pelancong kita dari segi angkanya adalah 14 juta tetapi sebenarnya ada 2 juta lagi yang mereka duduk di *homestay*, di Rancangan-rancangan FELDA, di kampung-kampung yang tidak berdaftar, satu. Yang keduanya, kita hendakkan supaya taraf ya, seperti dinyatakan oleh rakan-rakan kita, taraf penginapan kita ini, bertaraf antarabangsa. Sebagai contoh kalau mereka tak berdaftar, sekiranya berlaku kemalangan, sekiranya berlaku kehilangan, sekiranya berlaku perkara-perkara yang tidak diingini bagaimana untuk kita cari mereka?

Hah, inilah di antara penambahbaikan sebenarnya yang kita lakukan adalah nak memastikan bahawa industri pelancongan kita ini dapat terjaga dan dijaga. Dan yang ketiganya Yang Berhormat Yang di-Pertua, segala apa yang kita lakukan kita tidak naik sekarang. kita hanya inginkan kita nak lulus kalau sekiranya ada nak naik, tak naik dan sebagainya tak ada kita tidak mengenakan caj lagi tak ada caj yang kita kenakan kerana apa kerana kita kena kaji kalau sekiranya kita nak naik kita nak kaji contohnya Pulau Pinang berapa caj dia kena?

Sebagai contoh kalau dia ada cajlah, saya ingat Pulau Pinang ada ya dan kemudiannya Melaka berapa caj dia ada? sebagai contoh yang mereka kenakan. Tetapi kita... kita sebenarnya kita tidak kenakan lagi dan kita tidak buat lagi tetapi ini hanyalah persediaan kepada kepada kita dan inilah masa yang paling sesuai untuk kita buat. Kerana apa? Kerana sekarang ini semuanya orang taknak dicaj jadi kita buat sekarang kita akan kenakan caj tetapi insya-Allah ya kita akan kaji balik dan kita kena pastikan bahawa apa namanya ini... bahawa jika sekiranya... ini jika sekiranya kerana PBT sememangnya... sememangnya setiap hotel, motel yang berdaftar mereka akan memang mereka kenakan ada fi yang dikenakan.

Dan akhirnya satu lagi adalah kita nak seragamkan dari segi perlesenan ini penyeragaman, insya-Allah kita nak seragamkan supaya semua tempat-tempat penginapan ini yang kehadiran pelancong ini ianya bertepatan dengan er... apa namanya ini standard yang ditetapkan bukan sahaja di peringkat Malaysia tetapi di peringkat antarabangsa. Jadi itu sebenarnya matlamat yang kita adakan Enakmen Hotel ini, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Minta celah.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Tuan *Speaker*,

Bolehkah saya tahu sekiranya seseorang er... mereka nak *upload* er... rumah mereka ke *Airbnb* sebagai *homestay*. Adakah mereka juga er... terlibat di dalam Enakmen ini? Sekian, terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Kesemua... kesemua, kesemua siapa sahaja yang ingin membuat perniagaan kerana kalau mereka *upload* maknanya mereka membuat perniagaan ya. Kita hanya inginkan mereka *register* dengan kita, di atas keselamatan yang saya sebutkan tadi. Kita bimbang apa-apa berlaku kehilangan dan sebagainya er... dicuri, dirompak dan sebagainya. Jadi setidaknya-tidaknya kita tahu di mana ada *registration* dan dalam masa yang sama kita boleh mengutip data-data daripada yang *register* tadi agar data-data ini kita buat untuk apa, untuk kita merancang di masa-masa yang akan datang kerana *data is very important* er... dengan izin Yang Berhormat, supaya kita tahu kita pastikan sebenarnya berapa kehadiran pelancong yang ada ya, yang hadir, yang datang ke... ke negeri Pahang.

Saya nak ambil contoh ya er... di Genting Highlands. Kalau sekiranya apa disebut *day trippers* ini, yang datang hari-hari ni, setahun Genting Highlands dia dapat RM20 juta... RM20 juta itu yang... yang datang pergi pagi, kemudian dia balik, RM20 *million* kerana apa? Kerana dia berdaftar. Sebab itu kita tahu, terima kasih Yang Berhormat.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, mohon penjelasan boleh?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Bilut.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Okey. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Bolehkah saya tahu er... adakah sebarang pembayaran kepada kerajaan selepas bil ini er... lulus? Sekiranya ada, berapakah *rate* er... dia? Dan juga er... pihak mana yang mengutip *fees* tersebut? Sekian terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Jika sekiranya kerajaan bercadang untuk kita mengenakan *fee* ya, jika sekiranya kerajaan bercadang, kerana kita kena tahu bahawa yang melaksanakan promosi, kerajaan yang pergi ke *World Travel Mart*, kerajaan. Mereka sebenarnya hotel dan *homestay* dan sebagainya mereka tidak pernah membuat promosi. Promosi mereka hanya letak dalam *Airbnb* ataupun letakkan dalam *Facebook* atau letakkan ke dalam apa namanya mana-mana sosial media yang ada. Janda Baik ke, Bera ke er... apa namanya Lanchang ke, ataupun Benta ke, Cameron Highlands ke, kalau tidak ada promosi daripada kerajaan, daripada *Tourism* Pelancongan, orang tak kenal orang tak tahu tempat ini.

Kita yang mengalakkan, ini antara sebabnya. Jadi kalau sekiranya ada *fee*, jadi sebab itulah kalau sekiranya ada *fee*, *fee* tersebut nanti kita akan tetapkan berapa, mengikut kesesuaian. Kerana fi tersebut ianya bukan diambil dari... dari pihak apa namanya er... hotel tersebut. Maknanya dia boleh caj *through* apa saja yang apa namanya harga selepas er... hotel ataupun rumah tumpangan ataupun er... resort tersebut er... mendapat bayarannya.

Jadi maknanya setakat ini memang kita tak kenakan lagi kita kena kaji berapakah jika sekiranya kita ingin lakukan berapakah kesesuaiannya tetapi ini untuk kalau sekiranya ada kita nak pastikan bahawa kita boleh terus ya, tandas kita boleh baiki dengan cepat, jambatan, titi er... titi apa... titi rosak ini apa nama er... Teruntum bagitahu apa nak bina jeti boleh dibina dan sebagainya. Jadi kalau sekarang 100... RM1.2, RM1.5 *million* tapi lepas ini mungkin, jika sekiranya kita nak kenakan fi, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat, satu lagi...

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Yang Berhormat Tuan di-Pertua...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Soalan yang terakhir ya. Sila.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Apakah rasional kita perlu memansuhkan satu Enakmen Rumah Tumpangan 1929? Dan apakah asasnya kita perlunya membentuk satu Rang Undang-undang ataupun Akta Hotel yang baru untuk menggantikan Enakmen Rumah Tumpangan itu. Apakah rasional dia? Dan apakah kelemahan Enakmen Rumah Tumpangan yang sebelum ini? Kenapa kita tidak boleh meminda sahaja? Tetapi perlunya kita memerlukan er...untuk satu Draf Undang-

undang yang baru untuk mengganti dan memansuhkan Enakmen yang sebelum ini, terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Hormat Yang di-Pertua,
Ketika Enakmen ini digubal, ketika itu Hugh Low masih lagi jadi Residen. Ia digubal pada tahun 1929. Cubalah kita bayangkan kerajaan pun lama-lama pun Pakatan Harapan cakap suruh tukar, baru 61 tahun ini tahun 57, ini tahun 1929. Apabila tahun 1929 Yang Hormat Yang di-Pertua, kita tahu banyak kelemahan-kelemahan yang ada. Saya dulu, apabila kita nak menukar Enakmen er... Perlombongan ya, perlombongan sebagai contohnya ketika itu denda 25 sen tak silap saya, 25 sen ke 50 sen denda 25 sen tetapi 50 sen ketika itu besar. Tetapi 50 sen sekarang ini anak kita pun kalau pergi sekolah pun ataupun cucu kita kalau pergi sekolah pun, suruh belanja 50 sen dia nak ke pergi sekolah? Dia pun taknak pergi sekolah.

Untuk kita mengemas kini kerana Enakmen yang ada dulu Yang Berhormat daripada Tanah Rata, ianya digubal pada tahun 1929. Jadi 1929 ketika itu di Cameron Highlands itu kereta pun mungkin ada dua biji je satu hari. Sekarang ini kalau *weekend* hujung minggu, kereta pun *jammed*. Sebab itulah Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah pun ya memohon kepada Kerajaan Pusat supaya kita dapat peruntukan khas untuk kita buat jalan pintas dan telah pun diluluskan. Ha, ini dia.

Ini dia di antara perkara-perkara yang kita *have to move on* dengan izin, kita kena ambil yang baru sesuaikan kita kena *reset new reality, new normal* yang mesti kita laksanakan sebab itulah kita merasakan bahawa Enakmen Hotel ini... Enakmen Rumah Tumpangan ini yang digubal pada tahun 1929 ianya haruslah di... ditukar ataupun dengan Enakmen baru setelah 91 tahun ya, 91 tahun ya, 91 tahun. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat saya kira penerangan ulasan daripada pihak kerajaan cukup jelas dan terang sekali, baiklah.

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak".

[Nota:

Kehadiran	: 41/42
Ahli yang bersetuju	: 33 (80%)
Ahli tidak bersetuju	: 8 (20%)
Ahli yang berkecuali	: 0

* Semambu tidak hadir kerana sedang menjalani kuarantin 14 hari.

* 8 ahli yang tidak bersetuju: Tras, Sabai, Bilut, Triang, Teruntum, Tanah Rata, Mentakab, Ketari]

Perlahan suara pihak majoriti yang... Rang Undang-undang tersebut dibaca kali kedua sekarang.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon mencadangkan Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Dewan Negeri... Oh sorry.

SETIAUSAHA

Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan bagi pelesenan dan peraturan-peraturan hotel di Negeri Pahang, memansuhkan Enakmen Rumah Tumpangan 1929.M.S. Cap. 87], dan mengadakan peruntukan bagi perkara yang berkaitan dengannya.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Dewan Negeri bermesyuarat dalam jawatankuasa.

[Cokmar diturunkan]

DALAM JAWATANKUASA

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon mencadangkan Rang Undang-undang itu dimaklumkan dalam Majlis sekarang.

SETIAUSAHA

Fasal 3 hingga Fasal 13;
Fasal 14, 15, 16, 17, 20 dan 21; dan
Fasal 18 hingga Fasal 35;

YB. PENERUSI

Fasal 13 hingga Fasal 13... maaf, Fasal 3 hingga Fasal 13,
Fasal 14, 15, 16, 17, 20 dan 21; dan
Fasal 18 hingga Fasal 35 dibuka untuk perbahasan sekarang

Ya. Sila Triang

YB. CIK LEONG YU MAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Saya merasa keliru dengan jawapan Pihak Kerajaan tadi. Pada mulanya Pihak Kerajaan menyatakan bahawa tujuan untuk enakmen ini adalah mengumpul data tentang hotel-hotel dan segala rumah penginapan di Pahang, sebab jumlah pelancong ke Pahang 14 juta tapi ada 2 juta yang tiada dalam rekod dan kita faham bahawa 2 juta ini mungkin rumah-rumah penginapan yang berskala kecil, bukannya hotel-hotel mega...

YB. Pengerusi

Yang Berhormat Triang, Fasal berapa itu.

YB. CIK LEONG YU MAN

Saya ingin tanya tentang...

YB. Pengerusi

Sila maklumkan, kita ada Fasal...

YB. CIK LEONG YU MAN

... permohonan... *sorry*, Bahagian 2, Fasal 4 permohonan untuk mendapatkan lesen.

YB. Pengerusi

Okey.

YB. CIK LEONG YU MAN

Untuk dua... *sorry*. Untuk tiga, jika sesuatu permohonan... jika sesuatu permohonan bagi mendapatkan lesen dibenarkan, lesen itu hendaklah dikeluarkan apabila dibayar fi ditetapkan dan juga keempat dia perlu tertakluk kepada apa-apa syarat dan sekatan sebagaimana yang difikirkan patut oleh Pihak Berkuasa Tempatan untuk dikenakan. Jadi disini kita bimbang bahawa untuk pengusaha-pengusaha *homestay* berskala kecil. Sekiranya Enakmen ini diluluskan dan kita tidak tahu apakah syarat yang akan dikenakan kepada mereka dan kita bimbang akan menambahkan beban bagi golongan ini, bukan hotel-hotel berskala besar.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Kita... tadi mengikut rakan saya YB. Ketari, bahawa kita perlu ada seragaman bahawa kita perlu tahu apakah syarat dan sekatan yang akan dikenakan kepada pengusaha-pengusaha khasnya golongan berskala kecil ini. Sebab, kalau ini ditentukan oleh Pihak Berkuasa Tempatan sahaja tanpa campur tangan daripada Dewan Negeri ataupun Kerajaan Negeri, kita risau pada masa yang kelak apabila dia diluluskan nanti, pengusaha-pengusaha ini akan menjadi mangsa. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Pengerusi,
Kelonggaran... kalaulah sekiranya sahabat saya, rakan saya daripada Triang menyatakan bahawa ini satu kekangan, sekarang ini Yang Berhormat Pengerusi kita tengok semuanya orang boleh berjual di mana dia suka, tak ada masalah. Orang sekarang ini siapa-siapa yang nak berjual, sepatutnya kalau ikut Majlis Perbandaran, dia mesti kena ada memohon lesen, tetapi sekarang ini kita tak perlu memohon lesen

pun. Kita pun, Yang Berhormat Pengerusi, kita sangat rasional dalam hal ini, apa yang saya sebut tadi itu adalah di antara perkara... kita nak mengambil data. Kita nakkan supaya... supaya keselamatan ini dapat terjaga dengan baik. Kita nak pastikan bahawa kita tahu dimanakah sebenarnya operasi mereka berjalan.

Mereka mesti mendaftar dan pendaftaran pun ada dua. Kalau di dalam kawasan apa namanya Majlis Perbandaran atau Majlis Daerah, itu di bawah Majlis Daerah. Dan yang keduanya Yang Berhormat Yang di-Pertua... Yang Berhormat Pengerusi, kalau sekiranya ya, kalau sekiranya dia bukan di dalam er... kawasan Majlis Perbandaran ianya Pejabat Tanah. Jadi kita... kita pendaftaran itu penting dari segi... dari segi... dari segi kita berniaga ini, memang kita nak galakkan.

Malah sekarang ini, contohnya kita nak bagi peruntukan, nak bagi bantuan nak bagi dan sebagainya, mesti orang tu kena daftar. Kalau tidak mana... mana kita boleh untuk kita membuat analisa, untuk kita membuat kajian berapakah peruntukan yang perlu kita bagi pada mereka. Mereka kalau tak ada lesen sebagainya, kita tak bagi peruntukan pada tempat tersebut. Ianya adalah... ianya tidak menepati tidak mematuhi undang-undang, saya malas cakap haram ni. Sebab banyak sangat cakap haram ni. Jadi maknanya dia tidak... jika dia tidak berdaftar, dia tidak mempunyai hak untuk mendapat apa nama peruntukan dan sebagainya, terima kasih.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Tuan Speaker,
Satu soalan. Bolehkah saya tahu adakah sama ada kerajaan akan denda mereka yang tidak berdaftar? Ha... ini soalan yang penting, sekian.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Ulang semula... semula.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Adakah Kerajaan akan denda kepada mereka yang tiada... tidak berdaftar dengan Kerajaan Tempatan?

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saya hormatlah rakan saya daripada Tras, dia memang suka orang yang tak berdaftar ini. Durian pun dia hero juga, *royal* durian.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Kalau kita tengok ya, Pihak Berkuasa Tempatan hendaklah tidak menggantung atau membatalkan sesuatu lesen, melainkan pemegang lesen tersebut diberi peluang untuk didengar. Jika sekiranya mereka mempunyai lesen, tetapi katalah kita dapati dia membuat kesalahan, kita tak terus gantung. Kita ada *hearing* dengan izin, kita nak dengar apa sebab dia ya dan kita tak nak, sekarang ni belum lagi yang Berhormat Yang di-Pertua, ini esok entah siapa-siapa daripada negara mana, kita tak tau daripada mana orang datang buat *homestay* dan sebagainya. Kerana sekarang ini,

Yang Berhormat Yang di-Pertua... Yang Berhormat Pengerusi, ramai orang nak *invest*. Ha... jadi kita tak tau tak ada data.

Jadi kalau kita tetapkan ada ini, kecualilah kalau kita rasa bahawa apa namanya negara... negeri Pahang ini *no man's land*. Maksudnya sapa-sapa dia boleh sesuka hati. Nak buat... buat, tak nak buat... tak nak buat, tak nak. Nak tanam... tanam. Kita ada sistem. Kita ada sistem pengurusan, kita ada sistem kawalan. Yang ini yang nak diperketatkan. Supaya apa? Supaya setiap orang tu dia mempunyai hak masing-masing.

Kalau contohnya kita bagitahu sesiapa rumah-rumah apa namanya *homestay* kita nak bagi RM5000.00, RM3,000.00 duit apa nama bantuan sebagai contoh, kita nak bagi pada siapa? Yang tak daftar tak kan kita nak bagi. Yang daftar kita akan bagi. Ha... ini antara kebaikan dia yang kita nak pastikan supaya mereka ini di dalam radar Kerajaan Negeri, terutama sekali untuk kita mengawal dan dalam masa yang sama untuk kita pastikan bahawa pelancong-pelancong yang duduk di tempat mereka itu, mereka terjamin.

Percayalah Yang Berhormat Yang di-Pertua. Selepas lulus saja apa nama RUU ini, Enakmen ini, orang yang tak berdaftar mereka tak berani nak buat, tak berani nak duduk, tak daftar. Kalau berlaku kebakaran, insuran ada ke tak ada dan sebagainya. Jadi ini semua kita kena melihat gambar besar *the bigger picture*. Ha... jangan kerana kita tidak setuju, sebab benda yang kecil, sebab benda yang sikit. Kerajaan yang Berhormat Yang di-Pertua... Yang Berhormat Pengerusi, kalau orang tanya Yang Amat Berhormat Menteri Besar, tak mampu nak bayar apa ni... ini... ini... ini tak... tak mampu nak bayar katalah premium tanah, boleh bayar ansur-ansur. Kita *very lenient* kita nak bantu orang, kita nak bantu rakyat. Kita tak nak menyusahkan rakyat, tetapi pengawasan penting.

Sebab itulah saya Yang Berhormat Pengerusi, saya kadang-kadang ini anologi ya, bukan saya suka ni, saya kadang-kadang saya *respect* negeri-negeri komunis ini. Tengok di negeri-negeri komunis, tengok bandar-bandar dia, kenapa cantik? Kenapa elok? Kenapa lawa? Kenapa dia boleh buat jalan yang besar? Sebab tak nak dengar, tembak. Pergi sajalah ke bandar-bandar di *Eastern Europe*. Kita tengok bandar dia, nak dibandingkan dengan bandar negara demokrasi India sebagai contoh. Kita cuba bandingkan.

Kita di sini semua tak boleh, ha... dak. Tak boleh macam itu, ini untuk kebaikan. Ini pada pandangan saya. Pada pandangan '*why*', di komunis dia tak ada ni... dia negeri macam China, dia tak ada Majlis Perbandaran, macam kita agaknya lah kan. Tak setuju jalan. Ha, sila.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BIN OTHMAN

Yang Berhormat... Tuan Yang di-Pertua.

YB.DATO' SRI IR. MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Yang Berhormat... Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya memohon izin untuk er... terlibat sama er... membantu rakan saya daripada Lanchang ini dan juga kalau boleh hendak memberi pencerahan sedikit kepada rakan-rakan ADUN daripada barisan pembangkang.

Sebenarnya saya pun pelik, mengapa *taboo* sangat? *Taboo* dengan izin, ya. Bila kita nak mendaftar ini. Sebenarnya kita dalam kehidupan kita bermula daripada kita lahir, kita lahir je dah ada daftar, daftar kelahiran. Kemudian tu bila dah sampai umur tu kita ada apa nama MyKID, dia ada IC. MyKID. Bila dia jadi dewasa sikit dia ada Kad Pengenalan. Haa... itu daripada segi itu. Kemudian kereta, keluar kereta kalau kereta keluar kita daftarkan kereta itu. Baik kereta, baik motosikal.

Jadi maknanya kita tau berapa banyak kereta, berapa banyak motosikal, berapa banyak lori. Kemudian kita daftar tanah. Maknanya kita daftar. Yang mohon tanah kita luluskan dia jadi tanah yang sah. Kita daftar dia ada daftar tanah itu. Yang haram itu memang tak ada daftar sebab dia haram, dia tak berdaftar. Anak yang lahir kira secara sah mengikut perundangan didaftarkan. Yang lahir secara yang haram, tak tahulah yang macam manakan, maknanya tidak didaftarkan. Jadi anak yang.... dia sah saraf. Ada... ha... tak sah saf tarafah, ini maksudnya.

Jadi kita nak mengundi, rakan-rakan yang nak mengundi bukan semua orang. Macam di Janda Baik. *Sorry*, maknanya di Ketari, bukan semua yang di Janda Baik tu boleh... boleh mengundi. Jadi kena daftar. Contohnya lah kan. Jadi maknanya daftar ni bukan satu perkara yang menghantui. Biasa ini hidup ini. Bila mati pun daftar juga. Bila masuk sekolah daftar juga. Bila masuk hotel daftar juga.

YB. DATO' SRI NOROL AZALI BIN SULAIMAN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Betul, bezanya kalau meninggal tu orang lain yang tolong daftarkan. [Ahli Dewan ketawa]

YB. DATO' SRI IR. MOHD SOFFI BIN TAN SRI ABD RAZAK

Dan kalau kita... kalau kita maknanya bawa kebumi masuk dalam kubur. Ada setengah tempat tu dia memang menguruskan kubur itu. Ada daftar juga. Makna nombor, ada ID kubur tu. Nak kahwin kena daftar. Jadi saya pelik apabila kita nak luluskan ataupun satu Enakmen untuk memperkasa Industri Pelancongan. Jadi apa yang masalahnya? Kita memang dari mula... daripada mula lagi memanglah... memang daftar.

Kita yang datang hari ini... saya ingat yang tanda tangan itu daftar kehadiran itu. Jangan risau sangat. Minta maaf, terima kasih.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BIN OTHMAN

Yang Berhormat Yang di-Pertua. Okey, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Peluang terakhir untuk Ketari.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BIN OTHMAN

Okey. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sebab itulah Usul ini dibawa di dalam Dewan sebab kita nak ada pertanyaan persoalan dan kita nak juga jawapan. Kalau tak boleh, baik bawa dalam Mesyuarat Exco sahaja dan selesaikan sesama sendiri.

Jadi pertanyaan saya, untuk er... bahagian dua perlesenan. Kalau lah er... perkara ini diluluskan dan seterusnya, kita bukan risau pasal pendaftaran, bagus pendaftaran tersebut. Tetapi yang merisaukan saya tentang keadaan *homestay-homestay* di kawasan kampung-kampung. Mereka ini banyaknya dalam status pertanian. Jadi kalau, bagaimana dengan mereka ini? Adakah dia perlu mendaftar perlukah mereka... apa ni... menukar status daripada Pertanian kepada Komersial dahulu barulah pergi untuk ni? Dia banyak prosesnya dan saya harap pihak er... Kerajaan boleh menjawab. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Hormat Yang di-Pertua, eh Yang Hormat Pengerusi, minta maaf, *sorry* Pengerusi.

YB. PENERUSI

Tarik balik Yang di-Pertua..

YB. DATO' SRI HAJI MOHD SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Alright. Thank you, Pengerusi.

Yang Hormat Pengerusi,
Sebenarnya bukan sahaja di luar bandar, di bandar pun banyak yang tak berdaftar ni. Rumah-rumah tumpangan, rumah-rumah dia buat *rest house-rest house*. Rumah dia, dia tak nak duduk kemudian dia buat *homestay*. Siapa rugi? Dia mengaut keuntungan. Ini kita nak bagi tahu ni sebagai contoh tapi yang di kampung-kampung tu memang kita galakkan sebenarnya untuk kita buat *homestay* ini dan kita tidak sezalim itulah nak tukar syarat semua dan sebagainya.

Sebagai contoh, dulu... mak saya dah tiada. Dulu mak saya kalau di kampung duduk seorang. Tetapi dalam masa yang sama, rumah itu banyak bilik. Kemudian dia buat *homestay*. Maknanya orang boleh datang untuk tidur di situ. Yang itu kita tak perlu kenakan apa-apa tukar syarat dan sebagainya. Itu tak ada dan banyak *homestay-homestay* malah kalau kita pergi ke luar negara *Airbnb* yang buat macam ini dan kita mengambil contoh-contoh daripada luar negara.

Maknanya Wakil daripada Ketari *don't worry*, di Janda Baik tu, Janda Baik tu kita tidak akan di Janda Baik itu kita tidak akan maknanya tidak akan kenalah apa-apa nak tukar syarat dan sebagainya tapi kita nak kan pendaftaran seperti rakan saya daripada sahabat saya Wakil Kerajaan daripada Benta bagitau tadi maknanya pendaftaran itu adalah wajib untuk kita ada *big data*, untuk kita untuk kita membuat analisa supaya kita dapat membuat apakah *planning* kita di masa- masa akan datang, terutama sekali dalam industri perhotelan dan juga pelancongan. Terima kasih.

YB. PENERUSI

Terima kasih Yang Berhormat. Baiklah,

YB. ENCIK SIM CHON SIANG

Beri laluan.

YB. Pengerusi

Fasal 3 hingga 13...

YB. Encik Sim Chon Siang

Beri laluan.

YB. Pengerusi

Saya... Mana?

YB. Encik Sim Chon Siang

Teruntum.

YB. Pengerusi

Teruntum saya kira kita kena teruskan. Dah banyak masa saya bagi.

YB. Encik Sim Chon Siang

Tuan Speaker, satu soalan sahaja.

YB. Pengerusi

Saya tidak izinkan lagi Teruntum. Jadi apa-apa pun kita akan terus mengikut aturan mesyuarat. Kalau perlu mengundi, kita mengundi nanti.

Fasal 3 hingga 13;
Fasal 14, 15, 16, 17, 20 dan 21; dan
Fasal 18 hingga Fasal 35; menjadi sebahagian daripada Undang-undang hendaklah disetujui. Ahli-Ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju"

Ahli-Ahli Dewan

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju katakan "Tidak".

[Nota:

Kehadiran : 41/42
Ahli yang bersetuju : 33 (80%)
Ahli tidak bersetuju : 8 (20%)
Ahli yang berkecuali : 0

* Semambu tidak hadir kerana sedang menjalani kuarantin 14 hari.

* 8 ahli yang tidak bersetuju: Tras, Sabai, Bilut, Triang, Teruntum, Tanah Rata, Mentakab, Ketari]

Suara menyokong lebih ramai daripada tidak bersetuju.

Fasal 3 hingga 13;
Fasal 14, 15, 16, 17, 20 dan 21; dan
Fasal 18 hingga Fasal 35; menjadi sebahagian daripada Undang-undang.

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Yang Hormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada
Majlis sekarang.

YB. DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya memohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. PENERUSI

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian,

Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Hotel (Pahang) 2020
dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. PENERUSI

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Suara menyokong lebih ramai
daripada tiada. Majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

[Cokmar dinaikkan semula]

BACAAN KALI KETIGA

YB. DATO' ABD RAHIM BIN MUDA

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,

Saya mohon memaklumkan bahawa

**"Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan bagi pelesenan dan
peraturan-peraturan hotel di Negeri Pahang, memansuhkan Enakmen
Rumah Tumpangan 1929 [F.M.S. Cap. 87], dan mengadakan peruntukan
bagi perkara yang berkaitan dengannya"**

telah ditimbangan dalam Jawatankuasa dan dipersetujukan tanpa pindaan. Saya
mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibaca bagi kali yang ketiga dan
diluluskan sekarang.

YB. DATO' SRI SH MOHMED PUZI BIN SH ALI

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya memohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUAN DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Hotel (Pahang) 2020 dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang. Ahli-ahli yang sersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak".

[Nota:

Kehadiran : 41/42
Ahli yang bersetuju : 33 (80%)
Ahli tidak bersetuju : 8 (20%)
Ahli yang berkecuali : 0

* Semambu tidak hadir kerana sedang menjalani kuarantin 14 hari.

* 8 ahli yang tidak bersetuju: Tras, Sabai, Bilut, Triang, Teruntum, Tanah Rata, Mentakab, Ketari]

Suara bersetuju lebih kuat daripada tidak setuju. Rang Undang-undang ini dibaca kali ketiga dan diluluskan sekarang.

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Hotel (Pahang) 2020, bahawa dengan ini disahkan menjadi Enakmen oleh Badan Perundangan Negeri Pahang.

Perkara Kelima (iii):

Rang Undang-undang Enakmen Yayasan Pahang 2020.

Kertas DN 15/2020

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang akan membawa cadangan.

BACAAN KALI PERTAMA

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang Enakmen Yayasan Pahang 2020.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen untuk menubuhkan Yayasan Pahang dan memansuhkan Enakmen Yayasan Pahang 1982; dan untuk mengadakan peruntukan baharu bagi perkara yang berkaitan dan bersampingan dengannya.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon Rang Undang-undang tersebut dibaca bagi kali yang kedua pada hari ini juga.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

BACAAN KALI KEDUA

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Yayasan Pahang 2020, dibaca bagi kali yang kedua.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mencadangkan:

“Suatu Enakmen untuk menubuhkan Yayasan Pahang dan memansuhkan Enakmen Yayasan Pahang 1982 dan untuk mengadakan peruntukan baharu bagi perkara yang berkaitan dan bersampingan dengannya”

dibacakan bagi kali kedua sekarang.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Saya ingin memperjelaskan sedikit kenapa pengubalan Enakmen Yayasan Pahang harus dibuat pada hari ini. Tujuannya adalah supaya untuk menjadikan Yayasan Pahang sebuah *entity* yang mempunyai perundangan sendiri. Kerana sebelum ini Yayasan Pahang hanya merupakan sebuah Tabung Amanah seperti yang termaktub di dalam Seksyen 3 Enakmen Yayasan Pahang. Oleh itu, dengan pengubalan Enakmen Yayasan Pahang 2020 ini akan mengubah sifat Yayasan Pahang, daripada sebuah Tabung Amanah kepada sebuah Perbadanan. Pengubalan ini perlu bagi memastikan operasi semasa Yayasan Pahang mematuhi keperluan undang-undang.

Antara terma-terma utama yang dipinda ialah Yayasan Pahang diubah sifatnya sebagai Perbadanan yang kekal, mempunyai cap menteri, boleh mendakwa dan didakwa dengan nama Yayasan Pahang boleh membuat kontrak untuk melaksanakan tujuan Yayasan Pahang dan memegang harta alih dan harta tak alih sebagai tuan punya untuk dicagar, dijual dan dipindah milik. Anggota Yayasan Pahang pula sebelum ini dikenali sebagai Lembaga Pemegang Amanah manakala er... ketuanya dikenali sekarang ini Ketua Pegawai Eksekutif, kerana sebelum ini

dikenali sebagai Pengurus Besar. Itulah rasionalnya kenapa pengubalan Enakmen Yayasan Pahang 2020.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mohon izin menyokong cadangan tersebut.

Saya ingin ucapkan tahiah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang dengan dibantu oleh Setiausaha Kerajaan dan hari ini khususnya Penasihat Undang-undang Negeri, telah dapat meminda Enakmen ini untuk menjadikan Yayasan Pahang sebagai sebuah perbadanan yang er... peranannya lebih besar, lebih lancar. Kalau dahulu sebagai pemegang amanah setiap *agreement contract* yang dimeterai perlu ditandatangani oleh kesemua ahli-ahli pemegang amanah dan ini adalah sangat rumit tetapi pada kali ini dengan ianya menjadikan satu *separate entity*, ada orang sebut *entity* pun okey *separate entity*, maknanya ianya boleh menyaman, boleh disaman dan er... Ahli-ahli Lembaga nya tidak akan terikat dengan peraturan tersebut.

Kalau tidak dulu kalau Yayasan Pahang kena saman, Ahli Lembaga pun kena saman. Ini macam er... dibawah akta *company* macam sebuah sebuah syarikat. Kalau syarikat tu ditubuhkan oleh Adnan Yaakob, syarikat tu Adnan and Co. Antara syarikat dengan Adnan Yaakob itu berbeza. Bahkan Adnan Yaakob boleh menjadi pekerja kepada Syarikat Adnan and Co itu. Ha itu di bawah undang-undang syarikat. Saya kebetulan pulak saya tengah belajar baharu-baharu ni jadi bolehlah bercakap sedikit sambil-sambil mengingat. Jadi saya ucapkan tahniah sekali lagi kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan saya ingin mohon mencadangkan supaya Enakmen-enakmen yang lain juga pun dikaji.

Kalau boleh kita mesti ada satu *low reform community* maknanya mengkaji undang-undang sama ada relevan atau tidak relevan istilah-istilahnya semasa ataupun tidak dan ini boleh diambil inisiatifnya oleh Yang Berhormat Penasihat Undang-undang Negeri, yang mempunyai pengalaman. Satu hari mungkin jadi Hakim Mahkamah Tinggi tetapi sebelum menjadi hakim Mahkamah Tinggi, dia mesti menjadi *Judicial Commisioner*, Pesuruhjaya Kehakiman. Jadi Pesuruhjaya Kehakiman ini macam percubaan, kalau tak menulis *judgement* tak *confirm*-lah jadi *judge*-nya, berhentilah selepas 2 tahun.

Insyallah dengan adanya LA di situ, akan menasihatkan MB dan banyak lagi perkara yang baik yang boleh dibuat. Bukan sahaja Yayasan Pahang dan lain-lain dan Yayasan Pahang alhamdulillah dulu harap balak. Saya terlanjur sikit dua, tiga minit Yang Berhormat Yang di-Pertua sebab kita pilihanraya dah dekat. Saya dulu ingat nak berhenti dah menjadi Ahli Dewan Negeri dan juga Ketua UMNO Bahagian. Tetapi orang tak bagi. Tapi saya fikir balik elok juga saya tak berhenti tengok er... tak jadi Menteri Besar dah berhenti. Jadi menunjukkan kita dah tak jadi Menteri Besar, tetapi jiwa kita besar. Itu yang mustahak.

Jadi saya teruskan. Orang tua bercakap ini kadang dia merapu aja, tak berapa ingat. Saya nak mengatakan Yayasan Pahang ditubuhkan oleh, zaman tu Dato' Sri Najib Tun Razak tahun 1981 ditubuhkan. Kemudian itu, tiada apa hasil kalau misalannya Jabatan Perhutanan mengatakan, merasakan balak Pahang ni terang antara penerang balak ini Yayasan Pahang lah dan er... dengan bermulanya RM1.5 juta. Kemudian di zaman Tun Khalil begitu juga, balak, balak, balak dan Tun Khalil semasa meninggalkan jawatan Pengerusi Yayasan Pahang itu Menteri Besar, bajet RM42 juta sahaja. Apabila saya mengambil alih, mintak maaf ya, Yang Berhormat Tuan Yang di-

Pertua, bukan nak bangkit-bangkit pula, kesian juga ke Menteri Besar sekarang tetapi nak mengatakan yang orang lupa pula.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya betul, Yang Berhormat ADUN Pelangai, Mantan Menteri Besar ke-14 memang ada relevan dengan usul ini boleh dibahaskan.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Game changers... game changers. Kemudian itu ada sebuah anak syarikat yayasan 1,000 ekar aja kelapa sawit. Hutang bank berjuta-juta saya fikir lebih baiklah aku, orang kampung menjadi Menteri Besar ini guna kuasa sikit, kita pastikan Yayasan Pahang beli tanah buat kepala sawit. Itu 20 tahun dahulu 19, 18 tahun dahulu dah nak tanam semula dah. Ha itulah sekarang menjana pendapatan untuk Yayasan Pahang. Kelapa sawit 80,000 ekar *fruiting and harvesting* sampai sekarang. Kerana hutan sekarang kayu pun tak ada tinggal belukar sahaja.

Jadi pandangan jauh orang dahulu, pastu sambung oleh saya satu masa dan sekarang disambung oleh Ahli dari Jelai, Dato' Sri Haji Wan Rosdy bin Wan Ismail, membuat sesuatu yang boleh menyambung tradisi *continuity* dan lebih cemerlang lagi kita dapat lihat hari ini ada perubahan dan mungkin pada masa akan datang Yayasan Pahang boleh *venture out* dalam bidang-bidang yang lain boleh menjana pendapatan yang lebih. Terima kasih Yang Berhormat Yang di-Pertua, minta maaf kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Masalah di hadapan Majlis ialah

“Suatu Enakmen untuk menubuhkan Yayasan Pahang dan memansuhkan Enakmen Yayasan Pahang 1982 dan untuk mengadakan peruntukan baharu bagi perkara yang berkaitan dan bersampingan dengannya”

bacaan kali yang kedua sekarang dan dibuka untuk dibahas.

Tiada. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih, Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Rang Undang-undang tersebut dibaca bagi kali yang kedua sekarang.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen untuk menubuhkan Yayasan Pahang dan memansuhkan Enakmen Yayasan Pahang 1982 dan untuk mengadakan peruntukan baharu bagi perkara yang berkaitan dan bersampingan dengannya.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Dewan Negeri bermesyuarat dalam Jawatankuasa.

[Cokmar diturunkan]

DALAM JAWATANKUASA

SETIAUSAHA DEWAN

Fasal 1 hingga Fasal 35.

YB. Pengerusi

Fasal 1 hingga Fasal 35, dibuka untuk perbahasan sekarang. Tiada. Fasal 1 hingga Fasal 35; menjadi sebahagian daripada Undang-undang hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Setuju, terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Fasal 1 hingga Fasal 35; menjadi sebahagian daripada Undang-undang.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi, saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Tengah menengok skrip, Tuan Yang di-Pertua. [Ahli Dewan ketawa]

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Er... Pengerusi. Tuan Pengerusi, oh ya *missed* di bawah. Yang Berhormat Tuan Pengerusi, saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian,
Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Yayasan Pahang 2020 dimaklumkan kepada Majlis sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

[Cokmar dinaikkan semula]

BACAAN KALI KETIGA

YAB. DATO’ SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato’ Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon memaklumkan bahawa:

“Suatu Enakmen untuk menubuhkan Yayasan Pahang dan memansuhkan Enakmen Yayasan Pahang 1982; dan untuk mengadakan peruntukan baharu bagi perkara yang berkaitan dan bersampingan dengannya”

telah ditimbang dalam Jawatankuasa dan dipersetujui dengan tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibaca bagi kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

ADUN Pelangai.

YB. DATO’ SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya mohon izin untuk menyokong.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Yayasan Pahang 2020 dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Rang Undang-undang ini dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Yayasan Pahang 2020, bahawa dengan ini disahkan menjadi Enakmen oleh Badan Perundangan Negeri Pahang.

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Kelima (iv):

Rang Undang-undang Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman (Pindaan) 2020. Kertas DN 16/2020

Pengerusi Jawatankuasa Sumber Manusia, Belia, Sukan dan Badan-badan Bukan Kerajaan Negeri Pahang akan membawa cadangan.

BACAAN KALI PERTAMA

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HAJI HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman (Pindaan) 2020.

YB. ENCIK MOHD SHARIM BIN HJ. MD ZAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

SETIAUSAHA DEWAN

“Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman 1997”

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HAJI HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon Rang Undang-undang tersebut dibacakan bagi kali yang kedua pada hari ini juga.

YB. ENCIK MOHD SHARIM BIN HJ. MD ZAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

BACAAN KALI KEDUA

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman (Pindaan) 2020, dibaca bagi kali yang kedua.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HAJI HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mencadangkan:

“Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman 1997”

dibacakan bagi kali kedua sekarang.

YB. ENCIK MOHD SHARIM BIN HJ. MD ZAIN

Yang Berhormat Dato’ Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin untuk menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalah di hadapan Majlis ialah:

“Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman 1997”

dibaca kali yang kedua sekarang dan dibuka untuk dibahas. Tiada. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Rang Undang-undang tersebut dibaca bagi kali yang kedua sekarang.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman 1997.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Dewan Negeri bermesyuarat dalam Jawatankuasa.

[Cokmar diturunkan]

DALAM JAWATANKUASA

SETIAUSAHA

Fasal 1;
Fasal 2;
Fasal 3; dan
Fasal 4.

YB. PENGURUSI

Fasal 1;
Fasal 2;

Fasal 3; dan
Fasal 4.

Dibuka untuk perbahasan sekarang. Tiada perbahasan.

Fasal 1;
Fasal 2;
Fasal 3; dan
Fasal 4; menjadi sebahagian daripada Undang-undang hendaklah disetujui. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada.

Fasal 1;
Fasal 2; dan
Fasal 3; dan
Fasal 4; menjadi sebahagian daripada Undang-undang.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HAJI HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

YB. ENCIK MOHD SHARIM BIN HJ. MD ZAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. Pengerusi

Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman (Pindaan) 2020 dimaklumkan kepada Majlis sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan "Tidak". Tiada. Majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

[Cokmar dinaikkan semula]

BACAAN KALI KETIGA

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. JOHARI BIN HAJI HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa:

“Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman 1997”

telah ditimbang dalam Jawatankuasa dan dipersetujui dengan tanpa pindaan. saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibaca bagi kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB. ENCIK MOHD SHARIM BIN HJ. MD ZAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian,
Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman (Pindaan) 2020 dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Rang Undang-undang ini dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Lembaga Pembangunan Tioman (Pindaan) 2020, bahawa dengan ini disahkan menjadi Enakmen oleh Badan Perundangan Negeri Pahang.

Perkara Kelima (v):

Rang Undang-undang Enakmen Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang (Bahagian Kedua) (Pindaan) 2020.
Kertas DN 17/2020

YAB. Menteri Besar Pahang akan membawa cadangan.

BACAAN KALI PERTAMA

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang Enakmen Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang (Bahagian Kedua) (Pindaan) 2020.

YB. DATO' SRI HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen untuk meminda Bahagian Kedua Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon Rang Undang-undang tersebut dibaca bagi kali yang kedua pada hari ini juga.

YB. DATO' SRI HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

BACAAN KALI KEDUA

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang (Bahagian Kedua) (Pindaan) 2020, dibaca bagi kali yang kedua.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan

“Suatu Enakmen untuk meminda Bahagian Kedua Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang”,

dibacakan bagi kali kedua sekarang.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Kerajaan mencadangkan pindaan ini bertujuan untuk mewujudkan Ahli-ahli Dewan Negeri (Dilantik) tanpa melalui proses pilihan raya bagi menduduki dan menyertai Dewan Negeri sebagai Ahli-ahli Yang Berhormat. Jumlah yang dicadangkan tidak lebih 5 orang menjadikan keseluruhan Ahli Dewan Negeri tidak lebih 47 orang termasuk 42 Ahli Dewan Negeri sedia ada yang dipilih menerusi pilihan raya.

Oleh itu, Perkara 18 Bahagian Kedua Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang perlu dipinda dengan memasukkan selepas ayat “Ahli-ahli yang dipilih” dengan ayat “dan tidak lebih daripada 5 orang ahli yang dilantik”. Sehubungan dengan itu, perkara 18A, 18B, dan 18C baru juga dimasukkan.

Perkara 18A antara lain menetapkan perlantikan Ahli Dewan Negeri (Dilantik) hendaklah atas Usul yang disokong oleh sekurang-kurangnya tujuh Ahli Dewan Negeri dan diluluskan dengan majoriti mudah. Perkara 18A juga turut menentukan hak Ahli Dewan Negeri yang dilantik untuk mengambil bahagian dalam perbahasan di Dewan Negeri serta jawatankuasa yang dilantik sebagai ahli dan untuk turut mengundi.

Di bawah Perkara 18A yang sama juga menyebut tiada seorang pun Ahli Dewan Negeri yang dilantik layak dilantik sebagai Menteri Besar ataupun sebagai Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri. Perkara 18B ialah berkenaan hal-hal penamatan perlantikan Ahli Dewan Negeri yang dilantik. Manakala Perkara 18C ialah berkaitan Perkara-perkara 19, 20, 21, 24, 25, 28 dan 31 yang sedia ada, adalah turut terpakai ke atas seseorang Ahli Dewan Negeri yang dilantik. Pindaan ini sudah tentu akan melibatkan perbelanjaan tambahan kepada Kerajaan Negeri, tetapi jumlahnya belum dapat ditentukan setakat ini.

Sebelum saya mengulas lanjut, sukaiah saya memaklumkan di Dewan yang mulia ini bahawa pindaan yang dicadang bagi perlantikan Ahli-ahli Dewan Negeri yang dilantik bukanlah sesuatu luar biasa ataupun dengan izin, *abnormal*. Sebelum daripada ini pun, kerajaan... Kerajaan Sabah dan jiran kita Terengganu telah pun melaksanakannya. Kerajaan Pahang dengan itu, hanya menuruti dengan izin, *precedent* atau pemula yang telah dilakukan oleh kedua-dua negeri tersebut.

Secara kronologinya, pindaan ini telah diangkat ke Mesyuarat Majlis Kerajaan Ke-29/2020 pada 22 Julai 2020 yang kemudiannya memberi persetujuan supaya ia diperhalusi oleh Yang Berhormat Penasihat Undang-undang Negeri. Pada 3 Ogos 2020, Mesyuarat Pasca MMK yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan, bersetuju agar beberapa justifikasi dan implikasi dilakukan. Pada 2 Oktober 2020, Mesyuarat Penyelarasan Cadangan Penambahan Ahli Negeri yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Penasihat Undang-undang Negeri telah memperincikan justifikasi dan implikasi tersebut.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Pada hari ini, 20 November 2020 pindaan ini dibentangkan di Persidangan Dewan Negeri ini untuk mendapat sokongan dan kelulusan. Insya-Allah.

Yang Berhormat Dato' Yang di-Pertua,
Adapun pindaan dibuat ialah berasaskan beberapa justifikasi atau pertimbangan dan antaranya ialah pelantikan Ahli Dewan Negeri yang dilantik ini dipercayai akan dapat meluaskan perkhidmatan Kerajaan Negeri kepada rakyat jelata terutamanya dalam situasi politik dan sosio ekonomi yang mencabar akibat penularan wabak pandemik COVID-19 yang belum pasti kesudahannya.

Kedua, Ahli Dewan Negeri yang dilantik tentunya akan dibuat dalam kalangan mereka yang berkaliber dan berkemahiran tertentu dengan ini dapat berganding bahu bersama Ahli-ahli Dewan Negeri untuk menyumbangkan perkhidmatan terbaik demi kesejahteraan rakyat jelata.

Ketiga, pelantikan tambahan melibatkan Ahli Dewan Negeri yang dilantik ini juga mampu mengurangkan kadar atau *ratio* secara keseluruhan seseorang Ahli Dewan Negeri kepada jumlah penduduk yang diwakilinya. Dengan ini perkhidmatan seseorang Ahli Dewan Negeri termasuk Ahli Dewan Negeri yang dilantik akan menjadi lebih berkesan lagi. Dengan adanya Ahli Dewan Negeri yang dilantik ini ia akan menjadi daya saling melengkapi atau dengan izin, *complementary* bukan pertindihan kepada perkhidmatan Ahli Dewan Negeri sedia ada. Dengan ini juga dapat melengkapi malah meningkatkan perkhidmatan Ahli-ahli Dewan Negeri secara keseluruhannya kepada rakyat jelata.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya fikir itu sajalah hujah yang dapat saya sampaikan. Dengan ini, saya berharap akan mendapat sokongan Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Saya mohon mencadangkan.

YB. DATO' SRI HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Dato' Sri... Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalah di hadapan Majlis ialah "Suatu Enakmen untuk meminda Bahagian Kedua Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang", dibacakan kali yang kedua sekarang dan dibuka untuk dibahas.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, sila.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Enakmen ini telah pun melanggar prinsip demokrasi. Kesemua 42 Wakil Rakyat di Dewan yang mulia ini adalah dipilih oleh rakyat di kawasan masing-masing. Tetapi jika enakmen ini telah pun... telah lepas dilulus, lima orang ADUN yang dilantik tidak boleh mewakili mana-mana pihak. Kedudukan ADUN yang dilantik ini boleh dianggap sebagai ADUN pintu belakang.

Jika sesiapa yang minat jadi Wakil Rakyat, sila bertanding dalam Pilihan Raya Umum yang akan datang, bukan... dan masuklah secara pintu depan tetapi bukan pintu belakang. Itu sebab, saya tidak akan bersetuju Enakmen ini dan saya menyeru kepada semua Wakil Rakyat dalam Dewan yang mulia ini, menolak Enakmen tersebut. Sekian, terima kasih.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Yang Berhormat Tuan di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila, er... sebentar. Pelangai.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang Di-Pertua,
Saya berasa... terharu tidaklah sampai nak menangis. Sedih pun tidaklah sampai susah hati, mendengar *remarks* yang dibuat oleh Ahli dari Bilut. Tapi untuk pengetahuanlah kita *share* bersama. Dalam er... demokrasi berparlimen ala *Westminster* yang kita mengikut British. Biasanya parlimen tu *bicameral*... *bicameral* ini dia ada dua *chambers*. Satu macam di England, di Britain *House of Commons*, satu

lagi *House of Lords*. *House of Commons*, pilihan raya. *House of Lords*, dilantik. Dulu dalam *House of Lords* itu ada satu kumpulan *Lords* dipanggil *Law Lords*. Kalau ada, maknanya kes-kes sampai mahkamah terakhir dibicarakan di *Law Lords*. Kita masa itu pakai *Privy Council*. Sekarang tak ada dah. *Privy Council* dulu pun yang menduduki *Privy Council* itu ada juga *Law Lords*. *Lord* itu, *Lord* ini. Tu *House of Lord* tu.

Kita di Malaysia, kita gunakan dua juga... dua *chambers*, *bicameral*. Dewan Rakyat iaitu yang dilantik yang dipilih melalui pilihan raya dan satu lagi Dewan Negara. Tujuan nya ialah banyak kebaikan untuk membolehkan golongan-golongan yang tidak mungkin menang pilihan raya calon dia. Bertanding 10 kali takkan menang. Supaya wakil golongan ini dapat dimasukkan di Dewan Negara. Supaya golongan-golongan professional, bekas hakim, bekas peguam, peguam tu hakim, hakim peguam sama je. Semua *legally qualified*. Bekas pegawai penasihat undang-undang contohnya boleh letakkan sebagai Ahli Dewan Negara. Itu tujuan dia.

Saya memuji bukanlah saya nak membodek Menteri Besar saya. Setiap kali bercakap, ADUN Pelangai ini bodek aku, setiap kali bercakap ADUN Pelangai ni bodek aku, Menteri Besar terasa juga. Yang orang menengok pun... aku menyampah betul, bila bercakap je bodek Menteri Besar, cakap je bodek Menteri Besar tapi ini hakikat.

Saya mengucapkan tahniah kepada Kerajaan khususnya Menteri Besar [Ahli Dewan tepuk meja] kerana memberi... kerana mempunyai pandangan yang jauh. Dengan termaktubnya dalam Undang-undang Tubuh Negeri, kita boleh melantik 5 Ahli Dewan Negeri memberikan kebebasan kepada Menteri Besar untuk melantik orang Punjabi, berapa orang di Malaysia ini? di negeri Pahang ini? 1.5 juta orang di negeri Pahang, rakyat negeri Pahang, Punjabi letak 5 orang je. Yang menyanyi lagu hindustan termasuk saya tu, ramailah tapi yang, yang orang-orang Benggali ni tak ada. Menteri Besar boleh mencadang dalam Dewan dia lantik Mr. Adnan Singh dari Bentong sebagai Ahli Dewan Undangan Negeri. Haa... Adnan Singh atau pun Dev Anand ke Anand Singh tak kiralah.

Lepas tu Orang Asli boleh dilantik siapa yang, yang *notable* sikit. Haa... Dato' Olian contohnya. Itulah gunanya. Tetapi kalau untuk melantik pakar undang-undang, pakar kewangan tak, saya ingat tak perlu Tuan Yang di-Pertua, tak payahlah. Kita lantik orang yang politik, orang yang bermasyarakat. Tiba-tiba tak ada seorang pun orang DAP dalam Dewan ni, semua kalah. Menteri Besar pun menggunakan budi bicara dia menunjukkan dia besar, cari Pengerusi DAP Pahang masuk sebagai Ahli Yang Dilantik, ini tujuan dia. *This is very good move*.

Maknanya kita memang mengikuti masa. Itulah Tuan Yang di-Pertua, saya nampak Tuan di-Pertua pun mengangguk, semua normal tapi kalau boleh Tuan Yang di-Pertua itu bercakap kuat sikit pasal dalam keadaan sekarang nampak macam, macam baru lepas *operation* je nampaknya, haa... tu terima kasih. Saya... saya... saya amat menyokong. Terima kasih.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, nanti. Saya jemput Wakil daripada Ketari.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin menjawablah, bukan menjawab... nak bertanya kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Tadi, Yang Amat Berhormat Menteri Besar ada mengatakan antara tujuannya sekarang ini ada *precedent case* seperti dari Sabah. Saya ingin nyatakan di negeri Sabah diadakan ADUN Lantikan ini kerana mereka nak menstabilkan Kerajaan Negeri pada ketika itu kerana er... dia punya apa, orang kata keadaan majoriti yang sama rata lebih kurang untuk mengelakkan ADUN lompat parti dan sebagainya. Tetapi kalau kita lihat di Pahang, saya kira di Pahang hanya ada 9 ADUN pembangkang sahaja.

Jadi, kalau kita tengok gabungan Muafakat Nasional di negeri Pahang ini, kalau pilihan raya akan datang, mungkin akan menang lagi. Jadi, kenapa perlu ada ADUN Lantikan ini dan perlu ada pembaziran.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mencelah. Ini menunjukkan bahawa di Pahang ini tidak ada *politicking*. Kalau tak buat ni pun tak apa, insya-Allah stabil. Tetapi tujuan kita ialah untuk memberi servis perkhidmatan kepada rakyat sepertimana yang telah diulas lebih lanjut oleh daripada ADUN Pelangai tadi. Kalau *politicking*, kita... kita buatlah. Jadi, sebab itu kita... cuma saya nyatakan *precedent* maknanya benda ni bukan satu benda yang *abnormal* dengan izin, luar biasa. Di Sabah dah buat, di Terengganu dah buat tapi tujuan kita sepertimana saya katakan tadi justifikasi tadi ialah untuk memberikan perkhidmatan.

Kalau kita tengok *ratio*, servis kita, kita ni luas, kita cuma ada 42. Jadi itulah ya. Saya tak mahu ulang apa yang dikatakan oleh ADUN Pelangai. Memang ada dalam *point-point* saya juga, kita nak lantik kumpulan kaum minoriti. Contohnya daripada rakan-rakan daripada PAS, ada ulama-ulama yang perlu kita letakkan dalam Dewan yang mulia ini, kita boleh lantik pada masa itu. Itu tujuan dia, tak ada *politicking* langsung. Kerajaan Negeri Pahang pun bukan tak stabil dengan Sabah, sangat stabil. Insya-Allah.

YB. PUAN YOUNG SYEFURA BINTI OTHMAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua...

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin mencelah sedikit sebab giliran Ketari, Menteri Besar jawab, sayalah bercakap dulu, baru dia pula. Ahli daripada Ketari. Saya beritahu tadi antara tujuan macam *senate* ialah untuk membolehkan golongan-golongan minoriti yang berpengetahuan luar biasa, pakar-pakar dalam bidang-bidang tertentu dilantik sebagai Ahli Dewan Negara.

Di Pahang ini takkanlah kita nak buat *senate* sendiri. Kita negeri... sebuah negeri dalam persekutuan, 1.5 juta, takkan kita nak negeri Pahang menubuhkan Dewan Negeri dia sendiri, Dewan Negara negeri sendiri, ahli 20 orang, tak. Ini yang paling sesuai dah sebab *politicking* pintu belakang tak timbul. Seperti kata Menteri Besar, kita dah, dah memang dah stabil. Tetapi ialah bila saya tengok Ketari dengan ni dengan

Bilut ya, minta maaflah bukanlah peribadi sangat. Bilut ini ayah dia anak murid saya. Jadi, jadi... saya, ayah dia anak murid saya.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Itu saya.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Aaa... salah [Ahli Dewan ketawa] Bilut ya. Ooo Raub... [Ahli Dewan ketawa]

Yang Berhormat... dak Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, haa... ini masalahnya. Awak orang Bentong pergi bertanding ke Bilut... ke Raub pasal apa? Ini yang keliru ini. Jadi haa... ni nama anak-anak belaka, cuculah. Jadi saya pun, *I respect your opinion but what I've mentioned just now, there is fact. That's why we have two houses, becameral - House of Lords, House of Commons. Even Britain practice there, and now Pahang is trying to follow Britain in a way, but become not from our own senate.* Takkanlah kita sendiri nak buat senate sendiri. Itulah untuk jawapan kepada Ahli daripada Ketari, daripada Bilut, daripada Tras. Terima kasih.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Minta celah. Ya Tuan Speaker. Apa yang saya nak nyatakan sini adalah walaupun bekas MB Pelangai nyatakan *Westminster system* ada Dewan Negara, Dewan Rakyat tapi di DUN Sabah hari ini, kami pun belum ikut *Westminster system* bahawa kami ada Ketua Pembangkang lagi. Dan dalam Dewan Rakyat dan Dewan Negara, sistem negara ini, sistem Dewan Rakyat dan juga Dewan Negara, semasa mengundi Enakmen atau pun Usul, Dewan Negara tak boleh campur tangan dalam Dewan Rakyat tapi sekiranya undi aa... kami sudah lantik 5 Ahli ADUN, yang saya cakap atau kami labelkan sebagai pintu belakang, mereka adakah... bolehkah undi. Mereka boleh undi? Boleh undi semasa Usul dibentang, semasa Enakmen dibentang, mereka tiada mandat tetapi mereka berhak mengundi. Ini tidak adil kepada semua ADUN-ADUN. Saya juga harap Ahli-ahli PAS buat bantahan ini.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Kita buatlah satu-satu... sokong yang ini dulu iaitu kita boleh melantik Ahli Tambahan. Lepas tu besok Ketua Pembangkang ke apa ke... kita tambah, tambah baik, kemudianlah. Takkan terus bersanding hari ini, malam ni, pagi besok beranak, pelik. Hari ini hari kahwin, besok beranak, apa macam? Apa mau cerita? Jadi susah sikit. Jadi ini begitu... buat satu-satulah, usah kita gaduh. Kita buat satu dulu, lantik 5 orang dulu, haa... lepas tu kita tambah baik. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *Sorry* lah, minta maaf banyak bercakap.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ada penambahan...

YB. DATO' SRI HAJAH SHAHANIZA BINTI SHAMSUDDIN

Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya nak menambah sedikitlah. Saya tengok tadi Ketari begitu bimbang sekali, begitu juga dengan Wakil daripada Bilut dan Tras ya. Sebenarnya apa yang kita nak pinda

hari ini hanyalah memberi kuasa budi bicara, bukannya sesuatu yang mandatori. Dan sepertimana yang berlaku di Terengganu misalnya. Walaupun telah dipinda kalau tak silap saya tahun 2004 tetapi hanya dilaksanakan selepas PRU14. Apabila semua calon wanita di Terengganu kalah, bertanding dalam pilihan raya. Jadi, tak ada suara wanita. Bila tak ada suara wanita, mereka melantik seorang menjadi Ahli Dewan Undangan Negeri Terengganu mewakili wanita.

Jadi, tak semestinya kalau kita terima hari ini 5, kita terus lantik 5. Ini hanyalah satu persediaan kepada kita sekiranya berlaku sepertimana di Terengganu tadi. Sekiranya tidak ada wakil daripada orang Cina. Katalah dalam PRU 15, semua orang Cina kalah, wakil calon-calon daripada bangsa Cina kalah, calon daripada bangsa India kalah, calon wanita kalah. Jadi, tak ada suara mereka di dalam Dewan yang mulia ini.

Jadi, sebab itulah kita nak pinda Enakmen Undang-Undang Tubuh Kerajaan Negeri pada hari ini untuk persediaan kita di masa depan. Terima kasih Dato' Sri Yang di-Pertua.

YB. ENCIK CHIONG YOKE KONG

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Untuk makluman Ahli-ahli Berhormat dalam Dewan ini, bahawa Ahli Lantikan Dewan Undangan Negeri di Terengganu, Ahli Lantikan itu dia ada hak mengundi, itu masalah dia. Kenapa kita kali ini, ahli lantikan yang kita nak *propose* ini, dia ada... Ahli Lantikan itu dia ada hak mengundi, itu masalah dia. Sebab wakil yang dilantik itu, mereka masuk ke dalam Dewan ini, dia adanya asas undi daripada rakyat. Di mana kita selalunya kata suara rakyat suara keramat tapi dia tiada asas undi daripada rakyat. Oleh itu, pendirian kita ialah Dewan ini tidak seharusnya adanya ahli-ahli yang tiada asas undi masuk, lepas tu boleh undi dan memutuskan hal ehwal yang mungkin akan membawa kesan positif ataupun negatif kepada rakyat.

Ini kenapanya kita tidak boleh sokong. Sebab ini telah pun melanggar prinsip dan semangat demokrasi dan saya amat setuju pada pandangan Yang Amat er... Yang Berhormat Pelangai. Kalau Kerajaan nak buat dua *chambers* tak apa, kita tak apa. Sebab yang satu *chambers* Dewan ini perlunya ada Wakil yang ada asas undi. Yang satu lagi *chambers* tak ade asas undi lantikan tak apa. Dua *chambers* tak apa dan yang paling penting saya... kita pun memahami bahawa inisiatif kerajaan ini nak membela golongan minoriti. Ya ini kita faham, tapi kalau kita nak membela minoriti kita boleh membawa Usul ini ke peringkat SPR dan juga peringkat Persekutuan.

Kenapa kata macam tu? Kita boleh menggubal sistem pilihan raya kita dengan membawa yang ini sistem pilira... pilihan raya ini amat biasa di luar negeri di luar negara kita. Contohnya Jerman, mereka pun mengamalkan sistem pilihan raya iaitu Sistem Perwakilan Berkadar ataupun dengan izinnya, er... dalam inggeris *proportional representation*. Dengannya perwakilan berkadar. Macam mana kata parti politik yang memperoleh jumlah undi tertentu dalam pilihan raya walaupun dia kalah tapi dia ada kalaunya dia ada jumlah undi yang tertentu, dia boleh lantik ataupun dia boleh hantar wakil dia masuk Dewan.

Ini kalau dia, dia ada asas undi kita tak kita tak ada masalah. Masalah sekarang ialah ahli lantikan sekarang ini tak ada asas undi. Tak ada asas undi macam... bagaimanakah dia boleh masuk undi masuk Dewan yang berbunyi ini dia boleh berundi. Dia boleh undi bersama-sama memutuskan hal ehwal yang akan memberi kesan kepada rakyat. Yang ini kita er... tak boleh sokonglah.

Oleh itu, kalau inisiatif Kerajaan Negeri nak membela golongan minoriti, boleh. Kita bawa Usul ni kepada peringkat SPR. Wujudkanlah 2 sistem pilihan raya. Sistem pilihan raya dua lapisan. Dengan itu ada perwakilan berkadar tapi yang kalah tak apa kalau dia ada asas undi dia boleh hantar wakil. Bagi kita ini lebih sesuai sebab kita tak nak yang tiada asas undi, Wakil yang tiada asas undi, dia boleh memutuskan hal ehwal rakyat yang akan memberi kesan kepada rakyat, sekian terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

YB... sebentar Luit bagi laluan kepada Menteri Besar.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Bagi Pembangkang memanglah dia mengatakan bagi dia tak setuju. Tapi bagi kita kerajaan, kita telah memikirkan dengan semasak-semasaknya bahawa perkara ini perlu dibuat pindaan, perlu ada ADUN Tambahan. Cadangan yang dibuat oleh Tanah Rata tadi apa ni untuk mewujudkan dua Dewan ini terlalu tinggi kosnya dan tidak praktikal untuk buat di negeri. Jadi sebab itulah kita merasakan bahawa apa yang kita buat pada hari ini adalah sangat sesuai. Walaupun di... di Terengganu ada mengatakan tidak ada kuasa mengundi tetapi di Sabah dia *silent* je, dia tak... dia tak maknanya dia tak nyatakan dengan jelas. Maknanya, ahli yang dilantik tersebut mungkin kemungkinan boleh mengundi. Tidak dinyatakan dengan jelas.

Jadi er..., jadi Yang Berhormat Yang di-Pertua,
Perkara ini kita telah kaji dan kita telah perhalusi sesuai dengan keadaan di negeri Pahang. Sebab kita bertujuan berorientasikan kepada rakyat. Jadi untuk tujuan itu, ada ada beberapa ruang, peluang yang kita rasa ahli yang dilantik ini boleh memberi perkhidmatan kepada rakyat. Itu pada pandangan kita dan kita telah bincang perkara ini dengan sehabis mendalam dan seperti mana yang dikatakan oleh ADUN Kuala Sentul tadi, bukan bermakna lulus pada hari ini, esok lusa kita lantik lima-lima orang. Perkara ini perlu dibawa ke Dewan juga kalau kita nak lantik, sekurang-kurangnya kena ada tujuh ahli yang menyokong dengan majoriti *simple*.

Bukan boleh dibuat dengan sewenang-wenangnya dan sudah tentu apabila kita ingin melantik Ahli Dewan tersebut, kita kena *justify* dia, rasional dia, kenapa perlu dilantik? Apa tujuan dia? Sebab ia melibatkan implikasi kewangan Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey Luit.

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Ya, terima kasih Tuan Yang di-Pertua,
Nyaris nak merajuk dah. Tiga kali bangun tak dapat.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, sila sila.

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Baik, er... saya nak sebut 2 perkara je sini Tuan Yang di-Pertua.

Yang pertamanya kita seperti YB. Pelangai sebut tadilah, kita membuka ruang kepada golongan-golongan yang tidak berpeluang ya, menjadi Wakil dalam Dewan ini dan yang keduanya saya suka nak sebut mengatasi masalah jarum buruk lekat dikain. Jarum buruk lekat di kain yang selalu kalau kita biar dia mencucuk-cucuk paha kita. Kalau kita cabut, koyak kain kita.

Haa... jadi kalau dengan ADUN punya cadangan dengan tambahan lima ADUN lagi masuk dalam Dewan ni, saya rasa sekurang-kurangnya tak tercucuk sangat paha kita ni, peha kerajaan daripada golongan-golongan ni. Golongan ni memang ada sama ada dia individu ke dia ramai ke, dia dalam Dewan ke dia di jalanan ke di kerajaan atau pembangkang ada. Jadi yang tu saya rasa dapat mengurangkan sedikitlah ya masalah jarum buruk lekat di kain ini. kalau tak faham kena jumpa sebelah lah lepas ini (Ahli Dewan ketawa). Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah Yang Berhormat ya

YB. ENCIK WOO CHEE WAN

Tuan Speaker

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Beserah, ada pandangan.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Yang Berhormat Dato', Dato' Yang di-Pertua,
Saya meneliti apa yang di diujahkan oleh rakan-rakan bahawa Yang Berhormat Tras suruh kita kita tolak, kita rasa diperingkat PAS, kita telah juga mengkaji dan menilai perkara ini dan tidak seharusnya kita menggelarkan mereka yang dilantik ini sebagai er... ADUN pintu belakang kerana dia *undermine*, dengan izin. Dia menggiris, mengguris hati rakan-rakan ADUN dilantik di Sabah dan di Terengganu. Kita tidak harus memandang rendah perkara ini dalam er... dalam sudut ini dari sudut politik semata-mata.

Kalau kita tengok, apa yang diusulkan oleh pihak Kerajaan ini adalah untuk memastikan bahawa Dewan Negeri ini diwakili oleh semua kelompok dan elemen masyarakat yang seharusnya ada wakil. Contoh, saya bagi contoh sekarang ini di pihak Kerajaan tidak ada wakil daripada India, kaum India. Kita ada pembangkang seorang. Jadi, bagaimana kita nak nak menyampaikan hasrat orang India mengikut saluran Kerajaan? Kalau kita tidak ada Wakil daripada kaum tersebut.

Jadi kalau pembangkang dia beza. Saluran melalui pembangkang dan saluran melalui kerajaan, dua kita kena terima. Dua layanan dan dua aspek yang berbeza dalam konsep kita mentadbir dan mengurus negeri ini. Jadi kalau kita tengok semua perkara dari sudut politik, kita akan lihat ianya satu... satu perkara yang kita akan tolak sebab disebabkan oleh politik. Tapi kalau kita tengok dari sudut kestabilan menguruskan negeri, contohnya di Sabah, kalau tidak dilantik tambahan tersebut, negeri itu akan

bergolak sentiasa. Dahlah kita ada masalah, tidak dapat selesaikan masalah tersebut dengan baik. Tapi kalau kita ada lantikan, dia boleh mengurangkan dan mengendurkan suasana politik tersebut.

Begitu juga dengan Kerajaan Persekutuan hari ini. Kita ada lebih kerajaan hari ini ada lebih hanya dua undi sahaja. Bila-bila masa dan sedangkan rakyat sekarang ini tengah muak sedang muak dengan *political move* ini. Semua pihak ingin er... mengambil tindakan politik tanpa mengira apa yang diperlukan oleh rakyat. Tapi apa yang diusulkan oleh Kerajaan Negeri sekiranya berlaku situasi sebegini, ini penyelamatnya.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey Yang Berhormat, ringkaskan Yang Berhormat.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Ringkas dah ini.

YB. ENCIK WOO CHEE WAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Cuba ringkas

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, faham, faham.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Ini penyelamatnya bila ada situasi contoh kita ada 42 kerusi sekarang

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Contoh, PRU-15, 22-20. 22-20, makna kita ada lebih 1 kerusi sahaja. Sebab itu dengan adanya peruntukan ini, dia akan membantu Kerajaan Pahang yang dilantik tersebut meningkatkan er... apa ni peluang dia untuk menguruskan negeri dengan baik, mendapat sokongan yang baik dan menstabilkan negeri.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Ini tujuan dia...

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okey YB.

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Bukan pandang dari sudut politik semata-mata.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Okay YB., saya ingat

YB. TUAN HAJI ANDANSURA BIN RABU

Saya mohon menyokong Usul ini. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. (Ahli Dewan tepuk meja). Saya bagi satu orang lagi. Mentakab ya.

YB. ENCIK WOO CHEE WAN

Ya

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Last, lepas itu kita akan buat urusan seterusnya. Sila.

YB. ENCIK WOO CHEE WAN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

3 minit ya.

YB. ENCIK WOO CHEE WAN

Saya tidak nampak pelantikan ini boleh datangkan kebaikan atau manfaat kepada rakyat. Kita sudah mempunyai 42 orang ADUN. Adakah ini tidak cukup untuk memberi perkhidmatan atau menjaga kepentingan kawasan masing-masing? Kalau ya, adakan sahaja persempadanan semula dengan cara ini barulah nampak adil sikit. Tambahan pula dengan pelantikan ini Kerajaan akan melibatkan perbelanjaan wang tambahan. Mengapa tidak salurkan wang tambahan itu untuk 42 orang ADUN yang sedia ada? Khasnya ADUN pembangkang yang mana wang itu akan salurkan kepada rakyat juga. Pelantikan ini akan memberi kesan politik mendalam pada masa akan datang. Sekian, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

Pantun pantun, pantun menyokong

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Jarum pula lagi.

YB. ENCIK MOHD SOFIAN BIN ABD JALIL

*Sebelah sana hijaunya baju,
Sebelah sini hijaunya sampin,
Yang Amat Berhormat dah bentang RUU,
Kita sokonglah, jangan pening-pening.*

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah Yang Berhormat rasanya saya sudah memberikan masa yang cukup pada semua pihak membahaskan

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Tuan Yang di-Pertua, satu saja, *last* boleh.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Tiga minit.

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Boleh

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yes

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Three minit ya.

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

Terima kasih. Ha okey. Saya ada beberapa soalan, seperti yang Beserah kata tadi, Beserah telah mengatakan tiada wakil India di sini, kalau nak salurkan bantuan mereka perlukan seseorang daripada pihak kerajaan. Tetapi saya fikir Kerajaan Negeri Pahang boleh jadi lebih *political* masih boleh salurkan bantuan kepada orang India menerusi saya, tiada masalah saya sangka [Ahli Dewan ketawa dan menepuk meja] kan kalau nak sorang india saya memang India, saya pun boleh.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, mohon laluan Yang di-Pertua.

YB. PUAN KAMACHE A/P A DORAY RAJOO

... tiada masalah, *I am really to help state government, i don't mind doing it*. Lagi satu ialah yang ini daripada Pas kawasan Besut mereka ada tulis tentang lantikan mereka di Negeri er... Terengganu.

“Jika pada bila-bila masa tidak ada orang bukan Islam atau wanita yang dipilih kepada Dewan Undangan Negeri tertakluk kepada peruntukan berikut Dewan Undangan Negeri boleh atas satu usul yang disokong oleh tidak kurang daripada tujuh orang Ahli Dewan Undangan Negeri dan diluluskan dengan majoriti muda... mudah melantik orang bukan Islam dan atau wanita bagi mewakili rakyat bukan Islam dan atau wanita bagi mewakili rakyat bukan Islam dan atau wanita dengan syarat bahawa ahli-ahli yang dilantik hendaklah tidak melebihi empat orang”.

Maknanya er... tapi di enakmen kita hari ini tidak tertera dengan spesifik yang lantikan adalah minoriti yang err.. Cina ke ataupun India, *it is not stated here* itu satu. Lagi satu ialah bukan senang nak jadi Wakil Rakyat, saya boleh tulis satu buku yang besarlah tentang cara apakah *the sacrifices that i made to be here, to stand here, and to talk here*. Bukan sebegitu mudah sekali, kalaulah seseorang yang dilantik er... jadi er... apa er... dilantik jadi ADUN daripada DUN Sabai, fikirkanlah macam mana perasaan saya. Walaupun dipilih oleh rakyat daripada Sabai, tiada peruntukan, masih lagi boleh err... memberi perkhidmatan yang begitu bagus kepada warga Sabai, tetapi yang dilantik oleh Kerajaan Negeri pula akan dapat er... semua peruntukan er... mungkin beberapa ratus ribu *and it is not fair to me, this is not fair to the people who have elected me*, ini tak adil kepada pengundi yang telah keluar untuk mengundi dalam pilihan raya lepas. So saya tidak menyokong. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, sila Yang Berhormat.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sikit sahaja. Sabai mencadangkan supaya sekiranya nak lantik, melantikkan beliau sebagai kerajaan melantikkan beliau sebagai orang India mewakilinya. Jadi kerajaan kalau lantik pembangkang jadi wakil kerajaan, kerajaan itu pun tak betul juga la. Jadi tidak mungkin terjadilah ya. Jadi berkenaan dengan lantikan tadi pun yang yang kita saya dah bagitahu tadi kita lantik yang berkaliber, ada sebab-sebab tertentu, rasional bawa ke dewan, kita tidak lantik kalau bertujuan untuk memecahbelahkan masyarakat dan kita lantik adalah dah banyak kali dah ramai Ahli Dewan yang sebut hari ini mewakili sebagai contohnya nak lantik ketua ulama katakan tiada, kita mungkin lantik ataupun nak lantik kaum India contohnya tiada daripada kerajaan kita mungkin lantik.

Kita tidak melantik bertujuan untuk memecah belah kan masyarakat di sesuatu tempat. Sebab itu ianya perlu dibawa ke Dewan ini kena mendapat sekurang-kurangnya perlu mendapat tujuh orang yang mencalonkan dan mendapat majoriti mudah, bukan boleh *simply* lantik begitu je mesti ada sebab-sebab tertentu apabila kita bawa ke dewan ni dan kita tidak semestinya kita cadangkan lima, lima-lima akan di lantik, tidak. Kita akan *study* melihat keperluan kepada masa itu dan mereka yang di lantik ini boleh boleh di

pecat pada bila-bila masa. Bawa balik ke dewan dia sama je proses melantik dan memecat, ada cadangan tujuh orang dapat majoriti kita boleh pecat

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Speaker

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Nanti tak habis lagi.

YB. ENCIK CHOW YU HUI

Boleh undi ke?

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Sebab ada speaker bagi tahu saya tadi *last*, saya ini *last* lepas tu aa... Dato' Sri Yang di-Pertua nak

YB. ENCIK CHOW YU HUI

... nak penjelasan sangat penting, boleh undi ke?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Tras duduk dulu Tras, habis YAB Menteri Besar

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Dia tanya apa, boleh undi dah jelas dalam tu, dia boleh mengundi. Itu tujuan kita lantik dia, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian saya kira sudah masa yang agak lebih juga untuk kita membicarakan isu ini. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, sekarang saya kemukakan masalah kepada majlis bagi diputuskan. Masalahnya adalah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju katakan "Setuju",

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Lagi sekali Yang Berhormat. Bersetuju katakan "Setuju"

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli yang tidak bersetuju sila nyatakan “Tidak”

AHLI-AHLI DEWAN

Tidak. (Suara Ahli Dewan)

[Nota:

Kehadiran : 41/42
Ahli yang bersetuju : 33 (80%)
Ahli tidak bersetuju : 8 (20%)
Ahli yang berkecuali : 0

* Semambu tidak hadir kerana sedang menjalani kuarantin 14 hari.

* 8 ahli yang tidak bersetuju: Tras, Sabai, Bilut, Triang, Teruntum, Tanah Rata, Mentakab, Ketari]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Saya dapati suara “Setuju” lebih ramai daripada “Tidak Setuju”. Rang Undang-undang tersebut di baca bagi kali kedua sekarang.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen untuk meminda Bahagian Kedua Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Dewan Negeri bermesyuarat dalam Jawatankuasa

[Cokmar diturunkan]

DALAM JAWATANKUASA

SETIAUSAHA DEWAN

Fasal 1(1);
Fasal 2(2);
dan Fasal 3(3).

YB. Pengerusi

Fasal 1(1);
Fasal 2(2);
dan Fasal 3(3); dibuka untuk perbahasan sekarang. Tiada.

Fasal 1(1);
Fasal 2(2);
dan Fasal 3(3); menjadi sebahagian daripada undang-undang hendaklah dipersetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju

YB. Pengerusi

Terima kasih, Ahli-ahli yang “Tidak Bersetuju” sila nyatakan “Tidak”

AHLI-AHLI DEWAN

Tidak. (Suara Ahli Dewan)

[Nota:

Kehadiran : 41/42
Ahli yang bersetuju : 33 (80%)
Ahli tidak bersetuju : 8 (20%)
Ahli yang berkecuali : 0

* Semambu tidak hadir kerana sedang menjalani kuarantin 14 hari.

* 8 ahli yang tidak bersetuju: Tras, Sabai, Bilut, Triang, Teruntum, Tanah Rata, Mentakab, Ketari]

YB. Pengerusi

Suara majoriti lebih kuat daripada suara minoriti.

Fasal 1(1);

Fasal 2(2);

dan Fasal 3(3); menjadi sebahagian daripada undang-undang.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato'Sri Pengerusi,

Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada majlis sekarang.

YB. DATO' SRI HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,

Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang (Bahagian Kedua) (Pindaan) 2020 dimaklumkan kepada majlis sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju, sila nyatakan “Setuju”

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli yang “Tidak Bersetuju” sila nyatakan “Tidak”

AHLI-AHLI DEWAN

Tidak. (Suara Ahli Dewan)

[Nota:

Kehadiran : 41/42
Ahli yang bersetuju : 33 (80%)
Ahli tidak bersetuju : 8 (20%)
Ahli yang berkecuali : 0

* Semambu tidak hadir kerana sedang menjalani kuarantin 14 hari.

* 8 ahli yang tidak bersetuju: Tras, Sabai, Bilut, Triang, Teruntum, Tanah Rata, Mentakab, Ketari]

YB. Pengerusi

Suara “Setuju” lebih kuat daripada suara “Tidak Bersetuju”, majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

[Cokmar dinaikkan semula]

BACAAN KALI KETIGA

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa,

“Suatu Enakmen untuk meminda Bahagian Kedua Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang”

telah dipertimbangkan dalam jawatankuasa dan dipersetujukan dengan tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibaca bagi kali ketiga dan di luluskan sekarang.

YB. DATO' SRI HAJI SHAFIK FAUZAN BIN SHARIF

Yang Berhormat Dato' Sri Tuan Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong cadangan tersebut.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang (Bahagian Kedua) (Pindaan) 2020 dibaca pada kali yang ketiga dan diluluskan sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli yang “Tidak Bersetuju” sila nyatakan “Tidak”

AHLI-AHLI DEWAN

Tidak. (Suara Ahli Dewan)

[Nota:

Kehadiran : 41/42
Ahli yang bersetuju : 33 (80%)
Ahli tidak bersetuju : 8 (20%)
Ahli yang berkecuali : 0

* Semambu tidak hadir kerana sedang menjalani kuarantin 14 hari.

* 8 ahli yang tidak bersetuju: Tras, Sabai, Bilut, Triang, Teruntum, Tanah Rata, Mentakab, Ketari]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Suara “Setuju” lebih kuat daripada “Tidak Setuju”. Rang Undang-undang ini dibaca pada kali yang ketiga diluluskan sekarang.

YB. ENCIK LEE CHIN CHEN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Barisan pembangkang akan keluar dari dewan untuk tanda bantahan. Sekian.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Ini semua budak-budak punyalah. Allah. Jangan masuk terus la. Jangan masuk terus. Masuk kita buru dia esok.

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang (Bahagian Kedua) (Pindaan) 2020 bahawa dengan ini disahkan menjadi Enakmen oleh Badan Perundangan Negeri Pahang.

Perkara kelima (vi):

Rang Undang-undang Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam (Pindaan) (No.2) 2020.

Kertas DN 18/2020.

SETIAUSAHA DEWAN

Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam dan Pendidikan Negeri Pahang akan membawa cadangan.

BACAAN KALI PERTAMA

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mengemukakan Rang Undang-undang Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam (Pindaan) (No. 2) 2020.

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya menyokong Usul itu.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam 1991.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan,

“Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam 1991”.

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong Usul itu.

BACAAN KALI KEDUA

SETIAUSAHA DEWAN

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam (Pindaan) (No. 2) 2020 dibaca bagi kali yang kedua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila Yang Berhormat.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan,

“Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam 1991.”

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin menyokong Usul itu.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian masalah di hadapan Majlis ialah Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam 1991 dibaca kali yang kedua sekarang dan dibuka untuk dibahas.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Yang di-Pertua,

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya... sila Yang Berhormat Pelangai.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Kita luluskan begitu jelas, mudah. [Ahli Dewan ketawa] Betul. Benda ni banyak benda-benda nak dibincangkan nak dibincang ni kalau dia orang ada ni lagi payah ni, dia orang tak ada tu, ini *blessing in disguise*. Jalan, *blanket* je. Terima kasih Yang di-Pertua.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat. Baiklah. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Tuan Yang di-Pertua, boleh saya minta laluan?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. ENCIK LEE AH WONG

Er... saya ingin menarik perhatian Dewan mengenai Bahagian Ketujuh Pemelukan Agama Islam, halaman 6 Para 109 (b) yang berbunyi "jika dia belum mencapai umur 18 tahun ibu dan bapa atau penjaganya mengizinkan pemelukan Agama Islam olehnya". Terima kasih kepada Kerajaan Negeri kerana hak kedua-dua ibu dan bapa dihargai, diperakui dan dihormati. Ini perkara yang kami sangat pentingkan.

Perkara yang kedua, oleh kerana saya bukan seorang yang berlatar belakangkan Undang-undang maka saya minta penjelasan. Yang pertama mengenai hal ini jika ibu dan bapa seseorang itu masih hidup, masih ada maka penjaga tidak boleh menggantikan ibu dan bapa atau memainkan peranan sebagai ibu dan bapa. Betul? Betul.

Soalan yang kedua sekiranya seseorang itu hanya mempunyai bapa atau ibu kerana mungkin ibu atau bapanya telah meninggal dunia ataupun telah bercerai maka penjaga yang disebut "atau" itu tidak boleh menggantikan ibu atau bapa yang sah tetapi yang masih ada. Jadi maksudnya, ibu tunggal atau bapa tunggal itu mempunyai er... kuasa mutlaklah dan bukannya penjaga yang menggantikan itu. Ya.

Terima kasih atas penjelasan itu dan seterusnya. Ada beberapa kekeliruan yang masih kami ingin kemukakan yang pertama terima kasih kerana er... RUU ini telah menyediakan Bab Ketiga iaitu untuk menentukan Tatacara Peruntukan dan Perakuan seseorang pemohon yang pada setiap masa *material*, bukan seorang Islam. Ini bermaksud masih ada ruang dan peluang untuk seseorang menjalani proses nasihat dan juga mera... merujuk kepada pihak yang berwajib.

Namun demikian merujuk Bab 5, Pelbagai, halaman 17 Para 111P yang berbunyi "tiada peguam atau peguam syariah boleh hadir bagi mewakili pemohon atau mana-

mana pihak dalam mana-mana siasatan di hadapan Ketua Pentadbir ar... Pendaftar atau Jawatankuasa Penasihat Akidah atau prosiding di hadapan mahkamah”.

Saya ingin tanya sedangkan kes sivil atau kes jenayah, pihak yang berkenaan berhak untuk dapatkan bantuan guaman tetapi dalam hal ini kehadiran peguam tidak dibenarkan. Jadi, adakah pindaan patut dibuat untuk menghormati hak asasi pihak yang berkenaan? Terima kasih.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya ingin menyampaikan sekali lagi penghargaan kepada pihak kerajaan Rang Undang-undang ini kena pada masanya. *It is very timely* sebab dalam er... kes-kes yang telah dibawa sehingga ke Mahkamah Persekutuan juga, banyak kekeliruan berlaku terutama sekali er... kes Indra Ghandi yang masyhur itu dan er... saya dapati pihak Pejabat Setiausaha Kerajaan, Yang Berhormat er... minta maaf ya... Pejabat Yang Berhormat Penasihat Undang-undang Negeri telah mengkaji perkara ini dan telah mengusulkan kepada kerajaan untuk meminda apa yang kita er... bentangkan pada masa sekarang ini. Saya ucapkan tahniah pada kerajaan. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Pihak kerajaan ada nak mengulas.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Saya rasa tak ada, dah jelas. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Baiklah Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, sekarang saya kemukakan masalah pada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibaca kali yang kedua sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Dan yang tidak bersetuju, sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Rang Undang-undang tersebut dibaca kali yang kedua sekarang.

SETIAUSAHA DEWAN

Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam 1991.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Dewan Negeri bermesyuarat dalam Jawatankuasa.

[Cokmar diturunkan]

DALAM JAWATANKUASA

SETIAUSAHA

Fasal 1;
Fasal 2;
Fasal 3;
dan Fasal 4.

YB. Pengerusi

Fasal 1;
Fasal 2;
Fasal 3;
dan Fasal 4; dibuka untuk perbahasan sekarang. Tiada.

Fasal 1;
Fasal 2;
Fasal 3;
dan Fasal 4; menjadi sebahagian daripada Undang-undang hendaklah disetujukan. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih, yang tidak bersetuju, sila nyatakan "Tidak". Tiada.
Fasal 1;
Fasal 2;
Fasal 3;
dan Fasal 4; menjadi sebahagian daripada Undang-undang.

YB. DATO' SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua... Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang itu dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Yang Berhormat Dato' Sri Pengerusi,
Saya mohon menyokong Usul itu.

YB. Pengerusi

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam (Pindaan) (No.2) 2020 dimaklumkan kepada Majlis sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan "Setuju".

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. Pengerusi

Terima kasih, yang tidak bersetuju, sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

[Cokmar dinaikkan semula]

BACAAN KALI KETIGA

YB. DATO’ SRI SYED IBRAHIM BIN SYED AHMAD

Yang Berhormat Dato’ Sri Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa,

“Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam 1991”

telah ditimbang dalam Jawatankuasa dan dipersetujukan dengan tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibaca bagi kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB. TUAN HAJI ROSLI BIN ABDUL JABAR

Yang Berhormat Dato’ Sri Yang di-Pertua, saya mohon menyokong Usul itu.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam (Pindaan) (No.2) 2020 dibaca kali yang ketiga sekarang dan diluluskan sekarang. Ahli-ahli yang bersetuju sila nyatakan “Setuju”.

AHLI-AHLI DEWAN

Setuju.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih. Yang tidak bersetuju nyatakan “Tidak”.Tiada. Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

SETIAUSAHA

Rang Undang-undang ini bolehlah dinamakan Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam (Pindaan) (No.2) 2020, bahawa dengan ini disahkan menjadi Enakmen oleh Badan Perundangan Negeri Pahang.

USUL

SETIAUSAHA

Perkara Keenam: Usul

Usul Siling Peruntukan Negeri Bagi Projek Pembangunan dan Perbekalan Air Rancangan Malaysia Kedua Belas Tahun 2021 hingga 2025 Negeri Pahang.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang akan membawa cadangan.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon izin untuk membawa satu Usul di Dewan yang mulia ini yang berbunyi:

“Bahawa Dewan ini, mengikut peruntukan di bawah Seksyen 9, Akta Kumpulan Wang Pembangunan Negeri dan mengikut ketetapan yang menubuhkan Kumpulan Wang Pembangunan dan Kumpulan Wang Perbekalan Air, dengan ini bersetuju meluluskan:

Siling Peruntukan Negeri Bagi Projek Pembangunan dan Perbekalan Air Rancangan Malaysia Kedua Belas Tahun 2021 – 2025 Negeri Pahang.”

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Mesyuarat Majlis Mesyuarat Kerajaan Bil. 41/2020 pada 21 Oktober 2020 telah mengambil maklum akan senarai Projek Pembangunan dan Perbekalan Air Rancangan Malaysia Kedua Belas Negeri Pahang seperti dokumen Penyediaan Siling Peruntukan Negeri Pahang bagi Projek Pembangunan dan Perbekalan Air Rancangan Malaysia Kedua Belas Tahun 2021 - 2025 Negeri Pahang daripada Bahagian Perancang Ekonomi Negeri, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pahang untuk menetapkan had siling peruntukan negeri bagi Projek Pembangunan dan Perbekalan Air Rancangan Malaysia Kedua Belas Tahun 2021 – 2025 Negeri Pahang.

Secara keseluruhannya, perancangan projek Rancangan Malaysia Kedua Belas Negeri Pahang melibatkan kos berjumlah RM2,532,060,170.00 dengan pecahan kos siling keseluruhan setiap Jabatan/Agensi seperti yang berikut :

Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan Negeri: RM305,175,060.00;

Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri: RM136,800,020.00;

Jabatan Kerja Raya Negeri: RM488,890,010.00;

Jabatan Perhutanan Negeri: RM40,937,020.00;

Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri: RM21,942,610.00;

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Minta maaf Yang Berhormat. Juta tu, 40 juta.

YB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Dua Puluh Juta tu... Sembilan Ratus Empat Puluh Dua Ribu Enam Ratus Sepuluh Ringgit.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat mulakan daripada satu Pejabat Menteri Besar. Pejabat Menteri Besar: Tiga Ratus Lima Juta.

YB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan Negeri: RM305,175,060.00.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya, Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri: RM136,800,020.00;

Jabatan Kerja Raya Negeri: RM488,890,010.00;

Jabatan Perhutanan Negeri: RM40,937,020.00;

Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri: RM21,942,610.00;

Jabatan Pertanian Negeri: RM60,000,000.00;

Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri: RM252,675,010.00;

Agama Islam Negeri: RM386,070,060.00;

Jabatan Kehakiman Syariah Negeri: RM35,500,000.00;

Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri (Projek Bekalan Air): RM804,070,380.00.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Senarai projek serta kos akan dikemaskini dan disemak mengikut keperluan semasa dan keutamaan negeri sebelum kelulusan bajet setiap tahun dibuat semasa Mesyuarat Dewan Negeri Pahang dan sebarang perubahan dan penambahan tajuk projek hanya memerlukan kelulusan Yang Berhormat Pegawai Kewangan Negeri Pahang atas syor Timbalan Setiausaha Kerajaan (Pembangunan)/Setiausaha Bahagian, Bahagian Perancang Ekonomi Negeri berdasarkan siling jabatan/agensi yang diluluskan di peringkat Dewan Negeri Pahang.

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mencadangkan supaya Dewan ini, mengikut peruntukan di bawah Seksyen 9, Akta Kumpulan Wang Pembangunan Negeri dan mengikut ketetapan yang menubuhkan Kumpulan Wang Pembangunan dan Kumpulan Wang Perbekalan Air, dengan ini bersetuju meluluskan "Siling Peruntukan Negeri Bagi Projek Pembangunan Dan Perbekalan Air Rancangan Malaysia Kedua Belas Tahun 2021 - 2025 Negeri Pahang".

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon mencadang. Terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI SHAHIRUDDIN BIN AB. MOIN,

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua,
Saya mohon menyokong Usul itu.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Usul ini dibuka untuk perbahasan. Tiada. Masalahnya ialah Usul ini telah dicadang dan disokong. Soalannya sekarang ialah Usul ini hendaklah dikemukakan untuk

mendapat kelulusan. Ahli-ahli Yang Berhormat yang bersetuju dengan Usul ini, sila nyatakan “Setuju”.

AHLI DEWAN

Setuju

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli yang tidak bersetuju, sila nyatakan “Tidak”. Tiada. Usul tersebut diluluskan.

URUSAN-URUSAN AM

SETIAUSAHA

Perkara Ketujuh: Urusan-Urusan Am
Kertas-kertas Mesyuarat.

Penyata Kewangan Negeri Pahang Tahun 2019.
Kertas DN 20/2020

Penyata Kewangan Perbadanan Setiausaha Kerajaan Pahang (PSK) Berakhir 31
Disember 2019.
Kertas DN 21/2020

Laporan Tahunan Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri Pahang Berakhir 31
Disember 2019.
Kertas DN 22/2020

Penyata Kewangan Perbadanan Kemajuan Pertanian Negeri Pahang (PKPP) Berakhir
31 Disember 2019.
DN 23/2020

Penyata Kewangan Yayasan Pahang Berakhir 31 Disember 2019.
Kertas DN 24/2020

Penyata Jawatankuasa Kira-kira Wang Negeri Berhubung Laporan Ketua Audit
Negara Tahun 2017.
Kertas DN 25/2020

Penyata Kewangan Lembaga Pembangunan Tioman Berakhir 31 Disember 2019.
Kertas DN 26/2020

Penyata Kewangan Perbadanan Stadium Darul Makmur Berakhir 31 Disember 2019.
Kertas DN 27/2020

PENANGGUHAN

SETIAUSAHA DEWAN

Perkara Kelapan: Penangguhan.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang akan membawa cadangan.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sebelum tu saya lupa. Peraturan Dewan, sebelum Dewan ditangguhkan boleh Ahli Dewan bercakap sepatah dua? Bolehkan Tuan Yang di-Pertua?

Bila... pada peringkat bila boleh bercakap? Kalau Mesyuarat UMNO, bila mesyuarat ditangguhkan ha... kita pun bercakaplah. Di Dewan ni tak tahu macam mana. Tangguh-tangguh terus ataupun boleh bercakap.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang menangguhkan tadi disokong oleh, ditangguh oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan akan disokong oleh pihak Kerajaan. Kalau sekiranya Ahli-ahli Dewan nak bercakap dalam lima minit ke sepuluh minit, itu budi bicara Speaker lah.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Biasa, Tuan Speaker.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Bila Menteri Besar dan penyokong-penyokong Menteri Besar bercakap sikit habislah, orang lain ini tak adalah.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ya.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Ha...itu bertanya tu. Kalau begitu saya menunggu la pulak maknanya Ahli daripada Semantan kalau dia menyokong Usul untuk menangguhkan Dewan itu, saya bercakaplah sikit dengan kebenaran Tuan Speaker. Tuan Speaker pun maknanya perlukan doa restu kita ramai-ramai juga sekarang ini. Jadi kena jugalah membenarkan Ahli itu bercakap.[ketawa] Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Alhamdulillah. Amin...amin...amin. Tak, sebelum Yang Berhormat menangguhkan, sebelum Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan disokong, sebelum disokong maknanya Pelangai mempunyai kebijaksanaan dapat mencelah. Jadi maknanya mesyuarat kita belum lagi ditangguhkan. Saya izinkan bercakap. Ha... [Ahli Dewan tepuk meja] tetapi tidaklah terlalu panjang macam penggulungan. Barangkali Yang Berhormat boleh bercakap.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Minta maaf Tuan Yang di-Pertua, selama ini, panjang ke ucapan saya. [Ahli Dewan ketawa]

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Panjang tu tidak tapi bercampur-campurlah. [Ahli Dewan ketawa] Baiklah.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Terima kasih. Syukur alhamdulillah . Terima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua kerana memberi saya peluang untuk bercakap sikit sahaja dalam Dewan ni sebelum ianya ditangguhkan atas Usul Menteri Besar disokong oleh Ahli daripada Semantan.

Yang keduanya, saya mendoakan supaya Tuan Speaker terus sihat walafiat. Alhamdulillah nampak sihat. Suara dia je ada kurang sikit saja ini... suara, yang lain-lain tu nampaknya alhamdulillah dan mudah-mudahan akan terus kekal sebagai Speaker Dewan Undangan Negeri Pahang untuk beberapa tahun yang akan datang insya-Allah.

Saya juga mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada Menteri besar dan juga terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana sedikit sebanyak saya juga dijagalah, yang *inverted comma*, dijaga dengan baik oleh Yang Berhormat Menteri Besar dan saya berhutang budi akan perkara itu. Dijaga itu maknanya.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

ADUN Pelangai. Boleh saya dapat mungkin Ahli-ahli Dewan nak tahu dijaga itu apa maksud dia. Tak boleh tidur ke, apa ke, boleh ulaskan sikit. (Ahli Dewan ketawa).

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Saya saja sebut perkataan agak samar-samar supaya Tuan Speaker tanya apa maksud. Jadi saya boleh terangkan. Dijaga itu maknanya Menteri Besar bersetuju, saya jadi Pengerusi YPPH contohnya. Maknanya adalah sedikit kemudahan. Kalau tidak rakan-rakan tak nampaklah saya. Kalau saya nak duduk di rumah boleh. Duduklah di rumah, duit ada semua ada tapi di rumahlah. Sikit keluar bawa ketayap putih bawa kereta, bagi *signal* kiri, masuk kanan, bagi *signal* kanan masuk kiri. Siapa itu? Hai, Dato' Sri Diraja dah pencen, boleh. Tetapi ini adalah kemudahan sedikit sebanyak dengan pemandu sebagainya, itulah maksud saya. Dan er... saya juga berdoa mudah-mudahan Yang Amat Berhormat Menteri Besar keluarga dilindungi Allah selalu.

Yang ketiganya, saya ingin mengambil kesempatan disini untuk nak merayu kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar termasuk juga Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Ketua Pentadbir untuk menunjukkan prihatin yang lebih lagi. Setakat ini prihatinlah. Sebab saya perhatikan macam saya sebutkan semalam kata proses masuk tender. Kita pada satu hal itu, satu kes itu, orang ini dah pernah buat sepuluh kali dah buat benda ini, orang ini belum lagi. Tetapi orang yang belum ini kita boleh bagi itu. Tapi kita tolak sebab tak ada pengalaman. Kalau tak bagi yang ini kerja, bila nak dapat pengalaman.

Yang keduanya, tindakan yang drastik, menguatkuasakan kontrak perjanjian. Saya harap dapat di-*slow*-kan sikit. Sekarang ini orang tengah susah, orang tengah susah. Makna kalau boleh *slow* tu *slow*-lah sikit. Kalau boleh pejam mata itu pejam matalah sikit. Mana yang boleh kita kutip kita kutip tapi kalau ada yang betul-betul bermasalah,

kita kena simpati sebab kerana mereka juga ada tanggungan sebagainya dan yang lain itu saya ingat tak ada apalah.

Hanya kalau misalannya Dewan ini er...akan dibubarkan tahun depan, saya pun mengucapkan selamat tinggalah kepada Dewan itu tetapi saya tetap sibuk menghabiskan pelajaran undang-undang saya dan ada kerja lagi insya-Allah. Tetapi pada ketika yang sama saya menyeru jugalah orang-orang yang telah enam siri tak ada dalam ini, mungkin Ahli-ahli Dewan ini buat-buat banyaklah ketika sembayang tu bacalah Quran sikit, buat banyak sedekah sikit, baca surah apa ni...apa ni er...itu apa ini (ayat al-Quran), apa itu Al-Mulk sebelum tidur. Banyak-banyak selawat tapi ibadah Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, mesti ada nas. Ada Quran, ada hadis, boleh pakai. Kalau tidak tak payah, kalau setakat ustaz, ulama jer bercakap tak payah.

Makna ada betul hadis mengatakan... minta ampunlah 100 kali sehari Allah SWT (bacaan ayat al-Quran) 100 kali, ada hadis, amalkan. Ada hadis mengatakan (bacaan ayat al-Quran) 100 kali, Allah Ta'ala ampunkan, jalan. (bacaan ayat Al-Quran) 7 kali jalan. Selawat kepada Rasulullah 40 kali sehari. Selawat paling baik, selawat Ibrahimiah tapi kita tak terbuat, panjang sangat.

Jadi kita buat (bacaan ayat al-Quran). Ini saya nak sebut sikit saya dari kecil orang beritahulah dan saya *check*. Dalam hadis-hadis yang diturunkan tahiyat tak ada Saidina. Tahiyat tak ada Saidina (bacaan ayat al-Quran). Tapi luar sembayang kita hormat Rasulullah, kita sebut Saidina 40 kali, (bacaan ayat al-Quran) penutupnya. Yang lain itu (bacaan ayat al-Quran) penutupnya penuh, yang itu kita buat. Kalau setakat awak buat ini dapat ini baca ni apa bukti.

Jadi setiap amalan ini kena ada nas dia. Kalau tidak jangan ikut. Itu sajalah Tuan Yang di-Pertua, saya selaku orang tua nak berpesan. Tapi tua-tua jangan juga maknanya jangan *under rate* lah, maksudnya jangan nak cuba perlekehlah er...maknanya tua-tua ini tak tahulah.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat itu, persepsi yang tak betul. Persepsi yang tak betul pada saya. Dalam Dewan ini menghargai jasa.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Ha itulah... itulah.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Yang Berhormat.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Saya pun jawab itulah. Saya pun bukan dengar sangat menda Yang Berhormat Yang di-Pertua cakap. Itulah...itulah [Ahli Dewan Ketawa]. Akhirnya saya rasa sedih sikitlah dengan sikap rakan-rakan kita. Jadi saya berharap Yang Berhormat Menteri Besar kita mengambil iktibar nampaknya bukan tempat buat baik jugalah gayanya. Kalau cara nak gaduh, gaduh betullah, nak kelahi...kelahilah. Bukan tempat buat baik. Buat baik, bukan tempat tanam ubilah, bukan tempat buat budi. Maknanya surat yang dah hantar semalam Yang Berhormat Dato' Menteri Besar tolaklah semuanya, kalau macam itu gayanya. Terima kasih banyak, minta maaf salah silap. Terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli Berhormat sekalian saya menghormati Yang Berhormat Pelangai ini. Ahli Parlimen, Speaker berhadapan dengan bekas-bekas Perdana Menteri tapi saya di Pahang ini sayalah Speaker yang akan berhadapan dengan mantan Perdana Menteri er...maaf bekas Menteri Besar Yang Ke-14 dan bersama-sama dengan Menteri Besar yang ada. Jadi kita juga bertuah sebenarnya kerana dapat ada dalam apa keadaan yang cukup harmoni, dapat teguran dan pandangan yang cukup baik. Baiklah saya jemput ucapan penangguhan Menteri Besar. Sila.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, Saya mohon membawa cadangan bahawa Dewan ini ditangguhkan sekarang. Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, saya ingin er...berucap sedikit sebelum ianya mendapat sokongan daripada rakan saya yang usul untuk menangguhkan Dewan ini disokong.

Kita sudah berada di penghujung Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang yang telah kita langsunikan selama lima hari bermula Isnin lepas dan sebelum itu saya ingin respon sikit kepada apa yang disentuh oleh Yang Berhormat dari Pelangai tadi. Tertarik dengan perkataan "saya menjaga" daripada ADUN Pelangai tetapi sebenarnya Yang Berhormat ADUN Pelangai telah menjaga saya dan rakan-rakan kita yang lain sebelum ini [Ahli Dewan menepuk meja].

Jadi sebab itulah, kita terpaksa dan wajib jaga bekas ataupun Menteri Besar kita Yang Ke-14 dan er...mungkin hari ini kita jaga Menteri Besar Yang Ke-14, satu hari nanti mungkin Menteri Besar Yang Ke-16 jaga Menteri Besar Yang Ke-15 pula. Mana kita tahukan.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Termasuklah menjaga Speaker sekali.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Ha, termasuk sekali [Ahli Dewan Ketawa] dan juga rakan-rakan EXCO. Bersabit dengan proses tender nanti proses tender yang dinyatakan insya-Allah saya akan cuba perhatikan supaya tidak ada unsur monopoli sekurang-kurangnya di dalam pemberian tender pada pihak-pihak tertentu sahaja. Tapi saya percaya perkara ini tidak berlaku, kalau ada pun mungkin ada terlebih sikitlah, yang mungkin tidak dapat kita elakkan. Yang Berhormat Tuan ' Sri Yang di-Pertua...

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Mencelah sikit, saya mengesahkan bahawa perkara ini tidak berlaku tapi kita cuba elakkan. Itu saja, terima kasih. Sebab tempat-tempat lain saya tahu berlaku. Terima kasih.

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Terima kasih daripada Yang Berhormat daripada Pelangai. Ini merupakan pandangan dan nasihat supaya ianya tidak berlaku. Satu pandangan dan nasihat yang sangat baik. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya sudah tentulah nak mengucapkan

tahniah dan terima kasih ke Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua dan juga Timbalan Yang di-Pertua kerana telah menjalankan tugas dan tanggungjawab dengan sungguh baik sehingga menyaksikan persidangan kita kali ini berjalan dengan lancar.

Walaupun pada kali ini kita ada kedengaran suara setuju yang begitu kuat lebih daripada tidak, kerana kita membawa satu perkara yang kita rasa fikirkan ianya perlu dibawa dan perlu diluluskan di Dewan yang mulia ini. Bertujuan untuk memastikan kita dapat memberi tumpuan dan fokus kepada rakyat. Dan saya pun berasa tidak seronok jugalah kerana tidak pernah berlaku apa ini... 8 orang seorang tak datang, apabila mereka tewas dalam pengundian mereka bertindak keluar daripada dewan.

Jadi ini tak *gentlemen* lah maknanya. Seolah-olah apa ini tidak menghormati Dewan yang mulia ini. Tetapi tadi kalau saya tahu mereka mengambil tindakan sedemikian, elok kita bawa usul pindaan ini dulu sebelum usul hotel dan sebagainya. Jadi lepas itu senang kerja kita, beres. Jadi ini adalah diluar jangkaan kita jadi untuk masa yang akan datang ini kalau ada yang agak ini sikit kita bawa ke depan dulu ya dan ini memudahkan kerja kita.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Kita masih lagi dalam Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan dan saya nampak Persidangan Dewan kita kali ini masih lagi mematuhi SOP penjarakan sosial dan Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua, Yang di-Pertua sendiri telah memberi teguran kepada kita kadang-kadang kita lupa nak pakai penutup mulut ini dan ini bukanlah perkara yang disengajakan. Sebab norma baharu ini ada masa payah juga nak ikut. Kadang-kadang kita terlalai, terlupa jadi saya ucapan terima kasih juga kepada Jabatan Kesihatan Negeri yang sentiasa mengingatkan kita semua supaya mematuhi SOP. Dan kita semua mematuhi dan sambut baik apa yang disarankan oleh Yang Berhormat daripada Speaker.

Saya percaya selepas sidang dewan ini ramai di kalangan Ahli-ahli Yang Berhormat akan balik ke kawasan masing-masing untuk terus meneruskan amanah dan tanggungjawab kepada rakyat dan penduduk setempat. Memandangkan sekarang ini adalah pertengahan bulan November dan ianya musim hujan dan kita harap ianya tidak akan berlaku banjir. Walau bagaimanapun mengikut rekod yang dibentangkan oleh Jabatan Meteorologi Malaysia ataupun MET Malaysia bahawa taburan hujan adalah sedikit dan kemungkinan er... kemungkinan banjir besar itu tidak akan berlaku tetapi kita harus juga bersiap sedia kerana ada masanya ramalan ini tidak.... nama pun ramalan, tidak betul ya.

Tapi kita harap apa yang diramalkan itu menjadi betullah. Sebagai contohnya di daerah Kuantan, Jabatan Meteorologi Malaysia dijangka menerima penurunan hujan daripada 770 millimeter sehingga 890 milimeter dan begitu juga di Pekan daripada 460 milimeter sehingga 680 milimeter. Manakala Rompin menerima daripada 460 milimeter sehingga 680 milimeter. Ini adalah ramalan yang dibuat oleh Jabatan Meteorologi Malaysia.

Jadi risiko kemungkinan berlakunya banjir itu adalah sangat tipis sekali. Ramalan Malaysia seperti mana kita tahu adalah berdasarkan kaedah saintifik dan boleh juga dipercayai dan ia tidaklah seperti mana ramalan nujum pak belalang yang mana antara lirik lagu ciptaan seniman agong Allahyarham Tan Sri P. Ramlee "Wahai Nujum Pak Belalang, Tok Nujum serkap jarang, Wahai Nujum Pak Belalang, Hilang pisau ditelek parang". Dia bukan Nujum Pak Belalang.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sebagai langkah berjaga-jaga saya Kerajaan Negeri telah mengambil persiapan awal di mana kita telah pun melakukan penghantaran bekalan makanan dan barangan keperluan ke pangkalan hadapan termasuklah ke Pulau Tioman. Pangkalan hadapan yang pertama sekali kita hantar ke Pulau Tioman. Sehingga kini sebanyak 98 tan bekalan tersebut telah dihantar ke pangkalan hadapan iaitu kalau kita bandingkan atau analogikannya beratnya ialah bersamaan kira-kira 30 trak askar 3 tan sebuah. Dari kesemua 98 tan bekalan ini....

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Yang Berhormat Dato' Sri Yang di-Pertua, mohon laluan sekejap, boleh?

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Sila Yang Berhormat.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD JOHARI BIN HUSSAIN

Saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada pihak Kerajaan Negeri khususnya Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang kerana saban tahun tanpa gagal menghantar barang-barang keperluan ke pangkalan hadapan di Pulau Tioman. Terima kasih Yang Berhormat yang meliputi 3,500 orang penduduk di sana. Terima kasih.

YAB. DATO' HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sebenarnya bukan kita nak hantar pertama ke Pulau Tioman tu tapi kalau lambat hantar musim tengkujuh sampai [Ahli Dewan ketawa] tak boleh nak pergi. Okey.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Bekalan yang kita hantar ini dijangka mencukupi untuk diagihkan ke semua pusat pemindahan sementara sebanyak 647 buah dan boleh memuatkan sehingga kira-kira 153,200 mangsa banjir. Kerajaan Negeri juga telah membuat segala persiapan yang telah dirangka bagi memastikan agar jika berlaku banjir dan pemindahan mangsa-mangsa ke pusat-pusat pemindahan sementara segala prosedur operasi standard berkaitan usaha membendung penularan wabak pandemik COVID-19 akan turut dipatuhi.

Jadi SOP yang kita buat sekarang ini kita telah Kerajaan Negeri telah diberikan taklimat dan kita telah penjarakan sosial juga telah patuhi dan kita juga telah menyediakan 'plan B' sebagai contohnya sekiranya pusat perpindahan banjir tersebut andai kata ramai di dalam pusat tersebut kita telah meminta supaya pihak sekolah memberi kebenaran kepada kita untuk menempatkan mangsa banjir untuk kita mematuhi segala SOP yang telah ditetapkan.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Sebelum saya mengakhiri ucapan penangguhan ini lagi sekali sukacita saya ucapkan terima kasih terutamanya kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Tuan Timbalan Yang di-Pertua kerana telah berjaya mengemudi persidangan lima hari kita ini dengan jayanya. Terima kasih yang tidak terhingga tentu saya tujukan kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun masih dalam

tempoh pemulihan dan berehat masih sanggup dan mahu menghadirkan diri pada persidangan kali ini.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Terima kasih Yang Berhormat.

YAB. DATO' HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Saya amat bersetuju dengan juga ADUN Pelangai tadi, Yang Berhormat pada pandangan saya nampak begitu muda, ceria 10 tahun lebih muda tapi suara itu ada *slow* sikit.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Suara bukan *slow*, suara merdu sikit

YAB. DATO' HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Betul la juga tapi dah tambah nampak muda, *stroke* boleh lagi dak.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Saya juga turut mengucapkan terima kasih kepada tuan Setiausaha Dewan yang telah berjaya mengetuai pasukan dikalangan pegawai dan kakitangan Pejabat Dewan Negeri. Saya difahamkan tugas sampai ke malam untuk memastikan sidang Persidangan Dewan ini berjalan dengan lancar dan juga kepada urusetia yang begitu cekap dan berkesan sehingga persidangan kita pada hari ini tidak ada menghadapi apa-apa masalah.

Dan sudah tentu juga saya mengucapkan terima kasih kepada semua para penjawat awam yang menyediakan maklumat yang diperlukan berkaitan persoalan yang dikemukakan pada persidangan ini. Serta para pelapor-pelapor yang tanpa gagal menyediakan *hansard* lengkap setiap hari.

Tidak lupa terima kasih saya kepada pasukan-pasukan keselamatan khususnya Polis Diraja Malaysia dan anggota-anggota keselamatan kita sendiri yang sentiasa setia menjaga aspek keselamatan. Begitu juga petugas-petugas Jabatan Kesihatan yang mengawasi dan memantau tahap kesihatan mereka yang keluar masuk ke Wisma Sri Pahang khusus bagi membendung penularan wabak pandemik COVID-19.

Saya turut menjuruskan ucapan terima kasih saya kepada beberapa golongan yang saya sifatkan sebagai petugas belakang tabir seperti pekerja-pekerja dan petugas-petugas kebersihan seperti kakak-kakak *cleaner* juga kepada penyedia dan pengendali-pengendali makan minum. Tidak lupa diucapkan terima kasih kepada para wartawan sama ada dalam kalangan mereka daripada entiti berita media sosial milik Kerajaan Negeri mahupun daripada arus perdana. Pada semua saya ucapkan terima kasih daun keladi.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,
Akhir kata daripada saya,

*Kalau ada sumur di ladang,
Boleh hamba menumpang mandi,
Kalau ada umur yang panjang,
Boleh kita berjumpa lagi,*

*Boleh hamba menumpang mandi,
Jangan tak mandikan naik sawan,
Boleh kita berjumpa lagi,
Entah samakah Ahli Dewan.*

*Jangan tak mandikan naik sawan,
Jadi merapu yang bukan-bukan,
Entah samakan Ahli Dewan,
Hanya masa bakal tentukan.*

Saya dengan ini mengusulkan persidangan bagi Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Mesyuarat Dewan Negeri Ke-14 ini ditangguhkan. Wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Sebelum saya menyokong usul yang dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, izinkan saya bercakap *less than 2 minutes*, dengan izin. Saya ingin mengucapkan tahniahlah kepada semua kerana pada hari ini adalah merupakan satu dugaan yang besar kepada kita, iaitu kita membawa Rang Undang-undang iaitu Enakmen Perlembagaan yang memerlukan 2/3 sokongan daripada Dewan Undangan Negeri. Saya nak ucap terima kasih kepada sahabat-sahabat kita daripada PAS [Ahli Dewan menepuk meja] yang...

YAB. DATO' SRI HAJI WAN ROSDY BIN WAN ISMAIL

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Saya terlupa nak menyebut tadi. Sebenarnya memang saya nak ucapkan terima kasih kepada rakan-rakan kita daripada PAS, jadi saya minta Dato' Sri Sharkar tolong sampaikan, terima kasih.

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang di-Pertua, minta maafah mencelah sikit, dengan izin ya. Ahli Semantan, Lanchang... takkan PAS itu menyokong-yokong saja, mestilah ada bendanya kan [Ahli Dewan Ketawa].

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua,

Saya setuju dengan apa namanya ADUN er... wakil dari Pelangai. Macam wakil dari Pelangai juga, muji-muji MB itu bukan muji-muji saja [Ahli Dewan ketawa].

YB. DATO' SRI DIRAJA HAJI ADNAN BIN HAJI YAAKOB

Yang Berhormat Ahli Lanchang ini. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, semua kerja ini bukannya senang, semua er... nak dapat upah [Ahli Dewan ketawa] jadi mengangkat bukan mengangkat saja, ada kira-kira lain pula, terima kasih.

YB. DATO' SRI HAJI MOHD. SHARKAR BIN HAJI SHAMSUDIN

Yang Berhormat Yang di-Pertua,

Kita ucap terima kasih kerana kalau kita tengok dari segi ratio, sebenarnya Yang Amat Berhormat minta saya tadi er... sambung apa nama ucapan terima kasih. Kalau kita tengok kita ada 25 Ahli Dewan Undangan Negeri, kalau dari segi peratusnya 60%, 60% ini daripada Dewan dia tidak cukup iaitu 2/3 majoriti. Tetapi apabila dicampur dengan rakan-rakan kita daripada PAS iaitu seramai 8 orang yang sekiranya ianya ditukar kepada peratus 19%, iaitu keseluruhannya 79%, hampir 80%. Jadi maknanya kita mempunyai majoriti 2/3.

Saya setuju dengan Yang Amat Berhormat tadi. Kalau kita tahulah diaorang nak keluar tadi, kita bentang hak itu dulu [ketawa] Kita ini Yang Berhormat Yang di-Pertua, kita ni... zaman dulu kita tak macam ini, tapi zaman sekarang kita kena tahu zaman yang sangat berbeza ya, norma baru, realiti baru dan sebagainya.

Yang Berhormat Yang di-Pertua,

Saya ingin mengucapkan apa nama... terima kasih kepada semua, kita ucap tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana berjaya mengendalikan ya, Belanjawan ini dengan baik dan semua, kesemuanya Rang Undang-undang yang kita bentangkan lulus dengan cemerlangnya. Dengan ini saya memohon menyokong usul yang dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, terima kasih.

YB. YANG DI-PERTUA DEWAN

Ahli-ahli Yang terhormat sekalian, Yang Amat Berhormat Menteri Besar Pahang, Yang Berhormat Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan dan Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Alhamdulillah saya bersyukur ke hadrat Allah SWT dengan keizinan dan inayah-Nya saya dapat juga berada di sini dalam Mesyuarat Ke-3 Penggal Ke-3 Dewan Negeri Pahang yang Ke-14. Mudah-mudahan kita semua diberi kekuatan, kesihatan oleh Allah SWT dan dapat bersama-sama lagi di persidangan yang akan datang.

Saya juga merakamkan ucapan terima kasih kepada Timbalan Yang di-Pertua yang banyak membantu saya menjalankan tugas Dewan semasa saya membuat rawatan kesihatan. Kesihatan adalah aset yang sangat penting, saya menyeru Ahli-ahli Yang Berhormat sentiasa meletakkan kesihatan sebagai *priority* yang pertama di samping tugas-tugas lain.

Saya faham tugas Yang Berhormat terlalu sibuk siang dan malam tanpa mengira masa terutama Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang sentiasa sahaja menghidu denyut nadi rakyat. Jelas saya lihat melalui FB, IG Ahli-ahli Yang Berhormat saban hari menyantuni rakyat, melawat orang sakit, orang uzur, beri sumbangan dan lain-lain. Justeru itu, Yang Berhormat janganlah lupa membuat pemeriksaan doktor secara konsisten bagi memastikan tahap kesihatan Yang Berhormat dalam keadaan baik serta sentiasa sihat dan cergas.

Kesihatan yang baik akan membantu Yang Berhormat menjalankan tugas dan tanggungjawab dengan lebih berkesan lagi. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, saya dapati puji-pujian dan sokongan kepada Bajet 2021 bukan sahaja bergema dan berkumandang di dalam Dewan ini malah rakyat yang berada di luar sana telah menyambut baik dengan senyum lebar dan menarik lafaz lega dengan hati yang terbuka.

Inilah Belanjawan pada fikiran saya Belanjawan yang terbaik dalam sejarah negeri Pahang. Tanpa ada rakyat yang terpinggir atau terpencil dengan izin, *nobody left behind*. Ibarat kata pantun,

*Buah kerdas buah jenuak,
Tanam pandan tanam halia,
Rakyat gembira tidaklah cuak,
Dapat berMB berhati mulia.*

Tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar serta barisan Exco dan juga Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan, seluruh penjawat awam yang sama-sama membantu, semangat, muafakat, ta'awun, kerjasama, toleransi perlu diperkasa dan dipertahankan. Bahtera yang belayar di samudera akan sampai ke destinasi bukan sahaja ada nakhoda yang bijak tetapi dibantu dengan kelasi-kelasi yang rajin, dedikasi dan komited.

*Memburu kancil si anak rusa,
Rusa tersembunyi di sebalik jati,
Pemimpin bekerja tak kira masa,
Tiada janji lihatlah bukti.*

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, saya... pada hemat saya persidangan kali ini adalah satu persidangan yang terbaik. Pada beberapa hujah, ada beberapa hujah, yang boleh saya utarakan. Ahli-ahli Yang Berhormat telah melontarkan idea yang baik dan tersusun, menggunakan bahasa yang baik, mencelah dan menegur dengan hormat, menggunakan ayat-ayat al-Quran bagi menguatkan hujah, jauh sekali menggunakan bahasa kesat yang memalukan.

Ahli-ahli Yang Berhormat juga telah menggunakan masa yang diperuntukkan dengan maksimum tanpa tersasar jauh dari masa yang diperuntukkan dalam mengambil bahagian mengikut senarai yang dicadangkan. Ahli-ahli Yang Berhormat juga telah mengikut SOP yang ditentukan, memakai *mask*, penjarakan sosial dan berkumpul dalam bilangan yang tidak ramai.

Dengan agihan masa yang terhad, memberi peluang kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat pada kali ini mengambil bahagian dalam perbahasan. Mungkin bukan panjang pendek masa yang diberi, tetapi bagaimana hujah-hujah dilontar dan dipersembahkan dengan baik dan menarik.

Saya mengucapkan tahniah lagi sekali kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dan berharap dapat terus mengekalkan dan membudayakan prinsip Dewan selaras dengan *Standing Orders* peraturan mesyuarat yang menjadi pegangan kita.

Justeru saya bagi pihak Dewan sentiasa menambah baik sistem penyampaian. Antara inisiatif melibatkan utilisasi ICT ialah peluasan Sistem Soalan Dewan Negeri Pahang (SSDP). Inisiatif ini dilaksanakan secara dalam talian (*online*) sepenuhnya yang membolehkan:

1. Ahli-ahli Dewan mengajukan pertanyaan-pertanyaan melalui SSDP;
2. Jabatan-jabatan menyediakan jawapan dalam SSDP;
3. Ahli-ahli Kerajaan mengesahkan jawapan-jawapan; dan
4. Ahli-ahli Dewan juga boleh merujuk jawapan dalam SSDP.

Dengan cara ini, pengurusan pertanyaan dan jawapan dapat berjalan lebih proaktif dan efisien lagi.

Pengedaran awal salinan digital (*softcopy*), yang dibenarkan fungsi carian, bagi memantapkan persediaan semua yang berkenaan. Edaran ini melibatkan draf *hansard* dalam beberapa jam selepas persidangan dan pertanyaan-pertanyaan sejam sebelum persidangan setiap hari.

Pada kali ini pihak urus setia Dewan telah membuat siaran langsung persidangan penuh secara dalam talian (*online*) bagi ketua-ketua jabatan dan pegawai-pegawai bertugas yang tidak dapat hadir secara bersemuka. Urus setia mendapat respon dan *feedback* yang baik kerana pada ini pandemik COVID-19 tidak digalakkan kita berkumpul dengan bilangan yang ramai.

Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, sejak akhir-akhir ini negara kita berdepan dengan gelombang ketiga pandemik COVID-19 yang tidak tahu hujungnya. Rakyat menghadapi tekanan hidup yang cukup getir di mana kita mendengar keluhan demi keluhan bagi memastikan kelangsungan hidup seolah-olah esok tidak ada erti bagi mereka.

Bukan itu sahaja dalam masa yang sama negara kita menghadapi tsunami politik yang sentiasa bergelora dari, demi hari tetapi alhamdulillah dengan berkat kebesaran, kedaulatan dan kebijaksanaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Sultan Pahang Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah telah berjaya menenangkan dan mententeramkan suhu politik yang panas dengan keadaan yang penuh hikmah, saksama dan tepat sekali.

Rakyat Malaysia berasa lega dan bangga, dan berharap kerajaan dapat menumpukan kepada isu pandemik dan krisis ekonomi yang amat mencemaskan semua lapisan rakyat. Dewan yang mulia hari ini merakamkan ucapan sembah tahniah setinggi-tinggi atas keprihatinan Tuanku memastikan rakyat Negara Malaysia sentiasa aman dan harmoni.

Tuanku adalah *the real leader* yang tidak ada tolok bandingnya. Syabas dan tahniah. Begitu juga Kebawah Duli Yang Maha Mulia Pemangku Raja Pahang Tengku Mahkota Tengku Hassan Ibrahim Alam Shah ibni Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah yang telah bersama-sama dengan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan Barisan Exco serta Pihak Kerajaan bagi memastikan rakyat negeri Pahang sentiasa selamat, sejahtera dan hidup harmoni.

Akhir sekali saya mengucapkan terima kasih juga kepada kakitangan pelbagai bahagian, agensi yang bertugas di belakang tabir, yang telah bersama-sama dengan urus setia menjayakan persidangan ini dari awal hingga akhir. Terima kasih kepada Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan, pegawai-pegawai kanan, Pejabat Kesihatan, JKR, PDRM, Bomba dan semua pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung. Tugas anda walaupun kecil tetapi anggaplah satu ibadah yang mulia untuk kita sama-sama mencari keredhaan Allah SWT.

Ahli Berhormat sekalian, saya mengucapkan selamat pulang kepada Ahli-ahli Yang Berhormat ke pangkuan keluarga dan ke kawasan masing-masing. Sesungguhnya rakyat masih mengharapkan Ahli-ahli Yang Berhormat sebagai idola dan pemimpin yang sangat diperlukan, terutama sekali ketika ditimpa musibah.

Akhir sekali marilah kita berdoa ke hadrat Allah SWT semoga kita semua diberi kesihatan yang baik, dipermudahkan segala urusan kita, dibuka pintu rezeki, pintu kesihatan dan segala pintu-pintu kebaikan. Segala yang baik datang daripada Allah SWT dan segala yang lemah dari saya sendiri.

Untuk mengakhiri persidangan ini kita memohon kepada Allah, marilah bersama-sama kita membaca Surah Al-Asr [Bacaan ayat Al-Quran]. Persidangan ditangguhkan pada satu tarikh yang akan dimaklumkan kemudian. Wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Persidangan ditangguhkan.

[Persidangan ditangguhkan pada jam 5.29 petang]